SYNONYMORVM SYLVA, OLIM ASIMONE PELEGROMIO collecta, & Alphabeto Flandrico ab eodem Authore illustrata: nunc autem è *Belgarum sermone in Anglicanum transfusa*, & in Alphabeticum ordinem redacta, per H. F. *& ab eodem denuò multis locis emendata, & aucta.*

Accesserunt huic editioni Synonyma quæ[illegible] *Physica, in poëtis versantibus* [illegible] *quàm necessaria.*

Excusum LONDINI impensis *Iohannis Bill*, 1615.

5b ... 10 13, 14

CLARISSIMO VIRO DOMINO FRANCISCO WALSINGHAMO, Equiti aurato, *Et Sereniſſimæ Regiæ Maieſtati à* Conſilijs. H. F. felicitatem precatur perpetuam.

Quoties in animo meo complector (Honoratiſſime Walſingame) funeſtas & horrendas illas Chriſtianorũ ſtrages ante aliquot annos Pariſijs editas, ex quibus ego inter cæteros, cum ſummo vitæ periculo & diſcrimine elapſus ſum: toties ſoleo de ſingulari Dei erga me bonitate, & apud me præclarè ſentire, & apud alios magnificè prædicare: quòd me ſcilicet incolumẽ & ſaluum ex immaniſſimis illis Galliarum procellis, in pacatiſſimũ iſtud Angliæ regnum, tanquam in tutiſsimum portum & aſylum deduxerit. Cæterum vt hoc diuino munere & beneficio, factum eſſe libenter agnoſco: ſic etiam & eo nomine me multo fœliciorẽ eſſe ſemper exiſtimaui, quòd ex illo vſq; tempore, te patronum mihi indulgentiſſimũ ſortitus ſim, cuius ego inſignem beneficentiam toties ſum expertus, vt infinitis

officijs me tibi obstrictũ esse liberè profitear. Hinc ego tanquã oraculi cuiusdã authoritate permotus, sæpissimè antehac (clarissime Patrone) de referenda gratia deliberaui: verum nihil hactenus occurrit, præter exiguum istud munus literatum, quo me tot tantorumq; tuorum beneficiorum memorem esse declarassem. Quapropter, vt extaret aliquod obseruantiæ meæ testimonium, in gratiam vestrorum hominum, ista Pelegromij cuiusdam Synonima è populari & vernaculo Belgarum sermone in Anglicam linguam transferenda esse censui. Quæ quamuis eiusmodi fortasse non sint, vt delicatulis & curiosioribus quibusdam hominibus possint satisfacere: si tamen illa tibi ingrata esse non censucro, abundè magnum laboris mei fructum videbor reportasse. Summis igitur à te precibus contendo, vt libellum istum eo animo quo à me profectus, est accipias; & eundem in patrocinium & tutelam tuam recipere digneris: illud enim planè persuasum habeo, eum vel propterea alijs gratiorem esse futurum, quod splendidissimo tuo nomine, quasi eximia quadam gemma insignitus sit. Deus Opt. Max. Dominationem tuam, & ad Ecclesiæ suæ propagationem, & ad perfectam reip. confirmationem quàm diutissimè seruet incolumem. Londini 10. Octob.

Tuæ dignitatis studiosissimus, *H.F.*

IO. SERRANVS DE SYNONYMIS AD LECTOREM.

VTStudioſus delectum quendam Synonymorum habere poſſit, ac modum variandæ orationis per Synonymiam; nos ex paucis veluti per tranſennam indicabimus: Nam plenam ac perfectam doctrinam ea de re tradere, iam non eſt noſtri inſtituti, nec illa breuibus vel paucis abſolui poſſet. Quare exactum & accuratum methodum alijs relinquimus ac permittimus, quibus vel tantum ocij ſupereſt, vel quos id ſtudiorum genus delectat. Nobis ſatis erit, ſi vel viam vtcunque monſtrauerimus: Ea autem Synonymorum, ſiue per Synonymiam variandi ratio, primum ac omnium maximè ex Dialectica traditione deſumi poterit: Nam Dialectica maximè omnium, & ante omnia id agit, vt doceat nos de rebus propriè, certò, appoſitè, verè, ac infallibiliter loqui. Ac ideo præſcribit nobis, quomodo omnium rerum eſſentiam, ſiue exiſtentiam, aut ſubſiſtentiam, genus, ſpecies, proprietates, conditiones, accidentia, quantitates, qualitates, relationes, actiones, paſſiones, tempora, locos, ſitus, habitus, diſpoſitiones, formas & figuras, cognata, affinia, partes, ſimilitudines, contrarietates, cauſas, officia, & effectus, ſicut Dialectici Doctores præcipiunt, collocare poſſimus. Ex eiuſmodi con-

ditionum, proprietatum, accidentium & causarum multiplicitate, nascitur rerum appellendarum & describendarum multitudo ac varietas. Primum enim à genere, sicut à patre, auo, &c. liberis imponuntur nomina, vt Agamemnon dicitur à patre Atrides, Hector Priamides, Achilles, Æacides, &c. Et Romani dicuntur Dardani à Dardano, Æneadæ ab Ænea, Romani à Romulo. Deinde à specie oritur generalis appellatio: vt cùm hominem aliquoties animal vocamus, aut iustitiam, virtutem dicimus, & pium dicimus, qui omni virtute ac Christiana fide est præditus. Secundò & à differentia sumuntur appellationes, sicut animus dicitur anima, eò quòd vegetat, Spiritus, quod contemplatur. Sensus quòd sentit, Animus quòd sapit, Mens quòd intelligit, Ratio quòd discernit, Memoria quòd recordatur, Volũtas quòd vult. Sunt enim quoad substantiam, eadem. Differunt autem eiusmodi qualitatum conditionibus. Sic etiam flendi varia est differentia: Flere enim est lachrymas plangere, & est hominum tantùm Lachrymare, siue lachrymari, est lachrymas effundere, & fit interdum sine sono, & transferetur etiam ad vices. Lugere est valdè flere, & est in luctu ac lugubri habitu esse ex obitu charę necessariæq; personę. Gemere, est cùm præ angustia ex pectore sonus erumpit. Plãgere, est percussione ac verberatione pectoris, capitis, vultus, aliorumue membrorũ se dolore afficere. Plorare est voce flebili & effusa dolorem suum operire. Atque hinc proueniunt species. vt, Animæ species sunt: Anima, Spiritus, Sensus, Animus, Mens, Ratio, Memoria, Voluntas, Fletus, species sunt: Lachrymæ, luctus, gemitus, planctus, ploratus. Odoris

boni

boni ſpecies ſunt: Sapor, acor, nidor. Mali verò: Fœtor, pædor, putor, rancor, ſqualor, ſordes, ſitus. Ac aliquoties eiuſmodi ſpecierum vocabulis promiſcuè vtimur.

Tum etiam à proprietatibus rerum fit denominatio, vt hominem à loquendi proprietate ſæpe loquacem, etiam loculentum, item etiam dicacem, aliàs blateronem, blateratorem, aut etiam nugonem, nugatorem. Et ab edendo: Edacem, edonem. A bibendo: Bibacem: bibulum, bibonem, biboſum, bibaculum. Simili modo & ab Officijs ſortiuntur ſæpe varia ac multiplicia nomina, vt cùm Ioannes dicitur Baptiſta, Lucas, Euangeliſta, atque etiam medicus. Paulus, Apoſtolus. Et Iulius dictus fuit Tribunus: Quæſtor, Ædilis, Pontifex, Max. Prætor, Conſul, Cæſar & Imperator, ſcilicet ab officijs, quæ ſubinde geſſerat. Nam ita poteſtatum & officiorum innumera fere extant nomina. Ad eundem modum artifices ſua accipiunt nomina: vt, agricola, ſiue Agricolator ab agris colendis; Ruſticus ſiue Ruricola à rure colendo; Colonus à terra colenda. Hinc ſunt denominationes Fabrorum lignariorum, ferrariorum, ſerariorum, aurariorũ, argentariorum. Eiuſmodi denominationes fiunt aliquando etiam à reliquis accidẽtibus, velut ab actione & paſſione. Nam Deus dicitur Factor & Creator cœli & terræ. Et quæ facta ſunt dicuntur facturæ & creaturæ, itẽ opus manuũ eius. A tempore, ſicut habitacula quædã nominantur æſtiua, aut hybernalia, vernalia, brumalia ſiue hyemalia: Itẽ homo ab ætate infans, puer, adoleſcens iuuenis, vir ſenex, decrepitus. Sic adoleſcens dicitur Ephebus, & puella nubilis, apta, matura viro. Et ſæpe res pro

temporis varietate varia sortiuntur nomina, vt Hierusalem dicebatur primùm Iebus, deinde Hierusalem, & post deuastationem, Ælia.

A loco, vt qui apud Græcos dicebantur Philosophi, apud Persas Magi, apud Gallos Druydæ, apud Indos Gymnosophistæ, apud Ægyptios Sacerdotes, apud Hebræos Prophetæ, apud Latinos sapientes, & apud Assyrios Chaldæi nominabantur.

A situ, vt Hierusalem, à monte Zion, etiam Zion appellabatur.

Ab habitu, vt Philosophus, Orator, Poeta, Musicus, Theologus, Iurista, Medicus.

A forma & pulchritudine, vt cùm aliquem nominamus, Venerem, Helenam: aut etiam deformitate, vt cum dicimus aliquem esse Thersiten, Aesopum, Corytheum.

A figura, vt quando mensarios orbiculos à rotunditate, orbes, siue à quadrata figura quadratas dicimus. Sic mensæ etiam Tripodes dicuntur.

A cognatis, vt ab Aemylio cognominatur familia Aemylianorum, siue Aemyliani, ab Israël Israelitæ, ab Ismaeli Ismaelitæ, à Iuda Iudæi, &c.

A similitudine, vt vbi hortos appellamus Paradisos, puellas Veneres.

A contrarietate, vt cum bellandi exercitum bellum dicimus, quasi minimè bellum, hoc est bonum. Aut quando per Ironiam aliquē vocamus Poëtam, Musicum, oratorem. Aut vt est in prouerbio, Tertius Cato, Octauus sapientum, Alter Hercules. Sic & à causis variæ & diuersæ sumuntur appellationes: vt à causa efficiente, Occisor, Necator, Interfector, Trucidator, Homicida, Patricida, Matricida,

Fra-

Fratricida, Adulteri, Mœchus, Mœchator, Pater, Genitor, Author ſobolis, Parens, Mater, Genetrix.

A materia, vt à terra dicuntur homines terreni, terreſtres, terrei, humei, quaſi ex terra humoque facti, Ianua ferrea: à literis literatus, literarum peritus, ſciens, expers. Sic librum ſiue volumen vocamus codicem à materia, eo quod ex corticibus olim compingebantur libri.

A cauſa formali, ſicut liber dicitur volumen à voluendo. Item fur dicitur Manticularius ſiue Manticulator, marſupicida, ſaccularius peculator, ſuppilator, eo quod furando eiuſmodi formis & modis vti ſolet: manticulas enim atractat, vt furetur, ac inferens ſe confertæ multitudini, marſupia aut ſecat, aut artificioſo dolo aperit, euacuat & pecunias aufert. Tum à marſupijs ſecandis, ſiue abſcindendis marſupicida dicitur: vocatur & ſaccularius à ſacculis ſub veſte latentibus, in quos furtiuam rem reponit. Et peculator, quod aliorum bona furtiuè ſibi peculiaria & propria, ac ad ſe pertinere faciat. Et ſuppilator ab eo quod clanculariè rapit. Sic negotiandi forma eſt, inire commercia, exercere commercia, ſiue mercaturam, mercare & contrahere commercia. Negociator enim à negotiando hiſce formis vtitur. Primum enim init commercia, hoc eſt, aggreditur mercandi negotium. Deinde inter negociandum exercet commercia, ſiue mercaturam. Tum qui vult mercaturam exercere, opus eſt vt mercetur, id eſt, Emat ac vendat merces. Poſtremo neceſſe erit, vt emptas merces in vnum contrahat atque comportet. Et cauſa efficiens, appellatur negotiator,

clator, exercens commercia siue mercaturam, mercator. Sic etiam vxoris ducendæ forma est: Contrahere, inire matrimonium, iungi fœdere matrimonij, copulari, sortiri coniugium, vinculis iugalibus sese innectere, ducere vxorem: Nam matrimonij copulatio est quodammodo contractus. In istiusmodi verò contractu, duo iunguntur ac copulãtur fœdere matrimonij, atque ita demum sortitur, id est, sorte siue fato quodam acquirit coniugium, atque sese ita annectit vinculis iugalibus, ac postremùm ducit vxorem secum domum.

Pœnitentia siue pœnitendi forma est, duci pœnitentia, subire pœnitentiam, Agnoscere peccatum, errorem & culpam, Dolere, tristari, angi, cruciari propter peccatum, errorem & culpam. Timere formidare, horrere iram, minas ac iudicium Dei, pœnas cruciatus, ignes infernales, ac mortem æternã. Nam qui pœnitet, ducitur quodammodo à vita impœnitente, ad vitam pœnitentem; ab errore, ad veritatẽ; à peccato, ad iustitiam. Et qui patitur ita se duci, is quodammodo subit iugum pœnitentiæ. Et id fit dum tandem incipimus recte sapere, ac intelligimus agnoscimusque hactenus nos errasse ac peccasse, nos incidisse in iram ac iudicium Dei, ac meruisse æternum supplicium: Huc vbi ventum fuerit, tunc incipimus dolere, tristari, mœrere, angi, cruciari, ac omnibus modis affligi, tunc cor incipit timere, pauere, formidare, ac horrere iram, minas ac iudicium Dei.

A causa finali: Nam vbi tres causæ anteriores recto & iusto ordine præcesserunt, tunc sequitur finis rectus ac bonus. Sin minus; sequitur finis prauus, vt

vbi

vbi appellamus aliquem doctum, literatum, eruditum, gnarum, peritum, scientem, expertumque. Nam is solet esse finis bonæ institutionis. Eodem modo quoties appellamus aliquem Poetam, Oratorem, Musicum, &c. contra qui nihil discet, neque à quoquam institutus est, cum vocare solemus, idiotam, indoctum, inertem, inexpertum, illiteratum, rudem &c. Nam is finis comitatur eos, qui disciplinâ aspernantur, ac negligunt. Ita candide lector, vides vnde fiat, & quibus ex fontibus proueniat, quod sæpe vni rei plures appellationes ascribantur, & quod de vna eademque re plurifariam ac diuersis modis loqui solemus, ita tamen, vt semper eandem & nullam aliam rem intelligamus, nempe si Dialecticos locos (quibus vnamquamque rem describere ac definire solet) probè consideraueris, in iustum ordinē tibi præscripseris, memoriæque mandaueris, tum sæpe vel ex singulis aut plerisque ex locis vnamquampiam vel denominationem, definitionē, vel descriptionem desumere, atq; orationem tuam variare poteris. Nam hoc ipsum & Grammaticus, & Dialecticus Rhetor agunt. Grammaticus enim, vbi tibi describit vocum significationes, ac vult tibi earundem significationem, rationem & causam reddere, tunc ducit suam rationem siue causam à quopiam istorum locorum & ait: Hæc res inde eiusmodi significationem habet, nempe a patre, à maioribus, ab eius auctore, ab officio, à loco, à situ, ab habitu, à tali forma, siue figura, à materia, propter hunc finem &c. Tum si inspicias, quos tradit Grammaticus varios loquendi modos, tum aduertes eiusmodi loquendi modos ex hisce promanare fontibus, vt cum

dicit

dicit. Dare negotium idem est quod mandare: Nam mandati causa finalis est negotium, ita vt qui mãdatum velit exequi, negotiosus sit necesse est. Dare palmã, idem est quod victoriam concedere. Palma autem signum est victoriæ, qui ergo palmã alteri præbet, significat eum victorem. Dare effectum, significat expedire. Qui enim rem aliquam efficit, elaborauit, absoluit, iam offert, dat ac præbet ei, cui debet. Emungere pecuniam, id est, extorquere pecuniam à similitudine. Facilius enim quispiam à quopiam, è naso mucũ emungeret, quàm è sene pecuniã adipisceretur. Obire munus, est acceptare officium. Qui enim officium acceptat, videtur obire ingens negotiorum munus. Ita vbi libet, si modò animum aduertas, experieris in omnibus loquendi modis aliquã subesse causam. Sicut D. Erasm Roterodamus in suis Chiliadibus, nihil aliud agit, quam vt doceat, vnde, quibus ex causis prouerbiorum sententiæ ortæ sint. Deinde, & idem agit Dialecticus in suo dicendi genere. Nam postquam rerum conditiones ac proprietates per locos supra nominatos edocuit, tum inde porro reliquam suam tractationem prosequitur. Docet enim inde conficere definitiones, diuisiones, propositiones & argumentationes. Et daturus alicuius rei definitionem, sumet eam, aut ex rei essentia, aut à genere per species, aut per propria, aut ab accidentibus, aut à causis, aut officiis, aut membris, &c. Deinde ostendens definitionem, certitudinem veram, Synonymiæ rationem tradit. Docet enim definitiones ac propositiones conuertendas, atque ita experiri, an conuersa æquipolleant. Nam primum postquam rem aliquam docuit definire ex rei sub-

stantia

stantia, tum definitionem docet conuertendam, hoc est, aut subiectum in locum prædicati, ac prædicatum in locum subiecti collocandum, aut signis aliquibus abiectis aliquo modo commutandum: vt, potus est liquor ad bibendum aptus. Hac definitione data, iubet eandem definitionem transpositis vocabulis conuertere, ac sic indagare, an definitio sit vera ac certa, nempe ita: Liquor ad bibendum aptus, est potus. Ecce iam habes Synonymiam, nam vtro modo efferas: idem sonat: Sic auaritia, est omnium rerum cupiditas, omnium rerum cupiditas, est auaritia, Et sic agit Dialecticus in omnis generis definitionibus.

Postremò etiam Rhetor, etiam si omnia ornatè, eleganter, amplificè ac splendide dicere studeat: & omnem suam dicendi rationem, ad applausum, vel audientium, vel legentium instituat, tamen hisce supra nominatis dialecticis locis, ceu fundamento nititur. Nam vtcunque rem amplificent, tamen cuncta argumenta ad huiusmodi locos referri possunt, sicuti illorum libri nobis multis & plenissimè tradunt. Huc facit etiam, quod Rhetores plurima de Schematibus, tropis ac figuris dictionum, locutionis ac sententiarum præcipiunt. Huiusmodi enim præceptionibus, nihil aliud agunt, quam vt nos erudire conentur, quam varijs modis ac figuris eandem rem nominare, vel eandē sententiam efferre valeamus. Quare qui Synonymiæ ac orationis variandæ rationē perdiscere desideret, is dicendi artes, hoc est, Grammaticam, Dialecticam, & Rhetoricam quam diligentissime ediscat, præcipue vero Dialecticam, & maximè ea parte, vbi locos proponit, quibus rerum con-

conditiones, proprietates, accidentia & cauſas explicat, quos quiſque ſibi quàm familiariſſimè efficiat, ac ita perdiſcat, memoriæque commendet, vt eos ad vnguem calleat. Sic enim & Grammaticorum & Rhetorum præceptiones quàm dexterrimè intelliget, & ad dicendi facultatem commodiſſimam viam ſibi parabit. Tum etiam plurimum faciet ad Synonymiæ rationem, qua diſcet de vna re plurifariam loqui, quos deinde loquẽdi modos ſibi quiſque ad ſuum vſum reſeruabit, quos poſtea ad quamuis cauſam pro rerum ratione ac circumſtantia accommodare poterit. Nam Synonymia & ratio variandæ orationis etiam eò valet, vt inde etiam vocum & orationis proprietas perdiſcatur. Vbi enim didiceris de vna re variè multiſque modis loqui, tunc iudicium eſt adhibendum, qua in cauſa, quo loco, quo tempore, apud quos, quiuis loquendi modus adhibendus ſit. Id quod quiſque vſu & exercitatione perdiſcet. Ad hæc non parum ad rem faciet, ſi ſtudioſus puer diligenter & aſſiduè verſetur in legendis bonis authoribus, ac in eis attendat & noter, quibus quiſque loquendi modis vti ſoleat, quo eorum imitatione etiam ſibi elegantem dicendi facultatem parare poſſit. Quamobrem, ſtudioſe lector, aliquot tibi in hoc libello ex bonis authoribus exempla propoſita ſunt, quibus & vti poſsis, & ad horum imitationem ſimilia & plura, effingere valeas. Vale.

CAR-

CARMEN DOMINICI Syluij medici Buſciducenſis.

SI ſtudioſe puer verborum diuite vena.
Scribere, cum magna carmina laude, paras.
Si ſcribenda tibi ſit epiſtola docta, Latini
Sermonis larga fertilitate ſcatens.
Hunc eme, quem varijs Pelgromius dotibus ingens,
Auctum, dat mira dexteritate, librum.
Quin, ne quid deſit, tibi Græca vocabula paſſim
Addidit, aſſueſcas ſcribere vt Argolicè.

IOHANNIS NEMII HEXaſticon conſtans Hexametro & Iambico Trimetro.

VT Philomuſe puer Romanum pangere carmen
Queas, habeto hanc verbulorum copiam.
Vt quoque epiſtolium ſcitè conſcribere poſſis,
Diſcenda adeſt vocabulorum copia.
Vt valeas etiam coniungere Græca Latinis.
Smaragdinam hanc Pelegromij ſyluam pete.

IONICI GEORGII Macropedij.

SI Heliconis puer optas inga adire,
Neque opacas, neque olentes aliorum,
Sed amœnam Pelegromi pete syluam.
Iter hâc est ad amicas tibi Musas,
(Modo credas) Latias atq; Pelasgas.

HIERONYMI VERLNSI Gymnasiarchæ Buscíducensis Hendecasyllabum.

SI queris Latiæ puer loquelæ
Voces, diuite personare lingua.
Huc gressus age dum citos moneto.
Hic vocum tibi cultior supellex,
Hic oratio mundior paratur.
Vnus tanta dabit libellus, hunc tu
Vero nomine nuncupare si vis,
Cornu dicere copiæ licebit.

CORNELII DIESTEMII hexastichon in Syluam Synonymorum Symonis Pelegromij.

SYlua refrondescens folys purgata caducis,
Vernas, cum magno fœnore, fundit opes.
Huc age, flecte pedes, nemoris spaciare sub vmbra,
Passim cum Latijs, Attica poma leges.
Hac insiste via, quoquo dare vela peroptas,
Ad metam, certo tramite, peruenies.

A

An Abbat, vide Bishop.

to Abash, to fray, to feare.

Conturb re metu.
Terrorem metum, vel pauorem alicui afferre, injicere, incutere, & inferre, terrefacere, stupefacere, obstupefacere, obstupere, obstupescere, stupescere, stupere.
Terrere, et faciunt geminos ensis & vrna metus.
Concussa pectora, animi turbati.
Dum stupet, obturuitque hæret defixus in vno.
Obstupuit, steteruntque comæ & vox faucibus hæsit.
Attonitus visu ac voce deorum.
Attonitis inhiare animis.
Animo exterritus.
Obstupuere animi, *vide* to feare.

Abashed, vide Astonied.

to Abate in a Reckoning.

Decidere partem, quod vulgo dicimus defalcare, detrahere, subtrahere, decurtare, Cic. Tuam partem dimidiam, quemadmodum vis, decide.
Deducere partem, apud Asranium, pro demere de summa.
Deducere de rationibus.

to Abate in courage, vide a Base mind, and dispaire.

to Abhorre a thing, vide to Loath.

To Abide, to suffer great griefes or paines.

Sustinere, pati, ferre dolorem immodicum, grauem, acerbum, intolerabilem, qui vix ferri possit.
Acutissimum capio, suscipio, haurio, traho, dolorem.
Cruciatibus anguor, cõficior, excrucior, torqueor, vexor, perturbor, frangor, discrutior, diuellor, dirumpor, perimor, interimor, exanimor, opprimor, perdor.
Omnes mentis meæ partes dolor exagitat, diuexat, perturbat, afficit, grauat.
Concidit, cecidit animus ictu doloris, vi curarum, concursu molestiarum labefactatus, convulsus, percussus est.
Iacco in mœrore ac sordibus.
Curis & ægritudine maceror
Contabesco acerba solicitudine, graui cura angore, ac mœrore, vide to suffer.

to be able, or May, or can.

Valere.
Posse.
Queo. Salust.
Potesse apud Comicos.
Habere potestatem, facultatem.
Vires vim habere.
Potens esse.
Viribus valere ad aliquid agendum.

Able, vide Apt.
not Able.

to Abolish, to vndoe, to disanull, to Repeale.

Irritare, Irritum facere.
Cassare, Infirmare.
Leges rescindere.
Decreta scindere, Reuellere.
Inualidum reddere.

In nihilum redigere. Tollere.
Retexere, Reuocare.
Leges, tabulas reficere, frangere.
Abrogare, Antiquare, Abolere.
Annihilare, ἀκυροῦν.
Consuetudinem malam radicitus euellere 8. distinct.
Inducere decretum, Senatusconsultum, Sueton.
Inducere locationem, pro irritum facere contractum, & abrogare, Cic. Hic ager omnis quoquo pacto eoemptus erit, tamen ingenti pecunia vobis inducetur.
Rumpere rogationes.
Edicta rumpere, apud Horat.
Errores crassos, cacoethes, abusus, superstitiones in Ecclesia subnatas abrogare, tollere, expungere, corrigere.

Abolished, vide out of Use, absolute, perfect.

Perfectum. Absolutum.
Completum. Plenum.
Summum, Elaboratum.
Expolitum. Perpolitum.
Expletum omnibus suis partibus.
Omnes numeros habens, vt Stoici dicunt.
Dexterum, id est, perfectum. Virg.

to Abstaine from meat.

Cibo parcere, parcius vti.
De cibo detrahere, temperare, abstinere, moderari, vel ei cibum minuere.

Abundance, Plenty, Store.

Abundantia, Exuberantia.
Multitudo, Affluentia.
Opulentia, Satietas, Plenitudo.
Copia, Luxus, Vbertas.
Prodiga rerum luxuries, vel ria.
Redundantia, quam vulgus superfluitatem vocat.

Abundant, Plentifull.

Affluens, Profusus.
Abundans, αὐτάρκης-μέρος.
Redundans, Superuacuum.
Superfluum, Superuacaneum.
Huber, Exuberans.
Copiosum, Cumulatum.
Diues, Locuples.
Supra vota suppetens.

Abundantly, Plentifully, or Copiously.

Abundè, Abundanter.
Vbertim, Profusè.
Vberrimè, Dapsilè.
Affluenter, Satis, superque.
Copiosè, Affatim.
Largiter, Largè.
Locupletissimè. Cumulatim.
Cumulatissimè, Plena manu.
Pleno cornu, Ampliter.
Opimè atque opiparè. Plaut. vide.

to Abound in great plenty, to haue great store.

Abundare. πλεθύειν, Redundare, Scaturire. Superare.
Superabundare, Exuberare.
Superfluere. Profluere.
Affluere tam bonis quàm malis
Copiam habere magnam & luculentam.
Supra modum quippiam possidere.
Circumfluere, Cic. ad At. 2.
Circumfluens gloria, Scatere.

Acceptable, vide Deare, to account or reckon.

Reddere, seu etiam facere rationem, expensam.
Referre rationem seu impensam.
Impensam ad calculum reducere.
Computare, ψηφίζειν.
Calculum ponere seu rationem.
Supputare.
συναίρειν λόγον. in Euange.

Ratiunculam reddere.
Ratiunculam subducere.
λόγον ἢ λόγους ἀπαιτεῖν.
Sumptuum rationem subducere.
ἀκριβολογοῦσθαι.
Calculare, Ratiocinari:
Ad Calculum reducere. Cicero.
Facere calculum.
Ducere rationem. λογίζεσθαι
Subducere ad nummum,
Facere computationem, apud Asco.
Dare calculum, rationem,
Rationem inire.
Ad circulos notare.
¶ Rationem rectè, scite subducere,
Rectam rationem colligere to cast a true accompt, constanti ratione.

My accompts being cast vp, I shall know my losse.

Putatis, Supputatis, Ductis, subductis rationib. rerum mearum faciam; colligam, percipiam, perstringam, conficiam, deprehendam, intelligam, sentiam rei familiaris Iacturam, Damnum, Detrimentum.

an Accompt, or reckoning.

Ratiocinatio, λόγος
Supputatio: Subductio.
Computus, & computatio vulgo dicitur, sed minus Latine.
Expensarum ratio, apud Ciceronem est ratio sumptuaria,
Ratio dati & accepti, expensi & accepti: Calculus.
Tabulæ accepti & expensi.
Conficere tabulas, rationes in ordinem, quod vulgus dicit Registrum facere in quo scilicet accepti datique ratio notatur.
Expensi, impensiq; rationem describere to write a reckoning.
Codex, liber rationarius, Registrum vulgo dicitur. a reckoning booke.

to ouersee or examine an Accompt.

Rationes dispungere, significat data & accepta conferre, excutere & examinare. Hinc dispunctio pro diligenti examinatione percunctationeque accipitur vt scribit Alciatus, quod veteres soliti fuerint rationes, quū data & accepta constituissent, transuerso puncto confodere. Rationes diu peractas absolutasque recognoscere.

of no Accompt.

Nullius pretij, Infimæ conditionis, obscuri loci, nullius ordinis.
De spectus, abiectus, contemptus.
Nulla maiorum laude commendatus, honestatus, nobilitatus.

a master or Auditor of Accounts.

A rationibus. A calculis:
Ratiocinator, quem Cicero vocat calculatorem.
¶ Magister rationum Curiæ, quem Contrarollarium vulgo vocant, controuller.

of one Accord, consent, heart or will.

Vnanimis, vel Vnanimus.
Concors, Consentiens.

with one Accord and Consent.

Vnanimiter.
Coniunctis sententijs,
Concorditer.
Vna mente, vno ore, Pari voto & vno consensu vno animo atque vna voce, vide Consent.

to doe a thing with one accord or consent.

Composito rem gerere, agere, facere
Ex pacto ἐκ συνθήκης, composito rem gerere.
Facere de compacto, apud Plaut.
Ex compositio, ἐκ παρακλήσεως
Compositio factum est, Terent.
Nihil non ex compositio fecimus.
Pactum seruauimus. Plinius.

to accuse one, or to lay to his charge.

Arguere aliquem furti, pecuniæ interuersæ.
Dicam scribere vel impingere.
Crimen obijcere, pro quo inferre crimen Cicero dixit.
Crimen intendere.
Accusationem contra aliquem instituere.
Contra venire. Cice.
Crimen impingere, quod Græci δίκην ἐπάγειν dicunt.
Δεῖξαι τινα κατά τινος
Reum agere, Accusare, poscere.
Incusare, Culpare.
Insimulare, Sugillare.
Criminari, Deferre aliquem?
Aliquem in crimen vocare:
Furti aliquem alligare, agere:
Crimen conferre, conjecere in aliquem.
Crimina congerere.
Iudicare reum.
Acquirere capite vel capitis, pro criminaliter, contra aliquem procedere.
Similiter Accersere vel arcessere, aliquem in iudicium capitis, Cic. vnde Capiris accersiri, to accuse of a deadlie offence or crime, apud Plutarchum.
Capitalibus criminationibus, mendacibus calumnijs capitis aliquem expetere.
Calumniari.
Crminibus falsis insimulare.
Falsum crimen intendere in aliquem
to accuse falslie.

not accustomed to labour.

Nondum es assuetus, assuefactus laboribus,
Labores ferre, sustinere non consueuisti, sensisti, tulisti.
In laboribus versatus, exercitatus. tudis & insolens es.
Nondum tibi labor familiaris est.
Laboris impatiens, vide wont.

Acquaintance.

Noticia Consuetudo, Conuersatio.
Coniunctio, Familiaritas, Vsus:

to Atchieue, vide End.

to be Acquainted or familiar with one, to be conuersant or keepe company with.

Agere consuetudinem, exercere.
Familiariter vti, Victitare.
Domesticam agere consuetudinem,
Versari, Conuersari.
In perditissima iuuentum collusione versari.
Commercium habere seu rationem.
Vnde, malorum commercio reddimur deteriores.

to enter an Action in the law against one, or to sue one in the law.

Citare in ius, Citare.
Litem mouere, apud Ciceronem.
Trahere ad iudicem, ad subsellia,
Per fora trahere.

Actionem

Actionem intendere, Instruere to make his complaint.
In ius ducere, trahere, vocare, rapere ἐγκαλεῖν.
Obtorto collo in ius trahere, Hiero.
Educere in ius. Litem intendere.
δίκην λαγχάνειν.
Convenire aliquem in ius. Ad iudicem vocare. Vocare in crimen.
In iudicium trahere, ducere.
κατηγόρειν εἰς ἀγῶνα.
Postulare aliquem iniuriarum.
Dicam alicui scribere vel impingere.
Molestissimis litibus aliquem involuere.
Odiosis aliquem diuexare litibus.
Diem dicere vide to Sue.

an Act of Parliament, vide Commandement.

Added, or Put vnto.

Adscriptus. Annumeratus.
Additus. Adscitus.
Accersitus, Lectus.
Receptus, relatus, positus, collocatus, recensitus, in studiosorum numerũ in amicorum album relatus

to Adorne, vide to beautifie.
to Aduance, vide to promote
to Aduance learning, vide learning.

to Aduenture vpon fortune, vide fortune and danger.

an Aduersary, vide Foe.
Aduersity, vide ill fortune.

to Aduertise secretly, vide to warne and to put in remembrance.
Aduised, vide Circumspect. by your Aduise, vide Counsell.
to commit Adultery.

Adulterare, & Adulterari.
Mœchari, μοιχᾶσθαι.
Mœchisare, apud Plautum.
Adulterium committere, inferre.
Sitientibus agris proprijs, alienos irriga ę metaphoricos.
Alienum arare fundum.
Ἀλλοτρίαν ἀρᾶσθαι ἄρουραν.
Cum alieni vxore rem habere.
Capere vsuram corporis vxoris alterius, apud Plaut.
Alterius thorum maculare, polluere,
Vxores aliorum futuere, permolere.

an Adulterer or Cuckold-maker.

Mœchus, Adulter, Horat. Taurus dicitur.
Cuculus & Curruca, prouerbio dicitur apud Iuuenalem & Plaut.
¶ Mœcha. Adultera Succuba.
Alieno marito se subjciens.

Adultery.

Adulterium. Mœchia. Furta.
Furtiui complexus.
Stupra apud Quintilianũ & Plaut. pro eodem.

to Admonish, vide exhort.
an Aduocate, vide Atturney
Affability, vide Courtesie.
Affection.

Affectus, Studium, animus, voluntas, Lívido, vide, Will.

Affectuously.

Intimè. Cupide, Ambitiosè.
Curiosè. Voluntarie, vel ò.

to Affirme, to assure.

Adserere vel asserere.
Astruere efficacibus argumentis.
Certò dicere.
Polliceri pro affirmare, apud Cic.
συμβεβαίωσαν Asseuerare.
Affirmare, διαβεβαιωμαι.
Instare factum Terent.
Ille instat factum.
Omni asseueratione confirmare.
Asseuerantius dicere.
Corroborare. Ratum habere.
Pleno ore affirmare, vt aiunt nam
Veri periculum non ad me recipio Soli.

Afterward, or After this.

Postea. Postquam.
Posteaquam. Post. Vbi.
Post vbi, Simulac.

Againe, Effsoones.

Rursus & Rursum.
αὖθις πάλιν Iterum. De.
Iteratò in sacris literis. Secundo.
ἐκ δευτέρου De integro
A nouo vulgus dicit.
¶ Vicissim, per vices, vice versa.
ἐναλλαξ Alternatim. ἀμοιβαίως.
Alternis, Alternè. παλιναλλαξ.
Nunc vnum, nunc aliud.

Against or Contrary.

Contra, κατα cum gen.
Aduersus & aduersam præpositiones.
Præter, Terent Præter ciuium morem atque legem. In cum accusatiuo.
Ad pro contra quoque ponitur.
Erga, sed sæpissime in bonam partem, quamuis etiam in malam reperiatur, apud Tacitum & Liuium.

to be Against, or Contrary.

Aduersari, Obsistere. Obstare.
Oppugnare. Impugnare.
Resistere, Obluctari. Reluctari.
Obniti. Reniti. Repugnare.
Contra stare.

Age, Time, Euerlasting, Perpetuall.

Aetas, Seculum. Aeuum.
Perpetuus, a, um. Sempiternus, a, um.
Sempiternitas.
Aeternus, a um.
Perpetuitas. Perpetuo, aduerb.
Aeternitas. vide Old.

Aged or old, of 12. yeares.

Annos duodecim natus est.
Duo decimum ætatis annum agit.
Aetas eius est duodecim annorum.
Duodecimum ætatis annum non excessit, non egressus est.

the prime, the flower of Age or Time.

Flores ætate, Integra, Firma, Valida ex ætate.
Ætate viges, Validus & Firmus es

of one or like Age.

Coæuus ὁμηλιξ. ὁμῆτης.
Coætaneus. Æquæuus.
Eiusdem ætatis, Eadem ætate.
Æqualis.
Collactaneus, simul lacte nutritus.
Ætate coniunctus.
Par ætate & annis.
Contemporaneus.
Synchronius. συγχρόνος.

Aged, vide Old.
to Agree, vide to Consent.
to Agree with the time, to be euen, and iumpe with the World or Time.

Omnium horarum hominem agere,
Comparare se ad omnia.
Regionis moribus seruire, obsecundare.
Se moribus quorumlibet attemperare, accommodare.
Scire foro vti.
Seruire scenæ, occasioni,
Polypi mentem habere.
πολύποδος μὴν ἔχειν.
Rebus præsentibus, tempori, loco, sese accommodare.
Insanire cum insanientibus.
τῆς μανίας συμμαίνεσθαι.
Vti foro. Tempore cedere.
Tempori seruire, pro tempore agere,
καιρῷ λατρεύειν, Phocili.
Omnibus vel tempori se accommodare.
διαπαιδαγωγεῖν τὸ καιρόν.
Opportunitatem expectare,
καιρὸν περιμένειν.
Necessitati parere.
Tempus spectare aptum.
Obseruare temporis occasionem
Amiculum prò venti aptare flatu.

an Agreement or concord.

Concordia, Mutua gratia, Vnio.
Consensio, Pax publica, Tranquillitas Voluntatum, Studiorum & sententiarum summa consensio, Cic.
Consensus omnium rerum.
Idem velle & idem nolle.
Eodem animo eadem & sentire & decernere.
Vnanimitas.
Vnus omnium rationum consensus.
Consentiens voluntas.
¶ Concordia parvas res crescere, discordia vero splendidas, maximasque opes dilabi ac deflorere.
¶ Concordia, respub. omnis constat quantumuis parua, nec non opes conseruantur maximæ, & augentur exiguæ. Contra, factionibus & dissidijs opulentissimæ quæque & celeberrimæ ciuitates funditus excinduntur. Vide Promises.

In Agreement of peace, Vide **League.**
to Aide, vide **Helpe.**
the Ayer.

Aer, ἀήρ, Cœlum, Aether.
Iupiter pro aere apud poetas.
Aequor pro aere, apud Virg.
Inane pro aere, apud Lucret.

a sweete Ayer, vide **faire Weather.**
an Ale-feast, vide **Banket**
Aloft, vide **High.**
Although, Notwithstanding.

Etsi, Etiamsi, Tamensi, Cum.
Vt pro quanquam, Licet, Acsi,
Quanquam, Quamuis, εἰκαί.

All or euery one.

Omnis, Totus, Cunctus,
Vniuersus, Vnusquisque,
Quisque, Singuli.

To Allure, to intice, or to Winne one by faire meanes.

Allicere. ἀλλαξεῖν,
Allectare, ἀγεῖν, Cum gen.

Lactare, Allectare.
Variis allectare lenocinijs.
Pellicare, Illicere.
Inuitare. Lenocinari.
Capere illecebris, blanditijs,
Attrahere, Excitare, Inducere.
Lactare melita ſpe, delitijs.
Premijs allectamento inuitare.
Signo quaſi daro inuitare.
Omnibus modis allicere.
Ducere quoque pro allicere, ineſcare ac dilectione quadam oblectamentiſque demulcere ponitur.
Delectare à delicere, ſicut allectare, ab illicere eſt attrahere.
φιλκειν.
¶ Attrahere in naſſam, Ineſcare
Inuolare, Impedire.
Inuiſcare, Illecebris circumuenire.
Illaqueare tricis. Irretire, *vide* flatter.

Pleaſant Allurementes or intreements.

Allectamenta, incitamenta.
Inuitamenta, quæ vulgus Irritamenta vocat.
Illecebræ, blanditiæ.
Illectamenta, ἀγωγαι.
Blandimenta, Demulſimenta.
Illecebra ſingul. Lenocinia.
Illicia plurale ab illicium apud Ciceronem, Viſcarium, Ambio.

an Allurer, an Inticer, or Flatterer,

Illex, Illiciens, Illecebroſus.
Alliciens, Allectivus, ἀγωγος.
vide flatterer

an Almond.

Amygdala vel Amygdalum.
ἀμυγδαλη.
Nux Thracia, Nux Græca.

Almoſt, well neere.

Penè, propè, ferè.

Propemodum, Ferme Propediem, μικρουδλεγου, Quaſi.
Tantum non, apud Eraſ. Suet. Liui.
Valde frequens.
Parum abeſt, Minimo minus.
Paulo minus, ante penultima acuta.
pro eodem frequens in ſacra ſcriptura, & apud Sueto.
Admodum, pro fere apud Liuium.
Iam mitigati admodum animi.
Modo non, pro ferme apud Terent.
Plerumque aduerbium.

All ouer, vide Euery where.

Alteration of ſtate, vide my ſtate is altered.

To Alter or change, as old faſhions, or Cuſtomes are changed.

Exolere, exoleſcere
Immeteraſcere, Mutari.
Contabeſcere.
Obſolere & abſoleſcere.

an Altar.

Altare, Ara inm.
Ara. Βωμος.

Altogether, vide vtterly, Alwayes day and Night, continually without ceaſing.

Die ac nocte, Nocte dieque.
ἀπαυστι, νυχθημερον:
Semper, omnes per annos.
Diu, noctuque, Nocies & dies.
Tempus in omne.
νυχτος τε καὶ ἡμαρ.
Continuè Continenter.
In ævum æternum.
Aſſiduè, Indefeſſe, Continenter,
Inceſſanter, Indeſinenter,
In perpetuum.
ἀιενάως.

Nullo

Nullo puncto temporis intermisso.
Ne punctum quidem temporis respirando. Sine interpellatione.
Sine intermissione.
Ne minimam quidem moram interponendo, Citra respirationem.
Precipuus apud Virgilium.
Perpetuo Iugiter.
Nunquam non, In requieto labore
Noctibus continuere dies.
Ne genu quidem flexo.
ἐνδὲ γόνυ κεκμῶτας. Proverb. pro sine omni intermissione, without ceasing.

Ambassadors, vide Posts, Ambition, or a desire of glory.

Ambitio & ambitus media correpta Sitis famæ.
Sitis impotens honesti.
Studium cupiditas honorum, imperiorum.
Gloriæ appetentia, apud Ambro.

Ambitious, or desirous of glory.

Appetens, anidus, cupidus, famelicus gloriæ, famæ.
Sitibundus, Esuri entissimus laudis.
Immoderatè appetens honores.
Ambitiosus φιλόδοξος.
Honoris, potentiæve cupiditate inflammatus.
Non alienus ab ambitione.
Cuius iuuenilem obsedit animum gloriæ febris vel sitis.
Sitientissimus laudis.
Magnarum pomparum amantissimus.
Laborans ambitione.
Thraso, φιλοδόξος.

to be ambitious, or to seeke after glory or prayse.

Captare laudem, φιλοδοξεῖν, δόξης.
Affectare, venari gloriam.
Gloriæ inhiare.
Seruire gloriæ & propriæ laudi.
Vacare popularis auræ aut gloriæ.
Honoris cupiditate titillari.
Auram captare popularem, fauorem, gloriam mortalium inanem.
Populares ambire honores.
φιλοτιμεῖσθαι ambire munia.
Petere, prænensare honorem.
Honorum, gloriæ cupiditate, siti famæ teneri, illici, capi, duci.
Ferri ambitione.
Expetere, aucupari famam.
Ambitione auræ popularis teneri,
Conflare populares honores, est vulgi commendationes & fauorē vndecunque captare.
Imperatorum hominum rumusculos aucupari, Cicero.
Duci gloria, Cicero. si quis honore ac gloria ducitur.
Ex laude pendere.
Aucupari gloriam, gloriolam.
Immodicis studijs ad honores contendere.
Laborare ambitione, cupiditate honoris. Honores petere.
Inanes flare glorias.
Gloriolæ affiarum captare.
Gloriam appetere vel expetere quærere. Honorem affectare, apud Sa. Honorem velificari apud Ciceronem contra Rul.
Pendere à multitudinis aura.
Applausum captare humanum.
In honorem quærendo totis viribus incumbere.
Non ego ventosæ plebis suffragia venor. Horat.

to Amble.

Tollutim gressus glomerare.
Alterno crurum explicatu glomerare egressus
Alij, edes, πλεγμοδίζειν.

an Ambling horse.

Gra-

Gradarius, gradatim incedens, vestigia modicè ac volubiliter tollens, ἐυπρόσωπος.
Asturco, ab Asturea oppido Hispaniæ, Teldones apud Plin. Asturcones;
Mannus idem quod Gradarius, quasi ad manum manſuefactus, apud Horatium & Eraſmum, alij aliter ſcribunt.
Tollutarius à tollendis & glomerandis pedibus Latinis dicitur.
Tollutaris à Seneca vocatur.
Gygerius, equus pumelius, apud Strabonem.
Mannulus, equus, pullus diminut.

to Amend, to Correct.

Corrigere, Caſtigare.
Emendare, elimare.

to Amend his life, or to Turne to grace, and repentance.

Reddere bonam frugem.
Ad bonam frugem ſeſe recipere.
Converti ad meliorem frugem.
A corruptiſſima vita converti.
Exuere vetus vitæ genus.
Excuſſo vitiorum iugo ad emendatiorem reſurgere vitam.
Vitæ caſtigatioris propoſitum ſumere.
Recedere à vitio.
Euadere ad bonam frugem.
Vinere emendatius.
Ad ſalubriora conſilia animum appellere.
Reparare.
Expiare ſcelus.
Redire ad meliorem vitæ frugem.
Benefactis penſare delictum.
Redimere culpam præteritam.
pro egregio facto compenſare,
Facere finem peccandi vitiorum.
A voluptuoſa ad frugi vitam redire
Sordes humanæ fragilitatis gratia pœnitentiæ emaculare,
ex abyſſo emergere peccatorum.

to make Amends, vide to Recompence.

Amiſſe, vide Ill.

to doe Amiſſe, Vide to offend and to ſinne.

Amity, vide Friendſhip.

Anger, Wrath, Fury.

Ira, Rancor, ὀργή,
Iracundia, Stomachus.
Bilis, Angor, χόλος,
Indignatio, excandeſcentia.
Animi effereſcentia,
Animi pluraliter, Pone animos,

to make one Angry, or to prouoke one to wrath.

Mouere, Habere ſtomachum,
Bilem alicui mouere,
Ad iracundiam prouocare,
Ciere aliquem, Mouere ſimplex,
Ad iram prouocare,
Iras induere, colligere,
Turbare alicuius animum,
Laceſſere quempiam amaricare,
Exacerbare, Irritare,
Aſperare, Exaſperare.
Exagitare, Infeſtare.
Iratum reddere, incendere.
Exurere ira.
Accendere cum accuſatiuo,
Bilem concitare, conciere, commouere alicui,
Aggregare, Arrigere iras,
Inflammare aliquem verbis, excitare ad iram.
Acuere furorem.
Offendere, Lædere,
Animum accendere, incendere,
Stomachum facere, apud Cic.
Exulcerare alicuius animum,
Inceſſum dare, pro iratum facere
Terent.

Angry or displeased.

Iratus, Infensus. Iracundus.
Ira commotus, affectus, agitatus, adductus, inductus, impulsus, incitatus, actus accensus, inflammatus.
Stomachabundus.
Iracundior Adria, qui irritabili est ingenio. verie Angrie,
¶ Iracunde, cum ira, inflammato ore, ardentibus oculis.

to be Angry, vide to Chafe, Angred, vide Chafed. to represse or stay his anger, or Fury.

Iram, iracundiam reprimere, temperare, mitigare, cohibere, refrænare, conepquere, ponere, mulcere.
Stomachum ob rei indignitatem efferuescentem ratione cohibere.
Stomachum tenere. Horat.
Comprimere æstus iracundiæ.
Rationis moderamine reflectere iræ appetitum:
Placare animos.
Iracundiam pessundare. Plaut.
Iræ modum seu frenum ponere.
Adhibere modum vel moderationem
Dare locum iræ, apud Paulum ad Roma. 12.

to Animate, vide encourage Any.

Aliquis: Vllus. Quispiam.
Quisquam Quimis. Alius.

Anon, vide out of hand. to Answer, or to make an Answer.

Respondere.
Responsum dare, reddere, Iactare.
Ἀποκρίνειν.
Verbum proloqui. Terent.
Dare orationem pro respondere, Plauto frequens.
Subiicere, absolute.
Labra resoluere, ora Renarrare.
Subseruire orationi, apud Terent.
Reddere vocem, sonos, verba.
Inferre, Tangere verba verbis.
In verba prorumpere.
Suspicere apud Virgil. & in Euang.
Dicere cum ablatiuo & præpositione pro, vel cum accusatiuo mediantibus præpositionibus in, vel ad:
¶ Ad rogata respondere aut spondere, simplex pro composito apud poetas.
Excipere, Referre, verba, dicta.
Ad rem congruenter, πρὸς ἔπος id est, ad verbum respondere.
¶ Respondere præter rem.
Nihil ad rem. Non ad rem loqui.
Responsum alienum a proposito dare; An answer, but not to the purpose.
παραφθέγγεσθαι, ἀπροσδιονυσον, παραφθέγγασθαι, λέγειν.
De alijs loquenti, respondere de cæpis.
¶ Ferre, accipere responsum to receive answere.
Cice. Cum à me id responsum tulisset.

Apart, vide Aziuily. Apothecary, or Grocer.

Vnguentarius, Metropola.
Odorarius. Aromatarius.
Aromatopola, Pharmacopola.
Medicamentarius, Herbarius:
Pigmentarius, Myrobrecharius, apud Plaut:
Apothecarius, ἀποθηκάριος.

an Apothecaries or Grocers shop.

Aromataria taberna.

Pigmen-

Pigmentaria, vnguentaria officina. μυροθήκιον.
Myropolion. Pharmacotheca.
Apotheca vulgo dicitur, tametsi proprijs sit Apotheca repositorium, recondito ium granorum.

to Apparell, to cloath, to put on a garment

Ornare. Vestire. Induere.
Amicire. Comere. Colere. vide to cloath.

Apparell.

Apparatus. Amictus. Amiculus.
Ornatus. Vestis. Vestitus.
Cultus. Vestimentum.
Indumentum. Indumiæ.
Exuuiæ. Spolia.
Pexa toga, a Frizeadow or Irish Gowne.
Vestis defluxit ad imos pedes.
Arte laboratæ vestes, ostroque superbo.
Vestis insignis auroque rigens.
Picta croco, & fulgenti murice vestis
Illum vestis serica tegit.
Vestimenta fluxa vel laxa, loose, large or wide apparell.

Appeased, vide Asswaged. to applie.

Applicare, Vacare, Incumbere.
Insistere, Instare, Insudare,
Inuigilare, Operam dare, nauare.
Animam adiungere, applicare.
Deditus, intentus, mancipatus esse.

to Appoint, vide determine. to Appoint a day, vide Day. to Approue, vide of one consent or opinion. to Approue by reason, vide to declare or shew.

to Approach, to draw neere vnto

Inguere. Impendere.
Imminere. Non longe abesse.
Subesse. Hyems subest.
Capiti impendere.
Instare. Adesse.
Appetere, Venire, Cominus ire.
Aduentare. Salustius
Comitiorum dies aduentabat.
Obrepere, Appropinquare.
Admouere se propius.
In foribus esse vel in limine.
Pulsare fores. Propinquare.
In cardine versari.
In propinquo esse ἐγγίζειν.

An Apron.

Succinctorium.
Semicinctium, apud D. Hyeronimum
Supparus vel supparum.
μεσόμιον.

Apt, Meete, Proper, Fit, Conuenient, Sufficient, Profitable, Able.

Appositus, Commodus.
Sufficiens, ἱκανος.
Natus, aptusque. Cic.
Assentaneus, Aptus, Vtilis, Bonus. Idoneus.
Habilis. Consentaneus.
Conueniens, Congruens.
Congruus, Accommodus.
Accommodatus, Respondens.
Non inconueniens.
Fœlix, fœlix ad literas, Concors.
Maturus pro idoneo, Quadratus.
¶ Habilitas, Aptitudo. Fitnes, vide Fine or Fit.

to Array, vide to make foul an Arbitror or an Vmpire.

Mediator

Mediator μεσίτης
Sequestrator. Sequester
Pacificator, Pacator
Reconciliator, Interuentor μεσιτεύσας.
Author concordiæ, Arbiter.
Qui regit & dictis animos & pectora mulcet.

to take an Argument.

Argumentum elicere, colligere, Trahere, Capere, Venari.
Capere institutum, Cice.
Sumere thema διαλαμβάνειν

Arise, vide Stand vp.

the Arme hole, the hole vnder the Arme.

Axilla, πλευρίγιον
Ala. Asellæ, arum.

to Arme, to Harnelle or take Weapons.

Armare, consurgere in Arma.
Armis se Instruere. Circundare:
Arma Capescere, Gerere.
Disponere enses & scuta.
Accingi armis, ad arma cogere:
Arma Parare, exercere:
Furor Arma ministrat:
In armis esse:

to arme, to lay downe arms or weapons.

Arma exuere, ponere, deponere.
Prælia relinquere.
Scuta & Arma demittere.

an Army or Host.

Exercitus. Cohors, Manus.
Phalanx. Caterua, Turma.
Agmen. Spira σπεῖρα
Cuneus, Acies.
Armatæ Phalanges.
Copia, pro exercitus multitudine.
Legio πανοπλία.

to arriue, to come to the Hauen, Port or Land.

Appellere ripæ, Otis.
Tangere, premere locum aliquem.
Venire in Portum.
Tellure potiri, portum petere.
Ad littora tendere.
Carinæ littera tangunt.
Rates armi inferre.
Clauum ad littora torquere,

to Assemble, to gather or leuy an Army.

Contrahere copias, milites.
Cogere militum manum.
Conscribere exercitum, militem, cohortem, milites.
Milites conquirere.
διαλογεῖν καὶ ἐγλαμβάνειν
Cogere facere, parare manum.
Facere gregem. Salust.
Facere agmen, Historica sunt.
Cogere exercitum, copias, agmen. equitatum, milites, seu congregare
Scribere exercitum, milites copias.
Comparare, conflare, contrahere, conficere exercitū. Virgilius contrahimusque virus.
Ingentes Martis contrahere turmas.
Facere exercitum. Cicero.
Colligere copias, exercitum.
συγκρότειν δύναμιν
Aciem struere.
Coperein prælio milites, aratas acies. Virgilius.
Augere auxilia, est militarem gregem facere copiosiorem.

to Arrest one, to lay hands on one.

Capere ἁρπᾶ Captiuare
Manus adferre inferre.
Corripere, Cic. in Ver. Actum. 7. Hominem corripi ac suspendi iussit ex oleastro.
Prehendere, comprehendere.

Manus

Manus injicere, manicam, catenas.
ἐμβάλλειν τὰς χεῖρας.
Obtorto collo in vincula ducere.
ἄγχειν κατὰ φᾶθαι
Intendere vincula collo:
Collum obstringere: Soli.

Arrogancie, vide Pride. Arrogant, vide Proud.

an Arrow, a Bolt or Dart.

Iaculum, βέλος.
Spiculum, Telum, Pilus:
Missile, Sagitta, Hastile:
Catapultæ, Tragula:
Arundo & calamus, metaph:
Alcydes, apud Virgilium:
Corisens apud Nonium:

the Arse.

Anus, ani: Podex πώλος
Culus: πυγὴ
Sedes a Plinio frequenter ponitur, pro ani circuito & podice.

Arsiuerse, Duerthwart,

Præposterus, προθύστερος
Peruersus. διεστραμμένος.
Inuersus Prauus.

Artificer, a Crafts man, a man of occupation.

Artifex Mechanicus:
Manualis operarius: Opifex manuarius δημιουργός.
χειροτέχνης μηχανικός.
Operarius: Sedentarius:
Manibus sumptum exercens diurnũ, apud Ambro.
Ex manibus viuens.
Manibus victum sibi quæritans, quem ventrimanum quidem vocant:
Ex labore manuum opera viuens:
Artem mechanicam exercens.

Arts or Sciences lacke their due honor.

Artes merito honore carent, non vt deberent honoratæ sunt:
Non quanti deberent æstimantur:
Non quo deberent, quo equum esset loco sunt.
Non quem debent locum obtinent.
Non admodum in honore sunt, dignitatis, existimationis, honoris, loci non habent satis:
Exigui, parui pretij sunt, haud magni reputantur bonæ artes, bonis, artibus honor non est, locus non est, honor non tribuitur.
Bonæ artes honore vacant, dignitate carent non coluntur, iacent, minime vigent.

Artificially, vide Exactly. Artillery, cannons, guns.

Bombardæ aut (vt alij volunt)
Boardæ, a sono, grandes & paruæ
Tormenta ærea horrisona.
Machinæ æreæ saxa rotantes, turrifragræ.
Balistæ a nonnullis dicuntur tormenta muros concutientia.
Quarum species sunt Falcones seu falcunæ quas Germani Cartunas vel Murifragas.
Galli Canones duplices vocant, Double Cannons.
Serpentinæ seu serpentes violenti. quas Cartunas simplices vocant,
Serpentinæ mediæ, Falconetæ:
Porrò ampliores sed breuiores sunt quadratæ Bombardæ ignatos globos iaculantes, & Mortari qui globos vlnæ diametrum habentes emittunt, quibus tecta & domorum pauimenta perforant hostes, vrbis interiora impetentes.
Ignium ciacularrices.
Sclopi quos pedites ferunt, Manuaria vel Martialia tormenta peditum scilicet.

As, vide that.

As I thinke, vide Think As some as

Vt primum. Vbi primum.
Cum primum. Quam primum.
Statim. Iam vt. Cito vt.

As though.

Perinde acsi. Haud secus ac si.
Æque ac si. Non minus ac si.
Non aliter ac si.

As like, As, Euen as.

Velut, Veluti, Vt, Vti.
Quasi, Tanquam, Ceu,
Perinde ac, Sicut, sicuti,
Ita, Ac si, ὡς ὥστε, Quemadmodum.
Cum vel quam, temporis aduerbium quando vbi.

As men say, vide Say to be ashamed.

Erubere, erubescere.
Verecundari. Confundi.
Pudet, piget: *vide to blush.*

to Aske, demaund or enquire.

Rogare, Interrogare.
Requirere ab aliquo.
Quærere, Scisciari,
Scrutari oracula Phœbi. Virg.
Referre rem ad Senatum, est Senatorum rogare interrogare sententiam.

to Assay, vide to Attempt, to Assaile, to inuade, to set vpon the enemy.

Impetum vel insultum facere in hostem, in hostium equitatum, λειλατεειν.
Incursare, incurrere in hostem.
Ruere in hostes.
Incursionem facere,
Omni conatu inuadere.
Cominus cum hoste congredi.
Clypeo impetum facere & hasta. συνεχέειν σάκεϊ ἠδὲ ἔγχεϊ μακρῷ. apud Homerum.
In medium legionis cursu concito se proripere.
In confertissimos hostes incurrere, Salustius.
Medium penetrare agmen.
In confertos hostes ruere.
Inuolare, irrnere in hostem.
Irruptionem, impressionem facere.
Infestare, Inuadere.
Aggredi, Adorire, ἐπιχειρεῖν.
Impetere hostem, συμβαλλειν.

An Assault.

Vis impetusque militum, irruptio.
Insultus, Accessus, incursus violentior.
Aciei ruentis impressio, quam vocat Cicero Appulsum.
Militum cuneatim incurrentium impetus. προσβολὴ.
Ἀπὸ τῶν ἐν προσβολῇς.

to giue an Assault, to Set vpon.

Impetere, ἐπιχειρεῖν.
Incursionem, insultum facere.
Impetum extremaram facere virium.
Impressionem, irruptionem facere
Violenta manu inuadere.
Vibem concitatius oppugnare.
Admouere machinas omnes προσβαλλειν Oppugnare.
Scalas muris adhibitas ascendere,
Fossas congesta terra opplere.
Expugnare pro oppugnare in sacris literis ponitur.
Impetum facere. πτφάσσειν.
Incursu, impetu, impulsu, accessu, violentiori,
¶ Contra hostes defendere, *to repulse the enemy.*
Repellere, propulsare.

Hostes

Hostes defendebat à pinnis facillimè.
Depellere insultum.
Pellere, depellere, propellere, propulsare hostes mœnibus.
Exercitum feruenti oleo reprimere.
Sulphurium picatumque ignem eiaculari in ascendentes scalas.

an Asse head, vide Dulhead.

to assemble things together, vide Gather.

to Assemble or gather, all the power together.

Vires in vnum contrahere, conferre colligere.
Cogere ad arma viros.
In actum cogere, in angustum contrahere copias.
Reliquias agminis colligere,
Copias supplere.
Congregare manum virorum,
Instaurare belli reliquias, vires
Redintegrare copias, vires, bellum, prælium.
Certamen rursus experiri.
Collectis copijs bellum instaurare,
Iterare pugnam, Mauortis opus alterius redintegrare.

an Assembly of people, or men, vide Congregation and Multitude.

to Assiege, vide Besiege.

to Assist, vide Helpe.

to Aske.

Rogare, Interrogare.
Rogitare. Petere poscere,
Postulare, Flagitare, Inquirere
Exquirere. percontari,
Aftipulari, Scisciteri.

to Assure, vide to Affirm.

Assuredly, vide without Doubt.

to Asswage Thirst, vide Quench.

to Asswage, vide to lessen, & Pacifie.

to be Asswaged, Mitigated, or Appeased.

Vt tempestas, ventus, flatus, fluctus,
Sopiri, Consopiri.
Consilere, Consilescere.
Concidere, apud Horat. Concidunt venti, subsidere fluctus,
Placare, Temperare æquora.
Residere, Remittit se ventus,
Mare quoque dicitur mitescere quando cadunt ventorum procellæ, flatus aurarum quiescunt, motus procellosæ tempestatis subsidunt.

Astonied, or Abashed.

Stupidus, perplexus.
Attonitus, Consternatus.
Perculsus, Confusus animus tantæ cogitatione rei exanimatus.
Oestro percitus, prouerb. Incertus.
Οἰστρω παραπλητός.
Stupefactus. ἐμβεβροντημένος.
Animo attonitus, consternatus.
Διαπεφυμένος, perturbatus.
Gelidus cui pectore manat Sudor, & è subito membra stupore patent.
Frigidus horror membra quatit

To be Astonied.

In extasim rapi,
Mente concidere, Cic.
A seipso digredi.
Ad sensum communem obstupuisse dicitur, qui extra se positus est.
In extasi, extra se esse.
Excidere sibi dicitur, quisquis à corporeis sensibus abripitur.
¶ Non esse apud se,

Alibi

Alibi viuere animo, non in suo corpore, Peregrinari animo, *vide* to Sownd.

At the last.

Tandem, Demum, Postremo
Postremum, Denique, Nouissime

to Attempt, to Assay, to proue, to try, to goe about.

Experiri, Periclitari.
Periculum facere. Probare
Experimentum sumere, facere
Capere experimentum
πλινθων ποσειδεω. Iacere aleam.
Magno pecuniæ sumptu tentare rem aliquam.
Nihil intentatum, inausum inexpertum relinquere.
Fuluum spectatur in ignibus aurum

Attendance, Seruice.

Opera, Obseruantia, Famulatus,
Obsequium, Ministerium
Seruitus, Famulitium

an Attorney, an Aduocate.

Aduocatus. ξυνηγορος
Causidicus, Patronus causarum.
Syndicus.
Actor causarum fori litigiosi.
Rabula forensis seu fori iudiciarij
Assiduam dans operam foro.
Fori vaframentum.
Litium prorelator
Tritos in rebus forensibus
Vafricias fori percallens.
φεντριμμα τ' αγορας.

to Attribute, vide to Impute. Ancient, vide Old. to be in Authority.

Authoritatem habere, obtinere, est potestatem habere.
ἐξουσιαν ἐχειν.
Tribuere alicui authoritatem magnam, Vide Esteeme.

to Augment, to encrease, to multiply.

Exaggerare, Augere, Adiungere
Amplare, Adijcere, Augescere
Attexere, Apponere
Adnectere, Addere
Accrescere, Exaugere
Multiplicare, Amplificare
ἐπιτρεχαδιζειν.
Tragicè cum amplificatione narrare, Queritari
Augmentare, Coaugmentare
Locupletare, Augere
Rem paruam verbis facere magnam.
Adaugere, apud Cic. Hæc signa adaugent suspitionem.
Auctorem reddere, Cic.
Qui hæc ex minimis tanta fecerunt, amplificare.

an Augmentation, or increasing.

Amplificatio, Augmentatio
Accretio, Auctarium
ὀγκωμα, Amplificatio
Accessorium, Appendix
Adiunctio, παρεμπτωσις
Annexio, Adiectio
Additio, Accessio, Cumulus
τὸ παρεργον προσθηκη.
προσθημα. Augmentum
Additamentum, Corollarium

an Augre, Wimble, a Piercer.

Terebrum, Terebellum, τορος
Terebra, πρυπανη.

to Auoide, vide Escape and Eschue.

Author of euill.

Auctor, Causa, Origo, Principium, Initium, fons malorum tu es.
A te hæc mala, incommoda, calamitates, acerbitates, infortunia, damna, detrimenta, pernities exitium, rerum euersio fluxerunt, manarunt.

to Awake, to raise from death to life.

Suscitari. ἀναζωπυρῶν.
Resuscitare, Vinificare.
Vitæ restituere. Ad vitam reuocare.
Recreare, Excitare
A mortuis excitare
Animas exire sepulchris. Virg.
Defunctis vitam reddere, restituere,
Putre cadauer in vitæ nouitatem restituere, Darr viuis
Vitam vel vitæ reddere
Reddere aliquem vjuis
Superas ad auras resuscitare
Astantium oculis exhibere redijuum
Reddere viuendi functionem pristinam, Mortuum suscitare
Vocare è sepulchro
Arentia deploratque ossa virali flatu animare, Eras.
Mortua corpora reuocare
Facere reducem ab orco in lucem, Terent. in Heauton.
Exire in lucem
Ad lumina surgere
Excitare, renouare ab inferis
Vmbris infernis
Animam reuocare orco
A Stygeviales reuocare ad auras, apud Mantuanum
Recens demortuum vitæ denuo dare
Resuscitare corpus in vitam nouam.

to Awake one, vide to waken.

Azure colour, vide Blew colour.

B

a Babe, vide Childe.

a Bable, a Trifle, a Thing of small value.

Res parua, leuis, nihili, flocci, pili, nulliusque momenti, valoris, ponderis.

a Babler, a Prattler, a Chatterer, a Iangler.

Loquax, πολυλόγος.
Immodicè loquax, Linguax
Impendio loquax, Loquaculus
Dicax, Dicaculus
Bene linguax, Eras. Linguaculus
Garrulus, Rabula
Immodicus in verbis
ἀμετροεπὴς λαλός.
Gerro, onis. Inani verborum sonitu aërem verberans.
Lingua effreni, ἀδυσώλωνος.
Vaga diffluens verbositate
Caute, littore turture, Dodonæo ære loquacior
Longos logos faciens
In re non magni momenti verbosa vtens prælocutione
Sinistra garrulitate corrumpens
Quorsum hæc tam putida tendunt? ajud Horat.
Homo bombylus, prouerb.
Architæ crepitaculum
Dodonæum æs, Battologus
Multi sermonis strepitus
Locuruleius, Multiloquus.
Verbosus, Futilis, Spermologus
Fusus, profusus in verbis
Blatero, Blaterator
Balatro, & vide Tell-tale.
¶ Et id vitij, Garrulitas, Loquacitas, Inanis quædam profluentia loquendi. Babbling.

to Babble, vide to speake foolishly.

Babling

Babling is no eloquence.

Verbositas, prolixior, longior, uberior oratio, non est eloquentia.
Qui diutius loquitur, longiorem habet sermonem, plura verba effundit, facit, is eloquentiam non possidet.

to Backbite, to Slander.

Mordere à tergo, Traducere.
Rem linguis veneno tinctis gerere.
A tergo pinsere, Perf. Detrahere,
Vengeatis pungere aculeis,
Geminum frangere Derogare.
Acerrimos invidentiæ stimulos alicui excitare. Linguis veneno tinctis confodere, lancinare.
Obtrectare. κακῶς ἀγορεύειν,
Inimicè lacerare Morsibus prostituere. Pellem caninam rodere.
Procul allatrare, coram ne verbum quidem Mordere Gynica petulantia. Linguæ vibrare spiculum.
Incessere, impetere lingua.
λόγῳ βάλλειν τινὰ ὀϊστοῖς,
Sugillare, Vituperare, Lædere, Insectari, Lacessere maledictis.
Petulanter facundiam caninam exercere, Obloqui. Vide to slander.

a Backbiter, vi. Slanderer. Backbiting, vide Slandering.

Backward, Vide behind.

a Bagge, Pouch, or Purse.

Loculi, Locelli. Crumena.
Loculus varios habens receptus.
Bulga, apud Lucilium, & Vulga, vtrumque legitur, quod nummos aliasq; res involuas, interpretatur.
Theca nummaria.
Follis, apud Iuuenalem. Et tenso folle reuerti.
Vidulus, apud Plautum.
Marsyplum, aut vt alij scribunt Marsupium, vtrunque bene.
Pascolus apud Plant. & Var
Vomica Metaphoricè si pecuniis suffarcinata sit, à tumore dicitur, βαλλάντιον,
Pisci, fiscinæ, & fiscellæ, a great mannie bagge.
Pedianus (vt refert Politianus in Miscellaneis) nummum nit esse receptacula, pheras, sporrulas sportellas, saccos, sacculos, saccellos, & crumenas, & vellicas, & scorteas, & manticas, & marsypa.
Pera, Perula. πήρα.
Ascopera. ἀσκοπήρα.

to Bake.

Pinsere, furnariam exercere, panem coquere, facere, μᾶσσειν.
Depsere, frangere munera Cereris.
Mollire Cererem manu. To knead dowe.
¶ Pistor dulciarius, a Pie-baker.
Pistillareus, Artocreatus.

a Barne, Vide Child. a Baker, or Baxter.

Coquens panes.
Artocopus, vel artocopeus.
Pistor vel pinsor.
ἀρτοποιός,
Panifica. Pistrix, furnaria, & Artopra apud Plaut. a woman Baker.

Bald, or bare, without haire or beard.

Glaber, Glabrio. ψιλός.
Calvus. Depilis Myconius.
φαλακρὸς, Raripilis, thin-haired.

Ballances, a paire of ballance.

Lanx, cis, Bilanx,
Statera, media producta, à stando.
ζυγὸν, σταθμὸς.
Trutina. Libra. Libella.
¶ Trutinare, appendere to weigh.

Bankers, or Exchangers.

Nummularij, Trapezitæ.
Mensarij & Mensularij.
Campsores vulgo, ἀργυραμοιβοί.
Argentarij. Argentariam facientes.
Κολλυβίζειν, ἀργυρόπρατειν.
Argentariam facere.

to Banquet, or to make great Feasts.

Celebrare conuiuia, dapes.
Conuiuari, depo. Commessari.
Conuiuium agere, agitare, exhibere.
inire, facere.
Instituere dapes, vel epulas.
Prandium exhibere, aduentorium, id est, pro suo fœlici aduentu.
Venit ad dapes turba vocata.
Ore ferire dulcem escam.
Leuare famem.
Dapibus mensas ornare, & pocula ponere.
Capere ore pabula, alimenta.
Parant epulas, potandaque vina ministrant.
Agitare conuiuium.
Symposia agere.
Cibo pasci suaui.
Epulum exhibere, Epulas dare.
Compotare, Epulari.
Dapibus epularibus opimis.
Epulis fungi.

Banquetting dishes.

Bellaria, Tragemata.
Mensæ secundæ, δευτεραὶ τραπέζαι.
Collibiæ. Pandesia.

a tipling Banquet, or an Alefeast.

Cœna vel mensa adijcialis.
Repotia, apud Eraſ. in moria, à repotando.
Adijciale ac ganeatum conuiuium
Prosœnium, comessatio post cœnam.

a sumptuous Banquet, a plenteous Table.

Comessatio, Epulum.
Compotatio. Propinatio.
Sympotium. Conuiuium.
Visceratio, apud Cic.
Mensa lauta, Oppipara.
Mensa Sybaritica.
συβαριτικὴ τράπεζα.
Syracusana mensa, magno videlicet apparatu ferculorum instructa, eximia, splendida.
Mensa cerealis, pontificia, dubia, sumptuosa.
Conuiuium opiparum, saliare.
Apparatus magnificus, Perficus regificus apud Claud. βασιλικός,
Basilicus victus.
Mensa magnifica, egregia, regia, generalis. Cœna recta.
Mensa vel cœna pontificalis, popularis epicurea, pollucibilis, adijcialis dapalis, adipalis.
Alcinoi mensa, missum scilicet luxu redundans, ferculorum varietate.
Dapes saliares.
Conuiuium magnificè instructum.
αἰλαπίνη.

to be a Banquerupt, to consume & waſt his substance, that his Creditors can haue nothing.

Creditoribus cuncta relinquere.
Propter debita fugere.
Decoctare, aliena fugere, in Asylum se recipere.
Solum vertere μεταναστεύειν.
Sedem, locum mutare.
Ob decoctam pecuniam vrbe cedere
Cedere creditoribus, apud Auson.
Collectis vasis migrare.
ἀλαπαυδίζειν, σκευαγωγεῖν καὶ μετοικίζεσθαι.
Cedere foro, apud Iuuen.

In fraudem creditorum bonis cedere ne æs alienum suam persoluant, futurum est maximum.
Æris alieni magnitudine vrbe fugere. Patria facescere.
Domum suam bonag; omnia comedisse. Catonis ioco dicebatur in quendam, cui nihil erat bonorum, quod comedisset, dilapidassetque omnia.
Decedere de omnibus bonis, & suis cedere bonis.
ἐκχωρεῖν τῶν ὄντων.
Decoquere creditoribus.
Negotiationem abrumpere.

the Band of loue, vide Knot of loue.

to Banish.

Relegare, Profligare, ἐξοστρακίζειν
In exilium mittere, agere.
Ablegare in exilium.
Exulem facere.
Exterminare in sacra Scriptura frequentius.
Pellere. ἐκκρούειν.
Terra & loco propellere, priuare, & exurere. Patria pellere. Proscribere.
Eijcere, proijcere, pellere in exilium.
Exilium pati.

Banished, Exiled,

Extorris, Relegatus.
Proscriptus, Exactus.
Ciuitate priuatus.
Eiectus substantiue, Exul.
Eiectus extra patriam.
Patria pulsus.
Patria me abstulit error.
Exterminatus sacer homo.
In exilium missus, actus.
Exilio mulctatus.
Exturbatus substan. Pulsus, expulsus
Fugatus, Profugus.
μετανάστης.
Proscriptus.

to Banne, vide Curse. to Baptize, or Christen

Baptizare, βαπτίζειν.
Regenerationis lauacro tingere.
Per aquæ ablutionem a sordibus peccatorum mundare.
Baptizmali gurgite ab originali peccato à primogenita noxa mundare.
Sacro Baptismate abluere.
Vitali baptismi gurgite originalis noxæ sordes eluere, purgare.
Sacri fontis lauacro tingere.
Vnda, aspergine sacrata, tollere labem.
Lauacro regenerationis vitali, salutari, aqua originale peccatum expiare. Aqua tingere.

to be Baptised or Christened.

Renasci fonte Baptismatis, ablui, expiari, tingi.
E fonte consecrato lympha aspergi, Chrismate vngi.
Lauacri salutaris vnda dilui.
Sacra purgari vnda.
Per aquam sacri baptismi & renouationem spiritus sancti, ab originalibus vinculis expediri.

A Barbill, a fish so called.

Mullus, vnicol, siue per duplex l.
Mullus. Barbo. Barbellus. Trigla.

to Barke like a dog.

Latrare, ὑλακτεῖν.
Baubare, apud Lucil. factitium verbum à voce cautum βαυζειν.

Bare, vide Bald. a Barne.

Granarium a grandi.
Horreum ab hordeo.
Fœnile a fœno.

Farreum, a farre, vt scribit Festus. πανδήκη.
Trinci promptuarium, reconditorium. πυρὶ ταμεῖον.

a Barren or vnfruitfull ground.

Terra sterilis, infrugifera, rupibus, aspera, squalens, nuda humus, nec herbida. Macilenta.
Infertilis, Infœta, Arenosa. Iners.
Macra terra, infructuosa, ieiuna.
Infœcunda, haud fertilis. σαῦρος dura, non fœlix, non ferax, infelix. Fœtura iugi exhausta.
Terra nil procreans, ferens, producens, fructum non edens.
Arrida, ficca, segnis humus.

a Barre, a Bolt, or a Locke.

Obex vel obiex, vt alij scribunt.
Obiectaculum. Repagulum.
Pessulus. βλῆθρον Repages.
Vectis. Sera. Clausura.
Claustrum. μοχλὸς.

Base, vide Low. a base mind or courage.

Animus abiectus pusillus, infirmus, Imbecillus, demissus, humilis, exilis, Ieiunus, angustus.
Animus iacens, parum roboris ac neruorum habet, sine animo est, ab animo abest, facile commouetur, concidit, languet.
Ex pusillo animo gloriæ cupiditas, non emergit, exoritur, existit, effluit.
Angustos animos ampla & præclara cogitatio non ingreditur.

a Basket, a Pannier, a Maund.

Sporta, Sportula.
Cartallum, apud Hiero.
Cartallus κάρταλλος
Calathus. Calathiscus.
Quasillus velum. Cophinus. κόφινος. Canistrum.
κανοῦν. Canistellum.
Fiscella viminea, vel ex stipulis reflexis. Scirpea.
Corbis. Corbula γυρτάδιον.
¶ Coricium, a basket to put bread in.
Panarium. Statius. Bulgidium.
Panariolum, Mart. Quallus pro eodem ponitur ab Apuleio.

a Bason, vide a Brinke.

a Bastard, a base borne, or misbegotten.

Illegitimus, vnico et in antepenult. quam corr. λαθρομιγὴς. Nothus. νόθος Naturalis.
Illegitimo coitu natus.
Spurius, incerto patre, aut muliere non nota natus.
Incestuoso thalamo natus.
Haud propria de coniuge natus.
Manzar, de sorto, vel ex incestu natus, vt exponitur Deuteronomij, 23. & apud Iurisconsultos.
Qui ne patris quidem nomen dicere posset. Neptuni filius.
Qui matris vt capta dicitur, id est, à matre denominarut, cui pater incertus.
¶ Submissitius, assimulatus partus.
Subposititius. Subditius.
ὑποβολιμαῖος. ὑποβλητος.
Inuentitius, Expositius, Idem Exponere puerum.
Subdere oua adulterina, puerum alterius loco ponere, patrum supponere.
ὑποτιθέναι. ὑποβάλλειν.

Bath or Bathes.

Balneæ βαλανεῖα Balnearia.
Balnea. Balineæ. Thermæ.
Sudatoria, apud Senecam.
¶ Lymphea, τὰ λύτρα, lauacra apud Iosephum

Ioſephum & Plinium.
Lautulæ,quod in eis lauemur & ſordes corporis extergamus.
¶ Porro hypocauſtum, Æſtuarium Laconicum ſubſtant.
Hybernaculum, & Vaporarium, quæ Germanis non tam eleganti quam vſitato vocabulo Stuffæ dicuntur hybernis nos temporibus a frigore defendunt.

a Battle ground, vide Fruitfull. a Battaile.

Bellum Prælium. Pugna anceps
Certamen. Duellum.

to ioyne Battaile, vide to Fight. to Batter, vide to Beat. a Baudy houſe, or common Stewes.

Lupanar. Proſtibulum.
Lupanarium, apud Vlpianum.
Ganeum fornix.
πορνεῖον Meritoria, κεινεῖν.
Domus meretricia. Luſtrum.

to keepe a Baudy houſe, or Stewes.

Proſtituere virgines.
Turpitudini exponere.
Lenocinari,
Lenocinium facere, exercere.
Corpore quæſtum facere.
χοιροπωλεῖν.

to exerciſe Baudry, to hunt after whores.

Scortari. Meretricari,
Lupari, Fornicari.
Vitam in luſtris agere. Adulterari.
Luſtrari, deponens, apud Plaut.
Scortationibus ac luſtris indulgere
Mæchari. Stuprare.
Cum Scortis volutari.
Corinthiari. κορινθιάζειν
Lenocinium exercere facere lenocinari. διαμαστρεύειν.

to be.

Eſſe.
Eſſentia, the being of a thing.
Me capit vltima tellus.
Roma me vidit.
Aſpicit & vultus gallica terra meos.
Tua meſſis eſt adhuc in herba.

a paire of Beades.

Sertum roſarum. Oua ſerpentina.
Roſarium.
Series globulorum funiculo dependentium, globuli precum.
Contextus orbiculorum ſeriatim cohærentium coronam aliqui vocant.
Sacræ baccæ. Sphærulæ precatoriæ.
Roſariola diuæ virgini annumerati.

a Beard.

Barba. πώγων. Barbitium.
Hircino barbitio philoſophum mentiebatur Apule.
Myſtax. μυστὰξ Muſtaches.
Prima ſeu tenera lanugo, quæ per malas incipit ſerpere, incipiente barbitio.
Ænobarbus, one that hath a red beard.
Spirillum. Barba capræ.
Aruncus. Villus ex caprarum mento dependens, κρύνος.
¶ Barbare. med. prod. Barbam emittere. Pilos emittere.
Ætius, Tunc primum pilabant genæ
¶ Barbam Tondere, abradere.
Barbam ponere, deponere, to ſhaue the beard.
¶ Barbam promittere, ſummittere, paſcere, nutrire, to let the haire grow.

to Beare.

Gerere, Portare, Ferre.
Sustinere, pati, *vide* to carry.

to Beare good will, vide to fauour and to loue.

Wild or brute Beasts.

Feræ, Bestiæ, Mutæ bestiæ.
Belluæ. Θηρία, Bruta ἄλογα.
Animantia, Animalia, Iumenta à iuuando, & armenta ab arando mobra sunt.
Pecudes, pecora, pecuaria, minora, greges pecuarij.

to Beate, to strike, smite, or to Ding.

Ferire, Cædere, Punire.
Percutere, τύπτειν Castigare,
Verberare, Pulsare, affligere.
Dare plagas, Obtundere pugnis.
πληγὰς ἐντείνειν, δουπεῖν.
Fustè contundere, fustigare, mulctare, percutere.
Colaphos incutere, colaphum infringere, impingere.
Inferre manus alicui, animaduertere.
Iacere, Ictum facere.
Tundere, Manum inijcere.
Verberibus pugnis excipere.
Pessimè tractare, lancinare.
Battuere, apud Suet, & Plaut. pro virgis cædere, flagellare, nates cædere,
δπτμόσιγῶσαι.
Terga baculo, vel conto fatigare.
Pugnos ingerere, dare.
κονδύλους δουῦναι.
Accipere pro meritis aliquem, tractare vt meritus est.
Os præcipere, pulsare.
σιγὰπλήσσειν, apud Senec.
Tripode caput pectere.

To be Beaten.

Vapulare. Verberare, Cædi.
Pugnos edere, est cædi pugnis.
Pati virgas, ferulam,
Oris effrenis iacere pœnam.
Dare, soluere, persoluere, expendere, pendere pœnas.
Merita expendere supplicia,
τὰν' ἔρδειν κτανεῖν.
Lumbi tragium auferre, Plauto dicitur, pro grauiter cædi, contundi.

to Beat downe with Artillery, to Batter.

¶ Machinis oppida subruere.
Tormentis concutere, Bombardis dira iacere fulmina.
Bombardarum fulminatione oppidi, mœnia longo tractu prosternere.
Verberare vrbem tormentis.
Machinis bellicis muros contundere perfodere.
Mœnia ariete quatere, Lidius.
Crebris arietibus muros impetere.
Exonerare, to shoote off.
Eiaculari acerrime continuo dies ac noctes.
Machinarum præfectus, the master of the ordinance.
¶ Bombardiari equestres oblongas bombardas vehentes.
Pedites vero Bombardarij.
¶ Bombardarij, Chirobombradatij Sclopetarij, monobarduli, Gunners.

to Beautifie, to Adorne to Trimme.

Ornare. Adornare. Exornare.
Comere, κόσμειν.
Colere corpus, Venustare.
Honestare, Picturare, Expolire.
Polire. Perpolire. λειπίζειν.
κοσμοποιεῖν. Addere decus.
κόσμον φέρειν. Phalerare.
Omni ornatu, qualibet arte colere.
Facem seu formam.

Comp

Comparare pro adoptare & exornare, apud Cic.
Cõponere, pro diligentius apparere.
Lucem dare, Elegantiæ dant lucem orationi.
Lucem addere, reddere illustriorem spectationem.
Irritare, Illustrare, Lustrare.
Excolere, sua liberalitate magnificè exornare,
Deorare.

to Beautifie the face, or rather to counterfait the face, as women do when they wil disguise theselues to Farde.

à verbo Gallico, Farder.

Coloribus tingere, inficere, picturare, pingere, depingere, genas, facem, vultum.
Faciem fucis aspergere.
Vultum materiali candore oblinere, Ambro.
Præteritam iuuentutem in rugis anilibus polire. Hieron.
Cololare labra.
Purpurissare genas.
Fucare, ἀγχυσίζειν.
Fuco pingere, Fucum facere.
Penicillare, πινικίζειν.
Omni se ornatu qualibet arte colore
Purpurisso, stibio, varijsque fucis ora oculoſque depingere.
Faciem depingere.
Vitia corporis fuco occultare, Plaut.
Cerusa venustare faciem
Fuco splendente ornare comam.
Caput arte comere
Vnguentis Cuti candorem, ruborem inducere.
Medicamentis corpus illinere, vt cãdorem cutis recipiat.
Vultum fingere, Ouid.
Pumicare, apud Tibul.
Strigillare, Cerusata mulier.
Effigiem mutare naturæ, amentiæ est. August.

Beautifull, vide Welfauoured and faire. Because.

Quoniam, Quia.
ὅτι, & in versu ὅτῑ,
Quando, Quandoquidem.
Quoniam, Quidem, respuit. Eras.
Equidem, Siquidem.
Nam, Namque
Quatenus, Et, Etiam
Vt, Secundum Vallam.
Posteaquam, Nimirum
Quippe, Vtpote.

it Becommeth, it beseemeth, it is Conuenient, Fit, or Meete.

Decet, Condecet, πρέπει, Ius est.
ἁρμόττει, Decorum est, Æquum est.
Par fuerit, competit, impersonale
Conuenit.
Æquum, decens, conueniens est.

it Becometh not, or it is Vnçomely.

Non decet, Parum decet.
Dedecet, Indecorum est
Haud decet, οὐ πρέπον
Haud quaquam decorum
Est præter dignitatem tuam
Inferius maiestate tua est, apud Tacitum.
A decore alienum est
Contra quam decet
παρακαθήκοντος.

a Bed, a Pallet, or Couch.

Lectus, Lectulus
Torus, κλίνη, λέκτον
Lectica, portatilis lectus, cubile
Stratum

Stratum sub genere neutro, & stratus masc.
στρωμή. Paluinus.
Grabatus media producta.
Parabystum παραβύστιον.
Lectulus parnus, qui sub maiore poni solet.

Before.

Ante. Pro. Antea.
πρό & πρὶ genetiuo iuncti.
Sub, quando significat ad locum.
Postesq; sub ipsos, id est ante.
Vir. Præter. Cic. Præter oculos.

to beget, vide engender. to Beg, to goe a Begging.

Mendicare. ἀγυρτεύειν.
Stipem rogare, cogere.
Ostiatim victum quærere
Precario viuere.
Pro foribus panem efflagitare.
Eleemosynas emendicare.
Victum mendicando ostiatim quæritare.
Ostiatim obambulando victum conquirere.
Ciuium domus quaritandi victus gratia oberrare.
Ire ad faculum. Plaut.
Mendicato viuere pane
Vestibulatim stipem cogere, apud Ciceronem.
ἀγυρμὸν ποιεῖν, ἢ ἄγειν.

a Beggar, a poore body.

Pauper. Inops
Paupertinus, apud Plaut.
Egenus Egenus. πένης
Egesto sus. Afflictus.
Ærumnosus, Calamitosus, flebilis, miser.
Redactus ad inopiam extremam miseriam.
ἄπορος indigens & pauper.
Angusta cui res domi est, apud Iuuenalem
Homo exili re tenui forma.
Tenuis per metaphoram.
Homo tenuis conditionis:
Vel hosti miserandus.
Nudus planè qui censum omnem deuorarit, proteruiam fecerit.
Defectus ad calamitatem,
Natus miserijs farundis.
Cui contracta res est & adducta in angustam.
Tenuiter peculiatus, apud Budeum
Capite sensus. Iquum habens Seianum
Tunicatus Cananicola
Cinclus prouerb.
Pausono, Codro, Iro, Telonico, pauperior
Qui omnem facultatem, seu vniuersam substantiam, indutus est, omnia sua secum portans
Non habens obulum, vnde restim emat.
Non habens vbi pedem ponat
Pistillo, Paxillo, Leberide nudior,
Mendicus & mendicabulum
Rogator. Pla: Vide without mony:

to Begin, or to take in hand a businesse, to Enterprise.

Ordiri ἄρχεσθαι, Inire
Exordiri, Auspicari, Initiare
Inchoare, Incipere, Inceptare
Occœptare, Aggredi, Adorari
In manus sumere, ἐπιχειρεῖν.
Exordiri telam
Capere exordium, initium, principium, primordium
Iter Rernere, aditum facere ad rem quamlibet aggrediendam
Initium, exordium sumere
Principium facere, apud Eras:
Accingi ad aliquam rem
Exordium, initium facere, ducere
Aliena incipere.

A Beginning or entrance into

Exordium. Initium.
Auſpicium. Primordium.
Caput. Capitulum vulgo vocant.
Rudimentum. Prons.
Principium ἀρχή. Ingreſſus.
Cunabula à Virg. pro initijs ponuntur.
Veſtibulum per metaph.
Carceres. Orſus paſſiue.
Incœptum, & io, Cœptum, i.
Alpha. Inſtitutum. Cardo. Origo.
¶ Incunabulum, Inchoatio.
Rudimentum tyrocynium in literis.

In the beginning.

In principio. ἐν ἀρχῇ.
In capite. Initio.
In fronte. In frontiſpicio.
In ipſo operis ingreſſu.
In exordio. Primo guſtu.
In ipſo veſtibulo.
¶ Prima facie. Prima fronte.
Primo aſpectu, obtutu. at the firſt ſight.
In ſpeciem, frequens apud Liuium & Tacitum.
Specie tenus Ipſa apparentia.
Prima ſpecie. In ſuperficie.

to faile or miſſe in the Beginning.

In portu impingere.
In limine offendere, deficere.
In ipſo operis ingreſſu peccare.
Cantherius in porta. proverb.

from the beginning.

Ab exordio. Ab initio.
A primo, id eſt principio.
A capite. A principio.
ἀπ' ἀρχῆς. ἐξ ἀρχῆς.
ἐξ ἀκαιρχῆς. Ab integro.
Ab radice. ἐκριζῶς.
A carcere ſiue repagulo.
Ἀπὸ βαλλίδος
Ab ipſo lare. proverb.

from the Beginning of the world.

Ab initio mundi.
Ab æuo condito.
Ab orbe condito.
Poſt homines natos.
Ab ipſo mundi exortu, initio.
A condito mundo.
Ex omnibus ſeculis.
Ab ipſis creati temporis rudimentis.
A creaturarum conditione.
Ab orbis conditi initio.
In ipſis humanæ propaginis foribus.

from the Beginning to the end, from the top to the toe.

A capite vſque ad pedes.
ἐκ ποδὸς ἐς κεφαλῆς. vt eſt apud Homerum.
A vertice vſque ad extremum vnguem.
A ſummo capillo, à ſummo vertice vſque ad imum calcaneum.
A calce vſque ad caput.
A vertice ad imos vſque talos.
A pedibus ad caput vſque.
A vitra capitis ad calcei corrigeam.
A pede ſupremum aduſque verticem
A filo ſubtegminis vſque ad corrigiam caligæ. Gen. 14.
A carceribus ad metam.
Ab ouo vſque ad mala, apud Horatium.
A cælo vſque ad terram Plaurus pro eodem ponit.

the firſt Beginning or chiefe cauſe of any ill or good.

Origo. Cauſa. Radix ῥίζιον.
Seminarium. Fomes.
Fax. Initium. ἀρχή.
Fundamentum. Fons. Scaturigo.
Scaturies. Ortus. Factor.
Architectus, Inuentor.

Suaſor

Suasor & author, Parens.
Princeps, Genitor.
Effector. Dux.
Præfector. Machinator.
Nouandarum rerum author.
Caput.

to Beguile, vide to Deceiue. a Beguiler, vide Deceiuer. to Behead, to chop off ones head.

Decollare. Detruncare.
Amputare caput.
Truncare capita.
Caput præcidere, Χειροφαλεῖν
Supplicijs extinguere capitalibus.
A ceruice caput reuellere, rescindere, auellere, recidere.
Decapitare.
Auferre caput ense.
Capite plectere, priuare mulctare.
Collum præcidere.
Ceruicem cædere,
Ense caput metere, demetere.
Capitis pœnas sumere.
Securi cædere truncare.

to be Beheaded.

Capite puniri, mulctari, plecti, truncari, ob truncari.
Capitis penas dare.
Capitalem subire, accipere sententiam.
Capitali sententia damnari.

Behinde or Backward.

A tergo. Retro, Post.
ὀπίσω, ὀ πισθεν. Pone, aduer.
Pone subit coniux, apud Virg.
Pone respiciens. Et præpositio.
Pone castra, apud. Liuium.

to Beholde, vide to See. to Beleeue, to truste or giue credit vnto.

Credere. πιστεύειν.
Fidem habere, adhibere, accipere.
Fidem tribuere, dare, addere.
Persuasum habere.
Aures patefacere pro credere Cic.
Aures præbere.
Audire cum accusatiuo.
Nihil renuti. Non reluctari.

I Beleeue it not.

Mumie credo.
Mihi non fit verisimile.
Demere fidem fabulis Sueto.
Verbis dictis tuis fidem non habeo.
Supra communē opinionem, fidemq; naturæ.
Abrogatur, detrahitur fides tuis verbis cum verodissidentibus, haud verisimilibus, sed absurdis.

a little Bell, a Battle or Clacke.

Tintinnabulum, a tinnitu.
Nola, Cymbalum, Κύμβαλον
Campanula, Campanella.
Crotallum, a Rattle.
Æramentum & campana peripheriæ & soni maioris sunt.

the Belly or Wombe.

Aluus, Venter, γαστηρ.
Vter, Vterus. Vterculus.
Aqualicus, vnde aqualicus diminutum, apud Iuuenalem & Persium.
Pinguis aqualicus.

a paunch-Belly, or a gozbelly guts.

Venter, Ventrosus.
Ventriosus, Ventriculosus
γαστηρ γαστρώδης.
Obesus, Aquiliculus.
Distentus venter.
πλατυγαστηρ.
Saginatus. Carnosus.
Collatinus venter, apud Plaut. pro magno & turgido, quod in eum omnia edulia conferuntur.

Sesqui

Sesquipede extantem habens aqualicum, Musculosus.
Crassus, Corpulentus.
Pinguis, Præpinguis.
Pinguiusculus.
Ber e curata cute, Bene pastus.
Rore pastus, Ironice,
Dorialem Plaut. vocat anum crassam
Hebetior, id est, pinguior apud Terentium.
Pinguis nitidus apud Horat.
Tarageus cetus prou. pro obeso.
¶ Belle pellucens habitus.
Torosus, torosulus, trossulus, sucurulentus, opimus.

well Beloued.

Oculis, vita atque animo mihi charior ipso.
Valde charus, Percharus.
Alter ego, ἕτερος αὐτὸς.
Cum primis gratus.
Omnibus probatus & delectus,
Gratus, charus omnibus.
Gratia multum vigens, pollens apud omnes. Magnum apud plurimos fauorem emeritus.
Qui omnium emeruit fauores.
In ostio formosus prou. vide Petre.

a Welt, vide Girdle. to Wend from, vide to eschew. Benefits bestowed bountifully and frankely.

Contuli quæ in illū officia, beneficia, merita potui.
Quantum in me fuit, quantum efficere & consequi potui.
Pro meo studio, meaq; industria complexus illum sum.
Affeci, ornaui, auxi omnibus officijs.
Nullum officij genus aut studij, nullam omnino rem, quæ vel ad vtilitatem illius, vel laudem spectaret omisi, prætermisi, in factum reliqui.
Omnia quæ quidem præstare mihi licuit, profecta in illum sunt
Meam in illum voluntatem & beneuolentiam quandocunque res tulit vbi tempus & occasio postulauit, re probaui, ostendi, significaui, declaraui, patefeci
Bene meritus de illo sum, quam potui studiosissime.
Absque vlla remunerationis spe.
Quanquam abeo minime parem gratiam expectarem.
Licet non sperarem vt illum memorē & gratum experirer.
Nulla tamen spe inductus vt parem mihi gratiam referret.
Vt paribus officijs remuneraret, compensaret, æquaret, Vt illum grati animi signum ostenderet.

a Benignly, vide Gently. Bent, vide Inclined. to bestow a Benefit vpon, or to doe one a good Turne.

Beneficentia prosequi, εὐεργέτειν
Beneuolentia amore, amicitia afficere.
Beneficijs, bonis conditionib⁹ aliquem augere.
Cumulare officijs.
Beneficium in aliquem conferre.
Bene de aliquo mereri.
θεραπεύειν, cum datiuo:
Beneficio afficere, obseruantia colere
Benefacere.
Benefacta cumulare
Rem facere alicui gratam, quam gratissimam.
Benignitatem, officia conferre.
Beneuolentiam declarare, præstare, apud Ciceronem.
Tribuere operam amicis, officium homini amicissimo.
Benignè alicui facere, aliquem beneficio

ficio demereri, vide to giue.

to Beſiege, or to Beſet a towne round about.

Vrbem cingere copijs & militibus.
Vrbem, ciuitatem circundare, circumuallare, obſidere, vrgere, circumuenire,
Claudere muros obſidione.
Facere obſidionem, obſeſſionem, & facere obſidium. Plaut. Vario. & foſſa ſeptum tenere.
Obſidione cingere. πολορκεῖν.
Obſidione, bello premere to vrge.
Longa obſidione fatigare.
Bello oppida quatere, Virgil. pro moleſtare. Vallare.
Suffocare vrbem fame. Cice.
In circuitu munitiones extruere, facere, frequens in ſacris biblijs.

to beſtow in mariage, vide Mariage.

to beſtow coſtes, vide to Spend.

to Betoken, to ſignifie.

Portendere, Significare. Indicare.
Prognoſticare, Prædicare.
Demonſtrare.

Better.

Melior ἀρείων κρείσσων.
Potior. Præſtantior.
Prior, pro meliore latinis ponitur.
vide Dearer.

it is Better.

Præſtat, Melius, vel Satius eſt.
Commodius, Prius, Potius.
Præſtantius, Optatius, Optabilius.
Præſtabilius eſt.

to ſet between, vide to Interlace.

Beware, Take heede to tell it no body, keepe it cloſe.

Cane ne cuiquam dixeris.
Vide ne mortalium vlli dixeris.
Vide ne alicui dixeris.
Vide ne dixeris cuiquam.
Vide ne temere apud aliquem effutias,
Harpocratem egeris, finxeris.
Digito labellum compreſſeris.

to Bewitch, vide Enchant.

to Bewray, to diſcouer, to Diſcloſe, to vtter, to publiſh abroad

In triuijs declamitare,
Prodere Argere.
Nudare. Denudare.
Detegere. Publicare.
δημεύειν. διαγορεύειν.
In publicum adferre, adferere.
Ex vmbra in ſolem educere.
Vulgare. Diuulgare.
Proferre, Enunciare.
Inuulgare. Diuulgare.
In publicum emittere, efferre.
Perſonam detrahere.
Operta recludere dicitur ebrietas apud Horatium.
Varia meſſium abſtruſa in apricum erumpent.
Promulgare. ἐκφέρειν.
Aperire. Declarare.
Pandere. Reuelare.
Efferre. ἐξενεῖν.
Significare. Manifeſtare.
Ædere. Promere.
Patefacere. Palam facere.
In vulgus diſſeminare, ſpargere.
Sermones ſerere. λόγους διδόναι.
Pliminare. Vulgare.
In medium adferre.
Prop: lare. Notum facere.

Exprimere

Exprimere, Ostendere.

By little and little, vide Leasurely.

By, Nigh, or Neare.

Apud, Prope, Ad, Penes.
Propter, Secus cum accusatiuo.
παρα. Circa, σεβε Iuxta.
Propinque, Cominus.

By and by, vide out of hand.

to Bid, vide to Charge.

a Beere, or Coffin.

Sandapila, φορετον, Localus
σορος, Locellus, Capulus.
Libitina, Ferculum a ferendo.
Pheretrum, φερετρον.

to Buy, to Cheapen.

Emere, Comparare,
Mercari, αγοραζειν.
Permutare pro emere.
Ære parare, Destinare.
Prædestinare.
Conciliare, apud Terentium.
Græca fide mercari, id est. præsenti pecunia.

Bigge, vide Strong. of a great Bigneſſe, vide Stature.

a Bile or a Botch, vide Impoſtume.

a Bill of my hand, vide Writing.

to Bind by Obligation &c.

Obligare, Obstringere.
Astringere, Deuincire.

to Binde one to him by friendly pleasures.

Deuincire beneficio quempiam sibi, ornare beneficijs.
Beneficium præstare, conferre, dare, tribuere.
Gratis officijs plebem obligare, Ambrosius.
Bene mereri de aliquo.
Beneficium figere, Cicero: Vt hoc beneficium quemadmodum dicitur, trabili clauo figeret, vt perpetuam huius beneficij memoriam faceret.
Beneficijs afficere.
συνδειν cum datiuo.
Liberalitate omnes in officio continere,
Demereri aliquem obsequio bonis operibus.
Obstringere.
Adstringere, seu Alligare, vel obligare, omnia apud Ciceronem.
Autorare, sed militem proprie.

Birdes, or any Foule.

Volucres, πτηνα.
Aues: Alites.
Genus altè volantum.
Volatilia, Prepetes.
¶ Aucupio voluptatem quærere.
Retibus explicari pedicis, fixis vimi nibusq; viſco illitis, volucres captare. Aucupari, to hawke.

A Biſhop, an Abbat, or chiefe Prelate.

Antistes. Præsul. Abbas,
Pontifex, Sacrorum præses.
Episcopus, επισκοπος.
Pontificali insula decoratus, ornatus insignitus, Et periphasi venusta.
Ppiscopalitij ordinis non infimum, decus singulare decus,
Alpha sacerdotum.

Demiſſæ

Demissæ ad talum togæ sacrisque initiatus Episcopus.
Olim soli sacrorum antistites presbyteri nomine censebantur, vt refert D. Hieronymus.
Ante Christi in carnem aduentum
Dicti proromistæ, Archiflamines
Archimandritæ
Sacerdotes primarij
Archimandritæ nomen adhuc sibi vsurpauit in Græcia Abbates, quasi primates & præpositi monachorum eremos inhabitantium.

the Bishop of Rome, vide the Pope.

to be a Bishop.

Episcopum agere
Episcopatum gerere
Episcopatum administrare
Episcopi munia obire

to become a Bishop

Accipere baculum pastoralem, ecclesiæ clauum, gubernaculum.
Episcopatui inaugurari.

a Bishops miter.

Galerus bifidus, Insula.
Mitra, Apex.
Tiara, τιάρριον, Cidaris.
κιδάρεις ἢ κίδαρις.
Byrrhum sacerdotale
Pileus Pontificalis.
Et Byrrhum simpliciter à Cypriano pro Tiara ponitur.
Mitellum diminitiuum à mitra.
μιτρίον.

a Bishops Vicar or Suffragan.

Suffraganus vulgo vocatur, sed ornatius Episcopo, à suffragijs
Episcopi vicarius auxiliarius
Coepiscopus
Episcopalem locum tenens
Episcopi gereus vices, supplens locum, qui episcopo in pontificalibus actibus, in officio suo suffragatur.
Subsidiarius alicui, i. coadiutor.

Bisket twise baked.

Panis nauticus secundo coctus
Panis bis coctus, quem Plaut. vocat panem rabidum. πίψδος.
Paximas, παξιμας ἄδος.
Paximadion, παξιμαδιον qua voce frequenter vtitur D. Hier. in vitis Patrum.

to Bite.

Mordere, morsus exercere, inferre subire.
Morsu occupare, consumere, diuellere.
Miseros morsu depascitur arpus.
Fræna ferox spumantia mandit.

a bitte, a mozsell, a pæce.

Buccella, Buccea, Bolus
Morcellus, μόμος. Panis fragmen.
Frustum, Frustulum.
Turunda, τύγκφος.

a Bit, vide bridle.

Bitter or Sower.

Acidum, Subacidum
Amarum, Acerbum
Amarissimo, amarus felle.
Insuaue. Asperum, Austerum.
Pelleum, Acetosum.
¶ Aceto, Acidus fio.
Vinum vetustate coacescit, Cic.

Bitternesse.

Acredo, Amaritudo.
Amarities, Amator
Acerbitas, Asperitas, Acor.
Fel, seu Aloe per metaph.

a Blab, vide a Tell-tale.

Blacke, Darke, Swart, Brown, or sad colour.

Niger

Niger, ἰλικός μέλας, Ater,
Piceus, Lugubris.
Pullus, Hispanus.
Beticus, Impluuiatus, Fuscus,
Anthracinus, ἀνθρακικός.
Fuligineus, Mutinensis.
Furuus, Swart, darke.
Meruleus, apud Plautum.
Liuidus apud Virgilium.
Sed Aquilus color, fuscus, subniger, fusco colore nigricans, Browne, Swart.
Homerus, Puellam nigricantibus oculis, at per hoc formosam vocat. τὴν ἰλικώπιδα, μελανοφθαλμόν.
Nigris oculis præditus, ὁ ἰλικώψ.

Blacke Friers.

Dominicales, Budæo.
Prædicatores, Domnicani.
Aliquot præterea in locis Galliæ, & Hollandiæ Iacobitæ dicuntur.

to Blame, to Dispraise, to Deprane, to Dishonour.

Contumeliam facere in aliquem,
Infamare, Vituperare,
Contumeliam intorquere, imponere dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Turpi crimine lædere.
Ignominia afficere, deformare,
In contumeliam agere.
Probra ad satietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare, Inhonorare.
Improbare, Reprehendere.
Incusare, Arguere, Carpere.
Reprehendere, Redarguere,
Reprobare, Obiurgare. Uitio dare,
Sugillare, Criminari, Traducere.
Infimulare, Notare.
Damnare, Culpare, Accusare,
Diffamare, Obloqui, Condemnare,
Derogare. Detrahere.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est, ἀτεμίαν προσβάλλειν.
¶ Infamia flagrare, est summa infamia laborare, quod & Græcis dicitur κακῶς ἀκούειν.
Vituperari.
Diffamari, Laborare fama.
Improbari, male audire, to haue an ill name.

to get or receiue Blame or shame.

Accipere contumeliam, foedes, id est ignominiam. Cice,
Has a Q. Ticinio, fordes accipimus
Concipere maculam, Turpitudinem infamiam, dedecus.
Subire contumeliam, infamiam, notam turpitudinis,
Perfundi aceto. Horat. pro conuitijs affici.

to Blaunch, vide to Whitelime.

a Blasting, or striking with a Planete.

Stupor mentis & corporis.
Syderatio, quam Plinius scribit, Græcis dici, ἀστροβολίαν.
Apoplexia, ἀποπληξία.

Blasted, or taken with a Planet.

Syderationis morbo affectus.
Syderatus, attonitus, ictus,
Tactus. ἀποπλήκτος.
Apoplecticus, quem Hermolaus. Barbarus εὐβρόντητον vocat.
¶ Syderari, Sydere, affari, vexari, lædi

a Blemish, a spot or blot

Nævus. Labes. Labecula. Macula, Vitium, Nota, si ad corpus referatur.
Dedecus, infamia, turpitudo, ignominia, si metaphoricè ad mores, accommodare sermonē volueri-mus, sicut quoque dicimus, labem perfidiæ, notam infamiæ, periurij.
Tuberæ pro vitijs maioribus posuit Horatius, Verrucas minora appellans. Mendum, menda litura.
Vario Lenticulæ. Lentigines, spots in the face.
Glaucoma, atis, n. gen. vel
Glaucoma, æ. f. gen. spot in the eies.
Maculas læsis de vestibus auferre.
Eximere, eluere labem, to take, to wash out blots or spots.

Blew, Watchet, or Azure colour.

Cæsius color. Blauus.
Cæruleus quasi cæluleus, à colore cœli.
Glaucus. Glaucinus. Cumatilis.
Cyanus. Cyaneus.
Venetus. Thalassicus.
Indicus. darke blew.
Fertur etiam præterea colorem quidam accipiunt, pro cæruleo marinis fluctibus simili, quem Græci θαλάσσιον. vocant.

Blinde.

Cæcus. τυφλος. Orbus propriè, qui lumen amisit oculorum.
Oculis captus. Exoculatus.
Luminibus orbatus.
Orbus luminis, Senex.
Tiresias apud Iuuenalem.
Talpa cæcior prouerb.
ἀσπάλακος τυφλότερος.
Tyresia, Hypsia, Leberide cæcior.
Cæcigena, blind borne.

Blinded walking in darkenesse.

In altissimis versatus tenebris.
Densa quadam ac terra impietatis caligine occæcatus.
In densissimis ignorantiæ tenebris sepultus.
Qui in profundum venit malorum.
Mens cæca, lucis indiga, exhausta diuino lumine, Cimmerijs immersa tenebris.
In errorum densitate vaga.
Oppleta tenebris.

a Blinkard Bleared, or one that loketh asquint.

Cæcutiens. παραβλέπων.
Hallucinans. Lippus. Lippiens.
Lolio victitans, prouerb. seu Tithimallus. Laconicus.
Saturniæ lemæ. Luscus etiam significat.
Strabus seu Strabo. Retortus.
παράβλωψ. ¶ Luscioſus, Sandblinde.
Luciſens, oculos habens hebetiores, Nictilopa.
νυκτύφλος, he that seeth better in the night then at midday.
Sed luscioſus qui interdiu parum vel nihil, vesperi vero satis videt.
μυώπης seu μυώπης.
Lucinus, that hath little eies, vide to looke asquint.

a Blister, a Wheike or a Wheale.

Pustula. Papula. Tuber.
Tuberculum. ὀθίον.
Exuberatio. χοιράς. Scrofula.
Huc etiam spectant Vari seu Varioli, the maſels, qui pueros maximè infestant, græce ἰφλύδες cum febri plerunque nascuntur hæ pustulæ.

a Blockish dullard, vide Dulhead.
a Blot, vide Blemmish.
Blotting paper, vide Paper.

Blood,

Blood, bloody, full of Blood and Slaughter, Murther.

Sanguis. Sanguinolentus.
Sanguine terra tabet, madet.
Flumen purpureum mistis sanguine fluxit aquis:
Sparsi vorantur sanguine vepres.
Cæde tepebat humus.
Arua cæde madescunt.
Aspersus sanguine locus nata omnis.
Atro tepefacta cruore terra.
It cruor per artus.
Funditur ater vbique cruor.
Inundant sanguine fossæ.
Sanguinis Vomere riuos.
Squallenti sanguine crines.
Concreti sanguine crines.

to make Blunt, or Dull

Obtundere acumen. Hebetare.
Perstringere aciem ingenij, Cicero dixit pro hebetare.
Perstringitur acies ferri.

to Blush, or to be ashamed.

Erubescere. Vereri. Reuereri.
Verecundari, Pudet me.
αἰσχύνομαι, Pudore suffundi.
ἐρυθριᾶ, Rubescere, pudore.
Rubore suffundi.
Pudore affici.
Suppudet, impersonale.
Iiectum semel attrita de fronte ruborem recipere. Horat.

Blushing, vide shame.

a Wilde Boze or Swine.

Aper. κάπρος. Porcus vel sus syluestris. Syagrus. συάγρος.
Orthagoriscus. Singularis. μόνος.
Vide in Psal. 79. μόνος ἀγρίος, κατενεμήσατο αὐτὴν ἐμπέλου. vbi Hebraei habent zif. Singularis ferus depastus est vineam.
Acteon trisyl. pro Apro apud Mant.
It leuis Actæon fumans.

to Boast, to Bragge.

Iactare. Ostentare.
Præsumere. Vendere.
Vendicare. Iactitare.
κομπάζειν, ἐπικομπάζειν,
Gloriari. Arrogare.
Sesquipedalia, turgentia iactare verba, ampullas.
Tragice loqui.
Spirare tragicum, apud Horat.
Præsumptuosè, arroganter, immodestè loqui. λαβρεύεσθαι.
Venditare sese inanibus verbis, nihil præter eruditionem suam iactare.
Efferre se magnificè.
Extollere. Attollere.
Meras glorias spirare.
Fumos iactare.
Prædicare. Efferre.
μεγάλα λέγειν, ἀρταλίζειν.
Inanes flare, afflare glorias, apud Gell.
Erigere caput, cristas.
Grandia & magna trutinare contracto supercilio, tumentibus buccis, sesquipedalia verba, αἰμαξεῖα ῥήματα.
Cœlum territare, apud Virg.
Grandia magna iactitare, loqui.

a Boasting, a Bragging.

Iactantia. Ostentatio.
Iactatio. Iactitatio.
Arrogantia. μεγαληγορία.
Immodesta præsumptio.

a Boasting shew, vide a Solemne sight.

a Boaster, a Bragger.

Magniloquus. Grandiloquus.
Gloriosus. Sese insolenter iactans.
Immodestus. Insolens.

Arrogans, Sui tubicen.
Arogantiæ, iactantiæ non ferendæ.
καπηλοπώλης, qui fumum venditat.
Thrasso, Hippias, Calliphanes.
Aretalogus, apud Iuvenal. & Stret.
Marsyas, Thamyras.
Callipedes alter.
Fumiuendulus.

a Boat.

Cymba. Scapha.
Scapula, σκαφὴ,
Linter ex arbore cauata fit,
Lembus, λέμβος.
Lembunculus. πλοῖον μίκρον.
Mauicella, apud D. Augustinum
Nauicula, πλοιάριον.
Nauigiolum, Alueus, Alueolus.
Nauicelari.

Boyes, vide Sonnes a pleasant Boy,

Puer festiuus, lepidus.
Lepore, festiuitate, morum elegantia, quibus præferendus.

to Boyle or Seeth.

Elixare, Æstuare, Coquere.
Efferuere, Ebullire, Scatuire.

Bold, hardie.

Animosus, Magnanimus, Fortis,
Acris, Audax, Inuictus, Vide stoute, and couragious.

A Bolt, vide a Barre. a Bonet, vide Hat, a Booke.

Liber, Scriptum, Codex.
βιβλίον, Opus, Opusculum.
Volumen, plures continens in se libros partiales, ab inuolutione,
Commentariolus.
Charta apud Ouidium, pro libro ponitur.
Pugilares à pugno, & enchiridia à manibus, in quibus gestantur, ac codicilli cum asserculis, tabellisue concinnati, Little small bookes.

the Borders or Marches of any Country.

Confinia & Confinium. Colum.
Frons regionis, vel vt est apud Plinii, Caput regionis & principium anterior pars cuiusque rei.
Limina imperij, id est, introitus, vt Margines Imperij, apud Ouidium in Tristibus;
Fines numero plurali sæpius pro terminis & limitibus ponuntur, the Marches.
Collimitium est confinium.
Collimitium, Hollandiæ & Flandriæ est Brabantia.
Confinis Flandriæ est Brabantia.
Milites per frontem regionis distribuere.
Limitanei milites, qui in collimitio sunt constituti in præsidio aduersus inimicos excubantes in limitibus Garrison.
Limitatus ager.
Limitibus distinguere, terminare,
Limes positus in agro.
Partiri limite campos,

the Borders of a garment vide Fringes, to be Borne.

Introire ad vitam, vel in vitam.
Ædi in lucem.
Emergere apud Prud.
Prodire in vitam.
Nasci, Fieri, γίνεσθ.
¶ Aues, accipitres, & animalia quoq; dicuntur fœtare, fœtum emittere.
Nasci, Vtero matris prodire.
Venire ad sydera ætherea.
Surgere ad lumina vitæ,
Venire sub auras cœli.
Accipere vitam.

Prodire

Prodire, vtero exire,
Emitti in auras.
Fœtus expellit se in auras. Vide *to trauell or labour of a childe.*

as soone as I was Borne, from my Childhood. In .fancy, Youth.

Ab initio, à primo exordio ætatis.
A prima, ab ineunte ætate.
A primis temporibus, à puero.
Iam inde, à puero.
Iam inde vsque à puero,
A prima pueritia.
A primis annis.
A teneris vnguiculis.
A die natali, ab ortu primo.
A quo die natus fum.
Ex quo ingreſſus in vitam ſum.
Ex quo vitæ lumen attigi.
Animam ducere, Spiritum haurire de cœlo cœpi.

to Borrow.

Mutuo ſumere.
Mutuum accipere,
Mutuari.
Commodato accipere.
Vtendum accipere.

A Botch, vide Impoſtume, a Botcher vide Tailor. a Butcher.

Lanio & Lanius.
Carnifex, Boucida, Macellarius.

a Butchers ſhop, or a Butcherie.

Macellum, Laniarium.
Laniena, Carnarium.

a Bough or Branch.

Ramus, Ramulus.
ὄρμιον κλάδος.
Ramuſculus, Ramale.

¶ Plantæ teneræ. Scolones.
Nouelli rami.
μοσχεύματα.
Talea, Malleolus,
Vſus radix.
Clauiculus, vel Clauicula, quæ & capreolus, the ſhoot or little cleies of the vine.

to Boult out.

Exto quere, Elicere,
Exculpere, Extricare.

a Bondman, vide Seruant. and Slaue. to be Bound vnto one.

Deuinctus, Obſtrictus.
Obligatus, Debitor,
Obnoxius, quamuis propriè ob delictum aliquod pœnæ obligatum ſeu ſubiectum ſignificet, apud Diuum Hierony. Fruſ. & alios ponitur, pro deuinctus, obligatus.
Deuincere officijs, oppignorare gratia, Ambroſius.

a Bouget, vide a Male, Bountifully, vide Liberally, to Boxe one on the eare, or to knocke one about his pate.

Depalmare aliquem apud Fraſm.
Malam, maxillamue ferire,
ἢ παρειὰν παίειν. Gregor.
Alapam alicui impingere.
Palmas in faciem dare, apud Euangeliſtam ἐπιζειν cum accuſat. τὸ παίειν δὲ κόρης.
Ferire malam nequiter. Plaut.
Alapam incutere. Alapis percutere.
ἀβαίειν, ἀγκλαπεῖν.
Colaphos incutere.
ἐγκεντεῖν πληγὰς.
Manu extenta, por recta palma ferire, verberare,

Pugnis confringere, to beate with fists.
Colaphisare. Colaphum icere apud Plautum.
Pugnum in os impingere, ingerere.
Pugno, colaphis percutere, diuerberare. Verberare.
Colaphos infringere.
Plus quingentos colaphos infregit mihi. Terent.
¶ Expalmari, apud D. Augustinum ponitur pro palmis cædi.
Manum non vacuum abstergere. χειρα πλω χειρ κομιζειν. Lucian.

to Box, to Scarifie, or to draw out ill bloud.

Scarificare cutem, leuiter vulnerare, perstringere. Sanguinem ventosis elicere. κνιζειν. • ξηξειν, ξηγ ειρειν.
¶ Cucurbitæ, Cucurbitulæ, Ventosæ vulgò dicuntur. Sicyæ. σικυαι. Græcis Pyxides seu vascula in quæ detrahitur sanguis.

to Bragge, vide Boast and Triumph.

a Brafer, vide Crier. Brasse, vide Copper.

Brauery for women, vide Womens brauerie.

a Branch, vide Bough. to Branch out, vide to Burgen.

to Braule, to Chide, to Rebuke, to Fight.

Obiurgare. Percellere.
Increpare. Incessere.
Redarguere. Distringere.
Multis verbis malè aliquem accipere. Cic. Accipere scuerè.
Asperè mouere.
Insectari, austeris, acribus, mordacibus, exasperantibus verbis verborum amarulentia.
Conficere aliquem verbis. Plaut. id est, minaci voce terrere.
Reprehendere. Carpere.
Taxare αἰτιᾶσθαι.
Arguere, improbare.
Obloqui. Increpare. ἐπιτιμᾶν.
Inculpare. Perstringere.
Catonem agere Censorium.
Democritum quendam agere.
Diuis ipsis abloqui.
Percellere. vide to strine.

a Brawling, a Chiding, a Fighting.

Rixa. ἐρις.
Lis. Dissentio.
Pugna. Concertatio.
Altercatio. Iurgium.
Serpitus pugnáque verborum.
Contentio, vide Discord.

that Brawleth or Chideth much.

Rixosus. Litigiosus.
Litium auidus, appetens, peramans.
Ad dissidia propensus.
Litem semper mouens, incipiens, suscitans.
Refractorius, Controuersus.
Filium contentionis. Tricon.
Camma prædius facundia.
Concitus ad rixam.

Bread.

Panis triticus, wheaten Bread.
Panis siligineus, manchet or fine Bread,

Panis

Panis hordeaceus, barly bread.
Humanis vſibus apta Ceres.
Vſus Cereris. Dona laborata Cereris.
Suppoſitum cineri focus parat panem.
Molitam manu Cererem torret igne focus.

to Breake or burſt.

Frangere. Confringere.
Infringere, Rumpere.
Dirumpere, Crepare.
Frigidus in Prato cantando rumpitur anguis.
Limina perrumpit, poſtéſque à cardine vellit.
Fræna pudoris rumpere.

to Breake the League, or Promiſe, to doe contrary to the promiſe, or agreement.

Fœdera ſoluere, irrumpere, abrumpere, lædere, diſſoluere, turbare, frangere.
Pacta conuenta conuellere,
Reſcindere, Lœdere fidem.
Irrita reddere, Mutare.
Non ſtare conuentis, pactis.
Pactum irritum facere.
ἀπιστοδοξεῖν.
Conuentionibus non ſtare
Pacem labefactare initam
Pacta eludere commento Thracio, id eſt, callido vafroque.
Pacta violare. reijcere
Reijcere cõditiones ſemel acceptas.
Abire ab emptione, à contractu priore.
Diſcedere à fide data, à conditione.
Dirumpere fœdus, vel ſoluere
Facta omnia infringere
Conuentiones non ſeruare. Vide Promiſe.
Fœdifragus, A breaker of the leagu.

to Breath, to take his Breath.

Spirare, Reſpirare.
ἀναπνέειν. Trahere ſpiritum
Recipere anhelitum, vel ſæcere
Spiritum ducere, Reddere anhelitum per vices recipere
Animam trahere, remittere, & efflare,

the breath.

Spiritus, Flatus
Anima.
Halitus, Anhelitus.

Breeches, or mens ouerſtockes.

Subligar, Subligaculum
Femorale, Feminale.
διαζυρὶς.
Suſſibulum, apud Varronem.
Caligæ, Tibialia.
Campeſtria ſubſtant.
Perizomata. περιζώματα.
Pudendorum velamen.
Lumbare.
Braca, vel bracha, vt alij ſcribunt.
Renones aliquibus dicuntur, Græcè περισκελίδες, Chaldaice Sarabella, qua dictione Daniel vſus eſt, Hebraice Mĕcenas,
Soluere ligulas, ponere ſeu deponere ſubligaculum, notæ ſignificationis ſunt.
Caligas thoraci ſeu diploidi aſtringere ligulis, to truſſe vp the hoſe
Feminicrutalia à Ludouico Viue, incolloquijs, pro caligis ponuntur, a whol paire of hoſe with breeches & netherſtocks together.
Caligæ, Tibialia tegumenta tibiarum, a paire of netherſtockes.

to Bribe, vide to put out ones eies with gifts.

a Bride, vide married damosell, a Bridle, or a Bit.

Frenum, Habena, ἡνία, χαλινός.
Retinaculum. Camus. κημός.
Lupus apud Ouid. genus fræni acerrimi, vt Luparum apud Virg.
Capistrum, the halter, ἡλκτήρ.
¶ Spernere lupatum.
Habenas reijcere, frænum non admittere, ἀφιέναι.
¶ Freno equum sistere, coercere. ἀναλαμβάνειν τὸν ἵππον, ἀνέχειν.
A ctis equum compescere habenis.

Briefe, vide short, Bright, vide Shine, and Clere. Brine.

Salsugo, Muria.
Muries, ἅλμη, Salsilago.

to Bring, vide carry, to bring forth.

Parere. Edere, Gignere.
Educere. Producere, Proferre, Eniti.

to bring to an end, vide End.
to bring to nought, vide to marre.
to bring vp, vide to feed.
a Brinke or brimme.
the Stone Bason that receiueth the water of Conduits, or a Bason.

Labrum, Labium.
Labellum, Pelluuium.
Pelluuia, Podoniptrum.
Tinaciolum. Peluis.
λεκάνη. πέλυξ.

a Broker.

Mediator, Conciliator. Licitator.
Proxeneta. πρόξενητὴς.
Parasius Latine, apud Senecam. Institutor.

a Broach, vide a Coller.
a Brotherhood, vide Fraternity.
a Brush

Setaceum, quod plerunque ex setis fiat. Scopina. Scopulæ.
Peniculus vel penicillus.
Viues in colloquijs Muscarium seracium nominat, à similitudine credo, nam Muscarium est coma quarundam herbarum, in quo semina dependent, veluti ferniculi, anethy, & similium.

Bruit, Rumour, vide Fame.
a Bucke, vide Doe.
a Bucket, a Paile for to take water with.

Vrna, Hydria.
Situlus aquarius, Cato.
λέβης. Vrnula, Situla, Sitella.
Trulleum, Creterra, Mergus, oris.
Antlia. ἀντλία,
Haustrum.
Suriscola, apud D. Hieron.
Puris est vas aquarium.
¶ Nasiterna, à similitudine nasi, apud Varronem & Plaur. Pitcher.
Vrceus, Vrceolus, Minalis, Aqualis.
Gurturnium, πρόχοος, idem.
Guttus pro eodem, apud Eras.
Malluuium, Pollubrum, a Bason to wash in. Peluis.
χειρόνιπτρον. Liuius, Argenteo pollubro

pro & aureo gutto.

a Buckler, a Shielde.

Solutum, Clypeus.
θυρεὸς Parma.
Parmula, Ancile,
Ambo, Pelta, Cetra.
γέρρον scutum Persicum,
¶ Parma elulere iaculum,
Tela scuto accipere.

to Budde, vide to burthen. to build, to make a house,

Ædificium, domum, tectum, æues, struere, extruere, componere.
Extollere, ἀναδομεῖν.
Erigere, instaurare,
Educere cœlo, Virg.
Condere arcem, domum, urbem, Salustius.
Mœnia fabricare, Edificare, Ponere Condere.
Murorum attollere, moles.
Condere sedem, Tecta.
Fundare arcem, vrbem extruere, statuere, Cingere muris saxis, Fundamenta locare.
Architectari. ἀρχιτεκτονεῖν,
Moliri arcem. Ædificare.
ἱδρύειν, Figere.
Collocare, Firmare.
Constituere, Ponere.
Iacere fundamentum,
Ædificia modicè ab humo tollere,

to build not very high.

Bulwarkes, vide Fortresses a Bull, a Patent, a Priuiledge.

Diploma summi Principis, Regis,
Codoeillus dispensatorius.
Priuilegium. προνόμιον.
Bulla vulgò dicitur pontificia.
Indultum Apostolicum.
Breuis vel vt alij vulgò dicunt, Breue sunt etiam diplomata, quas nunc appellamus literas patentes continentes principum edicta & mandata, regio signo sancta.
¶ Cæsareo priuilegio aliquem inauctorare.

to Burden, to blame, to raile or speake ill of the dead.

In mortuos maledicentiæ spiculum figere.
Defunctos maledictis insectari,
Infectari post mortem.
Lacerare defunctum.
Mortuis conuiciari, maledicere,
Defunctorum innocentiam insectari.
Conuitia congerere in mortuos
Pugnare, luctari cum laruis, cum defunctis.
Iustar Caspiorum canum sepultos arrodendo affligere.
Ad inferas sedes vsque manes & laruas à quibus veterum natura sustulit sua fulmina persequi,
Ne ab vmbris & cineribus sæuitiam continere,
Mortuum flagellare.
νεκρὸν μαστίζειν. Iugulare mortuos.
τὸς τεθνηκότας ἀποκτεῖναι.
Leoni mortuo barbam vellere,
Mortuum culminationibus proscindere, impetere, incessere, lingua acerbissimè exagitare.

a Burden, a load, a packe a fardell.

Onus, φορτίον.
Prouincia. Pondus,
Periculum, Grauamen.
Sarcina. Impedimentum tam in singulari, quam in plurali numero.

heauy burdens or lodes.

Onus Ætna grauius, apud Cic.
Colossea onerat. Moles,
Pistrinum tum pro loco, tum pro re difficultatis plena metaphe.

Res

Res viribus impar, difficultatis plena.
Grauis sarcina,
Negotium subacerbum,
Prouincia dura, negotiosa, molesta, aspera.
Negotium operosum, molestum
Negotium inuolutum, difficile explicatu, χαλεπὸν.

to vnburden, vide to vnloade. to Burden, to Budde, to Branch out.

Fruticare vel e. Sylvescere
φρυγιάζειν, Frutescere.
Florere, Floreſcere
Formatis aperitu, floribus arbos
Floreſcunt gramina riuis
Emittere stolones, μοσχεύειν
Pubescere, Frutices emittere
Germinare, Egerminare
Progermainare, Pullescere
Pullulare, Pullulascere
Suppullulare, Protuberare Soli.
Suppullulascere, Expullulare
Arbescere, Frondescere
Vernare ad arborem etiam refertur.
Gemmare, & gemmas emittere ad vitem effertur, & ad alias arbores, Gemmascere, effeti, turgere in Gemmas.
Gemma vitis oculus

to Burie.

Inhumare, Terræ inijcere
In terra recondere
Tumulo recondere, Tumulare
Dare humo, terræ, ad sepulturam
Κτερίζειν, Parentare
Sepulturæ tradere, dare sepulchro
Sepelire, Humare
Inhumare, Funerare
Dare Tumulo
Extremum persoluere honorem.
Cadauer, funus humo condere, Oui.
Pulueri tradere, seu humo, Sallu.
Condere monumento corpus, Plin.
Putridum condere cadauer in vrna.
Et apud Phocilidem, χαῖρε, ὀπιπεύδας, πυθεν, mortuis terram impertiri.
Ponere in monumento,
Corpus terræ parenti reddere,
Sepulchro claudere,
Efferre matrem Cice. Sepulturæ cadauer inferre, terraque obruere
Subdere sub solum, to put vnder the ground.
Mandare humo,
Telluris aggestu cadauer obruere, superiecta humo operire, apud Am. in home.
Terræ commendare, apud Max.
Terra cineres accipit,
Tumulus ossa tegit
Libitinam exercere
¶ Efferre cadauer, vxorem funus mortuorum. ἐκκομίζειν, ἐκφέρειν, καθύειν,
Extra domum vel ad sepulturam ferre, ἐκκεφορεῖν.

to be Buried.

Funerari, Sepulturæ tradi
Humari, Parentari
Comburi veteres solent vnde bustũ pro monumento ponitur.
Τὴν κονιζομένων τυγχάνειν
Ponere cineres apud poetas
Honorifica sepultura donari
Sepulturæ maiorum suorum addi
Magnifico post fata deponi Mausolæo.
In tenuem solui fauillam
Contumulari, Terræ insterni

an honourable Buriall, vide Funerall, to Burne.

Vulcano dedere dicere.

Dare

Dare flammis, ignibus.
Vulcano committere.
Ignis voragine absumere.
Vrere.
Exstruere rogos.
Vstulare apud Pacuuium pro vrere. ἐκκαίειν, φλέγειν.
Patrios incendio lares absumere.
Ignem in ædes eiaculari.
Cremare. Concremare.
Celebrare Vulcania.
Corpora in cineres redigere.
In ignem, in rogum mittere, ponere projicere imponere.
Igne absumere. πυρπολεῖν.
Combarere. Igni tradere.
Vlricibus committere flammis.
Incendio inuoluere.
Ignibus ardere.
Exurere.
¶ Conflagrare, flagrare, ardere, absoluta sunt, & igni non tantum, sed & aliis rebus accommodantur, flagrare odio, amore.
Illi res omnis, in fumum & cinerem abijt, vbi incendium omnia hausit.

to Burſt, vide to Breake. to Burſt, or to breake in.

Irruere in ædes.
Irrumpere, cum violentia quadam. εἰσπίπτειν.
Inferre ſe concitato impetu, Liuius. pro irruere facere impetum.
Incedere vnde ſcribendi libido inceſſit mihi vel me. Liuius: grauior cura patribus inceſſit.

to Burſt or breake open doores, vide Doze, a Buſh of thornes.

Domus. Rubus.
Spinæ. Vepres.
Sentes. Ruſcus.
Virgultum. Spinetum.
Demetum. Rubetum.
Vepretum. Senticetum.

a Buſie worke or matter, to compaſſe.

Labor magnus, difficilis, laboriosus, grauis, operosus, moleſtus, immensus magni negotij, difficultatis ac ponderis. vide a peece of trouble.

Buſied vide Occupied. a Butler or Steward.

Præfectus cellæ penuariæ.
Diſpenſatoris officium gerens. Ambroſius. οἰνοχόος.
Cellarius & non cellelarius, vt plærique ineptiunt, niſi quis interpretari velit, rarus in cella.
Præpoſitus cellæ.
Moderator domus. Cuſtos cellæ.
Promus accondus. ταμίας.
Villicus in Euangelio.
Oeconomus. οἰκονόμος.
Diſpenſator rei familiaris.
Procurator aliquot in locis dicitur ſeu Curator. ἐπιμελητής.
Procurator peni, Plaut.
Cauearius nonnullis dicitur à Cauea

a Buttery, vide Celler. the Buttockes or Haunches.

Clunes ſub genere communi.
Cluniculæ. Nates.
πυγαί.

But. Neuertheleſſe.

Cæterum. μήτοι
Porrò. Autem. Δέ.
Porro autem. Sed.
Sed enim. atqui.
ἀλλ' ἄγε, ἀλλά. Verum.
ἀλλάτη. Vero. At vero.

Verum

Verum, eninuero, Quin.
At in oratione soluta: Ast in versu sequente vocali.
¶ Sed etiam, Tamen.
Veruntamen, Attamen.
Sed tamen, frequens est apud Cicer. ἀλλα μὴν.

But yet.

Pariter ac, Iuxta ac.
Ex æquo, atque, Simul &.
Idem, Idemque.
Æque, atque.
Ita & præcedente vt.
Simul in oratione geminatum, vel geminatum.
Tum in oratione geminatum.
Et in oratione geminatum.
Sed &, verum etiam, ἀλλὰ τὶ, præcedentibus non solum, non modo. ἐμόνον.

C

a Cabin, lodge vide Cotage a Cable rope.

Funus, anchorarius.
Tomis, icis, f. g. Plin.
Retinaculum stupæum puppis, Ouid.
Ruderis, Plin.
Funis. nauticus.

to Cacke, to shite.

Alium exonerare.
Cacare, κπρατεῖν.
Ventris onus ponere, deponere.
Purgare ventrem, apud Hier.
Excernere, apud Celsum.
Stercus facere, vel oletam.
Saburram ventris ponere.
Emittere saburitatem.
Alium deijcere, solnere.
Perire, ἀφοδεύειν.
Merdare, Cunire.
Egerere, absolutè.
Excrementum deijcere, κατάχωσειν κοιλίας aluum deijcere
¶ Comforire, apud Pomponium.
Permerdare, Conspurcare, sordare, σχίζειν, to beshitte.

A Cage for Birds.

Cors vel cohors, Auiarium,
Auium vel Altilium sæptum,
Ornithrotopium.
ὀρνιθοτροφεῖον, ὀρνιθών.
Gallinarium, a hen pen.

a Cake, a Wafer.

Panis dulciarius, Laganum.
Κάκκαβος, Libum.
Melipeatum, μελίπηκτον,
Placenta ex melle. Popanum.

to Call.

Vocare, vocitare.
Appellare, Appellitare.
Nuncupare, Memorare.
Nominare, Dicere.

to Call backe, to reuoke his fault.

Reuocare, Recinere errorem,
Retractare. Fateri errorem.
Reuocare quod dixeris, feceris prius asseueris.
Canere Palinodiam.
παλινῳδεῖν. Recantare.
Opprimere dicta sua.

to Call to minde, vide to Remembrance. a Call, vide Coife. Calme, vide Quiet. he Came at length.

Tãdem, aliquando, denique demum.
Post diurnum tempus, longo tẽporis interuallo, cum temporis multum abijsset, transacto multorum annorum spatio redijt, reuertit, reuersus est.

Accepit

Accepit se ad suos lares, patriam, cunabula, patrias sedes.

a Camp, an Hoast a Siege.

Castra, κάθημαι.
Papilio, Tabernaculum,
Tentorium, Statiua.

To pitch his Campe.

Castra facere, ponere, locare.
Castrametari.

to raise or to moue his Campe or Siege.

Mouere, amouere Castra.
Tabernacula detendere Cæsar.
Locum commutare.
Exercitum aliò deducere.
Soluere obsidionem.
Ab obsidione desistetere.
Oppugnationem remittere.
Colligere papiliones.

a Cane, vide Reede. Canels, vide Gutters. to Can or may, vide Apt. to Cancell out, vide to Crosse out. a Canker.

Cancer morbus, eris in genetiuo. sub neutro genere.
κάρκινος, καρκίνωμα.
Carcinoma, Gangrena.

a Canker-worm that eateth commonly Coleworts.

Erma Campe. κάμπη.
Mastax apud Nicandrum,
Hiesina Columellæ dicitur
Brucus, βρῦχος.

Cannons, vide Artillery a Cap, vide Hat.

a Spanish Cape, vide Cloake a Captaine, a General.

Dux militum, primarius, summus.
Copiarum dux, Strategus,
Primipilaris, P. æfectus militiæ.
Belli ducem agens.
Bellicæ expeditionis dux primarius.
Archistrategus.
Primus exercitus dux.
Præfectus equitum custodiæ quos archeros vocant.
Totius equitatus dux præcipuus, præfectus militiæ.
ἀναρχων στρατιμάτων.
Cohortis præfectus,
στρέγχος ἔναρχος.
Imperator, exercitus,
Dux militaris, Exercitus dux,
Copiarum præfectus, apud App.
Capitaneus barbarum est, pro quo militum caput rectius diceretur à cuius consilio & nutu cæteri dependeant.
λοχαγὸς Græcè.
Ordinis militaris instructor, imperator seu ductor, Rector.
Nostri decanum vocant qui contubernio præst.
ἐνωμοτάρχος græcis dicitur.
Nam contubernium propriè milites decem sub vna papilione degentes.

Cardinals.

Proceres cardinei.
Cardinales, Purpurati patres,
Honore galeri puniceo decorati,
Quos vaga contecto purpure vestit equo.
Cardineo insigniti galero.
Cardineo quorum tegitur corona galero.

to be a Cardinall.

Cardineos gerere titulos,
Pilium ferre rubrum.
Cardinalitio galero ornari.

¶ Car-

¶ Cardinalitiæ dignitatis galero donari, insigniri.
Consistorium cardinalium quod vulgo dicimus, rectius seu ornatius.
Pontificum collegium.
Summum concilium.

Care or thought.

Cura. Anxietas. Angor. Scrupulus.
Molestia. Sollicitudo. Dolor.
Angustia, vide Diligence.

Careless, Negligent, in my owne Profit.

Vtilitatis meæ rationem nullam habui, duxi, spectaui: quid esset è re mea, in rem meam, quid ad rẽ meam pertineret, in rem meam faceret, conueniret; quid de rebus meis expẽderet, prodesset, conduceret, vtile esset, vtilitatem afferret.
Vtilitati, emolumento, bono esset; fructum pareret.
Nullam operam dedi, non laboraui, minime spectaui, curaui, quæsiui, secutus sum, nullum studium posui, nihil industriæ, Operæ locaui. posui, diligentiam nullam adhibui contuli, Res meas indiligenter administraui, tractaui, vide Negligent.

Carefull, vide Sorowfull. be Carefull in dooing, &c. or take some paine, or looke to it.

Cura. Age curam.
Habe curam. Fac. Dispone.
Euigila. Da operam.
Curæ tibi sit. μελεῖ σοι
Tua curatum abeas.

to be Carefull, Sorowfull or doubtfull.

Sollicitum esse. μεριμνᾶν.
Distineri curis.
Angi, enecari sollicitudine.
Angere se animo, apud Terent. μεριμνᾶν. Curare.
Alicuius rei curam antiquiorem ducere, Præcipuam atque antiquissimam, habere curam.
Inter spem & metum fluctuare.
Vltra peram sapere, pro nimis sollicitum esse.
Curis & anxietatibus concidere.
Anxiè & sollicitè cogitare.
Anxium esse.
Aestuare. Fluctuare.
Consulere. Cogitare.
Satagere. Laborare.
Trepidare. In diuersa rapi.
Sollicitudinibus inquietari.
Vehementer laborare.
μοχθεῖν.
Pendere animi vel animo, cum genetiuo vel ablatiuo, vtrumq; apud Ciceronem.
Animo ringi. Angi.
Angore detineri.
Animo, intimis sensibus angi.
Vndis negotiorum distrahi, in diuersa.
Curam gerere, agere.
Probe curatum velle.
Distringi curis. Cruciari, discruciari, excruciari sollicitudine.
Curis confici, morderi, tenuari, vri, tabescere, liquescere, pallescere, infigere, mori, carpi.
Curis intentus, confectus, curis exerceri, potiri curis.
Ingeminant cura.
Cura venit, tenet, tangit, moratur, subit, hæret, mordet, Corpus tenuat.
Vitat, est feruida.
Sollicitudinem parit.
Rationem habere.
Esse in cura.
Oculis ferre, metapho.
Versari in cura.

Curæ

Curæ esse, apud Ciceronem.
Curæ habere, Cic.
Μεμελήδεν.
Ista mihi curæ erunt.
Ἐμοὶ μήλσ ταῦτα.
¶ Totus toto pectore quis incumbere in curam aliquam dicitur.
Cordi esse.
¶ Curis animam excruciare.
Solicitudinibus vitam reddere breuiorem.
Arduis rebus, persequendis confici.
Macerare se crastina cura ciborum.
Se excruciare animi dolore.
Cor edere, comedere.
Ἐδάπτιλω καρδίαν.

to put or take away Care, Thought, or Sorrow.

Liberare, exoluere curis, finem imponere curis.
Sollicitudine, alleuare.
Curas secludere, demere, deponere, demittere, auertere.
Agitare curas, abijcere, ponere, resoluere, depellere, fallere, diminuere, Sanare, pellere nubes curarum
Cura abit, fugit, excedit, deserit, dilabitur, lentescit, diruitur mero.

I care not, or I passe not.

Susque deque fero, ἀδιαφορῶ.
In nullo discrimine pono.
Susque deque habeo.
Æqui bonique facio, apud Terent.
Æquo animo sum.
Nihil laboro. Mea non refert.
Manum non verterim, mouerim, etiamsi domus ruat.
Minimi æstimarim, securus quonam res cadunt.
Non magni pendo.
Illud non emerim crepiu digitorum vide man I care not, what lost, &c.

Carpenter.

Faber lignarius. Faber tignarius.
Materiarius. Abietarius, in Exod.
Carpentarius, τέκτων.
Architectus & Architector, qui structuris ædificiorum præest, & fabricanda præscribit.

the master Carpenter.

a Carper, vide Tapestry.

to carry, to beare, to bring.

Portare. Apportare. Ferre.
Vehere. φέρειν. Adferre.
Inuehere. Trahere secum.
Ducere secum.

to Carrie in.

Inuehere. Inuectare.
Inferre. Importare.

a Carrier, a Messenger.

Tabellarius. ὑπηρέτης.
Grammatophorus. Nuncius.
Lator, portitor, gerulus, baiulus literarum. γραμματοφόρος.
Tabellarij fungens munere.
Internuncius.
Nuncius ingenti per regia tecta tumulti ruit.

a Cart, a Chariot, or Coach.

Carruca, Carrum & carrus.
Cisium. ὄχημα.
Benna, dictio gallica.
Cantherium. Rheda.
Epirhedium. Biga.
Birotum, Cisnus.
Petoritum, apud Horat. ἑρμάδιον.
Capsus, carruca vndique tecta.
Curris breuis.
¶ Cisium euertere, to ouerthrow the cart.
Effundere aurigam.
Impetu aurigam solo sternere, vide Waggon.

a carter

a Carter, a Waine-man.

Auriga, Agoras Currum.
Essedarius, Carrucarius.
Vehicularius. ἁμαξεύς.
Rhedarius, apud Ciceronem.
ζυγηνέήτης, Quadrigarius.
Rhedarij officium exercens.
Rector currus.
Agitator proaui ga. Cic.
Vehiculi moderator.
Vector à Cic. positum est pro eo qui vehit, Plaustrarius.
Cisiarius qui Cisioum regit, hac voce iurisconsultus est vsus lib. 20. dig.

to Carue, vide to Graue. to Cast, to Fling downe.

Conijcere, Traijcere.
Pronus sternere solum,
Iacere, Iaculari, Contorquere,
Dirigere spicula in aliquem.
Iaculum emittere, Torquere,
Proijcere Telum.
Intendere sagittam,
Exercere brachia telo.
Æthereas telum contorsit in auras.

to Cast in ones teeth, to Vpbraid.

Obijcere culpam.
Improbrare.
Increpare, apud Salustium.
Obiectare.
Ingratitudinis dicam alicui scribere.
Exprobrare, Improbrare.
Refricare vlcus, ἀνανεόω.
Probrum obijcere, Carinare.

to Cast aside, vide set aside. to Cast abroad, vide to Scatter.

to Cast in minde, vide to imagine. a Catarre, vide Rewme. a Catte.

Felis, αἰλουροειδὴς.
Ælurus. γαλεώτης γαλῆ.
Catus simpliciter, nam Catti sunt Hæsi populi.
Mustela domestica, dicitur à nonnullis.

A Caue, a Denne.

Specus & specu, Spelunca.
Spelcum, Lustrum, φολέος.
Latibulum, Antrum,
Latebra, καθμαία. Lacus.
Scrobs, Cauea, Cauerna.
Crypta. Fouea, βόθυνος, Fossa
Cuniculus pro loco seu foramine, subterraneo occulto.
Abdita, Recessus Diuerticula, priuate corners.
Angulum foueæ & receptus.
Latebrosa rupium cauamina Soli.

a Cause, a reason, an occasion, or meane.

Res, πρᾶγμα.
Causa, Negotium,
Gratia apud antiquos pro causa pouebatur. Vnde fluxerunt hæ orationes. mea vel tua gratia, id est, pro mea vel tua causa, in ablatiuo tantum.
Nuptiarum gratia, apud Terent.
Nomina sæpe pro causis vel negotijs à Cicerone poni inuenias: Cum tot ibi nominibus acceptum Curtij referent.
Ergo aduerbium vltima circumflexa ponitur pro causa εἵνεκα, Virgilius in 6. Æneid: Illius ergo venimus,
Peregrinationis ergo.
Virtutis ergo, for vertues sake.
Negotiarum expediendorum ergo,

Nego-

Negotium alicuius agere, to doe anes bnſineſſe.
¶ Rei cauſam dicere, reddere, to declare the cauſe wherefore.
Rationem reddere, Cic. Quod cur factum ſit, ratio probabilis reddi poſſit.

for that Cauſe, vide Therefore. not without a Cauſe, worthily.

Haud temerè. οὐ κενῶς.
Non abs re. Non ſine cauſa.
Haud iniuria. Nec iniuria.
Haud immeritò. Meritò εἰκότως.
Iure, Iure optimo vide. Worthilie.

a Cawdron, vide Kettle.

to ceaſe, to leaue off.

Supersedere. ἐπίσχειν cum genetiuo.
Canere receptui. σάλπιγγι σημῆναι.
Omittere incœptum.
Siſtere ab incepto.
Incœpto deſiſtere.
Siſtere opus, labores.
Demittere. Ceſſare. Intermittere.
Manum retrahere, Linquere.
Deſiſtere. Deſinere.
Conquieſcere. Abire incepto.
Facere intermiſſionem, Cic.
Intermittere. In medio rem relinquere. Suſpendere rem.
Subſedere. Parcere.
Omittere, & mittere ſimpler.
Differre in aliud tempus.
Rem non definire.
Inſuſpenſo relinqui, & relinquere, apud Plinium.
Finem modumque ponere, facere.
Anchoram iacere.
Tollere calcar vlcorium, prouerb.
Supersedere à vindicta ſeu vltione quam parabat.
Incidere ludum, to leaue the play.
Incidere ſtudia, remittere.
¶ Omitte, quieſce, leaue. desist in Imperatiuo.

without ceaſing, vide alwaies.

a Celler or a Buttery.

Penarium. Penuarium.
Θήκη. Cellarium. κελλάριον.
Cella penuaria. Penu.
Cella promptuaria, ſeu promptuarium. Græcè ταμεῖον.
Podium Riſcus. apud Terent.

a Cenſer, a ſhop wherein Frankencenſe is kept.

Thuribulum. Acerra.
Thymiaterion. Θυμιατήριον.
Capſula vel arcula thuraria.
Cuſtos thuris, apud Ouid.

I am certaine, vide ſure, Certainly, vide without Doubt. Certifie me of your buſines.

Fac, redde me certiorem de ſtatu tuo & de omnibus conſiliis.
Significa mihi, expone, aperi, explica perſpicuè demonſtrarum tuarum omnium ſtatus, quis tuus animus, qui ſenſus, quæ ſunt conſilia.
Facvt de tuis rebus, tuiſque conſiliis, cognoſcam, intelligam, certior ſiam.
Ex tuis literis eruditar, inſtruar.
Imaginem rerum omnium, cogitationumq; tuarum literis oſtende.

a Certificate, vide Paſport. to Ceſſe, to Taxe, or Leauy. a Subſidie.

Cenſere cum accuſatiuo.

Facultates æſtimare.
Cenſere populus.
Cenſum agere, habere.
ἐξέτασιν ποιεῖν.
Facere æſtimationem.
Nouos ſubinde, populos deglubere exigere, deprimere, exactionibus.
Onus miſeriæ plebiculæ, aggrauare.
Exactiones facere.
Inſolitis exactionibus populum, ſubditos onerare.
Inuſitatis & inauditis exactionibus ditiones grauare.
Tributo grauare.
Angariare.
Deglubere tenues, to pil or pole &c.
Emungere, Extorquere pecuniam.
Emulgere.
Compilare, expilare plebem decimationibus.
Exactionibus opprimere, atterere.
Tributis ſubditos premere.
Exugere plebem.
Euiſcerare, exoſſare exenterare.
Vſque ad viuum miſeram plebeculam deglubere.
Ad viuam vſque cutem tondere.
Populum vſque ad radicem arrodere. Erasmus.
Sanguinem ſudoreſque plebis vel ruſticorum abſorbere, ingurgitare.
Explere ſcrinia ſanguine pauperum.
Excoriare.
Deuorare vſque ad oſſa.
Exeamificare, vel vt habet vates regius.
Deuorare Dei plebem.

to Chafe, to Fume, to be Angry.

Indignari. Zeluri, apud Prophet.
Stomachari. Subſtomachari.
Gerere iram. Riegi Tumere.
Infenſum, Percitum, concitum eſſe.
Mordere labrum, ſeu frænum mordere, proverbia ſunt.
Moleſtè, indignè, grauiter, egrè ferre.
Ira commoueri. Succenſere.
Magno irarum fluctuare æſtu. Virg.
Iracundia turgere, ardere.
Bile tumere atra, Exardere.
Corrugare nares.
Plumbeas iras gerere, apud Plaut.
Bilem ex alicuius rei tædio concep tam effundere.
In fermento iacere.
ἐν τῷ ζύμῃ κεῖσθαι.
Et ſch emate prouerbiali: Frontem ferire.
Supra modum & impotenter indignari.
Iram euomere omnem.
Virus effundere.

to be Chafed or made angry, to be in a rage.

Iraſci, Accendi.
Incendi, moueri ira.
Commoueri, Offendi.
Iracundia & indignatione accendi.
Acrius incalescere.
Ineandeſcere, Inflammari.
Dare vela indignationi, næ, apud Plin.
Feruere. Efferuere. Succenſere.
Effernere vel ebullire. Grauari.
Excandeſcere, ad furorem præ animio animi impetu vergunt.
¶ Contra, Deſerbere ſeu deſeruere, refrigere vel refrigerari, apud Fabium ac deflagrari & relangueſcere dicitur ira, indignatio, quando homo mitescit, & placidus fit, & feruor animi conſediſſe, recediſſe,
to be quiet, or well pleaſed againe.

to Chaine, to Tie in Chaines.

Catenare, Vinculis ferreis vincire.
Catenas injicere alicui, nectere vel induere.
Compeſcere catena. Aliquem ligare catenis.
Cadere in plagas.

In

In casses incidere vel decidere.
Teneri laqueis.

a Chaire, vide a Stoole. a Chamber.

Cubiculum. δωμάτιον.
Cella. κοίτη.
Conclaue, media producta.
Triclinium veteribus dicebatur ab ordine lectorum.
Cubiculum interius, remotius.
Cubile lectus est id quo cubatur.
Ecthecа ἐκθήκη, vel vt alij legunt, ἔξωστρα, cubiculum, thalamus, sponsi proprie,
Pastophorum. 1. Macab. 4. sacerdotis templi domicilium, cubiculum, thalamus.
Camera eiusdem non est significari, sed testudinem denotat, tectumque deuexum & recuruum, a vault

a Chamber pot, vide Pisse-pot. Chamblet.

Vestis vndulata, quod ad vadarum similitudinem picta sit.
Vestis cæmatilis, κυματώδης.
Pannus camelinus, grograine, mockado, &c.
Symbolarum, συμβόλαιον.
Uiues capripilliam vocat in colloquijs, quod ex caprarum & hircopilis fiat.

to Change, to Translate.

Reculas alienis commutare, mutare, permutare.
Commutationem facere rerum.

to Change his minde.

Sententiam mutare.
Calculum reducere.
Aliud instituere. ἐξίστασθαι.
In varias distrahi sententias.
Quo ego pacto duorsus distrahor. Co.
Vertere, commutare, mutare sententiam, consilium.
Opinionem mutare.
μεταγνῶναι, μεταβάλλεσθαι.
Parum bene institutum recantare.
Flectere sententiam, Sallust.
A proposito resilire, declinare.
Referre pedem.
Animum immutare.
Discedere à sententia, vel de sententia.
Alterius duci suasione.
Mutare institutum.
Mutare mentem, apud Horat.
Vertere animi decretum, Eraſ.
Pœnitere consilij.
Ab instituto deterreri.
Instituti suppœnitere dicitur, qui sentit sententiam animi sensum labefacientem, Erasmus.
Vertere vela, vestigia prouerb.
Funem reducere.
Vertere consilium sei non satis commodè institutæ.
Imitari nepam, id est, cancrum apud Plaut. to goe backe from ones word.

to Chap, vide to Cape. a Chappell, vide Church. to Charge, or to lay to ones charge, vide to Accuse. to Charge or Command, or Bid.

Committere, Mandare.
Demandare, Onerare mandatis.
Mandata verbis dare. Iubere.
Credere, Concredere.
Dare negotium. Imperare.
Curæ tradere, Præcipere.
Delegare officium, prouinciam.
ἐπιτρέπειν. Præscribere.
In manibus dare, ἐγχειρίζειν.

Pro quo vulgus ineptiens dicit dare in negotijs. Denunciare.
Iniungere aliquid negotij. Eraſ
Mandare, tradere prouinciam, negotium, onus. ἐφίστημι.
Imponere humeris vel in humeros prouinciam.
Curam rerum demandare.
Rei gubernaculis, negotiorum molibus præficere.
In mandatis dare & legare negotium, apud Plaut.
Summam rerum alicui committere.

to haue or take a Charge.

Onus ſuſcipere, Supponere oneri. In mandatis habere, Onus ſubire.
Suſcipere curam.
Non rate molis agebat. Conſtantem debilitauit. Onus membra grauabat.

a Charge.

Cura, Onus, Pondus.
Prouincia.

to take the Charge of the common-wealth.

Capeſſere, Gubernare.
Suſcipere, Gerere, Adminiſtrare Rempublicam.

Charges, vide Expenſes.

a Chariot, a Coach, vide a Dzay, a Wagon, or Cart.

to Chaſe deeres, vide to Hunt.

Chaſte, Pure, Undefiled.

Pudicus, Caſtus, Integer.
Incorruptus, Illibatus, Inuiolatus.
Immaculatus, Intemeratus.
Continens, Temperans.
Cælibem agens vitam. Mundus.
Ab omni muliebri congreſſu alienus.
Purè caſtéque viuens.
Laude pudicitiæ celebris.
Caſtum cubile ſeruare.
Me natura pudicum fecerat, & caſto pectore durus eram.
Bellerophontes. Hippolytus.
Hippolytum imitans.
Telamone caſtior.

Chaſtitie, or Puritie of Life.

Caſtitas, Puritas.
Caſtimonia, Integritas.
Munditia & mundities vitæ.
Continentia, Pudicitia.
ἁγνεία, καθαρότης.

to Chaſtiſe the body, to bring down the wanton fleſh or to keep it vnder.

Carnem cohibere, macerare.
Caſtigare corpus, & in ſeruitutem redigere, vt eſt apud Apoſt.
Fraudare, defraudare Genium, id eſt, naturam.
Naturæ negare quod appetit, non ſatisfacere.
Afficere carnem, vt obediat ſpiritui, imperio, conſilijs obtemperet, apud Ambroſ.
Fraudare corpus voluptate.
Subducere cibum & potum.
Cibo ad tempus abſtinere.

to Chaſtiſe, Vide Puniſh.

a Chatterer, Vide a Babler.

by Chance I loſt my cauſe.

Euenit, obuenit, contigit, obtigit, accidit, factum eſt caſu, caſus tulit, fortuna fecit, fortunæ placuit vt cauſa ceciderim, litem perdiderim.

to Change his minde.

In

In ſententia non permanere, non perſiſtere, non perſeuerare, non pergere.
Sententiam non retinere, non tueri, non ſeruare, à ſententia diſcedere.
Mutare ſententiam, conſilium, opinionem.
Inſtituta, curſum opinionis alio conuertere, flectere.

a Chancellor.

Cancellarius, Summus iudex.
Summum iudicem agens.
Iudex primarius.
Principes ſcribarum.
Ab archiuis, ſcriniis, præfectus, the Maſter of the rolles.
Archigrammateus.
ἀρχιγραμματεύς.

to Chaw or chew meat.

Maſticare, vulgo. φλάειν.
Manſicare, à mandere.
Dentibus frangere, conficere.
Dentibus comminuere, conterere, atterere.
Dentes infimi eſcas conficere. Plauto dicuntur, id eſt, molere.

a Cheane, vide Collar. to Cheapen, vide to Buy. to make good cheere, to vſe feaſting, reuelling, or banketting.

Curare corpus.
Inſeruire ventri, γαστρίζειν.
Curare cutem ſeu cuticulam.
Comeſſari, κωμάζειν.
Græcari, Pergræcari.
Indulgere genio, gulæque ventri.
Crapulari, κραιπαλίζειν.
Certare poculis, vino, mero.
Urgere culullis, poculis, vino.
Æquis, æqualibus, certare hauſtibus.
Vacare corpore gulæ.
Græco more bibere.
Viuere Bachanalia.
τὰ διονύσια ἄγειν.
Molliter, delicatè viuere.
Lautè geniraliter viuere.
Epulis noctes dieſque ducere.
Ventrem diſtendere.
Epulari.
Viuere patinas.
Nepotari.
Bacchari.
Magnificè conuiuari.
Bacchanalia celebrare.
Εἰλαπαζειν
Bellum agere homunculum.
Epulari, obſonare pollucibiliter, quod Græcis μεγάλως καθωμίζεσθαι ἢ φορτίνειν dicitur. Magnis certare poculis.
Poſcere maioribus poculis, &c.
Abdomini ſeruire, famulari.
Ingluuiem farcire.
Carpere dulcia, apud Perſium.
Seſe molliter curare.
Feſta celebrare Lyæi.
Orgia viuere.
Potationibus indulgere.
Sibariſſare.
Propinari.
Genialem agere vitam.
Cibo potuque ſe diſtendere.
Vitam agere intemperantem.
Toto anno, vel perpetuò celebrare Saturnalia, Bacchia, orgia. Eſt apud Senecam de Claudio Imperatore ſemper diſtento & madente.
Vino illecebriſque diffluere.
Perpetuam madere noctem.
Quotidie Baccho ſacra facere, idem.
Viuere abſolutè. Catullus.
Viuamus mea Lesbia.
Curare pellículam, apud Horat.
Sacrificare genio.
Genium colere accuratius, & bibere meracius.

to Checke, to speake spightfull wozds, to Raile vpon, to Slander.

Lædere maledictis, Probris petere.
Allatrare, pro conuitiari, per metaphoram.
Conuitijs, contumelijs lacerare, ladiari debacchari.
Fanda pariter & nefanda in aliquem euomere.
Ad leuicula verba tragico insurgere vel intonare cothurno.
Cauillatione ac maledicentia agere. λοιδορεῖν.
Iactare crimina.
Principem maledictis petulantissimè nominatim figere.
Contumeliam, scommata, dicta in aliquem iacere.
Nominatim apertéque in aliquem in principes, maiores, magistratus incurrere.
Soluere in Deos ora.
Militiæ suprema quæque in aliquem effundere.
Contumeliosissimis nominibus petulantissimè diuexare.
Inimica dicere dicta.
Dira precari.
Dentes infigere in aliquem.
Non toleranda afficere contumelia.
Tangere aliquem conuitio, scommate.
Edere verba proterita, scelerata impia, aspera.
Conuitium facere.
Dicere, Fundere.
Conijcere maledicta.
Conuitiari.
Crimina, probra, conuitia, læsiora, congerere.
Mordere dictis.
Virulenta rabie & execrabili furore debacchari.
Insultare iacenti.
Contumelijs vexare, Insequi, aliquem inuadere.
Quæ mea Calliope læsit.
Lacessere, proscindere, conscindere conuitijs, maledictis.
Lancinare, lacerare, dilacerare conuitijs.
Distringere carmine aliquem.
Suum expuere liuorem.
Amarulente cõuitiari, acuere linguã.
Contumeliam dicere.
Conspurare metaphorice.
Afficere contumelia. ἀνειδίζειν. αἰσχυνειν. ὀνομλοτειν.
Dicterijs incessere, vel conuitijs.
Insectari aliquem maledictis.
Probrosis exagitare nominibus.
Probrum ingerere vel obijcere.
Conuitijs figere, insectari. Vide to Slander.

a Checke, a Reproach, or Rebuke.

Conuicium, Maledictum.
Blateramina contumeliosa.
Archilochia edicta.
Contumelia.
Contumeliosa ac virulenta verba, Vide Shamefully.

the Cheeke.

Mandibula. γναθμὸς.
Maxilla, Mala.
Bucca pro eodem apud Plaut.

to Cherish, to make much of

Fouere, Mulcere, Amplecti, Complecti. Indulgere.
Charum habere. Magnificare.

Cheerefull, vide Glad. a Chesill, a Wedge.

Cælites, Cœlum a cœlando.
Cæcis ἐγκαυτὸς à κάειν.
Cuneus. ὄνομάδιον.
Epischidion apud Victru.
Cuneolus ferreus.

a Chest.

a Cheſt, a Coffer.

Ciſta. Ciſtula. κίστη. Arca.
Arcella. Arcula. Scrinium.
Scrinium. γραφοθήκη.
Recondi orium. Cuſtodiarium.
Repoſitorium. Theca. θήκη.
Capſa. Capſella.
Chartophylacyum.
Tumbæ. Thecæ argenteæ.
Fauiſſæ reliquiarum capſulæ apud Romanos in Capitolio.

to Chide, to rebuke, to Reprehend vide to Bzawle.

a chiding, vide Bzawling. Chiefly, vide Eſpecially.

a little Child, oz a Babe.

Puſio. Puer. Puſillus.
Puſillulus, Paruus. Paruulus.
Puellus. παιδίον.
Pupus apud veteres.

a fatherleſſe oz motherleſſe Childe.

Orbus. Orba. Orphanus.
Carens parente.

Childzen.

Liberi. παιδοποιΐα
Proles. φλαστα.
Soboles. Pignora, & in ſingulari pignus pro prole Soli. de rege Taprobane. Si forte dum regnant, pinguis ſuſtulit, exuitur poteſtate.

to get oz to bzing fozth Childzen.

Tollere, ſuſpicere liberos, prolem, filium ex aliqua, eſt gignere progignere, quærere.
Liberos generare, progenerare.
αἰσχύνη παῖδας.
Et ſic dicitur de patre, Suſtulit filium pro ſuſceptit vel habuit, vt ſic præteritum à tollo.
Filios procreare, gignere, Patrare.
Dare operam prolibus liberis.
παιδοποιεῖν.
Filijs procreandis operam dare.

from his Childhood, Youth, oz infancy.

Ab ineunte ætate.
παιδόθεν παιδός.
A teneris annis. ἐκ νέας.
A teneris vnguiculis, ſeu vt Græci dicunt. ἀπὸ τῶν ἀπαλῶν.
ἐνόχων. A paruulo.
ἐκ παιδός.
A puentia prima. Puer.
A puentia. A pueris.
ἐκ παίδων. A paruis.
A primis annis. ἐκ νηπίου.
A rudibus annis.
A tenera ætate.
A primis vitæ rudimentis.
Ab ipſo vitæ limine.
Ab ineunte pueritia, per omnis ætatis gradus ad ſupremum uſque vitæ diem.
Cùm corpus adhuc à matre tuberet.
A crepundijs.
Ab ipſo vitæ exordio.
Ab incunabulis.
A cunabilis primis.
Ab infantia.
A tenellis vnguibus.
A puero puſillo, apud Plaut.

great with Childe, vide Woman.

a Chimny.

Humarium. καπνοδόχη.
Caminus. κάμινος.
Infumibulum, fumale, & natis the pipe, propriè quidem infumibulum pro camino etiam ponatur.

focus propriè pauimentum sub camino significat, the hearth. πυρεῖον, Græcis.

Chips.

Assulæ. σκιδάμαι.
Clabula vel clauola, apud Var.
Pomes.

to Chop off ones head, vide to Behead.

to Christen, vide to baptise.

to Choke, to Strangle.

Suffoco, Præfoco, media producta contra aliquot Grammatistarum opinionem. ἄγχειν.
ἀγχονᾶν. Interstringere.
Stringere gulam, guttur.
ἀποπνίγειν. Strangulare.
Laqueis implicare colla.
Guttur, i. per vincula laquei.
Obstringere, constringere collum.
Premere iugulum. Vocem includere.
Obterro collo gulam præfocare.
Gulam frangere.

to Choose, to elect, to picke out.

Eligere. Deligere. ἐκλέγεσθαι.
Delectum agere, & habere.
Suffragijs designare, eligere.
Legere pro eligere apud Cic.
Capere apud Terentium: Me cepêre arbitrum.
Sumere pro eligere apud Plaut. Sumat aliquem ex poculo.
Excerpere cõmodissima, bona quæque, to picke out the best.
Suffragium mire, to elect or chuse by voice, apud Liu. & Cic.
Libera data, populo suffragia, apud Iuuen.
Opinionem facere, to giue the choise.
Non tam hominum suffragijs quàm Diuini numinis calculo delectus atque ascitus, Elected or chosen of God.
Emendicata, suffragia, apud Gratianum, sunt potentium, seu nobilium commendationes.
Potioris partis suffragio. By the most and best voices.
Electus, creatus, calculis omnium, & suffragijs statutus, vno ore, summo consensu, omnium sententia, comprobatione constitutus, designatus, allectus, Elected or chosen.
¶ Septem virorum summus in Romano imperio senatus, the Electors of the Empire.

Chronicles, vide Histories. it is Chronicled, vide Written.

a Church, a temple, Chappell, a Chancell.

Templum. ναὸς.
Domus Dei, orationis.
Ædes in singularitantum numero.
Ædes toto terrarum orbe Buscoducis celeberrima.
Ponitur quoque in numero plurali pro Templo, sed ferè semper cum adiectione, vt sacra ædes.
Sacrum, substant. ἱερόν.
Asylum pro Templo ponitur Poetis.
Lararium apud doctos legi.
Ædicula diminutiuum pro sacello, a chapell.
Sacellum. νεώσιον.
Oratorium. Adyto. Sanctuarium.
Delubrum, media producta, & Phanum apud veteres idololatras dicebatur Domus deorum.
Ara. Altare apud Poetas.
Rhenanus in scholijs historiæ tripartitæ scribit olim in Christianismi principio templa Dominica vocari Solita, vnde in hodiernumvsque diem

diem lingua vulgari dicimus domine, hoc est dominicum latinè vocis huius vsus est in vetustis, & Greg. Nazian.

κυριακὴν quoque Græcè, nostrate lingua vulgari church dicimus.

¶ Sacrarium Ἱερομνημεῖον.

& Cella pars templi sacrarior.

Sacristia a pud probatos authores non inuenitur.

to Christen, vide Baptisme Churlish wayward in company.

Nimium acerbus, durus, difficilis, asper tetricus es in consuetudine.

Consuetudo tua difficilior est quam propter suauitatē nullo expetatur.

Minime iucunda est, Amara potius atque odiosa est.

Minime accommodatus ad mores, consuetudinem & naturam es.

Ita te morosum difficilemq; præbes in consuetudine.

Ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis.

Vt neque tu quenquam, neque te quisquam ferre possit.

Vt neque tu cuiusquam consuetudinem neque tua quisquam frui possit.

Circumspect, Wary, Aduised.

Prouidus. Prospiciens.

Circumspectus. Polytropus.

Cordatus. Sciens. Solers.

Gnarus. Cautus. Intelligens.

Prudens quasi Prouidens.

Oculos in occipitio gerens, prou.

Alter Ianus. Ἰανοῦς ἄλλος.

A fronte simul & occipitio oculatus.

to be circumspect, to foresee.

Cauere. Prospicere sibi.

Cautionem habere, adhibere, adiungere.

Circumspicere, diligenter animad uertere, attendere, prouidere.

Curare. Cogitare. Cogitationem rei alicuius suspicere.

a Citie, vide Towne. Ciuill, vide Gentle. a Clapper, a Rattle.

Crepitaculum. κρόταλον.

Crotalum. σύστρον. Systrum.

the Clappper of a Bell, or Doze.

Ropalum, campanæ malleus.

ῥόπαλον, & quo ostium pulsatur malleus impulsor, ostij annulus, circulus, circus, κίρκος. fores propelleas, qui & ῥόπτης dicitur.

Erasmus in Colloquijs circulum illum ferreum siue ostij annulum cornicem vocat Græci. κερκίδιον.

to Claw vide to Scratch. Cleane, Neat, Pure, Chast, Undefiled.

Purus. Mundus. Tersus.

Politus. Immaculatus. Integer.

Pudicus. Inuiolatus.

Incorruptus. Intemeratus.

Illibatus. Unspotted.

¶ Nullas ferens sordes.

Insolens sordium.

Munditiarum perquam studiosus.

Mundulus.

¶ Castus. ἁγνὸς.

Cum Bellerophonte pudicitia audens contendere.

Spectatum satis & magnum continentiæ exemplum.

Sine vlla libidinis vel turpitudinis nota.

Falluntur qui idem significare putāt cælibem quod castum, nam cælebs is proprie dicitur, qui vxorem amisit

miſit, vel certe iam non habet, etiamſi non habet concubinas. Vide chaſte.

a Cleane or a pure heart.

Cor purum, Mundum.
Terſum, Conſcia mens recti.
Cor liberum, & virijs caſtum.
Expurgatum à peccatorum ſordibus
Nullius ſibi mali conſcium.
καθαρὸν. Sine macula.
Sine labe. Sincerum.
Bona fide, recta mente aliquid facere, efficere.
Nitidum. Albicans. Defecatum.

to make Cleane, to Wipe, to cleanſe.

Abluere. Eluere.
Luſtrare. Purgare.
Mundare. Detergere.
Purificare. Expurgare.
καθαιρίζειν. Sordibus liberare.
Mundificare. Emundare labem.
Expiare. Emaculare.

Cleare, Pure, Bright.

Clarum. Splendidum.
Fulgidum. Nitidum.
Serenum. Limpidum.
Coruſcum, Luculentum.
Purum. Pellucidum & Pellucidum.
Lucidum. Perſpicuum.
Tranſlucidum. Fulgens.
Non obſcurum. Liquidum.
Sole meridiano clarius. Nitens.
Solaribus radijs lucidius, radiantius.
Vitream habens perſpicuitatem.
Quod vel cæco appareat.
Quod purum perſpicuum ſit.

to cleare himſelfe, vide to Purge.

Clearely, Euidently, Manifeſtly, Plainely.

Manifeſtè. Liquidè. Planè.
Clarè. Apertè. διαφανῶς.
Ad liquidum apud Hiero. σαφῶς.
Dilucidè Luculenter.
Luculentiſſimè. Euidenter.
Splendide. Lucide.
Perſpicuè. Diſtinctè. Diſertè.

to Cleaue.

Findere. Cuneis ſcindere.
Quadrifidam quercum cuneis ſcindere.
Rimam facere, ducere.

to Climbe, to Mount, to Aſcend.

Aſcendere. Conſcendere.
Summi faſtigia tecti aſcenſu ſuperare.
Euadere ad ſumma faſtigia culminis
Niti gradibus.

to Cloath, to apparel, to put on a Garment.

Inducere veſtem. Conueſtire.
Inueſtire. Circumueſtire.
Velare corpora. Imo velamine fingere,
Inſignire amictu,
Circundare amictu corpus.
Veſte corpus tegere.
Veſtem induere, injicere amictum.

a Cloathing, a garment, vide Apparell.

a Clocke, a Diall.

Horologium. Sciaterion.
ἀρίσκια, ἡλιοτρόπια, ὡρολόγια Græcis dicuntur.
Horologium, ſolare & ſolatium generali vocabulo, quod ad vmbras ſolis horas demonſtrat, ſiue pendeat, ſiue iaceat, hoc eſt, ſiue verticale ſit, ſiue auſtrale.

Clepſydra

Clepſydra, horologium aquarium.
Clepſammidion, apud Erasmum.
Sciatericum, quod inepte Compaſſum vulgus dicit.
Pyxidecula Hermolao Barbaro nominatur, qua nautæ vruntur.
Gnomon, ſtylus vel Solis ymbelicus vt Plinio appellatur, qui horas ſignificat, the wiſer.
Index horarius, idem. Sciatheras.

a Cloake, a ſpaniſh Cape.

Pallium Græcorum. ἱμάτιον.
Toga Romanorum.
Recinium cucullatum ac Cucullio, apud Vinem, pallium Hiſpanicum.
Penula, lucerna, palliũ itinerarium. διφθέριον. Veſtis villoſa, hirſuta.
Amiculum, Palliolum.
Tegmen à Ciceróne dicitur.
Implumium, Sagulum.
Sagum villoſum eodem ſunt. εὐθώμις.
Palla mulierum propriè eſt.
Chlamys militum.
Paludamentum & Ephellris, a coate armour.

to Cloſe, vide to hide.
to Cloſe ones eyes, vide Eyes.
Clownish, vide rude.
a Cluſter of Grapes, vide Grapes.
a Cobler, vide Tailer.
a Coach, vide Dzay or Litter.
a Cocke birde.

Gallus, li. Gallinaceus ſubſtantiuum. ἀλεκτωρ, quod nos à lecto excuſcitet, ſic dictus Græcis.
Et Gallus gallinaceus.
Criſtata volucris, aues.
Ales lucis, ſeu diei nuncius.
Excubitorque diem cantu prædixerat ales.

a Cocke, a ſpigot, vide Tape.

Cockle among Corne.

Lollium ζιζάνιον.
Zizanium, & Zizania.
Æra, Ægilops, Feſtuca.
Auena ſterilis. Virg.

a Codfiſh.

Aſellus. Eraſmo & alijs dicitur, ὄνισκος. Græcè piſcis (vt ſcribit Galenus) facilis digeſtionis.
Capito, onis. N. G.
Pompius à nonnullis dicitur præſertim Murmel. vnde quidam.
Pompius à tumido venit cui corpore nomen.
Milago, in Germania ſuperiori vocatur, idem credo piſcis qui nobis.
Aſellus dictus.
¶ Salpa, piſcis idem vento induratus, Stock-fiſh, quem alij Bergolum, nonnulli ſtrumulum vocant.

a Coffer, vide Cheſt.
a Coffin, vide Biere.
a Coife, a Calle.

Galericulum. Reticulum. κεκρυφάλος. Retiolum.
Crobylum, κρόβυλον, retiolum vel reticulum comam continens.
Vitta proprie mulierum. ταινία.

Colde.

Frigus, Frigor. ψύχος.
Rigor, ῥίγος.
Glacie frigidior.
Gelicidium. Pruina.
Gelum. Gelu vel Gelus.

to

to be, or to suffer Colde.

¶ Frigere, Algere, Rigere gelu.
Obrigere hyberno frigore.
Dirigere, apud Virg. Frigore obrigescere, Confici frigore.
Hybernis mensibus, temporibus frigore concuti, to haue great colde.
Horrere.
Glacialem aestum experiri.
Frigore lapsa cadunt folia.
Concrescunt currenti in flumine crustæ.
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes.
Algescere, Frigescere, rigiscere, &c. inchoatiua.
¶ Frigidum, algidum, gelidum, pruinosum, glaciale, brumale, hybernum, hyemale.

a Coller, a Chaine, an Ouch, or Brooch.

Monile, Segmentum, apud Valerium Maximum.
Torques, & secundum Probū grammaticum Torquis.
Χλοΐς, ὁπτηχάλιον. Murenula.
¶ Torques aurei velleris, torque aliquem honestare, Munere & societate aurei velleris, aliquem dignari, decorare.
Miles ordinis aurei velleris.

a dogges Coller.

Collare canum. Melium.
Millum & Millus.
Collare canum venaticorum confixum clauis ferreis eminentibus aduersus impetum quorumcunque.
Collaria, apud Plautum.

Colewoorts.

Brassica, Lampsana.
Caulis. κραμβίς.
Brassica, Appiana, quæ alio nomine Caputinum, & Sedelana dicitur.

to Come againe, vide Returne.

to Come against, vide Meet.

to Come before, vide to present.

to Come forth, or to go abroad.

Exire in publicum.
Prodire in orbis theatrum, in publicum.
Venire sub oculos hominum.
Prodire.
Procedere in solem. Terent.
Prodire, venire, in lucem sub hominum conspectum, in publicum, in lucem & in hominum manus.
Exire, Exire officinam.

Come hither.

Huc iter accelera. Huc gressus moue.
Accurre huc. Terent.
Adsis. παρέδι. Adesto.
Ades absolutè, pro veni, accede.
Fer pedem huc. Huc iter dirige.
Huc contende, Huc flecte gressum.
Adesdum, paucis te volo.

to Come in good time.

Commodùm venire, adesse. Sallu. vbi commodùm est aduerbium.
Pro opportunè, κατὰ καιρόν.
Venire, aduenire in tempore.
Opportune, commodè, optimè se offerre, aduenire, adesse.
Oppido, Opportunè te obtulisti mihi obuiam. Terent.

to Come in vse or Custome.

Abire in morem.
In consuetudinem venire, abire, exire.
Irrepere paulatim.

In

In vſum abire.
Inoleſcere, Inolere.
Serpit hæc conſuetudo per homines.

to Come to paſſe, vide to happen.

I will Come quickly, vide not Carry.

to Come ſlowly, Leaſurely.

Tardè venire, Serpere.
Pedetentim ire, Foot for foot.
Teſtudine vti gradu.
Itineri, plateæ immorati.
Nectere moras.

to Come to himſelfe againe.

Ad ſe redire apud Terent. Reddi ſibi.
Remigrat animus nunc demum mihi.
Colligere ſe, eſt diſſipatas animi partes in ſuum rurſus locum cogere, quando depulſa mentis perturbatione quietior quis redditur.

it Commeth or riſeth from thence.

Hinc vel inde proficiſcitur, venit, prouenit, profluit, manat, dimanat, oritur, ſurgit, fluit, naſcitur, exit, originem ducit, permanat.
Huius mali cauſa in re tota reſidet, quod huc calamitates omnes reddiderimus.
Cauſari pro originem ducere; Morbus cauſatur ex corrupta natura.
Peccata ex vitijs manant, vt ſcribit Cicero. Hinc ortum eſt, natum eſt malorum agmen.
Ille author eſt, origo, principium.
Radix malorum omnium.
ἀρχή. ῥίζιον.
His exordijs, his fontibus cæpit vitiorum colluuies, turba malorum.
Hæc culpa, Hic error.
Exorta omnia à te.
Hoc ſeminarium fuit.
Ex vno fonte omnia ſcelera manare cernimus. Cic. Ex hoc fonte.

to Comfort, to ſolace, to recreate or Refreſh.

Solari. παραμυθεῖν.
Lenire aliquem conſolatione, amicis verbis. Delinire.
Dare ſolatia. Cic.
Uti ſolatio.
Lenire metaphor. vt explere pro conſolari, apud Terent.
Solamen adferre, Solatia, conſolationem adhibere. Solatio eſſe.
Triſtibus rebus ſolatia ſupponere.
Oblectare animum. Dolorem animi lenire. Conſolari.
ψυχαγωγεῖν. παρηγορεῖν.
Dolorem leuare.
Amorem ſolatur muſa.
Remedium ferre doloribus.
Mœrorem minuere vel abſtergere excutere.
Pectus tranquillitati reddere.
Conſolatione lenire.
Lachrymas alicuius ſolari.
Erigere afflictos, apud Ciceronem.
Animum erigere conſolationibus.
Anxios leuare, & ad meliorem ſpem euehere. Vide to Encourage.

Comfort, Conſolation, Recreation.

Solamen, Solatium, Conſolatio.
Lenimen, Leuamen, Subleuamen, curæ caſuſque.
Alleuatio, Recreatio.
Alleuamentum, apud Cic.
Oblectamentum, ψυχαγωγία.
Delectamentum, Delenimen.

Comfortleſſe, or vncomfortable.

Nihil eſt quod ſolatium, conſolationem præbere, afferre, parere, ſolatio eſſe, conſolationi eſſe mihi poſſit.

Nulla

Nulla res eſt, quę creare, reficere, leuare, vindicare à dolore, liberare ſollicitudine, eximere dolore, abducere à cura, auocare à moleſtia, abſtrahere, euellere à mærore animum meum poſſit.

Nulla iam conſolatio animum meum afflictum, languentem, iacentem erigere, excitare, confirmare poteſt.

Peſſime affecto animo, ægrotanti, laboranti mederi ſatis nulla ratio valet.

Parum apta remedia reperiuntur, inutilis, infirmus, inanis ſuperuacanea prorſus omnis medicina eſt.

Comelineſſe, vide handſomneſſe. to Command a thing vnpoſſible.

Tu mihi imponis, imperas, mandas, præcipis, iubes, committis, quæ ſuſtinere non poſſunt.

Quæ vires meas exuperant, quę præſtare, efficere, perficere exequi vix poſſum.

Magni negotij eſt, ſummæ difficultatis operæ non exiguæ, ad exitum ea perducere, quæ in mandatis à te habeo.

Dura nimis, grauia, difficilia mihi imperas.

a Commandement, a Statute, an Act of Parliament.

Edictum, Imperatum.
Mandatum, Decretum.
Statutum, Præſcriptum.
Lex νόμος. Rogatio idem.
Præceptum, Iuſſum.
Lege cautum, Sanctum.
ψήφισμα. Conſultum.
Imperium, Senatuſconſultum, ἐντολή. διάταγμα.

Cruell Commandements.

Imperia Manliana.
Phalaridis imperium.
Zaleuci lex prouerb. pro edicto mandatoq; plus ſatis rigido, parumque humano.
Iugum duriſſimum, in Biblijs.

to publiſh, to make or ſet forth a Commandement Proclamation.

Indicere, præſcribere legem.
Edicere, ſeu edicta præcipere.
Facere plebeſcitum, ſenatuſconſultum. Ferre legem, Imperare.
εἰσφέρειν τὸν νόμον.
Legem inſtituere, conſtituere, promulgare, ſancire, componere, imponere, ſcribere, iubere.
Rogare legem. Sciſcere.
Leges trahere, Mandata dare, to ſet forth.
Rogationes ſcire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum. Iubere.
Decernere, Statuere.
Statuere decretum, apud Hieron.

to Commence an action, vide to ſue the Law. to Commend one friend to another.

Sic eum tibi commendo, vt maiore cura, ſtudio, ſollicitudine animi non poſſum.

Quanti te facio, quanti es apud me, quanta mea eſt erga te obſeruantia, quantum tibi tribuo, tibi defero pro mea de te opinione, pro animo, voluntate, ſtudio in te meo, peto à te vt hominem ſuſcipias, complectare, foueas, in tuis habeas.

Vt

Vt cum mea causa, tua authoritate, conseruatum velis, cures vt ex hac mea commendatione mihi quam maximas agat grarias.
Vt intelligat hanc meam eōmendationem sibi apud te, maximo adiumento & ornamento fuisse.
Eum (si me diligis) eo numero cura vt habeas, quo meipsum.

to Commit, or leaue the matter vnto God

Dijs permittere, committere.
Deo fortunæque committere.
Permittere diuis, apud Horat.
Dare se fatis, apud Virg.
Ioui fuerint hæc omnia curæ.

to Commit a great or hainous fact.

Conficere, patrare facinus.
Admittere, perpetrare committere, Edere, signare facinus indignum, flagitium noxam, turpe aliquid.
Facere facinus indignum se aut suo genere.
Facere capitale, id est, facinus capitale, Plaut.
Facere nefas scelus, flagitium.
Committere, edere facinus scelus in patriam.
Quod scelus quod facinus patricida non ædidit.
Immanes æquare crimine Cacos.

it is Common or Vulgar.

Protritum. Tritum.
Triuiale. Vulgare.
Vulgatum. Permulgatum.
Populare. Promiscuum.
Commune. Quotidianum.
Passim obuium. ἐγκύκλιον.

a common Prouerbe or saying.

Prouerbium. Diuerbium.
Adagium vel adagio.
Vetus verbum.
Vulgi fabula, dicterium.
Dictum celebre, celebratum.
Vulgo iactitata sententia.
Parœmia.
Populi dispersas per auras fama.

Commonly, for the most part euery where.

Passim. Vulgo.
παρδημεί.
Plerumque aduerbi. Populariter.
Ab vniuerso populo.
In compitis, tritis.
Publicè, Publicitus.
Trinialiter.
Vt plurimum.

Commodity, vide Profit and pleasure.
Commodious, vide Profitable.
a Commotion or Sedition.

Sedition. Factio.
Conspiratio. Motus.
Tempestas. Perturbatio rerum.
Rerum nouarum molitio.
Tumultus, Turba.
Turbatio, Dissentio.
Commotio, Controuersia.
Dissidium. Scisma.
Diuisio. Discordia.
διχόστασια διαβολία.
Coitio arcana & factiosa pactio.
Tyrannia, prouer. pro ingentibus turbis, re admodum tumultuosa.
Et ἀναρχία Græcè, significat populi rebellionem, contumaciam quum nullo principe tumultuarter, nulli parens, pro sua libidine rem gerens, Vide Sedition.

a great

a great Company.

Turba. agmen.
Multitudo. Cohors.
Caterua, Phalanx.
Cœtus. Turma.
Grex. Frequentia, vide multitude.

Companions, Fellowes, Mates.

Sodales. ἑταῖροι.
Quos ego dilexi fraterno amore sodales.
Contubernales.
Commilitones. Socij.
Compares substantiuè.
Consortes.
Comites apud Lucam, pro socijs.
Sub eodem papilione versantes.
Comites & socius sæpe coniungit. Cicero.
Collegæ socij etiam sunt, sed in dignitate aliqua
Sed complices in malo, in scelere, participes, societate scelerum obstricti, of one sort or company.
Eiusdem farinæ.
Eiusdem factionis.
Ex eodem grege.

to compare, vide to liken. not comparable to him.

Non est cum illo comparandus, conferendus æquandus, coæquandus. æquiparandus.

a Comparison, vide Likenesse.

to haue compassion or mercie, or to take Pitie.

Compari. Condolere.
Misereri. οἰκτείρειν.
Miserari & commiserari.
Miserescere. Miseret me tui
Commoueri. Moueri misericordia, valde moueri.
Respicere & solari iacentem, συμπάσχειν, miserecordia capi. Cic. Tuo mœrore macerer, marcesco, consenesco, & tabesco miser.
¶ Contra. Viscera cor, claudere egeno, inopi non misereri.

to compasse a matter in few words.

Dicta summatim colligere.
Summam conserre.
Redigere in summam.
Recapitulare.
Capita rerum summatim repetere, summatim instaurare.
Paucis sententiæ rationem reddere,
Conferre rem in pauca.
Paucis absoluere, concludere.
Summam rerum decerpere, vno fasce complecti. Prouerb. to touch the ground of the matter.
Ne quiæ sunt infinita prosequar, summatim dicam.
Rerum summam quam potero, paucissimis perstringam. Multa prætermittendo, coronidem inferre.
Summam rei in panca conferre.
Rerum capita strictim persequi non longis laxisque verborum peristromatis orationem perducere.
Ad capita redigere.
ἀνακεφαλαιοῦ.
Fusius spatiosiusque, dicta paucis repetere.
Perorare id Latinis dicitur, & epilogum texere.

to compasse about.

Circundare. Circumire.
Vallare. Circumfundere.
Ambire. Vide, to enuiron.

to Compell, to Constraine.

Perpellere. Pertrahere.

Cogere

Cogere, Adigere.
ἀναγκάζειν. Vim facere.
Compellere, Impellere.
Vrgere, Protrudere.
ἐφελκύζειν.
Obtorto vellut collo, vel manu trahere, pertrahere, id est, volentem nolentem, ad aliquid perpellere agendum.

to Compesse, vide to Dung. to Complaine, to Lament.

Queri deponens, Conqueri.
δι᾽ ὠδῶν ποιεῖσθαι, μίμνεσθαι.
Deflere in sinu amici. Plin.
Ægrè ferre, Lamentari.
Ponere, deferre querelas. Querimoniam deponere.
Effundere questus.
Edere. Sonare.
In querelarum vocem erumpere.
Querulari, Queri iniuriam fati.
Rumpere questus, querelas, pectore.
Questibus semper nouis fatigare.
Questus dare pro conqueri.
Peragere querelam.
Queritare vel queritari.
Replere querelis.
Canere de Telamone prouerb.
Implere vlulatibus.
Crepare pauperem, id est, conqueri super paupertem.
Querelas meditari.
Querelam, querimoniam habere.
Deplorare, Expostulare.
Querelas habere. Queri grauiter absolutè, apud Cic.
Supprimere querelas. Interrumpere
Mœstis loca questibus implet, Virgilius.
Querela venit, incidit mihi verbo.
Querela venit ante diem, quæ est intempestiue.

Complaining, vide Mourning.

a Complaint, a Lamētation or Mone.

Querula, Querimonia.
Questus, Eiulatus.
Fletus, Gemitus.
Lamentatio. Questio.
Conquestio. μεμψις.

Complexion.

Temperatura naturalis, quam complexionem vulgus dicit.
Temperamētum, temperatura corporis.
Naturalis constitutio.
Conglutinauit hominem natura optimè.
Habitudo. habitus corporis. ἕξις, κράσις τοῦ σώματος.
Constitutio corporis à L. Viue vocatur.
Tenellæ constitutionibus, tender,
¶ Bona corporis constitutio.
Corpus bene constitutum, optimè compactum, of a strong complexion.

to Compose, or to make any meeter or prose.

Numeris astringere, Cogere verba in pedes.
Ludere numeris. modis.
Fundere versus, orationem, apud Cic. Tusc. 1. pro largiter vel abundanter prebere, componere, fœlici quadam compondi promptitudine.
Carmina edere.
Canere, Poetæ dicuntur carmina condentes ἀείδειν. Græcis similiter, id est, cantare, quod propriè poetarum est.
Volumen efficere, condere Cic.
Elaborare aliquid dignum chartis.
Condere poema, quod vulgus versificari dicit. Cudere.
Excudere.

Elucubrare, Elaborare.
Scribere librum, ἐκπολυπραγμονεῖσθαι.
Confingere, Pangere versus,
Condere carmen, ποιεῖν.
Componere, conficere, scribere, facere poema, versus, libros?
Deducere versus, Horat.
Temporario ludere spiritu?

to Conceiue, vide Engender.

to Conceiue, vide to Imagine.

Concord, vide agreement.

to Condemne to death.

Mortis sententiam dicere, proferre,
Nigrum præfigere Theta, Persius.
Damnare, condemnare.
Addicere supplicio.
Adiudicare morti, neci, supplicio crucis, suspendio.
Morti addicere.
Damnare rei capitalis, capite vel capitis.
Mortis sententia damnare.
Extimæ neci tradere.
Nigris coruis damnare in escam.
Indicta causa damnare.
ἀλεῖν ἱρήμην δίκην.
¶ Capitali sententia damnari.
Iudicum sententijs ad capitale supplicium condemnari.
Capitalem accipere sententiam.
Offendere iudices, Cic.

Conduits, vide Riuers.

to Confesse, to acknowledge, to Grant.

Agnoscere, Testari, Fateri.
ὁμολογεῖσθαι, Concedere.
Audire, quamuis aliquando iungantur, audeo & fateor.

to Confesse his faults.

Confiteri. ὁμολογεῖν.
Culpam solemni Papistarum more sacrificio fateri, agnoscere.
Mentis vulnera aperire.
Pandere secreta pectoris.
Exomologesin facere.
ἐξομολογεῖσθαι.
Confiteri crimina, errata, admissa.
Exonerare conscientiam.
Auricularem facere confessionem.
Aperire animum in confessione.
Sacerdoti scelera commissa fateri.
Scelerum sententiam purgare.
Expurgare vetus peccatorum fermentum.
Profundere, effundere in sinum, in aures fratris tui per humilem confessionem quicquid noxarum assiduitate peccandi contraxeris.
Confessione crimina detegere.
Flagitium secreta confessione declarare, agnoscere.
Detegere conscientiam, commissa, pondera peccatorum prementia, exitialia scelera.
Depellere corpore nævos.
Turgens sanie pectoris hulcus rescindere, reuelare sacerdoti.
Cordis orisque confessionem posito pudore ingenuè facere.
Peccata diligenter excussa sacerdotum auribus censenda deponere.

to Confiscate goods, to make forfeit.

Confiscare, Proscribere.
Committere, apud iurisconsul.
Facultates in regium fiscum redigere.
Repettis titulis opes in Principis. conuertere fiscum.
Bona omnia, facultates adimere.
Prædia in publicum committere.

In

In publicum addicere, & Græcè δημοσίῳ ἐκποιεῖσθαι. Ærario applicari dicitur.
Addicere fortunas, bona alicuius proscribere.
Prædia bonaque fiscus tradere dicitur.
In publicum terarij ius redigere facultates ex condemnatione.
Publicare. Cicero.
Bona eius censeo publicè possidenda.
Ad fisci ius sociare

to Confute, vide Ouercome.

a Congregation, an Assembly, or great company of men or people.

Cœtus. Multitudo.
Frequentia. Turba.
Numerus. Concio.
Conuentus, Comitium.
Conuenticulum in malum frequentius accipitur, pro conuentu sceleratorum, flagitiosorum.
Congregatio. Plebs.
Populi conaceruatio.
Desperata plebis fex, colluuies.
Vulgus ignobile, mobile, quod semper mutatur cum principe, inconstans, clamosum.
Fex vulgi, opificum. Infimates.
Imperita, incondita multitudo, cuius plerumque opinio, tantum à veritate distat Platone & Seneca authoribus, quantum ea quæ absunt maximè.
Populus, quem Horatius Platonem sequutus, vocat Belluam multorum capitum, & ne micam quidem salis in toro habet pectore, qui bellæ illi placere studet.
Dominus polycephalus.

to Conquer a Realme or a Country, vide to winne.

to haue a burdened or a gnawing Conscience.

Habet conscientiam mille peccatorum morsibus quasi stimulis vulneratam.
Perpetuis agitari mordacis conscientiæ stimulis, quod vulgo dicitur, Remorsum habere conscientiæ.
Pondere conscientiæ premi.
Conscientia stimulari, morderi, grauissimè excruciari, angi, agitari, torqueri, grauiter mirificè diuexari.
Mors & iudicium quoque dicuntur pectora turbulentissimis terrorum procellis perturbare, acerrimis anxietatum arietibus quatere, oppugnare, patrati sceleris ream cõscientiam validissima ariete concutere.
Vermis conscientiæ qui nunquam moritur, in sacris, Theologi quidam Synteresyn vocant.
Infestissimus conscientiæ remorsus.
Conscientia carnificina, remorsus perpetuus, surdum verber.
Conscientia exulcerata, scelerum multitudine exagitata, impiosque vrgens.
Malefacti conscientia.
Nocte dieque suum gestans in pectore testem. Iuuenal.
Conscia mens sceleris pauido sub pectore semper, Vltrices pastur furias.
Fœda scelerum colluuie temerata conscientia.
Alastor, Nemesis, faces sceleroſis immittens, malorum conscientiam surdo verbere cædens, vt est apud Iuuenalem, & perpetuis stimulis sollicitans animum, vermesq; nunquam morituro rodens.
Afflictæ conscientiæ quis esse dicitur, quem reatus malæ cõscientiæ exagitat, apud quem relinquit vesti-

gia pœnitudinis remordentis conscientiæ.

to Consecrate, Vide Dedicate. to Consent, to agree.

Conuenire. ἁρμόζειν.
Concordare, Cohærere.
Sine controuersia esse.
Congruere. Suffragari.
Consentire. Assentiri.
Quadrare. Consonare.
Sensus quoque dicuntur congruere, Cic.
Nostri sensus vt in pace semper, sic in bello etiam cõgruebant. Idem: De amicitia omnes vno ore consentiunt, omnes ad vnum idem sentiunt.

of one Consent, Minde, or Opinion, to approue.

Adsipulari. Suffragari.
Adhærere. Subscribere.
συγκατάθεσις cum datiuo.
Assentiri sententiæ.
φέρειν ψῆφον. Acclamare.
Accedere sententiæ, & ad sententiam.
Concurrere in sententiam. Cic.
Approbare & comprobare sententiam.
Una mente consentire, Cic.
Consentire. Idem sentire.
Approbare. Concedere.
Admittere. Addere calculum, vel adijcere. ψηφίζειν.
Pedibus manibusque ire in alicuius sententiam.
Digitum tollere, quod hodie quoque suffragantis & annuentis signum est.
Consentiunt, concinunt sententiæ nostræ, nihil à tua mea distat, dissentit, discrepat opinio.
Idem sentimus, à tuo iudicio mea sententia non abhorret.
Idem sequimur, idem & vtriusque sensus.
Dissensio inter nos nulla est, dissensionis aut controuersiæ nihil.
Idem sentio quod tu, meus cum tuo sensus congruit, consilium mihi tuum probatur.
Hæc mihi tecum conueniunt.
Probare. Recipere.
Album addere calculum.
λαμβάνειν ψῆφον συγκλήτου apud Lucianum.
Adscribere, apud Ciceronem.
Assentire voce actiua, apud Cic. sed rarius quam assentiri inuenias.
Eiusdem esse opinionis, sententiæ.
Concordare. συναγορεύειν.
Omnium calculis, punctis, suffragijs, & vno ore approbare.
Toto corpore, manibus pedibusque in sententiam discedere.
Nam vt scribit Plauius Vopiscus, olim correctione quoque manuum sententia comprobatur.

of great Consequence, Vide Weight. to Consider, to take heed, to giue good eare.

Animum intendere, aduertere.
Animaduertere. διανεῦν.
Aduertere. Attendere.
Adhibere mentem, animũ alicui rei. σχεῖν τὸν νοῦν ἢ τὸ προσέχειν τινί.
Aurem admouere. Pensitare.
Esse auribus purgatis. Pensare.
Animum applicare.
Omnes cogitationes, animi vim intendere.
Intendere. Considerare.
Diligenter considerare, percipere.
Animo lustrare. Penticulare.
Animi neruos intendere. Librare.
Attentè audire. Notare.
Aures accommodare. Trutinare.

Attendere

Attendere ad rem aliquam.
Diligenter & attentè expendere.
Attentam ſe præbere. Cogitare.
Corde percipere.
Reputare in animo.
Arrectas aduertere aures.
Intentis, arrectis ſtare auribus,
ὀρθοῖσιν ὠσὶ. Auſcultare.
Auſcultare auribus arrectis, purgatis.
Arrigere. Arrigere aures.
Conſtrimagere.
Commodare operam auribus.
Facere aucupium auribus, Cic.
Vigiles monitis aduertere mentes.
¶ Cernere.
Videre oculis, emphaticῶς.
Gemere oculis, animo, vel mente.
Vide to Muſe.

Conſider what you are, vide know your ſelfe. to Conſider diligently, vide to View, to examine. Conſtant, vide Stable. Conſtancie.

Fides. Fidelitas. Conſtantia.
Stabilitas. Immutabilitas.

to Conſtraine, vide Compel. to Conſult, to Deliberate, to take aduiſement.

Conſulere, Conſultare.
Deliberare, Concipere animo.
Conſulere quid facto opus ſit.
Conſilia agitare, & communicare inter ſe.
Pertractare.
Capere, inire conſilium.
Conſtituere, inſtituere, cogitare cum animo, vel in animo, eſt deliberare.
Quid facto opus ſit in medium conferre.
Fert animus mutatas dicere formas
Conſilij capiendi vel deliberandi cauſa conuenire.
In abdito conſilia agitare de euertendis diuitum fortunis.
Capita, conſilia conferre, apud Senecam & Terentium.
Conſiliari apud Cic. ad Att. 35. ſignificat etiam conſulere vel deliberare.

to Conſume, to Spend, to Waſte riotouſly.

Patrimonium decoquere.
Ligurire, Profundere.
Fortunas ſuas, bona patris abligurire, effundere.
Haurire.
Abſumere omnia, Vorare.
Omnia ventriculo donare.
Confieere bona, pro diſsipare.
Dimittere in viſcera cenſum, vt vulgus loquitur.
Gallorum gallinaceorum incuſare ventrem, prouerb. quod huic animanti venter ſit mirificè calidus.
Diu quæſita & ſummaa congeſta ſollicitudine præcipiti effuſione diſsipare, & quadam abſorbere vorágine, apud Ambro.
Conturbare acceptam pecuniam, nummos, rem.
Fundaram paternis auitiſque opibus domum exhaurire, Quin.
Quod per ſcelus adeptus ſit, id per luxuriam effundere atque conſumere. Cic.
Exhaurire, Prodigere.
Diſsipare, Perdere.
Deuorare pecuniam omnem.
Helluari, Conſumere.
Cic. Iacturam patrimonij facio, rem familiarem diſsipo, patrimonium effundo.
Diſsipare, διασκεδάζειν.
Indulgere popinis.
Per luxum & voluptatem conſumere.

Dispergere opes.
καθαιρεῖσθαι. Consumere.
κατασυντείνειν. Defringere.
Edere, bibere, remque omnem disperdere, confringere.
Corrumpere rem familiarem. Sallu.
Atterere opes.
Rem stringere.
In luxum insumere.
Χρονοτριβίσκειν. Insumere.
Conficere argumentum alterius pro consumere, to Spend.
Erogare, Expendere.
Expônere, pro expendere.

to Consume one, or to make one poore

Comedere aliquem, abligurire.
Exedere aliquem, Inopem reddere.

to Consume, to waste, to weare out.

Terere, Atterere.
Absumere, Consumere.
Exterere, Obterere vestigia.
Calces deterrere. Vsitari.

Consumed with sorrow.

Contabesco, consumor, conficior, perimor dolore, mœrore, cura, sollicitudine, anxietate, angore.

a Consumption or wasting of the body.

Phthisis. φθίσις μακρασμός.
Tabo, Tabes, Marcor.
Corruptio, Macies, Flaccidítas.

Consumed or corrupted with corruption.

Phthisici. φθισικοί.
Tabidi. Tabifici.

a Contagious, corrupt, or infectious sickneſſe.

Contagium. ἀλιόγμια.
Contagio, Contages, Lues.
Vicini pecoris contagia lædunt. Virgilius.
Morbus contagiosus attactu, serpens contactu, afflatu nocens.

to Contemn, to Reiect, vide to Deſpiſe. Contemned, Deſpiſed, Reiected.

Abiectus, Contemptus.
Nullo iam loco sum, nullius pretij, ordinis.
Despectus.
Postremæ conditionis sum.
Iacens. Summissus.
Nullius dignitatis vel frugis.
Abortiuum se vocat Apostolus, 1. Cor. 13. id est, hominem contemptum, proiectum, & fœtum aborti-uum. Vide Wicked.

to Content or satisfie.

Satisfacere, Placere.
Obtemperare, Obsecundare.
Complacere, Satiare.
Explere, Morem gerere.
Obsequi, Gratificari.
Inseruire. Gratum facere. Vide to pay.

I am Content.

Placet vtique, Perplacet.
Placitum est. Non displicet.
Percupio, Fiat.
Boni consulo. Cordi est mihi,
Amplector, accipio conditionem.
Audio, apud Terentium.
Non recuso.
Gratum habeo, in biblijs.

Contentions, or Strifes in words, subtill Disputations.

Verborum

verborum pugnæ Conflictus.
λογομαχίαι, Conflictiones.
Controuersiæ, Censentiones.
Aristotelis contentiosi syllogismi.
Deceptiones ineptæ, frigidæ, friuolæ.
Velitationes, Quæstiones.
Argutiæ, Captiunculæ.
Chrysippeæ subtilitates.
Argutæ sophismata.
Sophistica argumenta magna Contentione disputata.
Vana dialectorum garrulitas:
Digladiationes hostiles ferè.
Tergiuersationes.
Argutationes sophisticæ,
Rixæ. Discordia.

to Continue.

Perseuerare, Perstare,
Persistere, Manere,
Immorari.

Continually, Still, Incessantly, neuer ceasing.

Continuè, Assiduè.
Sedulò. Indesinenter, Iugiter.
Semper, ἀεὶ διαπαντὸς.
Noctu diuque, Nocte ac die.
Sine interpellatione, intermissione.
Continenter, Quondam pro semper, apud Virg.
Omni tempore.
Vsque, Nullo tempore non
Perpetuò ac perpetuum, perpetim, aduerbia.
Noctes ac dies.
Ne punctum quidem temporis prætermittens.
Æternum, Virg.
Nocturnis diurnisque horis.
Nihil aliud quàm.
Nunquam non. Vide Alwaies.

Continuall, long During.

Diuturnus, Continuus,
Perpetuus, Perrennis.
Assiduus, Iugiter.
μακρὸς. Longi, Longinqui temporis.

in Continuance of time, vide by length of time.

Contrary, vide Against, Otherss.

Contrary to your letters.

Hoc non est tuis literis consentaneum.
Non conuenit, non consentit, non congruit, non quadrat cum tuis literis.
Discrepat, abhorret à tuis literis.
Alienum est à tuarum litterarum sententia.

Contrary to my opinion, vide Otherwise &c.

Contrary things, vide Miskortunes, Contrariwise.

Ecōtra, Econtrariò.
Econuersò, Rursus.
Rursum, Eregione.
Ediuerso, Epropositō.

a Controuersie, vide discord.

a Couenant of peace, vide League.

Conuenient vide Apt.

it is Conuenient, vide it Becommeth.

to Conuert, to call Backe, or to Turne.

Reduocare, reuocare in viam, in viam rectam salutis, ab auito errore ad

bonam meliorem frugem, in viam planè regiam.
Conuertere ab errore, in faciis.
A vitijs reuocare.
Ad sanam mentem deducere à prauo.
Ab errore amicè abductum, ad bene beateque viuendi rationem traducere.
De Tænarijs faucibus ad flatum reducere salutis.
Institutis optimis à superstitione ad veræ pietatis cultum traducere,
Deducere errore, Cic.
Aduertere, reducere ab errore.
E rotem eximere, depellere.
Leuare aliquem errore, de voragine impietatis, Leo.
Animis auditorum superstitiosas eximere opiniones, hæretica reuellere dogmata.

to Conuince, vide Ouercome.

a Cooke

Cocus, seu coquus. μάγειρος.
Popinator. Opsopœus.
ὀψοποιός, ὀψοδιδάσκος.
Obsoniorum instructor.
Magirus, Archimagirus, the chiefe cooke.
Thermopola, a cooke that selleth hot meate.
Thermopolium, a place where cookes dwell.

Cookes Latine.

Oratio inconcinna, non nisi popinis meritoriisque tabernis & nugalibus triuijs scripta.
Inter meritorij & popinæ professores primam sibi vendicans elegantiam multam celebritatem.

a Cookold maker, vide Adulterer.

to Coole the heate, vide to Quench.

to Copie out, vide to Write out.

Copiously, vide Abundantly.

Copper, Mettis, Brasse.

Æs, χάλκος, χαλκὸς.
Cyprium, aut rectius, vt nonnulli volunt, Cypriam absolutè.
Orichalculum.

made of Copper, &c.

Æreus, Ahenus.
Ahenus, Cuprinus.
Cupreus, Orichalceus.
Corinthia vasa.

a Cord, vide Rope.

Corne, or all kind of graine, as wheat, Rie, Barly, Oates &c.

Res frumentaria.
Ceres, pro frumento.
Annona, media producta, vnius anni frugum prouentus, neque frumenti tantum, sed aliarum quoque rerum.
Instar formicæ, colligere farris aceruum in futuram hyemem.
Fruges, Cerealia dona.
Frugum seu fructuum prouentus.
Fructus. Messis.
Prouentus frumentarij, Soli.
Segetes, Dona Cereris.
δημήτρεια κάρπα.
Cerealia, hoc est, legumina & frumenta.

to Correct, to amend, to peruse, to ouersee.

Reuidere Recognoscere.

Tollere

Tollere, expungere, eradere, fistolere mendas.
Emendare.
Depravata restituere.
Vaguibus uti. Corrigere.
Obelis notare. Lima uti.
Aristarchum agere.
Apices, verbaq; singula euentilare.
Librare, & expendere sententias.
Elimare. Exponere: Epistolam.
Ad limam, sub incudem reuocare, referre.
Restituere. Instaurare.
Censuram peragere.
Repurgare a medijs veterum collatione codicum.
Scobinam adhibere.
Aristarchia virgula repurgare.
Ad seuerum vnguem excutere.
Purgare a naeuis.
Emaculare.
Nativo germanoque decori restituere.
Purgare mendis, interimuque vindicare.
Retexere orationem. Cic.
Sanctos veterum labores ad antiquū reuocare nitorem.
Perperam addita diligenter reponere, summa cura restituere depravata.
Recudere carmen, epistolam.
Discutere tenebras è iure ciuili reducta luce.
Retractare librum, opus.
Reducere, sub limam, incudem.
Incudi reddere, refingere, recoquere, mutare. metaph.

a Correction, or amending.

Recognitio, Correctio.
Restitutio germanæ veræque lectionis.
Lima, Castigatio, Censura, Vide punishment.

a Corrector.

Castigator acris iudicij.
Recognitor, Restitutor,
διορθώτης, Elimator, Aristarchus, prouerbialiter.
Mendarum litu arumque erasor.

to Correct, to Reprehend, to Rebuke.

Corripere. Castigere.
βαλανεῦσθαι, Obiurgare.
Carpere, Taxare.
Reprehendere, Damnare.
κατηγορεῖν.
Dare verba dictis.
Redarguere. Increpare.
Culpare, Arguere.
Castigare, est verbis propriè reprehendere, Vide Punish.

Corruption, vide Matter. to Corrupt, vide to Marre Coſen, vide Kinſman, to be Coſens.

Contingere aliquem cognatione.
Sanguine iungi.
Arctioria sanguinis vincula tertio vel quarto propinquitatis gradu contingere.
Attingere aliquem sanguine, cognatione.
Cognationem habere cum aliquo.
Consanguinitate propinqui. Virgil.
Genere proximus.

Coſts, vide Expences, a Cottage, vide Lode. a Couch, vide Bed. Couenants, vide Promiſes. to Couer, to keepe cloſe, to Hide.

Operire, Contegere.
Premere, apud Virg. abdere.
Tegere, Recondere.
Occulere, Condere.

Velare

velare, Celare.
Obtegere, Supprimere.
Occultare.
Tenere, apud Virg.
Abſcondere.
Obducere velum, velamen.
Cooperire. Obuoluere.
Obumbrare. Inuoluere.
Obnubilare, Obducere.
Obnubere caput, comas protegere.
σκιαδίζειν. κρύπτειν.

a Couer, a Couering, or a Lid.

Tegmen. Tegimen,
Tegimentum, Operculum.
Operimentum, Opertorium,
κάλυμμα. ἐπίθημα.
Velum. Velamen.

a Couerlet or a couering on a Bed.

Operimentum.
Stragula & Stragulum. στρωμὴ.
Stroma, Textile, ſtragulum, magnificis operibus pictum, & plenum artis argentum.
Strata & inſtrata.
σκεπάλυμματα.
Opertoria lectorum.
Periſtromata, Stramenta.
Centones Lodices.
Thoralla, Lectiſternia, vulgus pro eodem vſurpat.

to Couer the head, to put on the Cap.

Tegere caput, verticem.
Operire caput.
Adoperire.
Pileum inducere.
¶ Capite ſis operto. Be couered.

to Couet, to deſire.

Cupere, Concupiſcere.
Auere. Expetere.
Appetere. Deſiderare.
Gliſcere, Geſtire, Ambire.
Affectare, vide to deſire.

Couetous, a Niggard.

Auarus, φιλάργυρος.
Tenax, Triparcus, Plaut.
In ſinu manum ſemper habens.
Parcus, Perparcus.
συκοφαντίσης, κυμινοπρίστης.
Pici & cymini ſector.
Sordidus, Ad rem attentus.
Rhypocondylos.
ῥυπαρόπυλος κραδιφάγος.
Fece aut lampſana victitans.
Patroclo ſordidior.
E Patrocli domo qui venit.
Magnas inter opes inops, Hor:
Euclio Plautinus.
Inſatiabiliter auarus & artifex egregius emungendarum cum à clero, tum à populo pecuniarum.
Cupido ad maximas ſibi comparandas opes animo.
Turpi pecuniæ ſtudio & infinita lucri cupiditate ductus.
Qui tenetur ſiti pecuniarum, dimitiarum, auri, argenti.
Alien iappetens.
Pecuniæ cupidus.
Sui nimium tenax.
Deparcus pro nimium tenax, apud Apul.
Nummarius apud Her. quaſi num mis deditus.
Ob ineertas inequietus opes.
Sola parandarum quem cura fatigat opum.
Vndique lucrum captans per faſque neſaſque.
Fraudans genium.
Inexplebile dolium. Durus.
ἀπλησίαστος, πίθος. Difficilis.
Luto Lutentior. Illiberalis.
Monophagus, Inhoſpitalis.

Couetouſneſſe.

Tenacitas, Auaritia & auarities ei.

Philar-

Philargyra, φιλαργυρία, pecuniæ ſtudium quam nemo ſapiens concupiuit, ait Saluſt.
Auri, Argenti cupido, vel cupiditas inexplebilis.
πλεονεξία. Parcitas.
Opum furioſa cupido, Ouid.
Sordes metaph. Auiditas.
Inſatiabilis, inexplebilis habendi cupido.
Sitis vel amor habendi.
Phylargyria in mundo planè regnat, per faſque nefaſque ad aurum itur.
Dira habendi fruendique fames qua cupiditas humana expleri ingluuiem ſuam nequit, Budæus.

to giue Counſell.

Conſulere cum dativo.
Conſilium dare. Inſtituere.
Adeſſe alicui conſilio, Suadere.
Conſilij copiam facere. Admonere.
Conſilium conferre, exponere, explicare, narrare, iudicare, promere, impertire.
Hortari, Adhortari.
Cohortari, Suadere.
Præbere & adferre conſilium.
Conſilio iuuare, Inſtruere.
βουλεύειν. cum dat. itidem apud Græc. quemadmodum apud Lat. conſulo in hoc ſignificato.

to aſke Counſell.

Conſulere cum accuſatiuo.
Conſilium capere, petere.
Rationem inire.
Rogare in aduocationem, conſilium.

to Counſell to the contrary, vide Diſſwade.

the Counſell or Counſellours.

Senatus. βουλή.
γερουσία. Magiſtratus.
Conſulares viri.
Ordo Senatorius.
Ampliſſimus ordo, pro ordine ſenatorio aliquando ponitur.
συμβούλιον.
Conſiliarij, Senatores.
Patricij, Laticlaui.
Conſiſtorium propè prudentum & conſiliorum conuentus eſt.
Curia pro hominibus curiam frequentantibus, & remp. curantibus nonnunquam accipitur.
¶ Apocleti, ἀπόκλητοι.
Conſiſtoriani apud Ambr.
Sanctius conſilium, quod priuatum etiam & ſecretum conſilium dicitur.

the priuie Counſell.

Ab intimis conſilijs.
A conſultis abditis.
A ſecretis arcanis.
A ſanctiore conſilio.
Conſilium Amphyctionicum.
Conuentus Areopageticus.
Frequens ac ſolennis præcipuarum ciuitatum & prouinciarum conſultatio, a Parliament.

the Counſell chamber, or houſe.

Conſilij locus.
Curia ἄρρειον.
Conuenticulum Senatus.
βουλευτήριον. Domus conſultum.
Prætorium. Synedrium.
ξυνέδριον.
Senatoria domus, curia.
Auguſtale.

to aſſemble the Counſell.

Cogere conſilium, Senatum.
Efficere frequentem Senatum, apud Cic. pro congregare.
¶ Concilium dimittere, miſſum facere cœtum, conuentum ſoluere,

to raiſe vp the Counſell.

to

to Counsell the profit of the Common-wealth.

Consulere, consultare reip. Sall.
Suadere quod commodum est.
Consulere in commune apud Terent. prospicere.
Cuncta ad publicam omnium vtilitatem referre. Remp. pluris facere, quam commoda priuata.

by your Counsell, aduice or perswasion.

Tuo hortatu, Tuo instinctu.
Te hortatore, Te instigante.
Tuo suasu, Tuo persuasu.
Tuo consilio.
Te consultore, consiliario.
Te consulente, suadente.
Te authore, Te suasore.
Abs te persuasus.
Tuo impulsu, Te impulsore.
Tuo dictu, Tuo inductu.
Te bonum auspicium dante.
Te fortunante & adiuuante.
Te auspice.

Counterfaiting colour, for to beautifie the face.

Pigmentum, Fucus.
Cerusa, ψιμύθιον.
Anchusa, ἄγχουσα.
Purpurissa vel purpurissum.
Nitella.

to Counterfait, vide Falsifie.

the natiue Countrey, where one is borne.

Solum natale, πατρὶς.
Paternum, Patrium, genitale, solum.
Patria, πατρὰς.
Domus paterna.
Patriæ oræ, poëticum.
Lares paterni, Ædes patriæ.
Limina paterna. Patria sedes.
Focus paternus, patrius.
Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.
Nos patriam fugimus.
Fumũ de patrijs opto videre focis.

being in the Country is pleasant.

Ruri in agris, cum Rusticis esse, Rusticam agere, degere vitam, perjucundum est.
Delectat inprimis.
Iucunditatem habet.
Summæ voluptatis est.
Malè affectum animum recreat.
Mærorem fugat.
Mæroris medicina est.

a Cooper.

Victor, Faber, Vascularius.

Courageous, Bold, Stout, or Valiant.

Animus strenuus, Inuictus.
Magnus, Infractus.
Excelsus, Titanicus.
Vere Herculanus, Achilleus.
θυμὸς ἄγνωρ.
Animosus, Generosus.
Pyrrhus. Generosior sparta, qui excellenti est animo. ἀγαθὸς.
Magnanimus. μεγαλόψυχος.
Qui animo forti, inuicto, infracto, Firmo pectore.

to take away the Courage or heart.

Emolire, exhaurire robur.
Eneruare, frangere animum, Vires.
Tollere animos.
Mentem labefactare huius vitæ ærumnæ & mala dicuntur.
Spem debilitare. Cic.
Dissoluere animũ, frequentius in sacris.

to

to abate in Courage, vide Despaire. to gather his Courage, or spirits againe.

Sumere robur vel vires.
Recipere animum, suscipere, colligere, augere. Tollere.
Animos facere. Instaurare animum.
Capere animum pro iudice. Cic.
Patrium animum virtutemq; capiamus.
Deijcere metum per virtutem, Cic.
Calamitate accepta meliores animos habuit, quam vnquam rebus secundis.
Pallor obit, subitæ veniunt in corpore vires.
Quantum dederis mihi pectoris.
Redit in præcordia virtus.
Suscitare vim. Virtutem accendere.
Incendere vires, Dare animum.
Reuocare animos, mæstumque timorem mittere.

a Courtiour, vide Tanner. by Course, vide by Turne. Courteous, Gentle, Gracious.

Comis, Clemens, Lenis.
Placidus, Gratus, Propitius.
Mollis, Tractabilis, Dulcis.
Mitis, Gratus omnib. Benignus.
Gratiosus, ἠπιάδης.
Acceptus. Affabilis, Facilis.
Blandus, Facetus, Felle carens.
Homo festiui sermonis.
Suauis, Iucundus, Mansuetus.
Dulcis eloquij. Lenis.
Cuius moribus nil esse potest mellitius. Charus omnibus.
Omnibus probatus & dilectus.
Suauitate morum, comitate, ac gratia multum pollens, vigens apud omnes.
Qui omnium emeruit fauores.
Homo quo, nihil potest optari suauius aut mellitius.
Amabilis passiuæ significationis est amore vel amicitia dignus, Vide Gentle.

Courtesie, Gentleneſſe, Affabilitie.

Benignitas, Beneuolentia.
Hilaritas, Comitas, Facilitas.
φιλοφροσύνη. Affabilitas.
Humanitas, Probitas.

to make Courtesie, vide to knæle downe. Courtiers, vide in pallace. a Coward, a Dastard.

Ignauus. Imbellis.
Pusillanimus.

Crabbed, vide Froward, Waiward. a Cradell.

Cuna. κοίτωνις Cunabulum.
Incunabulum.

Craftie. Guilefull, or full of Craftineſſe and deceit.

Callidus, Versipellis.
Versutus, ποικιλόφρων.
Astutus, ὀλκπὸς.
Vafer. Argutus.
Solers, Punicus.
Fera lybica, Veteratorius.
Veterator, a counterfait knaue. παλίμφρατης.
παλίμβολος. Dolosus.
ὀδολόμητης. Subdolus. Uarius.
Variis instructus dolis. Hannibal.
Vlysses. Dauus Terentianus.
Annosa vulpes, An olde Fox. γέρων ἀλώπηξ.
Longa ætate, multaq; rerum experientia callidus. Ingenio & longa rerum

rerum experientia astutus.
Intelligens. Ingeniosus.
Duodecim artium.
δώδεκα μηχάνος.
Mirus struendis artibus, dolis excogitandis consuendis.
Magis varius quam hydra.
Vulpinam fraudulentiam referens.
Admirabilis in nectendis machinis, quales feruntur Ægyptij ac Franci.
Tenebrio, onis. Fraudulosus.
Insidiosus, Vulpinus.
Vulpinates. Vulpes.
Fallax.
Pellis vulpina, metaphoricè. Vide Subtile.
Veteratorius.
Fraudulentus.
Deceptorius.
Vulpinaris.

Craftinesse, Deceit, Fraud, Guile.

Impostura, Fucus, Tendicula.
Fraus, Fraudulentia, Fallacia.
Cautio, Sophisma, Fabrica.
Pigmentum metaphoricè.
Insidiæ. Ars.
Artificium, Dolus.
δλοφρσύνη. Techne. Officiæ,
Præstigiæ, Astus, ἀϑαλαχήματα.
Calliditas, Vaframentum,
Fumi adagialiter.
Sycophantia.
Tergiuersatio.
Astutia, Deceptio.
Versutia. παραγωγὴ ἀπάτη.
Circumuentio.
Lacuna pro fraude, apud Cic.
Sutela apud Plaut. pro consuto dolo. Vide Subtiltie.

A Crafte=man, vide Artificer.

a handy Craft, vide Occupation. Cranes.

Grues, γέρανοι
Aues pallamidis, apud poetas.
Vipiones, grues minores
Cæterum rota seu machina illa volubilis qua naues exonerantur & architecti saxa ingentia sublenant, quæ & authore Vitruuio Grus Latinis dicitur, Græcis γερανικὸν ἢ γέρανος appellatur: atqui Murmellius Geranionem illud instrumentum nominat, alio nomine tympanum.

a Creator, vide Maker. a man of Credit, a sure or trustie man.

Fide dignus, Spectatæ fidei.
Qui certissima est fide.
Probatissimæ fidei.
Conspicuus fidei
Dignus qui cum in tenebris viues.

to Cry loud, to Bray.

Vociferari. Clamitare.
Intonare, Perstrepere
Edere sonos graues, Boare
Tollere, edere clamores
Eiulare, Rugire
Clamorem ingeminare
Stentoria voce vsque ad rauim sueclamare.
Premere, Vlulare
Horrendum remugire
Clamare, Inclamare
Exclamare, βοηϑεῖν.
Facere clamores, Cic.
Intendere vocem, Cic.
Quantum potest voce contendam.
Iactare vocem ad sydera.
Clamore aures ferire.
Magnis agere clamoribus.

Omnia

Omnia tumultu & vociferatione concutere.
Intempestiuos edere sonos.
Ex ercere clamores multos, vocem,
Efferre clamorem vtrinque, Plaut.
Magnis clamoribus hiscere, & strepitu ingenti vacua omnia complere.
Personare buccis typho crepitantibus.
Latrare, pro intentiore voce clamare, apud Cic.
¶ Edicere, declarare, pronunciare, publicare per præconem.

a loud Crier, a Bzaier.

Canorus, Clamosus.
Clarius vociferans.
Obstreperus. Stridulus,
Vocalis. κλωντὸς.
Argutus, Sonorus.
Claudianum tonitru, Prouerb.
Littus Sarpedonium.
Cyclobori vox.
Clamesior Stentore, lauro ardente.
Exercens clamores multos.
Olympica porticu quam septemnocam tradunt magis vocalis.
Strepitu seu clamore turbulentus.

Crooked, awzie.

Curuum, Recuruum.
Incuruum, Curuatum,
Incuruatum, Lacinioſum.
Distortum, obtortum, varium,
Retortum, Tortuosum,
Flexum, Inflexum.
Flexuosum, Camuum, Virg.
Numatum, Sinuosum.
Obliquum, Aduncum.
κεμπύλον, κάμπιον.
Meandros præterea obliquitates vocant omnes à Mæandro fluuio sinuosis flexibus.

to Crosse, or Cancell out, or to wash out writings.

Transuerso calamo iugulare.
Spongiam impingere, apud Anson.
Cessare. Expungere.
Liturare. ἐξαλείφειν.
Dispungere, Radere.
ὀβελίζειν. Obliterare.
Antiquare, Delere.
ἐξαμαυοῦν.
In spongiam mittere.
Cancellare vulgus dicit, cuius quidem verbi vsus Iurisconsultis frequens.
κατακολίειν
Inducere scriptum.
In spongiam reuocare.
Inducto calamo delere.
Imis ceris eradere.
Delere penitus.

to Crowne, or to giue ouer the Crowne.

Dare sceptra, imperium.
Regnum, imperij habenas tradere.
Deferre regnum.
Ponere vel imponere diadema.
Hæreditarium regnum fratri tradere.
Dare Copiam amplissimæ potestatis
Coronare, Redimere.

a Crowne, or Garland.

Sertum, Corona, Corolla,
Coronula. στέφανος.
Laurea, laureola ex lauro.
Pancarpiæ. ἰουλία.
Ex rosis facta contenta corolla, rosari scilicet.
¶ Cingere caput corona, diademate
Premere crinem fronde, Virg.
Redimere.

Cruell, Rigorous, Bitter, a Sower face.

Tetricus, Seuerus, Crudelis.

Sæuus

Sæuus, Dirus, Trux, Atrox.
Truculentus, Acerbus, Teter.
Nefarius, Crudus, Toruus.
Vecors, Auſterus, Efferus.
Immanis, Aſper.
Durus, Demea.
Caperans frontẽ, ac contrahens ſupercilium tragicæ ſeueritudine.
Multa cæde cruentus.
Furere cæde. Cupidus cruoris.
Gaudens ſanguine.
Homo inſigni feritate.
Corda aſpera.
Animus ferox.
Durum à ſtirpe genus.
Sinapi victitans, Stoicus.
Stoicum auſteritate vincens.
Qui in antro Trophonij vaticinatus eſt, ἀγάλακτος.
Ex Academia veniens.
Tertius Cato eſt, apud Iuuen.
Grauis.
Vultus Titanicus.
Atrei oculi.
αἰγιωπὸς.
Titanicum obtuens.
Naufragion, ſeu claſſis more intuens, proverb.
Centaurice, κενταυρικῶς, immaniter, ſemper toruè intuens,
ἀεὶ ἀποβλέπειν δεινά. apud Luci.
Gorgonei oculis intuens.
Ἀρεοπαγίτης. Areopagita.
Patruus ſapiens, Lotio ſeu aceto potatus. vide Fierce.

Crueltie, vide Tiranny.

a Cubit.

Cubitus & cubitum.
Vina, πῆχυς ἀγκάλη.
Menſura eſt ſeſquipedalis, h.e. pedis vnius ac dimidij, ſeu ſex palmarum.
Palmus autem unus menſura quatuor eſt digitorum.

a Cudgell, vide a Sticke.

Cunduits, vide Gutters.

Cunningly, vide Craftily, and Trimly.

a Cup, a Goblet, a Pot, a Boule.

Cyphus, Cyathus, κύαθος.
Cymbion, κύμβιον, Calix.
Calix vitreus.
Poculum, Pocillum.
Poterium, ποτήριον.
Vaſculum potorium.
Crater. Culullus.
Cratera, æ. media producta.
Carthefium, Trieris,
Ciſſibium vel ciſſimbium.
Argenteus puteus, prouerb. a great peece.
Ὑελίκιον, vitreum poculum.
Phiala, a Bole.
Phialia Samia, a ſtone Pot.
Culullus. Suburgenſis.
Cirnea, a Cioll.
Patera à patendo med. corrept.
Cupellum, κύπελλον.
Culigna apud Catonem, pro vaſe potorio. Vide Pot.

a Cup-bearer, or a Cup-boord keeper.

Pocillator. Pincerna.
οἰνοχόος, Stans ad Cyathum.
A Calicibus, ſeu caliculus.
A cyathis, A poculis.
Ganimedes Pocillator deorum.

Cup-ſhot, vide Drunken.

a Curate, a Vicar, or a Parſon.

Paſtor, Epiſcopus.
Animarum curam habens, obiens.
Plæbanus & curatus à plærisque dicitur.
Sacræ ædis rector.
Parochus, παροχεύς med. corr. alijs Parœcus

parœcus dicitur med. producta ratione diphthongiæ.
Agens pastorem.
Qui præest parœciæ.
Hunc Viues in colloquijs, & Longolius Curionem nominant.

to Cure, to Heale, to make Whole.

Mederi. Medicamentum alicui dare ad aquam intercutem. Gie.
Medicinam afferre, adhibere.
Facere medicinam morbo.
Medicare, sed in vsu est frequentiori. Medicari cum datiuo, vel accus.
Curare, Sanare.
Curare ægrotos, morbum.
Sanitatem conferre.
Repellere ægritudinem.
Vomicas curare potentes.
Sanitati, priſtinæ valetudini reſtituere. Curationem adhibere.
Morbos peſtiferos exquiſitis remedijs propulſare.
Salutifero morbum depellere ſucco.
Corporis firmitatem reddere.
A febre in imis oſſibus hærente lethalique æſtu fibras vitales vrente ſanare, ſanum reddere.
A læthiferis februm, paroxyſmis liberare. Ægroti ſubuenire.
Naſcenti malo ferre remedium.
Venienti occurrite morbo.
Oleo fouere vſque dum vulnus conducatur in Cicatricem.
Deſperatas ægris cito reddere vires
Redintegrare, μστλν.
Conſolidare vulnera.
Attus ægros conſolidare, apud Paulinum.
Cutem reſtituere. Locum vlceratum integrè & in integrum reſtituere, quod inducere Latinis dicitur, ἐμπλαστειν.

to Cure wounds, vide to heale wounds.

to Curſe, to Banne, to Excommunicate.

Excommunicare. Separare.
Communione priuare.
ἐκκηρύττειν.
Spirituali gladio putridum membrum reſecare.
In reprobum ſenſum prolapſos, anathematis flagello caſtigare.
Eccleſiæ conſortio expellere.
Extra eccleſiam eijcere, deturbare.
Satanæ tradere, in interitum carnis.
Excommunicationis mucrone ferire, vinculo grauare, obligare.
Ab Eccleſia, à Sacramentis, & Communione fidelium pellere.
A ſacris immò ab ingreſſu Templi arcere.
Excommunicationem exercere tela.
Sacris eliminare ædibus.
Anathemati deuouere.
In contumaces & obſtinatos fulminare excommunicationem.
Eccleſiaſticis cenſuris in rebelles animaduertere.
A communione eccleſiæ ſeparare.
Anathemate percutere, ferire.
ἀναθεματίζειν.
Sanctorum conſortio eijcere.
Interdicto ſubijcere.

to Curſe, to wiſh ill.

Diras imprecari. Deteſtari.
Deuouere. Male precari.
Diris omnibus figere, proſequi, excipere.
Sacrare aliquando pro deuouere ponitur. Maledicere.
Exitium imprecari. Malè optare.
Precari, exoptare peſtem alicui.
Di is agere, apud Horat.
Execrari deponens.
Triſtibus omnibus perſequi.
Diris deuouere atrociſſimis.
Virus omne in aliquem euomere.
Agere in malam crucem.

Maledictis incessere.
Imprecari debilitates, naufragia, mores, Quint.
Iram in Deum, Dinosque innoxios obuertere.
Furies atque intemperies ciere.
Maledicta in aliquem congerere.
Conferre omnia in aliquem male dicta. Cic. ad Att.
Sacrificare, sacrisacere, Herculi Lyndio, vel Rhodio.
τὰς πολεμιωτάτας ἀρὰς ἐπαρᾶσθαι, ἀρᾶς θανατήρους.
Execrationes serere.
Cic. Hisce omnibus Catilina cum resp. salute, & cum tua peste ac pernicie profecisscere.

Curlings.

¶ Diræ, Execrationes.
Dira sacra. δυσέκδυτα.
Maledictiones.

a Cushen, a Pillow.

Ceruical, Cernicale.
Capitale, σφηκοπέλαγον.
Puluinus.
Puluillus, Puluinar, à pluma.
Cussinos vulgo vocant minus latinè

a Custome or Vse.

Vsus, Mos, Ritus.
Consuetudo, Assuetudo.
Συνήθεια, ἔθος, ἀλληφυσις.
Consuetudo, altera natura, vt dicitur
Constitutio, Institutum.

to bring in Custome or Vse.

Inducere, in vsu ponere.
In consuetudinem trahere.
Inuehere morem, consuetudinem.
Nouam consuetudinem inducere.
Inducere morem nouum, Cic.
More inducere, to bring in custõe.
Tenere morem.
Obtinere antiquum, apud Teren. pro referre antiquum morem, to obserue old customes.

in Custome, vide Vsed after the old Custome or fashion.

Ex veteri consuetudine, Solens.
Pro veteri consuetudine.
Non insolens. Meo more,
De more, apud Suet.
Pro more.
Ex instituto maiorum,
Ex antiquitus recepta consuetudine.
Maiorum more.

Custome, Tribute, or a Tole.

Vectigal, Tributum & tributus apud Plaut.
Ἐλλιμενον τέλος.

a Customer, or a Tole-gatherer.

Exactor. Tolenarius. Telo, onis.
Publicanus. τελώνης.
Portitor.

to Cut, to Rid, to Strike off.

Amputare, Abscindere.
Ἀποτέμνειν. Ἀποκόπτειν.
Truncare, Detruncare, Defalcare.
Auellere caput humeris.
Detrudare, scindere, auferre ense caput.
Iugulum mucrone resoluere.
Attondere vlmos. id est, amputare.
Abscidere, ex ab & cædo.
Desecare, Præcidere.
Resecare, Decurtare.
Ferro demittere, apud Horat.
Incidere. Lucos mittere vel incidere, vtrumque apud Soli.
Stringere folia, glande.
Deseerpere. Destringere.
Detrahere, Ἀποφυλλίζειν.

a cutpurse.

a Cut-purse.

Manticularis, Crumenarum Præcisor.
Crumenifeca, Marsupicida.
βαλλαντοτόμος.
Marsupiorum, loculorum incisor
Sacculciarius, apud Ascon.
Sector zonarius

a Cutler.

Faber cultrarius, Cultellarius
Cultrifex, vulgo dicitur. Gladiarius, faber gladiarius. μαχαιροποιός.

to Cut in quarters, vide to Quarter.

William Dyreman

Daft, Vide Fool.

a Dagger, a Skeine, or Hanger.

Pugio, Pugiunculus.
Enchiridion. ἐγχειρίδιον.
Patazonium, A woodknife.

a Day time or season.

Dies. ἡμέρα. Lux.
Prima luce, id est, die, apud Poet.
Septima à partu luce, Plin.
Soles in plurali pro die, apud Virg.
Summa dies & ineluctabile tempus.
Lux vltima.
Iubare exorto
Primo cum lumine solis
Astra ignea fugunt
Dies adest.
Nox abit & fessis lux inimica venit.
Reuoluta rubebat matura iam luce dies, noctemque fugarat.
Iamque fugatura Titanis coniuge noctem.
Præuius auroræ lucifer ortus erat. Vide Early, Dawning of the Day.

to appoint or set a Day.

Diem dicere, constituere, præstituere, dare.
Destinare, prodere diem alicui, Cic.
Præfigere, figere diem, figoare
Præscribere, statuere, præfinire.

a Day appointed, or a set Day.

Dies statuta, fixa, præfixa, limitata, stata, assignata.
Præscripta, præstitura dies
Dies præfinitus, certus, destinatus
Hic dies dictus est nuptijs
Tempus ratum.

a Day-laborer, Vide Journey-man.

Day & night, vide Alwaies and Continually.

after a few Daies.

Paulo post. Haud multo post.
Non multo post.
Post paucos dies, vel paucis post diebus, vbi post aduerbiascit pro postea positum.
Post parum temporis
Paucis diebus interiectis.
Paucis diebus, pro paucis post diebus, apud Cic. ad Att. 5.
Lapsis paucis post diebus.
Aliquot post diebus.
Post dies aliquot.
Elapsis aliquot diebus.
Pauculos post dies.
Proximis, superioribus diebus.

the Day following, or the next Day after.

Postridie. ὑστεραίᾳ.
Die exinde sequenti.
Postero deinde die.
τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ. Altera luce.

by Day, or in the Day time.

Interdiu. Die. Luce. Luci.

Palam. Sole coruisco. Teste die.

to spend the Day in vaine.

Producere, ducere diem.
ἡμερίζειν.
Dare diem ocio vibus.
Diem terere. Traducere.
Transigere, Exigere.
Finire, Condere.
Perdere commessationibus, ocio, lusibus, potationibus.
Absumere diem rebus frigidis.

Dammage, vide Losse. Danke, vide Moist. Darke, Obscure.

Tenebrosus. ἀνχμηρὸς σκοτεινὸς.
Caliginosus, Obscurus.
Cœcus, Latebrosus.
Umbrosus, Opacus.
Tenebricosus, Furnus.
Squalidus, Piceus.
Fuscus, Fuliginosus.
Ater, Niger.

to make Darke or obscure.

Tenebras, nebulas offundere.
Obscurare, Obtenebrare.
Obstruere lumen.
Offundere caliginem.
Inuoluere negotium.
Intricare, Implicare.
Perstringere.
Gordianos stringere nodos, quos vix Tenedia (vt fertur) bipenni dissecare possis.
Cimmerias offundere tenebras.
Contenebrare, Illatebrare.
Innubilare, Obnubilare.
Offuscare.
Pulueremoculis offundere.
Tenebricari. σκοτίζεσθαι.
Tenebras inducere, facere.
Offundere noctem quandam rebus, Cic. pro tenebris inuoluere.
Rem omnem tenebris inspergere.
Tenebras cudere. Plaut.
Reuocare in dubium.
Tenebras reb. clarissimis obducere.
Ænigmata mera loqui.
Afferre rebus obscuritatem vel tenebras.
Tædiosissima verbositate varias recitare ambages, quas ipsemet explicare non possis.

Darke or obscure and intricate questions.

Obscuræ, perplexæ, nodosæ, implicitæ quæstiones.
Nodi, Verborum laquei.
Scrupi, Scrupuli.
Ænigmata bæotica, quæ ne Apollo quidem intelligat.
Capriones, Labyrintho & Mæandro similes. γρῖφοι.
Nebulæ, Tenebræ, Caligines.
Spinæ, Spinosæ argutiæ.
Quæst. fumum oculis offundentes, nec caput nec pedes habentes, Implicatæ, impeditæ, quas intricatas vulgo vocant.
Ingenium torquentes. Haud facilè solubiles. Sophisticæ.
Ceratinæ Crocodilinæque quæst.
Multum facessentes negotij.
Numeris Platon obscuriores, ad quarum solurionem Oedipo vel Delio narratore opus sit.
Argumentum circulare, seu reciprocum.
Cornutus syllogismus, κερκινὸς. Hier.
Syllogismi vacati, argumentosi, insolubiles.
Labyrinthi. λαβύρινθοι.
Ambages, Anfractus.
Inuoluti, impliciti, obscuri sermones. αἰνίγματα.
Mathematici labyrinthi.
Quæst. quas præter Sybillam legat nemo, minus intelligat, lectorem obscuri-

obſcuritate remorantes, intellectu perdifficiles.
Africani lex.
Argumentoſi diſputationum labyrinthi, nec dum expliciti.
Inuolucra Realium, Nominalium.
Monſtrifica conflictationum vocabula hecceitatum, cauſalitatum, formalitatum, quidditatum.
Heraclyti & Licophron. tenebræ.
Carcini poemata. Nodi Gordij.
Gordiani, Caſſiotici.
Scyrpi, apud Gellium.
Perplexa & anxia Philoſophorum dogmata.

Darkneſſe.

Tenebræ, Caligo, Umbra.
Nubila, Obſcuritas.
Claudi tenebris & carcere cœco.

Darkly.

Obſcurè, Inoluté.
Tectè. Intricatim.
Implicité. πολυπλίκως.
Inuolucro verborum.
Ænigmaticè. αἰνιγματώδως.

in Darkneſſe, vide **Blinded.**
a Dart, vide **Arrow.**
to Dart, vide **Caſt.**
to Daſh againſt ſomething. vide **to Hit, &c.**
to Daſh or beat away by water.

Eluere. Fluctuum conſligijs abri.
Fluctus vehementes littoribus illiditur.

a Daſtard.

the Dawning of the day.

Dieſcit, luceſcit, albeſcit dies.
Dies apperit, aduentat, adeſt crepuſculum.
Sol exoritur.
Tenebras fugat lux.
Nocti ſuccedit dies, noctem ſubſequitur dies.
Abeunte nocte dies aduenit, lux apparet.
Summo mane, cùm luceſceret.
Albeſcente die, in ortu ſolis, oriente ſole. Vide **Early**, and **Day time.**

to Daunce.

Tripudiare, Tripudio geſtire.
Choream ducere.
Choros ducere, agere, deſtituere.
Chorizare. χορίζειν.
Ferire, mouere pedes.
Motus dare, pro ſaltare.
Saltare. Salire.
Manus implicare choris.
Exercere humum choros, Virg.
Pede libero pulſare tellurem, inſtruere, apud Poet. **to Daunce, to Leape.**
Reſtem ducere ſen ductitare, apud Terent. Ludere.
In numerum ludere, apud Virg.
ῥυθμὸς παίζειν, ὀρχεῖσθαι.
Saltare in numerum, Tripudium facere.
Leues celebrare choreas, apud Politianum.
Choreas & carmina ducunt. Virg.

a Daunce or Dauncing.

Chorea. χορεία.
Tripudium. Saltatio.

a rope-Dauncer, one that dauncetth vpon the rope or rope, a Tumbler.

Funambulus. Funepæus ab Apuleio dicitur & Funerepæus.
Schænobates. σχοινοβάτης.
Neurobates, apud Fi m.
Petauriſta. Petaruus.
Ambulare. Ire per extentum funem, **to goe on the rope.**

Ludendo per funes gradi, Schenobaricam facere, exercere.

Danger or Perill.

Periculum, Discrimen.
Malum, Calamitas.
Procella, Alea.
Flamma metaphoricè.
Vbi ostentant omnia mortem. Virg.
Fraus pro periculo, apud Virg.
Quis Deus in fraudem egit.
Et in iure frequenter, vt cum dicimus.

Dangerous Rocke or the sea.

Syrtes, Charybdes metuendæ.
Brevia maris, Cautes seu cotes vndisonæ.
Scyllea rabies, Cyclopea saxa apud Virg.
Ionij ponti fluxus rauci, Virg.
Abydi, & Maleæ promontorium spumans horridum.
Syndromades, Symplegades.
Scopuli sonantes. Cyaneæ.
Fauces fœuæ, Rupes.
Maris pericula, discrimina.

to be in Danger or Perill.

Hærere in vado, in aqua, in salebra.
In præcipiti esse.
Summa rerum omnium difficultate premi.
Versari in magnis angustijs, periculis, insidijs, difficultatibus.
Offerre, obijcere se periculis.
Maris & terræ pericula exhaurire.
Per culorum fluctibus agitari.
Perplexo, consternato esse animo.
Pendere animi & animo.
Æstuare, Fluctuare.
Quasi ad solem æstuare.
Lupum auribus tenere.
In maximis versari periculis.
In puteo constringi.
In extremum discrimen adduci.

to leaue in Dangers.

In præsentaneo deserere periculo, discrimine.
Sub cultro linquere, apud Horat.
In malis deserere, apud Terent.
ἐγκαταλιμπάνειν. Desertorem agere necessitatis tempore.

to put himself into Danger, to Aduenture.

In angustias se redigere.
In pristinum sese inamittere, dedere rursus.
Prouinciam capere duram.
Suopte plaustro malorum farcinam sibi apportare.
Suo iumento sibi malum accersere.
Suo se telo labefactare.
Rem noxiam accersere, conciliare.
Immergere se calamitatibus.
Ambitione in prouinciam duram, aut aliam sese ingerere.
Suo dolori occasionem dare.
Hinc prou. Molestia vltronea.
Cadere in foueam quam ipse feceris.
Capiti suo malum fuere.
Suopte ingenio doloue capi.
Suo ipsius laqueo capi.
In venatu perire.
In captura capi.
αἰρὼν αἱρέμενος.
Proprio gladio, suis verbis, telo suo iugulari, conuinci.
Proprijs dictis euinci.
Technam in seipsum struere, componere, reperire.
σόφισμα κατὰ σαυτὸν ζωπυρέειν, apud Lucian. quam dolus in alterum excogitatus, in caput reciditur, vt est in prouerbijs.
Probationes de domo οἰκοθεν ὁμάρτυς, quando quis proprio ore conuincitur.
Fumum fugiendo, in incendium incidere.

Damno

Damno cuidam medendo, in maius prolabi.
Communicando viro malo sibi malum accersere.
Exedere quod ipse inuxeris, ne re quod solo aptatis, gestare compedes quas ipse feceris vulgo dicitur.
In præsens discrimen ac perniciem se precipitare.
Sciens exponere se discrimini, malis obijcere, calamitatibus inuoluere.
Sciens se inferre in malum.
Prudens in flammam manum mittere.
Calidum prandium comedere.
Ob liberiorem vitam famam suam in periculum adducere.
Periculo se exponere, obijcere, subijcere, inuoluere, committere.
παρεκβάλλω σφε, cum accusatiuo.
Concire sibi malum.
Incurrere, dare se in periculum vitæ, famæ.
Se perdere.
Caput obiectare periculis.
Dare se, abire in præceps, in præcipitium.
Sibi malum accersere.
Temere sibi capitis periculum accersere.
Adire capitis, mortis periculum.
Subire, discrimen, tempestates, procellas. κυκλοδυπεῖν.
In manifestum discrimen inducere.
Discrimen, aleam subire, vel periculum.
Suscipere, adire, accedere periculum, vel aggredi.
Gamarinam mouere.
In malum præcipitare se, suosque secum in ruinam amicos pertrahere secum in necem rapere horridam, euertere, adducere in calamitatem.
Omnia sua, quin & vitam profundere pro statu ciuitatis.

to be out of Danger, in safety.

In tranquillo, in vado esse.
Stant ea locis suis tuta.
ἐν λιμένι πλεῖν.
In porta nauigare, prouer. Periculo abesse.
Duabus fulciri anchoris.
Patria est tuta.
Extra lutum habere pedes.
Palladio numine tutus.
ἐν τῷ πηλὸν πόδα ἔχειν.
Carminibus metus omnis abest.
In tuto esse, citra periculum.
Extra telorum iactum.
Procul à pedibus equorum calcitrantium.

the Death or destruction.

Mors. μόρος. Fatum.
Atropos. Immatura Fata.
Interitus. Funus. Occasus.
Ruina, apud Plin. Neronis ruina, Nex, cis.
Exangues vmbræ.
Lachesis suprema. Exitus.
Terminus, apud Erasm. πλοῦτος.
Mors vltima linea rerum. Horat.
Exitium, Antiss. vt Pernicies.
Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo.
Lethum, frigus lethale. θάνατος, Obitus.

Dead, departed out of this life.

Exanimis. Exæmatus.
Extinctus. Defunctus.
Lumine & æthere cassus, apud Virg. pro vita priuatus.
Surreptos primo sub flore iuuentæ.
Ante diem crudeli funere raptus.
Damnatus crimine mortis.
Recessit caput ceruice cruenta.
Solutus corporis carcere.
Morsus funere lethali.

Animam exhalare.
Lumine cassus æthereo.
Perfunctus fato.
Corpus spoliatum lumine.
Copora luce carentia.
Demissus neci.
Moribundus voluitur undis.
Iacet exanimum tibi corpus amici.
Dies atra abstulit illum, & funera mersit acerbo.
Sine spiritu voce. ἄπνους.
Præteritus pro extincto, apud Properr. Desyderans.
Emedio sublatus. Caducus.
Belloque caduci Dardaniæ.
Ante diem Veneri suo raptus.
Morte oppressus.
Intercepta mortalitate.
Qui extra rerum naturam est, inter homines esse desit.
Mortuus. οἰχόμενος.
Amissus, apud Virg. & Plin.
Fato fuctus, & perfunctus, apud Cic.
Exemptus rebus humanis.
Præreptus miniatura morte.
De corporis ergastulo eductus.
Corpore solutus, exutus.
ἀδύματος ἀφίμενος τὸ σώματος.
Leuatus mole corporea.
Corporis mole posita, deposita,
Vitæ præciso stamine.
Fatales qui expleuit annos.
¶ Cadaueroſus propemodum, semimortuus, animam agens. Dying.
Fato decedens, extrema in luctu constitutus. κνείρατε.

a dead Body.

Cadauer, Corpus exanime, exinctum, mortuum.
Funus, apud Terent.

Deadly.

Læthale, Exitiale, Capitale.
Mortiferum, θανάσιμον.
Perale. νεκρικὸν apud Virg. & Apu.
Fatale. Pestiferum.
Læthiferum. Lethiferum.
Funestum, Exitiosum.
Tabificum. Immedicabile.
Perniciale, Pernitiosum.
Adferens mortem vel necem.
Pernitiem & exitium adferens.

a Deadly sinne.

Peccatum criminale, læthiferum.
Piaculare, Capitale.
Mortale peccatum, seu læthale.
Morte piandum, apud Iuuenal.
Delictum enorme, quemadmodum criminale.
Inexpiabile, quod difficile expietur
Capitalis, noxa, noxia.
Dicimus etiam Capitale, quod capitis pœnam meretur.

to sing before a deafe mans doore.

Surdo canere.
Narrare surdo fabulam.
Κωφῷ ᾄδειν.
Verba mortuo fabulari, id est, facere, apud Plaut.
Frustra canere, suadere, loqui.
In vanum cantare.
Ingerere dicta in dolium pertusum. Plaut. Frustra pulsare chordas.

to be or waxe Deafe.

Surdere. Surdescere.
Obsurdescere, Auditum auferre, exurdare. Auribus captus.
Surdus ad munera vota mens surda.
Surdior freto.
Saxa surda mouere blanditijs.

a great Deale, vide Heape.

Dearth or scarcity of victuals.

Cara annona est, Plaut.
Caritas est annonæ.
Alimentorum inopia Campania gra-
uite.

uiter affligitur.
Summa annonæ difficultas.
Annonæ caritate premimur.
Annona indies ingraueſcit, quòniam annona carius multoq; plurís venire incipit.
Precium augetur, intenditur, accenditur triplo plus quam æquum eſt,
Eſt magna hic rei frumentarij inopia.
Sterilitas annorum inceſſit hominib. i. annonæ caritate vrgentur.
Cæſariani graui annona ſunt conflictati, paſſiue apud Cæſa.
Multo malignior eſt nunc anni prouentus ac ſolet.
Prouenit frumentum propter ſocietatem Auguſtus Cæſar.
Rerum omnium charitas indies creſcit.
Penuria inſecuta eſt frugum omnium ſoli.
Res frumentaria ipſos deficere cœpit, Cæſar. ¶ Contra.
Annona ſe laxare dicitur, quando annonæ precium ſeſe remittit, to fall to a lower price.
Sicut apud Liuium. Leuare annonam, to bring to a lower price, quum vberior, largior ſolito prouenit annona.
Precium retro abijt apud Plin. pro imminutum eſt, ἀγορᾷ ἐνώτος.

to make Dearth or Scarſitie of victuals.

Retinendis frugibus ac vino annonæ caritatem efficere.
Comprimere frumentum. Cicer. poſuit, pro diligentius aſſeruare, & ſtudioſius recondere ingraueſcente annona, idque ſpe lucri vberioris.
Rerum precia intendere, apud Eraſmum.
Annonam flagellare, Plin.
Precium ſe augere ἐπαίρεσθαι.
Grauiora iuſto precia rebus præſertim annonæ imponere.
τὰ ἐπὶ σίτου τιμὴν ἐπαίρειν, ὑπὲρ τὸ μέτριον.
Hinc timiopolæ dict. qui res præmercantur, vt earum precia accendant, & annonam flagellent.
¶ Propolæ Dardonarij Annonarij.

Debate, vide Diſcord and Sedition.

Debts.

Debita, Æs alienum, Nomina.
Syngraphæ debitarum pecuniarum

to be in Debt.

Facere æs alienum Nomina facere.
Contrahere debitum.
Conflare æs alienum grande. Saluſt.
Ære alieno quotidie degrauari, deprimi, premi, immergi.
Ex ære alieno laborare, apud Cæſarem.
In omnibus eſſe, & in alieno eſſe, apud Cic. vtrumque.

to pay his Debts.

Nomine ſoluere. Exoluere.
Nomina explicare, expedire, expungere.
Nomen tollere de tabula.
Æs alienum diſſoluere, exonerare apud Cic.
Ducatum, comitatum creditoribus oppignoratum, nexa æris alieni ſoluto in priſtinum ſtatum dignitatemque reſtituere.
¶ Exire ære alieno.
Eximi creditorum tabulis.
Ære alieno liberari. to come out of debt.

to pay Debt with Debt.

Verſuram vel verſuram facere.
χρεωλυτεῖν διὰ μείζονα τόκα δανείζεσθαι. eſt æs alienum ſoluere

ære

ære alieno, quod etiam nomen transferre dicitur Ciceroni, & quasi vertere creditorum. Cicer. O hominem ridiculum, qui se exire ære alieno putare posset, cum venderet aliena.
Eximere ex ærarijs.

a Debtor, one that oweth much.

Æratus homo, qui vsitatus dicitur.
Obæratus. Debitor. ὀφειλέτης.
Obnoxius creditoribus.
ὑπόχρεως ἀδανείστοις.
Addictus.
Qui immodico ære alieno tenetur.

All mens Debtour.

Plebs Romana ære alieno diuersa, aput Liu. primæ deca. lib. 2. Conflator æris alieni, & qui tenetur ære alieno.
Animum debens.
Δεδεμένος ὀφείλων.
Obstrictus, constrictus, pressus, oppressus ære alieno, in biblijs.

to Decay, to come to naught

Degenerare in peius.
Vergere in deterius, tuere in peius.
In dies in peius labi, deflectere,
Abire pessum, Plaut.
Ad deterius dilabi.
Mandrabuli more res dicitur, Pron. succedere. Ab equis ad asinos, ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους.
A magis relabi ad minima, Vide to perish.

to Decay, to Perish for euer.

Obliterari. Intercedere.
Antiquari, Exolescere.
Aboleri, Cado.
Occido, mea contepta, to growe out of vse.

to Deceiue, to beguile.

Fallere. Decipere.
Ludere. Deludere.
Eludere. Illudere.
Ludere dolis aliquem.
Ludificare, vel Ludificari.
Fuco imponere.
ἀπατηλίζειν, δεκάζειν.
Circumscribere, ἀπολίζειν.
Fraudare, Circumuenire.
Implanare. Subdole agere.
Cretizare. κρητίζειν.
Dolum intendere.
Fallere dolis, fraude, perfidia omni dolosa specie petere.
Imponere cum dativo constructum.
Vitiata mente, vel nimis charè insepta alicui imponere.
Agere in fraudem.
Αἰγυπτιάζειν.
Vertere dolos.
Fallaciam intendere.
Fallacias struere.
Fraudem innectere.
Facere ludos.
Pellicere. Supplantare.
Dolo adducere, rapere, agere.
Dolum struere.
Ductare aliquem dolis.
Impostura facere, ἀπατᾶν.
παραπορίζειν, δόλοῦν.
Fucum facere.
Interducere aliquem.
Verbis circumuenire.
Exbalistare, frustra habere, admouere fabricas.
Conficere fallacijs, apud Plaut.
Falsum habere pro decipere, apud Salust, Nec ea res me falsum habuit.
παραλογίζειν, Falsis decipere rationibus. Seducere.
Inijcere tragulam.
In fraudem illicere, pellicere.
Frustrari & frustari verbum commune, secundum Priscianum.
Dare verbum. παραλογίζειν.

Dia

Dicta dare dulcia.
Os sublinire.
Phaleratis dictis ducere. Terent.
Capere astu, Emungere dolo.
Capere aduersarium.
Obtrudere palpum.
Dolis circumducere.
In transennam inducere, est dolo tollere, Insidijs excipere.
Et spes blandissime dicitur alicui imponere.

a Deceiuer, a Beguiler, a Jugler.

Impostor, Seductor.
Implanator, Planns. πλάνος.
Halophanta apud Plaut. & Fest.
Sycophanta, Circulator.
Ludificator, Circumuentor.
Nugatum & fuci artifex.
Circumscriptor.
Supplantator, Perperus.
Veterator, Deceptor.
Sacularius apud Vlpianum, & Inuisconsultos.

to be Deceiued or Beguiled.

Circumuenire.
Capi blanditijs, astu, astutia, dolis, fuco, promissis, imagine falsa, specie veri.
Decipi, Eludi, Deludi.
Falli, Implanari.
Frustrari passiue.
Fraudari.
Frustatum ire.
Disparem promissis fidem experiri.
Frustra esse apud Aul. Gel.

Deceitfull, vide **Crafty.**
Deceitfully, vide **Falsly.**
Deceit, vide **Craftinesse.**
to Decide a matter, vide **to Examine.**

to Declare or Shew.

Declarare, Interpretari.
Manifestare, Dilucre.
Ostendere, Edocere.
Significare, Explicare.
Exponere, Enucleare.
Enodare, Dilucidare.
Expedire, Explanare.
Aperire, Exprimere.
Reuelare, Patefacere.
Pandere, Expromere.
Demonstrare. Vide **to rehearse and Demounte.**

to Declare, to shew, or to approue by good and sufficient reasons.

Validis tum rationibus, tum argumentis adstruere, probare, ostendere, declarare. Χρᾶσθαι λόγοις.
Frangere sententiam alicuius, Cic.
Demonstrare ratione, inconfutabili argumento Achillis.
Reddere rationem, causas aliquas dare probabiles.
Approbare.
Re ipsa docere.
Refellere.
Conuincere argumentis, verbis, persuasionibus, veritate.
Acutissimè & subtilissimè excogitare argumenta.
Acerrimum agere disputatorem.
Urgere propugnatorem.
Obuia quæque confutare valide.
Rationes aduersarij infringere, & suas confirmare
Conuincere & elinguem reddere.

to Decline, vide Eschew. to Decree, to Ordaine a law or Statute.

Indicere, præscribere legem.
Edicere seu edicto præcipere.
Facere Plebescitum, senatusconsultum.

tum. Ferre legem.
Regem instituere, constituere, promulgare, saucire, componere, imponere, scribere, iubere.
Rogare legem. Scisscere.
Leges tradere, Dare.
Rogationes scire.
Decretum facere, interponere.
Ponere decretum, Iubere.
Decernere, Statuere.
Statuere decretum apud Hier.

to Dedicate, to Consecrate.

Dicare, Dedicare.
Consecrare. Deo se addicere, tradere, dedere.
Sacrum, id est, venerabile, reddere, facere, Sacrare. ἱερόειν.
Initiare. τελετυργεῖν.
Religiose colendum indicere.

a Dedication of a Temple, or Church.

Dedicatio, sanctificatio Templi.
Templi consecratio. κατάσκηψις.
Encænia pluraliter ab ἐγκαίνιζειν. quod innouare significat.
χαρμοσύνη, lætitia, festum erat Athenienſium à χάρμοσυνη, id est, gaudium.
Ambernalia à nonnullis dicitur hic dies ab aruis ambiendis.
Paganalia rusticorum sunt festa.

to Declare in few words, vide to Dispatch. a stout Deed or Fact.

Strenuum facinus.
Audax factum. παιδόμα.
Capitale, seu capitale.
Nefarium facinus.
Δεῖνον ἔργον ἢ παμπόλλον.
Facinus callidum, pro audaci.
Prælatum & strenuum gestum.
Facinus insigne, glorioſum, & apud posteros, cuius famam posteritas celebratura.
Facinus in bonam & malam partem accipitur.
Facinus præclarum & pessimum, maximum, indignum se.
Piaculare flagitium.

in Deede, vide truely. Deere, Welbeloued, Acceptable.

Acceptus, Gratus.
Amœnus, Gratiosus.
χαρίεις. Suauis.

Derer, Better, more Beloued.

Amantius, Venerabilius.
Antiquius, Charius.
Gratius. φερεμάτερον.
Melius. λαῖον.
Præstantius. ἄμεινον.
βέλτιον. Utilius.
Optatius, Præstabilius.
φερυμάτερον.

to Deface ones honour, to Backbite, to Slaunder.

Honori detrahere, vel honorem.
Derogare existimationi, honori.
Siniſtros rumores de quopiam spargere.
Lædere, rodere famam.
Genuino mordere.
Genuinum infigere.
Obstrigillare.
Dente Theonino rodere.
Mordere per metaph.
Lacerare famam, Obloqui.
Maledicere, Obtrectare.
Vellicare metaph.
Traducere. φελάγειν.
παραδιγματίζειν.
Maledictis prosequi.
Maledico dente carpere.

Carpere

Carpere famam hominis.
Cárbone notare. Imprimere, vel inurere notam, ſtigmata.
Aſpergere labem.
Detrahere. διαβάλλειν.
Infamare, Famaſpoliare.
Inceſſere, obtenebrare famam.
Honorem minuere, proſcindere.
Alicuius famam contaminare.
Siniſtrum quid emouere.
Deſcire, Lingua biſcula detractionis venenum ſpirare.
Loliginis ſuccum in aliquem effundere.
Lethalibus ſpiculis impetere.
Mordicus impetere, arripere.
Famam alienam mendacijs contaminare, & ſycophantam agere. συκοφαντεῖν.
Struere ſycophantias.
Fœdum rumorem de aliquo in vulgus ſpargere.
Impudentiſſimis confictis calumnijs in alienam debacchari famam.
Aſpergere aliquem nota infamiæ.
Boni viri nomen linguæ virulentia contaminare.
Bonorum virorum famam conſpurcare, conſtuprare.
De fama detrahere.
Infamia aſpergere,
Famam depeculari, atterere.
Odioſiſſimis dictis in aliquem debacchari.
Telis veneno tinctis impetere.
Aliorum famam in diſcrimen adducere, vt ſuam nobiliret.
In abſentem orationem ore impuriſſimo euomere.
Nullis non conuitiorum aſperginibus fædare.
Vario probrorum genere denigrare.
Fama probatum hominem ſpoliare, proſcindere maledicentia, contumelijs flagellare, onerare inuidia, grauare detractionibus venenatis linguis ſauciare.
Acuere linguam vt ſerpentes.
Apertis tibijs in aliquem inuehi, eſt non clanculum obtrectare, ſed palam inſectari. Diffamare. Defamare. Ad calumnias impia ora laxare. διαφημίζειν.
Calumniari, Vituperare.
Genuinum in aliquo frangere.
Per ora oculoſque hominum circumducere.
Famoſis libellis patronos veritatis pondere preſſos, famæ, iniquitatis, omnibus ſpoliare ornamentis dignitatis.

Defamed, Deſpiſed.

Mala fama grauiter apud exteros laborans. Flagrans infamia.
Proſtitutæ famæ.
Onenobatis prouerbio.
Infamia publica laborans.
Cerite cera dignus, Horat.
Cytonimi probrum dicitur, prouerbio vehementer infamis.
Quem deſeruit fides & fama.
Niger, apud Horatium.
Pudendus, Infamis.
πολίμφημος. Prauè viuens,
Inglorius. ἀκλέης.
ἄδοξος. Abiectus.
Inhonoratus. Vilis.
Deſpectus, Execrandus.
Deſpuendus. Contemnendus.

to Defend, to Keep, to Maintaine, to preſerue.

Tueri aliculus crimina. Defendere.
Tutari omni diligentia atque officio.
Protegere. Contueri.
Seruare, Conſeruare.
Defenſare, Vindicare.
Propugnare, Patrocinari.
Portum ſtatione tenere.
Patriæ curam gerere.
Adeſſe pro aliquo.
Penes me huius rei tutela manet.

Patroci-

Patrocinium præbere, præstare.
Tegere, simplex pro composito, apud Poetam.
Patriam armis tegere.
Causis præsto esse.
Pro aliquo stare, Terent.
Causæ suscipere patrocinium.
Causam alicuius sustinere, agere, tutari, defendere, defensare armis prudentiæ.
Capessere rempub. apud Salust. pro defendere.
Hostem à reipub. cervice depellere.
Seruire defensioni patriæ.
Ancipitem magno discrimine causam protegere. Iuuenal.
Iniuriam persequi, vlcisci, insectari, apud Ciceronem, defendere, propulsare, depellere.
Suscipere in sacris literis passim ponitur pro defendere seu protegere.
Suscipiens mansuetos Dominus in Psal.

a Defender, vide Patron. a Defending or keeping. a Defence.

Tutela, Tuitio.
Tutamen, Clientela.
Defensio, Munimen.
Protectio, Præsidium.
Fides, vnde in suam fidem recipere.
In clientelam alicuius se dedere.

to Defer, to Prolong or delay.

Cunctari, Differre
Differre de die in diem.
Prorrahere, Extrahere.
διαβολας ποιεῖσθαι.
Crastina e, Procrastinare.
Recrastinare, Prolongare.
διαβάλλεσθαι, αἰσχύνειν.
Conferro, Cic. Omnia conferre in Martium mensem.
Negotium, diem litis, vel litem in longum proferre.
Moras nectere.
Acessæi lunam expectare.
Lunas causari Laconias prouerb.
Ducere res, Proferre.
Detrudere, apud Cic. ad Att. 4. procrastinare, Lactare.
Extrahere diem.
Agitare moras, apud Sallust.
Facere moram, Tardare.
Moram interponere, inijcere, producere, moliri, Morari.
Diem producere vel ducere
In alium diem differre.
Reijcere in aliud tempus.
Diem diffundere, id est, in crastinum continuare vel remittere.
Longiore tractu quam quis sperarit rem protelare.
Perendinare. Protendere
Comperendinare, Prorogare
Remorari, Retardare
Diem de die vel ex die ducere
In posterum reijcere
Protelationibus implicare
Dilationes frustratorias quærere
διαπείθειν.
Prolatare dies, consultationes
Protelare diem
Suspendere.
Dilationes quærere
εἰς τὸ ὕστερον ἀναβάλλεσθαι.
¶ Mora, Procrastinatio
Tarditas, Delay.

a Deferring, vide Prolongation.

to Defile, vide to make Foule.

to be Defiled, or Polluted.

¶ Inquinamentum, maculam contrahere.

Ex inobedientia Adæ omnes inquinamentum contraximus.
Ducere notam, Horat.
Fœdatus crimibus.
Æruginis aliquid contrahere.
Puluere turpis.
Vitium concipere, Cicero.
Non solum vitia concipiunt ipsi, sed ea infundunt in ciuitatem. Vide Filthy.

to Deflowre a maiden, vide to Violate a Virgin and Maid. Deformed, vide Disfavoured of low Degree, vide Base minde. to Delay.

Moram interponere.
Procrastinari.
Differre, referre in aliud tempus.
Dem ducere.
Rem proferre, producere, protrudere.
In aliud tempus reseruare, to Linger.

Delectable, vide Glad and pleasant. to Deliberate vide Consult. Delicate, vide Womanlike. Delicate meates, Junkets, or Dainties, Fine dishes.

Cupediæ, ὀψοφαγία.
Dapes, Secundæ mensæ.
Lauticiæ Saltares. Attica Bellaria.
ἄπλυτα πίμματα.
Tragemata.
Edulia exquisita, opiparæ, delicata lauta, prælauta.
Mactea, apud Martialem.
Iouis aut Regis cerebrum, prouerb.
Veneris aut Iouis lac.
Nectaris flos.
Cibus Deorum, Helenæ cibi.

a Delicious mouth.

Delicati palati homo.
Delicatus, Ab. en.
Palato qui est morosо, fastidioso.

Deliciously, Sumptuously, Daintily or Costly.

Opiparè, ἀξιόπρεπως.
Delicios è, Delicatè.
Curiosè, Lautulè.
Lautè, Splendidè.
Regaliter, Lautissimè.
Magnificè, Magnificenter.
Pollucibiliter, Dapicè.
μεγαλείως, μεγαλοπρεπῶς.

to Delight, to take Pleasure.

Capere voluptatem non mediocrem animo.
Duci, capi oblectatione rei.
Lætitiam concipere,
Haurire voluptatem.
Gaudio exilire, perfundi.
Gaudio subsultare.
Lætitia corripi, exultare, gestire.
Oblectari, Delectari.
Amare, pro delectari, Apud Cic.
Præcipere incredibilem animi voluptatem.
Capi voluptate, specie mulieris.
In delicijs rem aliquam habere.

to Deliuer from feare and trouble, vide Discharged.

Abstergere, eximere metum.
Metu liberare, vacare.
Timorem præponere, animum confirmare, ad fortitudinem reuocare.

Afflictum

Afflictū excitare, vide to discharge, to Quit.

to delude vide to Mocke. the vniuersall Deluge or Noes flood.

Diluuium vniuersale.
Diluuium aquarum, Aquosa clades, Soli.
Diluualis irruptio, quæ vniuersa obduxit humido situ.
Vndosa tempestas Soli.
Cataclysmus, κατακλυσμός.
Fluuio vel eluuies terrarum.
¶ Proluuies, a great Deluge.
Romæ mira proluuies, Cic.
Magna vis aquæ.

to Demaund, vide to aske. to Inquire, to Deny, to disaffirme.

Negare, ἀνεῖδειν, ἀποφάδειν.
Diffiteri, Pernegare.
Ire inficias, Inficiari.
Refragari, Denegare.
Abnegare.

to Deny, to Refuse.

Negare. ἀρνεῖσθαι.
Alicuius vota contrahere.
Auersare, Fugitare.
Reselleire, Abnuere.
Renuere, Reclamare.
Fugere, Refuere,
Nolle, Contradicere.
Haudquaquam assentiri.
Tergiuersari, Refutare.
Denegare, Repugnare.
Obstinatius renuere, reniti,

to be Denied or Refused.

¶ Repulsam ferre, pati, accipere.
Repelli, Pretereiti in petitionibus, Cic.

a Denne, vide Caue.

to Denounce, to Declare.

Nunciare, Denunciare.
Demandare.
Indicere, tametsi magis sic quam denunciare.

to Denounce, or Declare Warre.

Hosti aqua & igni interdicere.
Bellum facere patriæ, Salust.
Bellum indicere, denunciare, facere
¶ Nitii nsidijs ac perfidia.
Proditione rem gerere.
More latronis occulte rem gerere, fraudibus atque dolis. Traitorously without any declaration or warning.

Deinty.

Delicatus, Delicioſus.
Lautus, Sumptuoſus.
Suauis, Opiparus.
Saliaris.

to Depart, or go away.

Discedere, Recedere.
Abire. Amoliri.
Abscedere. Secedere.

a Departing, or going away.

Discessus, Discessio.
Abitus, Recessus, &io.
Fuga, Abscessio.
Digressus, &io, Abitio.
Profectio, Secessio.

to Depraue, vide to Sclaunder, to blame.

to Depriue one of his Authority or Office.

Monere & Amouere cum accusatiuo personæ, & ablatiuo dignitatis gradum significante constructa.

Vt

Vt mouere, vel amouere Dictatorem, Consulem, Tribunos, Quæstores, Prætores, Ædiles, &c. Item Regem, Ducem, Præsidem, Præfectum. Episcopum, Diaconum, Pastorem, Ministrum, Seruum.

Et, a Dictatura, Consulatu, Tribunatu, Quæstura, Prætura, Imperio, Regno Ducatu, Præfectura, Episcopatu, Diaconatu, Ministerio, Seruitio.

Adimere imperium, regnum dictaturam, consulatum, tribunatum, quæsturam, præturam, ædilium, dignitatem, ducatum, præfecturam, &c.

Abdicare magistratum quempiam.

Abrogare alicui magistratum.

Exauthorare.

Priuare officio,

Priuatum reddere.

Alienare à Senatu, deijcere, dimittere cum ignominia.

Eximere honoribus senatorijs, Cic.

Dominos de fastigio suo deijcere apud Macrob.

De gradu, vel statu deijcere.

Omni honore ac dignitate priuare.

Detrahere, delere authoritatem.

Statu mouere atque deprimere.

De Cœlo detrahere.

Dignitate spoliare.

E gubernationis fastigio deijcere.

Ordine mouere.

Numero expungere.

De curia ejicere.

Spoliare honore.

Exuere imperio.

De dignitatis gradu dimouere.

Cogere & redigere in ordinem.

Ordine seu Senatu mouere.

ἐκρυλλοροεῖν.

Deijcere aliquem consulatu, loco, Principatu, authoritate, ædilitate, de honore, à gubernaculis senatum,

Cõuellere de pristino statu aliquem

Minuere maiestatẽ, de gradu existimationis deturbare, quod Græcis καθαιρεῖν τὴν μεγαλειότητα. τὸ ἀξίωμα τῆς μεγαλυρχίας κολοβοῦν

to Deprive one of his goods

Priuare, spoliare, orbare bonis.

Auferre, eripere, adimere bona omnia, charissima quæque.

to be deprived of his authority, or to be Disgraded or Discharged of his orders, office, or dignity.

Exauthorari. Reprobari.

Demoueri gradu vulgò dicitur.

Degradari. Absolui.

Χειροτονεῖσθαι.

De cœlo detrahi.

De summo honoris gradu deturbari.

Deponi imperio.

Præcipitari ex altissimo dignitatis gradu.

Capite minui, diminui, apud Cicero. vbi caput ponitur pro status & conditionis decessione atque iactura.

Abire honore, Suet. pro abdicare.

Ex astris decidere, Cic. ad Att. 2.

Concidere apud eundem pro deijci de statu, ab existimatione pristina.

παραθεῖναι τὰς πράξεις, ἢ τὸ ἀξίωμα τινος.

to Describe, to Register, to declare in writing.

Clarorum virorum laudes, virtutes, prælia monumentis referre.

In acta referre, apud Iuuen.

Ad posteritatem stylo transmittere.

Referre in commentarium, in annuersaria, in fastos.

In annales referre.

Canere pro describere, Virgil. frequens.

Literis mandare, tradere.
γραφῇ παραδιδόναι.
In fabula, literas publicas referre.
Chartis illinere.
Describere.
Chartis seu fidis memoriæ sodalibus commendare, committere, Eras.
In litera, referre recipere.
Posteris tradere, Prodere memoriæ.
διδόναι λόγῳ.
Prodere memoriæ [virorum foris facta Cic.
Diffundere in æuum, in posteros.
Mandare æternitati, monumentis memoriæ.
Audita, visa, gesta, libris credere, vel ceræ, proscribere in cæreis tabellis.
Consignare literis.
Graphicè pingere, depingere.
Describere longis voluminum ambagibus.
In tabulas quæ memoria digna videntur referre, posteritati commendare.
Doctorum hominũ litteris immortalitati, æternæ memoriæ, consecrare.
Stylo prosequi.
Prodere posteris, literis aliquid.
Perpetuæ memoriæ tradere.
φιλοτιμεῖσθαι.
Literarum monumentis tradere.
Literis prodere.
Perscribere in eodem significatu, dixit Cic.
Manifesto scribere.
Per scripturam publicare.
Monumentis librorum seu literarum inserere.
Literis consignare quæ mandare memoriæ volumus, Cic.
Celebrare literis & memoria.
Commentarijs inscribere.

Deserts, or good Turnes.

Beneficia, Officia, Merita.
Beneuolentiæ, Beneficentia.
Benignitas, Bona voluntas.

I shall neuer Deserue your benefits.

Omnia studia, omnia prorsus officia tibi tuisque beneficijs debeo.
Præstare tua causa cogor, quicquid possum, quantum valeo, quantum viribus consequi possum, quantum in me situm est.
Tua in me beneficia, omne meum studium, officium, omnes à me curas, omnem industriam, omnia denique quæ in me sunt, non solum postulant, verumetiam exigunt.
Quid est quod ego tua causa non debeam?
Obsequi tuæ voluntati morem gerere parere, inseruire prorsus in omni te debeo.
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, compensabo, officijs paribus adæquabo.

to Desire, to Require, to long or wish for.

Petere, Expetere.
Appetere, Cupere.
Quærere, Concupiscere.
Desiderare, Velle Gestire.
¶ Contendere, to Desire greatly.
Gliscere, ἱεσθαι.
Affectare, Ambire.
Optare, Exoptare.
Suspirare, metaphoricè.
Adamare, apud Cic. pro concupiscere.
Cogitare apud eundem, pro cupiditate teneri, curam omnem desigere.
Tangi, teneri desiderio.
Sitire.
In votis habere.
Incitari, ferri, impelli animo moueri.
ἅπτεσθαι τῆς ψυχῆς, vide to pray.

to

to Deſire greatly or feruently, to haue a great longing for a thing.

Sitire, Suſpirare.
Exardere deſiderio alicuius.
Primis votis, ardentibus deſiderijs ſitire.
Ardere, Deſiderare.
Flagrare deſiderio, cupiditate rei.
¶ Percupere.
Miram habere ſitim.
Inflammari cupiditate.
Flagrantibus deſideri js optare.
Tangi, teneri, æſtuare deſiderio.
In votis habere, Gliſcere.
Ardere deſiderio, cupiditate incredibili.
Fame vel ſiti opum teneri.
Ad ſupernam beatitudinem adſpirare.
Non mediocriter captare.
Aliquem ſuſpirare ademptum.
Vehementi animi adfectu rapi.
Ingenti affectu, omnibus votis expetere.
Capi cupidine rei alicuius.
Indefeſſis, flagrantibus, ardentibus, ardentioribus votis exoptare.
Macerare ſe deſiderio.
Angi, diſcruciari deſiderio.
Mira quadam ardere cupiditate.
Quod ſi tantus amor manet, ſi tanta cupido eſt.
Iucunda cupiditate aliquid expectare.
In magna expectatione eſſe, to long much for.
Deplorare defertos penates.
Expectationem ſuſtinere.
Longùm alicuius deſiderio torqueri.
Expectatione teneri, pendere, torqueri, tangi, cruciari, diſcruciari.
Nullum facere regandi, flagitandi finem.
Alicuius rei deſiderio animus dicitur titillari.
Lynge trahi, prou. pro vehementi & impotenti deſiderio trahi, rapi ad aliquid.
Inhiare per tranſlationem, pro vehementer cupere, datiuo vel accuſatiuo conſtruitur.
Adhinnire apud Cic. pro impotenti cupiditate geſtire.
Cupidus, Auidus.
Studioſus, Ardens.
Appetens, Cupiens.

With great Deſire or Longing.

Primis votis, apud Iuue.
Ardentibus deſiderijs.
Mira ſiti, fame.
Longa maximaque expectatione.
Cupiditate præcipua.
Nullum mihi votum ardentius fuit quam, &c.
Nil ſanè mihi vnquam prius in votis fuit.
Obuijs aut porrectis vlnis.
Obuijs manibus.
Ambabus manibus.
Auidè, Sitienter.

as I Deſire, vide as Heart would wiſh. a Deſire, a Luſt, a Longing.

Deſiderium, Votum.
Voluntas, Studium.
Beneuola animi propenſio.
Cupiditas. ἐπιθυμία. Affectus.
Auiditas, Appetitus.
Cupido ſem. gen.
Concupiſcentia, great Luſt.
Libido, Amor, Ardor pectoris.
Æſtus per metap. Sitis, Flamma.
Calor, Fax, Ignis, quæ poſtrema Auxeſin habent.

to ſatisfie ones Deſire, or to graunt ones requeſt.

Postularis, precibus annuere.
Petitioni, postulationi votis subscribere.
Precibus benignum impartire assensum.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cicer.
Ne apud te cassæ sint preces, quæso.

a Desire of honour or glory, vide Ambition. Desirous of glory or praise.

Omnes tuos ad laudem impetus noui.
Quam sis ad laudem & gloriam propensus, inclinatus, quanti sit apud te laus, quàm labores de laude, quàm vehementer ad laudem incumbas, quàm laudi studeas, quo studio laudem sequaris.
Quæ tua sit laudis, gloriæ, famæ cupiditas, præclare noui, cognitum habeo. Vide Ambitious.

to Despise. to Contemne, to Reiect.

Auersari. & pro eodem.
Auerti, Spernere, Fugere.
Ἀφιστημι. ἐξωθέω.
Aspernari, Despicari.
Dedignari, Despicere.
Contemnere, Temnere.
Abhominari Detestari.
Despuere, Respuere.
Reijcere, Reiectare.
Repudiare, Refutare.
Vultum ducere, Negligere.
Abhorrere pro fastiore, & cum fastu quodam contemnere.
Perhorrescere.
Auerso vultu tetrica & corrugata fronte aspernari.
Præse contemnere.
Mandare laqueum, Fastidire.
Medium ostendere vnguem, apud Iuuen. Dedignari.
Medium porrigere digitum, apud Mat. Vide Naught.
¶ In nullam sortem bonorum admitti.
Iacere. Ex omnium hominum consortio deturbari.

Despised, vide Defamed. Destitute, vide Void. to Destroy, vide to Ouerthrow, to Waste. Destroyed by your enemies.

Inimicorum tuorum iniuria te afflixit, perdidit, euertit omnibus fortunis.
Oppressit, ad exitium detrusit, impulit.
Non modo è numero viuentium, sed planè infra mortuorum conditionem amandauit.

to Destroy, to vndoe, to sack, or to spoile a Town.

Ciuitatem delere, deuastare, destruere.
Subuertere mœnia, euertere funditus.
Vastum labefactare opus.
Vrbem euertere, uere, diuere, perdere, corrumpere, extinguere, exterminare.
Dare excidio ac ruinis.
Oppidi excidionem facere.
Vrbem diripere, dissipare, vastare, dilacerare, delere, depopulari.

a Destruction, a sacking, an vndoing, a ruine.

Excidium, Ruina.
Exitium, Disturbatio.
Excisio, Destructio.

Desolatio

Desolatio, Interitus.
Euersio, Occasus.
Pernicies, Pestis.
Clades, Calamitas, Naufragium.
Internecio, Perditio. ὄλοπς.
Deletio, Vastitas, Casus. Vide an Duerthzow.

to Determine, to Appoint, to Ordaine, to Purpose, to Minde.

Instituere, Constituere.
In animum inducere.
Animo concipere.
Statuere, Proponere.
εἰς νὴν ἐμβάλλεσθαι.
In animo decernere, statuere.
Animum inducere, adijcere, applicare, adiungere.

I haue determined, or fully purposed, I am minded.

Decreui, Decretum est mihi.
Statui in animo.
Facere certum est.
Staturum, constitutum, destinatum est mihi.
Ita facere consilium est.
Proposui, destinaui in animo.
Animo decretum est.
Sic stat sententia.
Certo decreui.
Certum est mihi.
Deliberaui, constitui sanè.
Certum atque obstinatum est mihi.
Certus semper huius propositi fui.
Fixo consilio ac confirmato istud auspicabor, progrediarque, Budæ.
Nulla ratione ab instituto mouebor.
Certo meditatoque proposito institui.
Constat sententia.
Murus aheneus esto, apud Horat.
Neque me sententia vertit, apud Virgilium, I haue not yet changed my minde.
Animo insedit, insidet.
βέβληκα εἰς νοῦν.
Apud animum meum statui.
Nunc quoque mens eadem mihi perstat, Virg.
Sic habeo statutum cum animo.
Rata, firma est sententia.
Stat sententia, stabitque.
Mecum statui, Constituí in animo.
Deliberatum est.
Certum est consilium.
In animum induxi meum.
Fixum est animo.
Animo immotum sedet.
Obfirmaui animum.
Sic est sententia.
Mea sic est ratio.

to Detract, to speake ill of.

Vellicare, Mordere.
Lacerare, Obloqui.
Detrahere. Vide to Slander, ill name.

a Detractour, vide Slanderer.

to Deuide, vide to Part.

the Deuill, or Satan.

Cacadæmon, id est, malus dæmon.
Diabolus, à διαβάλλομαι, criminari.
Satan, & Sathanas, med. prod
Sinuosus Draco.
Immanis, tortuosus Leuiathan.
Leotartareus.
Draco magnus, in Apocalypsi.
Spiritus malignus, immundus.
Serpens antiquus, Anguis.
Tæterrimus spiritus.
Furiæ Deus aulæ.
Behemoth immanis bellua.
Vitiorum omnigenum incentor.
Stygia Echidna.
Teter spiritus, cacoangelus.
Inimicus homo, in Euang.
Tentator callidus.
Lucifer. Plutonici regni, primipilus & antesignanus.

Dux erebi Phlegetonis, regni tartarei.
Princeps tartareus.
Primogeniæ noxæ suasor.
Hostis generis humani, sitiens exitium animarum.
Dæmonarches, apud Budæum, id est, princeps dæmonum.
Veterator ille Stygius, errorum architectus & adornatus. Budæus.
Zabulus, ζαβολος, apud Cyprianum & Bernardum pro diabolo, quod incessanter mentibus humanis mala suggerat consilia ὑπὸ τῶ ζαβάλλειν, decipere.
Pluto, qui & Ceteris gener, vt est apud Iuuen.
Beelzebul, vel potius Beelzebub, multa animarum agmina in æternum trahens exitium.
Misanthropos à Basilio dicitur, id est, osor hominum.
Dæmon. δαίμων, idem quod sapiens, sciens, dictio nil mali significans, quamuis spiritus è cœlo deiecti ob scientiam, nunc dæmones nominentur.
Se dijs manibus, hoc est, inferis, æternisque cruciatibus deuouere, to giue himselfe to the Deuill.
Seipsum damnare.

to Deuise, do Inuent, to Imagine.

Excogitare, ἐξεύρειν.
Commiisci, Inuenire per se.
Adiuuenire, ἐπιλογίζεσθαι.
Moliri, apud Plaut.
Fingere, φαντάζειν.
Effingere ex proprio ingenio.
Machinari, meditari, per cogitationem inuenire.
Effugia inuenire elabendi. Vide to Muse.

that is Deuised or Inuented.

Excogitatum, Commenticium.
ὑποδιαπεπλεγμένον, Adsimulatum.
Fictitium. ἐξευρασμένον.

a Deuourer, vide Glutton. Deuour, vide Godly. Dew or Dewing.

Ros, oris. Roratio.
Sparsa cœlesti rore madescit humus.
Ros tenera pecori gratissimus herba.
Rem latè dispergit amaram.

a Diall, vide a Clocke. a Dice or Die.

Alea, κύβος. Tessera.
Calculus, Talus.
Taxillus diminitiuum.

to play at Dice.

Ludere aleam & alea tesseris.
Lusitari taxillis, tesseris.
Fritillo luera parare, apud Sene.
Iacere talos,
Aleæ arte lucrari opes.
Talos in pyrgum mittere, apud Horatium.
Noctem insomnem ludendo ducere.
Totum ludendo concelebrare diem,
Contendunt ludo, & fulua luctantur arena.
Taxillos mittere compositos.

to Die, or depart this life.

Mori, Obire, absolutè.
Diem obire, κατθανάτειν.
Obire mortem.
μεταλλάττειν τὸν βίον.
E vita decedere, excedere.
Concidere, Occidere, med. cor.
Excedere e corpore, Decedere.
Vita vel de hac vita excedere.
Discedere ex hac vita lugubri, mortali. Egredi. Expirare.
Excedere de sæculo.

Cadere,

Cadere, pro mori, Ouid.
Excedere è viuis.
Recedere à vita, Cic.
Efflare animam, vitalem ſpiritum.
Supremum reddere, efflare, & exhalare ſpiritum.
Fato rapi, fungi χ' μοίρᾳ καλύπτῃ, apud Platonem.
Recedere ab oculis pro mori, apud Plinium.
Morte rapi, Emedio ſuſtolli.
Excedere humanis.
Morte ſuſtolli, conſumi, confici.
Morte, mortalitate, morbo intercipi.
Mortem oppetere.
Dare animam pro mori apud Virgilium iuuio.
Exuere hominem, Soli.
Deſinere hominem viuere. Idem.
Vitæ penſum abſoluere, Budæ.
Vitam auſpicato initam fœliciter actam, fine quoque beata claudere. Budæ.
Fato diſcedere, conſumi.
Deponere corruptibile corporis indumentum. apud Fulgent.
De tabernaculo corporis exire.
Educi vel egredi de carnis ergaſtulo.
Vitalia lumina linquere.
Carnis compede, ergaſtulo ſolui.
Lethi flebilem inire tramitem.
Vitam vniuerſæ carnis ingredi.
Humanæ naturæ debitum exoluere.
Morte ſubitanea mori.
Obire diem ſupremum.
Corruptibilem corporis ſarcinam deponere.
Finire morbo. Diſſipari.
Vinculis carnis abſolui, in ſacris.
Supremum vitæ reddere ſpiritum.
Fato vel fatis concedere.
Fato defungi. Fungi mortē
Defungi. Diſſolui.
Occumbere. Interire.
Extingui. Extingui vita.
Depoſitum Deo reddere.
Deſinere inter viuos agere.
Cernere vitam, Cic. pro finire.
Temporalis vitæ ſpatium peragere emetiri.
Ex hac lachrymarum, plorationis valle reuelli.
Flebili ſæculo ſupremū dicere vale.
Exequi mortem, apud Plaut.
Mundo ærumnarum pleno valedicere.
Obire morte repentina, Sueto.
Tenues vitam profundere in auras.
Fata ſuprema, fata ſua claudere. Poeticum.
Occumbere morti. Virgilius.
Occumbere morte, L.
Occumbere mortem, Cic.
Ex huius miſeræ vitæ incolatu digredi.
Cum morte permutare vitæ munia, vitam, Cic.
Animam ſingultire in auras.
E viuorum contubernio migrare.
Peragere mortem.
Anima priuari. Decumbere. Cic.
Vita deſtitui. Morti ſuccumbere.
Supremum fundere habitum, apud Hieronymum.
Cic. Cuius in complexu libenter extremum vitæ ſpiritum addiderim.
Vitam terminare, finire, perdere.
Vitam ponere, amittere, deſerere.
Facere finem vitæ, Saluſt.
Animam ponere, exuere.
Migrare, Demigrare.
Ex hoc ſeculo migrare
Migrare ex humanis, ex hac vita.
Cōmutare vitam mortalem cum immortali, caducam cum perpetua.
Naturæ debitum abſoluere.
Soluere iura ſuprema necis.
Mortalitatis tunicam exuere.
Ex corporis vinculis tanquam è carcere euolare.
De præſidio ſtationeque huius vitæ iuſſu Dei omnipotentis decedere.
Ab his Babylonis fluminibus ambulare ad portum quietis æternæ.
Ex huius mundi tempeſtuoſiſſimo pelago enatare ad portum ſalutis.
Mortali vitæ Colophonem impo-

nere, valedicere, & ad aliam lætiorem, meliorem, concidere.
Miseræ, eaduceæ illi ac momentaneæ vitæ valedicere.
Valedicere mortalium hominum conuersationi, ac vitæ.
Mortalibus eximi rebus.
Hanc lucis vsuram reddere,
Vitam naturæ reddere.
Ambulare viam vniuersæ carnis.
Abijcere corporis exuuium.
Morte conficere extremũ vitæ diem.
Euocari ex hac vita mortali.
Agere supremum vitæ diem.
Ex hac misera vita ad æternæ ac immortalis possessionem emigrare.
Emigrare ex huius vitæ carcere, ex hoc lugubri, calamitoso sæculo, ad libertatem vitæ æternæ.
Ex hac mortali ad mortalitatem fæliciter emigrare.
Concedere ad æternam patriam, ad beatarum animarum domicilium.
Ex hac vitæ vmbra, ad supernam lucem euocari.
Decedere ex hac lugubri vita, ad omnis tristitiæ experterm, ex momentanea ad æternam.
Valedicere rerum naturæ.
Fatalem complere diem.
E vita, ex huius corpusculi domicilio emigrare.
Extrema pati.
Exanimari, Deficere.
Res humanas deserere.
Rebus humanis eximi, excedere.
Debitum carnis vel mortis soluere, dissoluere.
Terrenis cœlestia commutare.
Corporis exuuias ponere graues.
Vita excedere.
Vitæ curlum implere.
Vinculis corporeis exui.
Terreno depositio corporis onere, cælestem scandere ad patriam.
Terreno carcere recludi, resolui.
Carcereis huius corporis exui, gurgustijs.
Corporea mole leuari, releuari.
E medio discedere, excedere, Ter.
Obdormire in Domino.
In pace quiescere.
Somno consopiri sempiterno, Cic.
Vocari ad superos.
Nube carnis detegi.
Mortalem sortem egredi.
Humana desinere conditione frui.
De ergastulo huius sæculi vocari.
Vita priuari.
Vitæ cursum conficere.
Mortis tributa persoluere. August.
Terrenis exuij contagijs.
Carnis onus d ponere.
A contagio mortis liberari.
Ire, abire ad inferorum portas seu domicilia. Esaiæ 38. de Ezechia rege.
Vitæ seu militiæ humanæ complere cursum.
Animam ebullire.
Parare extrema.
Agere animam.
Supremos ducere spiritus.
In deliquio esse.
In extremis esse.
Laborare vicina morte. ἑτοιμην λεπτοψυχειν. ready to depart.
E medio abire, apud Terent.
Diem vita claudere nouissimum.
Orbari vita, Abire è vita. Cic.
Morte dira occupari, rapi.
Supero priuari lumine.
Fato è medio tolli, ferri.
Vitam exire, fundere.
Corpus deponere.
Quem dederit cursum fortuna peragere Virg.
Horrendos fati subire agones.
Conficere somnum fatalem, Cic.
Soluere oculos letho, Virg.
Humanitus accedere. i. mori, & simpliciter Accedere & Contingere, pro vita defungi accipiunt Iurisconsulti, vt refert Alciatus.
Vitæ euanescere auris, & matri terræ reddere, to Die and be buried.
In communem abire locum.

Hac

Hac luce priuari.
Vita defungi & fungi.
Euehi rebus humanis.
Perire, pro mori, à doctis vsurpari passim legimus, & Disperire.
Cedere vita & è vita.
Cedere facto, to Die willingly.
Cedere naturæ, Salust.
Dormire in sacris, pro mori ponitur.
Mori stamine nondum abrupto.
Ante diem scilicet, to Die before his time.
Ire sub vmbras, poeticum est sicut sequentia · In cineres ire,
Stamina vitæ Atropos rumpere dicitur Seneca, & vitam abrumpere.
Exacto Parcarum stamine, vita destitui.
Pendula adhuc tereti rumpere pensa filo.
Petere, adire Lethæi transtra Charontis.
Fundere animam, extremam vocem.
Vita me deficit.
Decedere ex partu, Asco, to Die in childe-bed.
Ab intestato decedere, to Die intestate.
Vitam cum morte, vel in mortem commutare,
Vitam susceptam morte ponere.
Naturæ concedere, satisfacere.
Fatali necessitati concedere.
Spiritus æthereas postquam soluetur in auras.
Corporeis nexibus, vinculis, solui dicitur anima, excedere è corpore animus.
¶ Pro Apostolicis, Euangelicis traditionibus, pro Ecclesiæ Christi disciplinis sanguinem effundere.
Capere mortem ob remp. Cic.
Pro repub. vitam reddere, id est mori.
Pro patria vitam effundere. Cicero Grata memoria eorum virtutem prosequamur, qui pro patria vitam effuderunt.
Suam vitam communi bono postha-

bere.
Voluntariam occumbere necem. Sallustius.
Expleta mortalitate Manium consortio sociari.
De istis mundi turbinibus extrahi.
Expuncta hac morte ad immortalitatem venire. Cypria.
Fatali necessitate à marito diuidi, diuelli.
Deficere castæ coniugis in gremio.
¶ Perire aeris contagio, to Die of the plague.
Mori, perire peste,
Communi aeris infecti contagio ex hac vita decedere.
Subito, non sine veneni porrecti suspitione mori.
¶ Huic titulo Germanico, Sterben oder Sterben, toties Synonimicos variato & plus ducenties decies Latinè reddito, subijcimus in gratam φιλολιώαν, Græca quoq; Sinonyma.

Ἀναφυσᾶν. Ἀποθνῄσκειν.
Ἀποθνῄσκειν. Ἀποχωρεῖσθαι.
Ἀποδημεῖν τῆς ζωῆς.
ἐκψύχειν. ἐκπνεῖν.
τελευτᾶν κηδοῦσθαι.
ἀπόψυξις. Ἀποψύχειν.
ἀπόλλυσθαι, ἢ ἀπολλύσθαι.
διαλυέσθαι. ἀπολυέσθαι.
ἐκλιπεῖν τὸ ζῆν ἐκλείπειν.
κατοίχεσθαι καταβρίσκειν.
ἀφειτύλλειν. ἀφειστηκέναι.
δυσθανατεῖν, difficili morte mori.
Θνῄσκειν. τεθνάναι.
Et τεθνάμεθα doricè ac ionicè τεθνάμεν abscisim ἀποθανεῖν.

to Die colours.

Tingere vel tingere.
βάπτειν. Inficere.

Colorem

Colorem inducere.
Colorare. χρώζειν.

Diffamed, Slandzed.

Notatus, Ignominia, Infamia.
Districtus aliqua nota.
Maculosus homo.

to Diffame', vide to Slander.

to Differ, or to Dissent.

Differre. Abdicare.
Discrepare, Dissentire.
Diffidere. Abhorrere.
Dissimile esse.
Interesse. διαφέρειν.
Non conuenire.
Diuersum sentire.
Distare. Pugnare.
Discordare. Non congruere.

it Differeth but a little.

Parum discriminis est.
Paruum interuallum.
Haud multum differt, abest.
Non multum abhorret, dissidet, discrepat.
Parum differt.
Paruum differentiæ.
In idem recidit, it agreeth.
Et prouerbio dicimus, ne punctum quidem, aut vnguem trantuersum differre, discrepare.

it Differeth very much, Great difference, very vnlike.

Maximum, ingens discrimen.
Ingens, longissimum interuallum.
Longè latéque distat.
Magna differentia.
Plurimum interest.
ὡς διὰ παντὸς.
Longissimè dissincta, Cic.
Ex diametro inter se pugnantia.
Diametro Distantia.
Toto dissidentia genere.

Difference, Diuersity

Discrimen, Differentia.
διαφορά. Distantia, Disparitas.
Interuallum. Dissimilitudo.
Diuersitas, Varietas.
Discretio, Separatio.
Discerniculum, apud Aul. Gel.
Discrepantia. Distinctio.

to Digest the meat.

Longa deambulatione cibum degerere, conficere.
Concoquere, Perficere.
Coctionem facere, apud Plin.

Dignitie, vide Honour. I will not suffer your Dignity to be defiled or hurt.

Violari tuam dignitatem, imininui, offendi, lædi, oppugnari, damno affici, iniurias pati.
Detrahi de tua dignitate, honore minui, adimi, auferri.
Iacturam fieri tuæ dignitatis nunquam patiar.
Nihil vnquam feci, quod contra tuam existimationem esse vellem.
Si res exiget, pro tua dignitate, vitam liberalissime profundam.

to Digresse from his matter or to go from his Purpose, to be in another tale.

Digredi, Dilabi, Delabi,
Institutum deserere.
Diuertere, Deflectere.
Longius euehi:
Aberrare proposito, Cic.

Deerrare

Deerrare. Longè digred.
τῆς τῦ παρόντος γνώμης, apud Demoſt.
Abire, apud Cic. Quid ad iſtas ineptias abis?
Digredi à re propoſita, ab inſtituto.
Egredi à propoſito ad rem alienam.
Aliò deſerri. Latius exſpatiari.
Extra præſcriptum tranſilire.
Extra oleas ferri.
Extra chorum ſaltare.
Vltra ſepta, limites ſalire, prouerb.
ὑπὲρ τὰ ἐκκειμένα πηδᾶν.
A re propoſita ad longè diuerſam digredi.
Deerrauimus ab eo quod cœpimus exponere.
De calcaria in carbonariam decurrere.
A narratione deflectere, vagari.
Aliò ſermonem conuertere.
¶ Quo me ſermonis curſus abripuit?
Sed quò me rapit alienior cogitatio?
Sed hæc extra viam.
ἀμελῆ ταῦτα ἐν τῇ ὑποθέσει. Vide nothing to the purpoſe.

Diligence, Care, Studie, Labour, Indeuour.

Sedulitas, Cura.
Induſtria, Vigilantia.
Diligentia, Labor.
Aſſiduitas, Niſus.
Conatus, Studium.
Molimen, Conamen.
Opera, Diligens.
Accuratus, Vigilans.
Sedu'us, Studioſus.
Induſtrioſus, Operoſus.
Multæ ſedulitatis homo.

With great Diligence, or Care.

Summa, exquiſita diligentia.
ἀκριβέστατα. Exactiſſima cura.
Accuratè.
A damuſſim, Examuſſim.
Amuſſatim, Examuſſatim.
Ad vnguem. Sollicito labore.
Summa cura adhibita. ἀκριβέστατα.
Omni animi contentione, diligentia.

Diligently.

Sedu'ò, Exactiſſima cura.
Summa cum diligentia, cura.
Studioſè. σπουδῇ.
Diligenter, Vigilanter.
Aſſiduè, Impigrè.
Curioſè, Grauiter.
Solerter, Accuratè,
Haud ſomnolenter.
Attentis animis.
Studioſa indagine.
Haud oſcitanter.
Animo ad ſubeundos labores prompto.

to Diminiſh, to Bring low, to Extenuate.

Vilem leuemq; verbis demonſtrare.
Deſpectum reddere.
Eleuare. ἐκφαυλίζειν.
Authoritatem detrahere, minuere, extenuare, exprimere.
Res geſtas verbis extenuare, deprimere, minuere.
¶ Peruenire ad paucitatem.
Ad paucos redigi.
Contractiore numero.
Contrahuntur, extenuantur præterea opes cum attenuntur, & acciduntur.
Liuius. Acciſæ Volſcorum re.
ἐκ τῆς εὐπορίας.

to Diſagree or to Diſſent, to be of contrary minde or opinion.

Diſſentire, Retrapari.
Longè ſecus ſentire, abeſſe.
Longè diuerſum ſentire.
Multò aliter ſentire.

Calenſium

Calculum suum negare.
Dissimile esse.
Non subscribere alicuius sententiæ.
Reluctare, Discrepare.
Non conuenire, Repugnare.
Dissidere, Diuersum sentire.
Tergiuersari, Reniti, Abhorrere.
Reprobare, Reclamare.
Discordare, Aduersari.
Differre, Distare.
Pugnare, Non congruere.
διαφέρειν. Nimium abesse. Vide to Discord.

that Disagreeth, or is cleane Contrary.

Discrepat. διαφωνεῖ.
Dissidet, Variat.
Non conuenit.
Longè latéque diuersum.
ἐκ διαμέτρου. dissidet.
Longè latéque discrepat.
Controuersia est,
Secus, aliter est.
Ex diametro pugnat.
Plurimum distat, multum interest.
Vide Diuers, Contrary.

to disanull, vide to abolish. to Discerne, vide to Separate and Examine. to Discharge, vide to Quit. Discharged, Deliuered.

Expeditus, Exoneratus.
Solutus, Ereptus.
Absolutus, Leuatus, Euolutus.
Liberatus fluctibus, vndis negotiorum ac curis.
Defunctus periculis.
Expeditus negotijs, molestia.
A litib us absolutus.
Laborioſis explicitus curis.
Leuatus molestia.
Qui pistrino curarum sese explicuit.
Qui onus, pondus humeris excussserit, abiecerit.
Clitella s humeris excusserit.

to Discharge himselfe, vide to Excuse. to Disclose, vide to Bewray. to Discomfit, vide to ouercome. to Discord, to Disgrace, to contend, to strue.

Certare, Altercari, Contendere.
Arguari, Canillari, Disputare.
Decertare inter se, Digladiari.
De asini vmbra, de lana caprina rixari, digladiari, to strine for a triſle.
Nimium altercando veritatem adimere.
Ardentius concertare, quasi pro aris & focis, vt dicitur.

Discord, Debate, Variance, Controuersie, or Brawling.

Dissidium, Dissensio, Segregatio,
Inimicitiæ, Simultas, Factio,
Seditio, Litigium, Pugna.
Discordia, Tumultus, Discrepatio.
Diuisio, Discrimen, Turbatio.
Concertatio, Altercatio, Sciſſio.
Contentio, Iurgium, Bellum.
Schisma, Certamen, σχίσμα.
Rixa, Lis, Ira, Controuersia.
Fatalis orbis Christiani tempestas.
Subita rerum humanarum procella.
Macedonica res dissentione facta Soli.

to make Discord or Debate.

Concire, lites turbas.
Discordiam concitare, inducere.
Dissensionem mouere, commouere, facere.

Serere

Serere, diſſidium, rixas, lites.
Diſſidium facere, altercationes, lites, iurgia. Afferre peſtem.
Tollere concordiam, Iudicia, leges, omnem hilaritatem.
Spargere venena, virus.
Iucundiſſimam vitæ ſocietatem fictis ſermonibus, & falſis criminationibus, dirimere, Cic.
Pacem ſanguineis rixis & cædibus funeſtis mutare, perdere. Vide tyrone.

to Diſcouer, vide to Bewray.

Diſcreetly and Wiſely.

Examinatè, Perpensè, Ponderatè.
Non ociosè, Cogitatè, Cogitatò.
Non temerè. Haud oſcitanter.
Meditatò, conſultò, aduerbia.
Cordatè, Conſideratè.

without Diſcretion, vide without reaſon.

a Diſh, a Platter.

Catinus, & catinum, media, prod.
Catillus. Carbata media cor, apud Mart. Scutella. πίναξ.
Lanx, Diſcus. a Platter.
Paropſis, idis, per o penult.
Patina, Patella.
Alueus & Concha in libro Iudicum.

a Trey.

to Diſherit, or to take away ones goods.

Exhæredare, Abdicare.
Summouere ab hæreditate.
Iure hæreditatis priuare.
Poſſeſſione eijcere.
ἐκβάλλειν τῆς κληρονομίας.
ἐξοικίζειν.
Alicui bonis interdicere.
Poſſeſſionem alicui interuertere, interturbare.

to Diſhonor, vide to Blame.

Diſhoneſty, rebuke, ſhame, or Infamie.

Infamis nota.
Hipponæum præconium, prouer.
Dedecus non eluendum.
Ineluebilis nota, Contumelia.
Nota, Notula, Vitium, Dedecus.
αἰσχύνη ἀνοσφαίρα. Ignominia.
Infamia, Sordes Cic. Turpitudo.
Opprobrium, Probrum, Labes.
Macula.

Diſhoneſtly, Shamefully.

Contumeliosè, Flagitiosè.
Impurè, Ignominiosum.
Maculosum, Sordidum ad famam.
Ignominia coniunctum.

Diſloyall, vide Falſe.

Diſobedient, Stubborne, Wilfull, Unruly.

Inobediens, Rebellis.
Dicto non audiens, Immorigerus.
Monenti non aſcultans. ἀκήκοος.
Inobſequens. Ambroſ.
Contumax, ἀπειθὴς.
Non Parens, Refractorius.

to Diſpaire, to be Diſcouraged, or to abate in Courage.

Animum deſpondere.
Κατλακχάζ τὸν ψυχὸν.
Animo frangi, Deijcere animum.
Puſillanimum eſſe. Deijci animo, ſpe.
Spe deplorata confici.
Animo elangueſcere.
Excidere ſpe. Decidere ſpe & de ſpe.
Ad ſubitam fortunæ cõmutationem concidere.
Animum abijcere, demittere.
Concidere animo, κλυφῆ quod etiam contrarium ſignificat.
Dimittere aures, auriculas.
Deficere abſolute.

Deficere

ficere animo & animus alicui deficit, Cic.
Non animus eis sed vires deficiunt.
Animis cadere.
Abijcere spem.
Pennas demittere,
Spe destitui.
Submittere animum, Cic.
Abijcere hastam, clypeum, prouer.
Concidit vel decidit illi animus in genu, in pedes, prouer. qui desperat consternatūrus. Hom.
πᾶσιν δὲ παρὰ ποσὶ κατέπτη θυμός.
Omnibus autem in pedes decidit animus.
Desperare, Diffidere,
ἀπελπίζειν. Spe destitui.
Demittere mentem.
Cadere animo.
In desperationis foueam cadere.
Peruenire ad summam desperationē. Cæsar.
Adduci, duci desperatione.
Extra spem omnem esse.
Spe priuari, orbari, frustari.
ἐλφέμεν. In salutis suæ pioruere desperationem.
Desperatio omnium populorum animos occuparat, id est, inuaserat, Cic.
Desperationis barathrum incidere.
Spem dejicere, abijcere.
Ad laqueum, ad restim confugere.
Ad restim res abijt, Terent. i. perijt.
¶ Huc referendæ prouerbiales illæ Hyperbolæ.
Nullus sum. Perij.
Occidi, Totus occidi.
Tam perimus quam extrema (quod dici solet) faba.
Actum est, πέπραγμαι.
Virg. Occidimus penitus nec habet fortuna regressum.

to Dispatch in few words. to Declare or shew briefly.

Breuibus perstringere.
Comprehendere, complecti breuibus.
Paucis recensere.
Uno verbo complecti, absoluere.
Latam materiam contrahere, eamq; breui sermone perstringere.
Rem breuibus, breuitate, breuiter percurrere.
Carptim dicere.
Carptim breuiterq; perstringere aliquid.
Rem cum circumstantijs omnibus breui compendio dilineare.
Expedi paucis quid sit, make short.
Paucis dabo, i dicam, Terent.
Contractè rescribere.
Rerum summas tantum persequi, non luxuriari orationis vbertate.

Pauca obiter delibare.
Leuiter, paucis dicere, percurrere.
Referenda angusto contrahere sinu,
Tribus verbis dicere.
Compendio dicere.
Compendium facere dictis. Plin.
Numero dicere, apud Plaur.
Vno & verbo tibi respondeam.
Vt vno dicam verbo.
Atque vt semel quod sentio, hac de re dicam.
Dicam liberè quod res ipsa loquitur.

Breuiter tibi dixerim,
Ne sim prolixus.
Paucis rem accipe.
Strictim attingere, referre.
Leuiter in transcursu contingere.
Laconicè scribere.
Vti breuitate literarum.
Rem omnem verbo complecti.
Breuiter transcurrere.
Συντεταμένως λέγειν.
Paucis dicere.
Vti verborum compendio.
Summatim dicere. κεφαλαίζειν.
Dicere in genere, Breuiter dicere.
Compendio loqui.
ὡς τύπῳ λέγειν.

Ut

Vt ſemel finiam.
Vt Oratio fiat breuis paucis dicam.
Vt ſemel dicam.
ἐκκεφαλαίου, apud Heſiodum ſummatim ac breuiter perſtringam.
Vt compendio loquar.
ἐν τύπῳ εἰπεῖν.
ἐν ὀλίγῳ εἰπεῖν.
Ne multis morer.
Ne ſim prolixior ne prolixa digreſſione lectori tædium incutiã, Cic.
Ne in eo quod attingendum fuit longa ponatur oratio.
Ne ſim longior.
Vt rem contractius eloquar.
Ne prolixitate faſtigium audientibus ingeram.
Quo parcam tædio multæ lectionis paucis cuncta abſoluam.
Quam potero in verba conferam pauciſſima, i. dicam Plau.

Diſpleaſed, vide **Angry.**
to Diſpoſe, to ſet in Order.

Ordinare. Ratis, concinnis certis ordinibus deſcribere.
In ordinem redigere certum.
Suis quæq; locis coaptare, reponere, diſponere, διάθετειν.
Texere, meaphoricè.
In ordinem colligere coarctare.
Dirigere in numerum. Virg, vide **to Order.**

to Diſprayſe vide **to Blame.**
ſubtill in Diſputation vide **Contentions or Strifes in words.**
to Diſquiet from ſleepe, vide **ſleepe.**
a Diſſembling face, one that beareth two faces vnder one hood.

Fucatus. Duplex corde.
Aliu ſ fronte ſimulans, aliud corde promens.
Duplex vir, διπλόος, Prouerb.
Mendaci fronte rem gerens.
Bilinguis, μαχαιρίζων, **Double tongued.**
Æs ſubærium.
χαλκοῦν χρῆστον
Vna manu aquam oſtentans, altera ignem.
Altera manu caput ſcabens, altera manum ſerens.
Aliud pectore clauſum, promptum, aliud blando ſemper in ore ferens.
Longe aliud conditum habere in pectore, aliud ſermone fingere.
Coram blandiri, clam obtrectare.
Hodie in aſtra laudibus extollere cres eundem diris deuouere.
Palam amicum agere, clanculum nocere.
Altera manu panem oſtentare, altera lapidem ferre.
Ex eodem ore frigidum pariter & callidum efflare.
ἐξ αὐτοῦ στόματος θερμὸν ἠ τὸ ψυχρὸν ἐξέρχειν.

Without Diſſembling, vide **freely.**
to Diſſent, vide **to Diſcord, to Differ.**
a Diſtance or ſpace.

Diſtantia, Spatium.
Interuallum, Intereapedo.

in Diſtreſſe.

In ſummas anguſtias compellere.
In omnium rerum difficultates conijcere, redigere.
Rerum multarum penuria laborare.
Inopia premi, confici.
In maximis anguſtijs difficultatibus verſari.

Plurimis

Plurimis incommodis affici.
Plurima incommoda sustinere.

to Distribute, vide to Part. to Disturbe in speaking, vide to interrupt. to Dissuade, to Counsell to the contrary, to make one to change his Minde, to withdraw from some purpose.

A cœpto, à consilio, à proposito auertere.
Deflectere, Retrahere.
Flectere, Deterrere.
Auocare, Mouere,
Dissuadere, Abducere.
Auellere.
Tutum ab instituto auertere.
Populum, plebem vulgus facere sui in suam sententiam pellicere, traducere, perducere ad suam sententiam: adducere ad arbitrium suum, Cicero.
Dimouere, Retrò agere.
A proposito dehortari, peruertere.
A recto dimouere, de sententia.
Tranuersum agere, παρέγειν.
Persuasione subdola obrepere.
Dissuadere & in prauum propellere.
παραπείθειν.
Cœptum, institutum, animi conceptum labefactare.
A sententia abducere, deducere, apud Terentium.
In diuersam sententiam pertrahere, rapere.
Transuersum distrahere ingenium, apud Tasium.
Impetu quodam ab instituto consilio initio deflectere.
Longissimè à proposito abducere.
Naribus trahere.
ἀπ' ἰσθμῶν ἕλκειν.
Mouere de sententia, Liuius.
Nec ante mouerunt de sententia consulem, quam Tribuni se in authoritate parum futuros esse polliciti sunt.
Circa iudicium alieno arbitratu quouis abduci.

Diuers, Contrary.

Aduersum, Diuersum.
Varium, Aduersarium.
Contrarium, Alienum.
Inter se pugnans.
Repugnans, Discordans.
Confligens, Dissimile.
Abhorrens, Discrepans &c.

Diuersity, vide Difference. Diuersly, in diuers sorts or maners, after diuers and sundry fashions.

Multifariè & multifariam.
Plurifariam, Sueto.
πολλαχῆ καὶ πολλαχόθεν.
Terque quaterque secundum Donatum.
Diuersis modis, Variè.
Multis varijsque modis.
Multiformiter, apud Gell. & Plinium.
Varium, Diuersum.
Multiplex, πολύτροπος.
Multifarium, Multiforme.
Aliud atque aliud. Multijugem, & multigenere, apud Plautum.

Diuinations or Southsayings of good or ill lucke.

Omen, Auis, Ales.
Anguria, Auruspicia.
Aulspicia, extispicia.
Curiosa hararum obseruatio.
Varicinia, Prodigia.
Diuinationes. Prognostica.
Portenta. Monstra.

Et

Et id genus permulta.

to tell by diuination what shall happen, vide to Ghelle.

a Diuorse, a seperation betwixt man and wife.

Diuortium, Separatio.
Digressio, Repudium sponsi, & sponsæ proprie ante nuptias.
Dissidium, pro dissentione ac diuortio a Cicerone ponitur.

to make a Diuorse, or to separate vtterly a man from his wife.

Sponsalia contracta, matrimonium scindere.
Futuri matrimonij sponsalia dirimere.
Thori & mensæ consuetudinem scindere.
Dimittere matrimonium, matrimonium dirimere.
¶ Diuortium facere.
A viro discedere.
Repudiare, abdicare, excidere vxorem.
Dimittere, Missam facere, apud Suetonium pro repudiare.
Abire ex matrimonio, Plaut.
Misso repudio in diuersas partes ire.

a Doe, or a Bucke.

Daxus seu taxus per t in prima, vt scribunt nonnulli.
Dama δορκὰς.
Damula, Meles.

Dominion, vide Lordship. to Doe, vide to make. to Doe or Execute his charge.

Exequi negotium, imperata, iussa.
Τὰ παραγγελλόμενα δίκαζειν.
Explere mandatum Præstare.
Conficere iussa, Cicero.
Confici quæ iussisti omnia.
Facessere, facere mandata, iussa, imperata.
Τὰ καλοῦμενα ποιεῖν.
Commissa peragere, optime transigere.
Curare mandatum, negotium.
Susceptæ legationis munus obire.
Actum reddere.
Reddere dictum ac factum. i. citò
Negotium ex animi sententia confi. cere.
Negotium ad finem perducere.
Mandatum à quoquam, pronunciam grauiter obire.
Nuncium obire.
Summa diligentia ac prouidentia gerere negotium.
Exequi mandatum, pro factum curare.
Curare rectè. Terent.
Huic mandes quod quidem curatum recte velis.

to Doe enough.

Satisfacere, Facere satis.
Respondere promissis, factis.
Facere quod satis est.

to Doe for.

Merere & ri. Promereri.
Commereri. Officia.
Beneficia Conferre.
Efficere, Vide Doe.

it must be Done, it is needfull or it must needs be.

Necesse vel necessum est.
ἐπαναγκὲς, Fit ex necessitate.]
Necessitas est pro eodem.
Quintill. frequens,
ἀνάγκη, Oportet, &c.
Trahit, vrget, cogit necessitas.

Necessarium est, opus est.
Fato datum est & decretum.
ἥμαρται, πέπρωται.
Fatatum est.
Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit.
Ineluctabile fatum, apud Virg.
Fatum inexitabile, immutabile.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est apud Ciceronem pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est impulsus.

Dozes or Gates.

Ianuæ, θύραι, Ostia.
Fores, Dozes that open into the streete.
Antica idem.
Postica vel posticum, a backe doze.
Valuæ, κλισιάδες, two dozes together.
Biualuum. θυρεών, Vestibulum
Limina, Introitus, Ingressus.
Portæ, πύλαι.

to burst or breake open Dozes.

Conuellere fores toto cardine.
Effringere fores, & refringere.
πυλεφοῤχεῖν, αὐ κλεῖθρα.
Diruere fores.
Claustra reuellere, effringere, refringere.
Demoliri, comminuere fores, postes securibus.
Ostium cardinibus eijcere.
Ianuam saxis cedere, pro rumpere, Cic.
Facere assulas foribus, Plaut, frustratim fores effringere.
Igne adhibito corrumpere.
Repagula conuellere, excutere.
Tartarea frágere repagula, to burst open Hell.

to open the Dozes.

Recludere ostium, fores.
Aperire, reserare, patefacere, pandere, ἀνοίγειν.

to shut, to bolt or barre the Dozes.

Pessulo firmare fores.
ἀσφαλίζεσθαι θύρας.
Claudere, obfirmare ostium.
Obicem, pessulum ostio obdere.
Oppessulare fores, Serare.

to Dote, to waxe Foolish, to Forget, to be deceiued.

Excidere à memoria.
Mente excidere, Hallucinari.
Aberrare, Falli, Memoria labi.
Claudicare ingenio.
Delirare animo, Lucretius.
Claudicat ingenium, delirat linguaque mensque.

to Doubt, or to be in Doubt or vncertaine of any thing.

Ambigere, Addubitare.
Hæsitare, Incertum esse.
Hærere animo.
Pendere absolutè.
Nutare, διαπορεῖν.
Dubitare, Fluctuare.
Esse in consilij triuio.
Anxijs æstuare cogitationibus.
Consilij inops ac perplexus sum.
εἰς ἀπορίαν πεσεῖν, ἀπορεῖν.
Æstuare.
Cunctari, Suetonius, Ambiguum habere, subdubitare.
Titubare, apud Augustinum.
Ancipiti esse animo, & incerto.
In ambiguo esse, seu in dubio.
Perplexo esse animo.
Suspendi animo.
Deliberare.
Disputare secum, vel cum animo suo.
Ancipitis esse sententiæ, consilij, animi.

Dubita-

Dubitationem habere, dicitur passiue.
Pendere animus quoque dicitur.
Dubitatione æstuare, apud Cic. pro maxime hærere, dubium vehementer habere, distorqueri in deliberando.
Amphibologiæ aliquid in animo relinquere.
Spem cum metu versare animo.
Inter spem & metum fluctuare.

to put in Doubt, or to make one to doubt.

Dubitationem inijcere, adferre.
In dubium, in quæstionem vocare, reuocare; venire.
Facere rem dubiam argumentando.
Facere animum dublum.
Suspensum aliquem tenere.
In dubio pectore nostra labant.

Without Doubt, certainely, Assuredly.

Dubio procul omni, hemistichion.
Absque & sine dubio.
ἀδιστορήτως. Haud dubium.
Pro certo. Pro vero.
Indubie. Haud dubie.
Facile, Nempe.
Indubitatio, Non dubiò.
Sine vlla dubitatione.
Indubitanter, vel potius non dubitanter.
Sine controuersia apud Vallam pro eodem.
Procul dubio.
Extra vel citra controuersiam.
Profecto. εἰαμφιλόγως.
Vere. Næ. νή.
Circa contradictionem.

I Doubt not of it; vide Sure.

I am in Doubt, vide Uncertaine.

Doubtfull, Uncertaine.

Ambiguum, Anceps.
Creperum, Dubium.
Suspensum, Obscurum.
Incertum, Perplexum.
Quod in deliberationem sæpe cadit in controuersiam, contentionem venit.

Doubt, Doubtfulnesse, Uncertaintie.

Dubitatio, Dubitas, Hæsitatio.
Scrupulus & Æstus pro dubitatione non mediocri, apud Plin.
Explica æstum meum, Suspitio.
Exime scrupulum. Helpe mee out of doubt.
Consilij inopia. Perplexitas.
Hæsitantia. ἄπορία. offendiculum.
Ambiguitas.

one that is Doubtfull.

¶ Hæsitabundus, nutabundus, hæsitans, dubius, incertus, anceps, nutans, perplexus, spemque metumque interdubius, vt est apud Virg.

a Dowzie.

Dos. Donarium, apud Alciat.
ἔδνον Paraphernalia.
Pnaraphernа. παραφέρνα. & non paraphrena, vt imperiti pronunciant.
Quæcunque præter dotem fœminis sponsis dantur.

A Draught, vide Draw.

A Dray or Sled, a Chariot, or Coach.

Rheda, Traha, ἅλκηδρον.
Epirhadum, Carpentum.
Essedum. Essedulum.
Vehiculum, Camuca, Thensa.

to Draw.

Trahere; distrahere; pertrahere, detrahere, extrahere; raptare bigis.

Exuere, exerare, promere, exp[r]omemere, nummos.
Educere, exantlare, haurire aquam.
Effodere è terra.
Euellere telum,
Corpora circum muros rapiare.

to Dzaw nærer, vide to Approach. to Dzaw a swozd.

Ferrum, gladium, enſem ſtringere.
Ducere mucronem, Virg. Auxilium ducto mucrone petebat.
Nudare, euaginare, exercere, educere gladium
Vagina liberare enſem.
Deſtringere gladium, apud Cæſ.
Lærale ferrum ſtringere, apud Lu.
Χειρὰτειν τὸν μαχαίρν.
Eximere, euellere gladium.
Strictum gladium intentare.
Irruere cruento enſe, gladio ſtricto, manu mortifera.

to Dzaw cuts, vide to caſt Lots. to Dzead, to make Afraid.

Præbere metum. Acuere timorem.
Metu pauidus, artonitus.
Timore pallent hærentes comæ.
Et gelidum ſubito frigore pectus erat.
Corde timore micant.
Pectora terror habet.
Hæc res eſt mihi cauſa timoris.
Abſtulit timor vires.
Conſiteri pallore gelidum timorem.
Illi membra nouus ſoluit formidine torpor.
Arctæque comæ, & vox faucibus hæſit.
Implere vrbem terroribus, timore.
Turbare omnia magno metu.
Sin. frigidus adſtiterit circum præcordia ſanguis.
Pauor occupat artus.
Comas rigere.
Exultantia haurit corda pauor.
Ancipiti mentem formidine preſſit.
Obſtupui. Sollicitum timor anxius vrget.
Inficit ora pallore timor.

to Dzeame.

Somnijs illudi.
Inſomnijs ludificari.
Somniare, ἐνυπιάζωδαι.
Videre in quiete, ſeu per quietem.
Inſomnia videre.
Simulachra videre volantia. Virgil. in 7. Videre in ſomnis.
Diros nocte Manium vultus, dira ſemper ſomnia ferre.
Vana deludere imagine mentem.

Dzeames oz viſions in ones ſleepe.

Somnia, Inſomnia.
Ὄνειρα.
Phantaſmata.
Nocturna dæmonium ludibria.
Delusamenta & terriculamenta nocturna.
Apparentiæ. Spectra.
Prodigioſa noctis ludibria.
Illuſiones imaginariæ.
Viſiones, Simulachra.
Viſa, pluraliter.
In eandem fere ſignificationem cadunt, tametſi nos non lateat nonnullis diſtingui.
His confinis eſt illa paſſio quam Latini Incubum dicunt, ἐφιάλτην.
Græci dicunt, die Mare, ex ſanguine prædominante in corpore cerebrumque occupante oriri pleriſque creditur, alijs ex copia vaporum in caput redundantium ex cruditate.

Dzeaming, vide Sleepie. Dzegs, vide Legs.

to

to ſwaxe Dzie, to Wither away.

Tam ad arbores, plantas & herbas latas, quam ad corporis membra.
Areſcere. χαυλίζειν.
Aſſiccare, Tabeſcere.
Arefieri, Exareſcere.
Exiccare, Marcere.
Intabeſcere, Extabeſcere.
Emarcere, Elangueſcere.
Langueſcere, Contabeſcere.
Emori, Marceſcere.
Siccare, Deſiccare.
Corrumpi, Stupere.
φθίνειν, ἀραίνεσθαι.
Exſiccare, Torrere.
Deficere, Tepefieri.
Torrefacere, Vaporare.
Areſacere.

to be Dzie.

Aſſicceſſere, Exerere.
Exareſieri, Areſcere.
Inareſcere, Sereſcere.
Siccеſcere, Adarere.
Exareficere, Arere.
Infumare, to dzy by the ſmoake.

Dzie.

Siccus, Aridus.
Torrus, Torrefactus.
Arefactus, Vaporatus.
Exiccatus.

to Dzinke vp all at once, Carouſe all out, vide to Quaffe. to Dzinke himſelf dzunken, to Ouer-dzinke.

Ebriari, χαρίεσθαι.
Inebriari, ἀμυσίζειν.
Bibere affatim capacibus crateribus.
Potui ſe obruere.
Ingurgitare ſe.
Ad capitis uſque vertiginem bibere, potare.
Ingentia exiccare pocula
Vino ſepeliri, ſoporari, madere.
Exercere Bacchanalia, Plaut.
Ingurgitare ſe potu, merо.
Meracum bibere.
Meracius potare.
ἀκρατοποτεῖν, εἰνοφλοχεῖν.
Ad ambas uſque aures bibere Pontificialiter.
Threicio vel Græco more bibere, vt eſt apud Pollucem.
Gulæ indulgere.
Ad ambas uſque aures ſe implere, metaphorice.
μέχρι τῶν ἀμφωτίδων.
Largius potare, bibere.
κωδωνίζειν κυαθίζειν.
Poculis indulgere. Vinum, merum intemperanter bibere.
Ex amphitero bibere.

a great Dzinker, vide a Dzunkard. to Dzriue away, vide to put to flight. to dzriue one out of his goods or Lands, to diſpoſſeſſe, to diſeaſe.

Deijcere, deturbare de poſſeſſione fundi, è fundo aliquem.
Exuere poſſeſſione.
Exturbare è poſſeſſionibus.
Poſſeſſione eijcere.
ἐκβάλλειν τῆς κτήσεως.
Exedificaſſet me ex his ædibus, id eſt, eiecisſet, Plaut.
Exturbare fortunis, penatibus, ſedibus ſuis.
Sua ditione profligare, in perpetuum eliminare.

to Dzriue one out of the

house, or to thrust one out of the doores.

Exturbare aliquem ædibus, vel ex ædibus aut foras.
Sedibus expellere, exigere.
Pellere foras.
Propulsare. Submouere.
Domo extrudere, pellere.
Excutere, deturbare è domo.
Δυνοιειν. Eijcere.
Explodere. Ἐξωπίζειν.
Eliminare. Repellere.
Expellere ædibus vel depellere.
Exhibilare. Exturbare.
διωκειν τῆς οἰκίας. διωθεῖσθαι.
Quatere pro eijcere, apud Terent.
Quatiemus cum domo fores.
Detrudere, apud Ciceronem, pro eijcere. Protrudere.
¶ Dicimus quoque Exigere comœdiam, fabulam explodere, exhibilare cum displicet, ἐκπίπτειν.

the Dropsie.

Aqua intercus, Hydrops.
Morbus intercutis, apud Hier.
Morbus aquæ subter cutem fusæ, dicitur Plinio.
Hydropsis. ὑδρώπωσις.
Aquosus languor, apud Hor.
Tympanites Ascites.
Hyposacra diuersa sunt intercutis nomina.

one that hath the Dropsie.

Hydropicus. ὑδερικός.
Hydropenpatiens, qui a Catone Veternosus appellatur.
Aqua intercute, morbo intercutis laborans male habens.
Tympanicus.

Drought, Dryneſſe.

Siccitas. Ariditas.
Aridudo. Siccatio.
Deficcatio. Exiccatio.
Vaporatio, Insolatio.
Siccis feruoribus vstus.
Visus humor ab igne solis.
Percaluit cælumque, vdæq; paludes.
Æthereo recens exarsit sydere tellus.
Solibus æthereis, altoque recanduit æstu.
Pocula canescunt cum frondibus veritur arbor.
Exhausta palus; terræque ardore dehiscunt.
Iam rapidus torrens sitiente Sirius.
Indos ardebat cœlo.
Et medium sol igneus orbem hauserat.
Arebant herbæ; cana flumina siccis faucibus ad lumen radij tepefacta coquebant.

to Drowne, vide to Ouerflowe.

Drowſie, vide ſlowe.

Drowſineſſe, vide Slothfulneſſe.

a Drumme to Play on a Drumme, or Tabour, a Drumſtad.

Tympanum. Tympaniare.
Tympanista, Tympanotriba.
Tympanistia.
Tympanum adhibere.
Tympana ignauia Pulsare, tendere, quatere cymbala vel tympana.
Vidi splendentia cymbala multiplices edere pulsa sonos.

Drunken or Cupſhot.

Plenus vini. Temulentus.
Ebrius. Madidus absolute.
Nimio potu mente alienatus, Drunken and mad.
Obrutus, sepultus, madidus vino, mero nimio probe appotus.
Potus absorptus à vino, Ebriacus.

Zitho

Zitho & vino æstuans.
Vino languidus, confectus.
¶ Nimio se mergere Baccho, ebrietare, ebrium facere.
Inebriare, Comessari.
Congræcari, Pergræcari.
Perpotare.

Drunkennesse, Surfetting.

Crapula, Ebrietas.
κῶμος, Ebriositas, Cic.
Temulentia, Bacchatio.
Immoderata cibi potusque sumptio.
Vinolenci à Morbo vinolentiæ ex emptus est apud Babylonem Alexander, Soli,
Capitis grauedo.
κραιπάλη, Propinatio.
Intemperantiæ potius. Heluatio.

a drunkard, a great drinker, a Swilbole, or one that is much giuen to wine.

Ebriosus, Bibulus.
Biboſus, Potor.
Bibendi auidus,
Potator, Multibulus.
Crapulam rastuans, Vinosus.
Vinolentus, Zithobibulus.
Gulæ mancipium.
Vinarius, apud Vlpia.
Theiclei amicus, θειακλείου φίλος.
Miconius, prouerbialiter.
Silenus Bacchi scilicet pædagogus,
Bibo, onis, Triconginus.
Bibax, bibulus πολυπότης.
Potator, πότης.
Biboſus, & prouerbium in Capnionis comœdia Bibaculus.
Vmbibulus, Meribibulus.
Vini Potator. οἰνοπότης.
οἰνοβαρής, vino grauis & pressus.
Vinolentus, Temulentus.
ὄξυνος, Merobibus ἀκρατοπότης.
Bibax imprudens vertitur arte meri.
Illius oculique animique natant.
Va lido titubantia vino, membra mouent.
Dubij stantque labantque pedes.
Lingua non tenuisse mero.
Multo perfusus tempora Baccho.
Nondum exhalasti crapulam.
Cura fugit & multo diuiditur mero.

to aske his Due.

¶ Nomina appellare, exigere est debitorem ad dissolutionem cogere apud Cic. in Verr. Act. 3, & Colu. Repetere æs, Debitum exigere.
ἐπαφεῖσθαι τὰ χρήματα.

to make Dull, vide Blunt. a Dull head, an Asshead, or a blockish Dullard.

Hebes, Gaudax, Stupidus.
Rudis, Inurbanus.
Crassus, Grossus.
Asinus, an Asse, ὄνος.
ὄνος ἀκροατὴς λύρας,
Plumbeus, metaphoricè.
Bœoticus. βοιωτικὸς.
Corpus sine pectore, Tibul.
Ex hara productus.
Stupida mente. Crassæ naris.
Indocilis, ἀδιδακτος.
Tardus, Nullius iudicij.
Crasso ingenio.
βαρυκέφαλος. παχύνους.
Obtusæ naris.
Cui nasi obstat obesitas quominus olfaciat. Larus, prouerb.
Semen Arcadicum, Archadicus.
Gotthicum ingenium.
Cui opus est, vt edat nasturtium.
Ingenium pistillo retusius, plumbeum.
Stipite stupidior.
Stipes, a Log.
Crassis auribus, Fungus.
Bœotica auris.
Expers ingenij. Hebes animi.
Nihil ab elephante differens.

Antronius asinus a Clowne.
Animus vel sensus communis, apud Terent. pro negligentu, dissoluto ignauo & stupido.
¶ Ruditas, infirmitas ingenij.
Stupor, stupiditas.

Dull witted, or of a dul wit.

Obtuso, hebete esse ingenio.
Stupidissimum habere ingenium.
Ingenio parum aut nihil vigere, valere. Ingenium pistillo rerusus,
Cuius ingenio, nihil magis Caricum nihil capro tam Bœoticum.
Germen Arcadicum.
Non pollere, ingenio nihil posse.
Ingenio parum præstare.

to Dung to Compesse.

Stercoribus arua faginare, apud Eras.
Ruderare agrum.
Facere stercorationem.
Rudus agro inducere.
Fimum agris fœcunditatis gratia adhibere.
Nilus annuæ inundationis exc. ssibus.
Ægyptum dicitur opimare.
Euphrates terris superfusus inuehere fœcunditatem, Sol.
Facere agrum honestiorem, pro fimo impinguare, apud Colu.
Stercore saturare terram.
Stercorare pingue facere agrum, Co. Vitia & faba. stercorare agrum dicuntur.
Lætamine agrum adspergere.
Lætificare agrum, Stercorizare.
Refouere terram stercoratione, Colum.
Facere, reddere lætum.
Pimo agrum impinguare.
Stercoratione fertilem agrum reddere, κοπριζειν.

Dung, Dunging.

Lætamen, Fimus, & genere neutro Fimum, κόπρος.
¶ Stercoratio, Instercoratio.
Lætaminis inspersio.
Insuper Fimetum seu Sterquilinium locus, a dung hill. κοπρων.
Gallus in suo sterquilinio audacior, fidentior.

Dung, or Dzdure of cattel, or men.

Merda, σκυβάλμα.
Stercus, Excrementum.
Recrementum, apud Cel. & Col.
Oletum, humanum stercus.
Corporis sex.
Egestum, Egestio, Excretum.
Digestum vetus, vt quidam nugantur,
Forium, sterens liquidum. Succerda, sterens liquidum hogs dung. διαῤῥοια, Murinum stercus. Fimum apud Plinium, græcè Mecropros, σκάδιον, quod etiam Muscerda appellatur Latinis.
Stercus bubarum, βλίτιδες.
Rotumanum. filthinesse, apud Macrob. pro stercore.

Dimme lighted, vide to see but a little long During, vide Continually. During but a little, vide transitory. Durt, Clay, Mud, Mire.

Cænum, Lutum, εἰλὺς.
Limus, βόθρος.

a Dwarfe.

Pomillio, vel Pumilio.
Nanus. νάνος.
Pygmæus. πυγμαῖος.
Pumilus, vel pumillus, Pusillulus.
Pusillus, quantus Molon, Proverb.
Breui corporis statura homuncio.
Improcerus, apud Plin.

Stipo-

Stupo, Paruus, Brcuis.
Misculus.
Fratercul⁹ gigantum, Ironicè.
Pygmæorum stirpe oriundus.

to dwell, to inhabit.

Habitare, οἰκεῖν, Manere.
Agere, Mansitare, Inhabitare.
Mansionem habere, Incolere,
Moram trahere, Morari.
Commorari, συνοικεῖζειν.
ὑμῖν συνοικεῖζειν, apud vos moratur, versatur vobiscum.
Conquiescere, Nidum habere.
Habere sedem.
Habere, apud Salust. & Plau. pro habitare ponitur.
Considere, penul. producta, vel Confidere. seruare syluas apud Virgilium, pro inhabitare.
Vmbrosis vitam degere in hortis.
Habitare laxè. apud Cic. to dwell in a great roome, Habitare ædibus modicis. to dwell streighlie.
Incertis vagari sedibus, to haue no dwelling place.
Colere, inhabitare domum aliquam.

Dwelling in heauen, as Saints, Angels, Soules.

Cœlites Cœlum, pro cœlitibus, continens pro contento.
Cœlicolæ, Agricolæ, Cæliginæ.
Superi, Sancti Diui, Cœlestes.

to goe to dwell in an other place, to flect or remoue his dwelling.

Migrare, Demigrare.
Relictis sedibus alio commigrare.
Solum, sedem mutare.
Stationem mutare.
ἐκποδίζειν, μεταβαίνειν.
Alias sedes petere.
Mouere sedes, Alio migrare.
In aliam religionem commeare.
Commigrare, apud Terent.
Commutare locum.
Mutare domicilium, cœlúm seu sedes.
Facere commutationem loci, vulgus dicit.
Vertere solum, in hoc etiam significato, apud Era. nec erat intempestiua admonitio, iussus adire magistratum, maluit solum vertere.
Suppellectilis farcinam colligere, componere, to breake vp.

a Dwelling place, vide an House.

E

to Eare, to Till, to Plough land or ground.

Exercere terram.
Telluri aratrum imprimere.
Premere terras aratro.
Ducere, deprimere, signari & pattiri limite campum.
Incuruo tellurem findere aratro.
Subigere aratrum, arua, humum, terram, segetes, Cicero, segetes, agricolæ subigunt aratris.
Solum, terram, humum, proscecare.
Arare, ἀρηριάν.
Terram vertere, inuertere agrum solum.
Sulcare, Proscindere aruum.
Perdomare terram.
Colere, Plin.
Humum fiangere rastris.
Aratro, vomere, ferro proscindere scindere.
Conuertere semina sulcis.
Agricolationem excercere.
Agricolari, apud Era.
Sollicitare tellurem, apud Virg. & sollicitare humum ac pinguia findere arua vitumque apud Tibullum pro eodem.
Cic. de senect. Terra gremio molli-

to & subacto semen sparsim excipit.
Fœcunda vertere ligonibus arua.

Early in the Morning, betimes in the Dawning.

Diluculo, ἀκροκνιφίς.
Sub auroram, εἰς ἠῶ.
Sub auroræ ortum.
Rutulante aurora.
Rubente mane.
Quum aurora se depromeret.
Prima luce ἅμα πῇ ἠμέρᾳ.
Mane. ἠῶϊ.
Luce adhuc dubia Matura.
Bene mane, & multo mane pro prima luce, vt refert Hadrianus Cardina very early.
Tempore matutino.
Rubescente cœlo.
Circa matutinum crepusculum.
Primo mane.
Circa extremum noctis.
Sub lucis ortum.
Sole diem illustrante face aurea.
Anticomio sol igneus axe.
Exijt Eoæ Tethyos è gremio.
Aurora croceo sinu diem ferente, coma refulgente aurea.
Ante solis ortum.
Primo starim diluculo.
Sub tempus ante lucanum.
Aurora procul radios in terram dispergente.
Aurora croceis orbem lustrante capillis, roseis, splendoribus caliginem dispeliente.
Summo diluculo.
Antelucana.
Ad primam auroram.
Illucescente die, seu surgente.
Sub Oceanum pulsis hiperione stellis.
A primo ortu.
Summa procul radijs feriente cacumina Phœbo.
Mane cum ab Eois, sol fuit ortus aquis.
Iam roseos ignes terris spargebat Eous.
Quum croceis fulgens aurora quadrigis, Proculerat roseas ore nitente genas. At the Sunne rising.
Ortus diei descriptio varia, apud Poetas.
¶ Lucescit, Dilucescit.
Roscus surgit dies.
Lucere incipit, melius & ornatius dixeris quam dicescit, the day appeareth.
Lucem portat Eous.
Lucis ortum anteuertere, to rise afore day light or time.

to Earne, vide to Get. an Earnest penny.

Arrha, Arrhabo, ἀρραβών.
Pignus emptionis, ἐπίῤῥωγον.
Rabo, onis apud Plaut.

in good Earnest or Sadnesse.

Serio, σπουδαίως.
Non iocos. Ex animo.
Extra iocum, Sine risu.
Citra vllum figmentum.

The Earth, the Ground.

Humus, Terra,
Tellus, Solum,
Mater magna quæ & Orbs ab operc, χθών γῆ.
Vesta aliquando pro terra accipitur.
Arida ξηρὰ frequens in sacris Bibliis pro terra est, quæ Hæbræis familiaris.

to Ease, or to deliuer from trouble, vide to Ouercome trouble.

Ease or Rest.

Quies, Ocium, Requies.
Quietudo. Otiatio.
Tranquillitas.

to be ill at Ease, vide to be Sicke. an East winde.

Eurus, εὖρος.
Subsolanus Latinis dictus, quod à sole spiret, vt græcis ἀπηλιώτης.
Euronotus vel euronaster & syroeus, South East.
Vulturnus latine.
Hellespontius, Græcus Græcis, καικίας, qui Euro aquilo vocatur in Actis Apostolorum, North East.
¶ Oriens, ἡ ἀνατολή.
Exortus solis, East.

to Eate.

Manducare. Mandere.
ἐσθίω, ἔδω. Edere.
Esitare. Vesci deponentale.
Victitare. Comedere. φαγεῖν.
Cibum sumere, capere.
εἰληφέναι σῖτον.
Capere cibum, Quid.
Explere venttem.
Famem cibo solari.
Latrantem & iratum placare ventrem, Horat.
Turbucinari.

a great Eater, vide a Glutton. to Ebbe.

Mare dicitur refluere, reforberi, de seruere seu deferuescere.
¶ Refluxus.
ἄμπωσις, quasi εἰς ἄπωσις, quod mare aquam rebibere videatur.
Recessus æstus destituentis littora, quando post exundationem, aqua ad mare reuertitur, the Ebbe.
Solinus scribit, subitâ vi spiritus citissimi aut reuomi maria aut resorberi.

Extsoones, vide Againe. to egge, stirre, or prouoke a man to wrath or contention.

Lacessere, κνιδοπλήζ.
Irritare. Ἐξορχαίν.
Exacerbare.
Agere aliquem stimulis.
Prouocare. Incessere.
Insultare. Impetere.
Infestare. Iratum reddere.
Ingenio irritabili.

the Eyes.

Oculi. ὀφθαλμοι.
Lumina ἴσατι, ὄμματα.
Orbes pro luminibus, seu oculis apud Lactan. & Pruden.
Oculi recepti concauo, introrsum recepti compressi, deepe eyes.
Oculi feruentes, ardentes, acres, eager, sharpe, fierce, angry and burning eyes.
Acuti, cleare and sharpe eyes.
Gnaues, grieued, heauie eyes.
Lubrici, wauering, variable, deceitfull eyes.
Lippientes, bleare eyes.
Cruentati, suffusi cruore, blodie, blacke, or blew eyes.
Torui, crudeles, cruel, sturdy, grim fell, frowning, lowring eyes.
Glauci, herby-greene eyes, like to Cats, Lions, or Dwles eyes.
Ramdi, Cerulei, skie colour eyes.
Ludibundi, wandering, toyteringe, or harlots eyes.
Rigentes, stiffe, hard, rough eies, that cannot bee mooued, nor here nor there.
Lyncei, quick-sighted eyes.

to

to lift vp the Eies, to loke vpwards.

Oculos leuare, eleuare, tollere, attollere, erigere, efferre ad sydera, æthera.

one that hath but one Eie.

Vnoculus Latine vocatur, & apud Plautum, Vnioculus.
Desioculus, Luscus.
Monophthalmus.
μονοφθαλμος, pro quo inepti monoculum dicunt, conflantes ex Græco & Latino, dictionem quod vitio datur.
Thersites, Cocles.
De Cocitum familia, prosapia.

to close the Eies of one that is dying.

Morienti premere oculos, apud Virg.
Condere lumina chara manu.
Comorimere, & opprimere oculos apud Valerium, & Ouidium, pro quo claudere oculos, seu lumina.
Lucanus posuit & Plinius.
Oculos operire. Soluere oculos morientis lethum dicitur.

to put out owes Eies.

Eripere visum, Cæcare.
Occæare, Lumen adimere.
Lumine priuare oculorum.
Oculos effodere, eripere alicui.
Tollere, Excæcare. τυφλωσις.
Telo lumen tenebrare acuto.
¶ Oculorum visum recipere, restituere, to restore the light.

to put out ones Eies with gifts, to Bribe or Corrupt with Bribes.

Muneribus, largitione rem agere.
Mentes imperitorum largitione cæcare, Cic. δωροδοκειν.
Corrumpere pecunia muneribus, & prouerbialiter : Argentis hastis pugnare.
ἀργυραις λογχαις μαχεσθαι.
Exoculare iudicem. Erasmus.
Pecunia tentare, sollicitare.
Muneribus illicere, inuitare.
Profundere largitionem.
Obcæcare animum auro.
Muneribus abducere à vero.
Pecunia, largitionibus persuadere.
Sententiam auro impetrare.
Largitionibus, Simoniacis artibus ad ecclesiæ gubernationem peruenire, ascendere.
Largitione pecuniæ captare animum alicuius.
Flectere muneribus auro Iudicem.
Auro enim nil inexpugnabile.
Malis ferire. κακοις βαλλειν.
Corruptus pecunia agentanginam pati prouerbio dicitur, & Græce δωροδοκημενος, corruptus muneribus. ¶ Largitionibus corrumpi.
Muneribus allici. Suscipere, accipere munera in corruptionem.
δωροδοκιας δεχεσθαι.

Eldership, vide Olde age, to be the Eldest.

Præcedere, præcurrere ætate.
Antecellere ætate, Cic.
Antecedere ætate vel anteire.
Natu maior, Natu grandior.
Esse maiore, grandiore, prouectiore ætate.
Annis grandior, Primæuus.

to Elect, vide to Choose.

Elegancy, fineneſſe of ſpeech

Decus sermonis. Concinnitas.
Mundities, Splendor, Nitor.
Lepos. χαριεντισμος.
Polities, Scitamentum, Metaph.

Cultus

Cultus, Gratia, Veneres.
Lenocinia, Phaleræ, Elegantiæ.

Elegant, Clean, Neat, Gay Feat, Pretty, Fine, Minion, Trick and trim.

Elegans, Ornatus, Politus.
Cultus, Nitidus, Bellulus.
Splendidus, Concinnus.
Comptus, Mundus.

an Elegant ſtile.

Stylus elegans, ornatus, facundus, limatus, elimatus, comptus, politus, cultus, compoſitus, venuſtus, nitidus, ſuaui-, elaboratus.

an Elephant.

Elephas, Elephantus.
Barthus, Anguimanus, Lucabos.
Belo, Lybiſſa, Murmarica.

Eloquent.

Diſertus. εὔστομος.
Facundus, Rhetor.
Beniloquus, amœna ſermonis facilitate.
Cœleſtis in dicendo vir.
Concinnus. ἔυκαιρος.
Eloquens. λόγιος.
Eloquio præſtans Ciceronem, omnes eloquentia vincens.
In dicendo ſuauis, ornatus, non indiſertus.
Plato alter, vtpote qui ſingulari ſuauitate orationis.
Suauiſſimæ pronunciationis.
Orator omnibus pene numeris abſolutus, in quem ſua munera effuſiſſimè natura contulit.
Dicendi arte & facundia nobilitatus.
Eloquentia Ciceroni vix cedens.
Mercurius alter. Ilioneus.
Neſtore facundior.
Neſtorea eloquentia.
Cicero, Demoſthenes alter.
Pithius deliciæ & condimentum.
Suadæ medulla, Budæus.
Ratæ facundiæ.
Qui eloquentiæ eſt abſolutæ.
Florens eloquentia.
Cui eſt facundia vatis Audini, id eſt, Virgilij.
Cuius ab ore fluit melliti gurgitis vnda.
Mellitam in ore habens dulcedinem.
Facundiſſimi oris præditus eloquentia.
Mellitam habens facundiam.
Inſigniter diſertus.
Aurea præditus lingua, qualem Dionem Philoſophum & Rhetorem teſtatur Suidas. χρυσόστομος.
Fluuius Tullianæ eloquentiæ.
Oratoria, Comicaque præſtans facundia.
Fonte potatus Tulliano.
Marcus Tullius Omnium ſuffragijs vberrimus & inexhauſtus facundiæ fons.
Cuius ex ore verba facundiſſima velut riui viuo fonte lepide fluunt.
δὴ ἀγορηταὶ Ἐσθλοὶ, apud Homerum, ſed dicere egregie.

to Embrace, to Loue.

Imbrachiare, Amplecti.
Amplectari, Amplexus dare.
Tenere aliquem complexu.
In complexura alicuius venire.
Circumplecti.

an Emperour.

Auguſtus, Imperator.
Auſonius Dux.
Cæſar, καῖσαρ, ἀγρεὺς.
Imperatoris fungens munere.
Cæſarea maieſtas.
Induperator in verſu.
Orbis Chriſtiani moderator.

Quem

Quem penes imperium terræ, cui summa potestas.
Summus orbis terrarum princeps.

Emptie.

Cassus, Vacuus, Inanis.
κενὸς, διάκενος. Vanus.
Ventosus metaphorice.
Subuentaneus, ἀπνοίμενος.
Exhaustus. Vide voide.

to Enchant, to bewitch.

Fascinare, effascinare, Incantare.
Oculis aspectuque nocere.
βασκαίνειν. Cantare.
Magia visum auferre.
Aciem animi, oculorum, intuentium oculos præstringere.
Μαγεύειν τοὺς ὀφθαλμούς.
Exercere artes veneficas, præstigias artis magicæ.
Canere, pro incantare, apud Virg.
Præstigiare.
Lumina, oculos alicuius fallere.
Præstigijs oculos eludere.
Incantationibus perniciem adferre.
Excantare idem quod incantare.
Carminibus maleficia facere.
Noctu euocare vmbras & animas responsa daturas.
Defixa cœlo deuocare sydera, Horatius.
Lunam cœlo deducere, deripere incantatione.
Carminum maleficijs varias imaginum facies mentiri. Sol.
Miris præstigijs circumuenire, ludere, illudere, vulgus decipere.
Circeo poculo hominem in alium subito mutare.
Dementare.
Perstringere.
¶ Solúere maleficium.
Excantare. Recantare, to vnwitch.

Enchantment, vide Witcherie.

to Encloſe, to hedge, or wall about, or to Enuiron with hedges or walles.

Sepire, Circumsepire.
Ducere vallum.
Castra vallo cingere.
Circumuenire vallo, Salust.
Munimentum ex palis struere.
Iacere aggerem.
Urbes multo vestire aggere.
Firmare locum in magnis munitionibus, Cæsar.
Confirmare castellum tum præsidijs tum multis tormentis.
Locum præsidijs vincere.
Vallo munire.
φρουρεῖν. Obserpire.
Obuallare. Circumuallare.
Segeti prætendere sepem.
Circumuallare, Cingere.
Ambitu cingere, circundare.
φραγμὸν πεφυτεῦσθαι. περιφράσσειν.
Ambire, munire.
Latera sepimento iungere.
Obijcere, obducere sepis munimen.
Pomarium hortum siuticæ obsepire spinoso.
Vestire vepribus & dumetis, Cic.

to Encourage, to Animate, to Comfort.

Addere animum.
Inspirare animum.
Facere alicui animum bonum, Plin.
Animare. Erigere.
Subleuare, frequenter in sacris.
Inducere in spem. Dare spem.
Suppeditare vel dare animum.
Multum animi adferre.
Incendere, Solacre corda metu.
Acuere, pro animum addere.
Spiritus adferre, Hor. Timido quoq; a possint addere mentem.
Viros in arma excitare.

Mouere

Mouere, accendere, inflamare.
Cicero: Vt amici iacentem animum excitet, educatque in ſpem, cogitationemque meliorem
Sufficere animum viresque ſecundas Danais. Virg.
Cohortáti, ne animo deficiant.
Addere, dare audaciam, alacritatem.
Adijcere animos vel mentem.
Verbis animos confirmare, addere.
Reddere, redaſcendere animum ac metum adimere.
Animam reddere & vitam.
Aſpergere aquam Eraſ.
Exigere animum.
Armare animis aliquem.
Excitare alicuius animum.
Inimicorum augere animos. Plaut.

to Encreaſe, vide to Augment.

What Encreaſeth, may Decreaſe.

Quicquid augetur, creſcit, amplificatur, maius atque amplius, quamcunq; fit ad rem acceſſio, aliquid accedit, accreſcit, eandem minui, imminui, diminui, comminui neceſſe eſt, attenuari, extenuari, iacturam pati, de ea detrahi, auferri, adimi poteſt.

an End.

Finis, τέλος, Calx.
Exitus, vnde illud Naſonis, Exitus acta probat.
Cataſtrophe fabulæ, cuiuſlibet rei exitus prouerbialiter, vocatur, ſicut.
Coronis, vnde dicimus ad Coronidem vſque:
Exitium, an ill end.
Terminus, Virg. Terma.
Meta, Extremum, Limes.
Regio præſertim in plurali numero, à Cic. & Budæo ponitur pro finibus & terminis.
Vrbs vltima, the end of the town.
remotior, longinquior vrbis locus, Cic. vltimam habitare vrbem.

to End, to bring to an End, to Atchieue or finiſh.

Finire, τελειόειν. Peragere.
Conſummare, Complere.
Perficere opus, Explere.
Conficere rem, Abſoluere.
Ad metam vſque perducere.
Vltimam manum, ſummum faſtigiũ imponere, perorare.
Concludere, Clandere.
Componere, Virg.
Finem imponere.
Finem facere.
Terminare.
Ad calcem vſque deducere:
Ad vmbelicum ducere, deducere.
Extremum actum, ſeu Colophonem addere, κολοφῶνα, ἢ τὸ τέλος, τὸ κεφάλαιον θεῖναι.
Complanare opera iam conſtituta, eſt operi manum extremam imponere.
Ad vltima venire.
Detexere, pro perficere, ſeu multũ texere apud Virg. to weane off.
Supremam, ſeu extremam manum imponere addere.
Cic. Manus extrema non acceſſit operibus eius.
Vela complicare, conſtringere.
Omnibus partibus numeris abſoluere,
Hic terminus hæret.
Ad calcem, metam, finem ducere.
Perſequi opus cœptum.
Receptui canere.
Ad finem perducere, profligare.
Bellum iam profligatũ eſt, brought to an end.
Dirimere bellum.
Prima mei pars eſt exacta laboris.
Finis adeſt.
Meta vltima rerum,

Perfectum

Perfectum reddere.
Extremum fabulæ actum peragere.
Patrare incœpta, eſt perficere.
Perpetrare ſed malam plerunque in partem.
Opus meum vt volui omne perpetraui.
Ad deſtinatum exitum perducere.
Ad effectum perducere.
Orationem terminare, τελειῶ,
Ad bonum & congruum finem deducere.
Exædificare, eſt abſoluere edificanda, opus ædificiorum cæterorum. Cic. Ne graueris exædificare id opus quod inſtituiſti.
Ad calcem peruenire.

to bring to a good End.

Fœliciter, proſpere, ex animi ſententia rem expedire, conficere, terminare, perducere.
Ad bonum exitum, finem, Enentum, terminum reducere.
Vt finis ſit propitius, fœlix, facilis, ſecundus, pro benignus.

in the End.

In fine, In calce.
Venire ad vltima.
Circa finem, calcem.
Exijt emeritis curſibus annis.
In Extrema, in poſtrema parte.
Operis faſtigia ſumma
Littera deteſſo, pollice ſiſtit opus.
εἰς τὸ τέλος, Ad finem.

to Endure, vide to Suffer. to Beget, for the man: to conceiue, bring forth or be deliuered, for the woman, to Engender for them both.

Parere. τικτῶ, τίκτειν. Ferre.
Ædere. Gemellos ædere. To bring forth twins.
Filios, fœtum producere.
Serere metapho. Virg. Sate ſanguine diuum.
Fœtum emittere.
Eniti, procreare. Generare de maribus propriè, licet de fœminis etiam ponat. Plin. to beget.
Gignere tam virum, quam mulierem ſpectat.
E tenebris vteri in lucem fundere.
Ædere in lucem, Cic. Simulatque æditi in lucem & ſuſcepti ſumus, brought forth.
Puerum, partum, fœtum efferre lætas ſub auras.
Vitæ ad munera, lumine ſub auras infantem profundere.
Effundere proles, pro parere, apud Virg.
Geminam partu dabit Ilia prolem.

to Enioy, to haue poſſeſſion, to Obtaine, to take fruition.

Vti, Frui, Perfrui, Potiri.
Vſurpare, vſum habere.
Fruiſcor, & fruniſcor idem ſunt.
Vtimur tamen vtilibus, fruimur delectabilibus.
Fructum voluptatemque percipere, vide to poſſeſſe.

to Enlarge the Empire, or Dominion.

Proferre limites.
Prolatare imperium.
Dilatare regni pomeria.
Augere imperium, regnum.
Propagare fines imperij dilatare imperium, latum, amplumq; reddere.
Fines imperij regionibus adiectis adaugere.

Enemie, vide Foe.

Enough

Enough of this, vide to Speake no more of this.

to Enter, to go in.

Intrare, Ingredi.
Inire domum, casam.
Ferre, inferre pedem intro.
Succedere tectis, vrbe.
Subire, Introire, Subintrare.
Pedem inferre, εἰσίλθειν, εἰσέρχεμαι. ὑποδύομαι.
Insistere limen, Virg.
Succedere, apud Virg.
Nostris succede penatibus hospes.

to Entice.

Allicere, Illicere.
Pellicere, Allectare.
Pronocare, Lacessere.
Suggerere, Irritare.
Inuitare, Inducere.
Inescare. Vide to Allure.

an Entrance, or going in.

Introitus, εἴσοδος. in primo limine ad ora vrbis.
Ianua, Limen.
Ingressus, Aditus.
Fauces metaph. stricti ingressus, narrow Entries.

to Entrap, to lay an Ambush.

Insidias facere.
Insidiosè vni, damna, ignominiam inferre, obferre.
Insidiosè tractare.
Insidijs petere, perdere opprimere.
Technas struere.

to Enterprise, vide Begin.

to Enuie or to Hate.

Inuidere, Æmulari.
Inuidiosum esse.
Inuidia tabescere.
Odisse cane peius & angue.
Inuidiam habere, apud Cic.
Inuidia flagrare, stimulare. φθόνῳ ἐκδαῆναι.
Inuidia vel odio æstuare, full of enuie.
Ardere inardescere odio, inuidia faucibus inuidiæ.
Acrioribus inuidiæ stimulis vri.
Inuidia rumpi.
Prosequi aliquem odio capitali.
Capitaliter odisse.
Liuore consumi, exedi.
Exercere odium, iracundiam:
Odisse fratrem tacito sub pectoris antro. Odisse.
Odio prosequi.
Parum fauere.
Prosperum inuidere successum.
Exercere aliquem odijs, Virg.
Prælatos, seu indignitate constitutos voracissima eruminabit inuidia flamma.

Enuious, Wicked Malicious.

Æmulus, Æmulator.
Zelotes, ζηλώτης. Zoilus.
Osor, Exosor, Inuidus.
Liuidus, metaph. Inuidiosus.
Criticus, Insectator.
Calumniator, Obtrectator.
Vitupero, Vituperator.

Enuie, Hatred, Spight.

Liuor, Odium, Inuidia.
Inuidentia, Ill-will.
Zelus, Simultas.
Loligo pro inuidia ponitur.
Rancor in eadem reperitur significatione, quamuis à plærisque barbarum censeatur.
Abijt de corpore liuor.
Inuidia nullum magis tormentum

Siculi inuenere tyranni, quod ſuum torqueat authorem.

to Enuiron, or Compaſſe about with a ditch or trench.

Ciuitatem ferè collapſam egregiis foſſis, turribus, ac propugnaculis munire.
Foſſis binis cingere.
Turribus, mœnibus firmioribus ac profundioribus foſſis egregiè munire.
Cœtu cingere locum.
¶ Ducere foſſam, foueam. Circundare foſſam latam.
Amictu cinctus.
Obſcuro aëre ſeptus.

to Enuiron or Compaſſe about with Walles.

Muros vel murum ducere, extruere.
Muro cingere vrbem, Liuius.
Mœnibus includere ſuburbium.
Armare, munire oppidum muro.
Ducere mœnia, Virg.
Iacere mœnia muros.
Circundidit nona mœnia oppido.
Muro concludere.
Murum circumducere.
Murum obiſtere opponere.
Murum addere, ἐπιτειχίζειν.

an Epitaph.

Epitaphium.
Lapis inſcriptis ſtat ſuper oſſia notis.
Lapis carmen habet.
Signatum carmine ſaxum.
Nomen in marmore ſculptum.
Tumulo ſuperaddere carmen.
Inſculpere nomen defuncti.
Nomina ſcripta tenet tumulus.
Inſcribere marmora notis.

Equally, vide Likewiſe. Equitie.

Æquitas.
Æquum & bonum.
Δικαιοσύνη, Iuſtitia.
Adraſtea pro iuſtitia ponitur.
Æqua gerens rectam quæ librat pondere lancem.
Iuſtitia inamota, firma tenaxque manu.

to Erre, vide to Faile, and to Goe out of the way. an Errour in opinion, a fault in Writing.

Error, Erratum.
Ψεύδοδοξα, Falſa opinio.
Hallucinatio, Dormitantia.
Menda, dæ, & Mendum, di.
Culpa, Noxa,
Delictum.

to Eſcape, to Fly away to Auoid.

Euadere, elabi.
Fuga dilabi, Aufugere.
ἐκφεύγειν, ἀναλύειν.
Subterfugere. Subterlabi.
Erumpere. Effugere.
Euolare pœnam vel ex ſeruitute.
Pedibus ſalutem quærere.
Δραπετεύειν, ἀλλήσειν.
Spem in pedibus ponere.
Euolare periculum, effugere vt pisces.
Λίνα & retia, apud Euſthat. in 3. Iliados πτερύγια πόδες ponitur.
Fractis vinculis pœnam euadere.
¶ Subducere ſe, ſubtrahere oculis, abdere, abſtrudere, auferre, conſpectu. ἀναχάζειν.
Senſim ſe ſubripere, to ſtily away. Terent.

Hinc

Hinc vos amolimini, nam mihi impedimentum estis.
Facessite hinc. Vide to flie away.

to Escape or passe without danger.

Extollere caput.
Ex malis emergere.
Cum sarcinis enatare.
Transsilire discrimen.
Effugere, euadere periculum.
Excutere ceruice securim. Virg.

to Eschew, to auoid, to decline, to bend from.

Cauere. ἀλλαξεῖσθαι.
Fugere, Vitare.
Declinare, Effugere.
Prætetire apud Terent.
Elabi, Euadere.
Cautius adspergine viperina vitare.
Euitare, Abhorrere.
Fugitare prouinciam.
Deflectere.
Defugere authoritatem, munus.
Præcauere cum magna diligentia.
Deuitare, Vitando declinare.
Subterfugere laborem.
Decedere cum datuo, apud Cæsarem.
Quibus ita interdictum est ijs omnes decedunt, aditumque sermonem fugiunt.

to Eschew or auoid ill companie.

Improba pestiferi fugere commercia, cœtus. Erasmus.
Talis enim quisque sit cum qualibus agit familiaritatem.
Fugere consortia prauorum.
Malis non congredi.
Abstinere ab ijs quibus caudæ sunt nigriores.
Malorum declinare consortium.
Cum prauis & discolis rationem non habere.
Reuocare se ab omni malorum virorum contagio.
Syrenum cantus, Cyrces pocula & Veneris fœuas effugere blanditias.
Blanda Venus pueros nigrum deducit ad Orcum.

Especially, Chiefly, Principally.

Maximè. μάλιστα.
Præsertim. Præcipuè.
Vt qui maximè. Quam maximè.
Potissimùm & Potissimè.
Impensius, pro multo magis.
σφόδρα μᾶλλον.

to Esteme, or to set by.

Æstimare. Iudicare. νομίζειν.
Ducere, apud Cic. ἄγειν.
Pendere, med. cor. cum genitiuis tanti, quanti, &c. quemadmodum & facere pro æstimare.
ποιεῖσθαι. Metiri.
Ponere, apud Terent.
Censere, Putare.
Reputare, Existimare.

to Esteme greatly.

Magni instar numinis aliquem habere.
Magno in precio habere.
Pluriml facere.
Magni pendere, habere.
Mirari aliquem.
Magni ducere.
Magni seu maximi æstimare.
Suspicere, Reuereri.
Magni facere. Magnificare.
μεγαλύνειν, περὶ πλείστου ποιεῖσθαι.
Eximium habere. Exosculari. Vide to Weigh.

to bee Esteemed or much set by, in great Estimation.

Magni fieri. In precio haberi, esse.

Magnæ existimationis esse.
Plurimi fieri. Censeri.
Haberi in numero.
Maximo in precio esse.
Haberi magni. Clarere.
Magna authoritate pollere, & gratia valere apud omnes.
Reliquos maiestate superare.
Esse in existimatione, in numero.
Florere authoritate, gloria rerum gestarum, honoribus.
Circumfluere, fluere gloria.
Sálluſt. Florere. Vigere.
Digitis denotari.
Esse numero & haberi numero.
Habere nomen.
In gratia esse, apud Cic.
Ferire sydera laude, Horat.
Inter homines cœleste quoddam numen agere.
Nomen æthereas adusq; nubes ferre.
Sermone hominum celebrari.
Summa gloria fruisci, apud Gell.
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.

greatly Esteemed, much set by, Famous, Renowned.

Clarissimi nominis.
Fama celebratus.
Magnæ dignitatis, & authoritatis.
Summæ authoritatis.
Clarus, Nobilis.
Celeber, Celebratus.
Grauis & honoratus apud suos.
Celeberrimæ famæ, quanta vix cœlo capi possit.
Feriens sydera laude, apud Horat.
Qui est in magno nomine & gloria. δοξαζόμενος.
Primæ authoritatis.
Primi nominis.
Multi nominis vir.
Primæ notæ famatus.
Existimatus. Gell.
Eximius vir. Gratiosus.
Honoratus. Insignis etiam pro quacunque virtutis fama & celebritate claro ponitur.
Qui in ore viget omnium.
Magnæ estimationis. ἀξιόμισος.
Qui in maximo habetur precio & authoritate non modica.
Grauitatem, comitate pulcherrima conditam præ se ferens.
Cuius incredibilis est, apud Cæsarem Maiestatem, regiam celsitudinem tum gratia, tum authoritas, penes quem res omnis vertitur, α & ω.
Cuius sententia apud N. oraculi pondus habet.
Authoritate, gratia, atque potentia plus omnibus valens in cœlo esse dicitur Ciceroni. Vide renowned

to Esteeme as nothing, vide to set nought by. to Esteeme or thinke, vide to Suppose. to be Euen with, vide to Recompence & to Reuenge. the Euening.

Serum diei, Vesper, Vesperum.
ἑσπερα. Serum substantiuum.
Tempus vespertinum.
Occasus, Tempus occiduum.
Vespertinum crepusculum.
Vespera pro eodem apud diuum Augustinum legimus.

In the Euening late.

Vesperi. ἑσπέρας, ὀψέ.
Vesper, Serò, Tardè.
Serum, Serotinum tempus.
Sub tenebras.
Die iam vesperato, Soli.
Sub obscuræ tenebrosa crepuscula noctis, traherent quum sera crepuscula noctem.

Circa

Circa vespertinum crepusculum.
ἑσπέριλιω ἐκπορε.
Nocte incipiente, ἐκφαινομενη,
Cadentibus vmbris.
Iam radios sole regente suos.
Prima nocte. ἀρχὴ σεσήλιν. νύκτος.
Die se inclinante, Twy-light.
Præcipitante se iam sole, ruente.
Prima vespera cum adhuc lux dubia.
Sub noctem.
Proximus æthereas Titan abiturus in vndas.
Deuexo proprior sit vesper olympo.
Fuseo helperus ibat equo.
Iamque suos vultus sol condidit.
Ad prima crepuscula, sub.
Sera rubens accendit lumina vesper.
Cæruleis Titan cum iam demergeretur vndis.
Sub horrentes quum Titan pergeret vmbras.
Sed in multam noctem, vel ad multam noctem, in profundam noctem, vt est apud Cic. Late in the night.
Obscura, media nocte.
Quum medios cursus nox atra tenebat, flexaque tarda pigri plaustra Bootis erant.

Euery where, all ouer.

Vbique. Vbique gentium.
Ubi locorum. Ubilibet.
Nusquam non. Passim.
ἑκαστυχῆ. πανταχῆ.
Apud gentes omnes.
Omni in loco. In quolibet loco.

Euerlasting, for euer.

Immortale. Perpetuum.
Sempiternum. Indissolubile.
Æternum. Æuiternum. Perenne.
Et Cedro dignum. Worthie to remaine for euer. Vide Age.

Euerlastingly.

Æternum & Æternè aduerbium.
In sperpetuum.
In sempiternum. Perpetim.
In æuum. Omne per æuum.
Omne ad tempus.
In æternum. εἰς αἰῶνα,
Duæ sunt vbique dictiones cùm in cum accusatiuo construitur, ideoq; necessario separandæ.

an Euerlasting, perpetuall, and immortall renowne or fame.

Nomen ab omni temporis iniuria vindicare.
Propagare nomen æternitate.
Constituere memoriam perpetuam generi suo.
Nomen immortalitati donare, commendare, tradere, Maximam gloriæ famam posteris relinquere.
Æditis operibus ac eruditione immortalitatem parare.
Nomen dare gloriæ sempiternæ.
Consecrare memoriam nominis sui amplissimis monumentis.
Sempiternæ hominum memoriæ consecrare. Illa vita est tua quæ vigebit memoria sæculorum omnium.
Perpetua tui erit memoria.
Ibit in sæcula nomen tuum. Plin.
Immortalem ex aliqua deportare gloriam, quæ non nisi magno paratur sudore.
Admirationem sui posteris relinquere.
Monumentum æternum relinquere.
Nunquam intermorituram famæ decus sibi parare.
Cicero: Cuius ingenium variosque sermonis immortalitati scriptis suis Plato tradidit.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermorituum decus parare.
Nomen ad posteros transmittere.
Famæ immortalitatem consequi.
Haud illaudati nominis æternitatem comparare.

Euident or plaine.

Euidens. Planus.
Manifestus, Apertus.
Expeditus, Lucidus.
Luculentus, Perspicuus.
In promptu. Vide Plaine.

Euidently, vide Clearely, Euill spirits.

Spiritus deceptorij.
Cacodæmones.
Seductores, fallaces spiritus.
Mali genij, πνεύματα πλάνα.
Maligni spiritus. Vide Fayries.

an Euill man, vide an Ill man. Exactly, Perfectly, Cunningly, Workmanly and Artificially.

Affabrè. med. cor. πύκα.
Faberrimè, Exactè
Elaboratè Accuratè.
Optimè, Artificiosè.
Graphicè. γεωμετρικῶς.
Perfectè, Planè.
Pulchrè, Insigniter.
Nobiliter, Decorè.
Non infabrè, apud Liuium.
Ad normam factura.
Ad regulam respondens.
Ornate, Politè, Perpolitè.
Consummatè, Conquisitè.
Absolutè, Exquisitè.
Ingenio præstanti & eruditione perfecta.
Térque quatérque.
Ad libellam.
Ad amussim. ἀκριβῶς.
Ad perpendiculum.
Summa cura, Summo studio.
Antiquo opere & summo artificio factum. Cic.

to Examine, to discerne, and to decide a matter.

Tractare, versare causam.
Causam, negotium aliquod discutere, excutere, expedire.
Discernere, Euentilare.
Considerare, Expendere.
Inspicere, Putare rem.
¶ Decidere, transigere causam.
Definire, statuere, decernere, proferre, ferre sententiam.
Iudicare de negotio.
Arbitrari Iurisconsultis dicitur.
Causam agere, agitare, dicere.
Causam alicui adiudicare, apud Ciceronem.
Sententiam dicere his partibus.
Determinare, iudicare causam.
Litis nodum Tinedia bipenni dissecare.
Nodum expedire.
Anfractus litium antiquare, pro extinguere.
Litem, causam componere.
Sedare controuersiam.
Dirimere controuersiam, litem.
διαλύειν τὰ ἐγκλήματα.
Dijudicare.

to Examine exactly, to consider diligently, to weigh the matter well.

Consilia euentis ponderare, Cic.
Rem ad calculum vocare, vetis rationibus expendere.
In mente, cogitatione versare.
Secum cogitare, ponderare, æstimare, metiri, dijudicare.
Rem recta reputare via.
Discurrere æquitatem, quid verius æquiusque, expendere.
Inire cum ratione aliquid, Terent.
Secum voluere, Virg.
Cæcosque volutat. Euentus animo secum.

Despicere

Dispicere aliquid acie mentis.
Perpendere rem tota veritate.
Cognoscere causam vel de causa est ius causæ discutere, vt tandem diiudicetur.
Vagues arrodere.
Dispicere quid è re propria sit.
Altius considerare.
Propius inspicere, examinare, perpendere, Caput scabere.
In nocte consilium, aurora vbi crastina surgat, consultare,
Ruminare, seu remandare negotium, ἀναμάσασθαι τὸ πρᾶγμα, vt habent prouerbia.
Reuoluere animo, mente.
Etiam atque etiam expendere.
Concidere animo. βυλεύεσθαι.
Mouere animo, apud Virg. pro cogitare.
Attentius accuratiusq; considerare.
Studiosè meditari.
Capere deliberationem, Cic. to cõsult or deliberate.
Exquisita cura, summo studio pensitare.
Reuocare rationem ad veritatem, rem ad rationem.
Cogitationibus profundis ac penitioribus rem expendere.
Non statim decernere, sed mora interposita.
Expendere probè, non oscitanter ad Critolai libram.
Cogitationum fluxus ac refluxus sustinere.
Magna cogitationum tempestate fluctuare. full of sorrow or pensiuenesse.
Morari in re aliqua sollicitè.
Omnia diligenter & exactè discernere, grauissimoque iudicio tanquam trutina ponderare.
Scrutari diligenter secretiores sensuum recessus.
Lemè consultare,
Præmeditari.
Amplius diu deliberare.
Subinde retractare.
Rationes trahere, Salust.
Cogitare, pro memoria repetere, apud Cic.

to Excell, to Passe, to bee more excellent.

Præstare, Antestare, Excellere.
ὑπερέχειν, Præcellere.
διαφέρειν, Excedere,
Antecedere.
Præire, Anteire.
Antecellere, Prænitere,
Præpollere, Superare.
Vincere, Præeminere.
Supereminere, Florere.
Ante esse, apud Salust.
Præcedere, Transcendere.
Primas tenere, πρωτεύειν.
Primas obtinere seu principatum.
Palmam tenere, Præcurrere.
Præterire, pro antecellere, vincere, apud Var.
Laudem Præripere.
Præcipuum esse,
Arcem tenere.
Primam obtinere laudem,
Multis parasangis præcurrere.
Primas referre.
τὰ πρωτεῖα φέρειν.
Equis (vt aiunt) albis præcedere, præcurrere.
Longè vincere.
Longo interuallo præcedere, anteire præire, præcurrere.
Omnes procul à tergo relinquere,
Antegredior.
Nulli aut nemini cedere.
Antecedere honore, ætate, vsu rerum.
Concedere nemini in literarum experientia.
Partes habere priores.
Parem non habere.
Vincere acta partis.
Multis partibus superiorem esse.
Primum mereri locum.
Palmam magno eruditorum omniũ

consensu prætipere.
Neminem suorum non superare.
Principem vbique tenere locum.
Nullum habere secundum.
Primas tenere partes.

Excellent.

Excellens, Præcellens.
Præpollens, Præstans.
Præstans. Eximius.
Illustris, Egregius.
Perspicuus, Insignis.
Inclitus.

Excellent, Passingly, Nobly, Princely.

Festiuè, Festiuiter.
Regaliter, Magnificè.
μεγάλως, Maximè.
Celeberrimè, Excellenter.
Egregiè, κάλλιστα.
Singulariter, Præcipuè.
Eximiè, Insigniter.
Oppidò, Mirè.
Vnicè, Apprime.
Mirificè. θαυμαστῶς.
Honestè. Honestissimè.
Pulcherrimè.

to Except.

Contra aliquos excipere.
Excludere, ἐκκλείειν.
Cauere, Præscribere.
Exceptionem dare cum datiuo, pro excipere.
Demere, Tollere.
Exceptionem facere, vulgus dicit.

Except.

Exceptus, Exemptus.
Posthabitus, Omissus.

Exchangers, vide Bankers.
to Excommunicate, vide to Curse.

to Excuse or discharge himselfe.

Diluere crimen, Obiectum.
Purgare se.
ἀπολύεσθαι τὸν ἑαυτοῦ.
Dicere causam, apud Terent.
Propulsare, refellere accusationem.
ἀπολογεῖσθαι.
Abstergere adspersam labem.
ἀποπλύνεσθαι κατηγορίαν.
Fucis, miris coloribus, factum exercusare. Crimen excusare lachrymis.
Infamiam, maculam delere.
Delere turpitudinem.
Apud Iudicem se defendere.
Inhumanitatis labeculam purgare, aspurgare.
Intentatum falso crimen depellere.
Demoliri culpam de se.
Culpam conferre in ætatem in alios consultores.
Grauem infamiam eluere, falsam suspitionem tollere.
Extricare se, Expedire.
Euoluere, Excutere, Vindicare.
Adserere. Absoluere.
Omni se turba euoluere.
Abducere à molestijs, angoribus sollicitudine sese, apud Cic.
Curam dimittere, postponere abijcere.
Occupatione aliqua se relaxare.
Auocare animum è negotio omni.
Graue curarum onus abijcere.
Construuntur fere omnia cum accusatiuo personæ, & ablatiuo rei, vt curis laqueis, negotijs.
¶ E retibus elabi. Periculum effugere, declinare.
Euitare, emergere ex malis, ex negotio, flamma.
ἐκλείσαι ἐκπηδῆσαι.
Astutè elabi. Elabi ex hostibus.
Ex periculo, διαπεύγειν.
Eluctari, Euadere. Vide to escape out of danger, and to purge.

an

an Excuſe or Purgation.

Excuſatio, ἀπόφασις.
Purgatio, Prætextus & prætextum in neutro genere, apud Sueton Color.
Rima idonea per quam elabi quis poſſet. id eſt acauſatio.
Fucus, Velamen.
Cauſatio, αἰτία.
Obtentum, apud Tacit.
Occaſio. προσύλλημμα.

to Execute his charge, vide to Doe. to Execute or to doe an Execution.

Exequi, Perficere, ἐκτελεῖν.
Executioni mandare.
Facere, obſeruare.
Sine diſſimulatione tradere effectui.

to giue a good Example.

Rectis moribus hortari ad ſtudij emulationem.
Exemplum præbere bonorum operum apud Paul.
Populo omnis ſanctimoniæ & pietatis exemplum præferre.
In exemplum alijs prælucere.
Formam bonæ vitæ præbere.
Omnibus abſolutum quoddam exemplare, exhibere, vnde omnes omnium virtutum formam ſibi petere poſſunt.
Forma eſſe debemus cæteris, non ſolum in opere, ſed etiam in ſermone. Ambro.
Formare & efficiare aliquem exemplis, to giue an example.
Immortale poſteris imitandi exemplar relinquere.
Exemplum tradere.
Vitæ bonæ exemplis, ſternere viam ad virtutes.

to giue an ill Example.

Pernicioſis nocere exemplis. Ber.
Prauis moribus aliorum nocere exemplo, i. moribus peruertere ac exemplis perniciola ſecularibus præbere exempla.
Trahere perniciem exemplo.
¶ Are optima peſſimum iuxta ac pernicioſam ſufferre exemplum, inſanire eſt.
Res eſt futura grauiſſimi pernicioſiſſimique exempli, ſe contra magiſtratum prelatiumue inferiorem finamus obedientiam ſubtrahere, arma ſumere, in rebellionem ruere.

to take an Example.

Exemplum, ſeu exemplar, vel rectè viuendi formam ſumere, petere, capere, demere dere, apud Ter.
Documentum capere.
A vicinis exemplum habent, apud Comicum.
Proponere, ſtatuere exemplum alicuius ſibi.
Commouent aliorum exempla.
Res geſtas in exemplum trahere.
Ædere exemplum in aliquem eſt alijs documento eſſe, to puniſh one, for to be an example to others.
In exemplum aliorum punire.
Ædere cruciatum, Cæſar.
In eos omnia exempla, cruciatuſque ædere, & apud Terent.
Vterque in te exempla ædent, i. alij de te exemplum capient.
Natura comparatũ, videmus, vt ſubditorum magnitudo, magna ex parte principis ſui mores tanquã exemplarem quandam imaginem ſpectet, ſeque ad illos formare ſtudeat. Chryſoſt.

Exempt from Subſidy, vide free from Cuſtome.

to

to Exercise, to Practise himselfe.

Exercere se, ingeniumque suum.
Versare in aliqua arte.
Volutare.
Consuetudinem atque exercitationem capere, facilitare colere agitare.
Assiduum peneque totum in re aliqua esse.
Ingenium corpore exercere, Salust. hoc re ipsa exhibere, quod quis didicerit.

an Exercise.

Exercitium, Opus,
Munus, Functio.
Exercitatio, Ars.
Ludus, Studium.
Industria, Agitatio.

to Exhort, to Admonish, to Counsell.

Monere aliquem resipiscentiæ.
Admonere, Commonere.
Commonefacere.
Commonere aliquem officij sui.
Formare monitis, consilio.
Memoriam facere.
Suadere, παραγγέλλειν.
Hortari, Adhortari.
Cohortari. Exhortari,

Exiled, vide Banished.

contrary to my Expectation vide otherwise &c.

Expedient, vide profitable.

Expences, Costs, or Charges.

Sumptus, Impendia.
Expensæ, ἀναλώματα.
Impensæ τὰ διάφορα.

¶ Emere victum annuum, pro quo vulgus inepciens.
Emere expensas.

Experience the Schoolemaster of many things. Expert, vide wise.

an exposition, or interpretation.

Explanatio, Enucleatio,
Expositio, Enodatio.
Explicatio, Elucidatio.
Interpretamentum.
Glossæ. Glossemata.
Declaratio, Enarratio.
Exegesis.

to Expound, or to make to understand.

Explanare, Enodare,
Edisserere, Enucleare.
Explicare, Exponere.
Discutere tenebras, caliginem, metapho.
Rem omnem pandere ordine.
Subijcere rem oculis, pro apertè explicare. Expedire.
Obscuris lucem inferre.
Griphum dissoluere.
Oculis effusas tenebras aperire, apud Alciat. Verunque.
Declarare. Interpretari.
Elucidare, Aperire.
ἐκφαίζειν. Emedullare metaph.
Soluere. Enudare.
Enarrare, apud Cic.
Commentari, to declare by reason.

not able to Expresse.

to Extend, to Enlarge, vide to Spread abroad.

to Extenuat, vide Diminish.

to Extoll, vide to praise.

a Fable

William Freeman

a Fable.

Fabula, Apologus.
Commentum, Fabella.

a Face, a Visage.

Vultus, Facies, ei.
Facies improba, cadaueroſa, peregrina.
Vultus ſeueros inducere.
Frons tranquilla, ſerena.

to hide, to couer the Face or Visage.

Vultum tegere.
Velare. Condere.
Abſcondere. Abdere,
Celare, Premere.
Protegere ora dextra.
Manus oculis opponere.

a diſſembling Face.

Vultus ſimulatione ſuſtinetur.
Aliud vultu ſignificatur, Aliud in animo latet: non congruit animus cum vultu.
Diſſentit animus à vultu.
Animi ſenſum vultus occultat.
Veram imaginem animi, vultus non præfert.
Senſus animi cum ſpecie vultus, minime congruit.

before the Face, vide in the preſence.
an hainous Fact, vide Offence.
to Faile, to Erre, to misse, to goe astray.

Errare, Labi, Aberrare,
Falli, Hallucinari.
Succumbere culpæ.
Deuiare, Diuertere.
Nebula erroris circumduci.
Exorbitare. ἐξορβιτάειν.
Rabie erroris agi.
Cæcutire, falli iudicio.
Agi erroribus.
Teneri, Decipi errore.
Cadere, Decedere via.
Deflectere à via regia.
Delyrare. Extra callem eſſe.
Grauiter cadere. Digredi.
Longe digredi, Impingere.
Aberrare toto cœlo, tota via.
τῦ πόδη ἐσῦ ἁμαρτάνειν.
ἐκτρέπεσθαι. Deflectere iter.
Opinione, ſenſu, atque animi iudicio falli.
Longè diuertere. ἁμαρτάνειν.
Animo aberrare, Duci errore.
γνώμης ἐξίεσθαι.
Aberrare à veritatis limitibus, Cicero.
A curſu rectæ rationis abſtrahi.
Dormitare.
Decidere archetypo, Plin. pro aberrare ab exemplari.

to Faile or misse in the beginning, vide beginning.
a Fainting, vide Swooning.
a Faint heart, vide a base minde.
a Faire, a Mart, a Market.

Forum. ἀγορὰ.
Emporium, locus mercatus, & nundinarium.
Forum venalium.
πολυτήριον. Nundinæ.
Conuentus publicus.
Mercatus pro loco, apud Liuium, & Ciceronem.

Faire, welfauoured, beautifull.

Formoſus. εὔμορφος.
Pulchèr.

Pulcher. Venustus.
Elegans. Singulari pulchritudine præditus.
Decorus facie. Speciosus.
Scitus puer, apud Terent.
Forma præcellens.
Specie valens.
Eleganti forma præditus.
κάλλιπυγος.
Solinus de Alexandro magno: Lætis erat oculis, & illustribus, reliquis gratiam rubescentibus, reliquis corporis lineamentis non sine maiestatate quadam decorus.
Eximia quadam forma vel specie.
Nireus. Paris. Homericus, pulcherrimus.
Cum ipsa Venere certans.
Forma supra hominem augustiore.
Talis prouerb. ex quo prodijsse dicitur, sicut Herculis clypeus, prouerb. de re pulcherrima & varijs ornamentis insigni, Alciatus.
Liberalis pro pulchro & eleganti, apud Terent. & Plaut.
Lepida & liberali forma. Vide Wel-fauoured.

Faireneſſe, Comelineſſe, vide Handſomneſſe. Fairies, Nimphes, or Spirits.

Lemures. Laruæ.
Mormo, facie monstrosa mulier.
μορμώ.
Stryx, tametsi alij auem esse contendant exugentem sanguinem.
Maniæ. μανίαι.
Maniolæ. Mommæ. μορμώ.
Genij. Tutelares. Lares. Diales. Plaut.
Lemures nocturni. Phlegethontiaci.
Stryges Lemuria.
Lamiæ. Vmbræ Plutonides.
Monstra profundi.
Orci satellitium, numina.
Tartarei manes.
Dij interi, monstrosi.
Bacucci dicebantur veteribus.
Terribiles visu formæ.
Poetarum tum figmenta, tum etiam hominum reuera sunt terriculamenta.
Sunt etiam species mortuorum.
Noctium occursacula.
Sepulchrorum terriculamenta, Spiritus.
Bustorum formidamina.
Est & genus dæmonum bonorum atque visu hominum gaudens, nilq; mali inferens.
Huius sortis traduntur esse.
Eudæmones. Syluani.
Syluarum numina, Syluicolæ, comigeri, semicapri.
Satyri. bicornes.
Fauni hircipides. Faunorum prodigiosa cohors, de quibus apud diuersos diuersa leguntur.
Et Dryades, ac Hamadryades.
Nymphæ syluarum.
Naiades, nymphæ fontium vel fluuiorum.
Panisci dij syluestres. Panes.
Orcades montium, noctiuagi, monticolæ. Catulæ natæ.
Nereides. Nymphæ marinæ.
Insuper puerorum terriculamenta sunt.

Faithfull, Truſty, True-hearted, Sure.

Fidus. Fidelis. Pilades.
Theseus, Achates.
Homo antiquo, cana fide.
Certus amicus, valde fidus.
Id tibi ero quod olim Theseus.
Herculi, aut Achates Æneæ.

to Fall or ſlide downe vpon the ground.

Cadere, Ruere, Labi,
Delabi, Prælabi.
Perlabi, Collabi.

Succum-

Succumbere, Procidere.
Succidere, defluere ad terram.
Labascere.
Grauiter ad terram pondere vasto concidit.
Cadere in Hostes. Pronusque magister voluitur in caput.
Assiduo pigram pulsat humum.
Collapsa sunt membra.
Concidere. πίπτειν. Decidere.
Pœtere terram. Omnium gentibus vestigijsque prouolui.
Abijcere se ad pedes alicuius.
Prolabi in terram.

to Fall downe, vide to Perish, or Decay. the Falling sickneſſe.

Morbus comitialis, Diuinus.
Sacer morbus, quem ἱερὸν Græci (Apuleio teſte) dicunt.
Morbus Herculanus, quod eo Hercules laborasse dicatur.
ἡρακλέους νόσος. Morbus Herculeus. Maior morbus.
Morbus S. Valentinij. Cornelij.
Morbus caducus, à cadendo.
Epilepsia. ἐπιλαψία apud Græcos.
Epilentia barbara vox.

Falſe, Vniuſt, Vntrue.

Falsus, Fallax, Infidelis.
Infidus, Iniustus, Dolosus.
Astutus, Peruicax, Furtiuus.
Fraudulentus, Vafer.
Versutus, Subdolus.
Versipellis, Callidus.
Mendax, Bilinguis.

Falſe, Foꝛſwoꝛne, Diſloyal.

Perfidus, Fœdifragus.
Contemptor æqui.
Thrax, à moribus genitus perfideque fœdera nescit.
Iniquus, Sceleratus.
Improbus, Iniustus.
Cui nec ara nec fides.
Pœnus, Punicus.
Perfidiosus, Periurus.
Græca fide omnia agens. Falsæ periuria linguæ. Vide Inconſtant.

Falſly, Deceitfully.

Fraudulenter, Fallaciter.
Deceptoriè, Dolosè.
Per impostiuram.
κατὰ λικῶς.
Per fraudem. Captiosè.

Falſhood, Guile, oꝛ deceit.

Perfidia, Punica.
Subdola. Francigenarum leuitas.
Inconstantia. Fallacia.
Fides Græca, Punica.

to Falſifie, to Counterfait.

Adulterare. Vitiare. δολόειν.
Fucare colorem.
Corrumpere, quod barbari dicunt falsare.
Argentum auro confundere, apud Plinium.
Ære miscere, ornare, adulterare, & verbum Ærare.
Monetam eleuare, immutare.
Et præter valorem æstimare.
¶ Adulterare rationes Metaphoricè, pro conturbare, vel falso describere. to make a falſe reckoning

Falſified, Counterfeit.

Fucatum, Adulteratum.
Fallax, Fucosum.
Fuco tectum. Non sincerum.
Mendax & fictum.

Falſified oꝛ counterfeit gold.

Aurum adulterinum, adulteratū falsum. ἀδόκιμον.
Subæratum.
πεπλασμένον.
Imitaticium.
Reprobum.

Fame,

Fame, Bzuit, Rumoz, oz Repozt.

Fama & famen.
Volat, volitat, refert, it, ruit.
Peruolat, Vulgatur. Vagatur.
Serpit per Agmina. Murmur.
ῥυμα. Dictum populare.
Sermo hominum.
Rumor. Rumuſculos facere, ſpargere.
Diſſeminatus diſperſuſque ſermo ſine certo autore.
ἀδέσποτος λόγος.
Fabula vulgi.
Incerta opinio.
Fama dubia.

Familiar.

Familiaris, Domeſticus.
Coniunctus, Conuerſatus.

Famine, vide Hunger. Famous, Renowned.

Spectatus, Celebris.
Celebertimi nominis, vel celebrati.
Excellens, Egregius, Eximius.
Amplus, perſpicuus.
Diuulgatus, Clarus.
Optimæ famæ, opinionis.
Boni nominis, Inſignis.
Magnæ authoritatis.
Famoſus tam in bonum quàm in malum.
Præclarus. Inſignitus.
Magnæ famæ. Clarior Alcide.
Cymbalum mundi. Cœli filius.
Fama ſuper æthera notus. Virg.
Cuius gloria quam latiſſimè patet.
Rebus geſtis gloriam maiorum ſuorum obſcurans.
In Germania. Italia celebratus.
Sublimi feriens vertice ſydera, Hor.
Laus cuius ſyderis ſurgit aduſque polos.
Primæ notæ. A great Lord.
Haud quaquam poſtremi nominis.
Virtutibus, vitæ integritate, morum ſuauitate, probitate inſignis.
Præclaræ famæ.
Nominis celebritate, munificentia, liberalitate vbiq; terrarum notus.
Famigeratus. Nominatus.
Nominatiſſimus in ſacris Biblijs paſſim obuia.
πολυθρύλλητος.

to become Famous, vide to get a good name. a Fan foz a woman.

Vannus λίκμος, à quo diminitiuum Vallus.
Cribrum cereale.
Ventilabrum, etiam eſt inſtrumentum quo grana repurgantur à paleis.
Capiſterium vel Scaphiſterium.
σκαφίς, vt Georgius Merula ſcribit genus vaſis ruſtici ad expurgandum frumentum.
In vita B. Benedicti per Gregorium deſcripta, huius inſtrumenti fit mentio.

to Fan oz winnow corne.

Vanare. Fruges purgare.
Ventilare. λικμᾶν.
Vannis expurgare.
Euentilare. λικμίζειν.
Paleas à frumento ſeparare.
¶ Cribrare. Cernere.

a Fardell, vide a Burden. Fare you well, God keep you.

Vale, Valeas, Valebis, Valeto.
ἔρρωσο. εὐτύχει.
Bene valeas.
Fac valeas.
Proſperè valeas.
Cura vt valeas.
Cura valetudinem.

Soſpites

Sospitet te Deus.
Seruet te Deus.
Conseruet te incolumem, σῶτηρ. ἰδεῖν, i. bonorum datur.
Vale felix, Bene vale.
Optimè vale & me ama.
Vale pancraticè, aut si manus athleticè.
Vale faustè ac fœliciter seculi nostri singulare decus.
Opto interea te bellissimè valere.
Te Deus opt. max. quam diutissimè seruet incolumem, semperq; fœlicibus incrementis in maius proueheat. Hospes, varioque vitæ circumspice casus, Petrarcha.

Farre off.

Eminus, μακρόθεν.
A longè, De longè, ἐκμακρόθεν.
Procul, πόρρω.
Hos longa refert mora est.
Non longo distant cursu.

to Fart, to let a Scape.

Pedere, κρώειν. βδεῖν.
Ventris crepitum emittere.
Ventum, flatum, ventris emittere.
Facere, edere crepitum ventris.
Parte posteriore loqui.
Postico crepitare.
Dormitantibus oppedere.
Animam per guttur posterius emittere, apud Plaut.
Animam posteriore sufflre, vaporare, alicuius nares, os.
Tetro odore auras suffumigare.
Vitiare odoribus auras.
Agebat animam, id morte Claudij à Seneca positum est. Nam anima pro vento quoque ponitur.
Constrictis, compressis naribus sibilare.

you keepe your old Fashion.

Tuo more facis.
Non insolens istud facis.
Antiquum obtines.
Nil facis noui.

to Fast.

Ieiunare, νηστεύειν.
Inedia vti, ἀσιτεῖν.
Abstinere cibo, vel à cibo.
Venti bellum indicere.

after the old Fashion, vide Custome.

Fat or Fatnesse.

Pingue, Pinguedo, Pinguitudo.
Adeps, στέαρ, Aruina.
Sagina.
Pinguedo supernacanea.
Popa metaphoricè.
Abdomen, propriè pinguedo spinæ adhærens.
Sumen, ὄδαρ. ex capillis suillis.

Father.

Pater, πατήρ.
Genitor, γονεύς.
Parens, Author sobolis. γεννήτωρ.
Sator pro patre poeticum est, Virg.
Sator hominum atque deorum.
¶ Aui, Atoui.
Patres, Progenitores.
Maiores, Our Elders.
Prisci, veteres, veterani, vetusti, annosi.

a Fault, vide Offence.

to put or lay the fault vpon another.

Culpam conferre in alium.
ἀναφέρειν τὸν αἰτίαν εἰς ἄλλον.
Alteri impingere.
In alium culpam reijcere, deriuare crimen suum.
Referre crimen in alium.
Transferre & vertere in alium.
Reijcere, aliquid in quempiam. παρεγκλίνειν.

Alium

Alium in ſuſpitionem criminis trahere, vocare.
Culpam in alium transferre.
Alieno imponere tergo, quæ nos cunque premunt.
Alios incuſare.
Crimen in alium reijcere.
Conquiſitis coloribus culpam pro virili amoliri, in alienos humeros reijcere, tetrudere.
¶ Suſpitionis notam expiare.
Crimen diſſoluere, crimen effugere, ſiue elabi ex crimine.

to returne to his former Faults, vide to Sin againe.

to Faulter in going, vide to Stumble.

to Fauour, to beare good will.

Erga aliquem bene affectum eſſe.
Alicui fauere, ſtudere, ſtare.
Bona precari, & ex animo alicui bene velle, bene cupere.
εὖ τινος εἶναι.
Adeſſe, Fauere proposito.
Erga aliquem propenſum habere animum. Δύνειν.
Præbere te placidum.
Reſpicere placato vultu.
Cœptis ingentibus adſis.
Conſulite, & rebus ſuccurrite duris.
Premere pollicem, prouerb.
Impenſiſſimè ſtudere alicui.
Impendio fauere, Suffragari.
Adſpirare conatibus alicuius vel cœptis.
Propendere in aliquem ornandum, cuehendumque.
Afflare auram alicui.
Stare pro partibus alicuius.
Benevolentiam erga aliquem habere.
Linguis animiſque fauere. Vide to loue one.

Fauour or good will.

Studium, Fauor.
Summus fauor, pro quo Horatius dixit vtroque pollice.
Expoſitus ad bene merendum de aliquo animus.
Animus propenſus, ab omni inuidentia alieniſſimus.
Mirum quoddam erga aliquem ſtudium, gratia.
Amicus & benevolus affectus.
Aura quoque pro afflatu & fauore ponitur, apud Virg.

my Fauour and good Will towards you, I will shew.

Meâ in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, ſummam, ſingularem, incredibilem amicitiam, benevolentiam re declarabo, oſtendam, patefaciam, teſtificabor, teſtatum apud te relinquam, tibi probabo, illuſtrabo.

to be in Fauour.

Gratia apud aliquem multum pollere, vigere, valere.
Omnibus probari & diligi, ἐ
Emereri fauores.
Conciliare, inire gratiam.
Acceptum reddere, to bring in fauour.

nothing Fauourable vnto me.

Parum æquus mihi.
Iniquior eſt mihi.
Non ita bono erga me eſt animo.
Parum amans mei, minimeque fauens.
Aliorum potius quàm meis partibus ſtudens.

Non

Non admodam ſtudioſus mei.

Fauourable, vide Gently, to Feare, to Dread, to be in great feare.

Metuere, Formidare.
Metu trepidare, percelli.
θάμβος. Trepidare.
Pauere, Tremere.
Contremere, Pauitare.
Expaueſcere, Pauore perfundi.
Accipere metum, Tereat.
Extimeſcere, Vereri
Paueſcere, Metu concuti.
Timere. Extimere.
δείδω. δειλιάζω.
Terreri, Horrere.
Abhorrere, Horreſcere.
Pauido animo eſſe Vereri.
Contremiſcere omnibus artubus, tota mente.
Timore percelli.
Pauore contremere.
Cadere mente, animo.
Formidine angi, pauoribus concuti.
Auribus lupum tenere, proverb. to ſtand in great feare.
In metu vultu exalbeſcere, mutare colorem.
Animo conſternari.
Pauor occupat artus, apud poet.
Pauor inguit ingens.
Metu mens concidit.
Timor, metus aliquem inuadit.

to Feare, to make afraid, to Dread.

Terrere, Deterrere.
Percellere animum, ciuitatem pauore, Mouere.
Inopinato rerum inſeſtantium metu quærere.
Pauore ingenti conterrere.
Exterrere. Perterrere.
Terreſacere, ἐκπλαγεῖν.
facere terrores non mediocres.
Exanimare metu.
Pauore enecare, Terrorem iactare.
Terrorem, metum incutere.
ἰμπαιεῖν φόβον.
Injicere pauorem, metum, formidinem, Trepidare metu.
Territare, Pauefcere.
φόβῳ ἐκπλῆξαι, Perterrefacere.
Terroribus Pulſare, percellere, frangere audaciam alterius
Attoni tum reddere ſeu perculſum.
Sæuis dictis deterrere minaſque, apud Virg.
Verborum ſtrepitu mouere.
Metu alicuius animum ſollicitare, perterrere dicitur varia & incerta ſolicitudine.

Feare, Dread.

Timor, Pauor.
Metus, Formido.

Fearefull, Timerous.

Formidoloſus, Meticuloſus.
Trepidus, Pauidus.
Timidus, Ceruinus vir.
ἐλάφειος ἀνήρ.
Exanimis, Exanimatus.
Inſtar leporis ad omnem ſtrepitum expaueſcens.
Imbellis, Stupidus Tremefactus.
Attonitus, Tremebundus.
Vmbram ſuam metuens.
Timidior Pſandro. Rheginis, vel Epeo, Pauido fugacior agno.
Abiecto ſcuto fugiens.
Phipſaſpis. βιψάσπις.
Cui mens, mota vacillat, & extra pectus ſalit, ac trepidant quoque corporis artus.
Timidus quaſi ſub omni lapide dormiat ſcorpius.
Arundinis more; ad lunæ vmbram trepidantis, vt eſt apud Lucan.
Ad ſtrepitum aridæ veſicæ, tribus piſis imiſſis fugiens.

to leaue off or lay downe Feare.

Ore tremente ponere metum.
Tollere formidinem, exuere, deponere.
Terrorem percellere, expellere.
Pauorem occupare, excutere.
Mœstum timorem mittere, lenire.
Soluere metum corde, auferre.
Abeunt, redeuntque mihi, variantq; timores.
Formidinem deponere.
Pauor ossa reliquit.
Sistere metum. Terrorem percellere.

Without Feare, vide Stout. a cold Feast.

Conuiuium frugale, sobrium.
Sordidus apparatus.
Cœna Hecates, perparca scilicet & impendio frugalis.
Psilia Bacchum.
Nephtalium factum.
Sactum sine fumo tenue conuiuium. ἄκαπνος θυσία.
Canum prandium, id est, absque mium, vbi vinum non bibitur.
Lari, Cereri sacrificare.

to celebrate a Feast, to keepe holy day.

Festum celebrare. Diem festum agere.
Parare festum solennem.
Conuocare ad festum.
Agere festum tempus, Agere, peragere natalem.

Feeble, vide Weake. to Feede, to nourish, to bring vp.

Alere, τρέφειν.
Fouere, Nutrire.
Sustentare & sustinere.
Enutrire, Educere.
Educere Liberos sumptu suo, labore maximo.
Educere à patulo, Terent.
Alimenta præbere, Educare.
Tollere, apud Terent. pro eodem.
Delicatè, curiosè ab infantia nutrire ἀπαλλεῖν.

to Feed, to keepe Beasts in the field, to graze or to pasture.

Pascere, Pasci.
Depascere & depasci.
Carpere herbam.
Gramina. Pabula.
Herbis armenta alere.
Pascere gramine, cibo.
Quadrupes graminis herbam attingit.
Longum per valles pascitur agmen ceruorum.
Virides armenta per herbas pascuntur.
Repetunt celeres pascua nota greges.
Equos in gramine vidi tondentes campum.
Passum soluti pascuntur campum equi.
E pastu referre oues.

Feeding, Meat, Nourishment.

Alimentum, Alimonia.
Nutrimentum, Τροφή.
Cibus, Esca.
Commeatus, Victus.
Pabulũ propriè est cibus herbaceus pecudum & aliorum brutorum.

Fellowship, Company.

Contubernium, conuictus, sodalitas. sodalicium, sorictas, commercii.
Consortium, & consortio, apud Liuium, Cic. Familiaritas.
Consuetudo. Vide fraternity.

Fellowes

Fellowes, vide **Companions.**

a Ferret.

Viuerra quæ in cuniculo immittitur vt prædam illiceat, γαλῆ.
Mustela syluestris, rustica.
Ictis, idis, *ictidis*, pilo faciéque alba est si sub ventre resecat Martem, Matruellum, seu Fouinum vocant, **a Polecat.**

Fertility, fruitfulnesse.

Feracitas, Fertilitas.
Præmia telluris.
Fœcunditas, Ubertas.
Bonitas, apud Cic. Offic. 2.
Abundantia, Tusc. 2.
Terra fertilis, potens veræ glebæ.

Fetters or Shackles.

Compedes, Pediçæ, med. cor.
Neruus & Neruum genere neutro.
Numellæ, apud Plaut.
Asin vinculi genus igneæ, quo collum & pedes impediuntur, **a paire of Stockes.**
Boiæ, Catenæ.
Maniçæ, **Manicles.** & alia manuum vincula quæcunque.
Lora, Loramenta.
Vincula. ἰλλόεντα, δεσμοί.
Funes, Funiculi.

to Fetter, vide **to Tie.**

Few or little.

Pauci, Rari.
Infrequentes. Vide **Little.**

Field, Land, Ground.

Ager, Agellus.
Fundus, Aruum.
Campus, Rus.
ἀρόσιμον ἀρούριον.
Æquor, Poeticè.

to Fire, or to set on fire.

Tectis facem subdere.
Ignem in ædes eiaculare.
Incendium nobilis fabricæ manu propria struere. Solin.
Dant clara incendia lucem. Incendia miscere.
Flammas ore vouere.
Vibs igne recidit.
Insendere, Incendium facere.
Ignem vel faces inferre, subijcere.

Fire.

Ignis, Rogus.
Oculis iuuat acribus ignis.
Vulcanus, inuentor pro re inuenta, & Vesta pro igne, Virg.
Dumque suas peragit Vulcanus Vestáque partes.
Incendium.
Flamma. φλὸξ. τὸ πῦρ.

Saint Anthonies Fire.

Ignis sacer, Ignis Persicus.
Ignis sancti Antonij.
Ignis Antoninus.
Carbo, Carbunculus.
Anthrax, Buna.
Bræspelas, species inflaturarum seu scabici malæ sunt.

to make a Fire.

Componere ignem.
Struere Focum.
Sonat accensis splea focis.
Curare vt focus ardeat.
Ligna injicere.
Focum reddere luculentum.

to blow the Fire.

Excitare ignem, accendere, inflammare.
Ignem sufflare & conflare, vtrumque apud Plin.

to strike Fire with a stint.

Ignem lapidum conflictu atque tritu elicere.

Fomite ignem elicere.
Eruere, excutere ignem ex silice.
Quærere semina flamma abstrusa in venis silicis.
¶ Et Dracones dicuntur ore flammas reddere, spirare, naribus auras sulphureas spargere.
Efflare faucibus ignem.

Firie darts.

Igneæ faces. Ignes proiectiles.
Tela & missilia ignea, ignita, ardentia.
Bolides, βολίδες.
Pilæ sulphureæ, fulmineæ. Mant.
Malleoli, fasciculi ex pice & sulphure. Cic.
Pyroboli. πυροβολοι.
Hinc pyrobolarij dicti iaculatores pyrobolorum.
¶ Bolides mittere, iacere, to cast firie darts.
Ignarios globos ad excitanda incendia injicere: miro artificio inextinguibili quadam materia infartos.
Flammas ad culmina domus iactare.
Arcolit globos flammarum, & sydera ambit.
Ignem ad fastigia iactant, ardentes tædas.

to quench the Fire.

Ignem restringere.
Ignem fontibus opprimere.
Ardorem, ignem extinguere, restringere.
Incendia compescere.

to goe in a Fire.

Testificandæ comprobandæq; quam tueare sententiæ causa in ardentem rogum insilire.
In flammas ire.
In caminum ignis æstuantem se conijcere.

to be Fierce, Cruell.

Crudeliter agere. Sæuire.
Ferocire. ἀγριαίνειν.
Crudelitatem, immanitatem, sæuitiam in aliquem exercere.
Desæuire. Graſſari. Ab humano ritu prorsus exulare. Soli.
Humanitatem omnem, hominem prorsus exuere, Cic.
Tyrannidem exercere. Vide Tyrannie.

a Fierce face, or a cruell countenance.

Tyrannicus aspectus. Atrei oculi.
Torue micantia flammis lumina.
Tetricus, formidabilis aspectus.
Gorgonei oculi.
Tenedius homo, proverb. τενέδιος ἀνθρωπος.

Fiercely, Cruelly, Hastily.

Atrociter, Ferociter.
Crudeliter, Centauricè.
Trucivisu, terrifico sonu vocis.
ἀμφὼ. Gladiatorio animo.
Hostiliter, Inciuiliter.
Inhumaniter, Immaniter.
Imperiosè.

to Fight, to ioyne battell, to Skirmish, to make war.

Certare, Decertare.
Bellare, velivi, apud Virgilium.
Ferro rem agere, gerere.
Martem experiri.
Cruentum in hostem stringere ferrum.
Concertare, Confligere.
Immensa Christiani sanguinis iactura, bellorum tumultibus collidi.
Marte totum concutiente orbem.
Certamine, ferro congredi.
Certamen gerere.
Committere bellum.
Infestis coire signis.
Ad pila venire.
Venire in aciem, dimicationem, certamen, to come into the field.

Congredi

Congredi cum hostibus.
Descendere in prælium.
Collatis signis & versis gladijs depugnare, apud Plaut.
Conferre ferrum cum aliquo.
Manum conferre, Virg.
Pedem conferre.
Manum ferre, pro conferre, Virg.
In arenam, in certamen descendere.
Acriter pugnare.
Tanquam pro aris & focis dimicare.
Ferro rem decernere. Bello contendere.
Confligere. Conflictari.
Belligerari, Bellare.
πολεμίζειν.
Præliari. Velitari.
Pugnare. πολεμεῖν.
Manum conferre, Luctari.
Ad manus venire, quod Græcis est, εἰς χεῖρας ἐλθεῖν.
Armis confligere, decernere.
Bellum gerere, versare, ducere.
Bellum mouere, inferre, ciere.
Facere, cõmittere pugnam, prælium.
Certamen, prælium, pugnam inire,

to begin the battell.

Concurrere inter se equites dicuntur, quando manus conferunt infestis signis.
Medios moriturus in hostes, irruit.
Bellum, pugnam, cædem, prælium, strages ædere.
Medijs se miscuit armis.
Dimicare, Oppugnare.
Arma capere, parare, exercere, capessere.
Mouere arma, Conferre signa.
Concurrere.
In medias dat sese acies.
Acie se accingere.
Mauortis opus exercere.
Inferre arma, apud Cic.
Cernere cum hostibus, pro decernere, apud Plautum.
Suis auspicijs exercitum ductitare.

a Fight, a Skirmish, a Battell, or Warre.

Bellum, πόλεμος.
Certamen, Conflictus.
Pugna, μάχη.
Congressus, Arma.
Bellorum procella, Prælium.
Duellum non duorum tantùm, sed multorum ipsorumque exercituum pugna, apud Horat. & Plaut.
Mars pro pugna, Poëtice.
Alias Dea Belli quæ & Pallas.
Minerua, Gradiua, Bellona, Enyo.
¶ Pugnæ leues velitares.
ἀκροβολισμοί. Velitationes.
Tumultuariæ incursiones.
Excursiones importunæ, Skirmishes.
In velitationem irritare, to prouoke.
Et leuiter pugnare, lacessere, prouocare prælij causa.
Præludere in pugna.
Iaculare. ἀκροβολίζειν.

a Filbert, or a Hasill nut.

Auellana, ab Anella ciuitate Campaniæ.
Alanea nux.
Corilus. κορύλος, arbor & fructus.
Abellina.
Ἀστακοκάρυα. Nux pontica.
Nux prænestina. ἀβελλανική.

to Fill, to Satisfie.

Saturare, Implere.
ἄσαι. Exatiare.
Exaturare, Complere.
Latrantem, rugientem stomachum explere.
Replere, Supplere.
Ad saturitatem vsque omnium ciborum genere explere ventrem.
Ventriculum distendere.
χορτάζειν ἐλάειν.
Satiare, Explere.
Farcire, Infarcire.
Ventrem sedare, lenire latrantem.

Horatius: Cum ſale panis latrantem ſtomachum bene leniet.
Famem cibo ſolari.
Nimia ſatietate diſtenditur venter.
¶ Satiatus, Satietate defeſſus.

Fulle.

to Fill drinke or wine, vide to Powre.

Filthy, Foule, Uncleane.

Fœdus, Immundus.
Fœdatis crinibus.
Illotus, Impurus.
Fœdato vultu.
Spureus, Cœnolentus.
Lutulentus, Cœnoſus.
Fœditus. Iaceſtus, a, um.
Opicus, Pollutus.
Turpis, Maculatus.
Contaminatus, Sordidulus.
Sordidus, Collutulatus.
Deſœdatus, Inquinatus.
Obſcœnus, Corruptus.

Filthineſſe, Uncleanneſſe, Refuſe.

Sordes. ῥύπος.
Immunditia. & es, ei.
Sordities, Fœditas.
Inquinamentum.
Spurcitia & Spurcities.
Squalor, Pedor.
Illuuies, Retrimentum.
¶ Reiectamentum. Reiectanea.
Quiſquiliæ, Peripſemata.
¶ Ramenta. ξύσματα.
Scobes, Raſamenta.
Limatthæ, Shauings.
Petritamenta, Scrigmenta.
Determina, omnium rerum purgationes.

Finally, at length, at the laſt, laſt of all.

Ultimò. Nouiſſimò.
Ad vltimum, Nouiſſimè. τελευταῖον.
Denique, Demum.
Poſtremum, Poſtremò.
Ad poſtremum.
Ad extremum.

to Finde, to get.

Inuenire adhibito conſilio propriè.
Reperire caſu, fortuito.
Offendere imparatum aliquem. Cic.
Nanciſci, apud Lactantium, pro inuenire.
Comperire.
εὑρειν, εὕρεσιν.

Fine diſhes, vide Delicate meate.

a Fine, a fit fellow for all things.

Ad omnia paratus, aptus, appoſitus, accommodatus, promptus ad omnes res.
Nemo eo aptior atque commodior in omni re.
In omni iudicio egregius & perpolitus eſt.
Summa eſt in illo ingenij ſuauitas & elegantia.
Eo eſt ingenio, eo vtitur ingenio, vt quidvis exequi & præſtare commode poſſit.
Nihil agit non aptè, non commodè, non eleganter, non lautè, non venuſtè, non lepidè, non egregiè.
Habet lepores, elegantiam, gratiam, venuſtatem in omni re.
Habet hoc à natura, vt ad quamcumque rem ſe conferret, quamcumque rem compeſceret, non peſſime ea perfungeretur, & ex ea cum laude diſcederet. Vide Apt.

Finely, vide Trimly.

the

the Fingers with their names.

Digitus, δάκτυλος.
Digitulus, & Digitellus.
Articulus pro digito, apud Ouidium in Ponto.

¶ Pollex, grossus est digitus, ita dictus, quod vi ac potestate multum polleat. Græcis vocatur ἀντίχειρ & μέσος δάκτυλος. the Thumbe

Hallux etiam dictus ex eo quod super proximum saliat vt manu constricta videre licet, à Græco ἅλλο seu ἅλλομαι.

¶ Index digitus pollici primus à veteribus salutaris dictus, Græcis λιχανὸς seu δεικτικὸς, quod eo indicium fiat si deprimatur, silentij Si verò leuatur faciem versus spectatur, auertatur, recessus indicium habeatur, the fore finger.

¶ Sequitur Indicem Medius, μέσος δάκτυλος, qui Græcis σφάλος dicitur diuersaque habet apud Latinos nomina Vocatur enim infamis seu famosus: Is enim porrectus irrisionis & contumeliæ signum erat, vnde apud Iuuenalem. Mediumque ostenderet vnguem, quod in prouerbiũ abiit, pro irrisionis nota. Dicitur præterea, Impudicus, vocatur & verpus à vertendo podice. A ticis κατάπυγων seu καταπυγὶς. the middle finger, or great finger.

¶ Inter medium & minimum est digitus, qui medicus seu Medicinalis vocatur ἰατρὸς, παράμεσος, & ab annuli gestatione annularis dictus est Græcis δακτυλιώτης, seu ὀνομάστης, & secundum Politianũ Missella: deriuatur enim ad eum digitum in manu sinistra neruus quidam è corde natus, vt tradunt. Physici, the leach finger or ring finger.

¶ Sequitur Medicum sed Annularem μωλῶ, id est, minimus cæterorum comparatione, alio nomine dictus Auricularis, quod eo in mundandis auribus vti solemus. Græcis dictus ὀτίτης, the little finger.

Fineneſſe of ſpeech, vide Elegancie.

to Finiſh, vide to End.

Firme or Sure, vide Stedfaſt.

the Firmament, vide Heauen.

a Fiſhpond or ſtew.

Piscina. Viuarium.
Ichthiotrophium

a Fiſher Boat.

Lembus, Horia.
Nauigium piscatorium.
Lembunculus.
Nassa, ἀρκτίδιον Græcè.

Fitt, vide Apt.

a Flapper, or a Flappe for winde.

Ventilabrum.
Flabellum, μιδίον.

Flaſhing, vide Lightening.

a Flat hand.

Manus vel palma porrecta.
Manus lata atque extensa, explicata
¶ Contractam vero vel compressam manum pugnum vocamus, a fiſt, δραξ.

to Flatter, to ſpeake faire, to allure with faire wordes.

Blandiri. Obsequi. Adblandiri.
Assentari, Obsecundare.

Arridere, Adulari.
Palpare, Palpitare, cum acto.
Patasitari, παρασιτεῖν.
Allectare, blandimijs attrahere, inuitare, inuitare.
Delectare, Subministere, Lenocinari per translationem
Pellicere, Præmijs aliquem inuitare.
Lactare per translat. vt, Nisi me lactasses amantem, Terent.
Duci phaleratis dictis.
Palpam obtrudere.
Gnathonem agere Terentianum.
κατακλᾶν, γναθίζειν.
Sublinire os. Placentua loqui.
Supparasitari.
Parasitatium agere.
Fumum vel fumos vendere.
Oleum vendere in Euangelio.
καλοκαγάθειν. καρκωπίζειν.
ἀδελφίζειν
Vitijs mollire. Oratione blandire.
Palpo percutere.
Aqualiculi fareiendi gratia nihil non facere & dicere.
Mulcere, permulcere, demulcere aures, caput.
Spargere aquam, metaphora ab equis ducta.
Thus pedere.
βδεῖν λιβανωτόν.

a Flatterer, a Flearer, a Smelfeast.

Assentator, κόλαξ.
Palpo, onis. Palpator.
Palpitator, Adulator.
Fumum oleumue venale habens.
Gnatho, Gnathonem agens.
Gnathonicus, Blandiloquus.
Parasitus, παράσιτος.
Ventris causa Gnathonicam exercens artem. Cinisio.
Adulatoris notam ferens.
Oleum in auriculam ferens.
Ventris causa aqualiculi gratia farciendi, nihil non agens, dicens, iuxta illud Gnathonis Terentiani Ait aio, negat nego.
Picum petens, prouerb.
συκον αἰτῶν, vt vulgus in hodiernum vsque loquitur. He would faine haue a figge.
γλωσσοχαστής, linguam habens venalem, Cænipera.
Assentatores vocat Phocylides,
πιαστιχοδόρους ἀπάρας mensipetas socios illorum odas psallentes quorum panem comedunt, qui inquã, assentatores in malis fouent plerunque magnates, & quasi pulmnar scabiosis illorum brachijs subijciunt, loquentes Placentia, Vide Allure r

Fleame, vide Spittle. Flitch of Bacon, vide a Gammon &c. a horse Flie.

Oestrum, οἶστρος.
Asylus, Tabanus.

to Flie, to runne away, to escape.

Fugere, Aufugere, Auolare.
Capessere, Dare fugam, Euitare.
Dare terga fugæ. Ouid.
νῶτα δοῦναι, Dorsum dare.
In fugam conuerti, diffundi.
Tergiuersari. Arripere fugam.
τὰ νῶτα ματαζάλλειν.
Dare, mandare le fugæ.
Terga dare.
Fugam capere, ὀπὴν λαβεῖν.
Pedem retro ferre. Dare se retro.
Referre pedem ac retrahere.
In fugã se conijcere, confetre, dare.
Profugere.
Pedibus salutem quærere.
Cæterum apparare, moliri, adornare fugam, To prepare to flee.

Meditari

Meditari, Græcè, μελανειν ἡ νοτιδεγειν.
Talaria inducere.
Fidere pedibus.
Dare se in pedes. Terent.
Fugam facere.
Fuga vincere.
Fuga rebus suis consulere.
Fugam arripere, corripere, festinare, agitare, celerare, tenere, texere, tentare, petere, conuertere, quærere.
Vela dare metaph. pro aufugere Virg.
Proijcere vel conijcere se in pedes.
Cauum siue volam pedis ostendere.
Calcaneum ostendere.
τὸ κοῖλον τῦ ποδὸς δεῖξαι.
Terga vertere, frequens, apud Historiographos, & in Biblijs.
Postico discedere, sibique consulere.
Suffugere, to slip away.
Conferre se, apud Cic. pro confugere, Proripere sese conspectu alterius.
Quo nunc se proripit ille? apud Virg. whither commeth he, whither sneaketh he, or creepeth out of the way.
Maturare fugam, apud eundem, vide Escape.

to Flie as a Bird.

Volitare, πτηδαν.
Pernolare sublime. Altum ire inter remigio alarum.
Volare, Sulcare aera.
Athereas carpere vias.
Euolare, in altissima tollere.
Pennis tolli, niti.
Secare pennis æthera.
Petere æthera pennis.
Stridulis alis tecta supernolare.
Mouentque per aera pennas.
Magnis clangoribus quatere alas.
Pernicibus esse alis.
Labi pennis.
Cœli medio volare.
Paribus niti alis.
Fertur in arua volans.
Celeres commouere alas.
Tenues se sufflulit Ales in auras:
Pennis se tradere cælo.
Æthera verberabat alis.
Iactare, mouere, vouere, agitare alas
Remis alarum insistere.
Alleuari pennis.
Alis distringere.

to put to Flight, to driue away.

Fugare Conuertere, vertere, agere in fugam.
Abigere, arcere, aliquem limine.
Dare, agere in fugam.
Pelli regno Detrudere finibus.
Fuga distracti, dissipati disiecti, dispersi sunt.
Distraxit eos, fuga, dissipauit, disiecit.
Expellere, Vide to Quercome.

to Fling, vide to Shoot. or to Cast.

to Flie, vide to brawle.

grieued with the Flixe or Laske.

Furiosus, Dissentericus.
Ventis profluuio laborans.
Ventrem habens solutum, laxum, fluidum, liquidum.
Sabiacens passioni fluidæ egestionis.
Cœliacus.
Aluum habens solutam, citam, laxam plus satis egerentem.
¶ Ciere, soluere, ducere, laxare, aluum. to driue into a Laske, to make the belly loose. or to make one goe to the stoole.
Citare aluum, sæpe laxare.
Solitus in fluxum venter, vires corporis enisceret, Cypri.

to

to Flourish, vide to Grow.
to Flowt, vide to Mocke.
a Floud.

Restagnatio, Æstus.
Augmentatio, incrementum fluminum. Inundatio.

a Flixter, vide Piper.
a Foe, an Enemie, or Aduersary.

Inimicus, ἐχθρός.
Hostis, ἐναντιοδρόμος.
Ferus est nobis, nimium crudelis est hostis, nimis acerbus, acer, vehemens, sæuus, propensus ad exitum nostrum, in nostram perniciem.
Aduersarius propriè in iudicio.
Perduellis, apud Plat. Æmulus.
Grauis aduersarius, i. potens.
Infensissimus hostis & aduersarius.
Capitalis inimicus.
Infensus, i. vehementer iratus.
Infensus, i. permolestus, qui alicui malum infert.
Inimicitias, simultatem gerere, exercere, to beare ill will.

to Foine, to Prick, to sting
to Thrust, to Sticke.

Cuspide, gladij mucrone petere, pungere.
Transfigere eerum.
Punctim ferire, apud Veget.
Irruere, inuadere. ἐκ διακύψεως. i. punctum.
Terebrare cauas vteri, & temare lacebras.
Transfigere, transfícere, traijcere, rumpere, figere, lodere inducere, perforare pectora, latus, præcordia, viscera, ferro, ense, gladio, telo, hasta.
Obligare, adigere, condere, recondere, conijcere in pectus latus, guttur, ensem, telum, ferrum.
Exigere, dimittere per pectus, præcordia ferrum, telum.
Resoluere, recludere iugulum ferro, mucrone.
Iugulum abscindere.
Auferre, rumpere guttura cultro.
Incumbere ferro, telo.
Gladio finire dolore.
¶ Cæsim petere hostem, apud Liu. to strike, to cut.
Cæsim ferire apud Virg.
Cæsim lancinare, ἐκ κατωμαχίας, i. Cæsim.
¶ Ictum gladio recipere, est repellere, auertere, to keepe off a blow.
Infestis inter se hastis concurrere, to foine nimbly.
Perforare hasta.
Valida concurrere longius hasta.
Exercitus Liuio decurrere dicitur quando lancea certat.
Validis vibrare hastilia neruis.
Aperto currere campo. To runne.

Folke or People.

Plebs, Plebecula.
Plebes, antiquitus, Populus, δῆμος, Vulgus, εἰκαῖον.

a Fold. vide a Sheepe-coate.
to Follow, to go after.

Comitari, Sequi, Subsequi.
Insequi, pro subsequi ponitur.
Comitem se præbere vel adiungere. παραπολουθεῖν.
Adesse, Sectari, Assectari.
Assectari officij gratia, for honors sake to waite vpon.
¶ Et succedere, subire.
Subeunt morbi tristisque senectus, Virg.

to

to Follow his lust, or his owne minde and fancie, to doe what he will, or list himselfe.

Facere vt lubet, vt libet, quod quis velit.
Vtcunque lubitum est animo facere.
Ex animi libidine facere.
Vtcunque fert animus, vtcunque visum est agere. αὐτογνωμεῖν.
Sequi animi impetum, suam voluntatem.
Arbitrio suo viuere.
Animo morem gerere.
Obsequi animi desiderio.
Pro arbitratu & arbitrio suo facere, agere.
Explere animum suum.
Facere ingenium suum. Plaut.
Animo obsequi suo.
Audire se, pro auscultare sibi.
Ex animi sententia rem agere.
Ex sua facere sententia.
Suo viuere modo, apud Terent.
Prope adest, quum alieno more viuendum est mihi, sine nunc meo me viuere interea modo.
Indulgere animo affectibus suis.
Omnia sua libidine, suisque voluptatibus metiri. Eras.
Libere viuere.
Ferre vota sua secum. Ouid.
Summam habere votorum, to haue his will.
Seruire, inseruire cupiditatibus, affectibus, libidini suæ.
Suis legibus, sibi probatis & complacitis viuere legibus.
αὐτονομεῖσθαι.

to Follow, to Trace, to seeke by the Footsteps or traces, to Imitate.

Sequi ad mores corpusque referre.
Imitari ad mores, dicta, factaque.
Sectari ad disciplinas pertinet, vnde sectæ nomen.
Æmulari significat etiam sectari, & isdem rebus studere.
Indagare. Vestigare.
Vestigia tenere.
Seruare vestigia, obseruata sequi.
Vestigia nancisci, quærere, flectere, stringere, ferre, ponere, mouere, relinquere.
Vestigia insunt, supersunt.
Sequi pedum signa.
Nulla videt taciti quærens vestigia furti.
Apparent signa notæque pedum.
Inerant vestigia ripis.
Instare alicuius vestigijs, Plin.
Zelari, Consectari.
Legere, vestigia, Poeticum.
Inhærere vestigijs, insistere.
Sequi, insequi vestigia.
E vestigijs sequi.
Vestigijs adhærere.
ἀκολουθεῖν. cum datiuo.
διαζέλλειν. Insectari.
Insequi & persequi in bonam etiam partem accipiuntur, pro continuè perfectéque sequi.
Vita exprimere.
Sapere patruos prouerb. pro parentum aut veterum mores imitari.
Præbere se imitatorem æmulumque virtutis paternæ.
Moribus referre.
Exemplum capere, apud Terent.
Alicuius exemplum æmulari, apud Erasmum.
Alicuius vestigijs ingredi.

a Foole, or foolish, Unwise, Daft.

Stultus. μῶρος.
Amens. Demens.
Fatuus. Stolidus.
Bliteus. Stupidus.
Insulsus. Insipidus.
Imprudens. Indoctus.

Ineptus.

Ineptus, Delirus,
Hebes, Tardus.
Obtusus, Temerarius.
Rationis expers, inops.
βλιτόμυς, βλιτομύσιος, ἄφρων.
Bœticum ingenium. Crassus.
Infrunitus, vel per o infronitus.
Bucco, onis, apud Plaut.
Vecors, Bardus.
Excors. Morio. Idiota.
Insulsus. Blax. βλαξ.
τὸ μῶ ἔλαξε, qui My sortitus est, in stultum ænigmaticè dicebatur quod Morios græce, i. est stultus, primam literam græcam My habeat.
Nabal. Stultitior Militide, Moricho, Coræbo.
Stultior Terebintho.
Impos mentis, animi.
Haud sanæ mentis.
Mente captus.
Ratione carens.
Egens mentis.
Sensuum inops, Infatuatus.
Insipiens, Infatuatus.
Animum dementia cepit.

Foolishnes, Trifles, Topes.

Deliramentum.
Dementia, Stultitia.
Delyrium insulsum.
Nugamentum, Figmentum.
Vaframentum, Hiberæ neniæ.
Nugæ, Affaniæ, Lyiæ.
Nugalia. γειμλιατα.
Nugatoria, Gerræ, Siculæ.
Stulta blateramenta.
Nugæ neniæ fœminæ, aniles, futiles,
Geniæ muliebres, Res risu digna.
Apologus Alcinoi.
Commentitium.
Inanes leuitates.
Bullatæ nugæ. Thiciæ apinæ.
Fabulamenta somnijs similia.
Somnia, Cæca insomnia.
Fabulæ aniles, vtiles, inanes, nihil, ineptæ.
Vana anicularum delyramenta.
Ridicula. αἰσυμνικὰ.
¶ Consarcinatis fabulamentis seu gloriosis mendacijs aliquem explere.

to waxe Foolish, or to become a Foole.

Stulteſcere, Obrutescere.
Dementire, Delyra fari. Lucre.
De mente exire.
De sapientia excidere.
Desipere, Desipiscere.
De rationis potestate exire.
ἀφραίνειν. παραπαίειν.
Delyrare. παραληρεῖν.
Sensibus alienari. Vide to Dote.

to Play the Foole or the Jester.

Agere stultum, morionem, festiuum, fatuum.
γελωτοποιεῖν. Præbere iocos.
Mouere risum. Agere nugas.
Stultis dicterijs silentium, ac compotationibus tristitiam discutere, Eras. Facetias facere.
Ridiculis dictis exhilarare compotationem. Futire nugas.
Facere se bardum, Plaut.
Stultum se simulare.

to make Foolish.

¶ Infatuare. ἐμμαραίνειν.
Fatuum, dementem facere, apud Plautum.
Dementare, Ἀποφρανῶν.
Ex stulto insanum facere, Terent.

to make one a very foole.

Alcui farcire centones.

Foolish, vnwise, vnsauerie.

Rationis expers. Parum cordatus.
Corpus sine pectore. Horat.
Nihil vltra vulgum sapiens.
Caput cerebro vacuum.
Ratione carens.

Excors

Excors, Vecors.
Veſanus, Delyrus.
Imprudens, Nullius iudicij.
Parum compos ſui.
Cerebro carens.
Animo parum valido, apud Sal.
Inſano cerebro.
Infrunitus. ἄφρων.
Mente captus.
Impo. mentis.
Non ſanæ mentis.
Stupidus, Margites.
Stipes ſine ſenſu, ſiue ſapore, eliminguis.
Embarus. ἰμβαρὴς.
Communi ſenſu carens, apud Hor.
Vappa, metaph.
Cæcus auribus in prouer.
Communis ſenſus quia apparet obtutus.

Fooles, or Jeſters.

Stulti. μῶροι.
Moriones. Bardi.
Mimi, Circulatores.
Blaces, Morionem agentes.
Geſticulatores.
Riſus concitores.
γελοιαστοὶ.
Ridiculi nugatores.
Scurræ. βωμολόχοι.

to Forbid.

Interdicere. παραγγέλλειν.
Inhibere ne rem cœptam proſequamur.
Prohibere ne facere incipiamus.
Vetare, Cauere.
Cauere graui ſenatuſconſulto.

With all Force and power' vide With might & maine. to hold or keep by Force.

Manuum vi, iuſtum meteri velle.
τῇ δυνάμει τὸ δίκαιον τῷ διὰ τῆς χειρὸς ἐφέλκειν. Heſ.
Rem vi, non iudicio gerere.
Frameis & gladijs fidem de ſoro, ius ei tribunalibus, authoritatem de repub. auferre.
Lege manuum non ex preſcripto legum rem gerere.
Ius in manu reponere.
Ferro quippiam diuidere, decernere.
Capillis, auribus, obtorto collo trahere. Vi perpellere.
Centauricè Ciclopum more facere.
Rem legibus neglectis pro ſua libidine gerere.

For euer, vide Euerlaſting. to Forget.

Obliuiſci, Effluere.
Defluere ex animo.
Ire, abire in obliuionem.
Capere obliuionem.
Labi è memoria, è pectore.
Dare ventis.
Excidere alicui.
Ducere obliuia vel obliuionem.
Poet. Obliuioni dare, tradere.
Viuo inſcribere.
In vento & rapida ſcribere oportet aqua, apud Catul.
Ventis tradere. Horat.
Delere ex animo.
Ex animo reuellere, eijcere.
Imis coris eradere.
Sapientiæ eſt atque magnitudinis animi obliuioni tradere irrecuperabilis diſpendium.
Nam rerum irrecuperabilium ſumma fœlicitas, eſt obliuio. Vide to Dote.

to make Forfeit, vide to Confiſcate. Forgetfull.

Obliuioſus. Obliuium.
Immemor.
Collecta obliuia damno.

Non

Non subeunt animo meritorum obliuia nostro.
Memoria infirma.

to be Forgotten, to make forgotten.

Æternum Lethes tegi sub amne.
Interire è memoria hominum.
Iacere in obliuione.
Obliuionem veterum amicorum inuehere.
Longa obliuia potare.
Alicuius rei memoriam omnem tollere funditus ac delere.
Rebus gestis offundere obliuionem.
Memoriam habere fluxam, parum tenacem.

I haue Forgotten it, or it is out of my remembrance or minde.

Excidit animo, Excidit.
Effugit, Oblitus sum.
Aufugit, Fugit me.
Effluxit, Defluxit.
Cœpit me obliuio.
Obliuio sustulit, astulit illa, id est, penitus oblitus sum.
Laticem omnem Lætheum aridulis ebibi faucibus
Venit in obliuionem.
Obliuio intercepit.
Excessit è memoria.
Elapsum est memoriæ, menti, ex vel è memoria.
Effluxit memoria, aliquorum fluxu ducta metaphora.
Memoria excidit.
Ventis & auræ mandatum.
In tenues euanuit auras.
Cribro excepi, non in dolio.
Memoria non retinui.
Inscripsi vino.
Non rite audita recordor. Virg.
Omnia non memini, mens est mihi debilis, Ista vix teneo. B. Mantu. Effluxit & animo meo.
Euulsum ex omni memoria, vitaque nostra.
Nomen loci, authoris, viri subterfugit minis.
Fugit exulatum pectore meo. Cic.
Hæc me fugiunt, i. non recordor.

to Forgiue or Pardon an offence.

Condonare culpam, crimen, & donare simplex.
Reatam facere gratiam.
Dare erratorum veniam.
Ignoscere admissum.
Condonare præteritum erratum peccatum, malefacta.
Tribuere veniam errori.
Mittere noxam, Terent.
Remittere culpam, delictum, noxam, vulgus demittere dicit.
Indulgere.
Veniam dare culpæ.
Offensam dimittere, seu potius remittere.
συγγνώσεσιν. συγγνώμην ἔχειν, vt tradit Budæus.
Et ab aliquo veniam petere, orare, παρακτείδς συγγνώμην παρακαλῶ, est deprecari culpam, pœnam, noxam.
Facere gratiam delicti, apud Sall.
Condonare supplicium, Cic.
Offensiunculam remittere.
Concedere, apud Cic.
Relaxare, Laxare, Resoluere.
Absoluere nexum criminis.
Rumpere nexum vinculi, id est, peccati. Dare indulgentiam. Plinius.
Dare remissionem criminum.
Ferre veniam offensis, frequentia in sacris literis.
Animaduersionem remittere, pro condonare, apud Cic.
Peccatorum nubila tollere.
Sarcina ponderum prementium, leuare.

Eximere

Eximere noxæ, penæ.
Eximere nomẽ de tabulis quod vulgo absolnere, dicimus reum.
Liberare scelere, de crimine tollere.
Impunitatem dare peccatorum.

For your sake.

Tua causa, Tui causa.
σὴν χάριν, σῆς χάριν σου.
In tuam gratiam, pro quo nonnulli vsurpant has voces, Respectu & contemplatione tui minus ornatè.

For my sake.

Mea vel mei causa.
Meo vel nostro nomine.
Mea ex parte.
Meis verbis.
In meam gratiam.
In rem nostram.

a Forme, a Shape, a Shoomakers Last, or Lest.

Forma, Formula.
Exemplar, Typus.
Figura, Archetypus.

a Fornace, vide Ouen. a Forrest, a Parke, a Wood.

Saltus, Lucus, Nemus.
ὕλη, Sylua, ἄλσ.
Distinguunt (fateor) nonnulli,, sed differentia confunditur.

to Forsake, to faile, to Lack, to Yeeld, to turne to the contrary part.

Descire, Desciscere, ἀφιστάναι.
Deficere, Rebellare.
Ab imperio deficere, vel à nomine à republica.
Vindicare libertatem.
In oppressionem tyrannidis arma sumere.
Nouis rebus studere.
Reuocare, redintegrare, instaurare amissam libertatem.
Colla iugo subtrahere.
Retrocedere.
Rebellionem moliri, facere.
Sese recipere, vindicare in libertatem.
Imperium detractare.
Seruitutis iugum excutere.
Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Saluſt.
Transire ad hostes.
Hinc transfuga, defector.

to Forsake or resigne his office, to giue ouer or goe from his office.

¶ Abire prætoratu, tribunatu, magistratu, consulatu.
Defungi.
Ablegare, vel abdicare se magistratu, consulatu, functionibus, dignitate sua nondum ad plenum functa defungi.
Deponere magistratum.
ἀπίτας ἀρχῆς, ἢ παραλύειν.
Longum valere, iubere.
Decidere de dignitate, de officio.
Ab officio recedere, Cic.

to Forsake, vide to Leaue. to Forsee, vide to Perceiue, Circumspect.

Forsworne, vide False.

Forstresses, strong holdes, or Bulwarkes.

Munimenta, Munitiones.
Propugnacula, ἔρκεια, ἔρκεα.
ὑπερθυμάτια.
Fortalicia, Valla.

Præsidia

Præſidia, Caſtella,
ἐρύματα, Caſtra.
Turres. Arces.
Aggeres, Septa.
Refugia, Loca munita.
Deſenſacula.
Minæ murorum ingentes, Virg.

Fortune.

Fors, Fors,
τύχη λάχος. Alea,
Euentus, Exitus,
Caſus incertus,
Varietas ambiguitaſque fortunæ.
Fortuna quam Budæus vocat ſtolidam ac proterua rerum humanarum arbitram.

Fortunately, vide Luckilie. to try the Fortune, or to aduenture vpon Fortune.

Stare fortuna.
Fortunæ ſe ſuaque permittere,
Rei exitum experiri.
Tentare fortunam.
Fortunam periclitari, apud Cæſar,
κακιζεσθαι.
Venari, experiri fortunam.
Iacere, iactare aleam to hazard, to venture, or to put in aduenture.
κύβον ῥίπτειν, διακινδυνεύειν.
Sene. Quod fors ferat, æquo feramus animo.
Superanda omnis fortuna ferendo eſt, Poeta.
Fortunæ res humanas pro arbitrio flectenti & verſanti ſe totum committere.
Auræ blandienti vela pandere.
Subijcere rem fortunæ.
Negotij euentum fortunæ committere arbitrio.
Belli virtutem, euentum experiri.
Vela ventis permittere, apud Quinti.
Fluctibus dare ratem apud Sene.
Ferri per colla apud Virg. Enei. propati ius fortunæ prout aſia caſuſq; temerarius tulerit, to waue in the Ballance of Fortune.

Ill Fortune, grieuous, Aduerſity.

Res, fortuna, aduerſa, contraria, incommoda, infeſta, infenſa, iniqua, inimica.
Grauis fortuna, reflans, aduerſa.
Res afflictæ.
Malum ſubſtant.
Infortunium, ἀτυχία.
Aduerſitas.
Malum Lemnium.
Ogygium. Tragicum
Lerna. Ilias malorum.
Calamitas, Caſus, Acerbitas.
Mala malis ſucceedentia, agminatim ingruentia, &c.
Vno ex malo plura conſequuntur.
Cui aduenit vnum, non aduenit ſolum.
Hinc etiam poetis Cathenati labores dicti. Vide prouerb.

To haue ill Fortune, or ill lucke.

Infortunij pati, Fatis exerceri.
In falſo huius vitæ circumſtantibus agitati procellis.
Fortuna vehementer, acriter acerbè, grauiter me opugnat, vexat, exagitat, vrget, premit, granat.
Aduerſis premi.
Ferri in præceps, præcipitium.
Conflictari incommodis multis & magnis, Cic.
Malo infortunio perire.
Facultatibus labi, to decay.

against Ill Fortune, good Hope.

Ego ad omnes caſus, quibus humana vita ſubiecta, propoſita, expoſita eſt, patet, fortis ſum.

Contra

Contra fortunam paratus, armatus, firmus, validus.
Firmissimis præsidijs conscientiæ munitus.
Res humanas præclarè contemno, neglígo, despicio, aspernor.
Valet animus, firmus est, seipso nititur, sua in seipso præsidia ponit, à seipso præsidium omne petit.
Aduersus fortunæ vim, impetum, conatus, iniurias, rela omnia seipsum corroborat.
Minimum res humanæ me mouent, afficiunt, perturbant.
Minimum laboro de rebus humanis.
Sulque deque res humanas facio, fero.
Humanis casibus', animi præstantia virtute, fortudine resisto.
Fortunæ conatibus obuiam eo, occurro, obijcio me fortiter atque acriter.
Fretus conscientia fortuna sperno, contemno.
Mea me contra fortunam conscientiam fortem facit, confirmat, auget viribus, validiorem reddit mihi animos addit, virtutem, vires, robur, fortitudinem, firmitatem.

Foxthwith, vide out of hand.

Foule vide Filthy.

to make Foule, to Trap filthy and sluttishly, to Defile.

Contaminare, Deformare.
Attaminare, μιαίνειν.
Temerare, Maculare.
Inquinare, Scelerare.
Polluere, μαρύξαι.
Inficere, Impiare.
Coinquinare.
Oblinare, metaphoricè.
Violare, Sordidare.
Vitiare, Colluuiare.
Incestare, Cloacare.
Prophanare, Conspurcare.
Turpare, Tetrare.
Deturpare, Deuenustare.
Fœdare. Defœdare.
Spurcum, fœdum reddere, vel turpe.
Gregem sanctum contagione polluere.
Suffiere purpuram, Cic.
Lesbyari, λεσβιάζειν.

Foules, vide Birds.

to Fray, vide to Affray, to feare.

the Fraight, paied for Cariage.

Naulum, Merces naulica.
Portorium, & Portorion.
Porthmion græcis
Porthmeus dissyllabum & portitor, a Barge-man or waterman, or a Carrier.

a Franke benefit, vide Benefit.

Franticke, vide Mad.

A Fraternity, a Brotherhood.

Contabernium, Sodalitas.
Conuentus, Conuenticulum.
φρατρία. Græcè.
A Diuis passim apud nos cognomenta habent.
Ineptiunt prorsus qui confiatia vocant.
Phratria enim vocabulum Græcum est non deductum à fratribus, vt autumant.
Contubernales, epulones eorpelones, systitos, sodales saginandi pleruntque

rumque ventris gratia ira conuenientes græci φρατρίας vocant.
Phratriarchus, φρατριάρχης est præfectus, præpositus & princeps fratriæ, the Deane or Warden.
Curia similiter significat, a brotherhood.
Vnde Curiales & tribuales.

Without Fraud or Deceit. vide Without, &c.

Free, or at Libertie, his owne man.

Liber, ἀπρόσοικος.
Sui iuris, Suæ potestatis.
Suæ tutelæ, αὐτοκράτωρ.
Sui arbitrij. ἐλεύθερος.
Patria potestate solutus.
Dominationi nulliꝰ parens,
Suo iure libertateque vtens.
Ingenuus, Persius: Meus à prætore recessi.

Free from subsidie.

Virtute tua consecutus est, vt nihil, nullum fructum publicè penderet vt vectigalis non esset, vt esset immunis, vt ex eorum numero, qui publicè aliquid penderent eximeretur, nihil publice solueret, vt esset expers onerum quæ publicè imponuntur, vt nullam pecuniam in cõmune conferret, vt publicis oneribus vacaret, vt tributarius non esset, vt nullum tributum persolueret.

Free from trouble.

Nunc quidẽ Dei gratia vacuus molestijs, sine molestia, cura, sollicitudine sum, procul absum.
Nulla meum animum pauò molestior, grauior, acerbior, exagitat, vexat, perturbat, commouet, afficit cogitatio.
Fruitur animus meus tranquillitate.
Bene est, tranquille est, commode est, quies est, pax est.
Tranquillitas est animo meo.
Animo sum ab omni molestia soluto vacuo, libero, longè seiuncto.
Dei benignitas me omni molestia exemit, liberauit.
Ab omni molestia vindicauit, dicauit, eripuit, disiunxit.

Freely, without dissembling euen as I thinke.

Ingenuè, Liberè.
ἁπλῶς, ἐλευθέρως.
Ex animo, Citra fucum.
Renudatis animi penetralibus.
Recto pectore, Aperto pectore.
Vera fronte, Simpliciter.
Citra dissimulationem.
Rotundo ore. Turò.

a Freedome vide Refuge and Village. Fresh, Caller, vide New. to Fry, vide Roast. a Frying pan.

Sartago, Frixorium.
Patella, τήγανον.
Frictorium, φρύγανον.

Friendship, Amitie, Goodwill.

Amicitia, φιλότης.
Familiaritas, φιλία.
Beneuolentia, εὔνοια.
Necessitudo, Vsus.
Conuictus.
Notitia pro familiaritate nonnunquam ponitur.
Sicut & Charitas à Cic pro amicitia, & beneuolentia, ac consuetudo pro intima quadam familiaritate ponitur.

Limen

Limen pro amicitia, vt exponit Seruius in Vir. Hinc limine pelli, limine submoueri.
Eliminari, excludi, To be thrust out.
¶ Vetus amicitia, quæ ab ipsis propè cunabulis vna cum ætate accreuit, Olde acquaintance.

a Friend, an Acquaintance.

Amicus. φίλος.
Familiaris. Coniunctus.
Beneuolus,
Charus. συγγενὴς.
Quicum bene conuenit.
Necessarius seu potius pluraliter.
Necessarij, amici, & quibus vti familiariter solemus.
Coniunctissimus,
Iuratissimus, Plin.

a great Friend.

Quicum haud vulgaris intercedit amicitia.
Arctissimo, sanctissimoque necessitudinis fœdere copulatus.
Affixus lateri alicuius.
Necessitudinis nexu, tenacius astrictus.
Qui cum necessitudo intima atque arctissima.
Et singulari in me beneuolentia.
Consuetudine iunctissimus, quicum maxima familiaritas intercedit.
Alicui toto pectore deditus, a hearte Friend.
Certus, fidus amicus, prouerb.

to be Friends, or to vse ones friendship, familiaritie.

Vti quapiam familiariter.
Habere a & ssimam vel amplam cum aliquo necessitudinem.
Summa alicui familiaritate coniungi.
Amicitiam bene vinctam habere.
Vti consuetudine.
Consuetudine, amicitia deuinciri.
Complecti aliquem familiaritate arcta.
Continuam cum quopiam fouere familiaritatem.
Intercedit mihi cum aliquo familiaritas maxima, cum quo mihi vsus multus est: mutuaque inter nos beneuolentia.

to Get, to make Friends.

Contrahere familiaritatem, amicitiam, beneuolentiam.
Coniungere. ξυαρτεῖν
Deuincere sibi aliquem amicitia.
Inire amicitiam.
Adscisere amicitiam.
Iungere se alicui fœdere amicitiæ.
Insinuare se in amicitiam, familiaritatem alicuius.
Emereri amicos.
Amicitiæ fores aperire.
Iungere amicitias, familiaritatem.
Officijs prouocare, beneuolentia allicere.
Familiaritate deuincire, implicare.
Dare, immergere, insinuare se in consuetudinem.
Captare beneuolentiam, gratiam.
Magni viri conflare amicitiam, familiaritatem.
Amicitiam conciliare.
Conciliare, iungere sibi aliquem fluuo munere, id est, auro.
In fœderis societatem trahere.
Amicitiam parere, gignere.
Gratiam alicuius sequi, est amicitiam ambitiosius captare, ambire, apud Cæsa.
Sic gratiam quærere, aucupari, inquirere apud Cic.
Et similiter gratiam acquirere, consequi

sequi apud eundem.
¶ Amicitiam confirmare, firmiorem reddere, conglutinare, cõnexa sibi pectora, strictiore adhuc commissura conglobare. Vide to pacifie.

to breake or vndoe Friendship.

Amicitiam dissuere, scindere, violare' funditus euertere, deponere, extinguere, labefactare, discindere.
Soluere amicitiæ vincula.
Amicitiæ tesseram frangere, perfringere, labefactare.
Scindere necessitudines sanctissimas.
¶ Inimicitias indicere, denunciare, susscipere, gerere, exercere, habere.

the Fringes or Borders of a Garment.

Fimbriæ. κράσπεδα τα,
Laciniæ, cæsuræ vestium extremæ particulatim decoris gratia concisæ, Fringes, Limbelli.
Penicalamenta. Limbi.
Limbuli. ρυλακτύρια.
Extremitates ore vestium, ὠὰ χῦὸὰ
Instita, the hems or welts.

From henceforth.

Deinde. ἑπειτα.
Deinceps. Sub hæc.
Dein. ἔπειδεν. Exin.
Post. Postea. Posteaquam, after afterwards, after that.
Vbi. Dum. Ut vbi. Simulac.
Vt, Simulatque, as soone as.
ὡς δ' τάχιστα. Simul vt.
Tum, proinde, apud Virg.
Interposito, interiecto deinde temporis spacio.
Mox pro eodem sequens, apud Plin.
Dehinc pro deinde, apud Sal.
Secundum eum accusatiuo, pro post, frequens est.
Secundum eam pugnam,
Postea, multis labentibus annis, a great while after.

to be Frozen.

Gelari, apud Iuuen. Congelari.
Gelascere. πηγάναι.
Congelascere. κρυσταλλῶδαι.
Durari glacie. λαγοβῶδαι.
Gelu constringi, aturigi, durari.
Densari. frigore.
In glaciem conuerti. Glaciari.
Asperitate hyemis densari. Vide to waxe hard.

to Frowne, vide to looke Sowrely. Froward, Crabbed, Wayward.

Difficilis. δυσάρεστε.
λδυσχαλέος, μυσαλέμισεγε.
Morosus, Querulus, Seuerus.
Querulosus, Grauis.
Molestus, Peruersus.
Tristis, Onerosus.
Cilicum moribus vtens.
ἰγκλιζόμβρος. σοχαρὸς.
Insuauis moribus.
αὐθικτος. κρυσόλος.
Homo suorum morum.
Expers sensus communis.
Suis moribus, sine quodam instituto viuens.
Difficilimis moribus.
Intractabilis.
Quem ne bestiæ quidem ferre possent.
Quem non tollerent centum Ægyptij
Injucundis, asperis moribus.
Et prouerbialiter.
Leberide scabrosior vel asperior.
Thymbra vicitans.
Echino asperior.
Totus Echinus asper.
Et per apostrophum, peruersus homo.

a Fruitfull, a Fertill, or Battle ground.

Terra

Terra ferax. Fœcunda.
Opima. Luxuriosa.
καρποφόρη
Omnium ferax. Fructifica.
Fertilis terra, pinguis, diues, frugifera, Læta, alma.
Omnipara tellus, Soli. de Creta insula. Larga vitis, mira soli indulgentia, arborarij prouentus abundantes. Idem de India. In anno bis ætatem habet, bis legit frugem.
Ager Rheticus bonis frugibus, optimus & ferax idem.
Solum diuitem fœtum prouentum effundens, præfœcundum.
Præpinguis, vber gleba, Fructuosa.
Fructifera. καρποφόρος.
Lætissimum latifundium.
Tellus, ager vbertatis inexhaustæ.
πολύφορος.
Terra, ager restibilis. παλιμφύης.
Restibilem fœcunditatem adfereus.
Terra benigna, pro feraci, & fructus abundè reddente, apud Plin. ita de Ægypto loquente, Nulla est benignior tellus, nullus ager feracior.
Arbor vel tellus, bifera, quæ bis fert fructum sementem.
Fructum ædere. καρποφορεῖν.
Fruges fundere, fructificare, fructum ferre. To bring forth fruit.
Dare fœcunditatem terris.
Vberare fœcundum, vber facere.
μαίνειν. To make fruitfull.

Fruitfulnesse, vide Fertilitie, to make Fruition, vide to Enioy. Full, Replenished.

Plenus, Distentus.
Repletus, Refertus.
Satur, Tumidus.
Tumidis nauigare velis, to saile with full sailes.

Funerals, Solemnities at ones Buriall.

Funeralia, Sacra funebria.
Iusta exequiarum, apud Cic.
Supremi diei celebritas.
Exequiæ. Officium funebre.
Parentalia olim dicebantur & iusta funebria, Feralia.
νομιζόμενα. ὁσία.
Parentationes.
Et inferiæ, apud Virg. pro sacrificijs quæ Manibus, vmbris vel inferis à veteribus soluebantur.
θηκτήρια.
Feralis pompa, i. exequialis quæ cadaueri offerendo exhibetur.
Et cultus feralis pro funebri & lugubri.
¶ Epicedium, Threnodia, Carmen funebre, exequiale, Ouid.

to keep a great Funerall, or Buriall.

Iusta celebrare, soluere, persoluere perhonorificè.
Iusta funebria, honores, funebres agere, peragere, regio sumptu.
Funebre officium exequi.
Mortualia soluere officia.
Exequias facere, seu celebrare, peragere.
Celeberrima parentatione peragere funus, funeris exequias.
Exequiari etiam dicitur.
καθαγίζειν.
Supremis exequias ducere, dare, Soli.
Parentare parentibus.
Exequi vxorem defuncti, Plaut.
Inferias facere, soluere.
Funus satis amplum facere. Cic.
Iusta facere, conficere magnificè.
Salust. Ferre dona Sepulchro.
τὰ νομιζόμενα ποιεῖν.
Vita defunctis iusta solemni more facere, exoluere.
Ferre suptema alicui.

Et Cineri ingrato suprema ferebam, apud Virg.
Dare iura vmbris.
Defuncti manibus parentare.
Funus magnificum, amplum honorificum deducere.
Ducere pompam funebrem.
Instituere pompam.
Ire, prodire in pompam funebrem.
Funebre officium, funus, ceremonias funerales agere, celebrare, to keepe a buriall.
Prosequendo excquias honestare, apud Ambros.

a Funnell.

Infundibulum. χόανος.
Epichysis.
Celum pro eodem.

Fury, vide Anger.

Furious, vide Madde.

Furthermoze, besides al this Also, Moreouer.

Quin. Quinetiam, Nunc, Iam.
Tum ad hoc. πρὸς τούτοις ἔτι.
Adhæc. εἰς τοῦτο. Etiam.
Super hæc omnia. Item, Itemque.
Præter hæc, & hæc præter, Itidem.
ἐπὶ τούτοις. Insuper.
Denique, Vltra.
Præterea, Vel.
ὁμοίως. Similiter, Tum.
Porro autem, Dein, Tam vero.
Eodem pertinet.
Sed pene excideram.
Neque vero te N. Prætereo. Cic.
Quod ad reliqua pertinet.
Age vero,
πρὸς τούτοις πρόσθεν.
Accedit his. Accedit ad hæc.
Huc accedit. Huc pertinet.
Supereſt.
Reliquum est. Huc tendit.
Huic confine est. Non dissimile.
His finitimum est. Vide Moreouer.

G

to Gad and Iette vp and downe.

Volitare & vagari in foro. Cic.
Hac illa citare & circumcursare, cursitare.

a Goale, vide Prison. to Gaine, to Winne, to Profit.

Facere lucrum & reportare.
Frugem accipere.
Capere, facere emolumentum & decepere.
Facere rem, frugem.
Parare compendium.
Referre.
Fructum haud contemnendum.
Demetere commoditatem.
Colligere vtilitatem, ex re multum frugifera, quæ Commodo, vtui, emolumento sit.
Maximè operæ precium facere in re aliquâ.
Fructus sat vberes copiososque metere.
Colligere fructus non paucos.
Non mediocrem vtilitatem comparare.
Capere fructum, Cic.
Magnorum meorum laborum multarumque vigiliarum fructum capi maximum, i. vtilitatem maximam.
Amplo fœnore compendium facere.
Acimentum importare.
Vectigal magnum alicui adferre.
Vectigal facere.
Luculentam colligere messem.
Facere, capere messem, proficere.
Facere profectum.

Fructum

Fructum percipere, capere.
Adipisci, comparare commodum.
Vsitatem adferre.
¶ Commodis seruire, consulere.
Circa monumenti messem vigilare,
to gape after profit, & gaine.
Prospicere sibi.
Sui rationem ducere.
λόγον ἔχειν.
Suis seruire commodis.
In futurum, in posterum consulere sibi.
Rei familiari insudare, seruire, to seeke his owne profit.
Habere rationem rei familiaris, quã delabi sincere flagitiosum est, vt scribit Cicero.

Gaine, Winning Profit, or Vantage.

Lucrum, κέρδος.
Lucellum diminutiuum.
κερδάριον, Compendium,
Emolumentum, Fructus.
Fœnus, Quæstus, Vsus.
Vsura, Aucupium.
Impendium, pro eodem, apud Varronem.

a Gammon, or a Flitch of Bacon.

Perna fumo indurata,
Coxa suilla fumosa, Petaso.
Petasunculus diminutiuum, apud Iuuenalem, πέρνα.
Succidia, a flitch of Bakon.

to Gape, to Thinke or Chap.

Findi, Diffindi.
Aperiri, Hiare.
Dehiscere, Fatiscere.
Hiare æstu. ariditate humus seu flores dicuntur.
Agere rimas.
Deduci rimis.
Ducere rimas, apud Ouidium.
Tenui rima fiscus, apud eundem.
Hiulcare. Catullus.
Cum grauis exustos æstus hiulcat agros.
¶ Hiulcum, nimio calore deductum.

the Gard of a Prince, as, the Queenes Gard.

Stipatores, Apparitores.
Fascium baiuli. ἀκόλουθοι.
Somatophilaces, Liburni,
Satellites pedestres.
Doryferi, à ferendis hastis.
Lattones & laterani olim, quod principum stiparent, latera vocabantur, qui nunc lationes à latendo dicuntur, Lectores.
Equestres corporis, principis custode Archeros, vulgo vocant ab arcubus quos olim in equis ferebant, vnde rectius Arcigeri appellarentur: & latinius, sicuti Græcis ἱπποτοξόται defendendi causa principem stipantes, circundantes ex equo Sagittarij, apud Cæsarem V. de Bello Afric. Cum sagittarijs ac funditoribus, hippotoxotisque compluribus.
Quadruplatores.
Delatores, Emissarij.
Emissitij, Exploratores, Coricæi, idem ferè Spiers or Spies.
κατάσκοποι.
¶ Latus suum armatis hominibus stipare.
Se militari manu sepire, to haue a Gard.
Satellitum post se trahere centurias.
Satellitum militare ad corporis tutelam, sui custodiam adhibere.
δορυφορεῖν.
Obsequentibus fulciri cuneis.
Factionibus armatorum succingi.
Ascel.

Stipatus, agmine armatorum telis multis.
Armatus sicarijs.

a Gardiner.

Hortulanus, Custos hortorum.
Horti curam habens.
κηπουρὸς & κηπεύς, Olitor.

a Garland, vide a Crowne a Garment.

Vestis, Vestimentum.
Indumentum, Amictus.
ἱμάτιον, Crotona genus vestis.
Chiridota, with long sleeues.
Ralla, a bare or a torne cote.
Victus apellatione etiam vestis continetur, vt ait Vlpianus.
Area vestiaria, ἱματοφυλάκιον.
Vestiarium, vulgus vocat.

to Gape, Gape, or Yawne.

Oscitare, χασμᾶσθαι.
Os totum aperire, commouere.
Diducere os.
Oscitare, apud Ciceronem legitur.
Facere rictum.
Hiare, χάσκειν.

a Gasping, Gaping, or Yawning.

Oscitatio actus ipse, nempe intensa oris apertio, χάσμα.
Pandiculatio toto corpore fit quando brachijs extensis, pedibusque porrectis, os diducimus, quod vicij plerunque post somnum diurnum, præque laboris tædio, subrepere, solet.
Et verbum Pandiculari:
σκορδινᾶσθαι, extendere seu protendere membra cum oscitatione & capitis grauedine.

Gates, vide Dores.

to Gather things together, to Assemble.

Colligere, Corradere.
Coadunare, Coniungere.
Conglomerare, Compellere.
Congetere, Cumulare.
Accumulare, Aceruare.
Conflare. Contrahere.
Coaceruare, Cogere.
Συναγεῖν.
Congregare, Corrogare.
Acerua in cuncta congerere.
Vnde cunque comparare.
Acetum parere.
Ceaturiare, apud Plaut.
Per fasque nefasque congerere.
In vnum conferre.

to Gather, to Assemble, to come together in a place.

Conuenire, Coire.
In vnum locum conuenire.
Congredi, Congregari.
συνέρχεσθαι.
Venire in vnum, Virg.
Confluere in aliquem locum.
Conuolat populus, Terent.
Facere concursum, in vnum locum currere.
Glomere, contrahere, congregare, compellere.
Animi gratia circumuolitare.
¶ Comitia habere.
Conuentum celebrare.
Agere cum populo, to call the people together.
Coneire, conuocare multitudinem obscuram.
Vocare cœtum, consilium.
Corrogare cœtum proximorũ, Soli.
Vocare, conuocare senatum.

Gelded.

Spado, Eunuchus.
ἐυνοῦχος, Semiuir.

Castratus

Caſtratus, Euiratus.
Exectus, ἐκτομίας.
Capus vulgo dicitur, cui teſtes ſunt execti, teſticuli amputati.
Thlaſias θλασίας, qui attritis eſt teſticulis.
Diſtinguunt Grammatici, Spadonem & Eunuchum, ſed differentia ſine robore eſt.

to Geld.

¶ Execare teſtes, ἐκτέμνειν.
Virilia reſecare. Excidere.
ἀνηρίζειν. Euirare.
Emaſculare, Caſtrare.
Spadonem eunuchum facere.

a Generall of an armie, vide a Captaine.

Gentle, Ciuill, Courteous.

Humanus totus. Ciuilis.
Vrbanus, ἀστεῖος.
Facetus, χαρίεις.
Comis, Lepidus.
Facetijs fluens, abundans.
Facundus, Antropelinus.
Habens leporem in verbis.
Modeſtus.
Moribus, integris.
Moribus feſtiuis, ac circa grauitatis detrimentum amœnis.
Modeſtiam præ ſe ferens inauditam.
Nihil factitium præ ſe ferens.
Candidus, integer, ſine fuco.
Gratiarum alumnus.
Apertus homo. Hilare ingenium.
Feſtiui & amœni ingenij.
Rara prædituς humanitate.
Ad omnem humanitatem propenſiſſimum habens animum.
Mira grauitate conditam præ ſe ferens comitatem, morumque ciuiliratem.
Comitate, conuictus facilitate, facetiſſimis colloquijs, atque omnium honeſtiſſima morũ probitate quo ſuis precellens.
Homo vrbanitatis ac facetiarum artifex.
Leporum ac facetiarum diſertus puer, Catul.
Homo iocis ac leporibus concretus.
Inſatiabilis lerna nugarum.
Lepore, locis ſalibus, vndique refertus.
Vaſer tamen vitia tangit, & admiſſus circum præcordia ludit, Horatius. & Perſ.

Gentry, vide Nobility. Gentleneſſe, vide Courteſie. Gently, Benigniy, Fauourably.

¶ Benignè, Amicè.
Comiter. Populariter.
Candidè, Sincerè.

to Gheſſe by Diuinations what will happen, to Prophecie, to ſhew things to come.

Augurare. Diuinare.
Vaticinari, Præſagire futura.
Augurare, Prophetare.
Prædicere, Præſignificare.
Augurare, Futura prædicere, φοφητεύειν. πλαρεύειν.
Ominari. Augurem agere.
Ariolari.
Aruſpicium agere, facere, de cælo ſeruare.
Prodere ingenentia.
Canere, apud Virgilium.
Babyloniços numeros tentare, & genethliacorum more diuinare.
Futura ſignificare, aperire.
Ex conjecturis prudenter collocatis colligere.
Conijcere.
Euentura fata dicere.
Ventura præcinere.
Oraculum ædere.
Tanquam de ſpeculo futura prævidere

dere coniectura prospicere.
Petendinum ventum præscire, præsentire.
Destinare oculis furem, apud Cure. pro certis quibusdam iudicijs oculorum, furem denotare.

to Gheſſe, or to iudge by ſuſpition.

Conijcere, Coniectare.
Diuinare, μαντεύεσθαι.
Coniectura assequi, consequi, prospicere, perspicere, cognoscere.
Colligere, Cogitare.
Interpretari.

Geſters, vide Fooles.

to Get, to Obtaine.

Consequi, Adsequi.
ἐφικνεῖσθαι, Impetiare.
Ferre, apud Terent.
Nanciſci, Adipiſci.
Quærere, Parere, Potiri.
Indipiſci pro eodem, apud Plaut. à quo frequentatiuum Inde pro, apud Varronem.
Conquirere, Acquirere.
Obtinere, Lucrari.
Colligere, Eblandiri.
Exorare, Bblandiriis impetrare.
Surripere cum datiuo personæ per falsam seu mendacem narrationē aliquid impetrare. extorquere. principe vel senatu.
Imperare, exprimere, extorquere,
Parare, Comparare.
Conciliare, tam in bonum quam in malum.
Contrahere.
Conflare cum datiuo personæ, & accusatiuo rei constructa.

to Get, or to Earne his liuing.

Conquirere victum, Quærere.
Quæritare, Viuere exre aliqua.
Exercere sumptum suum opere rustico faciundo, apud Terentium in Heaut.
Lucrari victum.
Ob exiguum idq; incertum lucellum per omnia maria volitare transcurrere, vndis ac ventis vitam committere.
Maximis sudoribus, innumeris vitæ periculis sectari, quærere lucellum.
Vndique lucella venari.
Cibum per ignem quæritare & per saxa.
E flamma cibum petere.

to Get a good name, to become Famous.

Nominis splendorem, bonā famam, nomen adsequi.
Claresscere, εὐδοκιμεῖν.
Magna cum gloria & gratia ad summam amplitudinem peruenire, apud Cic.
Crebescere, percrebescere, increbescere.
Bene passim audire.
Enitere, & enitescere metaphoricè.
Gloriam adsequi.
Altius emergere.
Celebrem fieri.
Diuulgari. Probus habeor.
Cresco id est. honoratior fio.
Bonæ sum famæ.
¶ Summam rebus bellicis referre gloriam, acquirere famam.
Bellica industria, morum integritate honestis studijs gloriam consequi immortalem.
Prorogare nominis famam.
Spargere famam.
Nomen adipiſci, augere, consequi.
Lucrubationibus ingentem parare famam.
Moribus egregijs mortalem extendere famam.
Egregiam laudem ferre, apud Virg.

Gloria

Gloria ſuperare inuidiam.
Parare captare famam, gloriam.
In exiſtimationem venire.
Exiſtimationem accipere.
Rebus geſtis inclareſcere.
Fama pulſare polos, & ſydera laude.
Nomine per vniuerſum orbem inclareſcere.
Collgere admirationem ſui, exiſtimationem, famam.
Famæ iactura, ſeu aures hominum pateſacere.
Quærere nomen per Gallica regna Hiſpanumque Tagum, &c.
Quærere famam egregijs factis, rebus bellicis, eruditione, virtute, literarum ſtudijs.

to Giue, to Beſtow.

Dare. δίδωμι. δόναι.
Largiri, Tribuere.
Præſtare, Præbere.
Conferre, Concedere.
Offerre, Donare.
Impendere.
Impartiri vel impartire.
Dono dare.
Accumulare donis.
Largiſſimo ſinu, pleno manu effundere.
Munera libare.
Condonare pro dare, datiuo vel accuſatiuo iungitur.
Mittere pro donare, apud Virg.
Scribere pro dare, apud Horat.
Reſcribe decem Nerio.

to Giue niggardly.

Dare manu contracta, ſeu parca apud Hor. pro parce, vel frigidè aliquid dare.

to Giue in waſte.

Dare in ſumptum, apud Terent.
Omnia conferre in commune.
Dare vt conſumatur in conuiuium, vel compotationculum, pro quo barbari dicunt, dare in antipodio.

to Giue ouer, vide to Yeld himſelfe.

the holy Ghoſt.

Spiritus ſanctus.
Flammifer ſpiritus.
Sacrum pneuma. ἅγιον πνεῦμα.
Flamen ſacrum, almum.
Spirabile numen.
Flatus viuus.
Halitus, afflatuſque Dei ſacer, Eraſ.
Paracletus, i conſolator.
Myſticum ſpiramen in hymno natalis Domini.
¶ Afflatus ſpiritu ſancto almo flamine.
Illuſtratus ſacro lumine.
Diuinitus afflatus.
Θεόπνευστος.

a Giant, vide Stature.

a Gibbet, or Gallowes.

Patibulum. ἰκρίον.
Crux. σταυρός.
Græcum Π.
Furca. φούρκα.
Gabulus, apud Varronem, pro patibulo. Scipes.
Lignum in ſacris literis pro eodem.
Trabs excelſa, in libro Eſther.

Gifts or Benefits, Preſents.

Munera. Munuſcula.
Dona. δῶρα. Præmia.
Data pro donis in ſacra Scriptura.
Xenia. Xeniola. Beneficia.
Lautia latinè.
Liberalitates.
Eulogiæ. εὐλογίαι.
¶ Munere, beneficio afficere, to beſtow a benefit.
Conferre beneficium.

Donare

Donare munere aliquem.
Dare donum, and to bestow a benefit.

Guilefull, vide Crafty. Guilty, Wicked.

Reus, Noxius.
Facinerosus, Criminosus.
Peccator, Labe reus.
Obsessus culpis.
Vitijs contaminatus.
Sustinens culpam.
Delictorum mole obrutus ac sepultus.
Mole seu pondere peccatorum pressus, oppressus.
Nefandissimus, sceleratissimus.
Maximus peccator.
In vitiorum luto & sentina immersus.
Conscientiam occulto peccatorum reatu obstrictam tenens.

Guiltlesse, vide Innocent, a Gin, a Trap, a Snare.

Laqueus, Perdica, Trica.
Compes, Imolucrum, Decipula.
Vendicula, Venabulum. Vide Trappes.

a Girdle, a Belt.

Baltheus, vel Baltheum.
σφαιρὶς. Zona. ζώνη.
Cingulum. ζωστὴρ.
Cinctorium.
Cinctus substantivum.
Strophum in hymno palmarum.
Corrigia, Lorum.

Glad, Merry, Joyous, Delectable, Cheerfull.

Hilaris. ἱλαρὸς.
Alacer. Iucundus.
Lætus. εὐθυμος.
Serena seu explicata frons, A glad countenance.
Frons defecata.
Frons generosa, hospite digna.

to be Glad, Merry, Joyfull.

Lætari, Exhilarescere.
Exporrigere frontem.
ἐκ προσώπου ἅπτομαι.
Plaudere, Iucundari.
Iucundus sum. εὐθυμέομαι.
Variè afficior.
Iucunditate perfundi.
Cum amiculis se recreare suauibus.
Operam dare rebus ludicris.
Virg. Soluite corda metu, secludite curas.
Tempus iucundum agere.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Multi fabula plena ioci.
Leuare pectora litis sollicitudinibus.
Munera iucunda.
Excutere animo sollicitudinem omnem.
Ferri lætitia vel differri.
Dare se iucunditati.
Gestire, Ouare.
Canere ad veteres verba iocosa modos.
Ouationem agere.
Relaxare animos, & dare se iucunditati. Cic.
Gaudere, Exultare, Triumphare.
Diffundere animos frontem vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse. Iubilare.
ἀθλεῖν. Sustollere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Lucentem hunc habeamus diem.
Hodie modo hilarem facere. Ter.
Hilariter viuere.

Gladnesse, Reioycing, Delight and Pleasure.

Voluptas, Gaudium.
Lætitia. εὐθυμία. τέρψις.
εὐφροσύνη. Oblectamen.

Oblecta-

Oblectamentum, Oblectatio.
Iucunditas, Delectatio.
Delectamentum, Delectamen.
Delimmen. Delinimentum.
Delicium & deliciæ in plurali, quæ nobis voluptati sunt, sicuti Amores Latini appellant rem qua maximè oblectamur, quæque nobis velut in delicijs sunt.
Vocis iucunditas ac alacritas.
Res est arbitrio non dimenda meo.

Gladly, willingly.

Vltro. Sponte, Libens.
Libenter. Cupidè. Auidè.
Maximè. Spontaneè.
Vehementer. Vide Willingly.

to make Glad and Joyous, to Recreate, to Refresh, to Delight.

Voluptatem adferre.
Adoptare gaudium.
Oblectare. τέρπειν.
Volupe esse. Delectari.
Grata gaudij dulcedine pertentare, Intimis præcordijs.
Recreare. Hilarare. Exhilarare.
Lætificare & ri deponens.
ἤδυμαι. ἱλαρύνω.
Iuuat impersonale in tertia persona, cum accusatiuo.
Delinire voluptate.
Lætum facere.
Delectamentum conciliare.
Afficere lætitia. Reficere.
Gaudio perfundere.
Parere lætitiam, & adimere mœrorem. Explere animum gaudio.
Cumulare, accumulare gaudium.
Iucundirate afficere.
Parare animos, apud Ouid.
Eximere solicitudinem.
Solicitudinem ex animo amouere.
Vberiore lætitia animum opplere.
Anxijs curis animum liberare.
Diuino quodam nectare perfundere.
Animos releuare, dolere.
Delibutum gaudio reddere, Terent.
Multijuga voluptate animum delibutum reddere.
Incredibili quadam lætitia perfundere. Oblectamentum præstare.
Capere quoque pro magis afficere & oblectare, Ouid. Factum mirabile ceperat aures.
Pictura capit oculos.
Afficere animum, res aliqua dicitur, quæ oblectat.
Oblectare lumine.
Læta corda vel animum aliqua repascere & oculos.
Iucundo pruritu titillare aures.

Glorious from a Child.

Inflammatus ad gloriam à puero fuisti.
Iam inde à puritia gloriæ studio atque amore flagrasti, spectasti gloriam ante omnes res à primis annis.
Tibi erat gloria omnium rerum antiquissima, in animo erat, in oculis erat, in moribus erat, in delicijs erat. Vide Proud.

Glory, vide Honour, Praise. Glue, Soulder.

Gluten. Glutinum.
κόλλα. ἰξὸς. Viscus, Cic.
Bitumen, media producta.
Ferrumen, apud Plinium.
Viscum in neutro genere, Col.
Lithocolla, Stone glue.
Ichycolla. mouth glue.
Glutinosa mollities.

a Glutton, a Gulligut, a Raueunour or Deuourer, a great Eater.

Cibi pernicies. λαφύστης.
Helluo. Gluto. Epulo.
Edo, onis. Gurges. Mando.

Ganeo

Ganeo, apud Iuuen.
Immenſam habere gulam.
Gulæ pareus.
Guloſus. Venter.
Ingurgitator. Genauius.
Paraſitus. Lucro.
Edax & bibax. Vorax.
Profundæ, intempeſtiuæ, ſordidæ Gulæ homo.
Catillo, onis. Inſatiabilis.
Inexplebilis, Ligutio.
Comeſtor, Gulo.
Pnago, Nepos.
Comedo, onis. Ligurio.
Apirius à Romano quodam nobili, admodumque guloſo.
Cotem alens, Prouer.
Barathro βαράθρος.
Aſini mandibula.
Gaſtrimargus.
Manduco & Manducus.
Qui etiam Bætium deuoraret.
Hetereograthus. ἑτερόγναθος, ob vocis atem alternam verag; mandibula cibum commandens.
¶ Infarcire eurpus.
Diſtendere ventrem aqualiculum.
Explere ſe. Vide to Fill.

Gluttonie, Rauening.

Ingluuies. λιμηξία.
Gula, Guloſitas.
Intemperantia. λαιμαργία.
Crapula, Voracitas,
Gaſtrimargia per g in prima ſyllaba.
Abdomen pro vitio ventris ac gutturis, quam guloſitatem vulgo vocant, frequenter ponit. Cic.
Ille gurges natus abdomini ſuo.

Gluttonous, Rauenous.

Guloſus. Intemperans.
Gaſtrimargus, Lurco.

to Gnaſh, to grinde the teeth.

Fremere, Prendere.
βρύχειν. Labra mordere.
Os diſtorquere.
Dentibus ſtridere.
Nares criſpare.

to Goe or to walke.

Ire, Vadere. βαδίζειν.
πορεύεσθαι. Pedare.
Tendere iter, viam.
Tendimus in ſpatium.
Concedere, Terent.
Concede hinc domum.
Iter capere, facere, mereri, aperiri.
Gradiri. βαίνειν.
Greſſus ferre vel inferre.
Carpere viam.
Ineedere pro ſimpliciter ire, apud Liuium.
Concedere ad dextram, Terent.
Moliri iter, apud Poetas.
Ambulare, pro iter facere, apud Cic. ad Ar.
Premere humum.

to Goe away out of his Country.

Recedere. Commeare in aliam regionem.
Totum percenſuit orbem.
Se dare in viam, viæ committere.
Abire. ἀναχωρεῖν.
Iter ingredi. Inire viam.
Cedere patria, v. be, pro diſcedere, Virg.
Inuitus regina tuo de littore ceſſi.
Patrios relinquere fines.
Abſcedere Diſcedere.
Decedere, Sarcinas colligere,
Digredi, Secedere, Soluere.
Accingere ſe itineri, ſe ad iter.
Alium locum petere.
Abire vrbe.
Talaria induere, Proficiſci.
Auolare in aliquam regionem.
Migrare, Auferre ſe.
Moliri iter, apud Poetas.

Iter

Iter instituere, ingredi.
Alio ire, se recipere.
Peregrè longinquas inuisere terras.
Conijcere se in prouinciam vltimam.
Commouere se, pro abire seu discedere, apud Cic.
Concedere, apud Terent, & Liuium.
ἀναχωρεῖν.
Corripere se inde, to get him from thence.
Credere se nocti, Ouid.
Noctu iter ingredi.
Concedere aliquo, apud Cic.
Facessere, apud Nonium.
Rus iam iam proficisci.
Abripere se, apud Eraſ.
Itineri se committere.
¶ Postico decedere, sese subducere inscijs alijs, furtim abire, to slip away.
Postico fallere, Horat.
Abire fastore relicto.
Abire, discedere hospite in salutato αὐτομολεῖν, without taking his leaue.
Pro quo Cæsar in Commentarijs dixit.
Non conclamatis vasis abire.

to Goe backe, to Retire. to Goe ont or forth a doores.

Retrogradi, Retroire.
Regredi, Recedere.
Excedere terris.
Remeare, Plin. Iter remetiri.
Si patrios vnquam remeassem victor ad agros.
Conuersus recurrere equis.
Reuocare gradum, superasque euadere ad auras.
Refugere, Terginerfari.
Repedare, Imitari nepam.
Retrocedere, Reuocare.
Referre pedem ac retrahere.
Gradum, pedem retroferre, Virg.
Pedemque refert quasi tactus ab angue. Sene. Audax virago non tulit retrogradum, vide to recoile.

to Goe about, to Attempt.

Conari, Moliri.
Affectare aliquid.
Niti, Enisi.
Parare, Sudare.
Satagere, Operam dare.

to Goe forward.

¶ Procedere, progredi.
Addere, gradum, Plin.
Gradum promouere.
Inire.
Cœptum peragere eorsum.

to Goe to bed or to sleepe.

Petere quietem.
Seram dare membris quietem, Virg
Concedere cubitum.
Dare se somno, quieti ex labore.
Quieti se tradere.
Ascendere, conscendere lectum.
Ad quietem componere sese.
Soporifero componere membra grabato.
Lassos artus componere cubili.
Moliri, condere membra thoro.
Conferre se dormitum.
Componere se lecto.
Capessere nocturnam requiem.
Componere se somno, deponere caput.
Defessa thoro membra reponere.

to Goe in, vide to Enter.

Efferre pedem, Excedere.
Migrare loco.
Pedem efferre, Exilire.
Prodire. Procurrere.
Educere se foras.
Proripere se ex ædibus foras.
Egredi, Exire domo, tecto, foribus limine, laribus, templo.

to Goe forth or abroad, vide to come forth.

to

to Goe on pilgrimage.

Peregrinare, ἐκδημεῖν.
Foris agere.
Peregrinare Romam, Hierosolymam
Religionis ergò terra mariq; peregrinari.
Omnia terræ sanctæ loca inuisere, perlustrare, perrepare.
Pietatis studio ad terram sanctam peregrinari.
Peregrinationem ire, inire votiuam, Bras.
Facta vota soluere, persoluere.

to Go round about, to Compasse about.

Circumire, Lustrare.
Obire, Obambulare.
Ambire, Oberrare.
Circinare, Gyrare.

to Goe out of the way, to Erre, to wander, to Stray abroad.

Errare, Palare, Aberrare à via.
Decipi errore locorum.
Vagari, Oberrare, ἀλεσπάζειν.
Diuagari, Circumambulare.
Incerta sede vagari.
Deerrare, Declinare à via.
Deflectere è recta via.
γῆν ϑεῷ γῆς ἰλαύνειν ϑεῷ.
Sursum ac deorsum per orbem vagari.
Ire per deuia.
Sursum deorsumque cursitare.
Sparsim ac dissolutè cinitatem obire palando.
Pecudum more pererrare à via Claudi.

to Goe a tiptoe.

Tollere, suspendere gradum.
Summis pedibus incedere.
Summis pedum digitis.
Suspenso gradu ire, incedere placido.
ἀκροποδητί.
ἐπ' ἀκροις ὀνυξιν.
ἐπ' ἀκρων δακτύλων.
Summis pedum articulis vnguibus ingredi.

to Goe limping.

Ire pede incerto.
Ægrè pedibus ingredi, Columel.
Ferri pede incerto, apud Horat. pro ire casabundè, i. crebro, cadendo Vide to stumble.

to Goe ouer or beyond.

Transire, Transcendere.
Transilire Transgredi.

to Goe to Law, vide to Pleade.

Goe to, vide Well then.

Goe and be hanged.

Vel simile quid exitium vel perniciem imprecando.
Ire, Abire in malam rem, in malam crucem.
ἰς κυνὸς ἀγρας.
In maximum malum, in rem maximè malam.
Ire pastum coruos ἰέναι ἰς κόρακας apud Aristophonem.
Ire ad furcas, ad Græcum Π.
Ες κοράκας ποτεύδειν.
Ἀποφθίνειν.
Et imperatiuus, ϕθίεο.
I in malam rem.
Abi quo dignus es.
Quin tu abis in malam pestem, malumq; cruciatum, apud Cic.
Aufer te in Macariam, prouerb.
In orciculum incidas, prouerb.
ἴοιο πρὸς ἀρειπόνους.

in Gobbets or morsels, vide Peecemeale.

a Goblet, vide a Cup, God Almightie.

Deus, Omnipotens Pater.
Conditor, fabricator mundi.
Cœli sceptra tenens.
Vasti conditor orbis.
Cuncta suo qui unmine torquet,
Numinum Rex, Cœlicola.
Superum rector,
Cæleste numen.
Supremi regnator Olympi,
Opifex rerum,
Qui temperat orbem.
Celsa Deus sedet arce, sceptra tenens.
Deus maris & terræ tempestatumq; potens.
Rex magnus Olympi, hominumque deumque.
Cœli genitor,
Qui totum nutu tremefacit Olympum.
Qui regit ætherei radiantia sydera cæli.
Pater altitonans.
Omnium rerum autor, creator, conditor, opifex, artifex, effector.

the God of the Sea.

Neptunus, Æquoreus Deus.
Iouis frater qui regnat in æquore.
Iouis frater qui tumidis regnat in vndis.
Rector pelagi trienspide telo.
Cui sunt æquora sorte tradita.
Cui prima furentem fudit equum magno tellus percussa tridenti.
Neptunus vasti cui parent æquora ponti.
Et quicquid magni continet vnda maris.
Neptunus motor aquarum.
Ambitamque suo circundat æquora terram.
Deus qui concitat æquora, terras.
Neptunus tenens abditæ littora terræ.
Æquoreus pater.
Rex pelagi, Ponti.
Rector arenosi æquoris qui terras gurgite quassat, humum.
Qui quatit immanes, fluctu telluris arenas.
Profundi æquoris domitor.
Cui imperium est pelagi, sæuumque tridens.
Deus maris & tempestatum potens.
Domitor maris alti.
Concita qui ventis æquora mulcet,
Qui imo ciet æquora fundo.

to giue God thankes.

Gratari Deo, Gratias agere.
Gratiam persoluere. Cic.
Qui sancti? qui religionem colentes nisi qui meritam dijs immortalibus gratiam iustis honoribus & memori mente persoluunt?
Grates agere non solum poëticum, sed etiam oratorum, Cic.
Et grates tibi ago summe sol, vobisque reliqui cælites.
Gratulari pro gratias agere, apud Terent in Heaut.
Gratulari Deo.

to praise God.

¶ Confiteri Deo.
Magnificare Deum,
μεγαλύνειν.
δοξάζειν τὸν Θεὸν
Glorificare, δοξολογεῖν.

to take God to witnesse.

Deum contestari, obtestari, quod Græci vna dictione ἐπιθεάζειν dicunt.
Quem nihil latet Deum testem adhibere.
Deum testari, testem facere, vel inuocare in testem citare, vocare.

Seu vt ait doctor Tharſenſis,
μάρτυς γὰρ ἐμοὶ ὁ Θεός.

God ſaue you.

Salue, χαῖρε. Salue plurimum.
Saluterem tibi precor.
Optamus tibi ſalutem & omnia proſpera.
Saluus ſis.
Salue multum, plurimum, etiam atq; etiam, iterum atque iterum.
Salus tibi.
Salue plus millies.
Saluere te iubeo.
Salvum te eſſe gaudeo.
Opto tibi ſalutem plurimam, fœlicitatem perpetuam.
Aue, Bene ſit tibi.
Salua ſit tua dignitas.
Salua ſit tua maieſtas.
Salua ſit tua præſentia.

God be your ſpæde, or God ſaue all.

Fœliciter cedat.
Fœlix ſit exitus.
Bene ſit, κελῶς ἔστω.
Mercurio dextro, ἀγαθῇ τύχῃ.
Fœlices adſint ſuperi.
σὺν θεοῖ μέλαινε.
Furor diuinus aſpiret, adſit.
Diuinum amulietur numen.
Sine ope diuina nihil haud dubium valeamus.
Superi faueant.
Fœliciter cadat, exeat.
Fors faueat, apud Terent.
Proſpere ſuccedat. Proſpere contingant.
Sit fœlix aut fauſtum.
Auſpicatum ſit.
Omnia proſperè cedant.
Superi fortunentur.

God ſend you good lucke.

Dij ſecundent pro voto omnia.
Numina aſpirent.
Bene vertat Deus.
Lætis auſpicijs optimis ſucceſſibus, bonis auibus, læto omine exeat.
Lætis & fauſtis multorum ominibus.
Ex voto, ex animo, ex animi ſententia ſuccedat.
Proſperos rerum omnium ſucceſſus Largiatur Deus.
¶ Benè, lepidè, proſperè, pulchrè, fæliciter procedere, cedere, ſubſidere.
Euenire ex ſententia.
Succedere rectè.
Res ſucceſſit opinione melius.
Lepide hoc ſuccedit ſub manus negotium Plaut. Vide God proſper your doings.

God willing, with the helpe of God.

Si Deus cœptis annuerit.
Si Deus volet.
Si fas mihi detur ab alto.
Si ita Superis viſum fuerit, placuerit.
Dijs adnuentibus.
Fauente Chriſti numine.
Diuini numinis prouidentia.
Deo fauente annuente, aſpirante, volente, iuuante.
Deo bene fortunante.
Diuino accidente auxilio.
Θεοῦ θέλοντος.

Godly, vide Deuout.

Religioſus, Pius, Deuotus.
Religioni deditus.
Religionem colens.
Pietate inſignis, Conſpicuus, præclarus grauis.
Quo iuſtior alter non fuit.
Morum & vitæ labe carens.
Caſtus. Sanctus, ὅσιος.

Gone, vide Paſt. God, Honeſt.

Bonus, Probus, Præſtabilis,

Frugi

Frugi, Bonæ frugis.
Integer, Iustus.

Good morrow.

Sit tibi fœlix huius diei exortus.
Precor vt sol hic tibi fœlix surrexerit.
Prosperitatis plurimum adferant tibi emergentes solis radij.
Faxit Deus vt hic dies tibi candidus illuxerit, vt est apud Eras.
Candidum tibi precor hunc diem.
Bonus dies.
καλὴ ἡμέρα.
Sit hæc dies tibi fœlix fanstaque.
Opto tibi diem iustum, lætum & bonum.

Good euen.

Bonus vesper. καλὴ ἑσπέρα.
Bonum serum, non tardò vt vulgus ignarum solet.

a Good name.

Nominis splendor, gloria, claritas, celebritas.
εὐδοξία. εὐκλεια.
Nomen bonum.
Fama bona, insignis, celebris.
Æstimatio bona.
Laus. Gloria.
Nomen multum, amplum, clarum, celebratum.
Famæ celebritas.
Viuere gloria & laude ob virtutem, to haue a good name.

much good doe it you, vulg. breuius, much good it you.

Prosit. Sit saluti.
Sit salutare, salutiferum. Resp.
Suscipio lubens.
Gratum habeo.
Excipio animo lubentissimo. I thanke you.

the Goodman of the House, vide a Housholder.

Good for paine, sickenesse, as a Remedy for disease.

Præsens vel præsentaneum adferre remedium.
Conducere.
Non vulgariter conferre.
Medetur ἰᾶται.
Esse pro concedere, apud Terent.
Euphorbiæ succus proficit ad oculariam claritatem, Soli.
Leuare dolorem, sydenteriam, febrim, morbum, podagram.
Soli de lapide quodam, Pulsis calculis, renum dolores, ac vesicæ leuat.
Subuenit, Remedio est cum diuino constructa.
Sedare dolorem.
Profligare morbum.
Medicari cum accom.
Multum valere, pollere.
Efficaciam habere.
Castigare. Valere.
Emendare, Corrigere.

owne or proper Goods.

Peculium. ἀφετωσία.
Res priuata, propria, sua cuiusque.
Res domestica, peculiaris, familiaris.
Meum absolutè.

a Good turne or benefit.

Beneficium, Meritum.
Officium, Donum.
Munus, Beneficentia.
Humanitas.

Gold-smithes.

Aurifices. Aurarij, Aurifabri.
Argyrocopi, Fabri aurarij.
Sicut ab argento Argentarij, argentariam exercentes, i. nummulariam.
Aurare, deaurare, inaurare, χρυσοῦν, to guild.

Sculptor argenti, Monetarius. A Coyner.

to Gouerne, to Rule.

Gubernare.
Regere imperio populos.
Imperij fræna tenere sui.
Cohibere. Frenare.
Temperare. Præsidere.
Præesse, Moderari.
Regna, Sceptra tenere.
Premere ditione.
Late regere per orbem virtutibus.
Sceptris potiri.
Dominari. Vide to be a Lord.

the Gout.

Arthetica, seu potius arthretica, ab ἄρθρον, id est, articulus, & Arthritis, idis.
Arthretici cruciatus.
Morbus articularis. Arthesis.
Articulorum ortura, dolor, cruciatus.
Istius morbi species sunt.
Chiragra & Podagra. Inde podagricus, & podagrosus, pedibus podagrosis, laborans podagra.
Podagræ ardens doloribus, apud Ciceronem.
Arthricus ἀρθρικὸς, & articularius substantiuè, qui eo morbo laborat.

a Gowne.

Tunica Talaris, de militia.
Vestis fluxa, laxa, longa.
Ad talos vsque demissa, seu promissa vestis tunica.
Vestis laciniosa, laciniata.
Poderis med. prod. cuius fit mentio in Apocal. ποδήρης.

Gracious, vide Courteous. a Graffe.

Stilus. Graphium. γραφεῖον.
γραφεῖον. Quibus in cera, in tabulis scribitur: penna, calamus, quo in papiro, in membrana scribitur.

Graine, vide Cozne. Gray colour.

Cinericeus, cinereus color, præsertim si ad albedinem vergat: vulgo dicitur, millers gray.
Grizeus tametsi à plerisque vsurpetur, apud probatos tamen authores vix inuenias.
Giluus, a, um. κίρρος.

Grap Friers.

Seraphici. Gaudentes.
Colctæ. Caputiati.
Minores, Obseruantes.
Fratres de obseruantia, seu potius de obseruatione, vt ait Valla.
Franciscani. Chordigeri.
Nudipedes. Funigeri.
Minoritæ, & minimorum genus nouum nuperrimè repertum.
Calopodiati, funibus cincti.

a Grape, or cluster of Grapes.

Vua. σταφυλὴ. Botrus.
βοτρυὸς. Botryo. Botryon.
Vua Appiana, quæ à Columella.
Muscatella dicitur, muscadell grapes.
Vinum Appianum vel passum. muscadell.

vide to Gratifie. m ph z: m

to Graue, to Carue, to Intaile, to Cut.

Imprimere, Incidere.
Inscribere, Insculpere.
Incidere in æs vel in æra.
ἐκκολύφειν. Cœlo, as, are.
Proscribere pro eodem, apud Cic. ad At. 2.

a Graue or a Tombe.

Sepulchrum. σῆμα. τάφος.
Monumentum, Bustum, Vrna.
Cippus pro sepulchro ponitur.

Templum

Templum pro ſepulchro, apud Virg.
Taphus.
Tumulus, Sarcopagus.
Spelunca, Tumba.
τύμβος. Loculi.
Mauſolæum penultima producta, quia per diphthongum ſcribitur, A tombe of an honorable perſon.
A Mauſolo rege Cariæ primo ſic dictum.
Fumoſo conditus cinis cado.
Sedes pro ſepulchro, Virg.
Sedibus vt ſaltem placidis in morte quieſcam.
Capulum pro ſepulchro ponitur.
Lacus in ſacris,
Æſtimatus ſum cum deſcendentibus in lacum.
Funus apud Virg. pro ſepulchro.
¶ Tumulum facere, componere.

a Graue-maker, or hee that carrieth dead bodies to their graues, and dreſſeth them with ſpices,

Veſpilio, Pollinctor.
νεκροφόρος ταφεὺς, ἐνταφιστής.
Libitinarius.
Sandapilarius.
Defunctifer.

to Grant ones requeſt.

Poſtulatis precibus annuere.
Petitioni, poſtulationi votis ſubſcribere.
Pro te mea verba valent ac tetigere Deum.
Precibus benignum impartiri aſſenſum.
Preces tangunt, valent pondus habent.
Voto paratis auribus annuere.
Audire preces, pro exaudire, apud Cic.
Ne apud te caſſæ ſint preces quæſo, vide to heare gently, and deſire

Great or mighty.

Ingens, Magnus.
μέγας Immanis.
Immenſus.
Immodicus.
Summus, Vaſtus.
Maximus, Trabalis.
Grandis, Arduus.
Vehemens, Validus.
Inexhauſtus, Innumerabilis.
Innumerus, Infinitus.
Interminatus.
Inſanus apud Cic. & Plin.
Turpe caput bonis.
Pergrandis, & Prægrandis.
Decimanus vel Decumanus.
Coloſſeus & Coloſſicus.
Abnormis, enormis, Great and vnhandſome.
Vegrandis, Not very great.

to be great with Childe.

Geſtare vterum. Geſtare in vtero.
Ferre vterum. κυοφορεῖν.
Ferre ventrem, apud Liuium.
Vtero ingraueſcere.
Prægnare. ἐγκυμονεῖν.
Prægnantem eſſe.
Grauidam eſſe.
ἐγκαρπὶ ἔχειν. in Euang.
Gerere vterum apud Gel.
Ventrem gerere.
Ex clandeſtino concubitu vterum ferre.
Grauis vtero.
¶ Impregnare, pregnantem, grauidam facere concubitu, compreſſu, To make with childe.

Greatly, vide Much. Græckes or Grecians.

Græci, Graij, Argiui.
Argolici. Achiui. Achæi,
Graiuginæ. ἀργάδοι.
Argei, Iaſides, Attici.
Pelagi, Danai, Dorici.

Quanquam à diuersis & locis & prouincijs deducantur, pro Græcis tamen indifferenter ponuntur ab authoribus.

Pallitari præterea Græci vocantur à pallijs quibus vrebantur.

Greene colour.

Viridis. βλωδρὸς.
Prasinus media correpta.
ποράσινος. Porraceus.
Topazinus.
Smaragdinus. Solide Smaragdis Scythicis, virent vltra inigua gramina, vltra amnicas herbas.
Æruginosus. Verdegreale.
Color hyali, i. vitri, hoc est, viridis in 4. lib. Georg. Virg.
Herbidus color & herbeus pro eodem, apud Plin.

To Greete or salute.

Salutare. ἀσπάζεσθαι.
Dicere salutem, siue imprecari vel nunciare.
ἐντυχεῖν ἀναγγέλλειν.
Dare salutem, Plautus. Venienti des salutem.
Salutem plurimam alicui impertire.
Iubeo saluere te.
Multam salutem meis illi verbis annunciato.

To Grieue, to vexe.

Urere, apud Terent.
Vro hominem, i. facio illi ægrè.
Ægrè cuiquam facere.
Vulnerare animum, mentes, sensusque, Mordere.
Offere acerba. Terent.
Vexare, Facere dolorem. Cic.
Cruciare. Et grauari to suffer griefe.
Torquere, Pertorquere.
Pungere, repungere.
Angere, Affligere.
Conflictari per Metaph.

Griefe, Paine, Wofulnes

Dolor, angor. Cruciamentum.
Cruciatio, Cruciatum.
Pœna, Passio.
Ictus, Acerbitas.

To Grieue, to Let, to Hynder.

Facessere negotium. διοχλεῖν.
Molestiam inferre, vel auxietatem.
Molestum esse. Grauare.
Obtundere quæstionibus.
Molestare, Perturbare.
περιοχλεῖν. Quatere.
Inturbare, Turbare.
Exhibere negotium vel molestiam.
Molestias addere. Terent.
Circumuenire difficultatibus.
Scrupulum injicere.
Molestia afficere.
Renouare dolores.
Enecare metaph.
Nullum facere molestandi finem.
Obtundere aures alicuius grauiter.
Conflictare cum malo, Terent
Mala aliquem frangere dicuntur.
Infestare, Inquietare.
Interpellare, Conficere.
Parum in tempore interpellare.
Negotium interrumpere.
Serijs negotijs occupatum interpellare.
Quo pede cœpisti, sic bene semper cas.
Facere infectum vel habere.
Cruciare, Excruciare.
Torquere, Obturbare.
Irrequietum alicuius animum exagitare, impedire.
Impedimento esse.
Impedimento obijcere.
Obrem nihilin turbas pertrahere.
Excitare incendium, periculum creare. Obolere Metaph.
Demere, tollere, auferre, leuare molestiam. To put away sorrow and Griefe.

To

to griene one, to make one penſiue.

Injeere ſcrupulum, ſollicitudinem, curam.
Conficere alicui ſollicitudines.
Diuidere animum cura dicitur, hinc animum in diuerſa rapere, vt nunc huc, nunc illud cogitet & mente voluat, Poetæ. Diuerſæque vocant animum in contraria curæ.
Anxium reddere, addere, facere.
Anxium in diuerſa pertrahere animum.
Sollicitare, male habere, affligere, torquere animum domini, mentem heri, cura, res, negotium alicuius rei dicitur.
Angere, diſcruciare, ſollicitum habere vel reddere.
Triſtitiam ſecum trahere.
Sollicitudinem ingerere, adferre.
Cura afficere vel conficere.
In earum ergaſtulum, altiſſimum pelagus detrudere, aliquem præcipitem dare, to put in trouble.
¶ Contra, Scrupulum alicui ex animo eximere, euellere.

to haue Griefe, or Heauineſſe.

Tædere, Tedium habere.
Tædio ſeſe enecare.
Miſcentur, triſtia lætis.
Male viere, Paſſiuè habere.
Cordi diros ictus inferre.

Grieuous, Troubleſome.

Moleſtus, Grauis.
Tædioſus, Intolerabilis.
Impenſus, Plaut.
Ingratus, Minimè acceptus.
ἐιςάτης, ἐιςατικός.
Acerbus, Infeſtus.
Intenſus, Amarus.
Oneroſus, Contrarius.
Odioſus, Importunus.
Obſiſtens, Aduerſus.
Reſiſtens, Peruicax.
Ærumneſus.
Maxima in ipſius vultu ſunt ſigna dolentis.
Clauſum pectore vulnus habet.
Duros animi tolerare labores, ferre.
Multum moleſtiæ, negotij faceſſens
Vide heauie.

Grimme, vide Rough and Cruell.

a Grocer, vide Apothecary.

the Ground, vide Field, and Earth.

a Ground full of Buſhes & Bzambles.

Dumetum, Rubetum.
Senticetum, Lumetum.
Locus ſpinis obſitus, vepribus veſtitus, frutetum.
Fruticetum, Vepretum.
Spinetum, apud Plin.
Sciendum autem quod eiuſmodi nomina in etum finita, ſunt derivativa ſignificantq; primitiuorum copiam & quaſi ſyluam quandam.

to Grow, to Flouriſh.

Vigere, Vegetare.
Florere, Floreſcere.
Valere, Pingueſcere.

to Grudge or Repine at, to Murmure againſt.

Obſtrepere, αἰωραχθυρεῖν.
Reealcitrare ſermonibus.
Obloqui. Obgannire.
Contradicere, Admurmurare.
Obmurmurare, γογγύζειν.
Submurmurare ὑποφορεῖν.
Reſponſare, Opponere.
Occinere, Strepere.

Submissa voce loqui.
ὑποκλαῶ. ὑπολέγω.
Submissitare, Renitι,
Obstrigilare, Obacerare.
Reclamare, Refragari,
Contrarium dicere.
Replicare vulgo dicitur.
Submissim expostulare, vt est seruorum erga Dominos, videto murmure.

a table Guest.

Aliena sectari prandia.
Myconiorum more sese conuiuijs ingerere.
Menisarum assectæ.
Aliena viuere quadra.
Tibicinis vitam agere.
Αὐλήτου βίον ζῶ.
Lautè quidem, sed alieno viuere sumptu.
Instar muscæ vel muris, aliena delectari mensa.
Hinc vulgo vmbras vel cœnipetas vocamus, smell feasts.
Qui Græce ἀπόκλητοι, μυίαι, ἀλλοπεσσάται, αὐτολίχνοδοι, dicuntur qui non vocati, sed ventris causa alienum se ingerunt conuiuijs vt parasiti.
Conuiuam, vmbram ducere, σύνδειπνον ἄγεσθαι.
Vmbram adducere, apud Eras.

Guilfulnesse, vide Subtilty Craftinesse and Falshood.

a Gulfe a Swallow, or a bottomlesse pit.

Voragines.
βάραθρα. Barathra.
Profunditates, immensæ.
Altitudines aquarum.
Abyssi, ἄβυσσοι.
¶ Altus profundus, Deepe.

a Gullygut, vide Glutton.

Gunnes, vide Artillery. Gunpowder.

Sulphur nitratum.
Puluis tormentarius.
Puluis nitratus, nitrarius.
Salpetri, Salnitrum, Saltpeeter.

a Gun-stone or Pellet.

Globus, bombardæ. globus tormentarius, ferreus, saxeus.
Selopæ glandes, plumbæ, spherulæ, plumbeæ, plumbatæ, minores sunt small pellets.

Gutters, Canels, Cunduits or Cocks.

Imbrices, Imbrica, Canales.
ὑδραγωγοί. Canaliculi, Stulobatæ.
Aquagium & Aquæ ductus, Waterpipes.
Tubi & Tibuli, Græcè dicti Siphones, sifiphunculi, Salientes, apud Vitruuium, cæci ductus, exiguæ fistulæ siue aquæ ductas χηνοί, vel potius fistularum capita.
Masti, vbera fistularum, apud Cassiodorum.

H

a Hackney horse.

Sturco, onis, g. Plin.
Equus meritorius, mercenarius, conductitius.
Equi vectigales.

a Halbard.

Bipennis, Rumigistus.
Halabarda apud Eras. omnium ferè aparitionum & stipatorum Principum est in vsu.
Securis amazona vel Romana.

a Halter, vide a Rope. at Hand, before the doore or gate in presence.

Pro vel in foribus esse.
ἐπὶ θύραις.
πρὸ τῆς θύρας ἢ).
Instare, Adesse.
In proximo esse, vide to approach.

it is in your Hand, vide power.

a Hankerchiefe.

Strophium, secundum Vallam.
Sudarium, Sudariolum.
Reticulum, à Cic. vocatur.
Panniculus à nonnullis pro eodem ponitur, vt pannicellus.
Panniculus emunctorius.
Pannus, apud D. Hieron.
Linteolum, ῥάκος λινοῦν.
Strophiolum, apud Eraſm.
ἡμιτύβιον, apud Pollu. pro ſudario vtrinque ſimbriato.
Pannuletum, apud Varronem.

Handſomeneſſe, Faireneſſe, Comlineſſe.

Forma, Pulchritudo.
Formæ præcellentia, dignitas.
Venuſtas, Speciositas.
Species, κάλλος.
κόσμος ὥρα.
Decor, oris producta.

to Hange, to Tie vp.

Agere in Crucem vel in cruciatum, apud Saluſt.
Cruce afficere, ornatius quam Crucifigere.
Ligno ſuſpendere.
Tollere in Crucem.
Omnes eadem tractare pertica. To hang them altogether.
Efferre in crucem.
Suſtollere in altum ſtipitem.
Affigere ſuffigere cruci, σταυροῦν.
Cruci fragio plexum furcijs ſuſpendere.
Frangere alicui gulam.
Dedere, dare cruci.

to hang himſelfe.

Laqueo vel medio ſibi conſcisſere mortem. ἀποκαρτερεῖν.
Dare ſe in laqueum.
Facere ſe penſilem.
Et longam ex ſe facere literam, Plaut.

to be Hanged.

Laqueo vitam finire.
Animum laqueo claudere.
Patibulo ſuffigi, adfigi.
Collum Guttura laqueo ligare.
Aptare vincula collo.
Suſpendi, In reſte mori.
Implicare colla vinculis.
Suſpendio interimi, petire.
Laqueo fauces innectere.
Sublime putreſcere, Comicus.
Elidere fauces laqueo.
Nihil intereſt an humi an ſublime putreſcam.
It guttur per laqueum.
Stragulare ora.
Claudere vocis iter.
Profocare animæ viam.
Appendi, ſuſpendi in patibulo, in cruce, Agi in crucem.
Patibulum veſtire.
Configi in ligno.
In arbore vitam ponere.
In crucem ſibigi, ſuſtolli.
Abſtulisse nobis Iohanem crux dicitur.

a Hangman, he that executeth men condemned, or putteth them to death.

Lictor ſeu lorarius à ligando ſic dictus, ſolebant enim lictores conſulis miniſtri, primum Virgis viatum rerum cædere, deinde ſecuri ferire.

Carnifex

Carnifex, quod carnes ex homine faciat.
δήμιος. δάρτης.
Minister publicus, quem δήμιον Græci vocant. Tortor.
Spiculator, ξυστοφόρος.
Quæstionum, id est, torturarum præfes.
Pœnarum exactor.
Agere carnificem, facere carnificinam. Plaut.

Happie, vide Luckey. to Happen by chance. to Come to passe.

Vsu venire. Contingere.
Accedere, κατάκειν.
In rerum natura cadere, pro interdum accedere, Quintil.
Obtingere, Euenire.
Cadere, Cedere.
Non omnia cedunt secunda, Cæsar.

Hard.

Durus, σκληρός. Asper.
Saxeus, Lapideus, Ferreus.
Chalibem & adamanta citius emolieris quàm illius animum.
Adamantinus.
Ferri & chalybis vincens duritiem. ἀδαμάντινος, prouerb.

Hardly, vide not Lightly. Hardneſſe.

Duritiès.
Duritia robustissima, inuicta Sol. de Crocodilo.
Tantæ firmitatis duritiei cutis, vt ictus quouis tormento ad actos repercutiat.
Idem de tauris Indicis. Tergi duritia omne telum respuunt.

Hard, one that can well abide or indure any paine.

Patiens inediæ & algoris.
Patientissimus laborum.
Indefatigabilis.
Cuius corpus ad omnem laborem occalluit.
Socratis callus, Prouerb.

to ware or become Hard.

Indurescere, Inducere.
Durescere.
Transire in testaciam duriciem.
Durum fieri, σκληραίνεσθαι.
Concrescere, Condensari.
Lac vel aër concrescit.

Hardie, vide Bold. to Harken diligently, vide Heare. a Harlot, vide Whore. to keepe Harmeleſſe vide to Recompence. a Harpe, a Lute.

Cithara, κιθάρα. Fides.
Lyra, Chelis, χέλυς.
Testudo, ex qua Mercurius citharam fecit.
Barbitus velum, multichordis.

a Harper, a Luteplaier.

Citharœdus, lyristes, lyricrepta, lyricen, fidicen qui cithara fidibus canit.

to play on the Harpe.

Cantare cithara.
Pellere liram.
Percutere, pectore citharam.
Pectine, id est, plectro pulsare, apud Virg.
Sonora citharæ fila tangere.
Citharizare. κιθαρίζειν.
Ludere cithara. Docere aliquem fidibus, to teach to play.

te

to Harrow, to breake clods in the field eared, and couer the corne.

Occare. Litare.
Glebam commoluere. βολοκοπεῖν.
Ligone, rastris glandes, glebas frangere.
Semina crate dentata operire.
Rastris terram domare, perfodere, occidere.
Rastris terram, rimari.
Sarrire & Sergulare.

a pure Heart, vide a Cleane Heart.

Haruest, Haruest time.

Messis, Vestitus messibus ager.
Nudata acceperat area messes.
Larga prouenit messis.
Congestas area cepit opes.
Florent segetes & area diues.
Maturis albescit messis aristis.

a Hastennt, vide a Filbird.

to make Haste, to hie, to come or to goe quickly, or speedily.

Festimare. σπεύδειν.
Celerius. Ocyus exequi.
Accelerare, Percurrere.
Properare, Aduolare.
Præcipitare viam.
Maturare, recelerare aduentum.
Celeriter aduentare, accedere.
Currere, Celerare gradum.
Triptolemi currus ascendere.
Cito properare gradu.
Volare, Metaph. Celerare.
Citato, non testudineo gressu venire, Apul.
Euolare per viam.
Percitis cursibus præteruehi.
Breui conficere viam longam, Cic.
Celeritate uti.
Urgere iter.
Celeres mouere pedes.
Moras omnes abrumpere.
Pellere, Tollere.
Mora abest, Nulla est.
Post minimum moræ.
Ponere vel rumpere moras.
Cursim contendere.
Ocius properare, mouere se.
Venire, Ire curriculo celeriter.
δρομαῖος ἰλθεῖν.
Properare, abire.
Moram omnem rescindere.
Accurrere ad aliquem. Cic.
Tu si minus ad nos, nos occurremus ad te.
Approperare.
Conficere spatium, Cæs.
Magno spatio incredibili celeritate confecto. With great speed.
Celeritatem adhibere, apud eundem.
Facere se celerem, apud Plaut. pro festinare.
Vorare viam, apud eundem.
Ruere ad forum, ad portus.

With all Haste or speed.

Summa festinatione.
Quam ocyssimè
Citis quadrigis.
Nauibus atque quadrigis.
Velis equisque.

Hastily, Speedily, in Haste.

Raptim, Properiter.
Statim, Cursim.
Curriculo, Ex tempore.
ταχὺ ταχέως.
Subitò, Confestim.
Tumultuanter è vestigio, nulla mora facta.
Girato, Cito, Properatim.

Per

Per tranſitum, vt dici ſolet.
In tranſcurſu, Perfunctoriè.
Tumultuariè. Feſtinato.
Properè, Properanter.
σπουδαίως. Feſtinanter.
Celeriter, Velociter.
Acceleratè. Ocyus.
Omni feſtinatione.
Sine mora.

a Hat, a Cap, or Bonet.

Pileum. πίλιον. Pileolus.
Pileus, pileolus ſub genere maſculino pro eodem ponuntur.
Tegimen capitis, operimentum ſeu capitis velamen.
Capitium. ὀπισθίδιον.
Birretum. κυνῆ.
Galerus ſeu galerum à quibuſdam pro pileo vſurpatur.
Caſia, κασία, qua dictione apud Latinos Valer. Max. vſus eſt, a Hat with a broad brim, vtimur enim ea ad arcendum æſtum.
Inſigne doctoratus galerum, rubicondum.
Pileum violaceum.
Pileum inſtar pyramidis in faſtigium acuminatum, A ſpaniſh felt.
Petaſus, Vmbella.
σκιάδιον.
Galerus ſtramineus, eiuſdem ſignificationis cum Caſia, nam & apud Flandros è culmis tritici nectuntur galeri.
Culio apud Iul. Capito. genus pilei viatorij.

to Hate, vide to Enuie. great Hatred, olde grudge, or diſpleaſure deepły rooted.

Diſſidium amarulentum, acre.
Odium capirale, Agreſte.
Atrox, Pernicioſum.
Implacabile, Acerbum, Cæcum.
Odium Vatinianum, Nouercale, Fatale, irreconciliabile, perpetuum.
Simultas pertinax, Aſpera.
Vetus atque antiqua ſimultas.
Bellum internecinum, apud Liu. & Plin. Deadly warre.
Funeſtum, Atrox.
Bellum irreconciliabile.
ἔκσπονδος πόλεμος.
Exitiale, perpetuum, archidamicum bellum, biennale, decennale, Vide Enuie.

to bring in Hatred.

Parare, generare inuidiam.
Fauorem adimere.
Furialiter odiſſe.
Creare, incitare odium. Cæſar.
Concitare offenſionem, odium.
Parare odium & diſſidium.
Conflare inuidiam, odium.
Odijs nefandis exedere aliquem.
Certare odijs.
Concitare inuidiam.
Tale dictum illi peperit inuidiam:
Verbo ſibi conflauit odium amaro.
Magnas odij ſui fecerat acceſſiones. Cæſ.

Hatefull bꝛiberie. Hated of all men. a Hauen.

Statio. ὅρμος. Portus. λιμήν.
Nauale. Nauium ſtatio. ναύσταθμος.
Naualia Oſtia pro portu marino ponitur. Porrò Hyberna ſeu hybernacula non ſunt nauium ſtationes, ſed loca in quibus milites faciunt ſtationes menſibus hybernis.

to come, to enter in the Hauen or Poꝛt.

Tangere littora Ponti. Oſtia maris.
Littora tenent fauces.
Accipere tellurem.
Arua tenere, capere.
Rates armis inferre.
Aduertere proras.

Ripam

Ripam fœlici tangere portu.
Littora præripere.
Ad littus peruenire.
Vertere ad littora puppes.
Prouehi portu. Portas intrare.
Portu subire, confidere.
Anchora de prora iacitur
Stant littora puppes.
Deferri in portus.
Littora subire.
Oram soluere funes.
Naues. Retinacula.
Classem. Vela.
Porcu se condidit alto, & pleuis subit ostia velis.
Ingi tuo celerem littore sistegradum.
Sese ad littora præceps cum fletu precibusque tulit.

to depart from the Hauen.

Ab littore funem rumpere.
Digredi Oris.
Littore deducere naues.
Littora deserere.
Allabi Oris.
Obuertunt pelago proras, dente tenaci anchora fundabant, & littora curuæ prætexunt puppes.
Aduertere puppim ripæ.

the Hanches, vide Buttockes.

to goe Hawking, or Birding.

Auibus insidiari, Aucupari.
Pedicas ponere.
Insidias moliri auiculis.
Aues viscata fallere virga.

Hazard nothing to fortune.

Hortor suadeo ne fortunæ fidem habeas, confidas, credas.
Ne eam stabilem, firmam, certam, constantem ducas.
Ab ea caueas cauteq; cum illa agas.
Ut illius instabilitatem, leuitatem inconstantiam, varietatem, mutationem, varios casus, vicissitudinem extimescas.

the Head.

Caput. Capitellum. *Sinciput*, the foreparte of the Head.
Occiput & Occipitium, the hinder part of the head.
Pala annuli, a rings head.
Cephale, vel Cephalis.
Caput efferre, quatere.
Tollere. Abdere.
Perferre, Subdere.
Occulere. Vertex, the head, or the crowne of the head.
Capito, Caput turpe grauatum, tardum, a logger head.

to Behead, or cut off the Head.

Truncare, detruncare.
Amputare, Præcidere caput.
Capite plecti, orbari.
Auulsumque humeris caput, & sine nomine corpus.

Headlong, vide Vnaduisedly of his owne Head, vide without helpe.

to Heale, to Cure.

Ægroto salutem reddere.
Lethales morbos, tabem de corpore pellere.
Membris ab ægris omne morborum genus deducere.
Reddere, restituere sanitati pristinæ.
Dare, reddere salutem. Sanare.
Medicari, Mederi.
Sanum aliquem facere.
¶ Sospitare. Seruare.
Incolumem seruare. Vide to Cure.

to Heale, to Cure wounds.

Mederi vulneribus, Cic.
Medicari cuspidis ictum, Virg. Vulnus obligare, fouere oleo. Vide to Cure.

to

to be in good Health, to liue in proſperitie.

Athletica, pancratica, firma, bona eſſe valetudine, proſperari, fœlicì, fauſta, non infœlici, &c.
Uti firma nimis commoda, valetudine.
Valere. ὑγιάινειν.
Bene habere.
Baſilicè agere.
Valere ex animi ſententia.
Valere pancraticè.
Baſilicè, athleticè, pugilicè, commodè, bellè.
Bona valetudine eſſe.
ἐυημερεῖν.
Fœlicìter, hilariter viuere, habere.
Secundis rebus vti.
Gliſcere in eadem ſignificatione, apud Columel.
Ex animi ſententia viuere.
Bene habere.
Præcla è & bene dicitur nobiſcum agi. Vide Whole.

to recouer Health, vide Ware ſtrong.

a Heape, a great deale, or a great ſort.

Cumulus, Strages.
Agger, Acerꝰus.
Struës, Conglomeratio.
Congeries. σώρος.
Congeſtio.

in Heapes without order.

Turmatim, Aceruatim.
Armentatim.
Gregatim. ἀγελαδόν.
Conglobatim, Sturmatim.
Caterruatim, Agminatim.
κρὸ ἴλας, ἰλαδόν. Partim. Apul.
Caſtellatim apud Liu.
Cumulatim. Cumulate.

Haire.

Crines. Pili.
Cirrus. curled haire.
θρίκες. Capillamentum.
Lanugines puberæ.
Capillitium, Cæſaries.
Coma, proprie mulierum.
Capilli capitis propriæ ſunt pili, quẽadmodum cinni, vnde cincinni quos Martialis annulos vocat.

Curled, Criſped or Wrought Haire.

Cirrus, Capilli intorti, criſpi.
Calamiſtrati crines.
Calamiſtro torquere capillos, to curle the haire.
Calemiſtrũ focale, the iron wherewith the haire is curled.
Calamiſtratus puer, cirrhatus, criſpus, criſpulus, annulatos habens capillos, that hath curled haire.

to let the Haire grow.

Barbam capillumque ſubmittere, apud Suet.
Barbam promiſſam geſtare.
Cæſariem promittere.
τὴ κόμην θρέπω, apud Philoſt.
Componere cæſariem, cinnos, crines, to trim or dreſſe the haire.
ἀξεσκευάν.
Comæ curandæ operam dare.
Comam implicatam extricare.

to cut the Haire, vide to Polle the Head. to platte the Haire.

Dependulos cincinnos ornare.
Intorquere capillos.
Nectere cincinnos.
κορύμβους πλέκειν. Alienis capillis verticem ſtruere. Hier.

to

to Heare, to perceiue, to vnderſtand.

Audire, Tencre. ἀκούειν.
Auſcultare cum accuſat.
Inaudire pro perfectè audire, apud Cic.
Ad vocem alicuius aures ſubrigere, animum aduertere.
Arrectis auribus ſtare.
Capere, Intelligere.
Percipere, Senire.
Exaudire, nonnunquam pro ſimplici ponitur.
Perceníere. Accipere.
Auribus haurire, cadere, accipere.
Demittere in aures.
Aures pătefacere, pro audire, ſeu credere, apud Cic.
Dare aures verbo Dei, fabulis.
Aures arrigere, accommodare, admouere, adhibere, applicare.
Attentam aduertere mentem.
Figere animo dicta alicuius.
Animos adhibere.
Voces percipere mente.
Pendere ab ore narrantis.
Reponere ſenſibus.
Captare voces.
Auribus recipere, condere.
Aures afferre, præbere, intendere dictis verbis vocibus.
Bibere auribus.
Auide auſcultare.
Quæ dicam animis aduertite veſtris.
Accipite animis atque hæc mea figite dicta.
Accepite hæc animis lætaſque adhibete mẽtes, to herken diligently
Olfeci, Accepi, Didici, to heare ſay.
Increbuit apud me.
Auditione accipere aliquid, apud Cic.
Ex rumore cognoſcere.
Populi nitti rumoribus, Cic.
Romam cum veniſſem tenuẽ quidem auditionem ea de re accepi.
Accipere fama aliquid, Plaur.
Vidi, non ex audito arguo.

to Heare gently, to grant

Exaudire & inaudire, pro bene & perfectè audire.
Precibus alicuius dare.
Fouere, Annuere, Succumbere.
Efficere preces ratas.
Audire peccantem.
Audire, pro audita concedere, apud Virg.
Votis ſuccedere alicuius.
Parere interceſſori, apud Cic.
Petenti cedere.
Excipere preces.
Precibus moueri.
Flecti, Vinci, Vide to Grant.

Heate, Warmth.

Calor, Æſtus, Cauma.
καύμα, Feruor.
Calor vehemens.
Sol acer, feruens, flagrans.
Solis flagrantis ardor.
Seles pro æſtu.
Incitatiſſimus calor.

the Heauen, or Firmament, or Skie.

Cœlum, οὐρανος, Aër.
Æther, αἰθὴρ.
Olympus, Aſtriferæ ſedes.
Sedes Olympica beatorum.
Diuorum manſio, requies, domus.
Superiorum lumina, Aſtra.
Arx æthera, Aurea cœleſtis.
Sydera, cœleſtiaque regna.
Sinus Abrahæ. Solum cœleſte.
Regnum cœlorum, Paradiſus.
Polus, πόλος, Axis.
Altus pro cœlo ponitur à Virg.
Maia genitum demittit ab alto.
Aula aſtrifera, Campi Eliſii.
Magni tecta tonantis, regaliſque domus.
Celſa Deus ſedet arce.

to

to goe to Heauen.

Migrare in cœlum.
Astra subire. Scruare.
Superos petere.
Recta ad cœlum contendere.
Superas euadere ad auras, Virg.
Beatorum coniungi consortio.
Cœlæstis patriæ munere læta subire.
Perpetuæ gloriæ portum fœliciter, introire.
Æternæ vitæ exordia sortiri.
Astriferas post funera scandere sedes.
Sedis & securitatis æternæ portum petere.
Æthereas post fata subire domos.
Inferri Abrahæ sinui.
Astriferum ire in axem.
Conscendere ad æthera.
Ascendere in cœlum.
Cœlum ingredi.
Velare, euolare in cœlum.
Ad Cœli palatium ascendere.
Migrare ad Cœlum.
Stola immortalitatis indui, vestiri.
Ad fœliciora regna transire.
Æternæ gloriæ coronam accipere.
Perpetuam transire ad vitam.
Cœlesti gloria Coronari.
Æternæ beatitudinis mansionem recipere.
Ætherea petere.
Abiecto corporis exiguo in angelorum demigrare consortium.
Elysios inuisere campos, & fortunatæ regna beata plagæ.
E corporis diuersorio in cœlestem domum migrare.
Recta in campos Elysios demigrare abire, vt poetæ arbitrantur, putantes animas è corporis huius domo migrare ad campos Elysios.
Penetrare summi limina celsa poli.
Cœlicolum tecta subire.
Cœligenum ascendere sublimia tecta.

to take into heauen.

Gloriæ Olympi facere participem
Ad sedes beatorum, ad æterna gaudia transferre.
In beatorum recipere coloniam.
Mundi pressuris eximere
Venenati diaboli faucibus liberare.
Laqueis secularibus exutum paradiso restituere.
Cœlo accipere, apud Virg.
Astriferæ aulæ limina pandere.

Heauenly dwellers, vide Dwelling, &c.

Heauineſſe, Griefe, Trouble Sadneſſe.

Difficultas, Labor.
Dolor. Luctus.
Ægritudo, Tristitia.
Æruinna, Sollicitudo.
Afflictio, Amaritudo.
Acerbitas, Apud Cic.
Cura animum discruciat.
Scrupulus, Molestia, Negotium.
Nodus & Moles per metaph.
Crux quoque Latinis ponitur pro re omni, quæ molestiam adfert.

Heauy, waighty, Grieuous.

Graue. Arduum.
Laboribus ac miserijs adfictum.
Ponderosum, Oneroſum.
Colosseum vel collusticum.
Operosum, Difficile.
Haud facile factu.
Negotiosum, in quo multum negotij est ac laboris.
Maximæ difficultatis. Acerbum.
Molestum, Magni laboris.
Labo iosum, Intollerabile.
Aditu periculosum.
Factu perquam difficile, vide Grieuous.

a Hedge, a Mound.

Septum, Sepes vel Seps.
Sepimen.

Sepimentum, Vallum.
ἑρκαμβόν. Maceria.
φύρεχμα.

to Hedge, vide to Enclose the Heele.

Calx ſub genere maſculino.
Calcaneus.
Calcaneum. πέρνη.
Pernio, græcis Chimetlon, the Kibe in the Heele.

a Heg, a fairie.

Incubus, Dæmon, Inſultor.
Ephialtes, qua dictione Valerius Max apud Latinos vſus eſt.
Pnigamon, πνιγάμων, ἐπνιγαλίων. vide Fairies.

the Hell

Infernus, Inferus.
Erebus. Tartarus.
Auernus, Infera.
Gehenna Græci ſcribunt ſine aſpiratione media, Hebræi, Gehennam.
Stygia palus, Orcus.
Foſſa infernalis Phlegeton.
Sine ſole domus. Virg. Acheron.
Damnatorum locus,
Styx, Cocytus.
Chaos Tartareum, Barathrum.
Sulphuris amnis in verſibus Sybillinis.
Infernæ & inferæ ſedes.
Stagnum igneum ac ſulphureum,
Lacus ſulphureus.
Vmbræ Tartareæ.
Tartareus phlegeton, Fœda palus.
Lacus Phlegetonius.
Inamabile regnum.
Puteus infernalis. ἄδης.
Plutonis ſeu Ditis regnum.
Tartareæ ſedes atque oſtia Ditis.
Vallis tenebrarum, caliginis.
Lacus inferior in Sacris.
Phlegeton. Cocytus fluuij ſunt infernales, vt Styx & Acheron.
Loci pœnarum, tenebrarum.
Extremæ tenebræ ſeu exteriores.
Sceleratorum ſedes at regio.
Ianua nigra, Propertius.
Panditur ad nullas ianua nigra preces.
Carcer tenebroſus, cœcus.
Orcæ Charybdis.
Fæculentus, terreſtris alicui carcer.
Igneus fluuius.
Hypogræa clauſtra Barathri.
¶ Infernalis, Tartareus, Auernalis fluuius, ſeu amnis, &c.
Reliqua require inter Poetica.

Hell fire.

Ignis gehennæ.
Tartarea flamma.
Ignis Infernalis.
Æternum, extremum ſupplicium.
Horrenda, extremaque interneeio. Budæ.

to goe to Hell.

Inferos adire lacos.
Nigros viſere Manes ante diem.
Ad Cocytum demigrare.
Obſcura regna ſubire,
Ad Tartara pergere, petere.
Plutonis ſub terra inuiſere ſedes.
Αἰδόλο δέμας ἴκετ᾽ κατὰ γαίης εἰσέσω, vt eſt apud Homer.
Paludem igniuomam gehennæ hæreditare.
Stygias peruenire ad oras.
In ignis æterni abyſſum corruere.
Ditis defunctum accedere regna.
Χθονὸς εἴσω ἰόντα δόμον ἄϊδος εἴσω. vt eſt apud eundem.

to bring to Hell.

Animam in tartara fato præmaturo mittere.
Ψυχὴν εἴσω προϊάψειν. Hom.
Æternis obijcere malis.
Deturbare in auernum.
In vel ſub triſtia tartara mittere.

Demittere orco aliquem.
In Tartara deijcere.
In auerni barathrum in acherontis tenebras deijcere, mittere.
Ταρταρῶ.
Detrudere ad Stygias pœnas, & auerni tartara ditis, Virg. in 7.
Hinc via tartarei quæ fert.
Acherontis ad vndas.
Ducere, præcipitare in infernum.
Εἰς ἅιδου κατακλῆ, to lead to hell.
Mittere ad orcum.
Animam trahere ad præsepia Ditis.
Seculi sordibus prægrauatum in flãmas tartareas demergere.
In phlegetontis præcipitare fluenta, dehiscere, terra sub tartara rapere.
Chasmate, tellure dehiscente viuos in infernum demittere.
Profunda demergere abyssо, quod vulgo condemnare dicitur, mittere in gehennam, tenebras exteriores.
In profundum Tartarorum relegare

the dinell of Hell.

Dis, ditis.
Tenebrarum Præses, Pluto.
πλέτων, Orcus.
Summanus, dinitiarum & inferorum deus: fumnus inter manes dictus Ouid.
Summano templa feci
Apud Plutonem agere, to be in hel.
Apud Inferos habitare.
Colere regiones Acherontis.

Hell Spirits.

Dæmones, Dæmonia,
Manes, Lemures.

to Helpe, to Aide, or Assist.

Subuenire, Succurrere.
Auxilium dare, ferre, præbere, præstare.
Auxiliari, βοηθεῖν.
Iuuare, Adiuuare, Adiutare.
Offerre se alicuius necessitati, inopiæ Supportare.
Adiumento, adminiculo, præsidio, subsidio, auxilio esse,
Adminiculari, Opitulari.
Opem ferre celebrem.
Adspirare, Subleuare.
Alleuare, Releuare.
Patrocinari, Adesse,
Tueri, παραχίνδυν.
Afflictos, miseros consilio & re, iuuare.
Tutari, Adire.
Conferre opem miseris.
Suffragari.
Commodare, dare operam alicui. Plautus.
Subsidium præstare.
συμβοηθεῖν,
Suppetias ferre,
præsto fuit multis.
Defendere, Assistere.
Adferre adiutamentum, præsidium, auxilium, opem, manus alicui.
Manus adferre, dare socias, vel auxiliares.
Rebus succurrere læsis, relictis,
Facere adiutorium, Suet.
Opem præbere, præstare.
¶ Ire, venire subsidio, apud Virg
Ire suppetias, apud Cæs. to go succour, or helpe one.
Ferre pedem, apud Virg.
Ferre simul saunique pedem. vide to be profitable.

to Helpe one another.

Mutua opera iuuare.
Succurrere mutuò.
Mutuas tradere, commodare operas.
¶ Se inuicem mutuis iuuare officijs.
Condicere operã. to promise help. & offerre auxilium, i polliceri.
¶ Non tuo Marte.
Non sine Theseo, not without aid.

Helpe, Aide, or Assistance.

Auxilium, Subsidium.
Supperiæ. βοήθεια.
Præsidium. Opitulatio.
Adminiculum, Suffragium.
Subuentio, Iuuamen.
Auxiliamen. Adiuuamentum.
Anchora, Opitulamen.
Opem in obliquos.
Adiutorium, Tutela.
Opis, Terent.
Patrocinium, Defensio.
Opera subsidiaria, apud Eras.
Beneficio alicuius, id est, opera apud Cic.

to require, or to demand Helpe.

Auxilium, subsidium petere, implorare, efflagitare.
Quærere.
Inuocare suppetias, auxiliares manus, opem.
Auxilia cogere.
Opitulamen rogare.
A superis poscere opem.
Quiritare, apud Apul. & alios.
Sollicitare Deos.
Vocare auxilio Deum.
Vocare auxilium.
Operam deposcere.
Auxilium vocat & duros conclamat agrestes.

Without Helpe, vide without.

With the Helpe of God, vide God willing.

Heraulds of Armes, vide Posts.

to Harbour, vide to Lodge.

an Herbringer, one that appointeth lodging for a Princes traine.

Metator seu designator hospitiorum quem vulgus Forarium vocat.
Epidemeticus, vel Epistathmus.

Heretofore, in Time past.

Antiquitus. ἐκ παλαιοῦ.
Bonis temporibus, apud Cic. in offi.
Apud maiores nostros.
Memoria patrum.
Olim præteritum tempus significans. sicut quondam, πάλαι, Cic.
Fuit ista quondam in hac republica virtus.
Iam olim, & olim iam, Long afore.
Quampridem.

Hereafter, a Time to come.

Inde, Deinceps. ἐκ τοῦτου.
Ex hoc tempore.
Post, Posterius.
Postea. μετὰ ταῦτα.
Olim futurum tempus significans.
Posthæc, Postmodum.
Postmodo, Amodo.
In futurum, In posterum.
Demum, Denique.
Dehinc. ἑξῆς.
Poëtice per ἑξῆς.
Ultra, post hoc tempus.

Hereafter a better successe, or a better lucke and Fortune.

Tempestatem excipiet serenitas.
Post tenebras lux atque serenus dies.
Spes meliora dabit.
Succedet tranquillitas.

Flebile principium melior fortuna ſequetur. Ouidius.
Turbulentos motus conuertet Deus in tranquillitatem.
Malis dabit Deus his quoque finem, Virg.
Illucſcet optata tranquillitas.
Poſt hæc meliora ſperamus,
Tempora poſt mœſtos læta fuit dies.
Poſt nubila Phœbus.
Grata ſuperueniet quæ non ſperabitur hora.
Læta triſtibus ſuccedent.
Aurea remeabit Saturni ætas.
Melior poſthac fortuna aduenict.
Poſt tempeſtatum noctem dici ſerenitas illuceſcet.
Oculis mœſtitia caligantibus grata aura illuceſcet.
Forſan melioribus annis ſæcula læta aderunt.

an Heritage.

Hæreditas, Hæredium, Hæredioium, Prædium, Patrimonium, Succeſſio. Vide Vnmoueable goods.

greedy after an Heritage, or an other mans liuing.

Hæredipeta. Vultur.
Captator teſtamentorum.
Vultuis vmbra. γυπὸς σκία.
Inhians teſtamento.
Moriturum blanditijs, muneribus aut alijs quibuſuis artibus ſubornans, vt hæres inſtituatur.
¶ Obire hæreditates, fundos, arua vicini pro aucupari, captare, Cic.
Perſequi hæreditatem, apud Terent.
Hæreditates captare alienas. Hiero.

a Herring.

Allec, aut vt nonnulli volunt,
Halec per aſpirationem & vnicol.
Arenga. Alleca.
Mænis, μαινὶς, vel Mænas, halecula, a Spratt.

a red Herring.

Allec infumatum.
Arenga paſſa.
Rubarnus & Ruſcupa à plærisque pro eodem ponuntur.

Hitherto, vide Vntill now Hither and Thither, High and low, To and fro.

Surſum, deorſum. Huc & illuc.
Ultro citroque, Cic.
Rurſum, prorſum. ἄνω, κ) κάτω.
Rerum ordine conturbato.
Hac illac, circumcurſa. Terent.

to Hide, to Couer, to Keep cloſe.

Cælare, Abdere.
Obducere, Abſtrudere.
Operire, Condere.
Abſcondere. κρύπτειν.
Recondere, Occulere.
Occultare, Occludere.
Occultum habere.
Inuoluere, Retrudere.
Ab oculis remouere.
Tegere, Contegere,
Obtegere, Supprimere.
Velare. κρυβδάνειν.
Abdere ſe.
Abſtrudere ſe in angulum.
Abdere ſe in tenebras.
Fugere vulgus.
Cauere publico, foro.
Fugere congreſſus hominum. Cic.
Non venire in forum.
Abdere ſe domum rus in ſyluas.
Abdere domo, ſpeluncis.
Fugitare, Subtrahere ſe.
Conijcere ſe in tenebras.
Confugere in cauernam.
Quærere latebras, diuerticula.
Publico abſtinere, Fallere.
Liuius, qui per biennium ſcfellerat, id eſt, latuerat.

to

to be Hid, or lie hid.

Latere. Latere tecto.
Latitare, & Delitescere.

Hid, kept close.

Occultus, Abditus.
Latens, Cæcus.
Conditus, Absconditus.
Cryticus. Tectus.
ἐνδύμυχος.

to Hie, vide to make Haste.

High, Aloft.

Excelsum, Celsum.
Eminens, Æthereum.
Arduum, Exaggeratum.
Perculsum, Summum.
Altum. ὕψηλον. Aëreum.
Procerum, Elatum.
Editum in altum.
Præruptum, Sublime.
Excitatum humo.

to appeare, to seeme High.

Elucere, Emergere.
Excedere, Prominere.
Eminere, ὑπερίχειν.
Minari pro eminere, apud Virg.
Geminique minantur in cœlum scopuli.
Assurgere, Extolli.
Attolli, Educi.
In altum surgere.
Efferri, Efferri in altum.
Efferri in aerem.
Dum petit infirmis nimium sublimia pennis.
Supera re humeros, fastigia tegi, cul mina.
In luminis auras alte subuehi.
Aliquem toto capite superare.

a little Hill, a Hillocke.

Cliuus, Monticulus.
Collis, Colliculus.
Tumulus, quasi terra tumens.
χαύλορος. λόφος.

to Hinder, to Let, to offer Wrong.

Obsistere, Offendere.
Lædere, Impedimento esse.
Non conducere, si referantur ad naturalem temperamentum, ac corporis accidentia, vtillud non conducit stomachi coctura, digestioni, hoc lædit, offendit valetudinem.
Obesse, Officere.
Nocere, Incommodare.
Incommodo afficere vel damnis.
Facere detrimentum, damnum inferre, adferre. βλάβη.
Vulnus imponere, inurere, infligere, apud Cic.
Malefacere, & maleficium facere.
Incommodum ferre, inuehere, importare.
Dare damnum, seu Iacturam dare, pro quo ineptientes facere damnum dicunt.
Malum dare, apud Terent.
Commodis officere, apud Cic.
Incumbere in alicuius perniciem.
Malitiosis, insidijs, clancularijs dolis perniciem machinari, to go about for to doe wrong.
In mutuam perniciem ruere, Eras.
In alterius perniciem iucundius incurrere, malum statuere, scelus concipere.
Machinari perniciem, necem alicui.
Petere alicuius caput.
Moliri mortem, læthum alicui.
Ire in aliquem.

Hippocras.

Melicraton. μελικράτον.
Vinum hypocraticon, distillatum tertio. Aromaticus.
Myrina vel Myrina.
Vinum aromaticum.

Hyre, vide Reward.

Hiſtories, or Chronicles.

Hiſtoriæ, Commentarij.
Faſti, Libri veteres.
Res geſtæ.
Scriptura, Regiſtra.
Diaria Annales.
Ephemerides.
ἐπιδημίαι, ὑπομνήματα.
Chronicaterum.
Monumenta rerum veterum, temporum, locorum, hominum, rerum geſtarum.
Libri exemplorum, rerum memorabilium.
Aduerſaria.
¶ Breuiarium Summarium.
Compendium.
Epitome, ἐπιτομὴ, Vide writings.

to write Hiſtories or Chronicles.

Hiſtoriam ſcribere, texere, contexere, in ordinem diſponere.
Rerum geſtarum ſeriem deſcribere, narrare, oculis ſubijcere, memoriæ prodere.
Actus componere. Hieron.

to Hit the marke.

Scopum vel ſcopulum ferire, tangere' aſſequi, ictu directo ferire, ſagitta contingere.
τῦ σκοπὸν ἐφικνεῖσθαι.
Metam attingere.
Iugulum ferire.

to Hit or Daſh againſt ſomething.

Illidere, Offendere, Allidere.
Offenſiones incidere, Incurrere.
Intorquere, Impingere.
σκωπτόμενον προσβάλλειν.
Quis tam Lynceus qui nuſquam incurrat? Cic.
Lædere crus, pedem ad lapidem, Cic.
Saxo, ceſpitibus duris occurrere.

to be, or to ware Hot or warme.

Ardere, Exardere.
Ardeſcere, Exardeſcere.
Calere, Concalere.
Feruere, Incaleſcere.
Æſtuare, Exæſtuare.
κυμαίνειν.
Calorem ſuſtinere, Flagrare.
Æſtu & caniculæ rabie excruciari.
Calorem pati, tolerare.
Canis ortu, flagrantiſſimis ſolibus flagrantioribus radijs exuri.
Feruere, χαυμαπίζεσθαι.
Calore efferueſcere, torreri.
Sole aduri, excandeſcente die.
Dum calet, & medio ſol ſtat altiſſimus orbe.
Puluerulenta coquat maturis ſolibus æſtas.
Inſenſos auertere æſtus.
Caloribus ſolis exuri, ſolis æſtu ingraueſcente.
Solis æſtus eſt ſubmoleſtus.

a Hogge, a Swine.

Sus. ὗς. Sucula.
Porcus. χοῖρος. Porcellus.
Porca, Procetra, a Sow.
Scropha quæ ſæpius.
Verres, a Boare.
Maiales.
Porcus caſtratus, a barrow hog.
Nefrens quod nondum frendere, hoc eſt, fabam frangere poſſit, vt Varro ait.
Sed porcellus lactens ſubrumus qui & orthragoriſcus dicitur.
¶ Porcarius. Subulcus, porcorum cuſtos.
¶ Porcile. Hara, porcorum ſtabulum, a hogſtie.

to Hold, to Keep.

Tenere, Continere.
Mordicus tenere animum, ſententiam.
Tenere ſe domo.

Tenax

Tenax morbus.
In amissis aliquid tenere.

to Hold vnder, vide to Keep in and Refraine.

Holy day.

Dies solennis, Dies festus.
Dies ferarius, Festa lux.
Religiosa dies.
Festum substantiuè, ἑορτή.
Feriæ Feriarum pluraliter.
Dies cessationum ab opese.

at Home or in my house.

Domo, οἴκοι.
Intra paternos parietes.
Intra domesticos parietes.
In domo, ἐν τῷ οἴκῳ.

to tarry or lurke at Home.

Perpetuò domi desidere.
Raro prodire.
Domi conchæ in morem suo viuere soleo.
Crepitu ventris calces domi calefacere.
Domi se continere.

Honger, vide Hunger.

to Honour to worship, to Reuerence.

Venerari, Assurgere.
Venerationi dignari.
σέβεσθαι, Reuereri, Colere.
Obseruantia prosequi.
Obseruare, Applaudere.
Honore prosequi, excipere.
In honore habere, ἐν τιμῇ ἄγειν.
Honorare, Honestare.
Honorem impendere, habere.
Susceipere, ὑποδέχεσθαι.
Admirari, apud Virg.
Magnificare, Honore amplissimo ornare, prosequi.
Honoribus augere, cumulare, ornare quod promouere vulgo dicitur, to preferre, to aduance.
παρέχειν εἰς ἀξίωμα ἐπισημοτέρας, ἢ ἐξουσίαν πείθειν.
Gloriam dare. Cic. vt mihi illa omnia immortalem gloriam dederint.
Ornare aliquem insignis gloriæ.
Exornare aliquem prætura, consulatu.
Nouo augere honore.
Afflare honorem, Virg.
Ad dignitatem, potentiam, authoritatem promouere.
Exaltare, Sublimare,
ἀφυψοῦσθαι ἢ ἐξουσίαν.
Constituere in authoritatem & potentiam.
Honorificare.
Honorem exhibere, præstare.
Onerare officijs, honoribus.
Genua flectere.
Inclinare caput omnibus theatris.
Honorem ferre, deferre, impendere, cumulare, certatim.
Honorarium neutiquam despicabile offerre.
Pro numine colere, to worship one as a Saint.
¶ Aliquem sartum tectum conseruare, elt alicuius honorem (vt vulgus loquitur) tueri, Cic.
M. Curium sartum tectum, vt aiunt, ab omni incommodo, detrimento, molestia, sincerum, integrumque conseruet.

to get Honor, Glory, Praise or dignitie.

Dignitatem colligere, conciliare, adferre, consequi, repetire, sibi adiungere, acquirere.
Ferre, obtinere laudem, Cæsar.
Ad dignitatem peruenire, prouehi.
Ire ad astra. Virg.
Peruenire in claritudinem magnam Sal. Propter scientiam rei militaris

ris singularem ad honorem amplissimum euocari.
Omne ferre punctum, pro laudem omnium assequi, Horat.
Nauciſci poteſtatem ſeu authoritatem ſummam.
Colligere dignitatem, famam.
Laudem ſibi parare.
Attollere faſtigium.
Prouehi in altum.
Lauream mereri, adipiſci.
Dignitatem agere, amplificare.
Gloriam comparare, adipiſci, conſequi.
Nomen augere, vel exiſtimationem.
Extendere famam factis.
In gloriam venire.
Honores aſſequi, conſequi.

Deſirous of Honour, vide, Ambitious.

Honour, Renowne, Glory, Praiſe or Dignity.

Honor & Honos, κλέος.
Excellentia, Celſitudo.
Dignitas, Dignatio.
Maieſtas, Claritas.
Sublimitas, Faſtigium.
Amplitudo, Splendor.
Celebritas, Magnificentia.
Exiſtimatio, opinio honeſta.
μεγαλοπρέπεια.
μεγαλοπραγμοσύνη.
Honeſtas, Decus.
Laus, Fama, δόξα.
Gloria, Titulus, metaph.
Nomen, Ornamentum, Vide euerlaſting renoume.

Honourable, noble, worſhipfull, venerable, famous, excellent, paſſing good.

Honorabilis, γεράσιος.
Honorificus, γεραίος.
Venerabilis, αἰδήμων.
Venerandus, Excellens.
Ægregius, Preclarus.
Præſtans, Eximius.
Præſtabilis, ἀλλόγιμος.
ἐξηγησάμενος, Clarus.
Intaminatus, Amplus.
Colendus, Phocion.
Reuerendus, Probus.
Probatus, Cic.
Adprobus, Gel.
Honorandus, Honſtus.
Spectatus, Spectabilis.
Spectatæ probitatis vir.
Vir de quo dubium clarior ne ſit generis, origine, an virtutibus.
Diuerſis relucens virtutum ornamentis.
Purus omnis criminis.
Summum eccleſiaſticæ dignitatis ornamentum.
Vir omnium epiſcopalium virtutum genere cumulatiſſimus.
Conſpicuus. ἀξιοφανὴς.
Circumſpectus.
Inſignis, Inclytus.
Illuſtris, Celebris.
Laudatus.
Laude dignus.
ἄξιος, ἄγαν, Laudabilis
αἰδέσιμος, αἰδεῖος.
Vir, integer, integræ famæ.
Integerrimæ vitæ, vir.
Grauis & honoratus apud ſuos, genio venerabilis.
ὀλίγτιμος ἀνὴρ πολύμητος.
Omni honore & fauore digniſſimus.
Patriæ decus immortale.
Bonus pro probo & iuſto, apud Cic.
Vir numeris omnibus abſolutus.
Columen familiæ, the honour, the glorie of the houſe, ſtocke or kindred, Terent.
Homo quantumuis precii quauis re dignus, prouerb.
ἄξιος τῆ πατρὸς.

Multa

Multa laude dignus.
Summæ integritatis.
Singulari vitæ integritate.
Insigni virtute præditus.
Moribus integris.
Iouis germen, ἐκ Διὸς ἔρνος.
Ad dignitatem & gloriam natus.
Insigni dignitate præstans.
Vitæ ac famæ inculpatæ vir.
Vitam degens nulla finistri rumoris macula aut laude aspersam.
Moribus ac vitæ probitate admodū excellens.
Famam seruans illibatam.
Famæ hactenus incontaminatæ.
Integer vitæ scelerisque purus, apud Horat.
Sublimi qui fertur vertice.
Summæ dignitatis codicillis ornatus.
Ornamentis pulcherrimis cumulatus.
Dignus Argino clypeo, prouerb.
Magnificis ornatus præconijs.
Clarissimus, amplissimus vir.
Sunt inter hæc aliqua nonnihil diuersum significantia, sed huc translata, quòd probi honestiq; viri epitheta sunt.

Honourable, vide Princely. a Hood, a Kerchefe for a Woman.

Rica & Ricula diminutiuum.
Peplum.
Calyptra.
Tegmen muliebre.
Calantica, ψυρία.
Calanticam capiti ac commodare, apud Cic. to pin.
Calanticam detrahere, apud Virg.

a Whore, a Harlot.

Scortum, Meretrix.
Prostibulum, Scortillum.
Communis mulier, Lyca.
Propudiosa Scortatrix.
Vulgata omnibus seu perulgata, apud Suet. Lycena.
Pudicitiam in propatulo habens.
Lupa, πορνίδιον χυνῆ.
Quæstum corpore faciens.
Prostituta mulier, Adultera.
Prostituti pudoris, Mœcha.
Vulgato corpore, Pellex.
πόρνη ἢ ἑρμαζομένη.
Publicè merens.
Diobolaris, apud Fl. in mythol.
Quadrantia mulier.
Recelliculiniæ, apud Plaut, Alicar.
Cloacæ, metaph.
Subacta pluribus.
Pellex, palace Græcè, Concubina vulg.
Sui copiam omnibus faciens.
Ignis apud Virg. Succuba.
Cuili ber se sternens, a common harlot.
Quouis admittens.
Seraptiæ, Profedæ, ill fauoured drabs.
¶ Et meretrix sacrificularia seu prostibulum vel cloaca sacrificorum a priests whore.

a Whoremonger.

Scortator, Fornicator.
Fornicarius, Meretricarius.
Ganeo, Nequam, πόρνος.
Leno, a ruffin.

to play the Whore or Harlot.

Pulchritudinem & corpus ad lucrum prostituere.
Alere corpus corpore, Plaut.
Prostituto corpore stipendia facere.
Dare se cuilibet, apud Teren. & Mar. pro prostituere.
Corpore quæstum facere.
χοιροπωλεῖν, facere.
Ex turpi viuere quæstu.
Vulgare, publicare corpus suum.
Collocare se in vita meretricea palam & domum suam patefacere omnium cupiditati, Cic.

Palam

Palam facere quæstum.
ἐπὶ φανερῶ κερματίζειν.
Corpus palam ad omnes libidine diuulgare.

to hunt after Hares, vide Wandery.

to Hope, to Trust.

Sperare, Spem habere, fouere, nutrire, pascere.
Teneri, Lactari spe.
Spe duci, Spectare.
Spe euehi, attolli.
ἐλαύειν ἐπ' ἐλπίδι.
Expectare, pro sperare, apud Cic.
Pendere se animi.
Figere spei pedem, Eras.
Spei figere ancorã, to trust wholly.
Omnem figere cogitationem, omnia studia, omnem curam, operam, industriam, omnem denique mentem in N patrocinio, fauore, authoritate.

to Hope in vaine.

Pascere, vanam spem, spes inanes apud Virg.
Excidit spes id posse fieri.
Inanem spem fouere.
Bona spe aliquem ludere.
Lactari spe falsa.
Stultam dubia spem trahit mora.

a small Hope.

Spes tenuis, incerta, infirma.
Spes frigida, languida.
Spem tollere, demere, ademere, expellere.
Distitui spe.
Spes macra, apud Persium.
Cassa atque euanida.
Spes mihi cassa cadit.
ψυχρὰ μοι ἐλπὶς.

I Hope, I trust.

Maxima spe teneor.
Adducor in spem.
Spes mihi magna subit.
Spes est futurum fore.
Arrecta spes est.
Adhuc aliquis Deus nos respicit.
Adhuc cælum voluitur, prouerb.
Lux affulsit, prou.
Spero huic afflare auram aliquam, i. spem ostendi, Cic.
Affulgens lætior spei aura, recreat animum meum, Eras.
Spem habeo, ἐλπίζω.
Spem capio.
Spe erigor, trahor.
ἐπαίρομαι.
Venio in spem.
Spero fore.
Ducor, Potior spe.
Affulget, arridet, adblanditur nonnihil spei.
Spes est, adest, supereſt, restat, relicta est.
Affabit mihi spes melior.
In spem vocor, erigor forte.
Summam, certam, non exiguam concipio spem futuram.
Animus mihi præsagit, fidem facit.

a Horse-man.

Eques, qui equo vehitur.
Qui cursus equestres traducit.
Qui instruit cursus equorum.
Equo insidens.
Equiso, onis, a horsebreaker or keeper.

Hospitality.

Frui alicuius domo, hospitio.
Hospitem admittere.
Confidere domo.
Hospitium seruare.
Præbere, accipere.
Recipere tecto.
Dare hospitium.
Non habere fores oppositas.
Indulgere hospitio.

an

an Hoſpitall or Spittle.

Valetudinarium.
Noſocomion. νοσοκομεῖον.
Infirmarium dicitur vulgo.
Hoſpitalia, numero plurali, genere neutro, ponit Vtruuius pro ædibus quæ hoſpitibus excipiendis deſtinatæ ſunt. Græcis Xenodochia vocantur, in quibus peregrini hoſpitantur, vulgo Hoſpitalem, & egentium receptacula prochodochea, ſeu hoſpitia.

an Hoſt, vide Inholder and Armie. a Houſe, a dwelling place.

Domus. δόμος.
Ædes pluraliter. Nidus.
Tectum, pars pro toto, Caſa.
Lar, apud Poetas.
Penates. οἶκος.
Ædificium, Manſio.
Tabernaculum.
Domicilium.
Limen, pars pro toto.
Catul. Labore feſſi venimus limen ad noſtrum.
In noſtrum penetrale receptus.
Focus pro domo priuata ponitur.
Habitatio, Sedes.
Habitaculum.
Culmen pro domo ponitur.
Doma, δῶμα, ſimiliter ſynechdochicè.
Domus monetaria, the Mint. vbi ſignatur argentum in nummos.
Argenti officina. ἀργυροκοπεῖον.

at my Houſe, vide Home. to keep Houſe.

Gerere rem domeſticam.
Familiæ curam habere.
Curare domum, rem familiarem.
Solerter, prouide, vtiliter rem domeſticam adminiſtrare.
Rem familiarem & parare & conſeruare.
Parta tueri aptéque impendere.
Domeſtici officij curis diſtringi.
Tueri rem familiarem, apud Cic.
Gubernare domum, vulgus dicit.
Rem domeſticam, vel ad rem domeſticam attinentia curare.
Frugi viuere, to liue ſoberly.
¶ Primam rei familiaris curam inire.

Houſhold-ſtuffe.

Supellex. ὁπλον.
Res domeſtica, familiaris.
Vtenſilia, Res nobiles.
Scruta, numero plurali, old ſtuffe.

an Houſholder, or the good man of the houſe.

Paterfamilias. οἰκοδεσπότης.
Familiæ præpoſitus, rector.
Maritus. Herus.

an Houſewife, vide Wife. How.

Quomodo, Qui. Qualiter.
Qua ratione. πῶς, ὅπως.
Quo pacto, Qua via.
Quem ad modum.

Humble, vide Low. Humilitie, Lowlineſſe.

Deſpicantia ſui.
Voluntaria mentis demiſſio.
Animi demiſſio, Humilitas.
ταπείνωσις.
Quæ Virginem Mariam in cœlum extulit.

Hunger, Famine.

Eſuries, Eſurigo.
Edendi auiditas, orexis, libido.
Fames.
λιμός, πεῖνα.
Male-ſuada fames.

Fame

¶ Fame contabescere, inedia, inopia, fame deficere, confici, vinci, to die for hunger.
Pallida ora fame.
Longam excoluisse famem.
Demere, soluere ieiunia.
λιμῷ διαφθείρεσθαι.
¶ Affligere inedia.
Fame aliquem excruciare.
Tenuem edendi concedere portionem, vt mori necessum sit, to famish one.

to iesten, or asswage Hunger.

Eximere, Pellere.
Depellere, Repellere.
Leuare, Deponere, exoluere famem. Satiare, ieiunia pascere, finire, placare boum cæde.
Comptimere amorem edendi.

Hungry appetite.

Appetitus, vt vulgus loquitur.
Appetentia comedendi, Esuritio.
Vehemens edendi auiditas.
Orexis, ὄρεξις, qua voce vsus est Iuuenalis in Satyris, appetitionem vertit, Cic.
Gulæ irritamentum.
Ieiunia auiditas.

to Hunt, to Chase Deere.

Venare canibus leporem.
Feras insectari.
Feras indagare. Σηρεύειν.
Feras agere, agitare, inquirere.
Venationi insistere.
Sectari cernos, apros, feram.
Feras cursu insectati, insequi, agitare. ἀγρεύειν.
Cum belluis audacter congredi.
Cernos iaculo cursuque fatigare.
Insequi vagas per iuga summa feras.
Clamore premes ad retia cervum.
Cadit aduersa cuspide fossus aper.
Compellere cernos in plagas.
Saltusque indagine cingunt, Virg.

to Hurle, vide to shoote, to Hurt.

Nocere, Officere.
Lædere, Offendere.
Incommodare, Obesse.
Cadere, damno esse.
De ijs quæ nocent, & non prosunt.

A Hurt, vide Losse. Hurtfull, Noysome.

Damnosum.
Infestum, Pernicioſum.
Dispendiosum, Noxium.
Detrimentum, incommodum adferens.
Exitium, iacturam, calamitatem, periculum, damnum secum trahens, & ingens malorum incommodorumque, agmen.

a Husband.

Coniux, Sponsus, Maritus. Virg.

A husbandman, hee that tilleth and manureth the ground.

Agricola. ἀγρότικος.
Agricolator, Georgus.
Villanus, Villicus.
Agrarius, Agrestis.
Ruricola. Rusticus. Vide Plowman

I

a Jacket or Jerkin without sleeues.

Exomis idis. Colobium.
Tunicula manicis defecta, truncata, mutilata.

a Jakes, vide Prime. a Jangler, vide Brabler.

the

the Jaundis.

Morbus regius, à Var. dicitur ἰκτέρος. Græc. mancupatur, medicorumque opinione exfelle nascitur.
Aurigo nominatur à Cello, propter auri colorem.
Arquatus ab arcu, à colore scilicet, arcus cœlestis.
Quidam hunc morbum Ictericam, vocabulo non satis probato (vt omnia morborum nomina ferè deprauata sunt) dixere.
Alij dæmoniacum & Aquatum vocarunt.
Auriginosus & Icterius, ἰκτερικὸς. qui morbo regio laborant.
ἰκτερίᾶν, Ictero morbo laborare.

Idle.

Omni actione vacuus.
Supinus, Ociosus.
Feriarius. ἰκνεύς.
Vacuus ab opere.
ἄεργος, ἀπράγμων.
Nil rerum actitans.
Lentus, Cessans.
Cessator, Languidus.
Desidens, Desidiosus.
In otio vitam degens.
Bos in stabulo, prouerb.
Spartam rodens.
Reses dis, omnis g. Liu.
Iners, Male feriatus.
Compressis sedens manibus.
Marcidus, apud Plaut.
Facere, Terere.
Agere, Peragere.
Sequi, Habere.
Feriari otia.
Ducere segnia otia.
Ducere vitam per otium.
Natus in otio.
Solui in otia. Vide Slow.

to be Idle.

Ociari. ἀργεῖν.
Pigrari.
Vacare ocio, à labore.
Vacare. σχολάζειν.
Ocio indulgere.
Cessare. ἡσυχάειν.
Esse remissum á labore.
Ocio torpescere, marcescere.
Otium captare.
Feriari & feriare neutrum.
Inertiocio contabescere.
Inertiæ indulgere.
Ocio se dedere.
Ocium colere.
In ocio esse.
ἄεργ. σχολῶ.
Diuturno in otio versari.
Turpi otio & Abdomini seruire.
Nihil agere.
Ultra Epimenidem dormire.
Ocijs ac somno transmittere vitam, apud Terent.
Feriatam agere vitam.
Nullis se negotijs exercere.
Manum habere sub pallio.
Compressis sedere manibus.
Et Prouerb. Conchas legere dicitur, qui in summo est ocio.

a Jerkin, vide Jacket. to Jest, to Sport.

Nugari, Connugari.
Ludere, Iocari.
Nugas agere, Tractare iocos.
Afferre iocum, sales.
Ludicra rebus seriis miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis iocis.
Ioco dicere. Vide to scoffe.

Jestingly, Merily, Pleasantly.

Ioco, Iocose, Per Iocum.
Ridiculè. παιζομένως.
Ioci causa, Per lusum.
Animi gratia dicere, for sport.
Per ridiculum.

a Jew

a Jew.

Iudæus. Ἰουδαῖος.
Verpus, Apella, apud Horat.
Currus, apud Geor. Wice. & à reſectu cutis dicitur, recutitus.
Circumciſſus
Hæbræus Ἑβραῖος.
Iſraelita.
Leuigena, à tribu Leui. Mant.

Ignorant.

Rudis es. Imperitus, nullius experientiæ, vſu minimè doctus, vſu expers, rudis in rebus, nouus tan quam hoſpes, plane peregrinus, ab vſu rerum imperitus, parum verſatus, rerum inſciens, ignarus, expers, experientia vacans, vſum non habens,

Ignorant, Unlettered.

Literas plane non nouerat.
Ex abditis literarum fontibus parum aut nihil hauſerat.
Literis erat mediocriter, leuiter, vulgariter, non admodum, haud ſatis, non multum eruditus, inſtitutus, inſtructus.
Planè, perfectè, abſolutè, exquiſita quadam ratione, excellenter, egregiè, præclarè literatus non erat
Longe aberat à perfecta literarum ſcientia: reconditæ, exquiſitæ, ſingulares, egregiæ in illo literæ non erant.
Vulgares erant.

I haue done it ignorantly, Unawares, not knowing otherwiſe then I thought.

Feci inconſultè, Ignoranter.
Ignorans feci, apud Plaut.
Errore, Per errorem.
Imprudens, Ignarus.
Nec opinans.
Per imprudentiam, inſcitiam.
Neſciens, Inſcius, Inſciens.
Cic. Quæ inſciente me, imprudente L. Sylla facta ſunt. vide vnthought.

Ill, Amiſſe, Ouerthwartly, Frowardly.

Præpoſterè, Peruerſè.
Perperam, Prauè.
Diſtorte, Inuerſè.
Inuerſum.

an Ill or Euill man.

Prauus. κακὸς.
Peruerſus, Sceleſtus.
Impius. ἄθεος.
Malus. πονηρὸς.
Pernicioſus, Flagitioſus.
Malitioſus, Sceleratus.
Sons, Noxius.
Diſcolus, Facinoroſus.
Peſtis, Lues.
Internecio.
Morum parte inquinatus ab omni Capitalis homo, id eſt, ſupplicio capitis dignus.

Ill fauored, Defozmed.

Deformis, Turpis. δυσειδὴς.
Fœda facie, Theriſites.
Therſitem deformitate vincens.
Hipponax alter turpitudine.
Therſitæ conferendus Homerico.
Iacens in ſordibus. Filthy.
Ad prodigium vſque deformis.
Deformatus corpore.
δυσμορφότατος.
Quam formæ premit dedecus.
Decolor.

an Image.

Statua. ἀνδριὰς. ſignum.
Simulachrum, Simulamen.
Idolum, media producta, Effigies.
Icon. εἰκὼν.

Imago

Imago, Imagancula.
Imago radiato capite conſpicuus,
Agalma, Hermæ.
Sculptile, fuſile, conflatile.
Sculptum, ſuſum, pictum ſignum,
¶ Statuarius, ſculptor, ſignifer, victor ſigna fabricans.
ἀγαλματοποιὸς.
Hermoglyphus, an Image maker or cutter.

to Imagine, to Search, to Inquire out ſecrets or high things.

Altum ſapere.
Scrutari profundum.
Subtilitates perquirere.
Circa ſublimia & ſuper cæleſtia verſari.
In cæleſtibus verſari.
Imaginari, & vt de Socrate ſcribit Ariſtophones, ἀεροβατεῖν καὶ περιφρονεῖν τὸν ἥλιον.
Per aëra incedere & circa ſolem fatagere.

to Imagine, to Conceive, or to Caſt in minde.

Imaginari, Fingere.
Cogitatione depingere vel fingere.
Animo comprehendere.
Imprimere aliquam notionem in animis.
Animo fingere.
Cogitatione & mente complecti.
Speciem alicuius rei cogitare.
Cic. De imaginibus ad animum peruenientibus.
Item. Volitat ante oculos iſtorum regis filius. Vide to muſe and to deuiſe.

to Imbroder.

Acu pingere, Plumare ἰυφαίνειν.
Ex coloratis filis effigies hominum exprimere.
Artifici veſtes pingere acu.
Veſtes auro intexere.
Hinc veſtes Phrygianæ, acu pictæ, factæ, contextæ, aureis filis decoræ,
Imbroidered garments.

an Imbroderer.

Acupictor, πολυκίστης.
Segmentarius, Plumarius.
Barbaricarius.
Phrygio, quod huius artis inuentores aiunt Phriges fuiſſe.

to Imitate, vide to Follow. Immoderate Sorrow. Immortall. to be Impoiſoned.

Bibere cicutam,
κώνειον πίνειν.
Haurire, ſumere venenum.
Venenum in ſua viſcera ingerere.
Veneni mali populo anima expellere, Solin.
Toxico ſe mori dare.
Veneno potionari, ſuſtolli.
Toxico petire, vitam finire perimi, confici, intercipi.
Corpus medicaminibus multis adueriſus venena munire, Plin.

of great importance, vide Weight. an Impoſtume, or Bile or Botch.

Hulcus, ἕλκος.
Caue picas, Vlcus.
Exulceratio, ἕλκωσις.
Puſtula, Tumor.
Vomica à rumoris ſimilitudine.
Tuber, Tubernaculum.
Apoſtema, ἀπόστημα.
Abſceſſus.
Suppuratio latinâ.

Glandes

Glandes, glandulæ, Tonſillæ.
¶ Reſcindere ſummum hulceris os

Impriſoned, vide Priſoner.

Impudent, without ſhame. Shameleſſe.

Impudens media correpta.
Inſignis qui eſt impudentiæ.
Inuerecundus, fronte carens.
Effrons, qui pudorem omnem abſterſit, dediſcit.
Perfrictæ frontis, faciei.
Cui pudor ex pectore ceſſit. Luc.
Os impudens.
Aſpectus atticus.
βλέπος ἀττικον.
Nihil oris habens.
Cui frons cum mente perijt.
Frontoſus.
ἀνυμέωπος.
Phormio Terentianus.

to be Impudent, ſhameleſſe, or without ſhame.

Perfricare frontem, faciem.
Ponere pudorem.
Perfricare os, apud Cic.
Pudorem omnem abſtergere, detergere, deponere.
Verecundiæ repagula omnia diſcutere, Eraſm.
Verecundiæ limites cunctos prætergredi.
Eſſe ſine fronte.
Tranſire fines verecundiæ, pudicitiæ
Saluſt. Pudore carere.
Non habere pudorem.
Impudenter loqui, ἀναιδευτεῖν.
Impudenter agere, ἀναιδεύεσθαι.
Nihil apud alios pudere.
Qui nullo pudore tangitur, monetur, auertitur, ducitur.
Quem nihil pudet.
Inuerecundus, Perfrictæ frontis.

Impudently.

Perfricta fronte, facie.
Poſito pudore omni.
Oro perfricto.
Craſſo rubore.
Abſque fronte & ore.
Refractis pudoris & reuerentiæ clauſtris. Plinius. Citra ruborem.
Deuorato pudore.
Temeraria fronte.
Nudo capite, prouerb.
γυμῇ κεφαλῇ.
Inuerecunde. Impudenter.
Citra omnem pudorem.

to Impute, to Attribute.

Acceptum ferre.
Inpenſum ſeu expenſum ferre, vt tranſtulit Vall. in epiſtola Pauli ad Phile, ἐλλογᾶν.
Imputare vt habet vetus editio.
Acceptum facere, Plin.
Meruiſti, vt acceptum tibi fieret, id eſt, accepiſſe abs te non fatemur.
Sibi deſcribere, Attribuere.
ἐξεθνοποιεῖσθαι, Arrogare.
Tribuere, Vſurpare.
ἐξιδιάζεσθαι.
Vendicare, aut vt plerique ſcribunt, vendicare ſibi.
Adſignare, Occupare.
Præripere, Applicare.
Omnia cum datiuo perſonæ & accuſatiuo rei conſtruuntur.
Deriuare in ſe metaph.

Inclined, ready and prone, or Bent.

Propendens, Præceps.
Applicatus, Cic. Decliuis.
Pronus, Metaph. Intentus.
Proclinis & procliuis, Deditus.
ῥεπίφορος, εὐέγκλιτος.
Propentus
Facilis, Natans.
Natura inclinatus, vt vulgo dicitur.

Incon-

Incongruitie.

¶ Solœcismus.
Solæcon.
Barbaries, ſtructura inconcinna refractoriola, ſtubiligo, ſeu ſtribiligo, linguæque latinæ inconcinnitas, balbuties, hæſitantia linguæ imparilitas, id vitij vocatur.
Dictio propinaria, plane barbara.
Gothica, ruſtica, detrita, ſqualens, laciniosa, à doctis minime vſurpata.

Incontinent, variable.

Inconſtans.
Lubricus, Varius.
Lubrica, ancipiti fide.
Infidus med. prod. vt
Malefidus, ἄπιστος.
Non conſtans ſibi.
Vagus, Volubilis.
Inſtabilis. Perfidus, medi cor.
Duabus ſedens ſellis.
Cothurno verſatilior.
Chamæleonte. Proteo, Tarandro.
Polypo mutabilior, verſatilior.
Verumno inconſtantior.
Euripus homo Polymeſtor.
Fluxam fidem gerens, Plaut.
Theramenes, Cothurnus.
Diſcedere à conſtantia, à mente, atque à ſe Cic.
Omni vento doctrinæ quaſi nebulæ turbine exagitante circumferri.

Incontinent, out of hand. to Incourage, to Moue.

Impellere, Ingerere.
Inducere, Inſtinguere.
Inſtanter perſuadere.
Vrgere, Perurgere.
Incitare, Stimulare.
Admouere, Protrudere.
Monitis extimulare.

to Increaſe, vide to Augment, to Encreaſe.

to Indeuour, or Labour diligently.

Inuigilare, Aduigilare.
Incumbere, Contendere.
Adniti vel anniti.
Eniti, Vacare.
Laborare, Elaborare.
Niti, Inſtare, Vigere.
Sedulam nauare operam,
Summo ſtudio intendere.
Debitum eſſe.
Excubare animo.
Toto pectore incumbere.
Manibus pedibuſque conniti.
Operam nauare, dare.
Omnes promere vires
πάντα δόκει, Quærere.
Operam impendere.
σπουδάζειν, διατείνειν.
Curare, Euigilare.
Diligentiam adhibere in munere fungendo.
φιλοτιμίαν ποιεῖσθαι.
Curas & cogitationes omnes in rem aliquam conferre.
Dare operam egregiam, laudabliem, optimam.
In ſuo ſtudio atque operè nunquam ceſſare, Cic.
Abijcere ſegnitiem, ſocordiam.
Curam adhibere, impendere.
Laborem, ſtudiumque impendere.
Studere, Conari.
Studioſè curare.
Adniti, pro virili, totis viribus.
Eluctari, Moliri.
Primam operam nauare.
Magno ſtudio moliri.
Omnem operam, ſtudium, diligentiamque ponere cuſtodiendis dominicis mandatis.
Totus quis incumbere in rem aliquã dicitur.

Ingenium intendere.
Omnes ingenij neruos intendere.
Ingenij vim omnem atque impetum torquere.
Totis neruis incumbere.
Operam impendere quam (id est quantum) possis diligenter, vide Endeuour.

Infamie, vide Dishonestie, from his Infancie, vide Childhood. to Infect.

Agere contagia.
Serpere, prosèrpere latius.
Ex vicino vel contactu nocere.
Venenoto inficere afflatu.
Afflare virus mortiferum.
Spargere venenum.
Afflatu nocere, Ouid.
¶ Lucan, contagionem trahere, contrahere.
Ducere contagionis labem.

Infection.

Infectio, Contagio.
Pestis, Corruptio.
Lues, Ærugo.
Venenum. Virus.

An Infectious sickness, vide Contagious sickenesse.

Inferiour.

Est me inferior, infirmior, imbecillior, neque mecum comparandus, æquandus, conferendus, coæquandus.
Nec honore dignus est, qui virtute inferior est.

Inhabite, vide Dwell.

Inke.

Atramentum.
μέλαν, ἀλαβα.
Coligo pro atramento ponitur, vt Sepia propter veriusque pisces cruorem atrum.
μελανοδοχεῖον est Atramentarium.

an Inkehorne, or Inkepot.

an Inne.

Diuersorium, à diuertendo.
Hospitium, ξενὼν.
Taberna meritoria.
Stabulum propriè locus in quo lassi, fatigatique ex itinere consistunt, à stando nomen habens.
πανδοχεῖον, Casa hospitalis,
ταβερνεῖον, καπηλεῖον.
Caupona, Cauponula.
Hospitium meritorium.
Taberna vinaria, οἰνοπωλεῖον.
Oinopolion, A Tauerne.

to keepe Inne.

Cauponari.
Exercere Cauponam.
Pandocheum agere, esse barbarè loquentes dicunt.
Tenere hospitium.

an Inneholder, an Host.

Tabernarius, Caupo.
Κάπηλος.
Hospes qui recipit, & recipitur.
Pandocheus.
πανδοχεὺς, ξενοδόχος.
Stabularius, de quo in Euangelio.
Hospes meritorius.

Innocent, Guiltlesse.

Innocuus, ἄκακος.
Inculpatus.
ἀμέμπτος κλυτὸς Innocens.
Innoxius, ἀνέπιος.
Crimine, Culpa vacans, carens.
Insons, Expers culpæ.
Noxæ omnis exors.
Qui extra culpam est.
Nescius quid discriminis inter dextram & sinistram.

Ab omni culpa alienus.
Nullius sibi con'cius.
Clauo purior, prouer.
Hoc me crimine nunquam contaminaui, inquinaui, infeci, pollui.
Huius criminis, flagitij, sceleris, vitij, labe, macula nunquam infectus sum.

In our time.

Nostro æuo.
Nostra ætate.
Nostris temporibus.
Nostra memoria.
Nobis superstitibus.
καθ' ἡμᾶς ἐγένετο, nostris temporibus fuit.

to Inquire, to Aske, to Demand, to Search out.

Quærere, Inquirere.
Exquirere, Disquirere.
ζήτησις. πυνθάνομαι.
Oportet veritatem ante omnia scrutari & inuestigari.
Vestigare, Investigare.
Examinare, Pervestigare.
Scrutari, Perscrutari.
Rimari, Indagere.
Percontari, Interrogare.
Scisciteri, Discutere.
Quæstionem habere.
διανέρευνᾶν. διακωδωνίζειν.
ζητεῖσθαι τὸ πρᾶγμα.
Questioni subijcere, vel inquisitioni.
Crebris sollicitisq; iudicium interrogationibus vrgere.
Seuero examine inflare.
Contari, Explorare.
Inquirere, pro vbique quærere.
ἀμφιζητεῖν.
Omnibus vestigijs indagare.
Ad viuum resecare, prou.
Diligens facere scrutinium.
Exactissimum facere examen.
Altius rimari & expendere.
Seuciter examinare.
ἀκριβάζειν, diligenter indagare, explorare.
Censuræ subijcere.
Altiori indagine discutere, perscrutari.
Venari, artificio & solertia quadam quærere.
Odoriari sagacius, & degustare conuiuam, apud Cic. vtrumque pro callidè & clam explorare quid habeat animi.
Alicuius actus insidiosa explorationis arte venari.
¶ Expiscare, elicere animi sententiam.
Omnia secreta eximo eruere studioque quærere.

to Instruct, vide to Teach. to Intaile, vide to Graue. to Interlace, to set betweẽ, as a day, or a yeere.

Interserere. Intercalare.
Interponere. ἐμβάλλειν.
Unde Annus embalismatis sine bissextilis aut bissextus nomen habet, in quo dies intercalatur, quæ λῆμμα ἡμέρα, dicitur Græcis, i. Dies intercalaris.

to Interrupt, to Disturbe one that is speaking.

Loquentem interpellare.
Interstrepere.
Sermonem abrumpere.
Impedire, Obstrepere.
Interfari, in sacris literis.
ἐμπόδιον, Græcè ἢ κατάλυσις.
Interloqui.
Interpellare sermonem instituturum.
Obturbare loquentem, pro interpellare.
Turbare vel interturbare aliorum sermonem.

Interpolare, pro eodem.
Interrumpere aliorum verba.
Non audire quo rem deducere velit.
Et apud Terent. Sic̃ me peruenire quo volo, hoc est, vt absoluã quod cœpi dicere.
Et Eraſ. in Moria: Audite quo rem deducamus.
Loqui priusquam alter ſua perfecerit verba.
Muſica interſecta in proximum abijt, pro ſermone interrupto ab interueniente.

Intent, vide Purpoſe. an Interpretation, vide Expoſition. to Intice, vide to Allure. to Intreat, vide to Pray. that cannot be Intreated, vide Stifnecked. to Intreat humbly, to Beſeech, to Requeſt.

Supplicare ſubmiſſe alicui.
Abijcere ſe alteri ad pedes.
Abijcere ſe ſupplicium.
Procumbere genibus flexis in terram, poſito genu ante pedes alicuius.
Amplecti, tangere pedes.
Tendere genibus brachia, in crura manus,
Submittere, Succumbere genu.
Rogare veniam ſupplicem.
Supplicem genibus proſipere tellurem.
Ante pedes volui.
Demittere ceruicem.
Venire ſupplicem.

to Intreate, to obtaine by intreating.

Exorare, Flectere ſuperos.
Flectere lachrymis, precibus.
Mouere precibus.
Precando, precibus conſequi.
Placare. ἐξευμενίζειν.
Perſuadere. Demulcere.

to Inuade.

Impugnare. Infeſtare armis.
Bello petere, impetere.
Infeſto exercitu irrumpere.
Bello laceſſere, infeſtare.
Hoſtiliter ingredi, inuadere alterius ditionem.
Arma mouere.
Bellum inferre vel arma.
Excurſionibus infeſtare.
Populabundè percurrere.
ἐμβάλλειν. Vide to aſſaile.

to Inuent, vide to Deuiſe. Inuiſible, that cannot be ſeene.

Inuiſibile. Quod aciem fugit.
Quod oculorum fugit obtutum.
Cic. Animus ſenſum omnem effugit oculorum.
Sub aſpectu non cadens.
ἀόρατον.

Inward parts of man.

Vitalia, Præcordia.
Viſcera. Exta.
Penetralia. Inteſtina.

Joyfull, Vide Glad. to Joine, to ſet together.

Connectere. Committere.
Iungere, Coniungere.
Coaſſare. Coaptare. ἁρμόττειν.
Accommodare. Concinnare.
Componere. Colligare.
Contexere. Compingere.
Copulare, Combinare.
Coagmentare, Conglutinare.
Conſarcinare, Condere.
¶ Adijcere. Adiungere.

Annecte.

Annectere, Addere.
Adhibere, Admonere.
Aggregare, to put vnto.
Conglobare, Glomerare.
Conglomerare.

a Ioyning or setting togither.

¶ Compages. Compago, inis.
Compactio, Compositio.
Constructio, Syntaxis.
Coordinatio, Connectio.
Combinatio, Coagmentatio.

Jonkets, vide Delicate meates. to take a Journey.

Iter facere, Molirí iter.
ὁδοιπορεῖν τῆς ὁδοῦ.
Facere perfectionem, Cæs.
Itinerari. ὁδοιπορεῖν.
Proficiſci, Iter capere.
Tendere, Iter inſtituere.
Pergere. In ſacris literis frequens eſt eadem ſignificatione.
Iter, viam ingredi.
ὁδεύειν.
Agere iter, viam.
Habere iter.
Conficere iter, via pulueruleuta.
Multa diebus ſingulis conficere miliaria.
Dare ſe in viam.
Surſum, deorſum currere ac recurrere, vltra citráque peruolare.
Tenere iter, apud Virg.
Et, Quo nunc ſe proripit ille?
Item, Quo te Mœri pedes.
Quo nunc iter tibi?
Tranſmittere maria, caput obiectare periculis.
Vilis lucelli gratia terra, marique volitare.
Per omnes terras ac maria volitare.
Ultro citroque commeare, To goe and come.
Conferre & recipere cum accuſatiuo intercedente præpoſitione in, vt contulit ſe in patriam: aut ſine præpoſitione, ſi accuſatiuus fuerit proprium vrbis, ſeu ciuitatis, recipit ſe Romam, contulit ſe Venetias, vide to goe away.

to come to his Journies end.

Peruenire.
Carpere locum deſtinatum.
Tangere quæſitos penates.
Quæ diu perijt, tangit aruа.
Aduenit hoſpes ad vrbem.

a Journey-man, a Day-labourer.

Operarius, Ergaſtulus.
Mercenarius, Ergaſter.
Mercede conductus. μισθωτὸς.
Conductitius. αὐτηρός.
Operam ſuam mercede elocans diurno.

an Ipocrite, hee that doth counterfeit holineſſe.

Hypocrita penultima cor.
ὑποκριτὴς.
Eruditus artificio ſimulationis.
Simulator.
Fucatus.
Fuco ſanctimoniæ perſonatus.
Venditans ſanctimoniam.
Fucatæ ſanctitatis homo.
Duplex animo, corde.
Fucatam, perſonatamque ſanctimoniam præ ſe ferens.
Paries dealbatus in Actis Apoſtolorum.
τοῖχος κεκονιορτός.
Sepulchrum dealbatum, Chriſtus in Euangelio vocat ſanctimoniæ ſimulatorem.

Hypocrisis, Simulatio virtutis.
Venditatio quædam atque ostentatio, Hypocrisie.

Issue of ones body, a Child.

Propago. Progenies.
Soboles, Proles, Liberi.

Italie.

Italia, ab Italo rege.
Italia terra.
Latium, Ausonia.
Hesperia magna vel maior.
Oenotria, à rege Oenotrio.
Ausonia, ora.

It is so.

Ita est, ita se res habet, sic est rei status, in hoc statu res est, eiusmodi res est, hoc loco res est.

to Judge, to giue a sentence, or iudgement.

Censere, Iudicare.
Iudicium facere.
Sententiam ferre, dicere, pronunciare
Damnare. Condemnare.
Iudicem agere.
Dijudicare.
Censuram agere.
Ius dicere, To pronounce the sentence.
De re vltro citroque diligenter cognita pronunciare, definire.
Acre, exactum, præsens, constans iudicium, sententia, censura.

to sit in Judgement.

Sedere pro tribunali.
Rixas fori iudiciarij dirimere.
Rostris præsidere.
Præesse causidicorum subsellijs, foro iudiciario.
Cerdonum iurgia dirimere.
Forum agere.
Iudicia exercere, apud Cic.
Ferre pro tribunali sententiam.

to appeare personally in Judgement.

Iudicium subire.
Sistere se tribunalibus.
Comparere.
Causam dicere.
Se apud Iudices tueri, purgare.

A Judge.

Iudex, Prætor.
Iura reddens. δικαιόδοτης.
Sedens pro tribunali. καθεζόμενος ἐπὶ βήματος.
Sententiæ lator.
Rerum capitalium Iudex, qui & Quæstor appellatur. Quæsitor.
Iudex maleficiorum vulgo dicitur, de latrocinijs iudicans, siue latrunculator. Recorder.
Prætor Capitalis.

the Judgement Seat.

Iudicij locus.
δικαστήριον. Forum.
Forum Iudiciarum.
Forum iudiciale.
Tribunal. δικαστήριον.
Iudicum, confessus.

after my Judgment, vide Meaning.

a Jugler, he that vseth crafty conueyance.

Gesticulator, Præstigiator.
Impostor. Pantomimus pen. cor. παντόμιμος.
Circumforaneus.
Pilatius apud Quintilianum.
Gelasimus. γελάσιμος.
Circulator, quæ Græci ἀγύρτην appellant, seu præstigiatorem, cum deceptione circumforaneum.

Apu-

Apuleius lib. 1. huiusmodi præstigiatorem populi frequentia stipatum mortalibus suas fallacias admirantibus, circulatorem vocat, dicens, Circulatorem aspexi equestrem spatham præacutam mucrone infesto deuorasse.
Cyclitus ab Horatio vocatur.
Impostor nugis ac strophis captans quæstum, vide Dereauer.

Just, righteous.

Iustus, Δικαιος.
Æquus, Rectus.
Muneribus nequaquam corrumpendus.
Incorruptæ, æquitatis, iustitiæ.
Iustitiæ oculus.
Bochyris alter.
Iustitiæ trutina, statera iustior.
Rectam ingrediens viam.
Rectum tenens clauum.
¶ Æquum & bonum colere.
Æquitatem seruare.

Justice little set by.

Pauci sunt hac ætate, his temporibus quibus iustitia sit, cordi sit.
Qui iustitiam colant, exerceant, curent, tueantur.
Qui de iustitia laborent.
Apud quos Iustitia locum habeat, Iustitiæ locus sit, qui se iustos præbeant.

Justice is to be followed.

In omnibus actionibus nostris, id solum spectare debemus, quid Iustitia postulet, ratio præcipiat, conscientiam præponat.
Quid sit iustitiæ, quid rationi consentaneum, quid cum iustitia, ratione congruat, conueniat, consentiat.
Habenda iustitiæ summa ratio est.
Vna spectanda iustitiæ, nihil præterea.
De vna iustitia laborandum.
Sequi ducem iustitiam debemus, agere cum iustitia, iustè, rectè, honestè.
Honestum tuendum est solum.
Nostra consilia, nostras actiones ad vnam iustitiam referri decet.
Iustitiæ inseruire, iustitiam exercere, ad iustitiam incumbere debemus.
A iustitia minimè discedendum, recedendum est.

K

to Kæpe, vide to defend. to Kæpe close, vide to Couer. Kæpe it close, vide Beware to tell it no body. to Kæpe in, or hold vnder.

Cohibere, Coërcere.
Domare, Frænare.
Supprimere, Continere.
Subiugare, vide subdue, & tame.

to Kæpe holy, or feasting day.

Agere diem festum, πανδημίζειν.
Facere diem solennem, festum.
Celebrare festum, diem feriarum, diem festum.
ἑορτὴν ἄγειν, ἑορτάζειν.
Celebrare solemnitatem.
Facere solemnitatem, apud Hiero.
Operam dare rebus diuinis.
Feriari, vel Quiescere.
ἄγειν νουμηνίαν.
Celebrare memoriam, mortem sanctorum.
Labore & opere supercedere.

to Kæpe from.

Arcere, Defendere.

Prohibere, Cohibere.
Coercere. Protegere.

it is better Kept in remembrance, or longer Remembred.

Altius insidet vel insidit mente.
Tenacius inhæret animo.
Altè sedet animo quod primis discitur annis
In omnem vsque vitam hæret.
Penitius cogitatione hæret.
Quo semel est imbuta recens seruabit odorem, Testa diu, Horat
Quod rudibus animis & per hoc tenacioribus primum imprimitur, nulla potestate potest deleri.
Quæ teneris traduntur annis & citius discuntur & tenacius retinentur.
Cordi altius intimius imprimitur.
Penitius ac profundius in pectore reconditur, reponitur.
Altius insidet hominum animis.
Facilius penetrat in animos mortalium.
Acrius insidet animis.
Id perpetuo animo inhærebit meo.
Hærere in medullis, & includi in medullis, vtrumque Cic.

to Kembe or trimme the haire.

Pectere, Pectinare.
κτένειν. χτενίζειν.
Pexare frequentatiuum.
Explicare capillum.
Deducere crines pectine, Ouid.
Capilliculum comere.
Pectine eburnea pangere.
Fingere comam, pro ornare.
¶ Pectinem ducere à Brechmate ad verticem. Caput mulcere.

a Kerchiefe for women, vide Hood.

a Kettle or Cawdron.

Cacabus, χηκάβος.
Caldare, Caldarium.
Lebes, λέβης.
Ahenum, χαλκεῖον.
Ahenulum, Cumena.

to Kill or slay.

Trucidare, Interimere.
Mulctare morte, & neci dedere, apud Virg, vtrunque.
Exterminare, Necare.
Afficere morte.
Punire, Vlcisci.
Vindicare, φονεύειν.
Dare neci, lætho Virg.
Perimere, Occidere.
Mactare.
Mortem inferre, adferre, obferre.
Vita spoliare, Luce priuare.
Exuere aliquem anima.
Viuorum eradere cœtu.
Orbare aliquem luce, vita.
Vitam, animam, eripere.
Morti dedere, Dare morti.
Viram eximere, Vitam adimere.
Interficere, Iugulare.
Iugulũ ferire. to cut ones throat.
Configere, to thrust through.
Transuerberare gladio.
Facile ictu perforare.
Mucrone latus exhaurire.
Confodere, διρύττειν.
Defodere, Persodere.
Morte aliquem excipere.
Sternere, apud Virg.
Dare sopori aliquem, Plaut. in Aul.
to lay one asleepe.
Ense aliquem fundere.
Premere sicut & Cædere pro interficere, vtrunque apud Virg.
Auferre è viuis, è medio.
Obuuium quemque demetere, obtruncare, Conficere.
Gladium in viscera mergere, apud Eusebium.
Ferrum in fratris adigere viscera.

Ferrum

Ferrum in viscera condere, Ouid.
Læthale ferrum in hominis stringere viscera.
Perdere, Vnde vulgo precamur, Dij te perdant.
Agere orco aliquem; poëticum est, quemadmodum mittere sub tartara.
Porrigere apud Martialem, pro interficere.
Cædem facere.
Vltima supplicij animaduersione mulctare, percellere.
Vltimo adficere supplicio, Eras.
Obsidis vnius iugulum muerone resoluit, Ouid.
Soluere vitam.
Hostile sanguine, hostium cædibus manus funestare, cruentare.
Sanguine commaculare manus.
Ab ipsa (vt aiunt) stirpe perdere, to Kill the whole race.
Terram ore mordere, apud Virg. γαῖαν ὀδαξ ἀλύειν, terram mordicus capere.
Et apud Homerum παίειν ὀδαξ ἀλὸν ἄσπετον ἐδόντε.
Omnes mordicus ceperunt immensum solum.
Ad internecionem cædere, extinguere.
Viduare ciuibus vrbem.
Tollere matrem, pro enecare.
Læthiferum vulnus infligere.
Supremum exeutere spiritum, Extinguere.
Facere cadauer, Cic.
E medio tollere, apud Cic.
Homicidium designare, seu parare, to commit manslaughter.
Cæde & sanguine complere Christi causas.
Cædem exercere, afficere, facere.
Mortem agere.
Cæde nefanda perfurere.
Ferro desæuire, grassari, metere infesto.
Cædem manu tingere.
Dextras conscelerare insonti sanguine, φόνια χειρας μιαίνειν, Phoeil.
Ensem tepefacere sanguine.
Maximam cladem facere, to murder cruelly.
Sub armis cadere.
Intollerabilem cladem inferre.
Per hastæ cuspidem cogere.

to kill himselfe.

Conscisere letum, mortem sibi.
χειρῶνάσθαι ἑαυτῷ.
Mittere se letho.
Enecare se, Orbare se luce.
Cadit telis ipse suis.
Afferre manum sibi, Cic.
παραλύειν τῷ ζῆν ἑαυτὸν.
Ipsa sua concidit vsa manu.
Inuenire mortem sibi.
Scopulo se mittere ab alto.
Abrumpere vitam.
Veneni poculo animam exponere. Soli. de Hanibale.
Sese mucrone iugulare.
Vitam rapidis ponere fluminibus.

a Killing of men, vide Manslaughter.

a Kill, vide Quen.

a Kindzed oz Parentage.

Cognatio, Affinitas.
Consanguinitas, Parentela.
συγγένεια, Propinquitas, Vide Stocke.

of a noble Kindzed.

Genus inclytum.
Pulchra origine natus.
Parentalia haud ignobilis.
Genus ducere Olympo.
Propago regia, Imagines.
Stemmata illustria.
Domini de gente suprema.
Splendor natalium.
Præclara stirpe creatus.

Claritas

Claritas generis.
Antiquitas generis.
Insignia. Claræ insignia gentis.
Locus nobilis & fama multis memoratus in oris, fama super æthera notus.
Famam extenlere factis.
Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.
Iam canitur toto nomen in orbe tuum.
Nomen tuum immortale manebit.
Qui magnum adeptus est nomen.
Magnum & memorabile nomen.
Veteres ceræ Imagines auitæ.
Imaginum commendatio.
Tituli, Statuæ.
Claro sanguine cretus.
Famosæ imagines, of an old stock.
Stemmata cognationum, apud Iurisc. vide Noble kindred.

to come of good Kindred or Stocke.

Referre genus.
Originem trahere, ducere.
Trahree, ducere genus, à sanguine dictum.
Τὸ γένος ἕλκειν.
Stemma deducere.
Illustri prodire origine.
Descendere de stirpe.
Ortum trahere.
Successionem habere, ducere.
Genus deducere.
Diffundere genus, apud Virg.

to go out of Kind or to worke dishonour to his Kindred.

A paterno degenerare instituto.
Longus à maiorum suorum exemplo digredi.
Deflectere à patris antique præstabili insignique virtute, Cic.
Ab integritate morum paternorum labi.
Degenerare, ἐκτρέπεσθαι.
Maiorum deserere vestigia.
Non respondere probitati paternæ.
Virtutem patris non æquare.
Recedere à vestigijs progenitorum virtuosis.
Sobales virtutibus orba paternis.
Paternas haud cauere cautiones.
Inurere nomini paterno ignominiam.

a Kinsman, or Cosen.

Cognatus.
συγγενὴς, συμφυὴς.
Coniunctus sanguine.
Sanguinis vinculo & patriæ necessitudine coniunctus.
Sanguine contingens, apud Suet.
Summa sanguinis propinquitate deiunctus.
Ipso sanguinis vinculo copulatus.
ἐγγενὴς, σύναιμος.
Sobrinus, apud Terent.
Agnatus, Propinquus consanguinitate.
Proximus, Affinis.
Consanguineus.
Iunctus genere, sanguine, sanguinis copula.
Quicum arcta mihi necessitudo sanguinis intercedit.
Agnato sanguine proprior, vide cosens.

to Kisse.

Osculari, Osculum ferre ingerere alicui, Suet.
Libare oscula, Virg.
Pangere osculum, suauium.
Exosculari ἐυεῖν. i. prægnantẽ esse.
Imprimere osculum.
Labella labris conserere.
Deosculari, φιλεῖν.
Tollere osculum.
Dare basium, suauium.

Osculum

Osculum. Basiare, impudicitiæ sunt. Suauiari.
Basia iungere.
Figere, infigere oscula dulcia. Virg.
Oscula carpere, rapere, sumere.
Osculo accipere.
Excipere medijs amplexibus.
Dulces dare amplexus, Virg.
Ruere in amplexus.
Dissuauiari, apud Cic.
Amplexa dextra inhærere.
Cupidè arctéque complecti.
Vlnis stringere, to Embrace.
Amplecti, Complecti.
Amplectari. ἀσπάζειν.
Stringere colla blandis lacertis.

A Kitchen.

Culina. Coquina vulgo.
μαχηρεῖον. Popina.

frō the Kitchen to the Hall, or from a lower estate to a greater.

De nihilo, ex humili, magna ad fastigia rerum extolli, apud Iuuenalem.
In summam euehi gloriam.
Obrepere ad honores.
Opera principum ad summos honores emergere.
Ei miseria ad summas opes transire.
Ad summam dignitatem emergere, Erasmus.
Ex humili fortuna repente ad res amplas prouehi, subuehi.
Ex infima fortuna prouehi.
Ausonius fortunam reuerenter habe, quicunque repente, Dijues ab exili progrediere loco.
Ex humili è summa emergere inopia, Crœsus ex Iro.
A remo ad tribunal.
ἀπὸ κωπῆς ἐς τὸ βῆμα. prouerbio dicitur, qui repente ex infima conditione proueheretur ad honesti muneris functionem.
Euadere ad gradus altos, ad summi vestigia culminis.
Ex phello venire, prou.
Ab asinis ad boues.
Homo à se ortus.
Novus homo. Huic confine Vlisses pannos exuit, in quibus scilicet medicum apud porcos egerat.
Videas etiamnum multos humili natos loco, ad hæc nullis omnino fortunæ dotibus adituros ad eruditionis non solum fastigium, verumetiam summas dignitates ascendere, Claudianus. Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.
¶ Contra, from the Court to the Cart.

a Knaue, a Slaue, a Rascall.

Scurra, Triscurra.
Furciter. Trifurcifer.
Nebulo, Verbero.
Mastygia. Flagrio.
Tenebrio, onis.
Tenebrico. Niger.
Scurro, apud diuum Hieron.
βωμολόχος. Circulator.
Tuverbero, pistrino dignus.
Necis papulum, Rauens mcat.
Omnibus modis improbus.
Ingenio malo prauoque, apud Sal.
Carcula. Calo.
Imi derisor lecti, apud Mart. pro scurra ponitur.
Vlyssis remigium, a sort of Knaues or rascals.

to Knead dow.

Depsere, apud Caton. δρύειν.
Farinam subigere.
Versando mollire.
Imbuere farinam fermento.
Conspergere farinam, per aquam cōglutinare, in massam cogere, formare, compingere, to make dowe.
ἐμπλάττειν.

Massa

Massa, farina subacta. Conspersio tritica, Downe. ἴκμαγμα.

to knœle downe, to make Curtese.

Genua curuare, incuruare, in terram figere, flectere, ponere.
γονατίζειν.
Genua humi defigere.
Poplites deflectere.
Geniculare & Geniculari.
Ingeniculari, apud D. Hieronim. in Esdra.
Submittere genua, pro flectere. Plin.
Genibus succidere in sermone. Max.
In genua dilabi.
Genibus niti, inniti.
In genua decumbere.
Poplitem incuruare.
Flexo terram petere poplite. Cic.
Illa mihi ad pedes misera iacuit.
Inclinare, incuruare se.
Corpus inflectere.

to fall down at ones Knees, vide to Prostrate. a Knife or sword.

Culter, Cultellus.
Ensis, Machæra.
Gladius, Gladiolus.
Cultrum. παιξιφίς.
Mucro in carmine.
Cultellum. μαχαίριον.
Item, Ferrum pro cultro, ense.
¶ Nouacula, ξυεῖον.
Culter tonsorius.
Culter rasorius.

to Knock one about the pate, vide Boxe one, &c. the Knot or Band of loue which cannot be vndon, or vnknit.

Amoris adamantinum vinculum.
Vinculum artissimum atque indissolubile.
Vulcanium vinculum, quo Martem & Venerem irretiuit Vulcanus, vt scribit Homerus.
δέσμος δεσμος.
Vinculum insolubile.
Nodus Herculanus.
Nodus inextricabilis.

to Know, to make knowne.

Certiorem facere, reddere, significare, aperire, exponere, explicare, demonstrare, erudiri, instrui. Vide to vnderstand.

to Know full well, or right well.

Tenere tanquam nomen, tanquam digitos, tanquam vngues, non latet ingenium meum.
Certam alicuius rei habere memoriam.
Habere in promptu ad digitos vngues-que suos, condita mente tenere.

Know your selfe, consider what you are.

In te descendas.
Ad defectus proprios mentem reflecte.
Descende in animum, pectus.
Tecum habita, vt noris quàm sit tibi curta suppellex, vt est apud Persium.
Tuo te pede modulóque metire. Horatius.
Nosce teipsum. γνῶθι σεαυτόν.
Intra pelliculam tuam te contine.
In tuum ipsius sinum expue.
Propria cæde vincta.
Tua vitia, teipsum inspice.
Nec te quæsieris extra, apud Pers.
Pectoris tui penetralia discute, sinum perspice.

you Know well enough, vide **Vnknowne.**

to Know no way out of his tale.

Quem exitum, quem finem instituta orationi expedire, imponere possim non reperio, non video, aut quo fine eam claudere, absoluere, perficere queam.

to know my mind.

Mea consilia plane tibi nota sunt.
Teneas consilia mea, animum meum, meos sensus.
Non te latent mea consilia.
Cognitum ac perfectum habes animum meum.
Qui sit meus sensus probè nosti, præclare intelligis.

I Know your state well.

Noui, cognitum habeo, probe teneo statum rerum tuarum.
Qui sit rerum tuarum status optimè scio, præclarè noui.
Egregie intelligo de tuis rebus.
Planè mihi constat, exploratum est, compertum habeo, mihi dubium neque obscurum est.
Non me fugit, latet, præterit rerum tuarum status.

not Knowing, vide **ignorantly.**

I know not.

Nondum plane constitui, sat scio, noui, cognoui.
Satis habeo constitutum, deliberatum, explotatum, explicatum, certum, cognitum.

without Knowledge, Vide **Vnlearned.**

Kolde, Ice, Frost.

Frigus. Gelu. Glacies.
Frigidior glacie.
Glacialem arctum experiri.
Frigore lapsa cadunt folia.
Concrescunt currenti in flumine crustæ.
Vndaque iam tergo ferratos sustinet orbes.
Marius astricto coit vnda gelu.
Glacie riget horrida barba.
Rura pandit hyems gelu.
Aggeribus niueis informis & alto terra gelu latet.
Pluuia contristis frigore cœlum.

Kunningly, vide **Exactly.**

a Kunning hand, vide **Occupation.**

L

to Labour, to Trauell, to Woꝛke.

Laborare. πονεῖν. Sudare.
Defungi laboribus.
Exercere. ἀσκεῖν.
Laborare, se exercere.
Rei operam dare, labore quærere.
Exercere labores. Fatigari.
ἐκπονεῖν. Laborem colere.
Exercere membra laboribus.
Fallere, discutere ocium.
Labores tolerare, sustinere, exigere, perfinire, ponere, perferre, experiri, inte mittere, pati, impedire.
Cum tepido nostrum vere redibit opus.

to Labour in vaine, oꝛ to lose his labour.

Ludere operam.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Actum agere.
Actam rem agere.
Nihil agere.
ἐδὴν ἀλέειν ἀλοητεν.
Frustra laborem insumere.
Inanem operam sumere, insumere.
Laboribus neutiquam frugiferis fatigari
Opes suas perdere in aliquo.
Frustra inaniter conari.
Frustra operam sumere.
Lauare seu cauare laterem.
Arenam numerare.
Arenæ semina mandare.
Piscari in aëre. Arare littus.
Fodere Isthmum.
Littora arare.
Aërem verberare.
Ventum colere.
Æthiopem dealbare, &c.
Fallunt impensæ in aliquem collatæ.

to Labour, to Trauell with might and maine.

Defatigari, Sudare acriter.
Plurimum laboris exhaurire, haurire.
ἐκμοχθεῖν.
Exantlare, antlare.
ἀμπλᾶν. Græcum est proprieque significat nauem exhaurire, deinde propter difficultatem rei, & molestiam ad laborem intollerabilem, & impensum est translatum pro quo vulgus parum aptè antlare & exantlare persctibit.
Laborum Iliadem exhaurire.
Neruos, conatus intendere omnes.
Desudare.
Versare saxum.
Sudores in re aliqua exantlare.
Sisyphi saxum volucre.
In puluere aliquo viriliter desudare.
Multos, sudore, labore, vigiliis aliquid colligere.
Maximo conatu incumbere, & adniti.
Nihil non laborum obire.
Multum laboris exudare.
Non æstimandis laboribus quippiam absoluere.
Ambabus manibus haurire.
ἀμφιλᾶν ἀμφοτέραις.
Summo conatu quippiam agere.
Herculeo quopiam & indefesso labore conendere.
Summis vti velis.
ἄκροις, χρῆσθαι τοῖς ἐσχάτοις.
Insano iuuat indulgere labori apud Virg.
Æneid. 6. i, immodico labori, sicut insania pro magnitudine & amplitudine immodica latinis ponitur.
Unde insaniæ extructiones, pro magnis & amplis.
Multo plus haurire laboris, quam Hercules ipse dum Αὐγίου κόπρον, stabulis repurgaret.
Tanto in aliquod negotium incumbere studio, vt parum adfuerit, quin sese labore confecerit, enecaret quin ipse immoreretur, Eras.
Ad morbum vsque laborare.
Pro tantis, tot annos exantlatis ærumnis, apud Budæum.
Apponere manum.
Laborando curam extremam impendere, omni quoque industria adniti, pro virili conari, haud segniter agere.
Industriam labore adiutare.
Manum admoliri, admouere, addere negotiorum actioni.
πλὼ χειρὶ ὀπιδᾶν εσ.
Cum Minerua, id est, auxiliante Minerua, manum quoque mouere, adnoliri.
συὼ ἀθλωᾶ ἢ χειρὶ κινεῖν.
Etenim dij omnia laboribus, vendentes adiuuant facientes, vide to endeuour.

you Labor too much in your studie.

Nimium

Nimium elaboras, inuigilas, fudas, exerces te in ſtudijs.
Nimis immoderatè, ſupra modum, intemperanter ſtudes.
Nimium laborioſe ſtudia tractas, colis, exerces.
Suſtines labors plus quam ſatis eſt in ſtudijs exercendis:
Sic laboras in ſtudijs, vt vires tuas immiuas conſumas, exhaurias, debilites, infirmes affligas.

Labour, Worke, Indeauor, Diligence.

Labor, Sudor.
Vigiliæ. Labos.
πόνος, Negotium.
Conamen, Conatus.
Opera, æ. Niſus.
Hoc operæ, Illud laboris.
Aliud ortus aggreditor.
Ad ſolitum ruſticus ibit opus.

great Labour.

Labor magnus, maximus, nimius Herculeus, Cleoneus, Improbus, Virg.
Strenuus, Indefeſſus.
Inſanus, Immenſus.
Immodicus, Ingens.
Ærumnæ pro laboribus oneroſis.

Without Labour, vide Lightly.

a day Labourer, vide Jorney-man.

Labour loſt.

Fruſtra laborare, inanem laborem ſuſcipere.
Arido ſolo infructuoſo campo ſemina committere, mandare.
Laterem lauare, Æthiopem dealbare. Operam male ponere locare.
Oleum & operam perdere, Studium inutiliter conſumere.

Labour ended, vide End.

Lacke of money.

Pecuniæ anguſti, mira numamorum penuria, ſumma difficultas.
Pecuniæ minimum tractatur.
Vſus pecuniæ propè nullus eſt.

Lacking, vide Woide.

to lay hands on one, vide to Arreſt.

to Lay a wager, vide to Wage.

to Lament, to Mourne, to be Sorrowfull or Sad.

Mœrere. Dolere.
Lugere, Animo ringi.
Mœrore angi. In luctu eſſe.
Miſere contabeſcere.
Languet animus.
Mœrore, Sordibus.
In lachrimis iacere.
Vexari curis.
Dolore premi, conſumi, confici obrui.
Tangi animi dolore, Vide to mourne, to waile, to be ſad.

a Lamentation, a Weeping, a Wailing.

Luctus, Comploratus.
Mœror, Mœſtitia.
Senium, Gemitus.
Plangor, Planctus.
Res Lugubris.
Lugubria induere, to put on mourning attire or apparell, vide Weeping.

Lamentable.

Lamentabile, Luctuoſum.

Triſte

Triſte, Lugubre.
Flebile, θρηνητικὸν.

a Lampe, a Torch.

Lychnus penſilis, pendens, ardens, lucens.
Lampas proprie ſplendorem ſignificat, λαμπὰς.
Lucerna ſimiliter.
Lampada, æ, ſub prima declinatione apud D. Hieron.
Eadem formula, qua dicimus Cratera, æ, &c.
Cicindela, apud Auguſtinum, pro Lampade ſed propriè à Glawberd.
Lampyris, idis.

Lamp ſtudents, that ſtudy by the lampe or candle.

Lucernarij, λυχνίδιοι.
Lucubratores, Elucubratores.

Land, vide Field.

Language, vide Talke.

Largely, vide Liberally.

a Larke.

Alauda, κορυδαλὸς.
Caſſita, Galerita.
Coridalus.

ſicke of the Laske, vide Flixe.

a Shoomakers Laſt, or Leaſt, vide Forme.

the Laſt or Hindermoſt.

Poſtremus, Nouiſſimus.
ὔστατος. Extremus.
Supremus, Vltimus.
ἔσχατος, Vide Vttermoſt.

at the laſt, Laſt of all. vide Finally.

of Late not long agoe.

Nuper, πάλαι.
Nuperrimè, Nuper admodum.
Non ita pridem, Non pridem.
Diebus ſuperioribus, ἔμπροσθεν.
Iamdudum, Haud dudum.
Paucis adhinc diebus.
Nouiter, νεωστί.
Recens, Recenter.
Paucos ante dies.
Menſe nondum exacto. Vide in times paſt.

the Latine tongue.

Sermo latinus, Latialis.
Romanus, Lingua latina.
Loquela latia, Italica.
Phraſis Auſonica, Itala Pallas.
¶ Eloquentia circulatoria.
Ritching Latine.

Exceeding good, very fine, and Eloquent Latine.

Eloquium vere Romanum.
Romanus ſermo non ſolum puriſſimus caſtiſſimuſque, verum etiam vber ac locuples.
Mel. Atticum Hymettica mella.
Attica muſa, Ἀττικὴ μοῦσα.
Eloquentia Attica, atq; ab hymetto profecta, vt habent prouerb.
Romani ſermonis eloquentia, vbertas fœcunditas, venuſtas.
Dicendæ illecebræ ac gratiæ.
Venuſtatis pigmenta, & lenocinia apud Budæum.
Tenue filum, pro ſubtili ſtilo, apud Ciceronem.
Phraſis quæ cum eloquentiſſimi cuiuſque phraſi conferri poſſit.
Pulchrum orationis filum.
Character epiſtolaris politus, terſus, breuis dilucidus elegans, emendatus

datus, Latinus. Latius, vere Ciceronianus. Pulcher orationis ſtilus
Venuſtus ſtilus, Elegans dicendi genus, A muſis profectum.
χαριτογραφία.
Lepos orationis, floſculi, phaleræ venuſtas, lenocinium.
Attici lepores, Sermonis lepor.
Sermonis deliciæ.
Dicendi lautitiæ, Meræ Veneres.
Verborum ornatus, ſplendor, terſities
Cupediæ linguæ Latinæ.
Literatura politior.
Eloquentia, Elegantia.
Cum quadam Venere dictum.

to Laugh.

Ridere, γελᾶν, Ædere riſus.
Effuſe ridere, ἐκγελᾶν.
Solui in cachinnum.
Cachinnare, κατα γελᾶν.
Cachinnum effundere.
Tollere cachinnum. Ridere Sardonium, ſyncruſium.
Lienem exercere.
Emori riſu, eſt effuſius ridere, defluere, vel diffluere riſu.
¶ Prouerbialia ſunt hæc poſteriora.
Riſus ſolutus, magnus.
Cachinnus, effuſus riſus.
Riſus, Sardonius.

to Laught at, vide to mocke. to abſtaine from laughing.

Riſum tenere, apud Horatium.
Continere. Nihil vnquam de rigore animum remittere, Soli.
Riſui temperare.
¶ Excitare, concitare, riſum, to make to laugh.

the Ciuill Law.

Ius ciuile, Imperiale, Cæſarium.
Ius Papyrianum, Ius Scriptum.
Ius municipale, prætorium.

the Canon Law.

Ius Pontificum, Ius canonicum,
Ius ſpirituale, diuinum,

to ſue one in the Law, vide Action, and to Plead. it is Lawfull, or meete, and Reaſonable.

Rationi conſonum eſt.
σύλογον, Conſentaneum.
Ratio dictat, Rationis eſt.
ὁσιαγορεύει τὸ δίκαιον.
Æquum & rationi conſentaneum videtur, Par, decens.
Æquum iuſtum, rectum fuerit.
δέον εἶναι.
Vt par eſt, ὡς τὸ εἰκὸς.
¶ Moueri ratione, εἰκὸς κινεῖν.
Cauſa duci, to haue good reaſon.
Legibus vrbem fundare.
Legem ducere, dare, imponere, indicere.
Sub leges vocare.

a Lawyer, a Counſellor.

Legiſperitus, Conſultus, Iuris.
νομικὸς, νομοθέτης.
Iuris peritus, Iurisprudens.
Iuriſconſultus, vel Iure conſultus.
δόκτορος, L. L. Doctor.
Diuinæ, humanæq; legis ſcientiſſimus
Pontificiarum legum Doctor.
Profeſſor Iuris.
Iuris Interpres, Antiſtes Iuris.
Legum cautus, id eſt, peritus, apud Auſonium.
Legalis miſta, apud Alciatum.
Iuris conſultus & æquus.
Iureperitus non minus prudentia quam facundia laudatus.
Aſylum legum, vel Iuris.
νομίμων, ἐξηγητὴς.
Alter Papinianus, Scæuola, Vlpianus
Iuris ſcientia præſtans.
Qui ſumma diligentia laboribus ac laudibus, ad legalem peruenit ſapientiam.
Clariſſimus vtriuſque Iuris ſcientia.
Myſta iuris.

Diuini humanique iuris scientia excellens.
Eximius Iurium Doctor.
Vtriusque iuris laurea decoratus.
Gemini Iaus splendida iuris.
Legum iustitiæque sciens.
Diuini humanique iuris consultus.
Cæsarei juris professor.
Legum imperialium eximius doctor
Cautores formularum. Cicero in 3. de Ora. vocat iurisperitos.
Luguleius & Rubricarius per contemptum.

a Lazer, or Leper.

Lepra infectus.
Mentagi infectus.
Lepram patiens. Fedus lepra.
Elephantiacus, Elephante grauis.
Elephantiasi laborans.
Fœdissima plenus impertigine.
λεπρόμυρος, λεπρός.
Leprolus, Mentagricus.
Incurabili scabie infectus.
¶ Amentagræ & Impertiginis purulentia purgare.
A lepra, ab Elephantiasi mundare, to cure the Leprosie.
¶ Lepra, λέπρα ἕξις.
Elephantiasis Elephantia, quæ & Elephas dicitur, Vnde Serenus.
Est Elephas morbus tristi quoque nomine dirus, eadem mala scabies Horatio vocatur, alijs
Immundities lichenis.
¶ Grando etiam vocatur vulgo lepra, qua porci infestantur.

a League, a Couenant, an Agreement.

Pactum, Compositio.
Conuentio, Conuentum & us.
Fœdus, Pactio.
Contractus, συμβόλαιον.

to make a League or a truce to Confederate.

Fœdero, as, are.
Conuentionem facere.
Pactum inire vel fœdus.
Conuentum constituere.
αἱ δημολογεῖν.
Paciſci, Contrahere.
Fœderare, Fœdus inire.
Fœdus sancire.
ἀσπίδωσις.
Pactum facere, componere fœdus.
Conficere pactionem, Cic.
Fœdus facere. ἀσπιδωσαι δίκην.
Pangere vt nonnulli volunt, tametsi Seruius reluctetur.
Tractatus, contractatus, conuentaq; inire.
Placitum componere fœdus.
Mutuo fedore consensu, & sacramento se principes dicuntur deuincire.
Fœdere coniungi.
Societatem in re paciſci.
Conuenire in tertia persona.
συναλλάττειν.
Fœdus contrahere, pãgere, percutere
Ferire fœdus.
Coire in fœdera, Virg.
Ferire pactum, vulgo compactura facere dicitur.
In æquas pactiones descendere.
Fœdera accipere, Saluſt.
¶ Conspirare in bonam & malam partem sumitur, sed Coniurare in malam frequentius conceptis verbis vel data fide, factaque coitione consentire, simul iurare.
Coniurationẽ, conspiratiõẽ facere.
Hausta mutui sanguinis sancire fœdus, Soli.
Consentiores factæ sunt, posuit, Cicero in Ver. Act. prooemio eiusdem.
Conflare conspirationem, apud eundem.
Ad incredibile sceleris fœdus aliquẽ adsciscere.
Ad illicitas iureq; damnatas confœderationis pellere & instigare.
Aũ quasuis res nefarias concordare.

to keep the League or promise, vide to breake the League.

to Leake, to runne forth as broken velsels.

Perfluere, Perfillare.
Non continere liquorem.
Transmittere liquorem.

Leane, Thin, Slender.

Macer, Macilentus. Macie pellucens
Gracilis, Exilis.
Exuccus, Strigosus.
ἰσχνός. Extenuatus.
Macie confectus.
Pumice aridior. Aridus.
Emaciatus. ἐκτηκόμενος.
Macie, inedia extenuatus, attenuatus, Macies ipsa.
συρά. Metaphoricè, apud Erasmum frequens, Ieiunus metaphoricè.
Monogrammus, à similitudine.
μονόγραμμος, sicut & κόγκαλος.
Ironia, pronebialis.
Per medium annuli qui trahi posset.
Pinguior lucerna, lethyco, qui cum multum edat non sit habitior.
Leotrephide macilentior.

to be Leane.

Macie perlucere. Macere.
Ariditate crepitare, macerare.
ἰσχνύειν, ἰσχνίειν. to make leane.
Macros obduxerat artus.
Tu tenuis tardique gradus macieque peresus.

to become or waxe Leane.

Macrescere, Arescere.
Extenuari. κάμιζειν.
Macrum, exuccum fieri.
Marcerari. Marcescere. Annis vel ægritudine in maciem ire. Poll.

to make Leane.

Macerare, Emacerare & attenuare.
ἰσχνίειν. Macrum facere.

to Leape, to Jumpe, to Skippe.

Saliare, Saltare.
Dedit saltum, properans insistere ripæ.
Corpora salto ad terram mittere.
Saltu super ardua venit, saltu ferri.
Secedere saltum.

to Learne.

Discere, disciplinam accipere, apud Cæsarem, comprehendere, animo complecti.
Addiscere, Condiscere.
Bibere, pro eodem, Erasmus. Non facile dediscitur, quod puerilibus imbibitur annis.
Veterum volutandis monumentis discere, percipere, studere.

to Learne, to study diligently.

Plurimum operæ cõsumere, insumere in literis.
Studijs se exercere, agere vitam.
Eruditioni parandæ operam dare.
Occupare animum in studijs bonarũ artium.
Artes bonas assequi improbitate laboris.
Adhibe ad omnes rerum bonarum disciplinas studium.
Transmittere tempus in pugillares & libellos.
Ingenuis artibus vacare.
Nauare operam literis & dare.
Incumbere literis & in literas.
Incumbere in literarum studia.
Acrirer intendere animum ad literas.
Ingenuas caput efferre per artes.
Invigilare studio literarum.

Elaborare pertinaciter in addiſcendis literis.
Studijs teneri.
Multam ponere operam.
Plurimam collocare operam in exco. lendo literarum ſtudio.
Dedere ſe penitus ſacris Muſarum ſtudijs.
Immori ſtudijs.
Omne ſtudium conferre.
Intentam diligentiam adhibere.
Literas amplecti.
Muſas colere.
τοῖς λόγοις ἐμφιλοπεῖσθαι.
Aſſerere ſe ſtudijs, Plin.
Se totum literarum ſtudio impendere.
Se Muſis addicere in ſeruitutem, deuouere, dicare, conſecrare.
In optimis literarum ſtudijs ſuauiſſimè otiari.
Studijs bonis omne otium applicare.
Artes habere in complexu, oculis, auribus, P. in.
Inſano flagrare ſtudio in literas.
Scientia progredi.
Habere proceſſum in literis.
Non parum in literis profecere.
Colligere eruditionem ex ſtudijs.
Ducta in dies linea, profectum, progreſſum magnum facere in literis, in ſcientia aliqua.
Lineam ducere.
Nullum facere ſtudendi modum neque finem.
Pierijs adhærere otia blanda libris.
In amœniſſimis Muſarum viretis quotidie verſari.
In vernantiſſimis diuinæ ſcripturæ. prædis exſpatiari.
Inſudare literis.
Totum ſe libris dedere.
Libros aſſiduè manibus retinere.
Impalleſcere ſtudio literis.
Literarum ſacra colere.
Immodico ſtudio ſe macerare.
Addere ſe literis, Cic.
Aſſidere ſemper chartis immori.
Studium & omnem laborem, curam, operam impendere.
Impendere tempus omne diſcendis literis. Studioſe verſari, ac ſedulo in libris.
Animos aptare ſtudijs.
Tota mentis cogitatione ferri.
Intendere vim omnem ingenij in literas. Impendere pertinacem ſtudijs laborem.
Adhibere propenſum literis ſtudium.
Studendi cura impendio defigi.
Ardentem intendere animum ſtudio literarum.
Inhærere libris.
τῇ βιβλίων αἰτίᾳ σχεθῆναι.
Affixum eſſe literis.

to Learne without booke.

Ediſcere. Memoria complecti, Cic.
Exercenda eſt memoria in ediſcendis ad verbum quamplurimis ex noſtris ſcriptis & alienis.
¶ Tradere in diſciplinam.
Docendum curare.
Tradere præceptori aliquem à quo mores primum, mox eloquentiam diſcat, quæ male ſine moribus diſcitur, to put forth to Schoole.

to Learne by experience.

Multa diſcuntur, percipiuntur ab experientia.
Multarum rerum ſcientia, cognitio, intelligentia, doctrina, capitur, ſumitur, hauritur ab experientia & vſu.
Multa cognoſcuntur experientia duce.
Multarum rerum magiſter eſt vſus.
Multa docet, oſtendit, patefecit, viam aperit vſus ad multa rerum ſcientiam.
Eruditur valdè, inſtituitur, expoliur.
Ex ignorantiæ tenebris educimur.
Ad ſcientiam peruenimus, ſcientiam conſequimur, experientiam ſequuti, experientia edocti.

Expe-

Experientia rerum magistra.

Learned.

Doctus. Perquam doctus.
Doctrina excultus.
Literis perpolitus.
Eruditus, Peritus, Expertus,
Gnarus, Literis sciens.
Non eleganter bonis literis initiatus.
Non indoctus.
Non alienus à literis.

Well Learned.

Vir singularis doctrinæ.
Apprimè doctus.
Insigniter doctus.
Facile doctissimus.
In admirationem doctus ac eloquens.
Maxima doctrina præditus.
Bene doctus, pro valde doctus.
Egregiè doctus.
Inprimis literatus.
Perquam literatus.
πολυγράμματος.
Magnopere doctus.
Musarum sacra colens, frequentans.
Unicum Musarum delicium.
Literarum decus, fons, ornamentum.
Linguarum antistes, columen.
Vir multirugæ, eruditionis.
Fons totius eloquentiæ.
Qui in veteribus scriptis studiosè & multum volutatus est.
Spectatæ eruditionis vir.
In eruditorum numero habitus.
Vir exquisitissimæ doctrinæ.
Qui ad fastigium tum doctrinæ tum eloquentiæ pervenit.
Heraclitus subtilioris doctrinæ arcanis initiatus. Soli.
Omnium disciplinarum scientia præditus.
Parens eloquentiæ.
Vir literatissimus, acerrimi, fœlicissimique ingenij.
Ad summum literarum fastigium proiectus suopte ingenio.
Peritissimus Literarum amantissimus, & peritissimus.
Linguarum præsidio adfatim instructus, armatus, fultusque.
Vir solidæ eruditionis.
Exquisitè doctus.
Miræ eruditionis.
Impense Literatus.
Delitium latinæ linguæ, vniuersi literati orbis.
Insigniter literatus.
Nihil in loquendo minus spirant, quam natiuum illum & incorruptum Romani sermonis odorem.
Unicus Phœnix sui ævi.
Summam doctrinæ laudem consecutus.
Nostræ ætatis. Varro.
Vatijs expolitus disciplinis.
Haudquaquam indoctus.
Literis multis præditus.
Literarum antistes.
Qui multiplici variaque scientia.
φιλόλογος. πολύϊστωρ.
Eruditione vbertim excellens.
Non vulgariter eruditus.
Plurimæ, multæ, ac propè infinitæ lectionis.
Summa eruditione præstans.
Multiformi eruditionis suppellectile instructus.
Ingenuarum artium calentissimus.
Eruditionem habens non sane vulgarem.
Omnibus disciplinarum ornamentis cumulatus.
In nullo doctrinæ genere non exercitatus.
Vir & admirabili, & diuino ingenio ac doctrina singulari.
Rara doctrina.
Princeps in re literaria vir.
Eximia præditus eruditione.
Multijuga literarum cognitione præcellens.
Quo post Ciceronem & Fabium doctiorem nulla ætas habuit.
Vir omni eruditione maior, qui ic clinatam eloquentiam primus in integrum

tegrum restituere sit adortus.
Græcè & Latinè modis omnibus eruditissimus.
Romani sermonis natiuam & genuinam quandam proprietatem spirans-Omnigena eruditione clarus, conspicuus.
Literarum omnium princeps, Eras.
Politioris literaturæ Phœnix incomparabilis & vnicum Germaniæ inferioris Decus, Eras.
Erasmus nostræ ætatis omnium doctissimus, celeberrimus, ac præclarissimus literationis orbis præses.
Trium linguarum, Græcè, Latinè, & Hebraicè pene exæquo peritus ad hæc in nullo doctrinæ genere non ita versatus, vt cum primis certare possit, Eras.
Trium linguarum, non vulgariter peritus.
Triplici natura instructus.
Complurium linguarum egregiè peritus.
Humanis literis ac manuductoribus Musis initiatus.
Humanarum literarum peritissimus.
Ingenio ac eruditione præstans.
Extra inuidiæ aleam doctus.
In literatorum consessu, primum tenens locum.
Habens eruditionis penu multifariam cumulatum.
Doctoris titulo insignitus.
Summa cum laude doctoratus titulum consequutus.
Primi nominis doctor.
Cujus gressus Charites sorores Pegasidesque omnes comitantur cuntis, vt est apud Poetam.
Bonarum literarum cultor, studiosus.
Vir doctorum omnium calculis incomparabilis.
Encyclopediam qui absoluit.
Absoluto disciplinarum orbe omnibus mirandis osculandus.
In cyclicis disciplinis exercitatus.
Qui in omni parte orbiculatis disciplinæ certauerit.
Cyclopediam callens.
Cyclicè doctus.
Noctes & dies in omnium doctrinarum meditatione versans.
¶ Eximij in omni doctrinæ genere proceres.
Literariæ rei proceres.
¶ Encyclipedia. ἐγκυκλοπαιδεία. est omnium bonarum artium societas cognitioque, vt ait Cicero, in omnium artium & disciplinarū perfecta scientia.

a Learned Physitian.

Medicus bene doctus, eruditus, instructus medica scientia, medendi arte, medicis literis.
Scitus imprimis est, peritus, intelligens gnarus medicinæ.
Nouis penitus medicinam tenet, possidet, callet.
Medicinæ scientia, valet, floret, præstat, excellit.
Medicinæ doctrina, scientia, peritia, cognitione, intelligentia, eruditione cum paucis conferendus est, inferior nemini.
Medicinæ scientiam planè complexus est, mente atque animo comprehendit, ingenio sibi aperuit, comparauit, peperit.

to aduance, to set forth Learning.

De lingua Latina bene mereri.
Consulere studijs communibus, & bonæ spei ingenia benignè prouehere.
E medijs ignorantiæ tenebris ingenuas artes, atque adeò sacras literas vindicare.
De publicis studijs optimè mereri.
Editione vtilium scriptorum communia seu publica studia iuuare, adiuuare.
Alijs sedulò impertire doctrinam.

Egre

Egregiam nauare operam.
Adiutare, adiuuare honestissima literarum studia.
Libros à dara blattarum tenearumq; seruitute qua diutissime oppressi.
Propemodum interierant, liberare, vindicare ab interitu.
Diuitem ingenij prouentum in vniuersum orbem effundere.
Annis compluribus elaborata in cõmunem omnium depromere vtilitatem.
Libris edendis, famam immortalem meteri transmittere ad posteros.
Eruditissimis lucubrationibus nunquam intermoriturum decus parare.
Bonas literas longo veluti postliminio, redeuntes, in suum quodãmodo regnum dignitatemque in priscum nitorem restituere, suo splendori reddere.
Redimere studia literarum.

giuen to Learning, vide Studious.

Learning is alwaies both pleasant and profitable.

Semper vsui delectationi tibi literæ erunt fructum ac voluptatem tibi afferent in omni vita, nunquam non vtiles, nunquam inquam iucundæ non erunt.
Te semper commodis, semper voluptate afficient, iuuabunt pariter, & oblectabunt in vniuerso vitæ tuæ cursu. Vitæ tuæ par atque adeo longior literarum vtilitas erit.

Learning is not esteemed as it ought to be, vide Artes.

I haue no Leasure.

Molestus interueniens mihi.
Nunc non est commodum.
In præsentia non vacat, non est otium.
Est quod agam aliud.
Est domi negotium melius.
Non licet per negotia domestica.

Leasurely, by little and little.

Paulatim, Paulxatim, apud Plaut. diminutiua sunt à paulum.
κατὰμικρὸ. Sensim.
Doctim, Tractim, Pedepressim.
Pedetentim, foot by foote.
Placidè, lentè, Leuiter.
Maturè, lentè, Composito gradu.
Vide Slowly.

to Leaue off, to Cease.

Desinire. Desistere.
Omittere, Sistere ab incepto.
Dimittere, Parcere, Subsidere.
Vide to cease.

to Leaue nothing, vide, to Take away.

to Leaue, to forsake.

Deserere, Linquere, Relinquere.
Derelinquere, Destituere, Vide to leaue in danger.

Leaue or License.

Copia in singulari cum verbo facio constructum quemadmodũ commeatus.
Data copia fandi.
Venia, Potestas.
Dare veniam ludendi.
Facultas, quam licentiam indocti dicunt.

to giue Leaue or license.

Potestatem facere, præstare.
Facultatem dare.
Copiã facere, vt Gymnasiarcha fecit

cit ſcholaſticis ludendi copiam à prandio.
Additur in conſtructione gerundium in di.
Emanendi copiam à præceptoribus poſcere, to Aske leaue.
Tridui miſſionem dare.
Dare remiſſionem ſtudij vel à ſtudijs ad duos, tres dies.
Veniam dare pro eodem apud doctos legi, licet alij refragentur.
Venia enim eſt pœnæ meritæ remiſſio, vt inquit Seneca.
ἐξουσίαν δοῦναι, Miſſionem impetrare, to get leaue.
Veniam exorare, impetrare.
¶ Cæterum miſſum facere, eſt dimittere, to let go, to giue leaue.
Terent. Me miſſum facere, Suetonius in Cæſare, legionem totam cum ignominia miſſam fecit.
Miſſionem dare militibus.
Miſſionem petere, efflagitare.
Rudem flagitare.
Præbere miſſionem.

I pray you giue me Leaue to ſpeake with your patience and fauour.

Sit dicta venia, τὸ λέγω συγχώρει.
Pace omnium veſtrum dictum eſſe velim, dixiſſe liceat.
Dicere copia alicuius, id eſt, pace.
Honos audientium auribus habeatur.
Sit habitus honos veſtris auribus.
Bona cum venia audite, Cic.
Sine cuiuſuis iniuria dictum ſit.
Abſit inuidia verbis, verbo.
ἀπὸν φθόνος. Dicere cum venia.
Cum gloria tua mi Philippe.
Libet veniam præfari vel honorem.
Data copia fandi, apud Virg.
Pace tua, tua venia.
Te non iraſcente permittente.
Simile quid præfamur, obſcæni aliquid dicturi, aut cuiuſquam authoritatem oppugnaturi.
Per præmollitionem, vt mouet Eraſmus in copia verborum.

the leaues of the trees.

Frondes, Folia.
ῥόμα, Petala.
Crines poeticè dicuntur, vnde apud Mantuanũ. Nudatur crinibus arbos.

to Leuell, vide Winke.

to Leaue a ſubſidie, vide to Ceſſe.

Lecherous, Vnchaſt, or luſtfull.

Libidinoſus, Venereus.
Propenſus in libidinem, Salax.
Flagrans libidinibus in mulieres Suet.
In Veneris caſtris militans.
πυγάρος. λάϊζων ἐγος.
Præter modum libidine pruriens.
ἀφροδισιαζικὸς μῶτος.
Nouas quotidie nuptias celebrans.
Mulieroſus, Veneris miles.
Soluator in Venerem.
Mollis, Mulieroſiſſimus.
Mus albus, μῦς λύκος.
Homo libidinis immodicæ inſatiatæ, immoderatiuæ, monſtruoſæ.
Galbinos habens mores, Mar.
Crebris vagis amplexibus ſponſis.
Pronus in ventrem.
Procliuis in libidinem.
Lidius in meridie.
Caprarius in æſtu.
Maximo ardore in venerem ſolui vel ruere ferunt Hiſpanos Turcaſque.
Et Graditana puella apud Mart. pro libidinoſa, procace laſciua.

to Lend

Mutuari deponens, & Mutuare actiuum χρῆσαι Mutuum dare.
Præſtare, Mutuo dare, quum eiuſdem

dem precij res penſatur.
Commodarum vel commodato dare in tempus quam earum res redditur.
Alicuius rei vſum præſtare, concedere in aliquot dies.
Commodare. Vide ne cum pueris dicas accommodare: id enim eſt adaptare.
Vendam dare, μισθόω.
Mutuo amicis commodare.

by Length of time, in Continuance or proceſſe of Time.

Proceſſu temporis, Decurrentibus annis. Progrediente ætate.
Tempore, Paulatim.
Luſtris labentibus, apud Virg.

Length of time taketh away ſmart, vide Time.

Length of time taketh away Paine.

Dolorem minuit ac mollit dies, temporis Longinquitas. vetuſtas.
Sanantur vetuſtate vulnera. Vis doloris, cum tempore langueſcit.
Detrahit de dolore dies, atque adeo extinguit omnem planeq; tollit.
Quouis dolore affectis, quouis malo laborantibus medetur tempus, medicinâ dies affert.
Vetuſtas opem fert, opitulatur, ſubuenit, auxilio eſt, ſubſidio eſt, finem doloris affert.
Habeo hoc tempus, vt quemuis dolorem quamuis acriter in animo, inſitum aueilat atque abijciat.
Eſt hoc temporis, vt omnem malorum memoriam, omnem aduerſæ fortunæ recordationem ex animo deleat, auferat, eripiat, expellat, amoueat.

at Length, vide Finally.

to Leſſen, to Aſſwage or mitigate paine, or diminiſh griefe or Smart.

Dolorem ſedare, eleuare, mitigare, mollire, lenire, delinire, leuare, demulcere, pellere, tollere.
Fugare, ſopire, diſcutere, minuere, molire, lenire, delenire, leuare, demulcere, pellere, vellere.
Vim doloris mellea fallere confabulatione.
Contrahere dolorem, cruciatum.
Reddere moderationem.
Dulcare, Edulcare.
Lenire & adimere ægritudinem, tempus dicitur.
Dolor ſeſe remittit.

the Leproſie, vide in Lazer.

a leſſening of ſorow.

Luctus leuatio, Leuare ſe.
Luctu, ægritudine, ſollicitudine, mærore, cura.
Sanare vulnus doloris.

to let bloud, to open a veine.

Detrahere ſanguinem.
Venæ ſectionem adhibere,
Secare. Incidere venam, Cic
Vacuare ſanguinem per venam.
Corpus ſanguinis detractione vacuare.
Tundere venam nocuo turgentem ſanguine.
Demittere, emittere, vel mittere ſanguinem. Corn. Gel. Ex brachio mitti ſanguis debet.
Exonerare venas ſanguine.
ἀφιέναι τὸ αἷμα.
Venam cultello, ſcalpello ſoluere, aperire.
Curare venam incidendam.
Corpus ſanguinis exuberantia leuare ſectione, inciſione venæ.

Non est latinis vox vuica, quæ Græcæ φλεβοτομίᾳ, respondeat, quapropter periphrasi vtendum.

to Let goe or passe, vide to Omit.

to Let, to Hinder, to Stay, to withstand or be against.

Obsistere, Resistere, Cic.
Senatus vna voce ac meare rieclat.
Inhibere, Obstare.
Contrahere, Detinere.
Officere causæ, apud Cic.
Vigere. Occupare.
Offerre moram occupatò, Plaut.
Obstrigilare, Poreere apud Lucil.
Remoram facere rei priuatæ & publicæ Plaut.
Obstaculum moliri.
Interdicere pro obesse, cum datiuo, Cicero.
Cui nemo interdicere possit.
Ripere bene gerendæ rei facultatem.
Rei potiundæ spem præcidere, Budæ
Impedire, Obstaculo esse.
In diuersa trahere, rapere.
Retrahere, ἀνθέλκειν.
Tergiuersari, Reclamare.
Transuersum agere.
Aduersari, Reniti.
Repugnare, Refragari.
Contradicere, Contra niti.
Contra venire, ἀντιβαίνειν.
Occurrere, Morari.
Remorari, Demorari.
Intercipere, Tenere.
Opponere, Reluctari.
Intercedere, apud Titum Liuium pro impedire, prohibere, grassus alicuius obstare, obesse, eunti.
Contra pugnare, machinari,
Impedimento esse, distinere.
Conatus alicuius euertere,
Claudere commodum. Terent.
¶ Remora impedimentum, obstaculum, remiligines apud Plaut. retardatio.
Offendiculum pro impedimento.
Vide to hinder.

to Let one from hauing his lust. To Let ones study. Let me goe.

Sine abire, Sine vt abeam.
Mitte me, Omitte me.

Let it be so, vide So be it. Letters missiue, Epistles.

Literæ, Literulæ.
Litera in singulari numero, apud Ouid, Libelli.
Tabulæ, Codicilli, Scripta
Epistola, Epistolium.
ἐπιστολὴ, γραμματίδιον.

To seale and open Letters, vide to Seale and open. Letters welcome.

Literæ tuæ mihi gratæ, periucundæ fuerint.
Summam mihi iucunditatem attulerunt, pepererunt.
Magna me lætitia affecerunt, persuaserunt.
Omnis amor tuus ex omnibus se partibus ostendit in tuis literis.
Quas ad me literas mittis multo sunt officio refertæ, multis insignes amoris notis.

Printing Letters.

Typi ænei, stannei, τύποι.
Formulæ Characteres.
Notæ fusæ, sculptæ.
Typorum collector ordinator, compositor, A Compositor.

Libe-

Liberall, bountifull.

Liberalis, Munificus.
Dapsilis, Benignus.
Beneficus. φιλάνθρ.
Prolixus, apud Ciceronem.
Ipso horreo vel canistro dans.
Promus magis quam condus.
Profusus, Largus.
Cito dans & dolio hauriens.
Ambabus manibus largiens.
Hospitalis, Cic. Offic. 2.

Liberalitie.

Largitas. Liberalitas.
Munificentia. φιλοτιμία.
Beneficentia. φιλοτιμία.
Bonitas & Benignitas, pro eodem, apud Cic. offic. 2.
Hospitalitas pro liberalitate & animi quadam propensione in hospitibus recipiendis apud Ciceronem Offic. 3.

Liberally, Largely, Bountifully.

Munificè, Liberaliter.
Munificentissimè.
Dapsilè. φιλοτίμως.
Large, Largiter.
Profusè. Affatim.
Abundè, Ubertim.
Abundanter, Copiosè.
In copia. Plena manu.
Ambabus manibus. Ampliter.
Benignè, Prolixè, vtrunque apud Ciceronem.
ἐκτενῶς, πολυτίμως.
Sine parsimonia.
Prodigè. Perbenignè.
Ipso horreo, prouerb.

to set at Libertie.

Asserere, vindicare in libertatem.
ἀφίλλυσθαι εἰς ἐλευθερίαν.
Manu mittere, & mittere manu.
Libertate donare.
Emittere manu.
Pileo donare. Liberare.
Eruere, reducere.
Eripere, To redeeme.
ἐλευθερῶν. Exercere vincula.
Liberum facere.
Soluere ergastula.
Eximere à seruitute, vinculis.
Leuare vincula alicui, vel aliquem vinculis eximere.
Conciliare in libertatem.
Releuare ceruices à seruitute dura.
Recipere, apud Virgilium.
Soluere, exoluere vinculis.
Emittere, è carcere, ex vinculis, de carcere.
Laqueis mortis caput, manus, vinculis expedire.
Dare vindicias.
Subtrahere neci. Vide Free.

I haue care of the Libertie of the common wealth.

Nihil aliud à communi libertate, nihil præter communem libertatem quæsiui, curaui, spectaui, secutus sum.
Ad vnam ciuium libertatem meas curas intendi, cogitationes retuli, studia contuli.
Nihil antiquius communi saluti iudicaui.
Salutem publicam ac libertatē omnibus rebus antepositi, prætuli.

to giue much Liberty, vide to permit too much.

a Library, a Study full of Bookes.

Bibliotheca. βιβλιοθήκη.
Areium, vel archium, vt aliqui scribunt.
Vtitur hac dictione D. Hier. in prefatione lib. Esther.
Tabernacia. Libraria.

Amal-

Amaltheum apud Cic. ad Attic. ἀμαλθεῖον.
Amarium quoque locus in quo libri reconduntur.
Foruli, apud Suet. & Plutei apud Iuuenalem sunt armariola, capsulæ in quibus libri reponuntur, vulgo nominant, quæ rectius cum Vine loculamenta vacauerimus.
Librariu in hac significatione raro apud Classicos inuenitur. Librarius enim βιβλιογράφος dicebat, qui libros & alia scribit. Hunc Latini scribam vocitant. Cicero vsurpauit, Tabellarium in neutro genere.

Licence, vide Leane. to Licke.

Lingere. Delingere.
Elingere. Lambere.

to Lie, or to make a Lie.

Dicere falsum. Mentiri.
Subdola promere, fundere mendacia.
Turpe mendacium dicere, proferre. ψεύδεσθαι.
Adumbrata pietatis fuco mendacio deserre, To bring forth lies.
Effutire, pro dicere cum mendacio, apud Cic. in Tusc.
Aspergere mendaciuncalis aliquid.
Cretizare, κρητίζειν, Græci pro mentiri dicunt, à gentis moribus.
Confiare mendacium, fingere ex se velut araneus.
Splendida mentiri.
Ampliter mentiri, Plaut.
Struere sycophantias.
Comminisci mendacium.

to forge a Lie.

Mendacium confiare, aspergere, excogitare.
Addere culpæ mendacia.
Mendacio fucum addere.
Mendacia fingere.
Rem effectis mendacijs omnibus, nocialis perpolire, concinnare.
Vanas pro feris fundere voces.

an open Lie.

Mendacium speciosum.
Prodigiosum audax, impudens, callidum mendacium. A bold lie.
Manifestæ vanitatis.

A Lyer.

Mendax, Vanus, Falsiloquus.
Falsidicus, Vaniloquus, Nugax.
Mendaciloquus, Nugator.
Nugigerulus. μαντειλόγος.
Nugiuendulus. Cretensis, ψευδηγόρος
Vir insigni vanitate.
Halophantia. Vanissimus.

Lees, Dregs.

Fex. τρύξ. Excrementum.
Sedimentum. ὑποστάθμη.
Sedæ apud Plin. Proluuies. ὑποχώρημα.
Crassamentum. Flores vini.
Amurca, olea tantum est.
Magna vaguentorum est fex.

to Lie downe, or in the bed.

Iaceo, es, ere. Recumbere sponda.
Accumbere toris.
Offenso procumbere pede.
Fusus per herbam.
Reuolutus arena.
Passim vino somnoque per herbam corpora iacent sepulta.
Strato discumbere super ostro.
In gramine ponere corpus.

to Lift vp.

Leuare. Subleuare.
Tollere. Eleuare.
Membra de duro tollere humo.
Gelida membra leuare humo.
Stratis corripere corpus.
Solio se tollit ab alto.

as much as Lieth in me, vide Power.

Lightly, Remissely, without Care.

Leuiter. In transcursu.
Leui brachio, Spatium.
In superficie. Perfunctorie.
Ἐπιπολαίως, quod vulgus ineptiens dicit superficialiter.
Tenuiter. Cursim.
Molli brachio. Suspensa manu.
Parum attentè, considerate, accuratè transeunter. ● transitu.
Quasi in transcursu leuiter attingendo.
Leui brachio rem peragere, perurrere.

Lightly, without labour.

Faciliter. Ex facili.
Citra laborem, negotium, molestiam.
Paruo negotio.
ἀκόπως. Κόπου.
Sine opera. Sine labore.
Nullo negotio.
Citra pulueris tactum, vel iactum, prouerb.
Absque difficultate. Fermè.
Nulla adhibita diligentia.
Citra sudorem, operam.
Nullo sudore. Ne genu quidem flexo.
Citra pulucrem, prouerb.
Nullis laboribus. Perfacilè.
Facilè. Facillimè.
Vno digitulo, apud D. Hieron.

not Lightly or easily, hardly, painefully.

Difficilè. Difficulter.
Haud facilè. Haud fermè, Terent.
Fidelem haud fermè mulieri inuenias virum. Non facilè, Grauiter.
χαλεπῶς.

a Lightning, or a Flashing out of the cloudes.

Fulgur & Fulmen, licet alij distinguant. Aeris ardos.
Arma Iouis,
Fulguratio. Fulgor.
Fulgetrum. Fulgetra.
ἀστραπή. Coruscatio.
¶ Fulminare, fulgurare, fulgere.
Ignes in æthere fulgent.
¶ Fulmen iacere, fulgetra concitare, tonitru monere.
Crebris micat ignibus æther.
Ignes Capitolinis injicere sedibus.
De cœlo tangere vel percutere.
Hinc tonat, hinc missis abrumpitur ignibus æther.
Flagranti telo deijcere.
Fulmina môliti dextra.
Mittere fulmina æuo polo.
Fulmine adigere ad vmbras.
Fulmina torquet astripotens.
Fulmine dejecti fundo voluuntur in imo.
¶ Fulminatum, fulguratum, tactum, ictum de cœlo, διόλητον.

Light, vain e.

Vanus, inanis, leuis, iners, socors, demens: Vento leuior, aëre inanior.

Like as, vide As.

Like as it were, as great, as equivalent.

Instar, significat ad similitudinem, ad æquiparationem & ad mensuram.
Adinstar, apud Hieron. & Soli δίκλω.
In modum. Admodum.
In similitudinem.
Ad similitudinem.

to Liken, to Compare.

Comparare. Conferre.
Ἐικάζειν. Adsimulare.
Adæquare grandia paruis.
Coæquare, æquiparare.
Æquare, ἰσάζειν.

to

to bee Like, to Resemble in forme or fashion.

Referre mores patris, & patrem moribus.
Referre vitæ patrem, & vitam patris, Plin.
Moribus exprimere.
Repræsentare. Præ se ferre.
Reddere, Terent. Similare.
Similem esse, Effingere.
Imitari moribus, corporis lineamentis patrem.
Et prouerbio dicitur, Patris esse filiũ, qui mores imitatur patris.
Accedere ad paternos mores.
Ferre alicuius imaginem, pro repræsentare.
σεσφαίνειν.
Similitudinem morum referre,
παρισφαίνειν.
Construuntur cum accusatiuo, personæ, præter.
Similem esse.
Ingenium patris referre.
Paterni, autitque ingenij speciem præ se ferre.
Similis quando ad morum vel doctrinæ imitationem refertur, cum genitiuo construitur: quando vero corporis lineamenta, cum dativo, vt tradunt Grammatici, confunditur cum differentia.

in Likenesse of a man, vide Picture.
it Liketh me well, vide it Pleaseth me well if I were Like to you.

Si essem æque ac tu, pariter ac tu non secus, non aliter ac tu, ita vt tu, vti vt tu, quemadmodum tu, sicuti tu.

Likely, Reasonable.

Rationi consentaneum est, cum ratione consentit, simile veri, credibile, non alienum à ratione, cum ratione congruens.
Ratione postulat vt credatur.
Est cur credatur, verum putetur.
Visum, similitudinem, speciem, formã, imaginem præ se fert, ostendit, non discrepat, non dissentit, non procul abest à ratione.

a Likenesse, a Comparison.

Comparatio, Collatio.
Assimulatio, Similitudo.
Parabola, Parœmia.
ὁμοίωσις.

Likewise, Equally, euen all alike.

Æquè. ἴσως.
Æqualiter. Vnotenore.
Æqua parte, conditione.
Æquabiliter, Similiter.

to do, to render Like for like, vide to Recompence.
a Linage, vide Stocke.
a Line, a Rule, a Row to Strike.

Regula, Norma.
Limen. γράμμη.
Amussis & perpendiculum.
Cæmentariorum sunt.

to Linger, to Stay, to Delay, to Deferre, to Put or Driue off.

Morari, Remorari. ἐμποδίζειν.
Demorari, Cunctari.
Quærere moras.
Moram trahere, ducere, Moliri.
σεσαπορίζειν.
Iter retardare.
Moram facere. Restitare.

Mora

Moras nectere.
Gradum continere.
Sistere, Comprimere.
Pansam facere, Plaut.
Rumpere, continere, Iter.
Pendere apud Virg. med. prod.

a Lingring, vide Prolongation. it must be done with Lingering.

Non cunctandum, non differendum est.
Producenda, Proferenda, prorogan-da, protrahenda, extrahenda, longius ducenda res non est.
Sine mora sine cunctatione, sine vllo temporis interuallo, aggrediēda res est, tentanda, incipienda, facienda mora non est, interponenda nulla est, omnis est abijcienda mora, immorari, cunctari, lentè, agere, indormire non oportet.

Lingring, vide Slothfully, Little, Few.

Modicum, ὀλίγον.
Parum, Paulum.
Paululum, Nonnihil.
ὀλίγα, μικρὸν.
Paxillum, Paxillulum.
Dicitur etiam aliquantum & aliquantulum pro paululum.

by Little and Little, vide Leasurely. a Litter, a Wagon, or Coach.

Vectabulum, κλινίς.
Gestatorium, Sella curulis.
Currus clausus, Ὄχοι μαγάριοι.
Arcera, vel ve alij scribunt, Acirna, apud Gel. Basterna.
Pilentum, apud Varr.
Lectica pro eodem, ἁφορεῖον.
Hexaphoron, Græcis quod à sex seruis portaretur, λεμβίον.
Octophaon, quod ab octo.
Currus regius seu lectica.
Pampellum, Fercolum.
Vehiculum cameratum, pensile.
Cameroton, Græci vocant.
Lecticarij, qui portant, ferunt lecticā cellas curules, διφοφόρους.
¶ Et cella curuli, vehi, subuehi.
Lectica gestari, διφορεῖσθαι.

to be carried in a litter or wagō to Liue, to haue life, to be aliue.

Vitam ducere, ζάειν, ζῆν.
Producere, καὶ ζῆν. Viuere.
Diem, lumen videre.
Fungi munere vitæ.
Animam ducere, seu spiritum, Cic.
Annos, ævum, sæcula, exigere, agitare.
Esse, Vesci aura, βιοῦσθαι.
Carpere vitales auras.
In viuis agere.
Dant viuere fata.
Temporaria frui vita.
Lucem adspicere pro vita frui.
Esse in rerum natura, in vita.
Spirare, βιοτεύειν.
Superesse, superare.
Nec adhuc crudelibus vmbris occupare, vitam exigere.
Cœli connexa tueri, Virg.
Vitam traducere, transigere, trahere
Fungi vita, Vitam agere.
Vitam degere, ποιεῖσθαι τὸν βίον.
Aeuum agitare, transigere.
Vitam, ævum traducere.
τὸν βίον διαγαγεῖν.
Exercere vitam, colere.
Ætatem degere, exigere.
Spiritum ducere.
Esse inter mortales.
Inter superstites adnumerari.
Esse inter viuos & in viuis.

Esse

Esse in humanis.
In humanis agere.
Vita potiri.
Vincere suo fata viuendo.
Auras protrahere pendere vitales.
Poeticum.
Lucis vsura perfrui.
Lucis dare vsurã piratis diuturnam.

to Liue daintily, and nicely to spend his time in great voluptuousnes, riot, or pleasure.

Deliciari. Ἡρύπτεσθαι.
Resupinari, Viuere Epicurum.
Luxuria, delicijs, ac mollitia diffluere.
Melle seipsum perungere.
Mellitam planè vitam exigere; Erasmus.
Molli victu superare senectam.
Genio carpere dulcia, Pers.
Extremam decerpere voluptatem.
Terrenis teneri cupiditatibus.
Delicijs affluere.
Libidinari, Suet.
Inter opes vitam socius agebat.
Delicatè ac molliter viuere, Cic.
Agerè periucundè.
Indulgere cupiditati.
Gulæ, ventri obsequi.
Ardent libidini laxare frena.
Omni genere voluptatum deliciarum affatim se explere.
Dare se voluptatibus.
Totum se dedere libidinibus. Cic.
Mundanis se contaminare sordibus.
In medias se delicias conijeere.
Voluptuariam agere vitam.
Carnis obsequi cupiditatibus.
Prauis animi obtemperare cupiditatibus, Luxui seruire.
τῆς ἡδονῆς δουλεύειν.
Sectari mortiferas sæculi illecebras.
Architectari voluptates, Cic.
Carnis desideria amplecti.
Humi voluari, Serpere humi.
In terrena animo rapi.
Ea quæ mundi sunt animo tantum agitare, volutare.
Omnem fœlicitatem in rebus præsentibus constituere, futuræq; beatitudinis nullo tangi ardore.
Duci ventre, Horat.
Cogitatione circa mundana versari.
Rebus frui dulcibus.
Voluptatibus indulgere, frui.
Animum in transitorijs labentibus multis voluptatibus, demulgere.
Intellectum circa terrena exercere.

to Liue long.

Cenui viuere per annos.
In annos centum æuum trahere.
Nestoris æstricolæ cui ducunt fila sorores. Vide, Div.

Of a Long life.

Viuax, Longæ vitæ.
Tithonus, Nestor.
Nestoreus, Longæuus.
Macrobius μακρόβιος, Vide Div.

to Liue not long.

Breuem vitam colere.
De vita decedere breui æuo, Sol.
Vltra quinquinnium æuum non trahere.
Vltra octauum annum viuendi spacium non protrahere.

so long as I Liue, vide while I liue. to Liue quietly

In securitate agere.
Securum esse.
ἄχειν ἄδεως.
Tranquillè, agere, degere.
Securam agere vitam.
In summo ocio vitam transigere.
Tranquillam vitam viuere, agere.
Domi sedere, inque aurem vtramlibet cubare.
A tumultu fæculi & blandientis mundi

de ſtrepitu ſeorſum degere
Vitam agere certam & tranquillitate ſœlicem.
Sibi ipſi viuere.
Curriculum viuendi à natura datum conficere rectè & honeſtè, to paſſe his time honeſtly.
Suauem vitam agere,
Trahere vitam tranquillam, Cic.
Acquieſcere cum quadam animi voluptate quieteque conſiſtere, à Cic. ponitur.
Molliter ſuauiterque vitam agere.
Quod datum eſt vitæ tranquillæ placidæque ducere, Cic.
Halcyonis agere dies,
ἀλκυονίδας ἡμέρας ἄγειν.
Per ocium & quietem vitam traducere.
Deſtinato reliquo, vitæ tempore reſpirandi ferijs, Muſas tranquillo inuſere animo.
In literario deliteſcere ocio.
Tutum ocium domum exigere.
Ociosè nugari in literis.
Gratiſſimo inter literas ocio ac negotiorum bene à ſe geſtorum, recordatione perfrui. Eraſ.
Ocium oblectare ſuum,
Suauiter viuere.
Ocio vitæque molliori indulgere.
Pacatam mollem, feriatamque agere vitam.
Tacitos ſinere ire dies, & panpere cultu. Exigere innocuæ tranquilla ſilentia vitæ, apud Polit.
μὴ τὸν Θεὸν, vitam viuere.
Vitam ſanctè & inculpatè degere, to liue godly and honeſtly.
¶ Thybra victitare.
Vitam ſine cura rerum temporalium degere.
Non macerare ſe craſtina cura ciborum.
Nil recondere in craſtinum,
In diem vel ex tempore viuere,
Omnem craſtini ſollicitudinem abijcere. To liue without care.

to Liue vngodly, wickedly.

Peccatorum mole obrui.
In eodem hærere luto peccatorum,
Seruire peccato, iniquitati, frequens in ſacris literis,
Contaminatiſſimam agere vitam,
Sordere.
Inſordeſcere.
Vitioſè, ſordidè vitam vinere, apud Chryſoſtomum.
Fœdam, diſſolutam, perditam vitam viuere.
Vitiorum ſordibus ſe inquinare apud eundem.
Perditè, flagitioſiſſimè viuere, an euill life.

to Liue vnchaſtly, in ſenſuall luſts.

Corpus libidinibus proſtituere.
Iacere in voluptatum carnalium turpitudine ac putredine.
Turpiter & effeminatè viuere.
Luxuriæ & libidini vacare.
Volutari, inſtar porcorum in cœno libidinum, ac verſari.
Pecudum vitam viuere,
βατταλίζειν.
Libidinari.
Seruire venti, Veneri, corporis voluptati, ac libidini.
Carnis omnigenis deſiderij inſeruire.
Diſſluere luxuria, laſciuia, Terent.
Inter ſcorta ad multam plerunque noctem deſidere.
Capi illecebris rerum carnalium.
Subigi, ſubſterni mortiferis libidinū voluptatibus.
ἀσώτως βιοῦσθαι.
Epicurum luxu vincere.
Carnis fœda ſectari delectamenta,
Pecudum ritu promiſcuè in concubitus ruere, Liuius, an inordinate life.

to liue sumptuously.

Splendidè ampliterque viuere in vberrima rerum affluentia.
Splendidè epulari, in Buang, Lucæ. λαμπρῶς ἐυφραίνεσθαι.
Eximere, cœnare, prandere, in omni genere ciborum.
Magnificè mensam instruere.
Egregiè, splendidè cœnare. apud Iuuenalem.
Colere vitam vino & victu probo Plaut.
Generaliter viuere.
Delicatè, opipare, splendidèque viuere, cœnare, δαψιλεύεσθαι
Sybarizare, συβαρίζειν.
Conuiuium agitare splendidum.
Opiparis mensis frui.
Mulicè viuere, μυσικῶς βιῶν, vbi nihil deest, sed affluunt omnia.
Exhilarati generalis terculis mensæ.
Magnificum ac egregium esse in edendo, in apparatu mensæ.
In leporinis carnibus viuere, dicitur prouerb. qui lautè & in delicijs vitam agunt.
¶ Conuiuium apparare, præparare opiparum, saliare.
Magnificè lautum parare conuiuium.

at the Liues beginning, in the swadling clowts, assone as it is borne or brought into this world.

In vitæ exortu. In exordio vitæ.
In ipsis vitæ primordijs.
In vitæ foribus. In vitæ Ianua,
In ipso quasi vitæ vestibulo.
In ipso vitæ limine.

the Liuer.

Iecur, Iecinus, Iecusculum.
Hepar, ἧπαρ.

sicke in the Liuer.

Iecoro sus, Iecinorosus.

Hepaticos, ἡπατικὸς.

a Locke, vide a Barre.

a Lode, vide a Burden.

a Lodge, a Cottage, a Cabin or little house in the Country.

Mapale seu Magale stramineum, stramine tectum.
Agrestis casa, Casula.
στέγη, Stega apud Plautum.
Magar Punica lingua, vnde Magaria pluraliter, & non Magalia dicendum, vt tradit Seruius.
Penates, Lar.
Tugurium, Tugurio lum
Ligellum apud Plaut. pro domicilio breui ponitur & humili.
Attegiæ pluraliter, ἀττηγίαι.
Gurgustum & gurgustiolum diminutiuum, οἰκίδιον. a pud Apuleium.
Breuitatem gurgustioli nostri vespertinas pero.
Tectum tenui cespite stratum.

to Lodge, to Harbour, to Entertaine.

Excipere hospites, conuiuas prandio cœno, conuiuio ampliter.
Accipere liberaliter, benignè, amicè benè, lautè, magnificè, nitidè, honestè, prolixè, honorificè, hilari animo, splendidè.
Tractare hospitem comiter, benè, commodè.
Indulgere hospitio.
Pro egregia fortuna magnificè, pro animi bonitate comiter recipere.
Hospitari. Hospitio aliquem accipere, excipere.
Tecto ac sedibus suis recipere, Cic.
Domo vel domum meam recipere.
Hospitium dare, ξενοδοχεῖν.
Splendidè acceptus.

Benignè

Benignè comiterque habitus, Eraſ.
Et prouerbiali ſchemate,
Penulam ſcindere eſt prolixus invitare.

to Long for, vide Deſire. Long afore.

Longè ante, Multo antè.
Multis ante ſæculis.
Apud Maiores noſtros.

it was Long before he came vide Came at length, How long?

Quam diu? Quanto tempore?
Quantiſper?
Quatenus temporis? aduerb.
Quatenus hos exercebis mores.
Quamdudum? Plautus.
Quamdudum à foro veniſti domum?
Quoad? interrogatiuè ſicut.
Quouſque temporis, aduerbium.

not very Long ſince, or ago.

Interuallo, haud ita longo.
Non ita diu.
Haud ita pridem.
Nunc nuper. Vide of late.

to Looke vpon, to conſider.

Aſpicere, Inſpicere.
Perlegere oculis.
Paſcere, oblectare oculos.
Chara oculos, ſatiare figura, vide to ſee.

to Looke about carneſtly.

Intueri, Inſpicere.
Cernere, Speculari.
Spectare, Deſpectare.
Oculis admouere.
Paſſim oculos per cuncta ferre.
Ferre oculos huc & illuc.
Demittere oculos in omnes partes.
Partes oculos verſabat in omnes.
Circumſpicere. Infigere oculos.
Intendere. ἐπιτείνειν.
Conijcere oculos in aliquem.
Perlegere oculis eſt viſu perluſtrare.
Huc illuc voluere oculos.
Ob oculos ponere.
Luſtrare. Torquere.
Oculis luſtrare.
Intendere obtutus.
Intentis cernere obtutibus.
Circumſpectare παρατείνειν.
Circumagere oculos.
Volucre lumina.
Regiones circum circa proſpicere, apud Cic.
Obire, Circuire prouincias, regiones, terras.
Oculum adijcere, inijcere apud Cic. pro eo quod vulgo dicitur.
Oculum dirigere, & ſignificat cupiditate rei vitæ teneri.

to Looke ſtraight on the marke, vide to Winke.

to Looke ſtedfaſtly, or sharpely.

Acutum intueri. Cernere acutum.
Defixis hærere oculis. Peruidere.
διορᾶν. Diſertum obtueri.
ἐμμελὲς ἰαλλέπειν. Prouerb.
Fixis & attonitis intueri oculis.
Figere obtutum aliquo.
Fixos oculos tenere.
Lumina defigere.
Oculis & pectore toto hærere.
Cuncta oculis luſtrare.

to Looke downward, to hold downe his head.

Submittere, demittere caput.
Deflectere in humum.
Deijcere lumina & vultum.
Demittere vultum, oculos.

Deprimere, deijcere, submittere vultum.
Obtutus humi deprimere.
σκυθρωπάζειν τὸ πρόσωπον.
Oculos solo defigere.
Ista solos fixos oculos auersa tenebat.
Alicuius aspectu se subtrahere.
Defigere in terram.

to Looke vpward, on high.

Suscipere, Respicere
Oculos & caput erigere.
Sursum aspicere. ἀνακύπτειν.
In cœlum acies oculorum defixas habere.
Oculos attollere.
Oculos in cœlum tendere, sursum tollere ad sydera vultus.
Recto aspicere sydera lumine.
Tollere in sublime oculos.
Erigere sursum lumina, ad cœlum.
Oculos sub altra tenebat.

to Look sowrely, wayward-ly, obstinately, to frown, scowle.

Corrugare, contrahere, caperare frontem, obducere frontem.
Obliqua aspicere facie.
Distortum vultum sequitur distortio morum.
Tragicum tueri.
Lumina immota tenere.
τραγῳδικὸν βλέπειν.
Titanicum, seu vultu Titanico obtueri.
τιτανώδες βλέπειν.
Tauricum tueri vel taurinè, id est, torui.
Mœsto vultu defigere lumina.
Organum, sinapi nasturtium tueri.
Acribus intuerioculis.
Tornos gerere vultus.
Siculissare. σικελίζειν.
γοργὸν βλέπειν.
Mortem tueri, apud Aristoph.
ἀρκτικὸν βλέπειν.
Vultum sumere Catonianum.

to Looke to the common weale.

Boni ciuis est, ad bonum ciuem pertinet, bonum ciuem decet suam voluntatem ad publicam causam aggregare, accommodare, adiungere, confidere, cum publica causa coniungere in omni sua voluntate, quid rationes publicæ ferant, quid respub. postulet spectare, intueri, attendere.
Nihil vnquam vellet à publica re seiunctum, alienum, disiunctum, separatum, remotum.
Quod reipub. rationibus non conducat, expediat, vtile sit.

I Looke to your business.

Toto animo de tuis commodis ornamentisque cogito.
Tuam vtilitatem assiduè specto.
Hæret in animo meo de tuis commodis assidua cogitatio.
Tuæ mihi res, tuæ fortunæ, curæ vehementer sunt.
Tuæ rationes quid postulent, nunquam non attendo.
Omnis mihi de te, tuisque cogitatio est.
Tuam vtilitatem meæ spectant cogitationes.
Meas curas ad tuum commodum cõtuli, animus meus in tua vtilitate fixus & locatus est.

to Look vp to Heauen in aduersitie.

Hic est mos hominum, ita more comparatum est, vt in tepentinis aduersisque casibus, si quid & præter opinionem, & contra voluntatem accidit, cœlum intuentur, suscipiant, spectent.

Ad

Ad cœlum aſpiciunt, ſuſpiciant, ſpectant, oculos tollant, intendant.

to Looſe, vide to Unbind. a Lordſhip, Soueraignte or Dominion.

Dominatus, Dominium.
Omnipotentatus, Ditio.
Res pro imperio ponitur.
Principatus, Imperium.
κράτος, ὑπικρατία.

to be a Lord, to rule, to commaund, to bee chiefe Soueraigne, or Gouernour, to be Supreame head, or principall ruler.

Principatum primas tenere.
ὑπικρατεῖν. Sub Imperio habere.
Imperare, Gubernare.
Regere. κρατεῖν.
In pace placida regere populos.
Sub ditione habere.
Moderari & Moderare.
Regnare, Dominari.
κυριεύειν, δεσπόζειν.
Imperium habere, tenere, administrare.
Sceptra tenere.
σκῆπτρα ἔχειν. apud Hom.
Imperio præeſſe.
Imperij clauum, rerum gubernacula habenas tenere.
Rerum potiri.
Dominarum exercere.
Imperium exercere, obtinere.
ἄρχειν, apud Plutarchum.
Dominium, poteſtatem exercere.
Iura dare, Virg. Remo cum fratre. Quirinus iura dabat.
Habere dominationem, principatum.
Sceptra gerere, ferre.
τὸν ἰωλκῶν ἔχειν ἄρχον.
Latè regnare.
Summam imperij tenere.
Omni ex parte amplum habere imperium.
Imperatorem agere.
Premere ditione.
Imperio poti i, premere.
Principem agere.
Rege Marcio res Romanas tenente Soli.
Summam rerum moderari, pro arbitratu ſuo verſare.
Regni ſummas moderari habenas.
Regni gubernacula gerere.
Regnum adimere, capeſcere ſceptra tradita.

to become a Lord or a Ruler.

Imperij habenas, imperium adminiſtrandi prouinciam ſuſcipere.
In Imperio ſuccedere
Capere moderamen regni, Ouid.
Regnum amplecti.
In regnum admittere, permittere, recipere, locare, deducere.

to Looſe, or Leeſe.

Maximam accipere cladem.
Incredibiles haurire calamitates. Cicero.
Vulnus accipere.
Vulnere percuti.
Calamitate affligi. Cic.
¶ In commodum, damnum, detrimentum capere vel accipere.
Detrimentum, iacturam pati, incurrere.
Facere vel accipere calamitatem, damnum.
Ferre infortunium.
Naufragium facere.

Looſe or Dammage.

Detrimentum, Diſpendium.
Infortunium. πάθος. Iniuria.
Malum. Incommoditas.

Incommodum.
Nocumentum.
Summum rei pecuniariæ dispendium.
Naufragium, Peſtis, Vulnus & Plaga metaphoricè.
Incendium metaphoricè quam enim peſtem, calamitatem, exitiumque non adfert.
Interimentum, Derogatio.
Exitium, Pernicies.
Erit damno, fraudi, malo detrimento tibi. It will be to your hindrance
Damnum. λαῦν.
Læſio, Iactura, caſus.
Calamitas propriè in re frumentaria, id eſt, damni, quando à grandine calami comminuuntur & ſegetes.
Noxa pro damno, ſeu nocumento apud Ouid & alios probatos inuenies authores. a great loſſe, and loſſe of goods.

I Loſt all I had.

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res domeſtica. Actum eſt de fortunis meis.
Prorſus euerſæ ſunt opes meæ.
Perdidi omnia, euertit me bonis omnibus fortuna.
Mearum opum nihil mihi reliquum fortuna fecit.
Afflictæ ſunt, profligatæ ac perditæ, extinctæ, euerſæ meæ res ac fortunæ omnes.

Loſt children, &c.

Perditis in adoleſcentia moribus multi ſunt qui deinde meliorem adepti mentē, melioṫ ad mentem & ſententiam reuocari, reſipiſcentes, honeſtius vitam inſtituunt.
Honeſtioris vitæ initium ordiuntur, laudabiliorem vitam exordiuntur.
Multi impuris moribus, improbis, inhoneſtis, turpiſſimis.
Inquinata adoleſcentia, contaminata, infecta, viuunt multi turpiter in adoleſcentia ſtudent vitij turpem vitam colunt, inhoneſtè vitā traducunt, pecudum more vitam tranſigunt, prolines ad vitia ſunt, turpi voluptate capiuntur, culpam facile committunt.

you Loſt nothing.

Integræ ſunt adhuc res tuæ.
Salua ſunt hactenus apud te omnia,
Nihil dum perdidiſti, ſtatus idem eſt quo antea fortunæ tuæ.
Nihil detractum eſt de fortunis tuis nullam res aut fortunæ tuæ iacturam facere, nullum damnum tulere, nullum detrimentum paſſe ſunt nihil aduerſi ſubierunt, nullam partem deſideras fortunarum tuarum.
Nihil eripuit fortuna, abſtulit, ademit, detraxit.

to caſt Lots, to draw cuttes.

Sortiri, Iacere ſortem. Ducere. Sortes in vnam mittere, Sorti dari.
Sortito aliquid facere, auferre, capere. κλαρωγεῖσθαι.
Gratam habere ſortem.
Sorte legere, Sorte eligere.
Ducere ſortem, Sorti committere.
Sors irrequieta, improuiſa.

to Loath, to abhorre at a thing.

Nauſeare. ναυτᾶν.
Et nauſeari, deponentaliter.
Nauſeam habere, ſapere. Faſtidire. βδελύττεσθαι. Vomitu infeſtari.
Nauſeam inducere, mouere, to make to loath at.
Excutere vomitum.
Faſtigium parere. Generare nauſeam.
Præ nauſea & faſtidio vomiturio & faſtigio

Faſtigio affici.
Tedium habere. Cum nauſea audire,
Nauſeam ſtomacho excitare.
Peluim petere porrectam.
¶ Contrarium,
Nauſea amoliri.
Faſtidium alicuius rei eximere alleuare. Diſcutitur nauſea.

Lone

Amor, Charitas.
Beneuolentia, Neceſſitudo.
Igais, metaph.
Obſeruantia. Fauor.
Studium in aliquem pium.

a true Loue, or friendſhip.

Neceſſitudinis vinculum.
Amicitia haud vulgaris.
Nullo tempore dirimenda.
Non intermoritura.
Nequaquam ſolubilis.
Neceſſitudo intima, Arctiſſima.
Indiſſolubilis, incredibilis familiaritas. Amor glutine compactus amicitiæ.
Neceſſitudo, ſed neceſſitas ad amicitiam non refertur.
Amicitia, Adamantis vinculis aſtricta.

to Loue tenderly or moſt hartily.

In bonum & in malum.
Ardere abſolute, Virg.
Ardere flagrare amore, cupidine.
Intimis ardere medullis aliquem.
Sæuo teneri furore, peruiigne.
Sentire feruentes intima ad oſſa faces.
Flamma vri intimo pectore.
Toto concipere pectore flammam.
Imis exardere medullis.
Flore ſub primo impotenti amoris æſtu perdi.
Ardere aliqua re vel in aliqua re.
Deamare. Adamare.
Vnicè diligere, φιλεῖν.
Effuſiſſime amare.
Amare, ἐρᾶν.
Amorem fouere.
Mirificè amare ac ſuos ocellos.
Maximè admodum, nimio plus, plurimum amare.
Diligere vt parentem, loco fratris, vice fratris.
Oculis ferre vel in oculis ferre.
Vehementer, ſingulariter. cupidè, acte, ex animo amare.
In medullis, medullitus amare.
Amare vt eum maxime, apud Terent.
In ſinu gerere.
Deuinctum aliquem habere.
Præcipuo ac ſingulari quodam fauore proſequi.
Animo ſecum conferre amicos.
Miſere, valdè multum, temere ardentiſſime, perditè, impatienter amare, Inſano perditigne.
Miro amplecti amore.
Admiranda charitate proſequi.
In delicijs habere.
Perire mulierem.
Coniunctè, coniunctius, coniunctiſſimè amare.
Vri alicuius concupiſcentia.
Deperire, apud Terent,
ἐρωτομανεῖν.
Amare corde atque animo, Plaut.
Amore flagrare incredibili.
ἐμμανέστατα ἐρᾶν.
Amore deperire, vel perire.
Ardere perditè in puellam.
Efflictim amare, perire, deperire,
Tacitos nutrire ignes, Poeticum vt Cæcos alere ignes.
Inſanire Mantua, in Bucol. Hoc cõmune malum, ſemel inſaniuimus omnes, acri amoris vulnerari iaculo
Quiſquis amat, vritur igne graui.

to Loue, to Embrace, to Fauour, to beare good will towards one.

Amplecti. Ampelxari brachijs.
Exosculari, φιλτλίκιν.
Colere, apud Cic.
Amplexus date.
Duci amore rei.
Ire in complexus.
Amore complecti.
Optatos dedit amplexus, placidosque petiuit.
Dare brachia collo.
Amplexu frui alicuius.
Respicere, figere, ferre amplexus.
Innectere, captare, tenere, tangere.
Adducere colla lacertis, amplexus cingere.
Obseruare, Deligere.
Hærere apud aliquem.
Amore, benevolentia singulari prosequi.
Charum seu charissimum habere.
Amore deuinctum esse.
Singulari benevolentia alicui coniungi.
¶ Excitare mirabiles amores, to prouoke to loue.
Cic. Quam illa ardentes amores excitaret sui, si videretur.

a selfe Louer.

Nimium sibi ipsi tribuens, arrogans, assumens, placens, assentiens; ipse tibi assentaris; te ipsum amas cum de te iudicas, non rationem, non veritatem consulis.
Largiris ipse tibi plus quam veritas concedat plus quam veritati.

your most Louing.

Deditissimus.
Amantissimus.
Studiosissimus.
Obseruantissimus.
Cupientissimus.
} tui, apud Eras

Low, Base, or humble.

Humile, Paruum.
Decliue, Pressum.
Bassum vulgus dicit ineptè.
Submissum, Depressum.

to bring Low, vide to Diminish.

Lowlinesse, vide Humility. a Lowse.

Vermiculus, seu vermis corporis, capitis. Pes apud Plaut. Pedesque pulicesque. A quo dimiuutiuum.
Pediculus à multitudine pedum, quos octenos habet, vt scribit Plin. Græcis. φθεὶρ.

Lowse or full of Lise.

Pediculosus, & vt est, apud Plaut, Pedicosus pro eodem.
Vermibus scatens & plenus.
Phthiriasi, i. morbo pediculari laborans.
φθειρομιδὴς, Scatens pediculis, φθειριάζων. Verminosus.

Luckie, Happy, or Soncie.

Fœlix, Faustus.
Cui ad voluntatem omnia fluunt.
εὐτυχὴς, Fortunatus, secundus.
Prosper, Beatus. Dexter.
Albæ gallinæ filius. Auspicatus,
Fortunæ filius, Lætus.
Timotheus, Polycrates.
Cui omnia secundo æstu procedunt.
Propitio genio natus.
Gygis annulus, pronerb.

to be Lucky or Happy.

Fortunam habere fauentem, arridentem.
Qui fœlici vtitur auspicio.
Vti prospera fortunæ aura.
In cœlo esse.
Habent ventos mea vela secundos.

Indul-

Indulgentem ſibi atque obſecundā-
tem habere fortunam.
Geneſim habere fortunam.
Placato poſſum non miſer eſſe Deo.

God Lucke.

Omen proſperum.
Bonis auibus facere, fælicibus auſpicijs.
Fato proſperiore, rumore ſecundo.
Voſmet rebus ſeruate ſecundis.
Rite ſecundarent viſus omenque leuarent.

to haue ill Lucke, vide ill Foztune. Luckily, Pzoſperouſly, Foztunately.

Fœliciter, εὐτυχέως.
Fortunatim & fortunatè.
Proſpere, Fauſtè, Læto omine.
Proſpero fortunæ flatu.
Aura obſecundante.
Velis fortunæ expanſis.
Blandiente, aſpirante Fauonio.
Forte fortuna.
Fauonio fortunæ dulciter afflante.
Proſpero curſu, Ominatè.
Bonis auibus, Secundo flatu.
Secundis ventis, ἐξηνέμως.
Secundis, proſperis, lætis fœlicibus optimis, commodis ſucceſſibus vel euentibus.
Deo ſecundo, Dijs auſpicibus.
Proſpero omine, Bono pede.
Dextro alite, Bono auſpicio.
Secundo auſpicio.
Ex animi ſententia.
Auſpicatè aut auſpicatò.
Fortunante deo, fauentibus dijs.
Fauſto ſydere.
Adſit modo dexter Apollo. Virg.
Bonis augurijs auſpicijs.
Dextro Hercule.
Genio ridenti, beatiore, propitio.
Fœlici Mercurio.
Cuius votis indulgentiſſimam ſe præbet fortuna,

thou Lurkeſt at home.

Nunquam exis, nunquam egrederis cubiculo; pedem è limine nunquam effers.
Extra cubiculum nemo nunquam te videt.
Perpetua tibi ſedes cubiculum eſt, nunquam enolas è tuo illo nido.

Luſt, Deſire, giuen to Luſt.

Voluptatibus deditus, addictus.
Voluptatis mancipium.
Diſſolutus, Intemperans.
Animo ſuo intemperanter obſequens. Libidinarius.
Summam fœlicitatem ex crapula metiens. Genialis.
Mollis, Ventriſeruiens.
φιλήδονος μαμαλαχμύος, βίος.
Voluptuoſus homo, ſeu voluptuarius ἐκλελυμένος.
Voluptuariam agens vitam.
Luxurioſus, Effœminatus.
Apitius Æſopus.
Epicuri de grege porcus.
Carnis amans, & viuens vt porcus.
Vacans voluptatibus.
Delicijs affluens, Genio indulgens.
Gulæ ſeu ventri deditus.
Epicureus. Epicuream vitam. Abronis vitam viuens.
Balatro, apud Horat.
Turpibus addictus voluptatibus.
Samiorum laura proucrb. & porcus Trotanus. Carnis petulantia efferuens, vide Lecherous.
Immoderata Venere & alia vitæ intemperantia effœtus.
Turpe conuiuium, amor, comeſſatio, libido ſumptus, Cic.

to repzeſſe his Luſts, vide Repzeſſe.

a Lute.

Barbytus velum.
Testudo, χέλυς.
Chelis, a Luter, vide harpe.

Luxurious.

Luxuriosus, Libidinosus.
Popino, Veneri plus æquo indulgens
Propensus in libidinem.
Mulierosus, vide Lecherous.

M

Madde, furious, wood, frantick, out of his wit.

Insanus, Furiosus.
παραφρενικῶς. Lymphaticus,
τοιμλατος, Efferus.
Furibundus, Lymphaticus.
Furore correptus, raptus, percitus, accensus.
Ad agnatos & gentiles deducendus, Varro.
In furorem versus.
Delimitus apud Plaut.
Lethargicus, apud August.
Alter Oreſtes vel Aiax.
Qui ſtrichnum bibit.
Et prouerbiales ſententiæ.
Nauiger Anticyras purgantes pectora ſuccos.
Oeſtro peroitus, Phanaticus.
ἐξιστάμενος, Mente captus.
Phreneticus, φρενίμενος.
Abderiticam mentem habens.
Minus habens mentis quam Dithyramborum, Poetæ.
Embarus proverb.
μαινὸς. μανιώδης.
Insanæ mentis. Insensatus.
Væsanus, Vecors.
Rabiosus, Excors.
Expers mentis, Certus.
Rabidius, Amens, Demens.
Rabie agitatus, ἐμμανὴς.
Humanis sensibus orbus.
Ad Insaniam, furorem, dementiam amentiam redactus.
Cæco amore raptus, furata mente ferebat.
Emotæ mentis.
Actus furore graui, furijs mens efera.
Cui rotatur cerebrum.
Haud sanæ mentis, Delirus.
Furijs exagitatus, ſapere desijt.
¶ Et in bonum.
Mente permotus, Furens.
Animi ardore aliquo inflammatus atque cruciatus.
Qui humanos sensus amisit, diuinos autem assecutus est.
Furore diuino incitatus.
Afflatus.
Mente incitatus.

to be Mad, Furious, wood, or out of his wit.

Furere, ἐνθουσιάζειν.
Furore agitari, desipere.
Diris agitari, Rabere.
Ciere furias. Ouidius.
Mente alienatum esse.
εἶναι ἐξω αὐτοῦ.
Mentis alienatione laborare.
ἐξοί στρεῖν, Insanire.
ὀλιστρεῖν, Ira exagitari.
Grassari, Bacchari.
βακχᾶν, Debacchari.
Fœnum habere in cornu.
Atra bile exagitari.
In rabiem efferari.
Immodestè agere.
ἐμβακχεύειν, Furijs agi.
κορυσσάρτειν.
Furentium more caput quassare.
μαίνεσθαι, ἐμμένειν.
Irati numinis intemperie agi.
Efflucte mente huc illuc ag curſitare.
Furijs, intempetis ferri. Virg.
Heu furijs accensa feror.
Delirare, per metaph.

madneſſe

Madnesse, Woodnesse, Furie or trouble of Minde.

Error fanaticus. Furor.
Ira Dianæ, Delyrium.
Mania Phrenesis.
Effera vis animi.
Paraphrosyna. Mentem insania mutat.
Vesania, Dementia.
Vecordia, Amentia.
Alienatio mentis.
Rabies, quæ propriè canum est.

to make Mad or furious.

In furorem & mentis alienationem agere.
Adigere ad insaniam, Terent.
Mente euomere, alienare.
Impelli, accendi furijs.
Furere facio. Ἐίσημα.
Dira subit rabies.
Ex stulto insanum facere.
De mentis loco mouere.
Sæuis agitatus furijs.
Mentis furoribus quatere.
Exagitare, Furiare.
Stimulatus furenti rabie animus.
Corda tument rabie fera.
Comes est insania morbi.
Rabies, furor, iraque mentem præcipitant.
Concipere furiata mente furorem.
Pectus anhelum, & rabie fera corda tumescunt.
Stimulos sub pectore vertit.
Cessit furor & rabida ora mouerunt.
Acuere furorem furijs.
Mens quoque sic furijs agitatur.
Ardere animis.
Morsu canis rabidi lymphaticum facere.

the Magistrates or Rulers of the common-wealth.

Magistratus. Ἀρχαὶ.
Dynastæ, Cic. Præfecti, Primores.
Primates, πρωτεύοντες.
Primi, Primarij.
Maximates, Summates.
Optimates, Magnates.
Magnati in biblijs. ἄρχοντες.
Princeps, principales ciuitatis in sacris nominantur.
Proceres, Potentes.
Potentiores. οἱ δυνατοί.
Megistanes. μεγιστᾶνες, qua voce apud Latinos Suet. vsus est.
Consules, Consulares, Apices.
Senatores, Consulatus capita.
Senatorij ordinis.
Patriciæ dignitatis.
Columina, Epistylia Coriphæi.
Trabeatorum torquatorumq; turba.
Summates viri, Patricijque ordinis Proceres.
In omnia potens quorum summa est authoritas, in quibus sita summa bonique malique, quorum nutu ac renutu cuncta geruntur, rulers of the Citie.
Pemulatorum alpha.

to Magnifie, vide to Praise. to Magnifie, to extol things of no praise

Humilia extollere, efferre ea quæ iacere videntur, excitare atque erigere.
Obscuris dare lucem, splendorem afferre, obscura illustrare.

to May, vide to be Able. it May be, vide Possible a Maide, a Virgin.

Virgo, Illocabilis virgo, a maid that cannot be maried for want of goods, or being too old.

Virgo

Virgo casta, pudica, expers viri, virginum non passa, virgo nubilis, matura viro, Teda non nupta iugali.

to deflowre a Maiden.

Devirginare, depudicare.
Stuprare, Vitiare.
Addere, afferre vitium pudicitiæ.
Defloratę, Præstolare.
Virginem rapere vel sustollere, to rauish a maiden.

to Maintaine, vide to Defend. the Maior or chiefe ruler of a towne or Citie.

Præfectus. ὕπαρχος.
Præfectus vibicus.
Prætor vrbis vigilantissimus. στρατηγὸς.
Prætectus scelerum, qui à plerisque minus aptè Scriuetus dicitur.
Satrapa & Satrapas, lingua Persica.
Prouinciæ præses seu præfectus, qui Iudex etiam dicitur prouincialis.
ἔπαρχος, ἐπαρχότης, a President

Mariorams herbe.

Amarcus. ἀμάρακος.
Sampsuchus, Mariorana.

to Make, to Doe.

Agere, Operari. πράττειν, ἐργάζεσθαι.
Facere, Patrare.
Peragere, Exequi.
Actum agere.
Efficere, Conficere.
Perficere, Hoc age.

a Maker, a Creator.

Conditor, Creator.
Plasmator, Plastes, Opifex.
Sator. σπορεὺς, κοσμήτωρ.

Made free of the Citie.

Patebat ciuitas virtuti potius quàm diuitijs. Ius ciuitatis consequebatur, dignus ciuitate putabatur, recipiebatur in ciuitatem, ad ciuium numerum adscribebatur, ciuis locum obtinebat, referebatur inter ciues, adscribebatur in ciuitatem, partieeps ciuitatis, ciuilimque munerum fiebat, impertiebatur ciuitate, perueniebat in ciuitatem, ei ciuitas communicabatur, non qui opibus abundaret, affluoret, valeret, sed qui virtute polleret, excelleret.

Made friends againe.

Cum inimicis in gratiam redij, reconciliatus sum, rejecto odio, in vnum coniunximus, pacem colimus, inimicitias, simultates, odia deposuimus, abjecimus omnem veterum iniuriarum memoriam, omnem vlciscendi voluntatem ex animo deleuimus.
Pulso odio succeessit amor, odium amore commutauimus, depositis odijs, mutuam beneuolentiam suscepimus.
Orta est inter nos, vetere prorsus extincto odio, mutua beneuolentia, animorum nostrorum in amore mutua consensio, ad amandum mutua propensio, animorum ac voluntatum similitudo.

a Male, a Budget.

Pera. πήρα.
Cassidile, med. prod. in li. Tobiæ.
Pera pastoralis. Ascopera.
Pera viatoria.
Bulga, Hippopera, idem.

Malefactions, Wicked, and vengeable Men.

Homines improbi, scelesti, scelerati, flagi-

flagitiosi, noxij, nocentes, sontes, perditi, impuri, delictorum omnium participes, culpæ, criminum labe prorsus infecti atque inquinati. Vide Naughtiest fellow.

Malmesie wine.

Vinum Creticum.
Vinum Aruisium, vel Aruisium, vulgo Malmasium dicitur.

to become Man, to take mans flesh vpon him.

Strophio carnis cingi.
E virginei corporis substantia, eorpus adsumere humanum.
Prabeam carnis induere, apud Fulgen.
Ingredi mundum.
Humanos inducere artus.
Nasci in terris.
Seruile carnis cinctorium adsumere.
Abiecti hominionis formam inducere.
Induere fragilitatis limum.
Carne velari, tegi, obtegi.
Tegumen nostræ mortalitatis induere.

a Man of no account, or little set by.

Homo nullius pretij, valoris, loci, ordinis, despectus, abiectus, contemptus, terræ filius. vide naught.

a good man is constans.

Hominem grauem, certum, minime mendacem, minime falsum, studiosum veritatis cognoui, experrus sum, nihil in eo leuitatis, aut inconstantiæ, nihil inane, varium, mutabile, inconstans.
Nullam animi infirmitatem, nullam sententiæ varietatem, nullam consilij mutationem deprehendi.
Magna præditum grauitate semper cognoui.
Is mihi semper visus est, qui sibi optimè constet, nihil leue committat, nihil inane cogitet, non facile discedat à scipso, ægre discedat à sententia, mutet consilium, susceptam opinionem abijciat, sensum deponat, de suo statu demigret, quem nulla res facilè abducat, auellat à sententia.
Cujus mentem huc & illuc, in hanc aut illam partem, in quam velis partem, vtram in partem velis, non facile flectas, ægrè traducas, cum labore torqueas.
Alieno tempore nihil loquitur, nihil agit ineptè, nihil non loco, idem ei vultus in omni re, eadem in omni fortuna moris est.

Mankind, vide Men. a Manner of life, vide a Trade of life. two Manners of waies.

Bifariam, Bipartito.
Duobus modis. διχῶς.

an other Manner of gouernance. Manifested or made known, vide Opened.

Patefacere, Manifestare,
Tectum aliquid resignare.
Mentem aperire, aliquid resignare.
Resoluere, non celare.

a Manslaughter, or killing of Men.

Nex. Internecio, Cædes. Death. Clades. Strages.
¶ Salustius in luctu & miserijs mors ærumnarum requies, non cruciatus est.

Many, vide Much.

to

to Marre, to Corrupt, to Spill, to bring to Naught, to lead aside.

Agere in præcipitium, in præceps.
διαφθείρειν. Corrumpere.
Peruertere Perdere.
Per prauos mores in errores ducere.
Abducere in graueum. Terent.
In discrimina petrahere.
Arte in casses præcipitare, rapido mergere freto.
Præcipites nos agit ambitio, & raptare videtur in exitium.
Peccandi vel ruinæ præbere occasionem, Facere aliquem ruere.
Seducere, Scandalizare.
Offendiculum ponere, præbere.
In errorem trahere, impellere.
In vitium agere, ducere.
Exitialiter alios seducere.
Animas abstrahere à Deo in æternum exitium.
Contra sanam doctrinam prauas serere opiniones, quæ quidem facillimè obrepere solent
Melicis Cyrenarum hæreseion illecebris prælentem inferre mortem.
Sollicitare ad ruinam Sathan dicitur homines.
Ex hæreticorum scriptis lues in tenerum manat ætatem.
Hypocrisi pietatis latrocinio circumdita Christi oues inescare.
Conijcere in vitiorum voragines.
Perdocere aliquem, incidere tramitem vitæ corruptæ.
Damnatas opiniones aliorum animis instillare.
Detorquere alicujus animum à virtute.
Virus in aures instillare.
Erroris aliquem complere. Plaut.
Ab honesto deflectere.
A recto deducere, abducere aliquem.
ἐκτρέπειν.
Ducere in errorem, Ouid.
Virus pectori aspergere.
Errorem pedicis illaqueare.
Prauis inficere opinionibus.
In erroris foueam præcipitare.
In errores pestilentissimos deducere, trahere, illicere.
Abducere à veri cognatione, in nassam peruersitatis.
Simplicem plebiculam transuersam agere.
Opinionibus exoticis mentes mortalium per cæca & cænosa vada in abyssum æternum euehere.
A matris ecclesiæ gremio in errorum varios anfractus mira argutia illectare.
Multa animorum millia varijs conscientiarum trieis implicare, fœdis erroribus involuere.
Impedire, illaqueare, innectere tricis quibusdam.
¶ Opinionum prauitate infici.
A Catholico sensu exorbitare.
Hæreticorum persuasionibus seduci.

the trade of Merchandise.

Negotiatio, Nundinatio.
Commercium. ἐμπορία. ἐμπορεία.
Mercatura & Mercatus pro mercandi actu, apud Liuium.

to exercise Merchandise, vide to Trafique. a Marchant.

Mercator, Institor.
Negotiator. ἐμπολάρχος.
Emporos, Factarius.
Nundinator.
Regiæ negotiationis principem agens, vulgo dicitur, qui regi Lusitaniæ est à negotijs Indicis.
Procurator regiæ aut principalis negotiationis.

rich Marchants.

Rem possident bene magnam, amplissi-

pissimam, vberrimam, copiosam in primis mercatores Londinenses.
Diuitis tenet, summas, abundant, effluunt re, copijs, diuitijs, opibus
Diuites oppido sunt, Locupletes, opulenti copiosi, á re parati instructi, firmi, bene nummati, peculati, Ampla res est, prolixa, copiosa, minime angusta, bona multa mercatoribus Londinensibus.
Ampliare vtuntur prolixa, copiosa, bona, multa.

the Marches, &c. vide Borders.

a Marriage.

Connubium. συζυγία
Matrimonium, συζυγία.
Coniugium, Conuentus apud Iuue.
Copula matrimonij.
Vinçalum iugale, Virg.
Vincula iugalia Thalami, tædæque iugales.
Hymenæi pacto, Lectus iugalis.
Socialis amor.
Nodus iugalis.
Curarum laborisque plenum pistrinum cuidam dicitur.

Mariageable.

Matura Connubio, iuuencula.
Matura coniugio, plenis iam nubilis annis, Apta viro.
Exoleta virgo, quæ est maturæ ætatis
Viri potens, apud Cat iurisconsul,
Matura nuptijs, ὥρα γαμική.
Tempestiua viro, Adulta.
Nobilis apud Virg.
Pubertatis annos egressa,
Virgo iam grandis. Terent,

a Married damsell. a Bride.

Nupta iuncta puella viro,
Quæ fruitur marito,
Coniux, Vxor.

to bestow in Mariage.

Locare mulierem viro, vel virum mulieri.
Filiam nuptam dare, in nuptias, in matrimonium dare.
Locare vel elocare filiam alicui.
Nuptui vel nuptum dare puellam viro, apud Plaut. ἐκδιδόναι.
Iungere virginem, viro, concubino.
Dare, locare in matrimonium virginem,
Admittere gnatam suam alicui vxorem.
Locare nuptum alicui virginem.
Collocare nuptum propinquas suas in alias ciuitates.

to Marrie, to Wedde, to take a Wife.

Contrahere matrimonium.
Connubij fœdus inire.
Gaudere sorte tori.
Inire matrimonium, nuptias.
Nubere, mulierum est tantum.
Vinculis iugalibus sese innectere.
Ducere vxorem, γαμεῖν.
Ducere filiam alicuius.
Ductare aliquam, Terent.
Ducere filiam in matrimonium.
Jungi matrimonio. Dare connubio.
Coniugio vinciri, Dare nuptam.
Matrimonij capistro os præbere.
Iungere, copulari, astringi matrimonij fœdere.
Bene compositum sollicitare torum.
Concipere Thalamos, parare, petere
Incumbere thalamis.
Promittere coniugium.
Deducere sponsam Iuueni.
Coire toro sacro. Coniugio si ui.
Patios hymeneos exercere.
Connubia & hymenæos celebrare.
Multæ vxores in eiusdem viri coeunt matrimonium, Soli de Indis.
Filiam alicuius in matrimonium recipere, ἄγεσθαί τινο γυναῖκα.

Rem

Rem non nouam aggredi ioco dicitur, qui vetulam accipit vxorem seu viduam, Cic. de iudi.

to breake, violate, or defile Mariage.

Nuptam fallere, Rumpere sociale fœdus.
Soluere fœdus iugale.
Lædere fœdera socialia.
Violare iura mariti, Thalamos. Toros.
Temerare venerem maritam Cubile.
Destituere toros iugales, Legitimos.
Sacra mariti polluere. Matrimonii odisse.
Qui mihi coniugij sponsor & obses erat.
Socialia fœdera rumpit.

a Marriner, a Shipman.

Nauta, Nauita, ναυτίλος.
Nauis moderator.
Sulcator ponti.
Gubernator, Proreta.
Nauclerus, Nauiculator, Nauicularius.
Tiphis, quod primis gubernandæ nauis admincula instituerit, generaliter pro nauis gubernatore ponitur.
Nauarchus, princeps, præfectus nauis, quem patronum vocant, a captaine, the master or the admirall of the ship.
Nauarchis, idis, the Admiralles ship.
Classis ductor.
¶ Agere nauem, velocem, classem, triremes onerarias, est gubernare.

a Market, vide a Faire. Markes, vide Tokens.

let this be your Marke, intent or purpose.

Hic tibi sit scopus. Hoc tibi ante oculos propone, pone, statue, constitue ad animum refer, huc mentem intende.
Huc spectet animus tuus, dirige consilia tua, tuas cogitationes ad hunc finem, hoc tibi propositum sit
Mentis aciem in hoc intende.

a Masking visour.

Larua vmbratilis Persona.
προσώπον, σχῆσις.
Facies composita, ficitia, vnde homines laruati, personati, qui ad scientiam faciem, ne aut tenebris scelera perpetrantes, aut lucibus terrorem alijs incutientes, dignoscamus induunt, quemadmodum diebus genialibus agitur.

Masons.

Cæmentarij, Fabri murarij.
Murorum extructores.
Parietum eductor.

a Mat.

Plecta, nonnullis flecta dicitur.
στρώμα, Storea, Matta. Teges.
κάρδοπος. φορμός.

Mates, vide Companions.

Matter or Corruption.

Sanies, ἰχώρ.
Tabo, Tabes, velum.
Pus, πύον. Purulentia.

a Matter of great importance or weight.

Res seria, magni consilij, non exigui ponderis.
Res grauis, difficilis.
Res ardua, multi laboris.

Magni

Magni momenti negotium.
Plena difficultatis res.
Magni, maximi, ponderis negotium, cui cuncta posthabenda sunt.
Res haud parui momenti.
Non iocosa, Res non est parua,
Virg. Pregnans causa.
Dictum propter quod vadimonium deseratur, prouerb.
In quo fine totius causæ cardo vertitur, pondus consistit, res pendet.

cleane from the Matter vide nothing to the purpose.

a Mattresse.

Culcitra lanea.
Accubitum,
Accubita, ἀναλογίσεις.
Anaclinteria, Subadia.
Matiacia, Thuscanica.
Vsus istiusmodi lectulorum Italis & Hispanis.

a Maund, vide a basquet. Meade.

Medo, & aliquorum opinione, Medus.
Aqua mulsa.
Hydromeli, ὑδρομέλι.

as I Meane, after my meaning or iudgement, in my opinion.

Mea sententia, Meo animo.
Secundum animi mei sententiam.
Meo iudicio, Meo sensu, Cic.
Ego de meo sensu iudico.
Vt mihi videre videor.
Mea opiniones, Vt opinio nostra est, Vt mea fert opinio, animus, hæc mihi mens est. Mens eadem perstet mihi. Nec dubia mihi mens est.
Hoc animo fixum immotumq; sedet
Quantum ego nunc corde conspicio meo, vide as I thinke.

a Meane or cause, vide occasion and cause. Meate, vide Feeding. to Meddle with another mans matters.

Curare negotium quod ad se nihil attineat.
Alienas curare, Curare rem alterius.
Alienarum rerum satagere.
πολυπραγμονεῖν.
Domesticorum negotiorum obliuisci, & foris aliena curare.
Desugnare in alieno negotio.
Rebus ad se nihil pertinentibus implicare se.
Laborare de re quæ nihil ad nos pertinet, quæ nos non spectat.
Ingerere se negotijs aliorum.
In alieno choro eidem ponere.
ἐν ἀλλοτρίῳ χορῷ πίδακα τίθησιν, prouerb. dicitur, qui se alienis miscet negotijs, & aliorum sibi vindicat partes, Interponere.
Immiscere se rei alienæ.
Falcem mittere in messem alienam.

Meeke, gentle, tame, milde.

Mitis, ἥμερος, Clemens.
Benignus, Facilis, Mansuetus,
Commodus Beneficus.
Placidus, Placabilis, Lenis.
Candidus, ἤπιος, ὄμμα πῖον.
Blandus, ἤπιος.
Suauis, Benuolus.
Exorabilis, Indulgens.
Benignitatis prodigus.
Leni ingenio, animo.
Singulari morum & mansuetudine.
Singulari lenitate & mansuetudine.
Oleo tranquillior.
Minimè iracundus.
Ad remittendas offensas perfacilis.

Tractabilis homo, Longanimis.
Quicum consuetudinem haud molestam agere.
Facilimis quis amoribus dicitur, qui moribus commodis, venustis, minimeque molestis, sed suauissimis omnibus.
Qui plurimum præ se fert humanitatis.
Supercilio carens.
Quo nemo est vsquam in conuictu incundior, vide Gentle.

to Mete with, or to come against.

Obuiam ire, Prodire.
Obcurrere, Obuiari.
Dare obuiam vel obuium.
Venire obuiam & procedere honoris gratia. ἀπαντᾶν.
συναντᾶν, ὑπαίτιάζειν.
Ire aduerse vel aduersum, apud Ter. in Adelph.
Adire contra Plaut. id est, abibo cõtra, Obuenire alicui, Cic.
Aduersum venire.
Incidere in aliquem.
Offerre aduentum,
Ferre, offerre se obuiam, vel obuium alicui obuius.

Mete, vide Apt.
it is Mete, Conuenient, it Becommeth.
as Mete was, vide as
Mede, &c.
a Mete mate for me.

Meli ingenij homo valde mihi aptus est, mire factus est ad naturam meam.
Vehementer est ad meæ vitæ rationẽ & consuetudinẽ accommodatus.
Conuenit optime cum meo ingenio.

Melodie, tunable musicke and Symphonie.

Consonantia, Modulatio.
Symphonia, συμφωνία.
Harmonia, Concentus.
Cantus, Cantio, ᾄσμα.
Melici, lyricique modi modulli, apud Aus. i. dulces.

to Melt, or to be melted.

Resolui, Defluere, Liquescere.
Loqui deponentale, χέομαι.
Liquifieri Deliqueo, Tabescere.
¶ Liquefacere, liquare, liquidum facere.

the priuie Members, of a man or woman.

Virilia virorum tantum, sed vtrique sexui tribuuntur. Verenda naturalia, pudenda.
ὄδια, Geniales partes, Genitalia.
ἄδια Natura, φύσις.
¶ Menta, Mentula.
Veterum, ὄρχις.
Penis, Colis, vel Colea.
Cauda, Priapus.
μίκκη, πόσθη.]
Verpa, Mutto apud Horat.
ψωφὴ, Balanus, membrum.
Membrum genitale, virile.
Virga, Venerea, πῶγος.
Fascinum, apud Horat.
caulis secundum Seruium καυλὸς.
Hasta venerea, Virga virilis.
Neruus apud Iuue. Mensura incognita nerui, Terentium.
Ruber palus, apud Horat. 1 Ser. Obscœnoque tuber porrectus ab inguine palus.
¶ Membrosus, Mutanearus.
Mentulatus, well furnished.
Penitus, med. prod.
¶ Scrotum, κακίσθη]
Pirga, Culeus, κολεὸς.
Testiculorum capsula, bursa, viduli, sacculus, sinus.

Cole

Colei cole, testes testiculi, notæ significationis sunt: & rei Venereæ opus transigentes dicuntur.
¶ Subigere, Subigitare.
Operari rebus Venereis.
In Veneris fano sacrificare, Catul.
Venereis voluptatibus frui.
Quicquid est puellarum confutuere
Frangere thoros, apud Mart.
Sumere furtiuo gaudia læta thoro.
Consuetudinem cum aliqua habere.
Futuere. Misscere.
κυνδεῖν. Concumbere.
Noscere, Cognoscere, Irrumare.
Inire, coire, Rem Veneream exercere. In Paphyæ deæ mysterijs operari, Subáre, quod tamen propriè porcorum est, quamvis ad alia animalia & homines transferatur.
Admissuram facere, brutis proprium.
¶ Porro mulierum pudenda passim apud authores hisce nomen claturis designantur.
Interfœmineum. Cunnus.
κλειτρὶς κλειτόριον.
Rima à similitudine.
Barathrum fœmineum, apud Mart.
Vulua, tametsi vulgus, existimet, vox inhonesta non est, vterum significans, seu folliculum muliebrem, sic dicta quod partum inuoluat quasi vulua. Ponitur tamen nonnunquam pro ore vuluæ alio nomine loci.
¶ Menstrua, Menses.
τὰ κατάμηνια.
Mulierum profluuium, fluctus, purgatio.

Men, Mankind.

Homines, Æuigenæ, Mortales.
Terrei i, Terrigenæ, βροτοί.
ἀνθρωποι, μέροπες.
Genus humanum.
τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος.
Caput, caro, & anima pro homine quoque ponuntur, præsertim in sacris.
Filij hominum vel Adæ, pro hominibus frequens in sacris, Hebraismus est Humigenæ quod de humo nati sint.

Merry, vide Compassion. Merry, vide Glad. to make Merry or good chære, to be frolicke, to Delight, to take pleasure.

Exhilarescere, Exporrigere frontem.
Plaudere, Iucundari.
ἀνθημέρευ. Cum amiculis se recreare suauibus.
Operam dare rebus ludicris, Virg.
Solnite corda metu, secludite curas.
Curam animo expellere, eruere, eximere.
Leuare pectora diris sollicitudinibus.
Excutere animo sollicitudinem omnem.
Ouare, Orationem agere.
Relaxare animo, & dare se iucunditati.
Cic. Diffundere animos, frontem vtrumque, apud Ouid.
Alacri animo esse, Iubilare.
ἀνθαίρειν. Sustollere manus.
Hilarem hunc sumamus diem.
Luculenter hunc habeamus diem.
Hodiè modò hilarem facere, Terent.
Hilariter viuere,
Fallere curas.
Vino curas abigere.
Explicare frontem, exhilarare.
Ponere supercilium.
Demere supercilio nubem, apud Ho.
Vehementer gaudere.
Animi curas eluere, dilucre.
Curas abigere, soluere, remittere, pellere, ejicere.
Molestas animi curas discutere.
Lætis soluere corda iocis.
Cor illi salue dicitur, qui vehementer exhilaratur.

Secum gaudere, & in ſinu gaudere.
In ſinu tacito gaudia premere. Vide to Liue ſumptuouſly.

Merily, vide Jeſtingly. to Maruell, to Wonder at, to be aſtonied.

Stupere. ἐκπλήττειν.
Stupeſcere. πλήττεσθαι.
Perculſum eſſe, Inhorreſcere.
Facti inſolentis ſtupiditate exhorreſcere. Humanam rationem captiuam ducere, Stupore percelli
Summam hominum admirationem excitare. Cic.
Æſtu quodam in altum admirationē ſtupo:iſque rapi. Bud.
Obſtupere, Obſtupeſcere.
Animo percelli, exalbeſcere.
In ſtuporem abire.
De mentis loco præ admiratione moueri.
Cum ſtupore admirari.
In ſtuporem verti.
Conſternari animo.
In admirationem rapi vel rapere.
Obſtupefieri.
Stupefieri, Suſpicere.
Mirari, Demirari.
Miraculo detineri.
Pendere ab alicujus vultu.
Monſtri raritate obſtupeſcere.
Facere, ſtupere, rapere.
Ad recordationem alicuius animo inhereſcere.
δαίμονος δ' ἴσχει εἰσορόωντα. apud Homerum. Stupor occupat inſpicientem.

a Meſſenger, vide Carrier. Mettall, vide Copper. Mid-day, vide Noone. Might, Strength, Power.

Poteſtas. ἐξουσία.
Potentia. δύναμις.
Potentatus, Imperium.
Virtus, quæ Græcè δύναμις.
Vires, Manus, Robur.
Fortitudo, Vis ſimiliter.
¶ Authoritas, Pondus.

Mighty, vide Strong. with Might and maine, or with all Force and Power.

Manibus, pedibuſque.
Omni conatu, Omnibus neruis.
Toto pectore, animo, conamine.
Extremo conatu.
Magno nixu.
Pugnis & calcibus.
Læua dextraque.
πυξὶ καὶ λαξὶ δεῖν ὀξυτὴ καὶ ἀειτηρά.
Totis viribus. αὐτοκράτωρ.
Summa ope. Summa vi.
Summo ſtudio, niſu, conamine.
Omnibus viribus, Totis neruis.
Velis, equiſque, Remis, equiſque.
Pro portione virili.
Pro viribus, pro virili.
Omni diligentia, vide to Trauell.

Milde, vide Meeke and Gentle. a Mill, a Querne.

Mola. μύλη. Molendium.
Molettina, pro eodem.
Peſtrilla molendum à manibus, Ter. χειρομύλιον.
Mola alata, vel Pneumatica, a Windmill.
¶ Trapes. Trapetum.
Mola olearea.

to Minde, vide Determine. my Mind or opinion is this: this is my Mind or opinion.

Animus mihi eſt.
Hæc mihi mens eſt. ἔχω γνώμην.

Deli-

Deliberatum est mihi.
Sic visum est mihi.
Ita affectus sum. Ita animo est.
In animo habeo.
Ita fert animus.
Quæ nunc animo sententia constat.

his Minde is changed.

Animus mutatus est, à pristina mente & sententia defecit, desciuit, adductus est.
Non sibi constat, labat in sententia, eadem non est, fixa non est, insirma est eius sententia.
In aliam partem se traduxit, priorem opinionem abiecit, sensum deposuit, aliter sentit, & à seipso dissentit. Vide to change.

to make one to change his Minde, vide to Dissuade. to keep in Minde, vide to Remember. to put into ones Minde, Head or braine.

Suggerere, Indere.
Subijcere, apud Terent.
Infacire verba, to stampe in.
Immittere in pectus humanum.
Instillare, metaphoricè, pro suadere, vtrumque apud Eras.
Ingerere, Insusurrare.
Inspirare, Inijcere.

I am troubled in Minde, out of Minde, Vide Forgotten.

Sum in mentis perturbatione.
Non sum compositæ mentis, aut compositus.
Sum turbidus, vel turbatæ mentis.
Non sum mecum, quod vulgo vixque Latinè dicimus.
Sum male depositus.

a Minister, vide Preacher and Priest. a Ministrell, vide Piper. a Misbegotten, vide a Bastard. Miserie.

Miseria, calamitas, acerbitas, duritia, duities, Vastitas, Vastities, Vastitudo, vexatio, oppressio, perditio, corruptio, consternatio, consumptio, infortunium, exitium, damnum, detrimentum, infœlicitas, difficultas, egestas, paupertas, inopia, penuria, pernicies.

Miserable.

Miser, miserabilis, infœlix, pauper, inops, abiectus, consternatus, spretus ab omnibus, occidit, perditus & fere extinctus est, delectus est in miserrimam vitam, summas miserias, calamitates perpessus est durissima quæque, acerbissima quæque, miserrima quæque, postrema quæque tulit, sensit.

Mischieuous, vide naughty. Misfortunes, contrary things, aduersitie.

Res aduersæ, Contrariæ.
Turbidæ, Afflictæ.
Tristes, Perturbatæ.
Labefactatæ, Quassatæ.
Res desperatæ, Desperatissimæ.
Res asperæ, Dubiæ.
Languidæ, Molestæ.
Fractæ, Fessæ.
Fatigatæ, Tepidæ.

Attritæ, Diminutæ.
Comminutæ, Invalidæ.
Sic fata ferebant.

a Matter millıked of

Res reprehensa, palàm exagitatur, vituperatur, accusatur, reprehenditur, damnatur, accibe notatur, in famia notatur, improbatur.
Sermones ea de re minus commodi sunt, parum honesti, dissipantur.

to Mille, vide to Faile. great Mysteries, vide Secrets. a Miter, vide Bishops Miter. Mitigated, vide Allwaged. to Mocke, to Jest or Scoff, to Flout, to Laugh at, to Scorne, to Delude.

Nugari, Connugari, Ludere, Iocari.
Nugas agere, Tractare joco.
Afferre Iocum sales.
Ludicra rebus seijs miscere.
Iocari festiuissimè.
Indulgere festiuis jocis.
Toto dicere. χλεύάζειν.
Facere cauillari. Ut banum esse.
Affluere lepore omni.
Salibus uti. χαριοτίζεσθαι.
Alludere. σκλοσύειν.
Lepida verbanitate uti.
Ioco quempiam aspergere.
Sale salsissimo ludere.
Festiuo sale, comico lepore dicta temperare.
Connugari, Agitare sales.
Dicteria falsa dicere.
Indulgere festiuis jocis.
Tractare jocos.
Iocari festiuissimè in quempiam.
Salibus ludere.
Miscere sales.
Tangere conuicio, scommate.
Iactare scommata.
Agere scommatibus.
Tangere absolutè.
Ridicula dictis excitare cachinnos.
Ludicris risum mouere Sardonium.
Ridere, Irridere.
Deridere, Derisui habere pro delectamento habere.
Risui habere, ὁ γέλωτι ποιεῖσθαι.
Ludibrio habere, to delude.
Subsannare, Obaudire.
Despectui habere.
Ludibrio afficere.
Ludificare vel ludificari. Illudere.
Linguæ jaculis fagittare.
Vocis numium indulgere naribus, apud Persium.
ἐκμυκτηρίζειν. Insultare.
Naso suspendere.
κατεγελᾶν, cum genitiuo.
Facere ludos. Agere lædorijs.
Democritico. Sardonio risu sufflare.
Aceto perfundere, apud Horat.
Conuicijs proscindere, insectari, figere, flagillare.
Sannis, Risu Sardonico aliquem excipere.
Scommate percellere vel io.
Dicaci ferire lingua.
Morsibus impetere.
Ore & dente petere.
Lacerare conuicio.
Convicia jactare.
Risibus quicquam prostituere.
Dicacitate mordaci proscindere.
Ronchisonis scommatibus obstrepere.
Lædere scommate, ludibrio, verbis.
Acriter inclamare, apud Plaut. pro conuicijs & clamoribus insectari.
Mordaci flamine quempiam petere.
Plaustra scommaton jaculari in aliquem.
Stringere, quasi gladium bis acutum male.

maledicentiæ linguam.
Plaustra conuitijs plena vel onusta exonerare, in aliquem effundere.
Mordaces eructare cachinnos.
Conuitijs vel dicterijs lacessere.
Conspuere metaphoricè.
Conniciari, ἐμπτίζειν.
Naso suspenso subsannare.
συμπαλίζειν, Ostentui habere.
Medium ostendere vnguem, digitum.
Ronchis & cauillis eludere.
Per lasciuiam eludere, ἀκροφᾶν.
A tergo instar Ciconiæ pinsere.
Auriculas tendere, adsuere.
Cornua tollere.
Manus addere, apud Plaut.

a Mocker, a Jester, a Scoffer, a Scorner.

Irrisor. Illusor, Subsanator.
Os infrœne, petulans, maledictum.
ἀχάλινον στόμα.
Maledictus, Cachinno.
Democritus, Cacophanta, Ozimi fator, prouerb. Sannio, onis.
Dicax, Diaculus, Irrisor.
Salsissime ludens.
Scommate percellens vario.

a Mocke, a Scoffe, or a Jest, a Scorne.

Dicterium, Sales.
Sales, Risus.
Scoroma, γέλος. λοιδορία.
χλευασία, Dicax sermo.
Lidotia, πῖσος.
Iocus, Ludus.
Cauillum, Cauilla.
Facetia, falsaque irrisio.
Ludibrium, Histricis sera.
ὑσπιγές.
Acerum pro dicaci mordacitate, apud Horat. Græcus Italo persusus aceto.
Verborum ludicra.
Dicacitas.
Dicacitas, Facetiæ.
Vrbanitates Silli, Sahna.
Sales, quales Cicero cum suo Bruto Pomponioque solet agitare.
Mœsonica dicteria.
σκωπτικὴ μιμονικὴ.
Derisio.
Illusio, Derisus.
Cachinnus, Ridiculum.
Subsannatio.

Modestie, vide Sobrietie.

Moist, Danke, Wette

Madidum, Irriguum, Humidum.
Aquitium, ὑγρότης.
Humectatum, Vuidum.
Vdum seu hudum per aspirationem.
Vliginosum, to make moist, vide to water the ground or garden.

to Molest, vide to Vexe.

within a Moment, in the Twinkling of an eye.

In puncto temporis, ἐν ἀτόμῳ.
στιγμῇ χρόνου, In momento.
Et apud Persium, Momento temporis, ἐν ἀκαριαίῳ τοῦ χρόνου.
Punctò mobilis horæ apud Horat.
In oculi nictu, velictu.

to go a Mumming.

Mommos agere.
Laruis ob ambulare conuiuia.

Mony, substance, or wealth

Pecunia, χρήματα.
Res, Nummi.
Æs, quod ex ære plerumque sinunt pecunia.
Æs obsignatum, & apud Horat.
Nomisma, numisma.
Res pecuniaria, nummaria.
Fortunæ Bona.

without Mony, poore, Beggerly

Pauper, Inops.
ἀχρήμων, ἀχρήματος. id est, sine pecunia,

cunia, cui deest nervus rerum agendarum, & is dicitur zonam perdidisse, prouerb. vide beggar.

rich in Money.

Bene nummatus est, bene paratus a pecunia, instructus à pecunia, abundat nummis copiosus est à pecunia, minime pecuniam desidet.

Multum habet in area, refertus est pecunijs, pecuniæ illi multum est, diues est, multum pecuniæ possidet, magnam auri vim argentiq; possidet, in numero habet.

to become a Monke, or frier.

Implicare se instituto monastico.
Induere monachum, cucullum.
Simulatæ religionis habitum suscipere.
A vano huius mundi consortio separare se.
Monachatum capessere.
Inscribi albo monachorum.
Caput obuincire cucullo.
Se dedere, deuouere monasticæ vitæ
Nomen dare Francisco, Dominico, Guilielmo, &c.
Abrenunciationem sæculi profiteri.
Monasticis ineptijs initiari.
Renunciare, abrenunciare sæculo.
Mancipare, dedere se religioni hypocriticæ.
Solitariæ vitæ se obstringere.

the Moone.

Luna, σελήνη.
Titanis, idos, id est, filia Titani
Latona, pro luna ponitur, apud Statium.
Lucina, Phœbe.
φοίβη. Phœbi soror, consors.
Delia, Diana.
Noctiluca Cinthia quod quasi diem noctu efficiat vt scribit Cic.
Moderatrix noctis apud Stat.
Menea 2. Machab. cap. 12. id est Diana, lingua Persica.
Tithonia, Tithoni coniux.
¶ Nouilunium, Neomenia.
Noua luna, the new Moone.

Moreouer, Neuertheless, Furthermore.

Accedit his, Accedit huc.
Eodem accedit.
Addere insuper. Adde quod.
προσήκειν τὸ τοῖς προγεγ.
Accedit ad hæc, vide furthermore.

More then enough.

Plus satis, Plus nimio.
Plus quam par est.
Amplius æquo.

the morni g or Dawning of the day, vide Earely.

to Morrow.

Cras, Crastinus dies, ortus.
Crastina Lux.

a Morsell, vide a Bit, a Peece.

in Morsels or gobbets, vide peece meale.

to Mortifie his minde, vide to represse his lust, at the Most.

Vt multum, Vt plurimum.
ὡς τὰ πολλά. Ad summum.
Cum plurimum.

to take away, to rub off the Mosse.

Muscum ferro distringere.
Eradere muscum apud Columellam vtrumque, Emuscare.
Depectere frondium canitiem.
Depellere

Depellere ſitum.
¶ Emuſcari pro muſco ſeu Tanugine liberari, Colu.
Oleæ purantur, & emuſcantur.
Cui contrarium Muſcari i. obduci muſco.

a Mother.

Mater, Genetrix, Parens.

a Mother of many children.

Multos ex ea filios genuit, ſuſcepit tulit.
Complures ex ea filij nati ſunt, filios ei peperit multos.
Ita fœcunda vxore vſus eſt vt filijs aucta ſit multis.
Vt filiorum multitudine abundauerit.

to moue, to Stirre.

Mouere, Commouere aliquem,
Aſſiliunt imi fluctus à gurgite ponti.
Ventis agitantibus æquora.
Non eſt æqualis rabies continuuſq; furor.
Iuno freto torquet.
Pelagus torrentibus inguit vndis.
Vada penitus permoua ſtrident.
Mox remeat gurges, tractoque relabitur æſtu.
Fertque refertque fretum.
Feruet ſpirantibus æquor ventis
Caſu concuſſus amici.

a Mound, vide a Hedge. to Mourne, to Lament, to Waile, to be Sorrowfull or Sad.

Gemere, Singultire
Promere gemitus, ſingultus ex imo pectore.
Facere, ducere gemitus, Virg.
Ingemere.
Ex alto corde longa trahere ſuſpiria,
Premere gemitum ſub imo pectore.
Laniare animum doloribus.
Locum miſeris querelis implere.
Luctibus tabeſcere.
Rumpere, Lacerare. Scindere.
Abſcindere ſinum, veſtem, Tunicam
Vide Lament.

continuall Mourning.

Conficior lachrimis, luctu conſumor contabeſco, modum lugendi nullum facio, finem lachrimis non impono.
Lachrimis me dedo, nunquam abſtineo, vberrimus eſt meus fletus, aſſiduæ lachrimæ, perennes.
Nunquam non lugeo luctum nunquam intermitto, non dimitto, non omitto, totus in luctu verſor, comes mihi vbique luctus eſt.
Perdunt me lachrimæ, nunquam non lachrimis hument oculi.

Mourning, Complaining, Lamenting.

Luctuoſus, Mœſtus.
Luctiſonus, Luctifer.
Dolorifer, Lamentabilis.
Lachrymabilis, Lugubris.
Querulus, Gemibundus.
Lachrymoſus.

to Mowe, to cut downe corne or graſſe.

Meſſem maturam falcibus incidere.
Metere, ſecare, ſegetem, θερίζειν.
Secare frumenta, falce ſuccidere.
Sicilire prata, apud Plinium & Var. quæ feniſeceæ præterierunt, ſecare falcibus conſectari.
Decerpere meſſes.
¶ Herbas cedere.
Farra reſecare falce.
Falcibus ſubſecare herbam apud Columellam, χορτοτομεῖν

Much or many.

Multa, πολλὰ πλείστα.
Plæraque, Plura.

Pluria-

Pluria, Complura.
Compluria. Plurima.
Quamplurima, & non complurima.
Diuersa, Multiplicia, Varia.
Mille hominum species & rerum discolor vsus, apud Persium.
Sexcenta sunt quæ memorem, apud Plautum.
Certus numerus est pro incerto.
¶ Plærique, Multi, Quamplurimi.
Bene multi, pro plurimis apud Asi-Pol. Bona pars hominum, pro magna pars seu plerique.
Complures, singulari carens sicut & compluta in neutro genere pluraliter.
Quos non vna vehat nauis, vt habet prouerbium.
Iuuenesque, senesque.
Maximi minimique.
Parui & ampli apud Hor. Great & small, young and old.

Much, Ouermuch, Exceadingly, very Much.

Vehementer, Multum.
Plurimum, Valde.
μάλα, μεγάλα, λίαν.
Mirè, Mirificè, Oppido.
Mirum in modum, Obnixè.
Διαφερόντως μάλιστα, Apprimè.
Cum maximè, Admodum.
Supra modum.
Iterum atque iterum.
πάντων τῶν ὑπερβολῶν τος.
Præter modum, apud Cic.
Mirandum in modum
Vltra modum Maioremin modum.
Modis omnibus,
Immodicè etiam atque etiam.
Impensè, Impensissimè.
Impendio, Eximiè.
Effusè, Effusissimè.
Magnopere, Summopere.
Quam Maximè, Maximopere.
Maximè, μάλιστα.
Nimiopere, Plusquam satis.
Efdictim, apud Plaut.
Plusquam valdè, κάρτα.
Nimium, Nimis quam.
Bene, apud Terent.
Cic. Benè magna caterua i. valde magna, Vniuersè.
Grauiter pro multum, apud Cic.
Perinde, i. multum secundum Valla.
Multis modis.
Ter, Terque quaterque.
Perquam multum, Vltra,
Misere aduerbium.
Magnificè, Singulariter.
Sanè, Sanè quam.
Ita pro valdè, apud Terent.
Apprimè, Perquam, Inprimis.
Oppido quam, Non parum.
Non vulgariter, Egregiè.
Adeò, Longè.
Haud mediocriter.
Insigniter penult. producta.
Insigniter.
Vt & quam per interrogationem idem pollent, sicut Tantopere & quantopere.

twise so Much.

Duplus, Bis tantus.
Alter tantus, pro quo Cic. dixit.
Duabus partibus maior.

to Multiplie, vide to Augment.

a Multitude, a great number or company, an Assembly of people.

Caterua, Manus, apud Virg.
πλῆθος. Chorus.
Corona, apud Horat. pro conuentu hominum circumstante.
Cœtus, Turba.
Turba miscellanea, confusa, colluuies hominum, Apulcio dicitur in Metamorphosi.
Conuentus, Conuenticulum.
Plebs, Populus.

Multi-

Multitudo. Frequentia.
Concio, Conciliabulum.
Numerus, Congregatio.
Colluuio, vel es.
Concilium. Si præterea ad exercitū vimque armatam, sermonem detorqueas, sequentia Vocabula instituto deseruient.
Cohors, Turma.
Phalanx, Exercitus.
Acies, Cuneus, Globus.
Ordo, Glomeratio.
Agmen, Legio.
Copia tam in singulari quàm plurali numero.

to Murther, to Rob.

Latrocinari. λῃστεύειν.
Viatores trucidare.
Vias obsidere.
Prædare. Deprædari.
Grassari. Obuias spoliare.
Ex cæde viuere, to liue by robbing and murthering.

a Murtherer, a Robber.

Latro, Latunculus.
Latrocinator, Grassator.
Sicarius, Patricida.
Hominum jugulator.
Isauricus, à vitio gentis.
Obsessor viarum.
Ex cæde, ex rapto viuens.
Graffator, Prædo, onis.
Prædator, Raptor, Direptor.

to Murmur, to grudge at a thing.

Murmurare.
Muginari, apud Lucil.
Admurmurare, apud Cic. pro tacito quodam murmure, non plana voce improbare id de quo agitur.
Murmillare, apud Plaut.
Mustare. μυζειν.
Musitare Mutire.
ψοφυζειν. Facere susurrum,
Obtrepere. ἐπιψιθυρίζειν.
Recalcitrare sermonibus.
Obloqui, Obgannire.
Contradicere, Obmurmurare.
ψοφύζειν. Submurmurare.
ὑπομορμύρειν. Responsare.
Oppedere. Occinere.
Strepere, Fremere.
Submissa voce loqui.
ὑπηχεῖν. ὑπηλίζειν.
Submissitare. Obacerare.
Reclamare, Refragari.
Contrarium dicere.
Repsicare vulgò dicitur.
Summissim expostulare, vt est seruorum erga dominos, Bud.

to Muse, to Deuise, to imagine, to consider vpon, to study, to thinke vpon.

Animo corde volutare.
Animo voluere, versare.
Mente pertractare, euoluere.
ἐπινοεῖν. Cogitare.
Animo reuoluere, repetere.
διανοεῖσθαι.
Animum nunc huc, nunc illuc voluere.
In memoriam versare.
ἐν θυμῷ βάλλεσθαι.
Animo cogitare.
Hoc equidem ducebam animo, rebarque futurum.
Pensitare factum.
Pensiculare rem.
Perpendere, Expendere causam.
In mente rei circumstantias negotij difficultatem ponderare.
Recolere, Æstimare.
Recogitare. Reputare.
Repetere secum.
Reuoluere. Retractare.
Cogitare cum animo, vel in animo.
In mente cogitatione versare, agitare.

Ad

Ad rationem vocare. Vide to Examine.

Mushrums, vide Toadstooles.

a Muskle, a Shel-fish.

Concha, Conchilium.
Conchile genus piscis firmiori testa clausi.
Ostrum. ὄστριον.

to Muster men in the field.

Agere vel habere militum delectum.
Recognoscere turmas equitum.
Exercitum recensere, lustrare.
Ἐπιδείκνυσθαι. Monstrare.
Milites recolere numerum. Soli.
Inualidos atque imbelles demittere.

to put out of wages.

Ære diruere. φαίνειν. ἐργᾶσθαι.

the Mutabilitie of this world.

Quæ sit fortunæ vicissitudo, quæ mutatio, qui fluxus rerum humanarũ, quam varia tempestate iactetur hominum vita, cogitate, animad uertite, attendite, examinate, perpendite.

to dare not Mutter or whisper.

Ne hiscere quidem audere.
Ne mi quidem facere.
Non audere mutire, labia deducere.

N

Naked, vncouered.

Nudus. Nuda corpora deposita veste.
Senecta nuda.
Ferro nudo concurrere.
Posito velamine, Sine veste.
Nudus membra.
Nuda pedem, nudos humeros infusa capillos.
Nuda superfusis tingamus corpora lymphis.

to Name, to giue a Name.

Nominare. Appellare.
Vocare, Dicere.
Nomen ab vrbe ducere, trahere.
Inscribere, Nuncupare.
Citare nomenclaturam.
Indigitare, apud Macrob.
¶ Indere, imponere nomen.
Denominare, Donare nomine.
Indere nomina patrum.
Majorum nomina posteris tribuere.
Nomen dare, ponere, sumere, facere, imponere, referre, figere, parare, tribuere, addere, ducere, ferre, trahere, gerere, habere, tenere.
Dici nomine suo. Genitoris nomine figurare, nuncupare.

to haue an ill Name.

Pessimè tibi omnes dicunt, turpissimè de te loquuntur, turpia quædam atque innonesta in te conferunt.
Valde te exagitant, iactant, accusant, carpunt, vellicant.
Omnes tibi grauissimè obtrectant, de tua existimatione multum detrahere conantur, liberrimè inuehuntur in te, nefaria de te dissipãt, disseminant, maledictis te onerant grauissimis.
Maledicta in te conferunt, congerunt, conijciunt.
Ita de te loquuntur, vt honori tuo labem inferant, aspergant maculas, tenebras offundunt, vt honorem tuum turpi labe inficiant.

a good Name, vide Good.

a Napkin, or handkerchiefe.

Mantela, ſeu mantile.
Mantelium, χειρόμακτρον.
Vide Handkercheife.

By Nature or by Art. one of my Nature or diſpoſition, vide a meete mate for mee. Whether Nature or Art giueth Iudgement, I know not.

Nondum planè conſtitui, nondum ſatis habeo conſtitutum, deliberatum, exploratum, explicatum, certum, naturæ ne munere an diſciplinæ beneficio iudicium contingat.
Iudicij præſtantia, excellentia, vis, ſubtilitas vtrum à natura, an ab arte ac diſciplina proficiſcatur, contingat, manet, naturæ ac priuilegio concedatur, an ſit ab arte ac diſciplina petendum.
Vtrum is qui rectè iudicat, qui optime iudicio vtitur, qui iudicio valet, præſtat, excellit, facultatem habet optimè iudicandi, iudicio abundat, naturæ debeat, an arti.
Bonum illud acceperit à natura, an hauſerit à ſtudio, ab arte, à diſciplina.
Naturale, ne bonum ſit iudicium, an potiùs in ſtudio, arte, diſciplina, doctrina, ratione ſitum, ejuſmodi, quod doctrina tradatur, à præceptis ducatur, à magiſtris diſcatur.

Naturall, that is naturally giuen, or ingendred in a thing.

Natiuum. συγγενικον.
Naturale, Innatum.
Ingenium. ἐγκέφαλος.
Cum nutricis lacte errorem ſuxiſſe videtur. Cic.
Natura hic inſtinctus eſt.
Hominum mentibus diuinitus inſeuit Deus. Ita viſum naturæ.
Inſitum naturæ, Geniuum.
Natura, ex natura.
Omnium animis affixum.
Naturæ quodam impetu.
Ita fert natura.
Naturæ impulſu.
Natura indidit atque inſeuit.
Inolitum atque impreſſum affectibus humanis, apud Ambro.
Ingeneratum. Natura ingeneranit.
A natura inſitum, inditum:
Natura, vel à natura comparatum.
πέφυκεν, attributum, adiunctum, congenitum, hæreditarium.

against Nature.

Inuita Minerua, apud Cic.
Repugnante natura, & aduerſante.
Refragrante ingenio.
Belligerari, pugnare cum genio ſuo.
Obluctari Mineruæ.
Vim naturæ atque ingenio afferre.
Operas ab ea exigere qui eis magnopere grauatur.

Naughty, wicked, Vngracious, miſchieuous.

Dyſcolus, Improbus.
πανοῦργος.
Ex omnium hominum conſortio deturbandus.
Prauus. κίβδηλος.
Peruerſus. Pernicioſus.
Impius, Sceleſtus.
Nocuus, Scelus, Scleroſus.
Exitioſus, Facineroſus.
Peſtifer. ὄλεθρος.
Peſtilens. Nefarius.
Peſtis, metaph. ſicut ſcelus.
Flagitioſus. Malum.
Nequàm homo.
Nefandus.

Quo

Quo nihil in toto orbe peſtilentius.
Sceleratus. Lues.
Internecio. Ab ingenio improbus.
Execrabilis. ἀϑεος.
Homo flagitiorum ac ſcelerum omni genere inſignis. Aub.
Reprobri numiſmatis.
Mali commatis.
πονηρὸν κόμμα τος.
Comma enim genus numiſmatis eſt vtiliſſimi, vt nunc quoque vulgus loquitur.
Vir ſceleris, in Biblijs ſacris.
Bipedum nequiſſimus. Niger.
Sacer homo, apud Hor.
Inteſtabilis & ſacer eſto.
Male ſibi conſciius, quem culpa redarguit ipſa.
Inquinatus, vita omni.
Scelere ante alios immanior omnes, Virg. Flagitioſiſſimus.
Sceleratiſſimæ, ac deploratiſſimæ vitæ.
Χειροποιητὸς.
Vitam ducens inquinatam flagitijs omnibus.
Coopertus flagitijs, facinoribus, ſceleribus neſarijs.
Profligatus homo, ſceleribus perditus rapinæ, facrilegij nullius conſcientiam ſibi faciens.
Fatalis conſcientiæ, Malignitate conſuſus.
Contaminatiſſimus.
Scelerum conſcientia territus.
Omnium facinorum genere contaminatus.
βαρυλόγος.
Admiſſi piaculi conſcius.
Deſperatæ ſalutis.
Conſcientia conuictus.
Vitam ducens flagitioſam.
Nocentem & conſciam habens animum.
Scelere ante alios immanior omnes.
Deploratus.
Deploratæ mentis. Vide Wit-ked.

to come to Naught, vide to Decay.

the Naughtieſt fellow that liueth.

Homo nihili.
Omnium nequiſſimus.
πυλαίστατος.
Popularis, Ignobilis.
Futilis. Leuis.
Vulgaris. Plebeius.
κόπριος. ῥύπ.
Nullius pretij homo.
ἀπόκοπος. Homo nauci.
Nullius frugis.
ἀκέλεστος. ἀδόκητος.
Nullius penſi. Deſpicatus.
Deſpectus. Vilis.
Viliſſimus. ϑεώμητος.
Abiectus. πανδοκεύς.
Nullius æſtimationis, neque tu.
Homuncio Homúlus.
Iners, Invtills.
Ficolnus, Encyclius vir.
Invtilior blaeo. Inglorius.
Obſcurus. Rejectus.
Expunctus, ſuffragio excluſus.
In animo redactus.
Non laudandus.
Ne ligula quidem dignus.
Pannus obſitus.
Parmoſius. Saccus.
A conſortio humano prorſus vel merito ſegregandus, Not worthy to come into honeſt mens cõpany.
Dignus in quem conſputur, canes mingant.
Dedecus publicum. Infimæ ſortis.
Abiectæ ſortis homo.
Contemptitius.
Sceleſtus, Scelerosus.
Contemptus, Contemptiſſimus.
Reiſculus. Deſpicabilis.
Extremæ claſſis.
Infimæ notæ. Imi ſubſellij.
Homo treſſis, ſemiſſis.

Sale

Sale emptum mancipium.
De lapide emptus,
Naca, Vappa.
Concha dignus, prouerb.
Numerus o. A Cipher.
Qui nullo est numero haberur, nullo loco non est in albo.
ἀνήριθμος.
Cuius existimatio obsoleſcit.
Cuius, ἄπειρ τῶν μαγείων ὑδὶς λόγος.
Pannus lacer, prouerb. A rotten clout or ragge.
ῥάκος πολυγράδες.
Ciceris & nucis emptor, apud Horatium in arte poët.
Qui apud omnes venit in contemptum.
Ab omnibus, derisus atque conſputus.
Diabolaris, Faſtiditus.
Numerum augens.
Male paſſim augens.
Studioſus ſiniſtri.
κακὸς, ἀκακὸς.
Mala fama grauiter apud exteros laborans.
Scopa diſſoluta.
Grauis, inuiſus, exoſus, omnibus
Infamis, Mali nominis.
Malæ famæ, Execrandus.
Λυσίνυμος, Terræ inceſtina.
Telluris onus, inutile pondus.
Abdomini natus ſuo
Fruges conſumere natus.
Opus nauis, ἄχθος νεώς.
Triboli homo.
περιόδιος, αἰθρώπιος.
Bos vel hircus Caricus.
Homunculus ex Caria.
αἰθρώπιος ἐκ καρίης.

to ſet Naught by, to eſteeme nothing to make no account of.

Parui pendere, ducere.
Parui habere.
Poſtremo loco ponere.
Contemptui habere.
οὐδ' ἑλίγου ποιεῖσθαι.
Pro nihilo habere.
Hecte aliquem facere.
Pro nihilo ducere.
ἐχελεῖδαι, Nihil facere.
ἐξυδένειν ἢ ἐξυδενεῖν.
Nihili pendere, Nihili ducere.
Viri pendere, βλακεύειν.
Flocci non facere, vel flocci facere.
ἐν μηδενὸς λόγῳ τίθεσθαι.
Nauci ſeu pili non facere.
Contemnere præ ſe.
Minimi, immo ne huius quidem facere demonſtrando rem vilem
Inſtar fumi fungique putidi auerſari.
Non magni pendere.
In contemptiſſimis ducere, Eraſ.
In paruis, in minimis ponere.
Tanquam ſtercora reputare, æſtimare, in ſacris literis.
Seu putamina, ciſſam glandem, vitioſam nucem prorſus aſpernari.
Aſſis, dupondij, ſeu teruncij non facere.
Quatuor obolis non æſtimare.
Negligere, Nihil penſi habere.
Nullam alicuius habere rationem.
Nauci facere, Abominari.
Non laborare.
De quorundam morſu noli laborare Eraſ.
Nihil morari. Not to care not to paſſe for, οὐ φροντίζειν.
Leuiter parumq; curare, nihil curare
Nec ſuperos morari, nec inferos, vt vulgo dicitur, neque Deum neque homines reſpicere, To care neither for God nor Deuill, vide to deſpiſe.

Neare, vide By.

Neate, Cleane:

Parui æſtimare.

Purum, Terſum, Sincerum.

Imma-

Immaculatam.
Sine labe, macula. Vide cleane.

as Nœde did require, or as nœre was, as it was conuenient.

Vt æquum fuit, Vt tulit ratio.
Vt decebat, Vt par erat.
Vt decuit, ὡς τὸ ἔικος.
Vt conueniebat, expediebat.
Vt res popolcit, tulit exegit.
Vt res postulauit, desiderauit, expetiuit.
Vt oportuit, necessarium erat.
Vt necessitas tum temporis exegit.
Vt instum, dignum consentaneum rectum erat.

Nœdy, vide Poore.

it is Nœdfull or it must nœdes be, vide it must be done.

I haue no Nœde of your counsell.

Non egeo, non indigeo tuis præceptis, admonitionibus, consilijs.
Supernacanea sunt, parum vtilia, nullius momenti, emolumenti, minime necessaria tua consilia.
Locum apud me non habent, à me non requiruntur, non desiderantur, non expectantur tua præcepta tua mihi monitis nequaquam opus est.
Tuis carere monitis facile possum

a Nœdeleſſe excuſe.

Supernacanea fuit apud me tua excusatio.
Officium excusandi sine causa suscepisti.
Non erat cur te excusares, causam excusandi nullam habuisti,
minime necessaria fuit excusatio tua.
Tuam excusationem non desiderabam, non requirebam, non expectabam.

a Neighbour.

Proximus, Propinquus.
Vicinus.

Negligent, Careleſſe, Slothfull

Indiligens. Supinus.
Oscitans nomen.
Dormitans, Oscitabundus.
Remissus, Negligens.
Obliuiosus, Forgetfull, Curio.
Elæthro qui biberit flumine.
Obliuionis campus proverb.
λήθης πεδίον.
Lætheo rore soporatus.
Qui proprij etiam nominis obliuiscitur.
Qui maltam mandragoram biberit.
Dosium filiarum Danai, vide Idle.

Negligence, Slothfulneſſe, Careleſneſſe, Slowneſſe, or Slackneſſe.

Neglectus, Obliuio.
Negligentia, Incuria.
Indiligentia. Inconsiderantia.
Inconsideratio, Inconsulta ratio.
Incogitantia, Præcipitantia.
Oscitantia. Somnolentia.
Torpor, Supinitas.
Segnitas, Segnities, & Segnitia.

Negligently, Slackly, Slothfully.

¶ Languidè, Remissè.
Ignauiter, Neglectè.
Frigidè, Oscitanter.
Defunctoriè. Supinè.
Segniter aduerbia, ἀοκνηρῶς.
Vide Slothfulneſſe.

Certue

Vertue Neglected of many, despised.

Probitas integritas, probati mores.
Vita illa quæ cum virtute traducitur, à paucis hodie probatur colitur, amatur.
Pauci sunt qui probitatem colant, amant, sequantur, probitate delectantur.
Parui fit hodie probitas morum & integritas, qui suum studium in probitate ponunt, pauci sunt, repertiuntur, numerantur.
Paucos quos inuenias.

Nest, vide Womanlike. to make or build a Nest.

Nidos componere, comportare.
νοσσὸν, κλίαν, ἐν ἐλάτῃσι ἰανεῦσαι.
Nidulari.
Componite nidos, æstus non semper fuerit, vt Hesiodus scribit.
Nidificare, νοσσεύειν, νεοττεῦν.
Nidum ponere.
Constituere, congregare nidum
Nidificare, vnde auiculæ nidificant.
Hirundo lutum sub trabe celsa fingit opus.
Auis in Ramo tecta laremque parat.

a Net to catch Fish or Beasts.

Rete, Pelagia, ἀμφὶς.
Funda, verticulum, a casting Net. à vertendo secundum Vallam.
Tragula, Sagena, Reticulum.
Sagenula, Cassis, Laqueus.
Lina pluraliter pro retibus, apud Poetas.

to Knit, to set Nets.

Retia nectere, tendere.
Ponere plagas.

Neuer.

Nunqam, Ad Kalendas græcas.
Cum mula pepererit.
Cum Nibas occyssauerit, vt habent prouerbia.
Quum duræ quercum sudabunt roscida mella, aurea mala ferent, Virg.
Cum locustam Lucam bouem peperit vt refert in suis Chiliadibus Erasmus ex Ennio.
Nullo tempore.
μήκοτι εἰνάετες.
Vbi mus ælurum deuorauerit.
Postquam sursum fluxerunt omnes, & multa id genus alia.
Toto non amplius ævi.
Anno magno Platonis.
Post longum annum Platonis.

Neuertheless, vide But and moreouer. New, Fresh, Taller.

Recens natum. Musteum.
Recens, Nouum.
Νέον, Nuperum, νεόγονον.
A follibus, quod aiunt, calens.
ἀπ' ἀκμοφυείων.
Ab ipsa dum calens officina æraria-que fornace productum, metaphora à fabris ferrarijs sumpta.
Ab officina madens, recens, Eras.
Nouicius, Nouellus.
Neotericus.

a New yeres gift.

Strenæ, Strenulæ.
Natalitia dona.
Saturnaliorum munera, quæ in Decembri mitti solebant.
Apophoreta quæ in anni initi circa calendas Ianuarias referebantur ac remittebantur.

to giue or send a New yeres gift.

Nouo ineunte anno domum, munusculum mittere.

Initio noui aduentantis anni ſtrena, ſtrenua exhilarare amicum.
Fœlix anni precari initium, fœliciorem ſucceſſum, fœliciſſimumque exitum.

euill Newes.

Rumores de illo duriores erant, aduerſa quædam de illo erant allata, nuntij venerant triſtes aduerſarij, infauſti parùm commodi minimè læti, parùm ſecundi.
Granior de illo fama peruenerat, diſſipata erat, peruulgata.
Duriora quædam, grauiora erant ſignificata, iactabantur, ſermonibus diſſipabantur.

Next to beggers doze.

In eum locum deductus eſt, eo deuenit, eo redactus eſt miſeriarum, in eas coniectus eſt anguſtias, eo redactæ ſunt fortunæ ſuæ, id eſt, à fortuna deiectus, detruſus, deturbatus, eo cecidit.
Vt vade viuere non habet, vt ei ad victum neceſſaria minime ſuppeterent, vt inopia premeretur earum rerum ſine quibus vix, aut ne vix quidem hominum vita ſuſtentatur vt ea deſideraret, ea requireret, quæ viuendi neceſſitas poſtulat, atque exigit, vt ijs rebus deſtitueretur, careret.
Abijs rebus eſſet imperatus, earum rerum eſſet inops, egens, ea illi deeſſent, ea illum deficerent, earum rerum inopia laboraret, ſine quibus ægre viuitur, vel potius nullo modo viuitur.

a Nigard, vide Couetous.

Nigh or by.

Vicinus, Propinquus
Finitimus, Conterminus,
Contiguus, Confinis,
Coniunctus.

Nigh at hand.

Propè, Proximè.
ἐγγύς, Cominus, Sub.
Deprope, ἐγγύθεν, Pone.
Pone ſubire, to follow behinde.

the Night.

Nox, νύξ, Tenebræ, Erebi.
Tenebrarum tempus.
Ponto nox incubat atra.
Tempus quo cuncta ſilent.
Vmbram terræ definiunt Philoſophi ſolis priuationem.
Mater Eumenidum finitur, Virg.
Titanis vocatur Statio.
Somni genetrix, Sol.
Nox ruit, & fuſcis tellurem amplectitur alis, Virg.
Nox cœlum ſparſerat aſtris, Ouid.
Preſſerat occiduis, Tarteſſia littera Phœbus.
Candidus Oceano nitidum caput abiderat ſol, Et caput extulerat denſiſſima ſydereum nox, Ouid.

a Nightingale.

Luſcinia, vel vt alij ſcribunt, Lucinia.
Ficedula, Plin.
Luciniola diminutiuum, apud Plaut.
Philomela, vel Philomena.
Acredula, Aëdon, ἀηδών
Artis, apud Martialem, ab Attic.

by Night, in the Night tide or ſeaſon.

Noctu, νύκτα, Nocte.
De nocte, νύκτωρ.
Die cœca, Plaut. Vmbris in obſcuris.
Preſſerat vt terram.
Nocte ſublufti apud Horat.

Midnight.

Media nox.
Noctis erat medium.
Mediæ tempora noctis erant.

Prima

Prima quies medio iam noctis abactæ curriculo.
Expulerat somnum.
Nocte sopora, silenti.
Iam mediam nigra carpebat nocte quietem.

vntill Night.

In profundam noctem. In noctem.
In crepusculum vespertinum.
In solis occasum.
In tenebras noctis densissimas.
Ad, vel in multam noctem.
In profundam noctem.
πρὸς τῆ νυκτὸς.

Nobilitie or Gentry.

Generositas. Indoles.
Nobilitas. εὐγένεια.
Claritudo, Claritas.
Imagines, Stemmata.
Antiqua generis nobilitas.

a Nobleman, a Gentleman.

Illustris, φιλόκαμπος.
Nobilis, Inclytus. Ingenuus.
Beatus, Generosus, Liber.
Clarus, Antiquus.
Præclarus, Insignis.
ἐπιφάνης. Epiphanes, honorable.

a Noble kindred, a Noble man borne.

Summo loco æditus, Natus.
Præclara familia, progenie oriundus. Ingenuus.
Præclarus genere.
Præclarâ stirpe creatus.
Ducali origine, stemmate natus.
Atauis æditus regibus.
Illustris stemmatibus, imaginibus, parentum, parentulæ ornamentis, natalium splendore.
Diuûm sanguine natus.
Maximis prognatus ducibus.
Romana nobilitate fulgens.
Nobili ortus sanguine bellique superbus.
Claro sanguine ortus.
Ex familia veteri & illustri. Cic.
Ex ampla & honesto familia.
Clarus natalibus, nec vllius sanguine minor.
Antiqua nobilitate illustris.
Claro natus genere.
Nobilitatis stemmate clarus.
Haud obscuro loco natus, apud Sallustium.
Ale o tumens sanguine.
Vir antiquæ sanè nobilitatis.
Generis nobilitate illustris.
Natus genere nobili, summo loco, equestri.
Ab alto sanguine genus ducens inclytum.
Ex vtroque parente nobilitatis antiquæ stemmata ducens.
Septrigero æditus stemmate, of a Royall stocke.

to make Noble or Famous.

Natalibus restituere, & Ius annulorum donare, est nobilitare, vt vulgus loquitur.
Nobilem facere.
Dignitatem addere.

a Noble death, after a painefull life.

Ut miserimè vixit, ita perijt honestè, miseram vitam mors præclara terminauit.
Vitam infœlicem, egregio mortis genere concluſit.
Acerbitates vitæ multas, vna peregrè mortis hora compensauit.
Vitam vixit infœliceem, præclaram vero mortem obijt.
Miseriam in vita sustinuit, decus in morte tulit.

a Noble act, or doing.

Nihil fecisti, nisi plenissimum amplissimæ dignitatis, omnia tua facta cum dignitate vehementer consentiunt.
In omnibus rebus maxime dignitatem spectasti.
In omnibus tuis factis propositã tibi dignitatem attulisti.
Quæcunq; egisti, ad dignitatem omnia spectarunt.
Gloria tibi semper prima fuit, antiquissima fuit, maxima fuit.
Ante omnia, summo loco, primum apud te locum obtinuit.
Scopus tibi ac finis in omni re dignitas fuit.
Tua sunt ejusmodi facta, vt eximijs ornanda præconijs, diuinis decoranda laudibus, tollenda ad astra, ad cœlum efferenda videantur.
Tua um actionum norma quædam & regula dignitas fuit.
Tuis omnibus factis æterna gloria immortalitatisque præmia debentur.

a Noble and Vertuous minde.

Tua virtute & magnitudine animi, nihil est nobilius.
Singularis in te laus ob virtutem tuam, atque animi præstantiam confertur.
Majorem aut virtutis, aut præstantis animi opinionem apud homines, plus famæ consecutus est nemo.

not Noble, vide Unnoble.

No, in No wise.

Nequaquam, Nullo pacto.
οὐδαμῶς. Nullo modo.
μηδαμῶς. Neutiquam.
Minime omnium.
Nullatenus, Nulla ex parte.
Multum abest. πολλοῦ δεῖ.
Non. οὐ. οὐκ.
Minimè. Ne. μή.
Vix pro non, apud Lucanum,
Nil pro non, apud Comicos.
Similiter nullus pro non ponitur, apud Comicum, nullus sum, nullus faciam pro non sum, non faciam.
Minus coniunctum cum sin & cum quo vt significante, sin minus, si non, quo minus vt non.

Noes sound, vide Deluge, a Noise, a Sound.

Sonitus. Sonus. ῥόμβος.
Fremitus. Clangor.
Fragor. κτύπος.
Crepitus. Stridor.
Strepitus. κραυγή.
Strepitu colles resultant.
Clamor. Rumor.
Sibilus. Murmur.
Dare sonitum. Murmur rancum mouere. miscere.
Mare strident refluentibus vndis.
Sonitum dedit clara tuba.
Toto sonuerunt æthere nymbi.
¶ Ædere sonos, clamores, strepitus, to make a noise.
Insonare. Personare.
Peragere sonos.
Efferre clamorem. Vide to cry aloud.

Noisome, vide Hurtfull.

No man, or No body without a fault.

Nemo sine vitijs nascitur.
Unicuique dedit vitium natura creato. Propert.
Nullus vitijs caret.
Nemo sine crimine viuit.
Nihil ex omni parte beatum.
Suus cuique attributus est error.
Catul. Egregio inspersos reprehendas corpore nævos.

Noon, Midday.

Meri-

Meridies quasi medidies.
Est medio Titan ardentissimus axe.
μεσημβρία.
Australis regio, plaga.
Mare pro eodem, frequens in sacris literis.
Sol medium cœli conscenderat igneus orbem. Virg. in 8.
Sol medium clarus peragrabat olympum, fecabat axem.
Iamque dies medius tenues contraxerat vmbras, Horat.
¶ Polus australinus, antarcticus, antaxeon.

a Northerne winde.

Aquilo, vt Aul. Gell. scribit, significat proprie, Northeast.
Plin. Niualis Aquilo, & Septentrio, Boreas, ἀπαρκτίας & à septē stellis quibus constat Septentrio. ἄρκτα Græce pro Septentrione.
Thracius, Thracius hyperboreus.
Tramontanus, Septentrionalis, seu septentrionarius ventus.
Cirrhus. Olympias.
Thraceus apud Varronem. Θρακίας, vel ἰάπυξ, Iapyx, Northwest.
Lebeccius, Θρασκίας, West Northwest.

from the North.

Ab Aquilone. Ab arctis.
Aquilonia parte. Soli. βορρόθεν.
Sub axe, apud Manilium,
Ab arctico cardine.
Ex Septentrione.

Northward.

Arcticus, Boreus.
Borealis, Septentrionalis.
ἀρκτικὸς. βόρειος.
Sub axe positus ad septem stellas.
Aquilonaris. Ripheus, id est, Scethicus.
Policardines, vertices, axes.

to blow or wipe the Nose.

Mucros eijcere. Emungere nares.
Mucum emungere.
Emungere te cubito.
Feces, crassiorem pituitam narium extergere.
Narium excrementa educere.
Strophiolis excipere narium excrementa.

a Nose-wise or Smatterer in Learning.

Sciolus. Nasutulus.
Dicaculus. Literatulus.

a Nosegay.

Olfactorium, florum vel odorum fasciculus. Pustillus.
Magna massa, vel massula facta ex vnguento: ũ fecibus odoris gratia.
Trochiscus. τροχίσκος. a sweete smelling ball.

Notwithstanding.

Tamen. Attamen. Veruntamen.
Nihilo minus. Nihilo secius. Vide Although.

to Nourish, vide to Feed. No where in one place.

Nusquam. μηδαμοῦ Nullibi.
Nusquam gentium, locorum.
Nullo in loco.

Now, euen Now.

Nunc. νῦν εἰς τὸ νῦν.
Iam. Iamiam.
Hoc tempore. Impræsentiarum.
παρ' αὐτὸν τὸν καιρόν.
In præsenti. In præsentia.
In præsens.
πρὸς τὸ παρόν. εἰς τὸ παρόν.
Hac tempestate. Etiamnum.
Modò raro vsurpatur à doctis pro nunc, sed pro Paulò ante, vt scribit Eras. Hodie hac ætate & tempore Cic. posuit.

Hoc temporis articulo.
Hoc temporis momento.

to Number, to Reckon.

Recenſere, Numerare.
Numero natare.
Numero comprehendere.
Referre numerum.
Denumerare. Ponere.
Ad calculum redigere vel ad numerum.
Numeros computare.

a great Number, vide Multitude.

a Nunne.

Monialis. Sanctimonialis.
Virgo conſecrata, ſacra.
Puella Deo dicata.
Religioſa, Nonna.
Veſtalis, Monacha.
Sacræ ſeruituti mancipata.
ἱερόδουλα. ἁγνίστρια.
Alcetria,
Begnina, vox eſt Germanica, ab initio religionis nomen habens.

a Nutmeg.

Nux muſcata, vel vt eruditio.es tradunt.
Nux myriſtica, vt è græco trahat originem, μύρον, vnguentum.
Flores myriſticæ, qui in officinis pharmacopolarum Macis appellantur muſcatem.

O

an Oare.

Remus. Tonſa.
πλάτη. ἐπωρίσιον. Tonſilla.
Remigis, Remigium.

Obedient.

Audiens. Obaudiens.
Obediens. Auſcultans.
Obſecundans. Iuſſis parens.
Audiens dicto imperato.
Paternis morigerus præceptis.

to become Obedient or Subiect to one.

Colla dare, ſubdere. Accipere iugũ.
Ceruicem præbere alicujus jugo.
Subijcere ſeu ſubmittere ſe legibus alte ius. Subditum eſſe.
Colla ſubmittere capiſtro.
Parere, Subeſſe, ἀρχεσθαι.
Recipere, Suſcipere frænum.
Alicujus imperium ferre.

to Obey.

Obedire. Obſequi.
Audire, per Metaph.
Audientem ſe exhibere dicto.
Factis præcepta præſtare.
Facteſſere mandata.
Dare aures alicui.
ὑπακούειν. ἀκούειν, Græcis ſicut apud nos audire.
Auſcultare cum datiuo.
Subauſcultare, Obſecundare.
Obaudire, Permittere.
Inviolatiſſimè ſeruare quicquid mandatur, ne tranſuerſum, ne latum quidem vnguem deſcedere à præceptis, Iuſſa capeſcere.
Agere ad præſcriptum, i. ſecundum leges & mandatum.
συμπαθεῖν.
Morem gerere. Morigerari.
Parere, med. prod. ὑπακούειν
Obtemperare. Subdere ſe jubenti.
Subdere colla jugo parentum.
Monitis, dictis, præceptis alicujus parere.
Exequi, facere juſſa alicujus.
Perficere mandata cura fideli.
Iuſſa capeſſere, peragere, flectere.
Iuſſis annuere. Dicto parens.
Domitis parere ſuperbis.
Fungi. Perfungi mandatis obtemperare juſſis.

to

to Oblige, vide **to binde by Obligation.**

an Obligation, vide **Quittance, or a Writing of my hand**

Obscure, vide **Darke.**

an Obscure or darke Language.

Oratio obscura, Dubia. Inuolucris plena, Inuoluta, Perplexa.
Haud dilucida, Minimè luculenta.
Plena ambagibus, anfractibus, Vide **darke questions.**

Obstinate, wilfull and Peeuish, Stubborne, Stiffnecked.

Ceruicosus, Obstinatus.
Pertinax, Rigidus.
Difficilis. Obduratus.
Præfractus, αὐθάδης.
Infractus, Capitosus.
Cerebrosus, Duræ ceruicis.
σκληροτράχηλος.
Propositi tenax, tenacissimus.
ἰσχυρογνώμων. Intractabilis.
Quo mihi, semel concepta opinione obstinatius.
Obtusa gestare pectora.
Obstinato animo qui prorsus obdurerit. Durus, Peruicax.
Inflatus opinionibus.
Qui nimium sui iuris sententiæque est.
Ceruicatus in sacris.
In proposito persistens.
Nulli cedens, Refractarius.
Obstinato, præfracto, peruerso, ingenio, quem suis moribus relinquere necessum, qui à proposito abduci non potest.
Proposito suo pertinacissimè adhærens. Suo cerebello fidens.
Tenaciter suam tutans fidem.
Filium contentionis, adagium.
μάτης ἔχεδος.
Mordicus tenens, summa pertinacia defendens.
¶ Præpostere, Pertinaciter.
Obstinatè, Cum pertinacia.

Obstinately, Frowardly.

---

to Obtaine, vide **to Get.**

Occasion Opportunity.

Opportunitas per duplex p.
καιρὸς δ' ἐπὶ πᾶσιν ἄριστος, apud Hesiod. Commoditas.
Tempus appositum, Idoneum opportunum aptum.
Tempestiuitas. Maturitas.
Locus pro oportunitate. Nunc non est narrandi, dicendi locus.
Non est huius temporis neq; loci.
Cardo, apud Virg.
Res, pro opportunitate.
Cum res ipsa feret, Horat.
Occasio, εὐκαιρία.
¶ Si occasio se dederet.
Summa eludendi occasio est mihi nunc senius.
Dare causam peccandi.
Rapiamus occasionem de die.
Si non est molestum,
Nisi negotium est.
Siquidem ocium est, **if you haue leasure.**
¶ Mea causa ocium age as velim, facias quæso, **to take leasure for my sake.**

---

if Occasion will serue, that you stand in need of my helpe, I will do what I may.

Si accidet vt operâ tibi nauare possim, vt opera mea tibi vtilis esse in rem tuam esse, è commodo tuo

ex viu' tuo esse possit, officio meo non deero, satisfacia officio meo.
Officium meum præstabo, non committam vt officium meum desiderari possit vt meæ partes requirantur.
Si non continget euenietvsu veniet, si erit, si res, si tempus, si occasio feret postulabit, poscet, exiget, requiret, sed abit, le offendet, offeretur, dabitur, ostendetur, si fortuna occasionem tulerit, attulerit, detulerit, præbuerit, ostenderit, si tempus accidet, si mihi omnia grata ac libera essent, si essent mihi omnis solutissima nunquam ope mea carebis.

an occasion, a meane or Cause.

Causa, αἰτία. Ansa, Occasio.
Primus motus, Incitamentum, Incitamentum.
Crimen pro causa, apud Virg.

to giue an Occasion.

Ministare materiam, adiumentum.
Præbere ansam, vel dare.
Occasionem ministrare, præstare.
Aperire viam.
Aditum dare.
Aperire vel patefacere aditum.
Ansam ministrare.
Oportunitatem, occasionem offerre, dare.
Iacere fundamenta.
Præstruere viam.
Fenestram patefacere, apud Terent.
Fenestram dare, Ouid.
Dare peccandi locum, Terent.
Aperire fenestram & repagula prouerbialiter in eadem significatione
Sua rebellione quidlibet audiendi fenestram aperire.

to take the Occasion away.

Auferre è medio lapsus occasionem.
Tollere, submouere, subtrahere omnem offendiculi ansam.
Præcidere mali occasionem.
Eximere manu manubium.
Aditum inter cludere, claudere præcludere, obstruere.

to seeke Occasion.

Capere occasionem, oportunitatem.
Seruire occasioni.
Venari, quærere ansam, occasionem, oportunitatem.
¶ Tenere oblatam, ostentatam occasionem.
Nancisci, arripere occasionem, ansam, eansam, oportunitatem. To take an occasion.

an Occupation, a Trade, a handy craft.

Ars mechanica.
Ars manuaria, sedentaria quæstuaria.
Opificum.
Artificum, βάναυσία.
Exercitium manuale.
Manuarium artificium.

a good Occupation is a stay to pouerty, a cunning hand is worth an Earles land.

Sua cuique ars proviatico.
Artem quæuis alit terra.
τὸ τέχνιον πάσης γῆς ἄμεινον.
Artificium aliquod aut eruditio, certissimum viaticum senectuti.
Ars ipsa inopiæ portus est mortalibus.
Vnicum quippe confugium in egestate est ars, vt ait Menander.

to

to be greatly Occupied or busied.

Curis, vndis, fluctibus; negotiorum distineri.
Fatigari, Distringi.
Occupari, Inuolui.
Immergi. Implicari.
Vrgeri. Operiri.
Obrui, Distendi.
Onerari, Intricari.
Impediri, Premi.
Opprimi, Illigari.
περιμερίμναδαι.
Negotiorum mole obrui.
Curis degrauari.
Magnis curarum fluctuare vadis, Catullus.
Negotiorum fluctuationibus, turbinibus confici, impediri.
Molestis negotijs odiosè distineri.
Dilacerati multibus curarum, quibus hæc vita obnoxia est, Eras.
Sollicitudinibus noctes dieſque discruciari.
Grauissimis negotijs distringi.
Operæ alicuius tricis vehementer impediri.
Negotia diuidere aliquem dicunt, quem ponderosa grauitate distringunt, apud Zasium. Vide to bee carefull.

an Offence, a Treſpasse, a Fault, a Mildeede or a thing done amisse.

Delictum, Peccatum.
Vitium, Crimen.
Maleficium, Malefactum,
παράπτωμα, πλήγμα.
Reatus, Noxa, Noxia, æ.
Erratum, Legitur etiam erratus.
Tenebræ pro peccatis in sacris literis frequens.
Menda, vel Mendum.
Casus, Scelus, Lapsus.
Flagitium, Culpa, Nephas.
Commissum, Admissum, Offensa.
Offensio, Facinus, Iniquitas.
Offensus, us, pro eodem ponuntur.
Offensa tamen actiuè, & offensio passiue frequentius sumitur.
Et sanguines plurali numero pro peccato concupiscentiæ in sacris ponitur.
Error, quod fere per imprudentiam committitur, ἁμάρτημα. Græcis Vitium leuius est.

an hainous Offence, or a most wicked fact, or Deede.

Scelus, μιαρία.
Ingenio scelus non deest tuo.
Capitalis noxa, capite plectenda, atque mulctanda est.
Causa capitis.
Crimen, Probrum.
Flagitium, αἶσχος, quasi flagris dignum crimen.
Hoc non est leue crimen.
Piaculum, Nephas.
Impiamentum, apud Cyprian.
Facinus, anceps vox est, siquidem Salustius præclari facinoris negotium appellat, a culpa mea, facinus abest.

to Offend, to Sinne, to doe Amisse.

Offendére, Peccare.
Labi, Esse in culpa.
Cadere, Errare.
Delinquere.
Violare numina.
Lædere mens sibi conscia recti recusat. Vide to Sinne.

to Offer, to Sacrifice.

Offerre, Litare.
Offerre sacrificia.
Ducere pecudes, Virg. in 6.
Immolare

Immolare victimas, Sacrificare.
σφάττειν, σφάζειν.
Libare, Mactare.
Hostias cædere, Elustrare diuis.
Rem diuinam facere, Tereat,
Operari rei diuinæ, Soli,
Libamen offerre,
Thura accendere.
Incendere adipes.
Libaminibus vota & preces coram Deo fundere, Pollucere,
Prece cælites placare.
Singularis sacrificij oblatione Dei iram placare, Occurſare numinibus ſacrificijs placare.
Aras odoribus colluſtrare Sabæis,
Adorare altaria tædis.
Adolere thymiama, penates flãmis.
θυμιᾶν, Suffire.
Cædere pro immolare, ſacrificare, apud Virg. Porrigere.
Adolere & adoleſcere.
Adoleſcunt ignibus aræ.
Facere pro ſacrificare:
ἱερεύειν, Virg. Quum faciam vitula, pro frugibus ipſe venito.
Deum oblatione placare.
Sacra facere, exhibere, & dare, Virgilius, & id genus alia quæ priſcis in vſu fuerunt.

an Offering, or Sacrificing.

Sacrificium, Libamen.
Libamentum, Libatio.
Oblatio, Victima.
Hoſtia, Incenſum, θυμίαμα
Odores, Suffimenta.
Holocauſtum, & holocauſtoma, quaſi totum inſenſum in lege veteri vſitatiſſimum ſacrificium.

to offer wrong to his father is moſt wicked.

Nullum crimen, piaculum, ſcelus grauius eſt, aut deteſtabilius quã patri manus afferre, vim inferre.
Maximo ſe aſtringit ſcelere, graue piaculum admittit, impiè facit, qui parentem violat, lædit.
Qui violat eam pietatem, qui parenti debetur,
Nullum ſcelus, abeſt ab eo ſcelere, in vno illo ſcelere omnia ſunt ſcelera, cum parenti vis infertur, iniuria fit.

an Office, a Dutie.

Officium, Munus.
Suſceptum perficere munus,
Fungi munere ſuo.
Partes, Munia pluraliter.

to be in Office, to beare rule.

Obire munimina, prouinciam munus, Liuius.
Obire officia, Plinius.
Ille quoad honeſtus fuit, obijt, officia geſſit magiſtratus.
Obire, adminiſtrare Conſulis, virgiliarum munus.

an Office done with great praiſe.

Pater tuus eximiam ex hoc magiſtratu laudem collegit, tulit, cæpit adeptus eſt, conſecutus eſt.
Præclare pater tuus hunc honorem geſſit, egregiè ſe pater tuus in hoc munere tractauit.
Pater tuus hunc magiſtratum pro ſua, reiquepublicæ dignitate adminiſtrauit.

Oftentimes.

Subinde, Identidem, vt tradit Laurentius Valla.
Sæpius, Multoties.
Sæpenumero, πολλάκις.
Sæpe, Perſæpe.
Sæpiculè, Sæpiuſculè.
Quam ſæpiſſimè
Frequenter, Crebro.
Plerunque, πολλάκις.

Haud

Haud semel. Plus semel.
Non semel.

Not often, vide Seldom.

Dyle.

Oleum. Olinum.
Paladiæ latices.

an Dyle pot.

Campsacas, med. cor καμψάκης.
Lecythus, media correpta.
Ampulla olearia.
Guttus pro eodem, apud Aulum Gellium & Iuuenalem.
Vas olearium, χύτλον.
Et ἀμφίφορευς, vas olearium.
Rhinoceros.
Lenticula, in libris Regum, vas olearium, ex quo reges & sacerdotes, linebantur in testamento veteri-

an Oke.

Quercus. Æsculus.
Glandifera arbos.
Chaonis arbos, à Chaonia.
Ilex, qua & primus à nonnullis dicitur ὄρυς Græcis.
Robur, propriè.

Old, Incient, Aged.

Antiquus. πάλαιος. Senex.
Vetustus, Vetulus, Cascus.
Vetus, Auitus, med. prod.
Priscus & Pristinus, quæ à grammaticis distinguuntur, & apud Virg.
Cana fides & vesta. i. antiqua.
Veteranus Prior. Annosus.
Grandæuus longæuus.
Prouectus ætate. Confectus senio.
Decrepitus.

Old age, or Eldership.

Senium. Senectus, & ta.
Effera senecta. Decrepita ætas.
Ætas senilis. παίωμα.
Ætas prouecta, protracta.
Ætas vrgens jam & inclinata.
παρακμαστικὴ ἡλικία. Vetustas.
Nestoria, Tithoni senecta Cani.
Longæuitas. Ætas ingraueſcens.
Serianni & tempora sera.
Ruga senilis apud poet, pro senectute rugosa.
Decolor & exterior ætas.
Affecta vel defecta ætas.
Annosa ætas, & pene vltra humanam extenta fragilitatem. Soli.
Progressior, prouectior ætas.

very Old, or aged.

Grandæuus, Veteranus.
Antiquus. Annosus.
πολυετὴς. Vetus
Multi æui. Grauis annis.
Vetustus, Senex. Ipsa senectus.
Prouectus ætate, sessus.
Grandior æuo.
Confectus annis, Sallust. Persenex.
Valde senex. ὑπερεβηκώς.
Senio confectus, Canus.
Decrepitus. Plenus dierum, ætatis.
Canis respersa habens tempora.
Homo venerandæ senectutis.
Senectute & canicie reuerendus.
Decrepitæ senectutis. βαθυγήρως.
πρὶν ἐς βέρτος, tertio iam pede, baculo innitens.
Tremulum caput.
Grauis senio. Grandis natu, ætate.
Annos numerans multos.
Extremæ senectutis.
Pergrandis natu.
γαμψαυχένιος.
Frons contracta rugis.
Annis ætate fractus, obsitus.
Capularis. Rugosus, Silicernium.
Curuo vertice nutans.
Albus capillis.
Altenum pedem in Charontis cymba habens.
Situ confectus.
γέρων, πάμπαλος, πολιός.
Defectus ætate.
Æui matutus.

Qui

Qui multorum festorum Iouis glandes comedit, **One that hath eaten many Christmas pies.**
Senecio, Senciculus.
Efferre corpus.
Gerontio, diminutiua sunt.
Vetulus in sacris Biblijs.
Stupa, Marcidus, Exoecus.
Homo vergentis ætatis.
Senipera, vergens ad senium, est in beari Benedicti regula.
Longæuus, apud Hier. in libro Iosuę, vt persenilis. Nestorius, macrobius, polychronius.
Acherontis senex, apud Plaut.
Capulo proximus.
Obsitus annis & pannis, **Very old and ill apparelled.**
Pedem in fouea habens, Pomp.
Alterum pedem in tumulo habens. τὸν ἕτερον πόδα ἐν τῷ σωρῷ ἔχων, vt est apud Lucian, qui senem decrepitum etiam viuum quodlam sepulchrum appellat.
Charontis pictatio statim inscribendus.

to waxe or become Old, to liue long.

Senescere. Senio confici.
Consenescere. γηράσκειν.
Ingraueſcere ætate.
Viuere annos Nestoreos, Nestoris.
Vltra aquilæ senectam viuere.
Tithoni senectam æquare.
Veterasce e.
Vetustatem capere, inducre.
Senectutem adipisci vel attingere.
Inveterascere, & inveterare.
Vetustescere. Contabescere.
Senium contrahere, rugas, canicicm.
Longam ducere ætatem, apud Max.
Tithoniam ætatem viuere.
In longum æuum ætatem producere.
Annolo degere æuo, Plin.
In annos procedere.
Ad senectæ limen attingere.
Vitam in longissimum producere.
Videre plenam ętatem, canos annos, Plenos dies.
Longos peragere fœliciter annos.
Viuere sæculis innumerabilibus.
Senectutis incommoda sentire.
Vltra fusum, vltra pensum, vltra linum viuere, prouerb. dicuntur, qui vltra fatalem diem viuunt.
Dieta & vitæ moderatione ad summam ætatem peruenire.
Tremulo gradu venit ægra senectus.
Membra leuant baculis, tardique senilibus annis.
Iam mea cygneas imitantur tempora plumas.
Inficit & nigras alba senecta comas.
Opprimi, Premi tristi senecta.
Parte premor vitæ deteriore mea.
Et perit nitidus qui fuit ante color.
Sparguntur canæ per caput omne comæ.
Tacito passu labentibus annis.
Iuuenile decus, mens sensusque perit.
Corpore in hoc fesso tarda senecta sedet.
Non sum qui fueram, perijt pars maxima nostri.
Hoc quoque quod superest languor & horror habet.
Baculo incumbens ruitura senectus.
Illum totus membrorum deserit vsus.
Tarda trementi genua labant.
Vastos quatit anhelitus artus.
Obscœnam frontem rugis arat ægra senectus.
Annis grauis atque animo maturus.
At mea iam niueis circundat tempora canis.
Et iam cerulcus inficit ora color.
Tarda senectus debilitat vires animi vitatque vigorem.
Trunco titubantes sustinet artus.
Venit inopinata senectus.
In senectutem corruere.
Vide to Vse.

Old or ancient things.

Prisca. Vetusta.

Veterum

Veterum res gestæ. A Nannaco.
Insignia vetustatis monumenta.
Antiquiora quam Chaos & Saturnia tempora.
Ab originum sæculo reperta.
Antiquiora diphthera.
ἀρχαιότερα διφθέρας. prouerb. de rebus admodum priscis, & extremæ antiquitatis.

an Old woman.

Anus, us, ui, quartæ declinationis.
Anicula. γραῦς.
Vetula. Decrepita.

in Old time past.

Olim. Iam olim. Iam pridem.
Antiquitùs, Apud priscos.
Veteres antiqui. Majores.
Apud seculum prius.

how Old a man is, vide Aged. Old men wiser, of good counsell.

Senum consilia non sæpe invtilia, sunt inania, stulta, absurda, raro labitur, senilis ætas in consilijs.
Sapienter fere consulit senilis ætas.
Optimis ac firmissimis rationibus fere semper nititur senilis opinio, sententia.
Sapienter consulunt senes, optimam partem eligunt, non peccant in concilio, non errant, non labuntur, non offendunt.
Quorum grandior est ætas, qui longius ætate processerunt, is eorum solet esse sensus, quia ratione non discedat, recedat, procul absit, qui cum ratione congruat, quem ratio confirmet, à qua ratio non dissentiat.

to Omit, to Leaue, to Passe ouer, to let goe.

Prætermittere. ἀφεῖναι.
Missum facere, relinquere.
Posthabere. Postponere.
Transire aliud. Mittere.
Habere missum apud Cic. promissum facere.
Deserere. παραλείπειν.
In præteritis habere.
Præterire. παρέρχεσθαι.

One after another, or one to another, vide Turne. such One, vide such maner. Onely.

Tantum modo. Tantummodo.
Solummodo. Solum. μόνον.
Duntaxat, Unicè, Demum.
Omnino. Singulariter.

not Onely.

Non solum. οὐ μόνον.
Non modo. Non tantum.
Ne dum. Tantum abest.

to Open, to Vnlocke.

Reducere. Referare. Pandere.
Apetire. ἀνοίγειν. Patefacere.
Hiatu patulo ianua verso cardine aperto sonat.
Cardine tacito vertere fores.
Tellus ima debiscit.
Panditur foribus domus.
Aperitur vertice sydus.

Opened, Reuealed, Manifested, or made knowne.

Apertum. Manifestum.
Notum. Diuulgatum.
Promptum apud Cic. Testatum.
Compertum. Confessum.
Euidens. Perspicuum.
Quod iam & vates sciunt.
Cognitum, in aperto esse.
φανερὸς ὅτι.
Detectum est. Denudatum.

Promul-

Promulgatum.
Vulgo innotuit. Palam eſt.
In ora vulgi abijt.
Notiſſimum, Teſtatiſſimum.
Omnium ſermone celebratum.
Liquido conſtat.
Res apertior eſt quam quæ dici debeat, In propatulo eſt.
Res ipſa loquitur
Pro confeſſo habetur.
In profeſſo eſt, In promptu eſt.
Exploratum, compertum, certum, confeſſum, vulgatum, diuulgatum, clarum, dilucidum eſt.
Extra controuerſiam eſſe.
Innotuit omnibus, Frequens effectū eſt. Increbuit apud me.
Patet, Liquet, Conſtat.
Non eſt dubium, ambiguumque.
Venit cares in conſeſſum.

Openly, in the ſight of all men.

Palàm, Publicè.
Κατοπτρισμῶς.
Coram, aduerb. Plane.
Propalam, prima acuta.
Manifeſtè & manifeſto.
Apertè In propatulo.
Non clanculum, Publicitus.
ἐκ τῦ ἰδίας, Ingenuè, ex profeſſo.
Apertis tibijs, prouerb.

to Open letters.

Literas inſignare.
γράμματα κατασφραγίζειν.
Aperire, recludere literas.

Opinion or minde.

Opinio, Sententia.
Senſus.
Iudicium, Coniectura. Vide Minde.

of one Opinion, vide conſent.

Opportunitie or Leiſure.

Oportunitas, Tempus.
Otium, Locus, Facultas.
Copia, Poteſtas.
Maturitas. Vide Occaſion.

the Opportunitie is paſt.

Amiſſum eſt tempus, elapſa, de manibus eſt, abijt, præterijt, fugit, euanuit, amiſſa eſt, nulla iam eſt prorſus, perijt occaſio, tempus, oportunitas.

a trim, excellent, or fine Oration.

Oratio culta, exculta, polita, dilucida, grauis, lactea, fluida, lepida, perpolita, expolita, clara, præclara conciliatrix, flexanima, perblanda, diſerta, elaborata, exquiſita, compta, elegans, lucida, luculenta, pulchra, Tulliana lucens puritate, in qua apparet natiuus quidam lepor, non aſcitus, Terſa, venuſta, limata, deſpicua, elimata, haud illepida, emuncta, apta, inſignita, pulchra, fluens, appoſita, inſtructa omni elegantiarum genere, inſignis, illuſtris, ornata, exornata, adornata, copioſa, larga, vberrima μελιτηκεστάτη, erudita, non inelegans terſiſſima, gemmea, gemmis diſtincta, fuco & pigmentis illita, mirifica ſenſuum acrimonia condita, ſummo ſtudio & induſtria confecta, omnibus numeris abſoluta, erudita facilitate fluens, phalerata, calamiſtrata, elaborata, lucernam olens, grandiloqua, pura, facilis, lenitate quadam profluens, aperta, ex penitiſſimis Muſarum aduis depromptra, diues & exuberans orationis flumen.

a rude or ſimple Oration, without grace, or vnpleaſant.

Oratio ieiuna, inuenusta.
Tenui conferre poemata filo.
Oratio illepida, iacens, inculta, mera, otiosa, arrida, insipida, putida, humi serpens, infœlici vena profluens, inepta inelaborata, insuauis, rancida, Rancidula, inconcinna indigna rhetorices alumna haud elegans, indocta oratio.
Crassior, crassiore filo contexta.
Structa, refractariola, Bud.
Sermo imperfectus, mutilus.
Fabula sine capite.
Oratio parum oratoria.
Dictio non admodum Rhetorica.
Stylus impolitus, illeuigatus.

to Ordeine, vide to decree and determine. to Order, or to set in Order.

Ordinare, Digerere.
Instruere, Disponere.
Dirigere, Constituere.
Instituere, Collocare.
Componere ordines & agmen.
στρατοπέδευειν.
Aciem, ordinem militarem instruere
In ordinem coarctare, redigere.
Vide to Dispose.

an Order.

Ordo. Series, Ordinatio.
Consultum, decretum, institutum.
Digestio, Dispositio.
¶ Ordinatim, Ordinè, Orderly, or in order.

Inordinè, Exordinè.
Ordinatè, Compositè, Orderly.

to breake the Order and Array.

Ordinem deturbare.
Milites suo ordine disturbare.
Copias deijcere.
Intercidere aciem.
Hostium phalangem perstringere. Cæs.
Ordinem deserere, to goe out of Order.

out of Order, vide without Order.

to giue the holy Orders, vide Priest.

not able to Order or to Rule himselfe.

Puerorum hoc est, auidius, appetere vt ad appetendum procliuiores sunt, vt eos ab appetendo ratio nonsatis arceat, contineat.
Aut appetendo nimis efferantur minime sibi temperent, sibi moderentur, sibi parcant.

in ordering my house, ordure of cattle or men, vide Dung.

an host, vide Arme.

to take an oth, vide to sweare.

the other, the rest.

Alij Alieni, ἄλλοι.
Cæteri, Reliqui.

Otherwise, or else, after an Other sort.

Aliter, Alias, Sin.
Multo aliter.
Longè aliter, Contra, Secus.
Alioquin & Alioqui.
Contrario modo.
Aliorsum, Secus.
Alio modo, Alia ratione lege.

Alieno more, Alijs Artibus.

Otherwise then I thought, or trusted vpon, contrarie to my opinion or expectation.

Præter spem omnem obuenit.
Præter opinionem, expectationem.
Præter existimationem accidit.
Aliter quam sperabam.
Secus quam putabam.
Aliter quam opinabar, quam rebar, accidit, contigit, euenit, viu venit, cecidit, obtigit.
κατὰ οὐ ἢ ἄλλως διαφέρει τῆς ἐλπίδος, παρὰ γνώμην συμβαίνει.
Fefellit me mea opinio, spes mea conatus, labor.
Alio prorsus alio atque sperabam exitu, res tota conclusa est.
Fefellerunt casus varij spem cogitationum & consiliorum meorum. Cic.
Venit contra æstimationem, Idem ad Attic.
Tentatum antea secus cesserat.
Saluit. Res multo secus euenit, quam fuit instituta.
Euenit præter sententiam, præter spem.
In diuersum exit, Eras.
Contra quam putabam, quam spe votisque conceperam.
Longè secus atque sperabam.
Fors fortuna intercepit.
Anteuertit anchoræ iactum Deus prouerbiali schemate.
εἰς πρῶτα πλοῦ ἐπ' ἄγκυραν Θεὸς.
Res in contrarium recidit, dominus Deus, in diuersum vertit.
Omnia contra ac putaram euenerunt.
Fallere desiderium, expectationem, spem parentum.
Sæpe hæc mihi spes frustrata est, Terent.

an Ouch, vide Colour. an Ouen, a Fornace, a Kill.

Furnus, Fornax.
Fornacula, Testus, us, & Testum neutro genere.
Fornax calcaria.
Caminus proprie κάμινος.
Clibanus, κλίβανος.

Ouer, Against.

E regione, ἐκ τοῦ ἀπαντικρύ.
Ex aduerso, Ex opposito.
Ex aduersum dictio, vnica.
E conspectu ædium, Ex aduerso apud Terent. pro eodem Aduersum.
In conspectu apud Cæsa.

to Ouercome, to discomfite, to vanquish, to haue the victory of his enemies.

Vincere, Deuincere.
Euincere, Debellare.
Superare, Expugnare.
Deijcere, Propulsare
Propellere, Indipisci pugnam.
Victoria potiri.
Victoriam, palmam obtinere, ferre, adipisci, possidere.
Ferre, referre ex hoste victoriam.
Erigere trophæum.
Ad perniciem deducere.
Ferre trophæum, manubias.
αἴρεσθαι νίκην.
Fugare, to put to flight.
In fugam vertere, conuertere, agere Hostes in fugam dare, Cæsar, i. fugare.
Hostem retro agere.
Propellere retrorsum.
Gradu mouere apud Liuium, to driue backe or away.
Panoplia hostes exuere.
Opima detrahere spolia,

Impellere

Impellere, i. loco pellere.
Delere copias, regiones, equitatus.
Funditus ad internecionem delere.
Cuneos ferrato transuerberare.
Exuere castris.
Singularem ferre triumphum.
Rerum potiri, vel, hostibus, viuis agere, triumphos.
Incruentum statuere triumphum.
Reportare victoriam.
Conuincere, Labefactare.
Proterere, fundere hostem, copias hostium, exercitum, agmen.
Profligere, Profligare.
Bello funditus deturbare.
Vide to subdue.

to Ouercome, to Conuince, or Confute, to Vanquish with good & strong reasons or arguments in disputing.

Irrefragabilibus quempiam rationibus conuincere, clinguem reddere, facere.
Validis & neruosis argumentis irrefutabilibus telis refellere, retundere, Arguendo falsum ostendere prius dictum.
Refellere, Confutare.
Retundere, ἐλέγχειν.
Argumentis, ratione, conuincere, iugulare.
Audientium animos probabilitate percutere, Cic.
Subtilitate quadam disputandi institutum refellere.
Quæstiones argute mouere, & obiectas argumentationes diluere.
Argumentis rationibusq; certis orationem confirmare, Cic.
Validissima conclusione manifestam colligere veritatem.
Argumentis ostendere, probare, to shew by reason.
Efficacibus argumentis reuincere, vt omnem litem illi cedat.
Constringere.
Argumentationes alicuius destruere.
Argutè refellere.
Conterere aliquem ratione, verbis obtundere.

to ouercome trouble or heauinesse.

Tædium, fastidium, molestiam paucarum dierum deuorare, metaphorice.
Vincere, Deuincere.
Ferre, Perferre.
Concoquere, Absorbere.
Absumere, Decoquere.
Iucunda vicissitudine lectoris tædium leuare.
Alleuare fastidium, apud Ambro.
Tædium excludere, eleuare.
Lusu mouere tædium.
Tædia discutere.
Poculis eleuare tædia.
Lenire partimque excutere tædium, contractam ex aliqua re tristitiam, aut discutere, aut certe solari.
Tædium regionis sollicitudinis, lectione sacra fallere, fugare pellere.
Molestiam alicuius rei auocamento leuare.
Colloquijs molestiam itineris leuare. Fastidium oppidi leuare ob ambulatiuncula.
Vitæ molestias solatijs temperare.
Perniciosum saturo ventri somnum fabulosis impedire colloquijs. vide free from trouble.

to Ouerdrinke, vide to drinke drunken.

to Ouerflow, to Drowne, to Surround.

Inundare; κλύζειν.
Vndabunde reciprocare.
Crescere; Increscere; Augere.

Augescere, Adfluere, Tumere.
Æstuare, Exæstuare, to run ouer.
Feruere, πλημμύρειν.
Momentis dimensis adsurgere, statis ætibus crescere, apud Plin.
Tumescere, Intumescere.
Ventis intumescit æquor.
¶ Mare dicitur reciprocare fluere ac refluere, to flow, and ebbe.
Statis vicibus intumescere, rursusque in se residere, feruere & deferuere, seu deferuescere.
Nunc in quietis æstibus inundare, nunc in certis motibus in breuia torsuosa recidi.
Exundare.
Vltra margines intumescere.
Efferre se alueo, Plin.
Restagnare, Superfluere.
ἐκχυμήνειν.
Transgredi, superare littora, ripas.
Æquare alueum.
Redundare, Diffluere.
¶ Reciprocatio maris.
Fluxus & refluxus, the flouд, & ebbe

to Drowne or sincke in the water.

Submergere, Obrui aquis.
Medio sub æquore mergi, submergi.
Mergere Puppes, corpora aquis.
Ire sub vndas corpora.
Vultus obruit vnda meos.
Imo suo æquore mergit.
Disijcere corpora ponto. Vndis, abolere.
Gurgite medio volui.
In fluctum laceras raptare carinas.
Immergere Ponto.
Corpora summo resupino profundo exanimata iacent.
Premit, opprimit, caput, animam Fluctus.
Spumosa immergere vnda,
Se iactu dedit æquor in altum.
Præcipitare Pelago.

Ouerly, vide Lightly.

Ouermuch, vide Much. to Ouerse, to Peruse.

Recognoscere, Recensere.
Pernoscere. Vide to correct.

Ouerthwart, vide Transuerse. to Ouerthrow, to Destroy.

Fundere, Profligare.
Sternere, Prosternere.
Euincere, Deuincere.
Deijcere, Delere, Superare.
¶ Deijcere & Prouoluere prosternere in terram.
Fundere humi ingenita corpora.
Affligere ad terram, Plaut, to cast downe vpon the ground.
Contemptim in terram præcipitare aliquem, Vide ouerthrow.

an Ouerthrow, a discomfiture, a Destruction.

Clades, ὄλεθρος.
Strages, Iactura.
Exitium, φόνος.
Calamitas, Pernicies, Cædes

to haue an Ouerthrow, to be Discomfited.

Cladem accipere.
Fundi, sterni.
Profligari, Expugnari.
Cædere in bello dicuntur, qui mortui desiderantur.
Cædere absolute pro occidi, Plaut.
Terram ore mordere, mordicus capere.
Castris exui.

Ouerthwartly, vide Ill. it Ought or Must be.

Necesse vel necessum est.
ἐπιτάκτως.
Fit ex necessitate.

Necessitas

Necessitas est pro eodem. Quintiliano frequens.
δεῖγμι, oportet, δεῖ.
Trahit, vrget, cogit necessitas.
Necessarium est. Opus est.
Fato datum, seu decretum est.
εἱμαρται, παπρωται.
Fatorum est. Sic fata tulerunt.
Sic in fatis fuit, Ineluctabile fatum, apud Virg. Inevitabile.
Immutabile fatum.
Necessitas nos ad ea detrusit.
Ita negotium est, apud Cic. pro ita oportet, sic res postulat.
Fatis adactus, id est, Impulsus.

Out of hand, by and by. Forthwith, Incontinent, Quickly, Anon.

E vestigio. ἐκποδὼς. Statim.
ἄδην. Modo, admodum.
Confestim, Continuo, Subito.
Actutum, media producta.
Subinde. Sub manu, apud Senecam, & Suet. παραχρῆμα.
Iamiam. ἤδη αὐτικα.
Mox. Iam protinus.
Citra moram. Curriculo.
Parua mora.
Nec mora longa.
Haud mora, continuò.
Oppidò, Maturè, Semel.
Antegerio, Propediem.
Breuiter, Breui admodum.
Breui. Primo quoque tempore dixit, Cicero.
Properè. Properanter.
Celerè, Celeriter.
Extempore, Extemporaliter.
Cursim, Velociter, Coneito.
Festinanter. Dicto citius.
Velis equisque.
Ocyus. Extemplo.
Citius, Citò, Incunctanter.
Quamprimum, vna dictio.
Quum primum duæ dictiones.
Illico. Hæc velut puncto.
Illicet, apud Poetas, præcipuè.
Omni amota procrastinatione, without delay. Sine dilatione.
Nulla interposita mora.
Promptissimè, apud Liuium.

he Owed me money. an Owle.

Bubo nocturè.
Hululus, Strix.
Noctimene, Lucifuga.
Auis ferialis, funesta, deuia.
Ascalaphus.

an Oxe.

Bos. Iuuencus.
Taurus, Bubulcus.

P

to Pacifie, to make peace, to qualifie: to reconcile or make friends againe.

Componere pacem, rem.
Pacem facere, Confirmare.
Admittere, Petere, Exorare.
Sopire diffidium, amorem.
Pacare, Unire.
Iratum peccatum reddere.
In vel ad concordiam reducere.
εἰς ἐμο ὁιδυ ἀγὴν.
Reconciliare, reponere gratiam inter aliquos, Terent.
Controuersiam componere.
Seditionem sedare.
Inimicitias, dissensionem, odium extinguere, ponere, deponere.
Inire pacem.
Conficere pacem.
Conciliare, in gratiam ponere, restituere, Cic.
Offensum in gratiam redigere.
Sarcire protinus offensas, ne in simultatem exoleſcant.

Instaurare concordiam.
Reducere in gratiam.
Rumpere contentionis & dissentionis funem.
Contentioni imponere finem.
Conjungere, Colligare.
Copulare, Cic.
Tollere prælium.
Componere litem, controuersiam.
Sarcire pacem.
Litigantes comprimere.
Dissidentes in gratiam redigere.
Dissidium finire.
Restringere incendium.
Consopire querelas.
Pacis glutino dissidentes conciliare.
Procul eijcere quicquid rancorem, quicquid simultatem sapit.

Pernicioſum tollere ſchiſma.
Quam celerrimè turbata componere.
Reconcillari æmulas ciuitates veri principis eſt, Plin.
Mutuas ſimultates reconciliatis animis in bonam gratiam & amicitiam vertere.
Paterno eniti ſtudio, vt pernicioſa periculoſiſſimaque in Chriſtiana religione diſſentio, ad piam vnionem redigatur.

Tempeſtatem ſedare vel tumultum.
Seditiones coërcere.
Componere rerum motus, res turbatas, bellorum tempeſtatem.
Litis nodum diſſecare.
Componere bellorum tumultus.
Coaugmentare pacem, Cic.
Reparare, conglutinare concordiam.
Deponere arma.
Defenſionem extinguere.
Diſcordiam ſedare, placare, diſſipare, tollere.

Tragœdiam omnem ſedare.
Principum cohibere arma,
Pacem orbi reddere.
Pernicioſiſſimum mundi tollere diſſidium.
Frementem ciuili odio ac bello pacare ciuitatem.

Ad pacis concordiæque ſtudium totis viribus incumbere.
Nihil non facere pacis conglutinandæ ſtudio.
Componere bellorum vadas.
Principum motus componere.
Rejectis bellorum ſeminarijs pacem adamantinis vinculis aſtringere.
Principes perpetua pace inter ſe conglutinare.
Acerbis odijs dijs diſſidentes principum animos in Chriſtianam adigere concordiam.

Diſrimere, tollere controuerſiam.
λύειν κάπλειν τὸν ἀγῶνα.
Dextras jungere, prouerb.
Cogere in fœdera, in concordiam diſſidentes.
Charitatem reſarcire.
Cum libuit pacem placidis immittere rectis.
Libera per tutas ambulat illa vias.
Pax ades & toto mitis in orbe mane.
Pax Cererem nutrit.
Pacis alumna Ceres.
¶ Rem inter ſe tranſigere, concordare, componere.

In concordiam redire, revenire.
Bonorum virorum arbitratui, diſſenſionis cauſam permittere. To put in compromiſe, and arbitrement.
Amicorum arbitrio rem permittere.
διαιτᾶσθαι οἰκείοις.
Compromittere, & Compromiſſum facere, apud Cic.
Compromiſſum paciſci, διαιτᾶσθαι
Stare judicio aliorum.
Relinquere arbitrio, ſententiæ, judicio alterius.
Litem ad boni viri arbitrium mittere.
Rem alterius arbitrij facere.
Acquieſcere, contentum eſſe arbitriorum ſententia.
ἀγάπαν τοῖς διαιτηταῖς.
Alterius judicium petere, ſubire, vulgus ſubmittere ſe dicit.

to Pacifie, to Mitigate, to Asswage.

Pacari, Placari, Pacificari.
Mulcere, Mitigare, Mollire.
Lenire. Sedare.
Reſtingere.

a Packe, vide a Burden.

to Pay, to Content, to Satisfie.

Perſoluere. Exoluere.
Soluere, apud Terent. Pendere.
Diſſoluere. Debitum reddere.
Pendere æs alienum, debitum.
Veſtigalia, tributum penſitare alicui, pro ſoluere.
ἀποδιδόναι τὸν δασμόν.
Reſoluere æs alienum, mutuaticiũ.
Numerare. Dependere. πεῖν.
Facere ſatis. Satisfacere.
Reſcribere, pro reſtituere, reddere, renumerare, ἀντιστρέφειν. elegans eſt apud Horat. & Terent.

to Pay for an other.

Pro alio vel altero ſoluere, ſatisfacere, perſoluere, dependere, præſtare.
Illius promiſſio, ſolutio tua erit.

he is not able to Pay.

Non eſt ſoluendo, non poteſt ſoluere, ſatisfacere.
Non habet vnde ſoluat.
Non ſuppetit vt creditoribus perſoluat.

a Paile, vide a Bucket.

Paine, vide Griefe.

a Painefull life.

Vita acerba, moleſta, grauis, amara, tædioſa, miſera, infœlix. Vide noble death.

he Painted very well.

Apelles, Veneris caput, & ſumma pectoris politiſſima arte perficit, merè pinxit, egregiè, ſic vt nemo melius.
Singulari expreſſit atque exornauit artificio, egregijs picturæ coloribus illuſtrauit, perfecit, ac perpoliuit egregie.

a Paire of Spectacles, vide Spectacles.

a Pale, vide a Poſt.

Pale or ſwart Colour.

Luridus, quaſi loridus.
πελιδνός. Subniger.
Liuidus. Plumbeus.

a Pallace.

Regia ſubſtant. Regia domus.
Ædes imperatoriæ. Diæta.
Curia. Palatium. βασίλειον.
Aula Principis. αὐλή.
¶ Aulici. Curiales.
Palatini. Proceres aulici. Courtiers.
Palatinos ſumos frequentari, ſequi, to follow the Court.
Magiſter Curiæ.
Præfectus aulæ, palatij, the Steward.

a Pallet, vide a Bed.

a Pan, vide a Frying pan.

a Pannier, vide a Basket.

a Pantable, or a Slipper.

Crepida. κρηπίς.
Sandalium, Solea.
Baxea, apud Apuleium.

a Pantable maker.

Sandalarius. Crepidarius.
Diabathrarius. Solearius.

Paper.

Charta, Chartula. χάρτης.
Papyrus & papyrum neutro genere, apud Plinium.

Membranula.
Macroculum vocat Hermo, Bar.
Chartam longiorem, majorem.
πάπυρος ἡ. Iunci vel ſcirpi ſpecies, in Ægypto naſcens, pro eadem vſurpatur, quod in ea Ægypti ſcribere ſolebant.
Primùm ab Alexandro rege inventa.
Scapus, a reame, or a quire of paper.

blotting paper, that will not beare inke.

Papyrus bibula, perfluens.
Charta emporetica.
Papyrus attramentum tranſmittens, abſorbens.

Paper royall.

Claudia charta.
Imperialis, Regia Maracolum, Plin. à ſtaturæ cubitalis longitudine.

a Paramour, a ſweet-heart.

Amaſia, Amica.
Amatrix, Gallina.
Concubina. παλλακὶς.
Corculum, Glycerion.

to Pardon.

Parcere, Ignoſcere.
Veniam precari.
Dimittere, Veniam dare, concedere.
Remittere, Indulgere.
Fulmen ſuum ſeraque corda reconderе.
Nec veniam læſo numinę caſus habet.
Deos poſcere veniam, Vide to forgiue.

Parentage, vide kindred.

Parents.

to Parget, plaiſter walles.

Tectorium inducere.
Cruſtare.
Incruſtare parietes.
Lutare, Delutare.
Truliſare.
Gypſum inducere.

a Parke, vide Foreſt. to keep or hold a Parliament.

Conventum facere.
Conventum agere, peragere, agitare, celebrare.
Comitia facere, apud Cic.
Comitia agitare, habere, & gerere, pro habere.
Comitia, Synodum celebrare.
Aiunt breui ſummorum principum conventum Ratiſponæ fore.
Ire, conferre ſe ad comita, ἀγορὰν φοιτάζειν.
Cogere conſilium, ſynodum.
Inſtituere comitia.
Indicere conventum, comitia celebranda Bruxellæ.
¶ Indicere, edicere comitia ſacra.
Generalem indicere ſynodum.
Comitia differre, vel detrudere.
Reijcere in alium menſem, in annum alterum.
Inſtituere, inire conventicula, conciliabula, de ſceleratorum & hæreticorum conciliis dicitur.
¶ Sacri imperij, vel imperialia comitia.
Imperij conventus.
Conventus imperialis, ſolennis, Vide to Gather.

a Parler, or a priuy chamber.

Cœnaculum. Varro.
Cœnatio. Columel.
Conclaue. Thalamus.
Penates. Penetrale.
Domus interior.

to

to Part, to Diuide, to Separate.

Partiri, Diuidere, Distinguere.
Dirimere, Distrahere, Dissoluere.
Deducere, Secare, Discindere.
Deriuare, παραχεῖν.
Disiungere, διίστημι.
Disparare, Cæs. Dissecare.
In diuersas partes locare.
Sequestrare, Discriminare.
διορίζειν, χωρίζειν.
διάτιμνειν, μερίζειν.
Partes facere.
Seperare, Segregare.
Seiungere, Auellere.
Scindere, Semouere.
Diuellere, Disgregare.
Dimouere, Secernere.
Discludere pro seperare, Virg.
Discludere Nera ponto.
Interijcere se pugnæ, to stand or sit betweene.
Disterminare, agros propriè concernit.

to Part, to Distribute.

Communicare, Partiri.
Impertire & Impetiri.
Partem dare, Impendere.
Participem facere.
Elargiri, Distribuere.
μερίζειν μεταδιδόναι

it is your Part, or it toucheth you very neere.

Tua refert, Tua interest.
Tua res agitur, Tibi incumbit.
Tibi luditur, apud Pers.
Tuarum est partium.
Tuæ sunt partes, Officij tui est.

it is not your Part, but mine, it is no matter to you, but it toucheth me.

Non tua, sed mea interest.
Hoc tua nullam in partem interest, mea multum, tua nimium refert, mea plurimum.
Ad te nihil, ad me valde pertinet.
Tua res in hoc nulla, mea vero agitatur maxima.
Hoc ad res tuas momenti nihil habet, vim nullam habet, minimum valet.
Ad meas valet in omnes partes multum interest, refert multum habet ponderis,

to Passe ouer, vide to omit. to Passe ouer the water.

Cymba, nauigio traijcere, trãsuehere.
Lintre vehere.
περαιοῦν. διαπεραίειν.
Transire, Transfretare.
Superare, Exuperare.
Emetiri Molam, Domellam, Albim, Diliam.
Temesim, διαπερᾶν.
Pandis reijcere per fretalinteis, id est, velis.
Transmittere, absolutè.
Metiri mare pro transmeare,
Ire naui, nauigio.
Traijcere classe Italiam.
Transmittere, traijcere flumen.
Tumidas lati superare fluminis vndas.
Traijcere celeri pede.
Exercitum nauibus deportari frequenter Liuius dixit.
Vi facere viam.
¶ Traduci, Transuehi.
Vehi, Pernehi.
Rumpere aditus.
Transmitti.
Innocuum dare alicui iter.
Deferri rate in vlteriorem Mosæ ripam, to be conueied or carried ouer.

Passed, that is past, and gone.

Præteritum, Exactum.

Transcursum, Euolutum. παραχυείμενον.
ῥᾳθυμία, Elapsum.

to Passe, vide to Excell, passing well. I Passe not, vide I care not.

a Passport, or a safe Conduct a Certificate.

Fides publica, apud *L.* & Sallust.
Senatus placitum, consensus.
Saluus conductus, vulgo dicitur.
Sunt qui postremum reprobent tanquam barbarum cum tamen Neotericorum scriptis & apud Suetonium reperiatur in vita Cæsaris.
Commeatus Cæsaria missio.
Symbolum itineris.
Tessera transitus.
Libellus profectionis.

to giue or grant a Passport.

Publicam fidem interponere.
Tuti itineris literas concedere.
Dextrā dare securitatis, 2. Machab. cap. 11. to giue a safe conduct.
Dare vel concedere commeatum, tametsi nonnulli barbarum censeant, & etiam commeatum dare significet viatum impendia benigne præstare, sumptus ad iter ministrare magnificos.
Dare fidem, vt tuto ire ac redire liceat.
Liberum, ac salnum conductum, commeatum concedere.
Securitatem præstare.
Vnde iure gentium receptum est orationem seu legatum, vel publicum agentem negotium, nec cædere, nec violare.
πρόσβολον ἢ τύπτειν, καὶ ὑβρίζειν.
Salnum conductum dare.
Blebescito potestatem facere impunitate promissa, quod Græcis est, ἄδειαν διδόναι, ἢ ἀσφάλειαν.
¶ Securitatem à quoquam postulare, To require a Passport.
Accipere fidem publicam, id est, impetrare salnum conductum,
Publica fide venire, ac redire. To come vpon safe conduct.
Fidem publicam habere, & ita ad comitia aduenire.

For Pastime, or Sport.

Animi causa.
Animi gratia subticetur eleganter dictio reficiendi vel recreandi.
Oblectamenti causa.
Delectationis causa.
Animi laxandi causa, gratia.
Voluptatis causa, apud Vale.
Ad oblectationem.
Oblectandi nostri gratia, nam laxamento opus est.

a Pasture, a place where Beasts feede.

Ager compascuus seu pascuus ager.
Pascuum, neutrius generis.
Pascua sub fœminino genere frequens in sacris, Pratum.

a Patent, vide Bull. Patient, Quiet.

Patiens, τλήμων, Æquanimus. Longanimus, Tolerans, Sustinens, Socrates.
Communi animo.
Æquo animo ferens.
Aduersa quæque ac contraria boni consulens.

to be Patient, to take Patiently

Pati, ferre malum fortiter.
Æquo, leui animo pati. ferre patienter, pro quo vulgus patientiam habere dicit.

Eodem

Eodem vultus tenore, etiam aduersis interpellantibus, perstare.
Solinus de Socrate.
Malum efferre, Cic. patiendo scilicet
Vincere, subducere, Sepelire.

Patient in Aduersity, vide ill Fortune. Patiently.

Æquanamiter, Patienter.
Fortiter, Constanter.
Tolleranter, Tranquilla mente.
Patienti, constanti, pari, æquo, bono, animo ferre.

a Path, vide a way.

a Patron or Protectour, a Defender.

Patrocinator, Patronus.
Protector, Defensor.
Tutor, Defensator.
Mœcenas.

a Pauilion, vide Tent. to Pause, vide to tarry. to make peace, vide to Pacifie. to hold his peace, to keepe silence

Tacere, Reticere.
Obticere, Obticescere.
Conticere, Conticescere.
Labia comprimere vel linguam, vocẽ.
Pythagorico vti silentio.
πυθαγορίζειν.
Linguam frænare, refrænare.
Digito labellum compescere.
Tenere silentium, apud Ouid.
Fauere absolutè pro silere, apud Terent.
Facere finem sermoni.
Fauere, adesse æquo animo.
Fauere linguis, apud Senec. & Ouid.
Linguisque animisque fauere.
Silere, σιγᾶν, Supprimere.
Harpocratem agere, vel Angeronam.
Continere audita, arcanum cælare.
Redituras per iugulũ voces retinere
Tenere se in silentio vel intra silentiũ
Premere vocem, est subito obmutescere.
Obliterare, Immutescere.
¶ Silentio præterire, inuoluere.
Transire, Pertransire,
Supprimere, Prætermittere.
Taciturnitate, silentio cælare.
Nescire quod scias.
Dissimulare quasi nescias.
Premere quicquã ore, to keep close
Manum ad os imponere.
Obdere, imponere frænum ori, labijs.
Non temere apud quemuis effutire.
Continere vocem stultitiæ indicem, apud Cic. Consilere vocem.
Præstare silentium, apud Ouid.
Præterire, Omittere.
Nullam de re facere mentionem.
Prætercurrere, Transilire.
Saltum facere, to passe.
Quod muti citius loquantur quam illi.
Cuius dicta pennis carentia haud longè auolant.
Libere dixeris verba sine pennis erunt.
Quod scio, nescio.
Silentium dare, facere, agere.
Harpocrati dictum esse puta.
Vel lapides citius loquantur.
¶ Silentium vendere magna pecunia apud Aeon. pro accipere pecuniam pro silentio.
In silentium descendere.
Argentinam pati vt de Demosthene ferunt.

a Pearle.

Margarites, vel itum, Gemma.
Margarita, μαργαρίτης.
Anio, & per similitudinem Bacca.

a Peece, or Morsell.

Pars, Particula.

Frustum

Fruſtum, Fruſtillum.
Petia, iuriſconſultus frequens, vt petia terræ, ſed gallicam potiùs dictio quam Latina.
μέρος, μέρον.
¶ Recisamentum paryraceum, charta ceum, membranum, a preece of paper or parchment.

Peecemeale, in peeces, mo:ſels, or gobbets.

Minutatim, vel Minutim.
Inciſim, Fruſtatim.
κλασματόδην. Fruſtulatim.
Aſſulosè, Aſſulatim.
κατὰ σκινδαλμούς.
Membratim, Gradatim.
Particulatim, Per membra.
Articulatim, Oſculatim.
Partem per partes, κατὰ μέρος.
Per numeros, Per ſpecies.

a Peece of trouble, a troubleſome buſineſſe.

Difficilis res eſt, laborioſa, non facilima, minime facilis, difficultatis habet, negotium laboris plurimum
Non ea res eſt, quæ facile, parvo negotio, leui labore, non magno ſtudio effici poſſit.
Magnæ difficultatis, multi laboris, non parui negotij, non operis exigui.
Laborioſa, operoſa, grauiſſima res eſt in qua ſudandum ſit, ſuſtinendi labores,
Multum operæ ponendũ, vigilandum excubandũ animo ſit, non leuiter laborandum, ſtudij multum, induſtriæ plurimum ſit adhibendum.

a Pellet, vide a Gunneſtone.

to Pilgrimage, vide to goe in Pilgrime.

a Penne-hoꝛne

Calamarium, δήκη.
Graphiarium, Theca calamaria.
γραφεῖον δήκη, Theca pennaria. Theca graphiaria.

to make one Penſiue, vide to griene one. Penſiueneſſe, Sadneſſe.

Anxietas, Angor, Sollicitudo.
Ægritudo, Triſtitia, Mœſticia.
Dolor, Grauitas, Luctus.

Penury, vide Scantneſſe. People, vide Flocke. Peraduenture, Perchance.

Forſitan, Forſan, τάχα.
Fortaſſis, Fortaſſe, ἄρα.
Fors, Forte, συμβολή.
Fortuna, Caſus.
Forte fortuna, Temerè.
ἐκ τύχης. Fortuitu, vel fortuito.
κατὰ τύχην.

to Perceiue, oꝛ Foꝛeſee.

Præſentire, Subolere.
προαισθάνεσθαι.
Suſpicari, Suſpectum eſſe.
Suſpicionem habere.
Arbitrari. Exiſtimare.
Putare, Autumare.
Reſcire, Reciſcere.
Odorari metaph. Sieuti.
Subodorari, & Olfacere.
ὀσφραίνεσθαι, Olfactare.
Tanquam per ſomnum intelligere.
Per nebulam reſcire.
Per caliginem intelligere, videre.
Perſentiſcere, Præſentiſcere.
Quodam ſuſpitionis odore ſentire, aliquid.
Summis naribus olfacere.
Per ſomnium quidem meminiſſe.

Eſſe

Esse in suspitione.
Leui experimento coniecturaque qualecunque deprehendere.
Suspitionem in pectus demittere.
Animum alicujus tangere dicitur suspitio.

to Perceiue, to Vnderstand.

Percipere, Intelligere.
Mente assequi.
Comperire, Invenire.
Perspicere, Cognoscere.
Accipere, Audire. Videre.
Compertum vel exploratum habere
Spectatum, expertum, exploratum, perspicuum est mihi.
In promptu est mihi.

yee may Perceiue or see.

Videre est. Cernere est.
Videre licet, Cernere licet.
Videas, Cernas vel cerneres, procernere potuisses.

not to Perceiue, vide to Vnderstand.

a Percer, vide Anger.

Perfectly, vide Exactly.

Perfect, vide Absolute.

to Perfozme in deed.

Præstare factis & exprimere, apud Erasmum frequens.
In opus transferre.
Ad rem ferre, producere.
Opere comprobare, perficere.
Conferre verba ad rem.
Rebus respondere, explere.
Effectui mancipari tradere.
Effectum dare, to fulfill. Terent.

Perill, vide Danger.

to Perish, to Decay.

Collabi. Dilabi.
Perire. Confidere.
Oppidum intercidere dicitur.
Intermori. Interire.
Deperire. Consenescere.
Cadere, Aruina sæua.
Corruere, Ruere.
Ruit alto à culmine Troia.
Senescere, Inveterascere.
Labi, dilabi apud Cic.
Occidunt desinuntque fragilia & caduca, Mutari, Labascere.
Conflaccescere, Occidere è cado.
Cum fundamento perire.
ἄρδην ἢ ἐκπεπλῆχθαι κατακόπτειν.
Ruinam minitari, vel casum.
Sic vetustate dissolura dicuntur labi, id est, sensim ruere.
Definire, finire, to take an end.
Deflorescere, Metaphora ducta ab arboribus, Cic.
Deflorescit formæ dignitas morbo, aut vetustate.
Defluere, Metaphora ducta ab amnium fluxu, similiter & Effluere, Euanescere, Ire in auras, Disperire, Disparere, ad nihilum recidere.

Abire pessum, id est, perditum.
Exarescere, Metaphorice.
Cedere æuo, Soli.
Senio collabi.
Monumenta fatiscere dicuntur.
Scripta tempore tabescere, vetustate deleri, Quæ non penitus sublata est, sed extat.
Cuncta in æquoreos abiecerit irrita ventos.
Cuncta vt lætheis mersa feruntur aquis.
Extinctum longis excidit omne malis,

to waste away by length of time.

¶ Vindicare ab obliuione hominum atque silentio laudem prope senescentem.
Nobilissimam familiam iam ad paucos redactam pene, ab interitu vindicare, Utrumque, apud Cic.

to renew, or restore again.

to

to Permit, to ſuffer too much: to giue ouer much liberty.

Nimium indulgere, permittere.
Indulgentius aliquem habere, apud Eraſmum.
Lenius tractare, habere.
Aſſentari. Obſequi.
Dare licentiam, Cic.
Conſentire.
Laxare habenas, fræna licentiæ.
Remittere fræna.
Effrenem non ſatis coërcere adoleſcentiam.
Adoleſcentes ſibi permiſſi ſeſe perdunt.
Lora, habenas dare laxas.
Laxiore ducere habena.
Concedere facile. ἐαδιδόναι.
Delicate tribuere, atq; ita adoleſcentem prolem, gnatum perdere, corrumpere, deprauare, malis moribus inficere. To marre, to ſpill.
Nimia indulgentia filios inuellani barathro immergere.
Parum ſiquidem indulgentia filiorum flagitia in immenſum creſcunt.

a Perpetuall renowne, vide **Euerlaſting.**

to Perſecute, vide **to Vexe.**

a Perſon, vide **a Curate.**

to Perſwade fully, earneſtly.

Inſtanter perſuadere.
Incitare. Adducere.
Suadendo inducere.
Impellere. ἀναπείθειν.
Inculcare, metaphoricè.
Fidem facere alicui.
In ſententiam aliquem impellere.
Aliqua ratione inducere.
Perſuadere.
Huic magnis præmijs pollicitationibuſque perſuadet, vt ad hoſtes tranſeat.
Mouere, afficere, to moue.
In ſententiam ſuam trahere quempiam, ſeu adducere. συναγωγίζειν.

by your Perſwaſion, vide **Counſell.**

to Peruſe, vide **to correct.**

the Peſtilence, or the Plague.

Peſtis, Peſtilentia, λοιμός.
Peſtifer morbus.
Æris venenum, Corruptio.
Aër corruptus.
Peſtilitas pro eodem, apud Lucr.
Febrilis, atra peſtilens, dira Lues.
Epidemia, vulgo.
Contagio aëris infecti.

a Patten or a wooden ſhoe.

Calceus ligneus, ex ligno.
Calo. Solea lignea, Soccum.
Calopodium, καλοπόδιον.

Peeuiſh, vide **Obſtinate.**

a Phyſition.

Medicus. ἰατρὸς, ἀκέσιος.
Medicamentarius, à Plin. dicitur cognoſcens morbos artemque medendi.
Medicus quem naturalium rerum profunda cognitio, curandique fides commendat.
Clinicus à lectis ægrotantium quos frequentat.
Medices profeſſor.
Artis Medicæ peritus.
Empiricus ab experientia.
Arte medica inſignis.
Morborum propulſator.
Archiater, ἀρχίατρος. Medicorum princeps.

Salua-

Saluator noſter à D. Hieronymo Archiater dictus, quod ſit medicus Chriſtianorum, & animarum languentium præſentiſſimus opitulator.
Et vt refert Galenus, Græcis ἀρχιατροὶ κατ' ἐξοχὴν, Medici dicuntur.
Phœbus, Æſculapius.
Chiron. Et Cteniatrus.
κτηνιατρος, apud Firmicum, & iumentorum & pecorum medicus, quem mulomedicum interpretantur, & Veterinarium Columella cũ Varrone vocant, a horſeleach.
Et morbi armentarij, apud Soli. quibus armenta laborant.

a Phyſicke, or a Remedie.

Medicamentum. Medicamen.
Salubre, Saluti ferum.
Medicina, Remedium.
Antidotus, vel Antidotum.
Venenum, pro eodem.
Succus amarus, apud Poet.
Pharmacon, Mithridatum.
Theriace, Medela.
ἄκεσμα, ἄκεσις.
Alexicacon, ἀλεξίκακον. quo etiam Amuletum dicitur, eſt remedium contra quæcunq; mala ac venena.
Alexipharmacon, auxiliare medicamentum.
Salus pro remedio, Virg.
Una ſalus victis.

to Picke out, vide to chooſe. a Pike, a Speare.

Haſta framea Germanorum.
Lancea Hiſpanorum à latitudine ferri dicta. λόγχη.
Pilum Romanorum & telum.
Materis goſſum vel geſum Gallorũ.
Quiris Sabinorum.
Iuſſus Bauarorum.
Sabina Illyricorum.
Sariſſa Macedonum, Tragula.
Haſtile, Contus, Cuſpis pro haſta.
Halabarda, An Halbard, apud Erafmum, omnium ferè eſt apparitorum, ſtipatorum germanis tam ſuperioribus quam inferioribus in vſu. Hæc à nonnullis dicitur Cunigellus, ab alijs Bipennis.
Venabulum. ἀκωκὴ.
¶ Haſtis pugnare, dimicare δορατίζειν.
μαχεσθαι διὰ δοράτων.

a Pillar, a prop, a Shore, a ſtay.

Pila, Columna.
Columella, Plinius columnas ſtallas appellat.
Fulcimentum, Fulcrum.
Cippus pro Columna ponitur.
Stylus, Anchora domus, metaph.
Gubernaculum, Terent.
Columen familiæ, cui reliqua domus innititur.
Epiſtillium, latinè Capitellum. The chapter of a pillar, the foot of a pillar.

Pilles of phyſicke.

Pillulæ, quod ad ſimilitudinem pilæ ſunt ſphæricæ figuræ.
Trochiſci, qui Græcis dicuntur.
Cataporia, à καταπίνειν.
Cathartica. A purgation.
Vicioſo purgare corpora ſucco.

a Pillorie.

Colliſtrigium, Columbar.
Numellæ.
Cauea pro malefactis & adulteris caſtigandis, ſuperpoſita poſti erecto.

a Pillow, vide Cuſhen. a paire of Pincers, vide Tongs. a Pipe, a flute.

Phiſtola, vel fiſtula. Calamus.
Tibia.

Tibia. αὐλός.
Syrinx vel Syringa. σύριγξ.
Auena per metonymiam ſicut & Canna.

a Piper, a fluter, a minſtrell.

Tibicen, med. prod. quaſi Tibicen, hoc eſt, αὐλητὴς auletes, apud Græcos, cujus fœmineum αὐλητρὶς, quæ in tibina canit.
Tibicinia, Tibicinilтria, & Tibicinaria.
¶ Lyriſtes, lyricrepa lyricen, λυρῳδὸς qui lyra canit.
¶ Cornicen, qui cornu canit κερατῳδὸς, Cornicinus, apud Cic.
¶ Tubicen, med. corrept qui in tuba, id eſt, Buccinator vel Æneator, a trumpeter, ab æneâ tuba.
Cauens tuba, Claſſicus.
¶ Liticen, qui in lituo canit.
¶ Choraules vel Choraula, a piper for a Dannce.
¶ Aulœdus, aut fiſtulator latinè.
Ciceroni, & apud Mantuanum, fiſtulicen, a fluter.
¶ Fidicen, med. cor.
¶ Citharœdus, κιθαρῳδὸς, vel citharâ tendens & Apollinei peragens officium vatis, citharam plectro crepitante ſatigans, a harper.
Fauoris emerendi gratia chordas percurrere.

to Pipe, to Flute.

Ludere fiſtula, tibia, calamo agreſti, Canere tibia.
αὐλεῖν.
Dat tibia ſonos, Stridebat tibia cantu.
Agere tibicinem.
Tibiæ modis conuiuas oblectare.
Ad numeros ſimilem inflare tibiam.
Syringa melos fundere.
Reſonis cannis, dulciſona modulari carmen auena.
Fiſtularum imitari modulos tubarumque concentum, Soli.
Peritus ore fiſtulaque cantare.

to Piſſe, to make water.

Meiere, Mingere, οὐρεῖν.
Facere vrinam, Lotium facere.
Veſicam leuare, exonerare.
Emittere lotium, vrinam, vel excer, nere.
Micturire, Vrinam reddere.
Agere flumen, to make a riuer, Ciere, prouocare, mouere vrinam.

a Piſpot, or a chamberpot, a cloſe ſtoole.

Matula, Urinale.
θερτρὶς. ψύλαξ.
Metella, apud Martialem & Metellio, diminut. κεφδάχη.
Schaphium· σκαφεῖον.
Vaſculum yrinarium, excrementicum

to Pitch his tents.

Caſtra metari deponentale, aut diſtinctim.
Metari caſtra, κατασκηνοῦσαι.
Caſtra ponere, locare.
Stationem habere, tenderé.
Facere, figere caſtra, apud Cæſ.
Tendere papiliones, tabernacula.
Figere tentoria.
γραπτιδεύειν.
Conferre caſtra caſtris, eſt ex oppoſito metari, Cæſ.

a Pitchfoꝛke.

Marga, æ, Columel.
Furca, Furcula. δίκελλα.
Furcilla, Bidens. δίδυς.
Tridens. τριαίνα.

Pitty, vide Compaſſion. to giue Place, vide to Recule.

to

to put in the Place of another, vide to Subozne.
the Plague, vide Peſtilence.
to haue the Plague, oꝛ to be ſicke of the Plague.

Peſtifero igni æſtuare. exæſtuare,
Peſte laborare, morbo exitiali, Lu. λοιμωττειν.
the plague increaſeth, oꝛ waxeth very hot.
Vegetus, Aëre corrupto permitioſiſſimus naſcitur morbus peſtilens, contagium paſſim locorum ſerpẽs.
Peſtis incrudeſcit, quum peſtiferi, morbi repullulant & ingraueſcunt paſſim vagantes.
Dicitur præterea Graſſari, Sæuire, Deſæuire, quam nihil à peſtilentia tutum, ſed ingenti hominum clade inualeſcit & omnia nouo peſtilentiæ genere conflagrant, ardent.

Stage Plaiers.

Comœdi, Tragœdi.
Hiſtriones, Mimi.
Pantomimi penult. prod.
Fabularum actores.
Planipedes.
Ludiones, Ludij.
Thymelici, θυμελικοι, vnde in canonibus ſacris.
Scenici, Theatrici, Actores.
Imperator hiſtricus vel comicus, & Choragus, qui præſunt exhibendæ comœdiæ.

to Play a play vpon a ſtage.

Agere, recitare, ædere fabulam, comœdiam, Ædere ſpectacula.
Inſtituere ludos.
Celebrare, Concelebrare ludos.
Ludis celebrare diem natalem.
Dare, exhibere ſpectaculum. Vide Scaffold.

to Play the wanton vide Wanton.
a Joyners Plaine.

Dolabra, Dolabella, ἀξίνη.
Dolatoria, apud D Auguſt.
Planula, idem Aſcia, Aſciola.

Plaine, vide Euident.
Plainly, vide Simply.
a Plaine dealing man.
to Plaiſter walles, vide to Parget.
a Plaiſter.

Emplaſtrum, quamuis rectius cataplaſme.
Malagma, à mollificando.
Epithema, quod etiam, a tent, ſignificat.
Baſilicum, apud Celſum pro eodem.
Ceratum, a cerecloth.

to Plaine, oꝛ to make Plain oꝛ Smooth.

Dolare, ϑεδιάζειν.
Edolare, Dedolare.
Polire, Radere.
Æquare. Planare.
Complanare, Leuigare.
λειαίνειν, Leuare.
Dolabrare, Dicitur etiam dolio, is.
Aſciare, Exaſciare.
Scabrum, impolitum, vel diſtortum planum reddere, leuigare.
Pilare pro complanare, πλεῖν.
Abradere aliquid acuta dolabra.
Aliquod opus politius limare.
Delimare, Elimare.
In quadrum redigere, to ſquare, in ordinem aptamque ſtructuram concinnare, exaquare.
Exaſciatum opus apud Plautum id eſt, vtrumque dolatum, leuigatum nondum tamen vndequaque expolitum.

Forma

Forma ludi, delineare.

to Plant.

Plantare, Experare sulcis.
Concretam radicem effigere terræ.
Radice in tartara tendit.
Penitus terræ defigere arborem.
Vitem tenui committere sulco.
Humo tegere ac foueis abscondere.
Plantas, stirpes obruere terra.
Summum cacumen mandare terræ.
Plantas feraces figere humo.

a Plate of any Mettall.

Lamina, ἐλασμὸς, Bractea.
Bracteola ex quibuscunq; metallis.
¶ Bracteator & bractearius, A plate bearer.

a Platter vide Dish, to Pleade, to go to Law

Iudicio decertare, contendere.
Litem agere, Litem habere.
Lites agitare, Certare.
Lege agere, Iudicio experiri, δικαζεσθαι.
In iure disceptare, quod græcis est, δικαίῳ λογίζεσθαι.
Causas agitare, apud Mar.
Suscipere litem.
Litigare.
Causam, lites agere, apud Eras.
Contendere.
Disceptare, Iudicum sententijs controversiam finire.
In re controuersiam dissoluere.
Agere singrapho cum aliquo.
¶ Litium tricis sese impendere.
Habitare in foro, apud Cic. in forensi commentatione assiduum esse. still pleading.
¶ Forum agere, Ius dicere.
Iudicia exercere, Iudicare.
Diiudicare, to iudge, to set in iudgement.

a Pledge, vide Surety.

Pleasant, Delectable.

Grauis, Suauis, Placidus.
Acceptus, Dulcis.
Delicatus, Lautus.
Amœnus, Iucundus.
ἡδυπὸς, Delectabilis.
Φιλτατος, Volupe est.
Voluptuosus, ἡδυσμένος.

Pleasant and Profitable, vide Learning.

a Pleasant saying, merry in talkes.

Dicta dicit eiusmodi, ijs vtitur dictis Ita facetè is valet, ita bellè scitè, venustè, argutè, ingeniosè, festiuè, lepidè, iocatur, vt singulis verbis risum excitet, commoueat, faciat, vt audientes mira voluptate perfundat.
Eius dictis facetijs, vocationibus recapiuntur omnes.

Pleasant, vide Jestingly. it Pleaseth or liketh me well.

Animo sedet, apud Virg.
Cordi est, Placet, In animo est,
Perplacet, ἀρέσκει.
Gratum est, acceptum,
Deo visum.
Placidum est. Sedet arbitrio.
Arridet, Blanditur, Adblanditur.
Frequentior, apud doctos.
Pergratum mihi est.
Accipio legem, conditionem.
Placuit animo, ἥδεται θυμῷ, apud Hom. Lubitum est animo.
Palato satisfacit.

it Pleaseth me not.

Displicet, Sordet, Pudet.
Non est visum mihi
Non probo, Nolo.

a plea-

a Pleasure or Commodity.

Commoditas, Commodum.
Amœnitas, Oblectamentum.
Oblectamen, Delectamentum.
Delectatio, Oblectatio.
Vide gladnesse.

to doe one a Pleasure or good Turne.

Gratificari, χαρίζωθαι.
Beneficium conferre, dare, præstare.
Rem gratam facere.
Pergratum illi facies, apud Terent.
Gratum facere, Cic. Sed quando ita natura comparatum est, vt qui rem nobis gratam faciunt in eos voluntate simus propensiore, non rarum est, vt gratificando apud nos gratiosi sint i. authoritate multum potentes.

to take pleasure, vide Delight.

a Plenteous table, vide Banquet.

Plentifull, vide Abundant, Plenty, vide Abundance. Plentifully, vide Abundantly.

the Pleurisie, vide Stitch in the side.

to Plow, vide to Eare.

a Ploughman or Husbandman.

Arator, Colonus, Agricola.
Rusticola, Rusticus, Cultor.

to Plucke in sunder.

Diuellere, Dirimere.
Dissoluere, Distrahere.
Detrahere, Decerpere arborum poma, Vuas, Fructus, Carpere aliquid.

to Plucke out, or pull vp by the rootes

Euellere, Extirpare.
Eradicare, Eruere.

the Spanish or French Poxe.

Scabies Hispanica, Gallica.
Scabies Neapolitana, Lues.
Poscæ Gallicæ apud Eras.
Gallica lues, Pudendagra.
Morbus Gallicus.
Sacra scabies, i. execranda.
Turpi laborare scabie, to be sicke of the poxe.
¶ Marisca, alio nomine Condeloma, & Ficus masculini generis morbus est seu genus vlceris fœdi. Ex crescentia carnis circa anum σύκωσις vel σύκωσις & hæmorrhois Græcis dicitur, the pyles or hemoroides.

Poison, Venome.

Virus, Venenum.
Toxicum, Aconitum.
Pharmacum, φάρμακον, vtrumque significat remedium & Venenum.
Socratica passio.
Medicamentum aliquando pro veneno sumitur.
Gorgonijs infectus, Venenis.
¶ Venenosus, Virulentus.

to Poison.

Veneno necare, extinguere, interficere.
Mortiferos porrigere succos.
Venenare, φαρμάσσειν.
Toxica dare, miscere.
Pharmaco è medio tollere.
Venenum alicui infundere.
Toxico inficere, seu veneno.

Corrumpere venenis.
Inficere pocula.
Miſcere aconitum, Ouid

to Pole the head.

Capillos demere vel reſecare,
Attondere aliquem per pectinem.
Caput tondere.
Caluitium capiti inducere.
Caput nouaculæ ſubmittere.
Capillos ponere.
Crines ſoluere.
Abſcindere comas.

to make poze, vide Conſume.

the Pope, the Biſhop of Rome.

Summus Pontifex.

Summus pater,
Pontificum caput.
Primarius, Sacerdos.
Papa, Latius pater.
Pontifex maximus, ſeu Romanus.
Maximus Romana in ſede ſacerdos.
Summus ſacerdos.
Patriæ gubernator nauis.
Cathedram Petri vicaria ſucceſſione obtinens.
Cuius caput fulget, condecoratum eſt corona triplici, Seu triplici fulget honore caput.
Qui fronte tegmina celſa gerit.

to be Pope.

Romæ pontificem agere.
Papatui præeſſe.
Pontificatus ſummi honore ſublimari.
Apoſtolicæ ſedis ſacerdotio fungi, apud Max.

to become Pope.

Ad ſummi Pontificij faſtigium, ad ſummum Pontificatum euehi.
Summum inire ſacerdotium.
Summo Pontificatui, & eccleſiæ Romanæ præfici.

a Poztall, a Pozch.

Atriolum, Antepagmentum, Cato
Veſtibulum, Prothira.
Porticus, προθυρον.
Propileum, προπυλαιον.
Proaulium, προαυλιον.

a Pozter, oz a Keeper of a gate.

Portarius, θυρωρος.
Ianitor, Cuſtos oſtij.
Oſtiarius, Atrienſis,
πυλαωρος, vel vt iuriſconſulti ſcribunt Atticus, qui excubat ad atrium.
Clauſtrinus.
Seruus ad limina.

to Poſſeſſe, to Enioy.

Poſſidere, κατεχειν.
Habere, Tenere.
Occupare, Vſurpare.
Vſum, fructum habere.
Fructum capere, καρπουσθαι.
Frui, Vti, θαπυγχανειν.
Vide to Enioy.

Poſſeſſed with the Deuill.

Arreptitius, ἀπεγλήμενος.
Dæmoniacus, Obſeſſus.
A dæmonio, ſpiritu maligno, exagitatus,
Dæmoniosus.

it is Poſſible, oz it may be.

Fieri poteſt, Poſſibile eſt.
Licet, Vſu venit.
Defendi poteſt, ἐνδέχεται.

Poſterity, vide Succeſſors.

a Poſt, a Pole, a Pale, a Prop or Stay.

Palus, Pertica.
Pedamen, Statumen.
Pedamentum, Fulcimentum.
Adminiculum, Suſtentamen.
Suſtentamentum, Suſtentaculum.
Cauea pro maleficis & adulteris caſtigandis ſuperpoſita poſti erecto, a Pillorie.
¶ Vallus maſculino genere, palus firmior & Ridica. χάραξ.
Sublica.

to leaue vnto the Poſteritie.

Tradere per manus, Sal. & Liu.
Tradere per ſucceſſionem.
Ad poſteros ſuæ literis tranſmittere.
Dare per manus, aliquid veteri vſu obſeruatum aut majorum relatu acceptum poſteris relinquere.
A majoribus tradita narratione in alios.
Diuinitus accepta, viris rurſus ſanctis ac Deo plenis enunciare, prodere.

Poſtes or meſſengers riding poſte.

Veredarij, Equeſtres, pegaſarij curſores.
Nuncij regij, quos Poſtas appellamus, quaſi poſitos certis in locis, Græcis dicuntur, ἀγγάδαι ἀγγάρειοι.
Legati, oratores.
Ambaſiati vulgo, an Ambaſſador.
Embaſſidanes, apocriſiarij, rerum magni momenti nuncij.
Feciales, olim dicebantur penes quos belli pacisque ferendæ jus erat, alijs caduceatores, iam nonnullis paludamentarij vocantur, á paludamento veſtis genere quo vtuntur.
Vulgus omnium pene nationum Heraldos, ſeu Hecholdos vocat, quod ſummâ fidelitate ipſi exercitui, vel principi in denunciatione vel pacis vel belli, alijſque injunctis mandatis exequendis ſunt aſtricti, an Herauld of Armes.
¶ Magiſter ſeu præfectus poſtorum.
Veredariorum, the Poſtmaiſter.
¶ Obire legationes.
Legarum agere, to be an Embaſſadour.

an earthen Pot, or a ſtone pot.

Vas fictile, Vas ſamium.
Tuſcum, Vaſculum, Capiunculum.
Vas luteum, i. ex luto factum.
Vas terreum, πήλινον.
Seſia, ſubſtantiuum, vas fictile oblongum, apud Liuium, a wine pot.
Inde, Seriola, diminutiuum.
Diota, a pot with two eares.
Urceus, pen. cor
Vas ſaguntinum, Vas teſtcum.
Vas aretinum, apud Mar.
Culullus, Fidclia.
Teſta, apud Hor. Vide a cup.

a Pound.

Libra, Pondo, Talentum.
Aſſipondium, As, aſſis.
ἀσσάριον.
Mina vel mna, Græcum pondus.
Diſpondium, two pounds.

Pouerty, Need.

Paupertas, Pauperies.
Inopia. πενία. Miſeria.
Aporia, Calamitas.
Infœlicitas, Egeſtas.
Indigentia, Inedia.
Penuria, Nuditas, Ærumna.
Præcontractiſſima penuria.
Mendicitas, Tenuitas.

Acerbitas, pro miseria, ex calamitate contracta, apud Cic.
Angustia pro tenuitate & exiguitate fortunarum ac rei familiaris à Cicerone ponitur.

to liue in Pouerty, or to suffer great poucrty.

Vitam in egestate degere.
Pauper, Angusti agricultor agelli.
Vitam viuere duram.
Paupertate & ægritudine tabefieri.
Inedia, defectu laborare.
Domus, sensu parua vel orta.
In egestate vitam ducere.
Miserè viuere. Sustinere ærumnam.
Pauperum vitam degere.
Ærumnis fatigari, sollicitari perpetuis, Ærumnam exigere, Plaut. pro pari.
Aportari, apud diuum Paulum.
Summa rerum inopia premi.
Plurimis angi calamitatibus.
Miseram nimis vitam terere.
In summa rerum inopia degere.
Ad fastros redire, dicitur to poucrty.

a Pouch, vide Bagge: Power, vide Might.

it lieth in your Power, it is in your hand.

Tibi integrum est, σοὶ ἔξ.
Tibi in manu est.
Tibi libetum est, solutum est.
In tuo loco & fano est situm, apud Plautum.
In manu est tua, in potestate.
In tuis genibus situm est.
Est in arbitrio tuo
In promptu est tibi.
In te situm est. ἐπίσῃ σοι.
Est penes te. ἔξεσι σοὶ.
In tua voluntate est.
In tuo nutu, iudicio.

it is in my Power.

Mihi libetum est, Possum. In arbitrio meo constitutum. Mihi licet.

with all my power, as much as lieth in me.

Pro virium mearum portiuncula.
Pro virili portione.
Secundum mensurã virium mearum.
Pro viribus meis.
Pro copia, hoc est, pro facultatibus, pro vitili.
Quantum vires patiuntur.
Pro virili mea parte.
Pro virili mea. τὸ κατ' ἐμέ.
Quod potero enitar.
¶ Pro meo posse, barbarum prorsus est, siquidem infinitiuus, non ponitur pro nomine, nisi in nominatiuo & accusatiuo, vt est apud Vallam.

to Powre in, to fill drinke or wine.

Vinum, potum fundere, infundere.
Potum ministrare.
Rorantia largius ministrare pocula.
A cyathis esse. Ad cyathum stare.
οἰνοχόειν, pro quo vulgus inepte, propinare dicit. Est enim propino προπίνω dictio Græca, significans præbibere.

to Pray, to intreat, to desire, to demand.

Rogare, Rogitare, Precari.
Orare, Deprecari, Postulare.
Obsecrare, Fundere preces.
Oratum & rogatum habere.
Intercedere, Interpellare.
Implorare, Desiderare, Petere.
¶ Obtestari. Quæso.
Precibus sollicitare, pulsare, instare.
Impensè rogare. ἐπιτιμᾶν.

Per

Per ſacra amicitiæ rogare.
Precibus frequentare, depoſcere.
Poſcere, flagitare, & efflagitare pluſquam rogare, to crave.
Indefeſſis precibus poſcere.
Supplicare, ἱκετεύειν. to beſeech humbly.
Preces dare, concipere.
¶ Vocare in vota.
Invocare, votis laceſſere, to call vpon.
¶ Interpretari, Intercedere, Interuenire, Rogando quaſi impetrare, to pray for ſome body.
Mediationem agere.
Ad pia propenſum vota vocare deum
Solemnes voce preces.
Adoratæ per ſua vota Deum.
Solita fundere voce preces.
In prece totus eram.
Tollere ad ſydera palmas.
Tendere manus, Numina, Diuos,
Vocare, precari.
Supplex manus tendit.
Ante Dominum ſupplex erat manibus ſupinis.
Admouere, adijcere, adhibere, addere preces.
Uti precibus, Tentare, Petere, Precari ore.

Prayers.

Preces, Precationes.
Orationes, Supplicationes.
ἐντεύξεις. Rogationes.
Litaniæ. Supplicia. Vota.

to Praiſe, to commend, to extoll.

Laudare, Magnificare, Dare decus.
Honorem reddere.
Numen adorare Dei.
Meritos inducere honores.
Miro honore colere.
Celebrare honorem.
Terg eminis honoribus tollere.
Extollere. ἐπαινεῖν.
Honoribus accumulare.
Miris efferre præconijs.
Canere, apud poetas.
Canere plenis buccis.
Tonare laudes alicujus.
Decantare. Cantare.
Præconem agere.
Creta notare. Exaltare.
Palmam præbere.
Immodice laudare.
In cœlum ferre, ſubuehere laudibus, to magnifie.
Alicujus egregias virtutes rara quadam facundia deprædicare, laudibus amplificare.
Per ſe ſatis laudato & vendibili hederam ſuſpendere.
Famæ præconio celebrare.
Celebrem facere, reddere.
Illuſtrare aliquem.
Illuſtrem reddere.
Preparare, cum accuſatiuo.
Vineta crepat mera, Horat.
Dilaudare librum, pro valde laudare.
Propagare laudem alicujus ad ſempiternam memoriam.
Proſequi ſtylo, ſcriptis commendare.
Laudibus ornare, extimulare.
Comprobare, Approbare.
Deum facere, Ebuccinari.
Agere laudes, etiam eſt laudare.
Commendatum reddere.
Celebrare, ἐπαφυμίζειν.
Laudibus proſequi, tollere.
Sermonibus, laudibus euehere, efferre, afficere, celebrare, glorificare, vehere.

Commendare. Probare.
Cumulare laudibus aliquem, Plin.
Ferre nomen in aſtra, ferre ad æthera, aſtra, cœlum, omnia apud Virg. pro ſupra modum laudare, ſumma laude proſequi.
Utroque pollice laudare.
Prædicare. αἰαζειν.
Deprædicare laudes alicujus.
Buccinari. αἰάζειν ἐχθί.
Agere encomiaſtem, ἐγκωμιάζειν.
Et aliquando quemadmodum, bene

audire Latinis pro laudari, prædicari, probari ponitur. ita Græci ἀκούειν dicunt.

to Praise, to magnifie, to Extoll himselfe.

Se ferre laudibus.
ἑαυτὸν. αὐλεῖν.
Semet canere. Se iactare.
Laudare seipsum.
ἑαυτὸν. ἐπαινεῖν.
Se alicui venditare.
Sui tubicinem esse, agere.
Seipsum commendare.

Praise, Honour, Glory.

Gloria. δόξα. Fama.
Decus. φήμη. Laus.
Pæan, pro quacunque laude.
Præconium, Honor.
Titulus. Existimatio.
Splendor. Nomen.
Opinio celebris. Vide Honour.

to get Praise or renowme, vide Honour. a Praiter, a Babler, a Trifling Jester.

Dicax, Dicaculus, Nugo.
Nugator. Congerro.
Confabulo, Rabula. Vide Babler.

to Preach.

Concionari.
Sacri verbi semina diffundere.
Concionem habere.
Disseminare, seminare, edere verbum Dei.
Sacro de pulpito docere populum.
Agere ad populum.
Agere ecclesiastem.
Facere verba ad populum,
E suggesto denunciare.

a Preacher, a Minister.

Spirituale semen verbi Dei disseminans. Concionator.
Præco verbi diuini.
Ecclesiastes. ἐκκλησιαστής.
A sacris concionibus.
Declamatoris, concionatoris munus obiens apud populum.
Ecclesiastæ fungens munere.
Publicum concionatorem agens.
Sincerus Euangelij præco.
Idoneus verbi diuini dispensator.

a Preface, vide Prologue. to Prefer, vide to Promote. a Prelate, vide a Bishop. in the Presence, or before the face.

A fronte. ἐμπροσθεν.
Coram, cum ablatiuo.
Ante oculos. Ante conspectum.
In conspectu, ἐνώπιον cum genitiuo.
ἀπέναντι.
Ante pedes. In oculis.
Ob oculos, id est, ante.
Præter oculos Lælij, apud Ciceronem, id est, ante.
Sub oculis. In præsentia.
Aliquo præsente, vidente, cernente.
Vide before the doore.

Presents, vide Gifts. to Preserue, vide to Defend. Presumption, vide Pride. vnder Pretence, shew or colour.

Specie, apud Cic. Sub specie.
Sub umbra. Per speciem.
σχῆμα. Sub figura.
Sub imagine. Sub pallio.
Sub facie. Sub prætextu.

Sub

Sub titulo, Sub obtextu
Quæsito prætextu, colore.
προφάσει ἴτιμῳ.
Specie viri, falsi nomine.
Prætextu, honestatis.
Sub similitudine, typo, schemate inuolucro, nomine.

vnder Pretence of mankind like a man or in likenesse of a man.

Humano in schemate.
Nube sub humana.
Mortales inter agens.
Forma hominis assumpta.
Sub velamento personæ humanæ.

to Preuent, to come before.

Anticipare, Antecapere.
Salust. Noctem quæ instabat antecapere, ne quid spacio nouaretur.
Præuertere, Anteuertere.
Anteuortere, apud Comicos.
Præuenire, φθάνειν.
Anteuenire, προφθάνειν.
Occurrere, Præoccupare.
Præoccupare vias, Cæsar.
Consilio discutere periculum.
Cic. Hoc quod conceptum Respub. periculum parturit, consilio discutiam.
Anteuenire consilium, Salust.
Consilium, & insidias eorum anteuenire.
¶ Opprimere, κατ' ἀκμὴν λαμβάνειν, to come vpon one ere he beware, Teren
Patet imprudentem opprimit, Deprehendere.
Incautum excipere, apud Virg. & Titum Liuium.

to Pricke, vide to foine. to Pricke forth, vide Stirre vp.

to Pricke out or take out.

Eximere, Eruere.
Effodere, Extrahere, Vide to plucke out.

Pride, Arrogancy, Presumption.

Fastus, φρόνημα.
Superbia, Ambitio.
Ostentatio pluſquam theatrica.
Supercilium, Elatio, Spiritus.
Cæterorum contemptus, despectus, Inflatio, Tumor.
¶ Spiritu regio, with a stomacke.
Magno & elato animo,
Obstinata quadam ac temeraria arrogantia, proudly.
Ambitiosè.
Magno verborum strepitu, magnis verborum ampullis, & turgenti apparatu.

a Priest, a Minister.

Sacerdos, ἱερεύς.
Sacerdotij charactere insignis.
Officium sacerdotis agens.
Presbiter Græcis dicitur.
πρεσβύτερος, id est, senior, πρεσβεύς, id est, senex.
Ad rem diuinam faciendam consecratus.
Sacro chrismate litus.
Mystes, μύστης, vel mysta Christi, & Symmestes.
Flamen masculini generis.
Sacris initiatus, Hierodulus.
Sacrificus & per diminutionem & contemptum sacrificulus Græcis ἱερατικός.
Dominus pro sacerdote non reperitur apud doctos, est enim vox tyrannica.
Phœcasiatus, apud Senecam.

to make a Priest or Minister, to giue holy orders.

Sacris imbuere, Consecrare.
Initiari deponent.

¶ Ad sacerdotalis muneris functionem admittere.
Initiari Deo, ministerijs diuinis.
In sacerdotum munerum assumere.
¶ sanctis fungi ministerijs.
Liturgica sacra fer dignitatem facere, to be a Priest.
Sacris initiari elegantius quàm ordinari dicitur.
Vngi, inungi Christi mystes.

the Principall of a Colledge vide a Schoolemaster. Principally, vide Especially Princely, Honourably.

Magnificum Amplum, Splendidum.
Regium, Regale.
Augustum, Maiestatis plenum.
Basilicum, βασιλικὸν.
Vnde Basilica nux.
Pomposum, Attalicum ab Attalo rege hinc tota Attalica.
Altus Apollo, Virg. i. magnus.
Excelsum. Gloriosum.
Ingentem ista coronam dignum.
Vide Excellently.

to Print.

Cudere, τυπτειν, ἐκτυπτειν.
Excudere formis æneis, τυπογραφειν, χαλκογραφειν.
Typis tradere, Imprimere.
Typis excusum orbi tradere.
Typis euulgare, Prelo subducere.
Typis stanneis propagare, excudere.
Typis in multis exemplaria transcribere.
Prelo literario excudi facere.

a Printer.

Excusor, Typographus.
Impressor, ἐκτυπωτὴς.
Chalcographus, χαλκογράφος.
Bibliographus.

a Prisoner, or Imprisoned

Captus, Captiuus, αἰχμάλωτος.
Custodiæ mancipatus.
In vincula coniectus, vel in carcerem.
Clausus, apud Vlpia.
Custodia apud Sue. & Iurisconsultos, φυλακὴ, Reclusus.
Catenatus, Vinctus, δεδεμένος.
Custodiæ mancipatus.
Detentus in vinculis.
Retrusus in squalentem carcerem.
Compedibus oneratus, obstrictus.
Patiens pedicas, carceres.
Vincula barbara.

a Prison, a Goale.

Custodia, φυλακὴ, Carcer.
Ergastulum, Vincula, Compedes.
Nervus, lacus in sacris.
Lautomia vel Latomia.
Nervi, Carasia, Vincula.
Dismeterium.

to put in Prison.

In vincula, in carcerem quempiam conijcere
Vinculis ac carcere fræuare, cohibere
Compingere in carcerem locum angustum, Ferro onerare.
Dare, porrigere manus ad vincula.
Tradere, committere custodiæ.
Gerere cervice vincula.
Tradere in custodiam.
Addere captiuis vincula.
Cogere in vincula vel in compedes.
Tradere in custodijs. Sal.
Claudere in solidis tectis.
Innectere seu impingere compedes.
εἰς φυλακὴν βάλλειν.
Clausus tenebris & carcere cæco.
Condere in carcerem, Cic.
Carcere ergastulo recludere.
Innectere, Impedire, Domare.
Retinere vinculo.
Vincula parare.
Onerare colla catenis.

Con-

Conijcere in neruum.
Terent. In neruum potius ibit.
Carcerali squalore affligere.
Condere in puteum, neruum, pali-cidinas compeditum, Plaut.
Tradere dedere, in pistrinum, familiares Plauto locutiones.
Catenis vincere, religare cõpescere.
Abripere, corripere in neruum, cruciatum.
Vincula dura pati, perpeti, subire, ferre.
Mancipare carceri.
Subijcere colla catenis.
Contrudere, trudere, detrudere, claudere in carcerem, εἴργειν.
Circundare catenis & teneri catenis
Pædore atque squalore carcerali duriter affligtare, macerare.
Vincire compede.
Atro claudere, rẽcludere, carcere.
Dare in caueam, Plaut. in capt.
Dare in custodiam, Cic.
Ferreis stringere caternarum vinculis.
Clausstris penalibus continere.
Conijcere in lautumias, in equuleum.
Arcere vinculis, Custodia, Cic.
Carceris squaloribus premere.
Vinculis arctè stringere captum
Ligno pedes stringere, constringere apud Hier.
τὰς πόδας εἰς τὸ ξύλον ἀσφαλίζειν. Actum 16
Ligno plantas inserere deuinctis cruribus, Pruden.
In cippũ mittere, to put in stocks.
Ligno firmare pedes, Chrys.
Dura compede crura ligare,
Habere in liberis custodijs.
Data fide, certo aliquo loco qui præscribitur, non exire, apud Sallust in Catil.

Priuily, Secretly, Apart.

Seorsum, κατ' ἰδίαν, Secreto.
Priuatim, Semotis turbis.

a Priuie, a Draught, a Jakes.

Fortica med. cor. in publico.
Cloaca med. prod. ὀχετὸς.
Colluuiarum, Cæsale.
Secessus, ἀποθετήριον.
Latrina quasi lauatrina, Græcè.
Κατάπατος, βωμάριν.
Schaphium, lasanum, a close stoole, a priuie seate.
Tralla pro eodem, apud Mart.
¶ Stercoris cloacas expurgare.
Stercus exhaurire.
Purgator, expurgator latrinarius.

a Priuiledge, vide Bull. a Proclamation, vide Commandement. Procæde in Gods name, vide Well then. a Protector or Atturny.

Procurator, Aduocatus.
Patronus, Defensor.
Orator, Tutor, Vide Atturney.

Prodigality.

Prodigalitas, Effusio.
Profusio, Luxus.
Sumptuum profluuium.

Prodigall, vide Spend all. Profit, Utility Commodity

Emolumentum, Compendium.
Commodum, Vtus, Vtilitas.
Fructus, Commoditas
Prouentus emolumentorum, vectigalium.
Horna Messis, apud Plaut. pro maximo emolumento.
Frugis, frugem in obliquis, sicut res rem, &c.
Lucrum, Lucellum.
Adiumentum, apud Cic.

Profitable

Profitable, Commodious, Expedient.

Commodum, Fructuosum.
Quæstuosum, Operæ precium.
Conducens. Ad rem pertinens.
In cõmune cunctis expediens.
Vtile, Ex vsu futurum.
Frugiferum.
Expediens, Conducibile.
Prẽcium operæ haud defuturum putaui.

to be Profitable, to helpe, to profit, to be good for.

Conferre, Valere.
Facere, Multum facit ad victoriam animus.
Plurimum adiumenti commoditatis adferre, Adiuuare.
Frugem adferre, vel fructum.
Adiutare, Proficere.
Expedire, impersonale, & personale, apud Cic.
Conducere, Prodesse.
Commodare, Conferre.
Facere commodo alicuius.
Proficuum, fructuosum, frugiferum Esse, Ex vsu esse.
Commodo, vtilitati, adiumento, emolumento, vsui, remedio, frugi, adminiculo esse.
In rem alicuius aut etiam è re esse, vel illud in rem tuam erit: è re tua fuerit.
In quæstum, in rem, salutem, vtilitatem, vsum, commodumque tuum cedet.
Ex vsu tuo futurum est, quod pro te faciet, vulgo dicitur.
Bono esse, pro commodo vel vtile esse, apud Cic, Phil. 2.
Interest omnium, i. vtile est omnibus, Et Cicero ad Att.
Ita quidem spero nobis profici, id est prodesse.
Vtilitatem adferre, referre.
Refert, in tertia persona pro vtile seu commodum esse.
Expedit, Interest.

it shall be for your Profit.

Ex vsu tuo futurum est.
E re tua erit, Erit in rem tuam, in vtilitatem, In commodum.
In vsum tuum, quod vulgo dicunt pro te faciet.

to seeke his owne profit.

Agere rem suam.
Suum colere quæstum, Plaut.
Vtilitati propriæ studere.
Proprium sectari commodum.
Sibi canere, ἑαυτῷ ᾄδειν.
Consulere commodo priuato, quæstui suo.
Suo commodo, lucroue studere.
Intus cauere.
Priuato studere commodo.
Seruire suis commodis, rei familiari, suæ vtilitati.
Simonidis canere cantilenam.
Sibi consulere, prospicere
Hinc parœmiæ prouerbiales.
Astutior coccyce.
Ad suum quisque quæstum callidus.
Tunica pallio proprior est.
Genu sura propius.

a Progeny, or Kinred.

Generatio, Genimen.
Radix, Genealogia, Vide stocke.

a Prologue, a Preface, or Preamble.

Præfatio, Prologus.
Prooemium, προοίμιον.
Præludium, Anteloquium.
Prolegomena, Prefaciuncula.
Epistola præambula.
Prologium, προλόγιον. quasi proloquium.

to

to make a Prologue or Preface.

Præfari, Proloqui.
Præfationem dicere.
προοιμιάζεσθαι. Proœmiari.
διαλαλεῖν. προλογίζειν.
Præludium facere.
Proœmium facere.
Proludere, Prologo vti.

to Prolong, vide Defer. Prolongation, deferring or Lingring.

Prolongatio, Prolixitas. Mora.
Profusitas. Protelatio. Cunctatio.

to Promise, to giue his word.

Promittere. Polliceri.
Recipere, cum datiuo.
Dare fidem.
Spondere. ὑπισχνεῖσθαι.
Confirmare.

to keep Promise, or to stand to his promise or word.

Liberare fidem obligatam, astrictam.
Promissum præstare, seruare, soluere, διαλύειν.
Sancte præstare quod promiseris.
Datam fidem seruare.
Promissis stare.
Conficere, i. efficere promissum.
Fidem effectus astruet, exitus probet.
Implere dictorum fidem.
Facere promissum vel implere.
Promissis manere, apud Virg.
Præstare quæ pollicitus es.
Fidem seruare, apud Virg.
Promissorum fidem non irritam facere, sed re præstare.
Satisfacere promisso.
Sacramentum custodire, & votum implere quod responderis. Amb.
Seruare alicui fidem.
Promissis parere.
Promissum tenere.
Reluere fidem.
Promissa patrare, reddere, persoluere.
Liberare fidem.
Stare promissis
Voto se liberare.
Firmare promissa factis.
Exhibere rem promissam.
Amici fidem liberare.
Dicta ac facta præstare.
Præstare. Perstere.
διαμένειν. Manere dictis, Virg.
Stare conuentis, conditionibus, pacto verbis, promissis.
Manere conuentis, promissis, in conditione atque pacto vsque in finem.
Manere, permanere in proposito, susceeptoq; consilio, in sententia sua.
Seruare pacta. διασώζειν.
Permanere. Perdurare.
Consistere, Perseuerare.
Constare. Non credere.
Sibi constare. Stare in sententia.
Manere verbis suis.
ἐμμένειν τοῖς λελεγμένοις.
Sat manet similis, apud Suet.
Nihil de sententia priore mutare.

to breake Promise, to goe from his word.

Fidem fallere, mutare, frangere, soluere, exigere, corrumpere, non seruare, præstare quod promiseris.
Tua verba, pollicita pondere carent.
Fidem rumpere, soluere.
καταλύειν πίστιν.
Fallere dextram, Virg.
Promissis minime stare.
Fidem non seruare.
Fidem Gallico more prostituere.

Fidem

Fidem Gallorum more ad omnem fortunam pro arbitrio interuertere, plærumque enim fit vt eorum facta cum dictis videamus discrepare
Promissionis rationes perturbare.
Fidem consumere. Vide to breake.

to Promise by his faith and truth.

Fidem obligare, astringere, obstringere. ἐγγυᾶν.
Sanctè promittere.
Iurisiurandi sacramento polliceri.
Fidem firmare dextra, iuramento.
Condicere, apud Suet. & Cic.
Recipere in se, ad se, apud Terent. to stand to it, to take vpon him.
Se præstiturum promittere.
ὑπόσχεσθαι. τὸ ἐφ' ἑαυτῷ δίχεσθαι.

Promises, couenants, agreements.

Sponsiones. Promissa.
Fides intemerata. Receptum.
Pollicita. Pollicitationes.
ἐπαγγελίαι. Promissiones.
ὑποσχέσεις.
Stipulationes, vocabulum iurisconsultis vsitatissimum.
Pacta Conventiones.
Pactiones. Vota.
Fœdera, Iusiuranda, Iuramenta.

to Promote, to aduance, to preferre.

Locare aliquem in gradu amplissimo dignitatis.
Ad amplissimos honores perducere.
Promouere ad amplissimas procurationes.
Obscuram familiam è tenebris in lucem euocare.
Largis honoribus ornare.
Ad amplissimum, altissimum dignitatis gradum prouehere.
Ad summum rerum apicem euehere, efferre, exaltare, extollere, erigere.
Illustrare alicujus nomen, vel aliquē scriptis aut literis posterirati commendare.
Promouere gradu, honore.
Illustrem reddere.
Eximere numero.

to be Promoted, preferred, or aduanced.

Ad summum imperium per omnes honorum gradus efferri.
Altius in authoritatem conseendere.
Ad pinguiorem fortunam euehi.

Prone, vide Inclined. to Pronounce, to vtter, to speake out.

Eloqui. Effari. Promere.
Exprimere. ἐκφωνεῖν.
ἐκφώνησις. Pronunciare.
Enunciare. Oratione promere.
Proferre, Rumpere vocem.
Proferre rem palam. Teren. in Heau.
Conceptam animi indignationem promere. Expedire, vt paucis expedi.
Verbis, oratione consequi.
Euomere & expuere metaphoricè, quod dolor mentis non finit reticere, dicare.
Effundere, Cic. Omnemque suum violentum furorem in me effundere.

to Proue, or assay by all meanes.

In omnia se vertere.
Nihil relinquere intentatum, intactū.
Rem vniuersam periclitari.
Omnem mouere lapidem.
παντὰ λίθον κίνειν.
Omnem rudentem mouere.
Omnē iacere aleā Vide to attempt.

proper

Prop, vide Ipt.

to Prop, to stay, to vnderset, to make sure.

Statuminare, Palare, Fulcire.
Statuminibus, fcpibus firmare.
Ruinæ manum supponere.
Humeris suppositis fulcire, inhærere.
Labentem, pene collapsam domum reparare, erigere, fulcire.
Succollare, apud Suetonium, to set the necke vnder.

a Prop or stay.

Fulcrum, Sustentaculum, Fulcimen.
Tricen, Columna. Vide Piller.

to Prophesie.

Canere. Diuinare.
Præsagire, Vaticinari.
Augurari, vt Augurare. Ariolari.
Prophetare, Profari, Prædicere.
Sæpe sinistra caua prædixit ab Ilice cornix. Vide to gesse.

a Prophesie.

Vaticinium. Oraculum.
Præsagium, Augurium.
Fatum, Arcanum.
Sortes faticinæ. Tripodes.
Cortina, Prophetia.

a Prophet, a poet, a southsayer or Deuiner.

Propheta, Vates, Vaticinator.
Aruspex, Præscia corda.
Fata canens, augur.
Fatiloquus, Hariolus, Haruspex.

a Prose, oration or writing.

Prosa, quasi prosusa.
Verba soluta, Cic.
Isocrates verbis solutis numeros primus adiunxit.
Prosaica oratio. πεζὸς λόγος.
Oratio soluta, modis solutis.
Pedestre, dicendi genus.
Oratio libera, metro non ligata ignorans carminis leges.
Oratio pedestris, sic enim vocant πεζὸν λόγον, id est, peditem, pedestrem non à pedibus meretricis, sed quasi humi gradientem, aliquid habens humile, submissum; comparatione carminis: sicuti Poeticè disciplinam Græci ἵππον vocant, quasi equo vectam & sublimiorem, ex poesi enim velut ex perenni fonte omnes oratoriæ vires manarunt, authore Macrobio.
Pede soluto scribere.
πεζογραφεῖν, i prosam scribere.

to be in Prosperitie, to liue prosperously.

Prosperitate frui.
Prosperam ducere, agere vitam.
Tibi tempora Veris erunt.
Mea nauis fertur amico vento.
Dum iuuat & vultu ridet fortuna sereno.
Donec dines, vel fœlix eris, multos numerabis amicos.
Tempora si fuerint nubila solus eris.
Dum mea puppis erat valida fundata carina.
Dum flauit velis aura secunda meis.
Dum mea per placidas cymba cucurrit aquas.
Dum me leuis aura tulit
Dum placidos portus nauis habet.
Sinus impleuit secundos.
Secunda fortuna cadit.
Est velis aura secunda meis.
Venit inceptis mollior aura meis.
Seruare modum rebus secundis.

Prosperitie hath friends, Aduersitie none.

Fortuna prospera, secunda, commoda, optima, benigna, bona, placida, facilis, multos habet amicos

amicos, res ad voluntatem fluunt commodis abundat, Amicorum copia, multitudine floret.

¶ At fortuna aduersa, infensa, infesta, iniqua, difficilis, dura, acerba, parum prospera, secunda, benigna, inimicos habet, parit plurimos, amicum nullum, laborat amicorum inopia, amici omnes eam destituunt, deserunt, relinquunt.

Ab ea discedunt, recedunt.

Prosperously, vide Luckily to Prostrate, to fall downe at ones knee or foot.

Procidere, accidere ad genua, Terentius.

ωρς απιπλειν.

Pedibus aduolui, prouolui.

Procidere. In faciem procidere.

Mittere, abijcere se ad pedes alicujus

Supplicem fieri, ad pedes se prouoluere, vestigia manibus stringere.

σταυτὸν καταβαλλειν.

I will Prouue my doung.

Omnino cõstitui, decreui, deliberaui, meum factum probare, purgare, rationibus tueri, id mihi propositum, planeque certum est, vt rationem reddam consilij mei, agere, defendere, sustinere meam causam prorsus volo, argumentis minimè dubijs ostendere, rationibus persuadere, non me casu, non temerè, non inani quadam voluntate, repentino mentis impetu, nulla satis firma, certaue causa commotum, adductum, impulsum.

Quod feci ostendam iure factum, cõsilio factum, optimis de causis, ratione suadente, ratione duce, certo judicio, rectè & considerate ita factum, vt reprehendi non possim, vt mihi temeritatem, imprudentiam, inopiam consilij nemo possit obijcere.

Nemo possit in controuersiam, in dubium vocare, meritò damnare, vituperare, accusare, exagitare.

a Prouerbe, vide Common and Rumor. a Prouince, a Region, a Circuit.

Prouincia. ἐπαρχία.

Regio, χώρα.

Tractus pro religione, apud Cic.

Ora, ἀκτη, sed ferè semper regio littoralis ita dicitur.

Plaga, tractus, clima, ad cœlum referuntur.

to Prouoke to wrath, vide to Egge, to make Angry. a Prouocation, a stirring or moouing.

Prouocatio. Incitatio.

Irritatio. Irritamen.

Irritamentum. Incitabulum.

Incentiuum. Instigatio. Illecebræ.

Proud, arrogant, glorious.

Elatus, Fastidiosus.

Supercilliosus. Superbus.

Inflatus, Fastu turgens.

Ambitiosus, Gloriosus.

Gloriæ cupidus. Arrogans.

Auidus laudis, Magniloquus.

Sibi nimium placens.

Proteruus. Fastuosus. ὑπερφανός.

Omnes præ se contemnens, despiciens.

Plagrans ambitione, homo ventosissimus.

Omnibus se anteponens, præferens.

Turgidus. Timidus.

Arrogantiusculus. Gloriosulus.

Xerxes, Exostræus.

Tarquinius Maximus.

Narcissus. Ardelio.

In

In armis accisans, Proverb.
Immodestus.
Arrogantiæ non ferendæ,
Arroganter nihil non sibi vendicans,
Elatio contumacis animi spiritu.
Impotenti opinionis suæ persuasione sublatus, Insolens.
Sui tibicen. Præco. Buccinator.
In efferendis proprijs laudibus quēuis Thrasonem quemuis Pyrgopolinicem superans, Eras.
Populari aura erectus cœlum se scalpere putans.
Paui in morem. ad adulantium voces sese dilatans.
Phanæianus proverb.
φοίνικ δύσει.

to be proud or Arrogant.

Efferre caput, animos.
Efferri animo, Mirari se.
Habere animos sublimes, Ouid.
Immani turgere philautia.
Vanis extolli spebus, egregijs malorum factis.
Omnes præ se contemnere.
Circumspicere se magnificè.
Corrugare, obducere, contrahere frontem.
Pennas, cornua, eristas tollere.
Inflare buccas, Tituli tangi amore.
Ingredi Iunoniam.
Magnificè incedere.
Fastuosius ingredi, Cum fastu ire.
Fastus inest illi sequiturque superbia formam.
Inferre se basilicè, Plaut.
Caudem iactare popello.
σκαρίζειν ἐπὶ πλατίας.
Caudam trahere.
Vertice supra cœlos sese ferre:
Nimium sibi placere, to set too much by himselfe.
Digito cœlum attingere, pro animo effervescere.
Animos tollere, Tollere, Tumere.
Magnos remittere flatus.
Efferri superbia, fastigio & contumacia.
Ardor est illi nominis quærendi.
Efferre sese, Intumescere.
Inflati, Insolescere.
Fastu turgere, Ampullari.
Insolentius efferri.
Attollere, contrahere supercilium.
Erigere eristas, supercilia.
γαυριᾶν. ὀρθιάζειν
Insolenter tumere, Superbire.
Extolli, μεγαλοφρονεῖν.
Tollere supercilium ἐξοφρύᾶσθαι.
gumere spiritus, to become proud.

to Publish, to set abroad.

Publicare, Diuulgare.
Euulgare, Ædere.
Ædere in lucem.
ἐκδιδόναι, Pandere secreta.
Emittere, Exprimere
Foras dare, Propalam offerre.
Exhibere, Efferre.
Ex vmbra in solem educere.
In publicum extrudere, diffundere.
Serere in plebem.
In facem, in publicum dare.
In publicum proferre, emittere.
Hominum iudicijs exponere.
In medium proferre.
εἰς μέσον ἄγειν.
Dare in conspectum, in manus hominum, in vulgus.
Sub diurn rapere, Horat.
Efferre, ferre foras, palam in publicum, in lucem, vide to bewray
Arcanum enunciare, detegere.
Proferre in lucem, & apertum, in apricum, Horat.
Quicquid sub sole est, in apricum proferet ætas.
Mittere in conspectum, ora.
Coram adducere, to bring forth.
Occultum, arcanum prodere, manifestare, ἐκφαίνειν.
Promulgare, Differre.
Vulgare, Prædicare.
Vulgo ostendere.
Spargere, Euulgare.

Palam

Palam ferre, vel facere.
In lucem proferre.

a Pudding, a Sawlege.

Farcimen, ἄλλας.
Botulus, Botellus, Lucanica.
Hila, ἰγκοιλον, vnde diminutiuum Hilla apud Horat.
Apexabo, fartum ex sanguine, A blacke pudding.
Tomaculum vel tomacum, & Tomacina, ex iecore sit porcino minutatim conciso, κόμμα.
Farcimina pensilia, Falisci.
Illitium aliis dicitur Isitium.

a Pulpit.

Suggestum & Suggestus, pro eodem, ἀναβάθρον.
Analogium, vel vt nonnulli scribunt λογεῖον.
Cathedra concionatoria.
Gradus ligneus in Ecclesia, βῆμα.
Concio quoque Latinis locum significat, vnde habetur concio, hoc est scenam vel suggestum, vnde dicimus in concionem ascendere, Cic. ad Attic.
Pulpitum, Auditorium vulgò dicitur ἀκροατηριον.
Ambon, onis, barbarum in hac significatione. à pleriſq; censetur. ἄμβων tamen Græcis locum æditum significat. Rostra, orum, Plin.

to Punish, to Torment, to Vexe, to Chastice, to Correct.

Torquere, Punire, Affligere.
Adflictare, κολάζειν, βασανίζειν.
Cruciare, Ædere cruciatum.
Pœnam vel pœnas de aliquo sumere.
Exemplum in aliquem ædere.
Per quæstionem extorquere, explorare veritatem, to racke.
Habere quæstionem de aliqno adhibitis tormentis.
Seuerè facinus alicuius accipere, est acre sumere supplicium.
Animadnertere cum accusatiuo constructum intercedente præpositione in.
Quærere in aliquem.
Irrogare pœnam.
Sumere, exigere supplicium ab aliquo.
Exercere pœnis.
Exercere pœnas in aliquem, Virg.
Pœna adficere.
Accipere cruciatu aliquem pro maleſactis, fascibus cedere.
Excarnificare, Plectere.
Mulctare, Petire, Augere.
Macerare, Emacerare.
Coercere, Corrigere.
Castigare, Emendare.
Discruciare, Disiorquere,
Cruciamenta, Exercere.
Cruciatum admouere, vel tormenta.
Pœnam infligere.
Cruciatum afficere, vel conficere.
Quæstionem exercere in sicarios. Cic Exquirere.
Quæstione exprimere.
Inquirere vitam alicuius.
Vindicare, Vlcisci.

a Punishment or correction.

Supplicium, Tortura.
Tormentum, Adflictio.
Cruciamen, Cruciatus.
Pœna, Punitio.
Quæstio, Animaduersio.
Mulcta pro pœna pecuniaria.
Castigatio, Vltio, Vindicta.

to be Punished, or to suffer punishment, to abide chastisment, or correction.

Pœnas dare, δίκην δοῦναι.
Pendere pœnam, Dedere pœnas.
Veterum malorum supplicia expendere, i soluere.
Pœnas cum sanguine poscunt.

Explere

Explere pœnas, Dependere.
Luere, Carnificari, Soluere.
Reddere, Persoluere, Exoluere.
Cruciari, Pœnas luere.
Illum suis absolui erroribus.
Esse in pœna. Offensas vlcisci.
πολάζεσθαι, Afflictari.
Affligi, Plecti, Puniri.
Subijcere quæstioni.
Suscipere pœnam scelere dignam.
Persoluere pœnas graues iustasque.
Cruciatus perferre.
Pœnas sumere.
Supplicium dare, haurire, subire.
Affici, exerceri cruciatibus, pœnis plagis, supplicijs, tormentis.
Facta luere, pœna venit.
Sequitur. Reuertitur, Redundat.
Superat, Rabie culpa minor.
¶ Dare in tormenta, ad supplicium dedere.
Tetriste manet supplicium.
Dare in cruciatum, in quæstionem.
condemned to the racke.
Dare in pistrinum.
Vrgeri pœnis.
Damnare in metallum, in opus perdifficile.

Purblind, vide to see but a little.

Pure, vide Chast, Cleane, and Vpright.

Puritie of life, vide Chastity

to Purge, to Excuse, or Cleare himselfe.

Purgare, expurgare se, Lauare, to wash.
Excusare lapsum,
Expedire se à crimine à culpa.
Vti protextu patrocinioque imprudentiæ.
Ignorantiam causari.
Inscitiam obtendere.
Excusatiõem imprudentiæ prætexere, adducere.
Excusationis velum obtendere.
Scelus verbis obducere, obuoluere decoris.
Verborum ambagibus obuoluere.
Aliquid in causam ducere.
Excusationis vmbram obtendere, obijcere, opponere, obducere.
Culpam deprecari & excusare.
Agere ambages, apud Plaut.
Veram quandam causæ speciẽ adumbrare, apud Cic.
Impedimenta excusandi gratia adferre.
Depellere crimiationes oblatas à se.
Adscribere errati imprudentiæ.
Conijcere culpam rei in multitudinem.
Fucatius crimini causam amoliri.
Soluere verbis, apud Terent.
Multis fucis rem phalerare.
Subleuare aliquem.
Culpa liberare.
Culpam dimouere.
Ex culpa eximere.
Excusare, ἀφιέναι τινα.
Prætexere quempiam per fucum colorẽque excusationis.
Allegare, causari.
Prætendere, προτείνειν.
Obleuare, prætextum facere.
Prætendere, obtendere colorem.
Prætextum, colorem, velamentum quærere.
Adferre in purgationem, excusationem, ἀφίεναι.
¶ Accipere, admittere excusationẽ, expurgationem.
Causam accipere.
Excusatum habere.

Purgation, vide Excuse.

Purple.

Purpura, Ostrum.
Murex, πορφύρα.
Conchylium, vel conchyle,
Coccus vel Coccum,
Blatta. Pelagia.

Purple or Violet colour.

Color purpureus, ἁλουργὸν.
Molochinus, Blatteus,
Cocceus, Coccineus,
Tinctura, Sardonica, Sarrana.
βάμμα σαρδονικὸν.
Color Tyrius, Muricinus,
Ostrinus color.
Pelagium.

a Purple garment.

Vestis purpurea, Purpura.
Ostrina vestis, Tyria,
Murice tincta, Sarrana.
Coccinea Conchyliata vestis.
Porphyracia purpurata.
Porphyris, a scarlet garment.
Murice ebria, saturata.
Vestis coccinea in Euangelio.
Et coccinea, intelligitur enim vestis.
Ianthina vel Tyrianthina, i. violacea, purpurea.
¶ Molachinarius.
Purpurarius. a scarlet purple dier.

a Purpose or Intent.

Institutum, Inceptum.
Propositum, Conatus.
Voluntas, Expectatio.
Animus.

nothing to the Purpose, vnlike, cleane from the matter.

Alienum à re proposita, ab instituto sermone, à proposito.
Nihil ad rem.
Nihil ad versum.
οὐδὲν πρὸς ὕπος.
Extra callem.
Nihil ad Bacchum.
De curru delapsus.
ἐξημιξωμένος, hodierna quoque, die vulgo vsurpatum.
Oblitus propositi.
Alio se transferens.

of set Purpose, vide wilfully,

to goe from his purpose, vide to Digresse.

to returne to his Purpose againe.

Redire, reuerti, recurrere ad institutum.
Flectere verba, orationem ad propositum.
Institutum repetere.
Primarium them a prosequi, repetere
Ad rem redire,
Reuerti ad ea vnde quis digressus sit.
¶ Vt ad id quod instituebam, quod prius cœpimus dicere, nostra se reeipiat oratio.
Vt ad id quod institueram reuertar.
Satis digressi, reuertamur ad propositum.
Redeat vnde aberrauit oratio, Cic.
Vt institutæ orationis exitum aliquando expediam.
Se eo iàm se oratio nostra referat, vnde digressa est,
Vides quo me digressio impulerit, vela retrahamus, & ad Apostoli verba reuertar.
Vt ad institutum reuertar sermonem.
Ad eum de quo nobis instituta est oratio redeamus.
Ad te N. nostra redeat oratio,
Ad eos accingar.
Nunc ad institutum recurro.
Paululum digressus ad institutum reuertar.
Remigrare nunc ad argumentũ volo,

to Purpose, vide Determine.

a Purse, a Bag.

Pera. Perula. Ascopera.
Marsupium. Vide Bagge.

a Purse-maker.

Locularius. Crumenarius.
Marsupiarius. βλαττοποιὸς

to Put away, or to Send away.

Amandare. Ablegare.
Et per metaphoram.
Extrudere, Amoliri.
Submouere. Amouere.
Exturbare. Expellere.
Exigere procul.
Admittere, to send away.
Dimittere, to let go.
In longe difficilisque peregrinationis discrimen mittere.
Transferre in peregrina, to carry away.
ἐκ τοπίζειν. Vide to remoue.

to Put backe, to set aside by.

Posthabere. Postponere
Longe & retro ponere, posteriorem ducere, Cic.
Suam salutem posteriorem saluti communi ducere.
Postputare, pro posthabere, apud Terent. Vide to set nought by.

to Put one in another mans place or roome.

Substituere. Subordinare.
Subdere in locum alterius.
Plinius: In locum eraforum subditi fuerant.
Subrogare.
Constituere aliquem in locum suum.
Sufficere actuum, sed frequentius.
Suffici sub voce passiua.
Succedere in alterius functionem, locum aut prouinciam, to come in another mans place.
Subrogari. Demortui loco legi.

to Put in remembrance.

Aurem, auriculam vellicare, premere.
Vellere, tangere.
Memoriam excitare.
Referre memoriam alicui, Cic.
Reducere in vel ad memoriam, ad cogitationem, to put in minde.
Redigere, revocare in memoriam, to call to remembrance.
Memoriam refricare, suffricare, sed in malam fere partem. Admonere.
Memoriam leuiter renouare.
Commonefacere, cum duobus accusatiuis, vel accusatiuo & genitiuo.
Dare recordationes iucundas conscientiæ, Cic. pro in memoriam revocare.
Fodere latus. Pungere.
Stimulis fodere. ἐκκεντᾶν.
Tangere aliquem cubito.
Ignarium dare.

Put vnto, vide Added.

to Put out.

Expellere. Excludere. Abigere.
Elicere. Eljcere.
Extrudere, Excutere.
Exigere. Vide to thrust out.

the thing, cause or matter is Put off or delated.

In Ianuarium rejecta, producta, prolata, prorogata, protecta, protusa tes est
Caue ne mihi spatium producatur, dies proferatur, tempus prorogetur, mora injciatur.

you haue Put me out of feare or doubt.

Absterssisti, eximisti mihi omnem metum, omni me liberasti metu, effecisti, vt omnem timorem deponerem, vt auderem, forti animo vt essem.

Ut animo vrgerem, ne quid timerem, vt metu vacarem.
Animum meum confirmasti, ad fortitudinem reuocasti, afflictum excitasti.
Factum est à te, vt animus meus, qui jacebat, exurgeret, excitaretur, erigeretur.
Effecisti, vt animus meus sese colligeret atque confirmaret, roborisque multum reciperet.
Languebat antea animus meus, tu, vt valeret ac vigeret effecisti.

Q

to Quaffe, to Drinke vp all, to play Carous, or all out.

Ebibere. ἐκπίνειν.
Exhaurire. Euacuare pocula.
Ad fundum vsque bibere.
Vsque ad feces potare.
Exinanire calicem.
ἐκκενοῦν.
Rigare pectora sicca mero.
Haurire pateram, pro haurire, dixit Virg.
Restinguere sitim.
Ingentia exiccare pocula.
Certando plenos euacuare cados.
Ingurgitare. Absorbere.
Plaut. Plenam vini amphoram ingurgitat, i. auidè tanquam gurges absorbet.
Æquali haustu respondere.
Siccare calices, apud Hor. in 2 sa.

to Quake or tremble.

Quatere. Tremere.
Contremere. Tremiscere.
Concuti. Intremere.
Trepidare. Tremiscere.
Tremefacere.

Quaking or Trembling.

Tremens. Tremebundus.
Tremulus. Trepidus.
Horridus. Tremiscens.
Horridulus.

a Quaile bird.

Coturnix, quam nonnulli Hebræorum scribunt esse Porphyrionem, nonnulli Latinorum Quaicam vocitant ἔρπυξ.
Ortyx, Ortygometra autem rex coturnicum quæ alias dicitat, quum maria tranant, quæ globatæ vehementius properantes vbi terram præsentiscunt noctu aliquando vela incidunt, & præponderatis finibus alueos invertunt, vt scribit Solu.

to Qualifie, vide to pacifie.

to Quarter, or to Cut in Quarters, Parts, and Peeces.

In quartas diuidere.
In quatuor frusta dissecare, eaque palis suffigere locis æditioribus.
Diuidere membratim, apud D. Hieronymum.
Frustulatim dissecare.
In frusta minuta dare, secare, concidere, Virg.

to Quench, or to Coole the heat.

Extinguere. Restringuere.
Refrigerare.

to Quench or Allwage thirst.

Leuare sitim, pellere, propellere.
Sitim restringere, apud Virg.
Sedare sitim.
Sitim reprimere, releuare.

a Querne, vide Mill.

Quicke

Quicke, vide Swift. Quickly, vide out of Hand. Quicknelle of wit, vide sharpneſſe of wit. Quiet, Still, Patient, Milde.

Quietus. Otioſus.
Lentus, Segnis.
Mollis. Placidus.
ἤρεμος. Tranquillus.
Iuſti & æqui ſtudioſiſſimus.
Pacatus. Placatus.
Facilis. Vide Meeke.

a Quiet life or minde.

Vita quieta, tranquilla, facilis, ab omni cura aliena, vacua, perturbationum expers, ab omni moleſtia remota, ſejuncta, ſeparata, ſegregata, diſiuncta, nullis rerum humanarum fluctibus agitata.
Otio ſruens iucundiſſimo, commodiſſimo, uberrimo.

the Quinſey, a diſeaſe.

Angina ab angendo nomen habet, i. cruciando, ſuffocando.
Synanche, συνάγχη. Tonſilla.
Squinancia barbarè dicitur.

to Quite, to diſcharge, to Forgiue.

Debitum remittere.
Condonare argentum, Terent.
Condonare creditum, Sal.

a Quittance.

Chirographus.
Receptio.
Acceptilatio latinè, idque propriè.
Quitantia, Iuriſconſultis vſitatior vox Apocha, ἀποχή.

a Quiuer for Arrowes.

Corytus, γωρυτὸς, med. product. apud Stat. & Virg. theca ſagittarum pharetra, Virg.
Depromunt tela pharetris.

R

a Rack or Torment.

Cruciatus, us. Tormentum.
Tortura, apud Iuriſconſultos.
Equuleus, Fidiculæ, arum.

to Raile or ſpeake ſpitefully againſt one.

Convitiari.
Figere aliquem maledictis.
Lingua petulantiſſima conſectari aliquem, Cic.
Iactare probra in aliquem, Liu.
Ignominijs aliquem concidere.
Voce aliquem violare.
Inſectari aliquem maledictis.
Convitia fundere & probra ingerere.
Omnibus contumelijs affiecre & onerare, Cic.
Alicui inſultare.
Verba canica latrare, Ouid.
Verborum contumelijs aliquem latrare, rodere, vellicare, Cic.
Allatrare dignitatem alicujus, Liu.
Maledicta in aliquem conferre vel conijcere.
Convitijs & ſibilis aliquem conſectari, Cic.
Bacchari in aliquem, Terent.
Lacerare vel laniare probris.
Euomere orationem virulentam ore impuro in aliquem.
Dente maledico vel liuido carpere aliquem, Hor. Vide cheeke.

a Raile for a woman.

Amictorium. Ralla.

Anabalagium vel dium.
Flammeum & Flammeolum.

a Railing tongue, vide Tongue.

Raine, a shoure of raine.

Imber. ὄμβος.
Pluuia. ὑετος.
Vndæ Pluuiales.
Pluuia grauari.
Iuppiter pro pluuia poëtis.
Nimbus.
Pendula cœlestes libra mouebat aqua.
Hyada sæuis clanserat anser aquis.
Feruet Aër imbribus, Æther nimbis.
Hyades taurinæ cornua frontis.
Euocat, & multa terra madescit aqua.
Ingeminat densissimus Imber.
Densi funduntur ab æthere nimbi.

to Raise the siege.

Liberare obsessos, ciuitatem obsidione, apud Cic.
Eximere obsidione, apud Liu.
¶ Obsidionem soluere, & soluere obsidium, Taci.
Ab obsidione desistere, absistere maximo dedecore. Vide to breake the camp.

to Raise vp from death to life, vide to Awake. a Rake.

Rastrum & rastet.
ἀγερωχία. Rastellum.
¶ Rastellis stipulam de pratis eradere.
Fœniseciæ addere cumulum, Varro, to rake together.
Herbas ædere, to mow the hay.
Subsecatum fœnum versare furculis, & colligere.
Corradere fœnum, idem, to gather hay together.
Pectinare segetem.
Rastris pectere vel carminare, to harrow corne.

a Rascall, vide Knaue. Rash, vide Vnaduised. a Rattle, vide Clapper. a Rauenour of meat, vide Glutton.

to Rauish a virgin by violence.

Virginem stuprare.
Violare per vim.
Depudiare. Corrumpere.
Constuprare. Vitiare.
Imminuere virginem, apud Lact.
Stuprum inferre, offerre.
τιν᾽ κέρδει διαφθείρειν.
Expugnare pudicitiam.
Virium, vim inferre & adferre virgini.
Facere stuprum nefarium cum sorore germana, Cic.
Virginalem pudorem soluere.
Virginem opprimere, comprimere, obruere.
Offerre stuprum per vim, Cic.
Offerre vitium virgini per vim indignæ. Terent.
Inferre incestum puellæ.
Exercere stupra, Asco.
Designare stuprum.
Cogere fœminam indigne pati.
Humiliare, in eadem significatione ponitur, Gen. 34. & Hie. 3.
Vi abducere filiam, Cic.
Rapere, arripere puellam, virginem.
Virginem ludificari, p o decipere, Vide to Deflour a virgin.

to Ransom, or redeem.

Redemptionibus & extorsionibus ingentia

gentis pecuniæ captiuos premere.
Incendia indicta & direptionem suorum ab hoste redimere.
Cogere ad conflagrationis redemptionem.
Redimere vitam se suaque.
ἐκλυτρώζειν.
Pignora cadere pro vita redimenda rebus seruandis.

to Reade, or Reade ouer.

Legere, Relegere.
ἀναγινώσκειν.
Reuoluere, Perlegere.
Lectitare, Recensere.
Vellicatim legere, i. oscitanter.
Occupata mente circa plurima.

to haue Ready, or in Readinesse.

In manu habere.
Ad manum habere.
ἑτοιμάζειν.
In promptu habere.
In numerato habere.
Ex parato.
Tanquam de Nartheeio, prouerb.

to make Readie.

Parare, Adparare.
Aptare, Adaptare.
Coaptare, Præparare.
κατασκευάζειν.
Concinnare, Instruere,

Readily.

Facto procliue, Facile,
ἑτοίμως, Promptum.
Paratum, Extemporaneum.
Expeditum, tam de rebus quam personis dicitur.
Præ manibus, μὴ χεῖρας.
In promptu, in manu.
Ad manum, Obuium.
In procinctu, Passim obuium.
Paratè. Præsto.
Procliuiter, Alacriter.
Promptissimè.

a Railing tongue, vide Ill tongue.

Without Reason.

Præter æquum & bonum.
Violatis omnibus gratiarum legibus.
Excussis rationis frænis.

by Reason, vide to Declare. to shew.

a Reason, vide Cause.

Reasonable, vide Likely. & supra Lawfull.

to Rebate in a reckoning, vide Abate.

to Rebell.

Descire Descíscere, ἀφίστασθαι.
Deficere, Rebelliare.
Ab imperio deficere.
Respublica, Retrocedere.
Colla iugo subtrahere.
Rebellionem moliri, facere.
¶ Transfugere.
Deficere ad Francos, ad Turcam.
Conferre se ad hostes, Cic.
Deficere ad regem, Saluſt.
Transire ad hostes.
Imperium detractare.
Nouis rebus studere.
Insurgere in principem.
Obsistere, vel resistere principi armis. Rebellare.
Oppugnare regem capite & diademate, Armis se regi opponere.

a Rebell.

Debellator, Desertor.
Rebellis, Defector.

Oppugnator, Apostata,
Refractarius, Perfuga,
Transfuga.

to make a Rebellion, vide Uproze. a Rebuke,

Probrum, Opprobrium,
Dedecus, Turpitudo.
Improperium Ignominia.
Vituperium, Infamia, Nota.
Crimen, Labes. Macula, Vide cheeke, dishonestly.

to Rebuke, vide to Brawle and Correct.

to Recite, vide Reherse.

Recreation, vide Comfort

to Recken, vide to Account, and to Number.

to set on the Reckoning, or Account.

Referre in rationes.
ἀναφέρειν, Referre in acta.
In rationem inducere.
In rationarium adscribere.
In rationem redigere.
Inferre rationibus.
Rationibus inferri vetabat, apud Suetonium.
Ratiocinatio in pretium mandare.
In volumen, in calendarium referre ἀναγράφειν.

to Recompence or Requite, to Render like for like, to be euen with.

Sarcire, Resarcire.
Pensare, Repensare.
Restituere, Refundere.
Remetiri mensura eadem.
τὸν ἴσον μετρεῖν.
Reddere, Reponere.
Compensare, Retribuere.
Redimere, pro compensare ponitur.
Referre gratiam, in malam partem, apud Cic. in Salust.
Rependere vices, apud Budæum.
Eodem propinare poculo.
Parem referre gratiam.
Hostire & rehostire.
Ex eodem cogere vt quia bibat poculo.
Par pari respondere, Terent.
Paria facere, Rependere.
Malo nodo malum quærere cuneum
Æquum dare.
Vicissim reponere, ἀνταπαιτεῖν.
Par pari referre, reddere.
ἴσον ἴσῳ ἀποφέρειν.
Grates persoluere dignas, & præmia reddere debita.
Bene apud memores, veteris stat gratia facti.
Reddere gratiam, vicem meritis.
Honorem officij referre.
Vitiulum meritis reddere.
¶ Recipere talionem, ἀντιτιθέναι.
Eodem bibere poculo.
Similes habent labra lactucas.
Qualis veruex, talis offa.
Parsuis meritis ferre præmium.
Ferre præmia digna.

to Recompence a losse, to make Amends, or to saue Harmeless.

Pensare damnum, ἀναπληροῦν.
Damnum refundere.
Dissolucre & compensare damna.
Ad æstem impendium reddere.
Insolidum impensam restituere.
Damnum sarcire. ἀναλαμβάνειν.
Rependere iacturam.
Præmia digna ferre.
Damnum præstare, Cic.
Et præstare simplex.

Sanare

Sanare vulnus iniuriæ.
Damnum reddere, Gen. 31.
Incommodum refarcire.
Incommodis mederi, leuare.
Culpam alicuius rei damno luculento luere.
Capere precium ingens laborum.
Lacunam explere proverb.
Indemnem aliquem præstare.
Detrimentum coercinare, Cæs.
Culpam ipsam redimere.
Sarcire quicquid damni à culpa venerit, Cic.

à Recompence.

Renumeratio, Compensatio.
Retaliatio, Talio, ἀμοιβὴ.

to Reconcile, to become friendes againe.

Reconciliare.
Ex inimicitijs in gratiam reducere, Reuenire.
In gratiam redire.
Offensi numinis placere iram.
Superos puro precum libamine placare. Vide to pacifie, to make peace.

to Recouer health, vide to Waxe strong. to Recreate the weary spirits, to Refresh the minde.

Laxare. Relaxare animum.
Exhilarare.
Reuocare animos mœstumque, timorem mittere.
Abducere animum parumper à molestijs,
Relaxare se ab occupatione animum curis, molestijs.
Senectutem leuare rebus ludicris, temperata voluptate.
Animum remittere, leuare molestia à curis.
Curis leuare, Se reficere.
Recreare, Refocillare.
Alterna requie animum renocare.
Auocamento, ludicro animū leuare.
Post graues rerum vicissitudines curas facetijs ludicris animum oblectare.
Leuare pectus ludicris salibus, opus manuum vario sermone.
Cum amicis suauibus se recreare.
Fallere, remittere laborem, Horat.
Salsis, lepidisque fabellis, studiorum tristitiam exhilarare.
Ab opere, ab aditis voluminibus aliquid sumere laxamenti.
Publicis muneribus perfunctus, potest quis feriari ludicris. Vide to make glad.

Recreation, vide Comfort, to Recule, to giue place, to Goe backe

Cedere, εἴκειν.
Retrocedere. Locum dare.
Concedere alicui, Terent.
Rus habitatum abij, vobis concedens
Sedare, καθιέναι.
Populi tumultuantis cedendum furori.
Abire, Assurgere.
Decedere cum datiuo, procedere apud Cic. χωρεῖν
Cessum ire ἀναχάζειν, apud Iust. & legis consultos, vide to go backe

Red, blood Red.

Rubens, Rufus, Ruber.
Rubellus, Rubicundus.
μίλτος, Sanguineus.
Coccineus, Phœniceus.
Roseus, Coccinus, Fuluus.
Luteus, Purpureus, Hiacinthius.
Rutilus, fire red.
Puniceus, darke red.

Xera

Xerampelinus, medius inter coccinum & murecum.
Spadiceus, spadicus, castaneus.
Sandaricinus, sandacinus.
Burrhus, a, um, Ferrugineus, nigricoris rubedinis color.

Red Colour, Chaulke, Synople, Vermilion.

Rubrica, μίλτος, Minium.
Sinopis, cuius epitheton verum rubra est, μιλτωπώδης.
μίλτος συνωπική minium apud Dioscoridem est, vt interpretatur Plinius, vel lingua nostra vulgari Synople, Rubrica sinopica, apud Vitruuium, & Strabonem.
Lemnia terra, cui caprinus sanguis miscetur.
Cinnabar vel Cinnabaris κινάβαρις, sanguis draconis aliquibus putatur, Latini minium vocant.

to Redœme, to Deliuer.

Liberare, Reducere.
Soluere captiuitatem.
A maligni & immundi spiritus infestatione asserere.
Recipere ab hoste.

a Rœde, a Cane.

Arundo, Calamus.
Canna, Donax, δόναξ.
Cicuta metaph.

a Rœle.

Gingillus, Rhombus.
ῥόμβος.

to Refraine, to Hold in, to Represse or stay, to Keep backe, or in.

Reprimere se, Cohibere.
Coercere animum, Sibi temperare, Malæ mentis impetum inhibere aut infringere.
Premere, Reprimere.
Comprimere, Arcere.
Arctare, Coarctare.
Contrahere vela, prou.
Augustare, Frenare.
Compescere, Constringere.
Reuocare freno.
Se frenare, ἐνέχεσθαι.
Refrenare licentiam alicuius, to stay
Imperare liberis, eos arcte habere, to keepe vnder.
Imponere, injicere frenum.
Arcere à pestilenti contubernio, to keepe from ill company.
Lenibus frenis moderari.
Linguam continere, coercere, frenare, refrenare, to keepe his tongue.

to Refresh, to Recreate.

Recreare, Reficere.
Refouere, Refocillare.
Refrigerare, Confirmare.
Releuare, Restaurare.
Resarcire, Vitificare, vide to comfort and make glad.

to Refresh with new Souldiers.

Subijcere integros vulneratis, defessisque, Submittere.
Submittrare integros saucijs ac defatigatis, equites recentioribus viribus.
Recentes atque integri defessis succedere, dicuntur, Cæs.

Refreshing, vide Resting.

a Refuge, a Freedome or libertie, a place to fly to for succour, a Sanctuary.

Asylum, Refugium, Ara.
Arx pro tutissimo ac validissimo præsidio, Perfugium.
Cic. Hoc perfugium ita sanctum est omnibus, vt inde abripi neminem fas est, Confugium.

Receptus

Receptus, portus, apud Cic.
Anchora, ἄγκυρα.
Sacra ancora, proverb pro extremo refugio, subsidio.
Hermionis vice loco asyli, instar aræ.
¶ Confugere, conferre se in præsidium, loco commodo recipere, to take the freedom or liberty.

to Refuse, to Repulse, to Deny.

Recusare. Repellere. Reijcere,
Repudiare. Renunciare.
Renuere. Abnuere.
Repugnare. Denegare.
Refutare, Respuere. Vide to Deny.

to Register, vide to describe. to Rehearse, to recite.

Narrare. ἀφηγεῖσθαι.
Enarrare. Denarrare.
Ferre. φάναι. Prosequi.
Referre. Deferre. Adferre.
Præferre. Recitare. Nuntiare.
Dicere. Declarare.
Memorare. Commemorare.
Recensere. διαριθμεῖσθαι.
Singula ordine repetere.
Ab initio vt res est gesta enodare.
Rem ordine exponere, narrare, enarrare, aperire.
Retexere aliorum opiniones.
Certissima fide comperta, & argumentis indubitatis persuasa narrare, oratione prosequi.
διιλθεῖν τὴν λόγῳ.

Regard, vide to have Care. a Region, vide Province. to Reiect, vide to Despise. to Reioyce together.

Congaudere. συγχαίρειν.
Simul gaudere.
Congratulari. Coniubilare.
Conlætari seu collætari.
συνήδεσθαι.

to Reioyce.

Reficere. Conspergere hilaritate.
Lætitiam afferre, facere.
Delectare, oblectare, Voluptatem alicui dare.
Hilarare, afficere lætitia.
Gaudium alicui tradere, Exporrigere frontem.
Hilarem facere, lætari, lætificari.
Pergaudere. Exhilarare.

a Reioycing of minde, vide Gladnesse. to Remaine, to be or tarry behinde.

Manere. Supersesse.
Restare. Relinqui.
Residuum vel reliquum esse.

a Remedie for sickenesse, vide Phisicke, and good for paine. to Remember, to keepe in minde, to call to minde.

Tenere memoria. Meminisse.
In memoria habere.
Memoriæ commendare.
Nondum meminisse.
Complecti memoria.
παρακατέχειν τὰ μνήμα.
¶ Reducas tibi memoriam.
Fac teipsum memorem.
ἀναμνῆσαι σεαυτόν. remember your selfe well.
Mente reponere.
Meminisse. μνημονεύειν.
Recordari. Recolere.
Nulla dies vnquam memori vox eximet æuo.
Reminisci. Venire in mentem.

Ad

Ad mentem ad memoriam revocare, à Quint. dicitur.
Memoriam accipere, Cic.
De quibus memoriam accepimus, i. est, recordamur.
Tenere viuam alicujus rei memoriam.
Quæ in viua etiamnum multorum hominum adhuc memoria residere dignoſcimus, impugnare velle extremæ dementiæ eſt.
In oculis eſſe. Obverſari oculis.
In memoria cogitationeque eſſe, to be in minde.
Cogitationum fluxus & reſluxus, ſuſpitionem vultus ſuſtinere.

I Remember it very well.

Subit cogitatio, recordatio.
Subit animum cogitatus, vel cogitatio. Menti illibatur
In mentem venit. εἰς νοῦ ἔρχ.
Memini Recolo. Sum memor.
Reminiſcor Recordor.
Recogito. Occurrit.
Redit in memoriam.

to kæp deep in Remembrance.

Cuſtodire memoria, Cic.
Figere animo aliquid. Virg. Si mihi non animo fixum, immotumque ſederet.
Imis pectoribus commendare.
Imis animis committere.
Memori ſeruare pectora dicta,
Demittere in pectus.
παρακατέχω τῇ μνήμῃ.
Dare memoriæ
Notare mente dicta.
Sinu memoriæ recondere.
Altius, altiſſimum in animo dimittere
Alta mente recondere.
Figere dicta animo.
Memoriæ affigere, commendare.
Recondere animo. Sedere.
Imprimere animo, cordibus altius.
Inſerere animo vel inſculpere.
Infigere animo, memoriæ. Quint.
Optima quæque in memoriæ theſaurum deponere, memori inſculpere animo.
Reponere in animo, in mente.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta, Virg.
Reponere in calathio memoriæ.
Cuſtodire memoria, Cic.
Scribere in animo.
Animum intendere.
Inſcribere animo.
Animaduertere.
Imis ſenſibus condere, repondere.
Inſidere in animis.
Tenere pectore, mente.
Hærere medullis.
Inhærere pectoribus.
Pectoribus ſemper ſac reſidere cuis.
Tenacius audita reſeruare. Vide keep and put in remembrance

out of my Remembrance. vide Forgotten.

to fall or come in Remembrance.

In mentem venire.
Occurrere.
Illabi animo, memoriæ.
Subiro animum & animo, dicitur modo cum datiuo, modo cum accuſatiuo conſtruitur, apud authores.
Incidere menti, εἰς νοῦ ἐρχ.
In memoriam venire. ἀναμνήσαι.
Succurrere, apud Ouid & Virg.
Quæ legi ſponte ſuccurrunt, Plin.
Recurſare animo.
Redire in memoriam,
Redire animo, pro meminiſſe.
Subit in mentem dum hæc recolo.
Profunda ſubit animum cogitatio.
Et apud Plaut, Verſabatur mihi in labijs

blis pro moribus, i. ad plenum non succurrebat.

Narare in alius, to haue in the mouth or at the tongues end.

to put in Remembrance, vide Put in, &c. and to warne. Remissely, vide Lightly. to Remoue, to Put, or Send away.

Mouere ordine. Repudiare.
Abdicare generum, Terent.
Submouere. Reprobare.
Ungue, creta, carbone notare.
Damnare. Condemnare.
Reijcere. Expungere.
De medio tollere. Abijcere.
Repellere. Deturbare.
παρεγορεῖν cum accusatiuo,
Fidem testis infirmare apud judicē, Cicē pro infirmum reddere & offendere testē esse periurum. Vide to depriue one of his authoritie.

to Render vp, vide to Yeeld. to Renew, to make new againe, to repaire.

In integrum restituere.
Sarcire ædes. Resarcire.
In pristinum statum collocare.
ἀποκαθιστάναι.
Reficere muros, ædes.
Incredibili & indefatigabili labore ac industria quicquid interdiu per hostem demolitum nocte per milites & ciues duplo remunire.
Renovare.
Restituere. Instaurare.
Restaurare. Redintegrare.
Innouare. Restituere luxata.
Reformare collapsa.
Ædificium reconcinnare pro reficere, apud Cic.
Reconcinnare restem, apud Plaut.
Recreare ciuitatem, pro instaurare, Cic.
Interpolare rebus vetustis nouitatem dare.
Veteres ruinas instaurare.
Antiquare pro ad statum pristinum revocare, apud Liu.
Restituere pristino decori.
Labantem pene collapsare, domum reparare, erigere.
Domum sartam tectamque seruare, to keep in reparations.
Reparare. Instaurare mœnia.
Muros ab omni parte ruinosos denuo instaurare, reædificare, recingere, ἀνατειχίζειν.
Ex imis fundamentis instaurare.

to Renew sorrow and grieue

Libere tangere omnium hulcera.
Refricare cicatricem, vulnus.
Refricare, mouere dolorem, memoriam facti.
Mouere seu tangere hulcus.
κινεῖν ἢ θίγειν τὸ ἕλκος.
Strumam alicujus de dolare libere.
Rei quæ nos maximè vrat, mentionē facere. Parere dolorem.
Narrando dolorem scindere.
Unguis in hulcere, apud Cic. quæ enim dolēt, ea molestiū est cōtingere.
Afferre manus vulneri bus, Cic.
Malorum memoriam refricare.
Renovare dolore animi vulnus cui jam cicatrix obduci cœpit.
¶ Aangyrin commouere.
Camarinam mouere,
κίνειν κάμαρίναν, τὴν κρυπτήν.
Vulnera cuda retractare, Ouid.
Sopitos suscitare ignes.
Doloris flammam sensim extinctam denuo accendere.
Malum bene conditum mouere, sopitum renovare, suscitare.
Cic. Hoc tam graui vulnere, etiam quæ

quæ consenuisse videbantur, re-crudescunt.

Renowne, vide Honour and Famous. Renowned, of great Renowne or estimation.

Clara opinione & æstimatione censeri, Prædicum esse, Æstimatum esse. νομίζεσθαι.
Magni haberi, æstimari.
In honore esse.
A summis eruditione pariter atque authoritate viris in dignatione, honore haberi.
In pretio haberi.
Magna authoritate pollere apud omnes.
Inter homines cœleste quoddam numen agere. Vide Famous and Esteemed.

to Rent or teare in peeces.

Lacerare. Dilacerare.
Convellere. Discerpere.
Vellicare. Concerpere.
Diuellere. Conscindere.
Rumpere. Perrumpere.
Dirumpere. Perstringere.
Dilaniare. ἀνασπᾶν.
Scinderé. Lancinare.
λακίζειν. λακαπίζειν. Vide to plucke in sunder.

Rents or Reuenues.

Reditus. Proventus.
Emolumentum. Vectigal.

to Repeale, vide to Abolish. to Repeat, to Double words.

Repetere verba. Reddere nomen. Reportare, remittere, iterare.
Voces, sonos, dicta ducere.
Replicare, cantare aliquid alicui.

to Repent, to be sorry for a thing done or spoken.

Dolere. Ingemiscere.
Dolere factum & facto.
Facti pœnitere. Resipiscere.
μετανοεῖν. μετανοεῖσθαι.
Pœnitudine duci.
Lugere. In luctu esse.
Pœnitentiam agere.
Ad cor, ad mentem redire.
Vitæ transactæ, seu veteris pœnitere.
Admissa lugubriter deflere.
Ad pœnitentiam moueri amaris peccatorum commemorationibus.
In amaritudine animæ recogitare annos, vt est apud prophetam.
Plangere errorem.
Per pœnitentiam exeoquere scoriam peccatorum.
Lachrymis ex vera cordis contritione fluentibus restringere æterni ignis incendia.
Lachrymis vbertim fluentibus noxam diluere.
Noxam iusta tegere pœna.
Transactæ vitæ crimina abluere effuso lachrymarum fonte.
Pœnitentia torqueri.
Luctu sordidari.
Diluere crimina fletu.
Peccatorum rubiginem calentibus eluere lachrymis.
Grauia scelera lachrymis obliterare, delere.
Oculos densissimis ignorantiæ tenebris offusos, lucis radijs admonere.
Tacita sudare præcordia culpa, dicuntur à Proper.
Subit me pœnitentia, id est, pœnitet me.

Reple-

Repleniſhed, vide **Full**

to Repoꝛt ill, vide **to Slander.**

as it is repoꝛted, vide **as men ſay.**

youꝛ talke was Repoꝛted vnto me.

Tuus ad me ſermo per honeſtiſſimos perlatus eſt, tuum ad me ſermonem detulerunt homines honeſtiſſimi, mihi ſignificarunt, apenuerunt, narrarunt, ipſa mihi verba tua expoſuerunt.
Delatus, allatus eſt ad me, tuus de me ſermo.

Repoꝛt vide **Fame.**

to Repoſe, vide **to Sleepe**

to Repꝛehend, vide **to Coꝛrect.**

to Repꝛeſent, vide **to Shew.**

to Repꝛeſſe his luſt, to Moꝛtifie his minde, to Subdue, tame oꝛ keepe downe his carnall deſires, & fleſhly affections.

Cupiditates, libidines frangere.
Cupiditates ex animo reuellere.
Corporis curam negligere.
Abdicare humanas cupiditates.
Affectibus aliquid adimere.
Temperare affectibus.
Suarum ſolucre nexus cupiditatum Ambro.
Animo flagrantì moderari.
Domare, domitare, extinguere ſepelire malos corporis affectus.
Imperare cupiditatibus.
Affectus effrenatos moderationis frenis coëcere, Budæ.
Ratione rectrice affectibus moderari.
Appetitum frangere.
Voluptatibus carnis reluctari, Gregor.
Mentem à terrenis auocare, & ad cœleſtia ſubleuare.
Falſas mundi voluptates amore Chriſti reſpuere.
Animis ad patriam cœleſtem antiellare.
Animum corpori præficere.
Cupere diſſolui, vt eſt apud Paulum.
Domicilio terreni corporis grauari.
Ingemiſcere quod diſtrahatur à conſortio cœleſti.
Omni ſtudio ad cœlitum vitam ſuſpirare.
Cupere ſupremum vitæ exitum abſoluere.
Negletis temporalibus ad æterna inuiſibilia, ad ſpiritualia rapi.
A terrenorum deſiderijs cor reſtringere, Greg.
Magis videri inter cœlites quàm homines morari.
Ad cœleſtium bonorum guſtum fruitionemque eniti. Animi motum, cupiditatem accenſam, appetentiam refrenare, reſtringere, Comprimere, reprimere.
Frenare, & refrenare voluptatem.
Inhibere, cohibere impetum affectuum, nam impetus omnino male à miniſtrat, vt ait ſapiens, Plura.

To repꝛeſſe.

---

a Repꝛoach, vide **Checke and Rebuke.**

to Repulſe the enemie, vide **Aſſault, and Ouercome.**

to

to Require, vide to Desire, to Request, vide Supplication.

I shall neuer requite your Deserues.

Nullam vnquam tuorum meritorum partem assequar.
Nunquam ne minima quidem ex partibus in me meritis satisfaciam.
Nunquam omnino tibi soluam quantum debeo, ac nec vlla quidem ex parte.
Officia tua nunquam rependam, remunerabor, remetiar, compensabo officijs paribus æquabo.

to Resemble, vide to be Like.

to Resigne or giue ouer his Office.

Resignare officium, magistratum, consulatum, prouinciam.
Transcribere, cum primis elegans pro transferre, κατ' ἐξοχὴν, Virg. in 7.
Et tu Dardaneis transcribis sceptra coloris.
Cedere prouinciam alteri.
Amico prouinciam tradere.
Alij facem tradere.
Cursu lampada tradere, prouerbio, id est, partes suas quasi successione in alterum transferre.

a Resting, a refreshing, Recreation or Reposing.

Respiratio, Respiramen.
Refocillatio, Interpolatio.

Rest, Ease or Peace.

Otium, Otiario, Quies.
Requies, Quietudo, Tranquillitas.
Pacatio, Pax, Portus.

to Retire, vide to goe backe, to returne, to come againe.

Redire, Recurrere.
ἐπανήκειν, Reuenire.
Remigrare, Repedare.
Recursare, Remeare.
Reuerti deponentaliter, & apud Cic. Reuertere.
Regredi, ἀφικνεῖσθαι.

Reuealed vide Opened.

to Reuenge, or to take reuengement, to requite like for like, to be euen with him.

Illatam iniuriam vlcisci.
ἀμύνασθαι, ἐκδικεῖν.
Vindicare, Vindictam reddere, facere, sumere, capere.
Retribuere, Compensare.
Retaliare iniuriam, vel propulsare.
Vltionem facere, Talionem reddere, τὸν ἴσον μισθὸν. Agere cum aliquo mala compensatione.
Genuinum talionis alicui infigere.
Malum malo reddere.
Fallaciam fallaciam trudere.
Amentatas hastas ab aliquo accipere, & eas oratorijs lacertis viribusque retorquere, Cic.
Impudens alicuius os retundere.
grauissimis modis premere.
Talionem reponere dignam.
Impudentissimum, ferreum, alterius os graui reuerberare conuitio.
Talionis iure vti.
Retaliare conuicium.
Conuitia conuitijs retundere.
Cædere, inque vicem præbere crura sagittis, apud Persium, id est, vicissim

sim carpere & carpi, mordere & morderi.
Recriminando obijcere.
Sese vicissim dicterijs incessere.
Speram inter se reddere.
Retorquere contumeliam.
Retorquere in os regerere.
Hinc prouerbia Neoptolemi vindicta, πτολέμου νόστος
Et canis vindictam, subaudiendum passus es, quando præter expectationem pœnas dat ijs, quos aliquando læsit.
Vltio, videlicet malefacti.

to Reuerence, vide to Honour.

to Reuoke his fault, vide to Call backe.

Reward, Hire, or Wages.

Merces, μισθὸς.
Præmium, Salarium.
Autoramentum.
Brauium vel Brabion, βραβεῖον.
Stipendium, μισθοφορὰ.
¶ Didactrum, διδακτρον.
Didascalium, Latine Mineruale docendi præmium, præmium, quod præceptori datur.
Munus Mineruale.

Honour, the Reward of Vertue.

Si vt instestuisti perges, si cursum institutum tenebis, si tuam consuetudinem seruabis, omnia quæ sunt in republica amplissima consequeris, præmium ferè tuæ virtutis eximios honores.
Ad summos honores, ad ea, quæ summa sunt in Republica, tua te virtus extollet.
Merces meritorum tuorum, erit amplissima dignitas.
Aditum tibi ad maximos, honores aperies, præfacies, viam strues, inuenies.
Honorem in republica nullum frustra petes mihi etiam non petenti vltra deferuntur.

to Reward, to giue Wages.

Præmijs afficere, Prætio inducere.
Præmium dare, tribuere, Amplis vel maximis præmijs afficere.
Inuitat prætijs aliquos, & præmia ponit
Prætio redimere.

a Rewme, a Catarre.

Catharrus Latine distillatio.
Pituita, Rheuma.
Epiphora, lachryma Latine.

Riches or Wealth the goods of this world.

Opes, Copiæ, Bona.
Opulentia, φερυσία.
Diuitiæ, Amplæ fortunæ. Census.
Facultates. Res, Substantia.
Pelopis talenta, Attalicæ gazæ.
Cinyræ Pactoli opes.
Aurei Montes, Midæ diuitiæ.
Mammona, μαμωνᾶς, Grecis.
Gaza vox Persica, quæ tamen Cicero vsus est officiorum 3.
Rerum affluentia.
Et Prouerb. Bonorum acerrus, ὀγαθῶν σωρὸς
Opes ingentes copiosæ, cumulatæ immensæ, omnigenæ, Attalicæ, regales superbæ, Crœsi.
Famosæ diuitiæ, great riches. cuius contrarium, modicæ facultates
Thassus, Dathus, Gargara, Myrmecia Glomi bonorum.
Bona terræ, in sacris frequens.

Rich, Wealthy.

Locuples, Diues.
Opulentus, Prædiues.
Pecuniosus, Peculiosus.

Opulens, apud Ambros.
Diuitijs abundans, præpotens, auctus.
Abundans rerum, Dis ditis.
Græsum diuitijs vincens.
Opibus affluens, πανπλούσιος.
Potens, superbus.
Nummosus & apud Plaut. pro eodē nummatus, rich in money.
Pollutus, cui abunde suppetunt facultates, apud Plaut.
Fortunam habens amplam & splendidam.
Rerum copia diuitijsque adfluens circumfluens, Fœlix.
Nummis affluens, Opimus.
Dives opum variarum, Virg.
Rem familiarem valde lautam & splendidam habens.
Omni copiarum genere abundans.
Copiosus apud Cic. in Ver.
Beatus apud Iuuen. vetulæ vesica beatæ.
Diuitiarum rerumque potens.
Condere horreis quicquid de Lybijs verritur oris.
Dare sensus honores & amicitias.
Cræsus, Crassus.
Midas, Lucullus.
Cræso beatior.
Cræsò, Crassoque ditior.

to ware or become Rich.

Ditari, πλουτίζεσθαι.
Ditescere, Locupletari.
Procedere ad opes, Plin.
Diuitias accumulare.
Rem, opes augere, Dives fio.
Reditus augere paternos.
Negotiatione rem auctiorem vberioremq; reddere.
Maiores suos opibus vincere.
Rem familiarem, patrimonium amplificare.
Eximio lucro rem fortunasque augere.
Rem, diuitias parare, quærere.
Pennas nido maiores extendere.
Rem facere, to profit.
Viuere Crœsum.
Patrimonium non iniquum sibi parere.
Peruenire paucis annis ad pecunias maximas.

to gather Riches.

Accumulare, parare, conquirere opes, diuitias thesauros magnos, Æs congregare.
Cogere talenta, Cic. innumerabiles pecunias.
Pecuniam corradere, recondere, cumulare, reponere.
Congerere opes, vim maximam auri, argenti.
Opus per scelus agere, rapere, eripere, diripere, adimere detrahere, carpere, auferre.
Rem domesticam augere.
Inhiare, studere opibus congerendis.
Loculos farcire.
Immensas pecunias aggerare.
Thesaurizare.
Θησαυρίζειν.
Intendere animam cumulandis diuitijs numinis corradendis.
Consulere opibus.
Corrogare nummos.
Pecuniam conficere grande, Plat.
Colligere, coacervare pecuniam.
Dare se facultatibus.
Conficere, conflare pecuniam vsura, vel tributo, Cic.
Patrimonia quantumuis ampla architectari, apud Budæ.
Pecuniam facere, apud Cic.
Conficere nummos, Terent, pro parare.
Bonis parandis accumulandis, obijcere pectus varijs malis.
Rem facere, apud Ter. & Horat.
Rem struere, apud Persi.
Augere, addere, accumulare aurum, argentum exp ræda, apud Cic.

Riches

Riches much set by or made of.

His temporibus magni faciendæ, pẽdendæ, æstimandæ diuitiæ sunt.
Commendat nobis rem familiarem, temporum ratio.
Ea ratio temporum est, vt plurimum diuitijs tribuendum videatur, vt diuitias non in postremis habere debeamus, non vltimo loco ponere, non in minimis ducere, constituere, locare.

to Ridde, Release or deliuer out or from.

Liberare. Soluere.
Eripere. Eruere.
Dissoluere. Exoluere.
Extrahere. Eximere.
Expedire. Educere.
Absoluere, redimere. Vide to cut off.

you haue Rid me from all feare, vide put me out of feare.

Righteous, vide Iust.

Rigorous, vide cruell and Rough.

to Rise from death to life. to Reuiue or be aliue againe

Reviuiscere mundi supremo tempore.
Corpus resumere.
In vitam redire.
Vitam rursus induere.
Reviuere. Resurgere.
Emergere tumulo.
Ultima etenim dies reducit nos omnes vitæ compotes, & mortui resurgent, animæque in corporis sui regredientur domicilium.
A nigro remeare Orco.

it Riseth from thence, vide it commeth, &c.

to Riue, Riuage or banke of the sea or Riuer.

Aluens Ripa. ὄχθη.
Crepido, media product. frequens in sacris.
Acta, Ægialus.
Littus, maris propriè, tametsi pro ripa, subinde ponatur.
Ora maritima, Græci, ἀκτή, dicitur, qua dictione Latini quoque vsi sunt.

Riuers, Conduits.

Riui. Amnes.
Amnis in mare prorupit.
Flumen medio caput extulit alueo.
Fluuij. Flumina.
Fluenta. Fontes.
Torrentes. Stagna.
Lacus. Scatebræ.
Scaturigines. Aluei.
Aquæductus. Putei
Ortus & venæ aquarum.
Aquæ stagnantes.
Fontaneæ scaturigines, & Fontanea defluuia, Soli.

to Robbe, to spoile.

Prædari.
Prædam facere.
Peculatum facere.
Rapere.
Facere ruinas, apud Cæs.
Spoliare, Deprædare, & Deprædari.
Latrocinare.
In alicujus bona venire.
Prædam agere, tacere, carpere, ferre.
Bonis spoliare vel destituere.
Exuere, apud historiographos.
Spolia detrahere, Expoliare.

Facere manubias, Cic.
Despoliare. Priuare.
Nudare. Denudare.
¶ Piraticam facere, exercere.
Mare infestare, to roue on the sea.

a Robber, or a Roner.

Prædo, Prædator, Raptor.
Rapinator. Auri argentique rapones apud Pomp.
Auidæ instructus rapinæ.
Deprædator, Spoliator.
Pirata propriè, A sea roner.
Archiparata, princeps piratarum. Vide murtherer.

a Robbing, or Robbery.

Grassatio. Grassatura.
Rapina. Latrocinatio.
Latrocinium. Prædatio.
Deprædatio.
¶ Spolia. Manubiæ.
Præda, λάφυρον, the bootes or prizes that are robbed or taken away.

a Robbing place.

Latronum receptacula, latebræ.
Raptorum, latronum asylum, infamia, latibula, Arces sicariorum.
Spoliarium.

Rocke in the sea, vide Daugers.

to take Root.

Radicare. Radificare.
Radices agere, ponere, perducere, ῥιζοβολεῖν.
Figere, capere radicem.
Conalescere. Late germinare.
¶ Crescere. Subire dicuntur herbæ.
Prouenire largius iusto, to grow rankly. Vide to Burgen.

an arch rofe, vide Vaur.

a Rope, Corde, or Halter.

Restis, σχοινος. χάλως.
Funis. Funiculus. Resticula,
Chorda per aspirationem, cujus frequens mentio in Psalmorum libro. Græca dictio est, fidem significans, χορδὴ, hinc ψαλτήριον διὰ δέκα χορδῶν, Psalterium decem chordarum, decem fidium.
Fidulæ, plurali, packe cords.
Fidis, a string of an instrument.

a Roper, or a Rope maker.

¶ Restio, & restiarius.
Funarius.
Schænoplocos. σχοινοπλόκος.

to Roste, to Frie.

Assare. ὀπτᾶν. Torrere.
Frigere seu frizere, tertiæ conjugationis. φρύγειν.

Rotten, vide Weake.

to be Rotten, woxme eaten.

Trahere cariem. Carie inducere.
In cariem transire verri.
Pati cariem, apud Aus.
Carie corrumpi, vitiari, infestari.
Sentire cariem.

Rough, Rigorous, Grim, or Austere.

Austerus. Rigidus.
Seuerus. Asper.
Sævus. Intolerabilis. Acerbus.
Morosus. Iracundus.

Rough, or Rugged with haires.

Hirtus. Hirsutus.
Pilosus. Sentus,
Hispidus. Villosus.
Osteratus. Setosus.
Hirto, aspero corpore.
¶ Prolixam barbam, vel multam syluam gestans, habens, denta, pilosorũ obsitus sylua, i. prolixa, prælonga barba, longa, dependente.
Multibarbus, apud Apul. Spinis obsitus

situs & pilis, to haue a great long beard.
Ire Pilare, pilos emittere.
Tunc primum pilabant genæ.

Round.

Rotundum. Sphæricum.
Orbiculare. Circulare.
Cyclicum Teres, round in length.
Hastam dic teretem, pomum dic esse rotundum.
Orbitum, apud Var.
Cauda in vertiginem torta, tortuosa, sinuosa.
Multiplici flexu in se recurrens, Solinus.

Round about.

Circum circa. Undique.
In circuitu. ἐν κύκλῳ.
In vniuersum.

to stand Round about.

Circumstare. Circumsistere.
Cingere corona.

to turne Round.

In orbem torquere.
Vertere. στρέφειν. Torquere.
Voluere. Circumvoluere.
Circumagitare. Rotare celere gyro.
Circumrotare. ἑλίσσειν
In Gyrum ducere. Circumflectere.
Motum agere in ambitum.
Celeri vertigine rapi.

to Rout, vide to Shoot. a Row, vide Line. to Row with oares.

Remigrare, promulcare.
Findere aquas, Scindere vndas remigio.
Remo propellere cymbam.
Remos ducere, agere.
Impellere, mouere.
Remis sollicitare, currere, ire, vti, torquere, incumbere.
Dare aliquot ad remos.
Consistunt transtris, intentaque brachia remis.
Totum dehiscit remis convulsum stridentibus æquor.
Intendere brachia remis.
Certatim ferire mare.
Hinc opus est remo, remige capitirer.
Verrere, Pulsare, Carpere, Deuidere.
Bruere, Pellere, Propellere freta remis.
Æquora remo spumescunt, cancescunt.
Agmine remorum, prora petit maria & pelago decurrit aperto.

Rubbish of old houses, sheards of stones.

Rudera, cujus singulare ruder, aut vt vult Despaur, rudus.
σκύβαλα,
Segmina & fragmina lapidum.
Testulæ. Testæ.
κλάσματα, φύσματα λίθων.
Farrago, frusta testularum.
χέρσεια. Laterculi.
Fragmenta testacea.
Tessellæ lapideæ. Testæ confractæ.
Congeries ruderum, fragminum.
Lapidum, Materies ruinarum
Fragmenta vetustatorum saxorum.
Patria saxa, rubbish.

a Rucke or a heape.

Congeries. Cumulus.
Acervus. Agger.
Moles. Globus.
Strues. Strages.

Rude, Ignorant, Rusticall, Clownish.

Agrestis, Rudis.
Petro, crassò sub aëre natus.
Incultus. Invrbanus.
Hebes. ἄνους.
Obtusus. Stupidus.
Bliteus. Grossus.
Barbarus Scythicus.
σκαιός. Bœoticus.

Inexercitus. Inexercitatus.
Inscitus. Ineptus.
Crassus. Rudis ad dicendum.
Rusticus. Rusticanus.
Immoratus. Iners.
Indoctus. Vide a dull head.

Ruine, vide Destruction.
to Rule, to command, vide to be Lord, and to Gouerne.
to beare Rule.

Cum imperio esse, maxima imperia gerere. sustinere, administrare, summis rebus præesse.
Summa mihi commissa sunt imperia credita, mandata, tradita.
Curam gessi rerum maximarum.
Amplissima imperia non semel sum vsus, magno sæpe cum imperio fui. Vide office.

Rulers of the cõmon wealth vide Magistrate.
a Rule, vide a Line.
Rumor, vide Fame.
to spread Rumors abroad.

Rumores in vulgus disseminare.
Sermones ferere. διδόναι λόγους.
Famam seminare, disseminare.
Spargere, differre, rumpere famam.
Dissipare, apud Cic. pro dispergere, diffundere rumorem vel famam, διαφημίζειν.
Famam ferre, pro spargere. Plaut.
Famigerare, to publish abroad.
Dictitare frequenti & crebro sermone, dissipare & divulgare.
¶ Et disseminari, dissipari latius, dispergi, emanere, serpere, percrebescere.
Famam subire.
¶ Famam vel honorem depeculari, honore priuare, to take away ones honesty.
Famam atterere, to hurt.

It is a common Rumour, or Talke, it is Commonly said, it is a common prouerbe, or a common saying, it is in euery mans mouth.

Rumore percrebuit, sparsum est, vulgatum est.
Fama increbuit, divulgata est, nata est, emanuit, percrebuit.
Ad nos delatum est.
Fama est, λόγος ἔχει. Fabula vulgi est. Serpit hic rumor.
Rumore disseminatur, spargitur.
Fama perfertur, percrebescit.
ἡ φημὴ διφοιτᾷ.
In ore versatur omnibus.
Hominum per ora adagium obambulat, Cic. Non modo Romæ, sed & apud exteras nationes omnium sermone percrebuit.
Volitat. Versatur in ore omnium & sermone.
In ore vulgi versatur.
In ore fere omnium est hominum.
Tristissimus rumor huc allatus.
Exit in fabulam, est tritum vulgi sermone prouerbium.
Abijt in prouerbium.
Fama manauit, surrexit, venit, peruenit, percrebuit, perlata ad nos.
Rumor vagatur ac Fabula.
Lippis ac tonsoribus notum.
Per ora volitat populo compluribus.
Et terram rumor transilit & maria.
In omnibus passim tonstrinis, & pistrinis hodie celebratum.
Vulgo dictitant, Iactatur.
Dimanauit fama.
ἀνεβόησε ἡ ἀκοή, apud Matth.

Omni-

Omnibus, omni populo in ore eſt.
Afferebantur rumores ad eum crebri, Cæſar.
Et multiplex in fama eſt, quod varie narratur, vnde varij iactantes rumores.

to Runne or paſſe aſway ſwiftly.

Currere, Curricnlo ire,
Gellius. Concitatio. Curſu ferri, Rapi. Tulli.
Rapido contendere curſu.
Largos circumflectere curſus.
Pedum curſu valere.
Curſus conficere, Inire curſus.

to Runne away, vide to Fly away. a bull Rush.

Iuncus, ὀξὺς σχοῖνος.
Scirpus, βίλλος.
Mariſcus, Cyperos.

a Runnegate vide Vagabond. to Ruſt, to waxe Ruſtie.

Rubiginem, ſerruginem trahere, contrahere, ἰοῦμαι.
Æruginem contrahere.
Sytum ac rubiginem obducere.
Squalere, Virg.
Rubigine inficio.
Rubigo ferrum dicitur interficere & corripere, apud Soli, Aul. Gel.
Ferrum ſi non exerceas, rubigo interficit,
Obduci ſitu puluereo, apud Eraſ.

Ruſticall vide Rude.

S

a Sachell.

Mantica, Culeolus.
Sacciperium.

to Sacrifice, or to offer a Sacrifice.

Sacrificare, Immolare.
Libare, Litare.
Offerre. Piare.
Mactare, & Dicare hoſtiam.
Sacra facere, peragere, parare colere, celebrare, frequentare.
Dare thura, Deos ſumantibus aris, placare.
Cædere hoſtiam.
Denouere aris, Dona imponere.
Vide offer.

a Sacrifice, or a thing to be Sacrificed.

Sacrificium, Immolatio.
Libamen, Litamen.
Oblatio, Holocauſtum.
Hoſtia, Victima.
Piacula ſacra, Res diuina.
Cultura diuina.
Cultus diuinus.
Honor diuinus.

Sad or Sorrowfull.

Mœrens, Dolens.
Triſtis, Admodum triſtis.
Anxius, ἀσελγὴς.
Dolorum abyſſo abſorptus.

to be Sad, or Sorrowfull.

Mœreri cum diphthongo œ.
ἄχθεσθαι, Diſcruciari.
Merore affici, τῇ λύπῃ ἁλῶναι.
Anxium eſſe, Triſtari.
Iacere in lachrymis.
Luctus acerbitate frangi.
λύπημαι, Dolere.
Indolere, χαυρᾶν.
Ab animo ægrum eſſe.
Vehementer, impatienter dolere.
Suſpirare, Angi.
Dolere ex animo.

Ringi animo, δημοκοπεῖν.
Mœrore consumi, absumi, absorberi.
Angi animo.
Fluctuare metaphorice.
Esse dolore, & esse in dolore, vtrumque apud Cic.
Lugere, in luctu esse.
In lamentis mœrore, luctuq; iacere.
Petere suspirium altè.
Suspiria ducere abimo pectore, Ouid
Tangi animi dolore.
Obstinatè lugere, Ouid.
Cruce aliqua premi, affligi.
Dolorem nabere, capere, percipere, accipere, suscipere, haurire, sustinere.
Dolore angi, impediri, figi, premi, intercludi, adedere, dirumpi, tabescere
Tegere, premere animi dolorem. Cic.
Cupiebam animi dolorem vultu tegere, & taciturnitate celare.
Et Virgilius, Altum pressit corde dolorem.
Spe deplorata, mœrore, mœstitudine, animi angore confici.
Præ dolore pene exanimari, ac deficere.
Dolet animus, dolet cor, Plaut.
Ego illud scio quàm dolueris cordi meo, Vide to mourne.

to make Sad, or Heauy.

¶ Contristare, perturbare, tristem reddere, dolorem afferre, inserre, exulcerare, dare, incutere.
Dolorem reficare, augere, amplificare, affligere.
¶ Ægritudo, mœrore, molestia, dicuntur excedere animum.
Ægritudo lacerat, exest animam plane neque conficit.

Sadnesse, Heauinesse, Pensiuenesse.

Mœror, Mœstitia.
Ἄλος, Dolor.
Luctus, Tristitia,
Afflictio, Lachryma.
Mœstitudo, Angustia.
Tribulatio, Animi molestia.
Crux, Fluctus & tempestas, metaph.
Cruces, Aculeus.
Pressura, Stimulus.
Pœna, Indolescentia.
Dolor cordis, Ægritudo.
Cura animum discrucians.
Angor, Anxietas.
Et gladius pro suprema afflictione.
Per Enses atque ignes.

in good Sadnesse, vide Earnest.

Safe or Sound.

Sospes, Incolumis, Sanus.
Saluus, Integer, Tutus.
Valens, Securus, vide out of danger.

in Safety, vide out of Danger.

as men say, as they say, or as it is reported, as the Common talke or Report goeth.

Vt fertur, Vt ferunt.
Vt fama est, Vt dicitur.
Vt perhibent, Vt aiunt.
Vt antiquum ait dictum.
Vt vulgo dici consueuit.
Vt vulgo dicitur.
Vt rumore vulgo spargitur.
Iuxta vulgo tritum sermonem.
Vt dici solet, ὡς λόγος.
Vt veteri dicitur prouerbio.
Vt publicus isque constans ferebatur rumor.
Vt est in prouerbio.
Vt in vetere verbo est, apud Auf. an old saying.
ὥσπερ ἡ παροιμία.
λόγος δὲ παλαιὸς, vt dicimus prou.
ὡς λέγουσι, ὥσπερ λέγεται.
ὡς φασὶν ὁ λόγος.

He

he Saith one, and thinketh an other.

Aliud vultus præ se fert, aliud sentit, vultus simulatione sustinetur, aliud vultu significatur aliud animo latet.
Non congruit animus cum vultu,
Animi sensum vultus occultat, celat tegit.

to Saile in a Ship, or Boate.

Nauigare, ναυτίλλειν.
Naugio sulcare æquora profunda.
Vela ventis dare, Virg. 7.
Leui pandere vela noto, Claud.
Lustrare æquora.
Currere æquora, salum.
Committere se mari, aquis, pelago ratem, dubijs flatibus alium.
Credere se æquori, vndis Neptuno,
Soluere absolutè & Soluere oram.
Quintillianus.
Tentare ramum in vnda.
Ducere in altum.
Solicitare aquas remis, apud Claudianum.
Incumbere pelago, ire rato, Vento, flatu per aquas.
Sulcare fluctus, vilificare.
Committere se ventis, cœlo irato, pelago.
Classem velis aptare.
Facere velaturam, aut nauicularian, victuris, viuere, to liue by saylinge.
Volare linteo, transuolitare nullo remige.
Ferire mare & æquora vertere.
Cerula vertentes abigenis æquora palmis,
Velorum pandere alas.
Liquidas Neptunare per vndas.
Ventosum proscindere æquor.
Vada salsa cita decurrere puppi, celeri currere rate, Omnia apud Catullum.
Remige carpere aquas.
Conscendere naues & conscendere absolute, to take Ship.
Plenis & intentis velis ferri, to saile with a full saile and winde.
Ferri aduerso flumine, Virg.
Aduerso amne aduersa aqua vehi, aduehi, against the streame.
Vela dabant & spuma salis aëre ruebant,
Adnixi torquent spumas & cærulea verrunt.

to Saile prosperously, with winde and weather.

Nauigare prospera nauigandi facultate.
Discedere, Soluere, Proficisci, facere vela tempestate opportuna, idonea apta, minimè aduersa, secunda.

to take the Day, vide to Taste.

to Saile with winde and weather.

a common Saying, vide common Rumor.

to make a Saint.

Referre in numerum diuorum.
Diuorum inferre albo.
Apotheosi donare.
Ἀποθεῶσις.
Canonizare.
Diuificare.
Sanctorum catalogo adscribere.
Inter diuos referre.
Superis annumerare.
In beatorum numerum referre.
Inscribere in catalogum sanctorum Reponere

Reponere homines, martyres, morte deletos inter diuos, in deorum numero.
Syderibus, diuisque adscribere, Cicero.
Homines iam morte deletos reponere in deos.
Inter cœlicolas connumerare, Cic.
Tyranno Sonis, i. vindicibus & oppressoribus dominationis tyrannicæ, quos tyrannicidas vulgus nominat, deorũ honores tribuuntur.

a Saint or holy man.

Diuus, Sanctus, Diuina stirps.
Clara dei soboles, Satus sanguine Diuum.

to put to port Sale.

¶ Auctionem bonorum facere.
ἐπιπρᾶσις σφῶν αὐτῶν.
Auctionari.
Auctioni interesse.
Hastæ subijcere, subuenire.
Sub hasta vendere.
λαφυραπολεῖν.

to Salute vide to Greete.
a Sanctuary, vide Refuge.
Sand.

Arena, Saburra, Sabulum.

Sandblinde, vide to see but a little.
to satisfie, vide to fill, content, and pay.
Satan vide Diuell.
Sauce for meate.

Condimentum.
καρυκεία. ὄμφακον.
Conditura, καρύκευμα.

Omphacion, verdiuce.
Iusculum, Iusculum.
Ius nigrum, apud Cic.
Ius piperatum, Liquamen.
Embamma, Intinctus.
Garus, γάρον.

Sauce vide Wanton.
to Sauour, vide to Smell.
an ill Sauour, vide Stincke.
a Safe Conduct, vide Passport.
to saue my life, I lost my horse.

Amisso equo quasi, vt vitæ consulerem, vt ei adesſem præsenti periculo, vt periculum vitarem minimè dubium, ad hostes equum misi, immisi, admisi, incitaui, laxatis habenis hostem versus impulit.

a Sausege, vide Pudding.
a Scabbe or Scabbednesse.

Scabies, Pſora.
ψώρα. Serpigo.
Aſperitas, Scabredo.
Scabritia, Scabities.
Impetigo, Lychen.
λειχήν. Porrigo.
Fœdatio cutis.
Exulceratio pruriens.
Mentagra mentum occupans scabies.
Herpeta.
Sicca scabies, quæ volatica, & à nonnullis ignis sacer creditur, wilde fire, solet faciem, & loca vicina occupare.
Morppea, Vlcerosus.

a Scaffold, a Stage.

Theatrum.
Spectaculum.

cena

Scena, σκηνή.
Amphitheatrum, & proſcenium, ſeu Orcheſtra, locus, ante & circa theatrum, vel in medio theatro, vbi actores & hiſtriones ſua proferunt, vbi & Mimi ac cæteri ludij varios ludos ac geſticulationes ædere ſolent.
¶ Agere, recitare, ædere fabulam, comœdiam.
διδάσκειν τὶ χωμῳδίαν.
Ædere ſpectacula, to play a play.
δραματυργῆν.
Exhibere Eunuchum, Trioumunum.
Joculares ludos in ſcenis depromere.
Ludos facere, Plaut. Vide ſtage players.

Scantneſſe or Penury.

Penuria. Ægeſtas.
Inopia. Raritas.
Caritas. Indigentia.
Defectus. Carentia.
Sterilitas.

to let a Scape, vide Fart, Scarcitie of victuals, vide Dearth. to Scarifie, vide to Boxe. to Scatter, to caſt abroad, or aſunder.

Iactare. Diffundere.
Diſijcere. Spargere.
Diſſipare. διασκεδάζειν.
Diſpergere. Turbare.
Diſturbare. Differre.
Diducere. Diſtrahere.

a Schoole or a place of exerciſe and learning.

Schola. σχολή.
Studium triuiale.
Studium priuatum.
σχολεῖον.
Ludus literatus, ſcholaſticus.
Palladius ludus.
Diatriba.
παιδοτρίβιον.
Et metaphoricè hujuſmodi ſchola vocatur, phrontiſterium.
φροντιστήριον, Priſtinum, Curarum ergaſtulum.
¶ Carnificina ingenij verberibuſque horriſona.
Vide de ſimilibus plura in dictione, Vniuerſitie.

to put forth to Schoole, vide to learne without booke. a Schoole maſter.

Præceptor. Inſtitutor puerorum.
παιδοτρίβης. Literator.
Magiſter. Ludimagiſter.
Rudis puerilitiæ formator, doctus, integer.
Didaſcalus.
Ludimagiſter literarij.
Inſtitutor, præceptor literarius.
Orbilius, plagoſus, nodoſo verbere torquens, a hard maſter.
Hypodidaſculus, ſubdoctor, an vnder Schoolemaſter or Vſher.
¶ Triuialis magiſter à triuijs.
Indoctus magiſter.
Grammatiſta vel res, literator, A Grammarian Schoolmaſter, a three halfepenny teacher, a ſmatterer in Grammar.
Dioboları habens auditores.
Magiſtellus.
Magiſterculus, quæ poſtrema in indoctos ironice torqueri poſſunt.
Pædotriba.
Pædotribe παιδοτρίβης.

the chiefe Schoolemaſter, the principall head of a Colledge.

Gymna-

Gymnasiarches seu Gymnasiarcha.
Gymnastica dignitate præfulgens.
Moderator cœtus scholastici, gymnasij ludi.
Archididascalus.
ἀρχιδιδάσκαλος.
Præfectus ordinis scholastici, quem σχολαρχὴν vulgus nominat, vel Scholarcham.
Præfecturam agens gymnasticam.
Moderator Academiæ, the Chancellor of the Vniuerlitie, or in his absence the Vicechancellor.
Rector Academiæ, quem clauarij (quos vulgus bedellios vocat) præcedunt cum clauis argenteis.

to go to Schoole.

Frequentare, visitare ludum literarium.
ἀπέρχεσθαι εἰς τὸν σχολεῖον.
Sub præceptore literarum stipendia facere. Subire ferulam.
Ferulæ manum subdere, subduere.
Sub ferula militare.
In ludo literario versari.
Nomen in literarium militiam dare.

Scholers, vide Young scholers.

to Sclander, to defame one, to backbite, to report ill.

Vitio dare. Criminari.
Vellicare, metaph.
In vitio ponere.
Rodere alicujus famam.
Verborum contumelijs optimum virum incesto ore lacerare, Cic.
Furta & libidines obijcere.
Infligere turpitudinem sempiternam alicui, apud eundem.
Laudem alicujus proterere criminibus. Capere.
Oblatrare. Obtrudere.
Obgannire. Obrectare.
Debacchari. Destomachari vsque ad rauim.
Inferre crimen, infamiam.
Incurrere in alterius famã, vel damnum, apud Cic.
Conflare alicui infamiam.
Offundere dedecus, scelus aliquod.
Carbone notare.
Abominandis probris afficere.
Invrere notam turpitudinis, to put to shame.
Contumeliam facere in aliquem.
Infamare. Vituperare.
Contumeliam intorquere, imponere, dicere, facere.
Tanta turpitudine Ausonicam labefactare virtutem.
Blasphemo calamo aliquem notare, incusare.
Perfundere ignominia, scommatibus.
Contumelijs operire, lacerare, concidere.
Ignominia afficere, deformare.
In contumeliam agere.
Probra ad facietatem ingerere.
Contumelia insequi.
Dehonestare. Inhonorare.
Improbare. Reprehendere.
Sugillare. Traducere.
Infimulare. Notare.
Damnare, Culpare, Detractare.
Diffamare. Obloqui. Maledicere.
Derogare. Detrahere. Mordicare.
Irrogare & infligere ignominiam.
Ignominia notare, quod Græcis est ἀτιμοῦν ἐφοδάδην.
¶ Infamiam flagrare, est summa infamia laborare.
Vituperari.
Diffamari. Laborare fama.
Improbari, male audire, to haue an euill name or report.

Sclandered wrongfully.

Doleo te immerentem convicio iactatum, exagitatum, vexatum, male acceptum.

Angor

Angor animo, quod ignominia tuleris nulla tua culpa.
Quod ignominia tibi ſit allata immerenti, quod ignominioſe ſis tractatus, ignominia ſis affectus nullo tuo merito.

a Sclanderer, a Backbiter, a Detractor, an ill Reporter.

Detractor, Delator, Detractator.
Sibilator, Suſurro, Suſurrator.
Hominum famam imminuens.
Derogator. λοιδορος.
Famicida. Sycophantia.
Inſectator. Vituperator.
Maledicus. Mordax.
Dentatus, Naſutus.
Naſutulus. Obtrectator.
Vitigilator, vel Vitilitigator.
Cauillator. Sugillator.
Criminator. Obſtrigillator.
Archilochium terens.
Archilogus. Vitupero, onis.
Morbo maledicentię bis cæcus, apud Iuuſ. Poenum habens in cornu.
Venenum aſpidum ſub labijs habens.
Zoilus quicunque doctis viris detrahit.

Sclandering or backbiting.

Detractio, Derogatio.
Obtrectatio. Maledicentia.
Obloquutio. κακολαλια,
Detractatio. Diffamatio.
Traductio. Obloquium. Maledictum.
Succus loliginis prouerbiali ſchemate, apud Horat. Morſus clandeſtinus, clanculatius, virulentus.
Sermo Bionæus, Mordacitas.
Canina facundia.
Archilochia dicta.
Clancularia ſuſurratio.
Morſus, Sycophantia.
Suſurrum & ium, & us.
Ater rictus, apud poetas, pro obtrectatione, Siniſter rumor.
Vituperationis lingua cote lunaris acuminata. Morſus aſpidis.
Δῆγμα ἀσπίδος.

to Scoffe, vide to Mock. to Scourge, to whip, or beat with whips.

Flagellare. μαστιγειν.
Verberare. ἱλαῦ.
Duris cædere ceſtibus.
Flagris cædere. Lancinare.
Flagris, neruis bubalis, taureis, taurinis flagris, crudis loris diſcerpere.
Loris & ceſtibus incidere.
Excoriare. Exarnificare.
Lauiare. Dilaniare.
Terga percutienda dare.
Virgis, loris conſcindere miſeros.
Mulctare verberibus, apud Cor.
Verbere ſub duro triſtia fatigare terga Crudeli verbere lacerare terga.
Conficere aliquem affatim, pro miſere è flagellare.
Acribus flagris cædere.
Flagras noxias expiare.
Lacerare flagris.
Confoere verberibus.
Scutieis & vimine diſcerpere.
Dare aliquem totum in ruborem, id eſt, ita verberare vt vnde quaque rubeat. Plaut. in Capt.
Per omnem vicum verbere agere.
Diverberare cutem. Inſcribere tergum, corpus virgis, ἐγγράφειν.
¶ Variari virgis. Vide to beat.

Scourged, vide whipped. to Scowle, vide to looke sowrely. to Scrape.

Radere, Corradere, Eradere.
Obliterare, to ſcrape out.

to Scratch, to Claw.

Scabere. Fricare.

Vngui-

Vnguibus pruriginem ſedare.
Scalpere. κνάειν. κνᾶσθαι.
Arare, exarare cutem vnguibus.
Vnguibus fodere, perforare, lacerare, lancinare, radere.
Explicitis vnguibus cutem fodere.
Involare in oculos, in faciem.
Perfricare, Cic.
Tu in hoc vlcere tanquam vnguis exiſteres.

a Scriuener, vide Writer.

the Sea.

Salum. Amphitrite. Thetis.
Nereus. Doris.
Gurges immenſus.
Circumfluus humor.
Neptuni vnda. Mare.
Pelagus. πέλαγος.
Pretum. Æquor.
Neptunus, Pontus.
Oceanus, à celeritate. ὠκεανός.
Rex vndarum belluoſus, reciprocus, reſluus, vndoſus.
Sal pro mari, Virg.
Altum, ſubſtantiuum pro mari ponitur, à Virg.
In altum vela dabant læti.
Profundum, apud Ouid. pro mari.
Guttur indomitum, Vallum Cærulæ aquæ.
Reliqua inquirantur, Inter Synonima poetica, Neptunus.

the Sea is appeaſed, mitigated, aſſwaged.

Mare placatur. Æquora tuta ſilent.
Mulcere fluctus.
Tollere ventos.
Placidum ventis ſtat mare.
Omne ſilet æquor ſtratum.
Motos componere fluctus.
Cunctus pelagi cecidit fragor.
Alta quieſcunt æquora Nerei.
Placida premit æquora Pontus.
Ventos temperare, ſedare, placare.
Siſtere mare.
Sternere æquor.
Mare componere, æquor, vndas frangere.
Fluctus compeſcere.
Venti ſubſiſtunt, ſileſcunt.
Cadit Eurus.
Remittit vnda ſæuitiam.
Freta mileſcunt.
Mare ſternitur.
Maris ira frangitur, vnda ponit minas.

the Sea is moued, troubled boiſtrous.

Mare concitatur.
Maria alta tumeſcunt vbicibus ruptis.
Vento turbentur arenæ, & veniunt ad littora fluctus.
Ponto ſonat vndâ refuſo.
Oceanus terram qua patet, ambit aqua.
Æquoreaſque ſuo ſydere turbat aquas.
Ferrea marmora Ponti.
Indignatur magnis ſtridoribus æquor.
Clauſo ſit gurgite murmur.
Semifero ſub pectore murmurat vnda.
Spumant vada marmore verſo.
Freta agitata tumeſcunt.
Surgit mare.
Mare turbidum.
Maris ira, ſæuitia, tempeſtas.
Freta indignantia, mota.
Tumeſcentes aquæ.
Æquora ventis concitata, fluctibus agitata.
Freta mouere, concutere, miſcere, exaſperare aquas.
Mare albet ſpumis, Tumeſcit ventis.
Venti vexant.
Iactantur æquora ventis.

the

the Sea toſt liketh me beſt.

In maritimis facillimè ſum.
Iucundè verſor in maritimis.
Maritima loca eum voluptate frequento.
Maritima regione libenter vtor, inora maritima verſari iucundum eſt, maritima ſedes me capit, oblectat, tenet.
Paſcor maritimæ regionis aſpectu.
Meis oculis regione maritima nihil eſt iucundius.
Miram haurio iucunditatem maritimæ regionis aſpectu.

to Seale Letters.

Literas claudere, Signare.
Conſignare, obſignare epiſtolam.
Sigillo munire, inſignire.
σφραγίζειν.
Signi impreſſione occludere.
Signum, ſigillum imprimere annulo.
Sigillare, ἐπισφραγίζειν.

to Search out, vide inquire and Imagine.

a Seare cloth or a Plaſter made of Oiles, Gums, Waxe or Roſen.

Cæratum, ſive vt alijs placet, Cærotum κήρωτον quod vulneribus & membris conſolidandis adhibetur.

in Seaſon or good time.

In tempore, Ipſo tempore.
Tempeſtiuè, Maturè.
Opportunè, Per tempus.
Auſpicato, Fauſto ſydere.
Secundis auibus.

a Seate vide Stoole.

Secretly, vide Priuily.

Clam, λάθρα cum genitiuo.
Secreto, Cautè.
Abditè, Ex occulto
Ex inſidijs, Occultatè, apud Cic.
Clanculum, Occultè, Latenter.
Clandeſtine, Abſconditè, furtim.
¶ In occulto, Abſque arbitris.
In angulo, ἐν γωνίᾳ.
In priuato.
In penetralibus.
¶ Suſpenſo gradu. Pedetentim.
Pedetentim, ἐκροσοδύτι.
Suſpenſis pedibus, Tacito pede, ἀσυχῷ ποδί.

great Secrets or Myſteries.

Myſteria, Myſtica.
Quam maxime abſtruſa.
Abdita, Retruſa.
Cælata, Abſcondita.
Altiſſime latentia.
Occultiſſimæ res.
A noſtris remota conſpectibus.
Operta, Obumbrata.
Velata, Obuelata.
Arcana ſecluſa.
Inuoluta, Obſcura.
Tecta, Obnubilata.
A natura inuoluta, Recondita.
Sacra quæ prophanum vulgus ſcire non conuenit.
A prophanis oculis longiſſimè ſemota.
A ſenſibus humanis remota.
Interna refoſſa, latentia.

to Reueale, to open Secrets

Conſcium, Participem aliquē conſilij ſui facere.
Arcanos alicui credere ſenſus.
Effutire ſecreta.
Dogma prodere, Enunciare commiſſa renunciare.

Futilis

Futilis homo, huc atque illuc profluens.

a Secretary.

Scribarum præfectus, Primus ac præcipuus à literis, ab epistolis.
Archigrammateus.
Secretarius vulgo dicitur, quem Silentiarũ Accursius vocat verum ornatius latiniusque à secretis dixerimus seu tabellionem, quod tabulas, hoc est testamenta & scripturas publicas cõficiat, quod conuenta conuentiones ciuitatis, & contractuũ pacta, quæ Græcis, τὰ συμβόλαια dicuntur scribat, vnde & Græ. συμβολαιόγραφος, seu poti, συμβολαιογράφος vocatur, & tabellion ταβελλιὼν, ciuitatis scriba, vel à libellis, qui barbare Notarius dicitur, vocabantur enim olim notarij, qui in senatu notarent.

a Sedition Debate, Commotion or vproare in a Citie.

Bellum intestinum, Seditio.
Bellum ciuile, Factio.
Motus ciuilis.
διχοστασία.
Diuisa sedritione ciuitas Ascon.
Ciuium dissentio, tumultus, factio.
Arma ciuilia.
Occultum intestinum, domesticum malum.
Rabies, furor vulgi.
Dissidium, vel pellum domesticum, quando scinditur incertum studia in contraria, sententias incontrarias vulgus, aut ad arma concurritur, dissocietatis ciuium animis inter se digladiantur, bellum agunt intestinum ciues.
Coorta est seditio seditio sæuitque animis ignobile vulgus.
διαπολιτεύεσι, Vide commotion.

to make a Sedition, vide Vproar.

Sedition is the plague of the common wealth.

Multas respublicas ciuiles discordiæ perdiderunt, domesticæ seditiones, intestina bella, controuersiæ inter eiues, partium contentiones è ciuilibus discordijs, contentionibus, controuersijs, seditionibus multarum rerum publicarum pernities fluxit, manauit, orta est.
Ciuium dissentiones multas vrbes opibus admodum florentes euerterunt, solo æquarunt, diruerunt, exciderunt, affixerunt, perdiderunt, sustulerunt.
Multis vrbibus perniciem, exitum, pestem, excidium, ruinam, interitum attulerunt, exitio fuerunt.

to See, to Looke, to Behold.

Cernere, Videre, ἰδεῖν.
Oculis haurire, capere, accipere, percipere, βλέπειν.
Obire Oculis, Plin. Spectare.
Aspicere, Conspicere.
Inspicere, Intueri.
Speculari, Conremplari.
Aduertere, Animadiuertere, Vide to looke about.

to See but a little, to be dimsighted, to be Purblind or Sandblind.

Cæcutire, Hallucinari.
Caligare, Lippire.
Cæculture, apud Plautum.
Falli iudicio. Vide squint.

to See and not See, to let it passe or slip, as though we knew nothing, to winck at the matter.

Con-

Conniuere, σκαρδαμυκτᾶν.
Dissimulare visum.
Ad multa sciens conniuere.
Charadryona imitari.
Data opera dissimulare.
Studio occludere oculos ne videant
Astutè cælare.
Multa prudenter præterire.
Egregia conniuentia transire.
Dissimulanter agere, contueri.
Oculis velatis, clausis præterire.
Connuere in hominum sceleribus. Cicero.
Hallucinari in amicorum vitijs, apud Erasmum.
Per licentiam indulgere, Budæ.
Et apud Vlpianum, Conniuentibus oculis, id est, per dissimulationem, & apud Accur.
Ratione stricta, irratione non inspecta

ye may Sæ, vide perceiue.

to come to Sæ, vide to Visit.

to Sæge, to pitch his camp, to a place.

Apud Patauia in castra posuit.
Locauit, Constituit.
Fecit, metatus est,
Obsidione cinxit, obsedit corpus, suo sepsit exercitu.

to raise the Sæge, vide Campe and Raise.

to Sæke, to Enquire.

Quærere, Inquirere, Conquirere.
Exquirere, Perquirere.
Explorare. Inuestigare.
Indagare. Rimari Vestigare.
Scrutari, Peruenari.

to Sæke after glory or praise, vide Ambitious.

to Sæke fame or renowne by ill doings.

Gloriæ fumulum velut Ephesini templi incensor conquirere, detracti onis studio, incursu hostili, bello non prius indicto.
Illustres accusando viros suo nomini famam quærere, Hiero.
Flagitijs, facinoribus post cineres dilatare famam.
Nomen memoria sceleris extendere, voto adipiscendæ famæ latiores. Soli.
Pestilenti exemplo nomen posteritati commendare.
Alios traducendo choragium ali. quod gloriæ affectare, venari.

to Sæth, vide to Boile.

Seld, Scarce, not Often.

Rarus, Rara vel alba auis, nigroque simillima cygno.
Phœnice rarior.
Como rarior albo, Iuuen.

Seldome not Often.

Raro, σπανίως.
Perraro. Rarius.
Rarenter, Haud crebrò.
Vix vnquam, Insolenter, Cic.
Rarissime. σπανιότατα.

of himselfe, vide willingly and without helpe. to Sell.

Vendere, πωλεῖν, Deuendere.
Venundare, Distrahere meraph.
Æra mutare. Dare pro vendere, Cic.
In caritate annonæ esse modium populo dedit.
¶ Nundinari & nundinare.

to Sell openly.

Mancipare & emancipare.
ἐκπωλεῖν, Extra dominum suum ponere.

to offer or to put forth, to Sell.

Venum exponere.
Inscribere ædes, apud Terent.

to send away, vide to put away.

to Sent, vide to Smell.

to giue a sentence or Iudgement, vide to Iudge.

to Seperate, to Seuer or to Part one from another.

Discernere.
Discrimen rectum facere.
Ponere discrimen, distinguere.
Partiri, discriminare, Vide to Deuide.

a Seperation betwixt man and wife, vide Diuorse.

a Seuering or Parting.

Dirimere coniunctionem, discindere dissuere, disiungere ius omne coniunctionis tollere, delere extinguere.
Magno locorum interuallo disiuncti sumus.
In ijs locis sum, quo propter longinquitatem tardissime omnia perferuntur.

Seperatly, a Sunder, Seuerall.

Singulatim, Diuisim.
Priuatim, Seorsim.
Separatim, Seiunctim.

a Serce, vide a Siue.

a Serpent or Snake.

Anguis maculosus.
Serpens sinuosus,
Variæ serpentum species sunt.
Seps tabificus, Natrix.
Hæmorrois, Chelydrus.
Cenchris, Scytale.
Dipsas, Aspis, Echidna.
Cæcilia, Iaculus.
Præster, Coluber.
Hydrus. Hydra & Cherfydrus.
Vipera, Seraستes, &c.

to Serue.

Famulum agere, δουλεύειν.
Famulari, Seruire, Inseruire.
Ministrare, ὑπηρετεῖν.
Ministerium exhibere, præbere.
Famulatum, familitium præstare.
Colere seruitutem, apud aliquem.
Ancillare propriè de viris, qui præter dignitatem se alicuius seruitio subijciunt.

a Seruant, Bondman or a Seruingman.

Minister, ὑπηρέτης.
Seruus, δοῦλος.
Puer, Famulus, Amysterio.
A pedibus meis, apud Terent. subintelligitur seruus, a Lackie.
Fures pro seruis posuit in Bucolicis Virgil.
Quid domini facient, audent cum talia fures, plerunque enim fit vt furaces sunt.
Dietarij similiter.
Dromos frequens in Comœdijs.
Cliens, Assecla.
Pedissequus, Mancipium.
Verna, Vernula.
Scoparius à scopanda, apud Vlpianum Comes.
Ministeria pluraliter pro ipsis ministris, sicut seruitia pro seruis, apud Salustium.
Columella, seruus maior in familia.

The chiefe seruant of all the housholde.

Aditus & nexus apud Romanos & Iurisconsultos, qui ob æs alienum creditoribus in temporariam seruitutem

nitutem addicebatur.
Infimus famulorum seruus.
Domas, mancipium, sponga.

a maide seruant.

Famula. Ancilla.
Pedissequa. παιδίσκα.
Θεράπαινα. Abra. Verna.
Mercenaria puella.
Lotrix aulularia, Ancilla agraria, agrestis, rurestris, rusticana.

seruice, vide Attendance.

seruiceable, or ready to please.

Dare se alicui, ἑαυτὸν ἐνδιδόναι.
Obsequentem se præbere, inservire, ministrare, accommodare, prodesse accommodare, obtemperare, adiuuare.
Convertere se ad sensum vel ad nutum alicujus.

to be set aside, behinde the doore, to be cast aside out of the way, as not remembred or regarded.

Pascere tineas.
Inter blattas tineasque rixari, apud Polit. in Misc. Sentire tineas.
Tineas pati, apud Auso.
A tineis exedi, corrumpi, rodi.
Obijcere tineis blattisque.
Longa quasi rubigine neglectu iacēs.
Senili carie corrosum.
Literarum figuræ carie ac situ obliteraræ, tineatum ac blattarum in iuris semirosæ.

to set lesse by, vide to put backe.

to set much by, vide Esteemed.

nothing set by, vide of no Account.

a setled minde.

Animus quietus, stabilis, excelsus, altus, sublimis, constans, præstans, firmus, tranquillus, æquus, ad omnia paratus, ab omni cura ac molestia vacuus.

to Set vpon, to assaile or encounter with.

Aggredi. Congredi.
Concertare. Confligere.
Adoriri. Incessare.
Invadere. Insiliri.
Insultare. Vide to assaile.

to Set on, vide to stirre vp.

Shackle, vide Fetters.

a Shadow.

Umbra. Montibus densatur vmbræ.
Apta pastoribus vmbra.
Umbra defendere rapidis à solibus vuas.
Ingenti ramorum defenditur vmbra.
Molli succedere sæpius vmbra.
Minstra portantibus vmbra.

to Shake.

Vibrare. Quatere. Contorquere.
Concutere. Crispare.

to Shame one, to make one Ashamed.

Pudefacere, Pudorem afferre.
Pudorem incutere. Pudore afficere.
Injicere pudorem, rubórem.
Violatæ castitatis aliquem traducere.
Confundere in hoc significato prorsus barbarum est; denotat commiscere, simul fundere.
¶ Pudefieri, to be ashamed.
Suffundi rubore, ad lachrymas usque quod Græcis est, ἐπιστόμιζεσθαι, ἐπὶ τοῖς

Probrum & pudorem contrahere, to get both ſhame and blame.

to be aſhamed, vide to Bluſh.

Without Shame, vide Impudent, ſhameleſſe.

Impudens, ad impudentiam propenſus, impudens, immodeſtus, immoratus, expers modeſtiæ, verecundiæ, inducì prudentiæ, rationis inconſideratus, immodicus, minimè verecundus, à pudore aueſus, ad impudentiam pronus & propenſus.

it is a great Shame.

Datur, aſcribitur, imputatur probro vitio, crimini.
Vitio vertitur, Datur dedecori.
Turpe eſt, Vitio confine eſt.
Vitio venit, Boët. Non abeſt à vitio.
Non probatur in vulgus.
In crimen vocatur, apud Cic. pro vitio vertitur.
Flagitium eſt, It is an ill deed.

Shamefaſtneſſe, Bluſhing.

Rubor. Modeſtia.
Verecundia, Pudor, Frons.
Confuſionem, vulgus vocat.
αἰσχύνη. ἐρυθήμα. Vide Diſhoneſty.
Pudor ſubijt illum.
Æſtuat ingens in corde pudor.
Ponere, ſoluere pudorem, to put to ſhame.

Shards of ſtones, vide Rubbiſh.

to make Sharpe, vide to Whet.

a Sharpneſſe or Quickneſſe of wit.

Animi viuacitas.
Acumen ingenij.
Sagacitas. Perſpicacitas.
Induſtria. Solertia.
Induſtria. ἀγχίνοια.
Acrimonia. ὀξύτης.
Dexteritas in rebus agendis, in exequendis negotijs.
Urgens, inſtans Chryſippeum acumen. Vide Witty.

a Sheepe.

Ouis. πρόβατον. Bidens.
Pecus, otis. pro eodem, apud Quint.
Aries, a Ramme. Verues.
Greges lanigeri, apud Virg.
Pecudes lanigeræ.
Tonſæ, apud D. Hieron. & alios probatos authores.
Lanigerum pecus.
Balantum grex.

a Shepheard, a keeper of cattell.

Opilio, Vipilio, Ouium cuſtos.
Paſtor Armenti, Pecoris magiſter.
Pecudum magiſter, Dux gregis.
Formoſi pecoris cuſtos.
ποιμὴν, Paſtor ouium.
Prob. tophylax. προβατοφύλαξ.

a Sheepe or a Fold.

Caula. Ouile.
Ouium ſepta. αὐλή. Græcis.

to Shew, to Repreſent, to ſet before the eies.

Exhibere. Offerre.
Proferre. προφαίνειν.
Præſe ferre. δεικνύειν.
Sub vel ob oculos, ante oculos ponere. προχειρίζεσθαι.
Præſentare. Repræſentare.
Monſtrare, Demonſtrare.
Oſtendere, Docere, Expromere.
Oculis ſubijcere. Expromere.

In tabula seu in speculo repræsentare.
Ante oculos adducere.
Dare, pro ostendere, offerre, Ouid.
Da mihi te talem.
Præstare, in eadem significatione.
Artificij miraculum ostentare.

to Shew plainly, clearely.

Arguere, pro palam facere.
Rem digito propemodum ostendere, designare.
Veluti in tabella ostendere, palam facere.
Compendiaria ratione demonstrare.
Compendiaria via exhibere.
Crasso exemplo ostendere.
Ostentare ad Heb. 6. quod verius ad factum seu jactantiam refertur, Vide to Declare.

to Shew fauour, vide Fauour. I will shew my selfe thy very friend.

Probabo me tibi esse amicissimum, nullum erga te officium hominis amantissimi prætermittam, meam in te non mediocrem, non vulgarem, eximiam, summam, singularem, incredibilem benevolentiam, re declarabo, patefaciam: quovis officiorum genere testificabor, testatam apud te relinquam, tibi probabo.
Sic officijs & studijs illustrabo, vt eam & tu, & omnes clarissimè cernant, & ea tibi atque adeo cunctis hominibus clarissimè patent.
Notior & illustrior meus in te animus erit.

Shew thy selfe a good Citizen.

Bonus ciuis esto da operam, enitere vt bonum te ciuem præbeas, præstes, vt boni ciuis partes tueare, exequare, sustineas, agas, vt boni ciuis officio satisfacias, vt ea præstes, quæ bonum ciuem decent, quæ expectantur ab eo, qui bonum ciuis nomen aucuparis, caue ne boni ciuis officium prætermittas, ne quid à te fiat, committatur bono ciue minus dignum, bono ciue indecorum.

a Shield, vide Buckler. to Shine, to be Bright.

Micare. Scintillare.
Ardere. Renitere.
Emicare. Clarere.
Nitere. Enitere.
Lucere. Relucere.
Fulgere. Effulgere.
ἐκλαμπρυνίζειν. Confulgere.
Fulgere *Splendere.*
Conscare. Radiare.
Rutilare. Irradiare.
Tremulam flamma spargit.
Purpurea luce refulget.

Shining, vide Cleare. Ships.

Naues, Rates, Classes.
Nauigia. Rates.
Biremes. Triremes. Trieres.
Quadriremes. Proræ, Puppes.
Carinæ, Dicrota
Liburna, Liburnæ, & Liburnicæ, ships of warre.
Corbitæ, naues onerariæ.
Phaselus, Puppis.
Circerus, med proñ.
Cercurus, apud Plaut
Paro & πωπερο, a Pyrate.
Catascopium, vel epucopiæ nauis, a Pinnace.
Carina, the keele of the ship.
Pristis, metaph a small long ship.
Alueus, apud Propert. & Lat.
Nauis Salamina, prouerb. quæ præuelox.
Lembus, a boate.

Celox, idem, ſed breuior. Celotis.
Acatium, a barge.
Nauis actuaria, idem. Striata.
Trabs vaſta. apud Perſ. pro naue.
Trabica, ὁλκὰς. Codicaria.
Emperacta, a couered ſhip.
Nauarchis, genere fœminino, & nauis prætoria, the Admirall of the naule or fleete.

Shipwracke.

Naufragium. In immenſo iactantur corpora ponto.
Agnntur ventis tabulæ feriuntur ab vndis.
Nauis ſæuis acta madeſcit aquis.
Diſſectæ toto æquore claſſes.
Irriſam ſine honore ratem agebat.
Arma virum tabulæque & Troica gaza per vndas, Natant.

a Shipper or Shipman, vide a Mariner.

a Shirt or Smocke.

Interula. Camiſia.
Induſium, ἐνδυμα.
Intuſium, vt Varro ſcribit, quod intra plurimas veſtes corpori adhæreat.
Tunica ima.
Subucula à Viue: pro camiſita virili ponitur.
Subucula collari rugato, a ſhirt with ruffes, apud eundem in collo ruijs.
Inducium laneum, a petticote.

to Sigh or to waile, to deſire feruently.

Gemere, Suſpirare, Gemiſcere.
Ingentem gemitum dare ab imo pectore.
Gemitu tectum orone replebat.
Dare, trahere gemitum corde.
Edere gemitum alto de corde.
Spirat ab imo pectore.
Ducere, referre, repetere, trahere ſuſpiria.
Haurire, mouere, veſ ſare ſuſpiria.
Luctus gemitusque ſonabant.
Inque domus, lachrymas angulus omnis habet.

to Shoot, to Hurle, to Fling.

Iaculari.
Torquere, contorquere haſta, telum in latus, in aluum equi, in caput alicujus.
Conficere jaculis ſagittarum propugnatores, apud Suet.
Telo hoſtem deijcere.
Traijcere murum aliquem telo, jaculo, haſta.
Telum emittere, eijcere.
Iaculo ſagittam torquere, moliri.
Sagittare, verbum à ſolis Neotericis vſurpatum.
οἰστεύειν. Iaculo petere.
Iaculo figere, ferire.

to Shoot cunningly, very well.

Bene, ſolerter, perite, dextre jaculari.
ἄυστηχεῖν, ἄυστηχῶς βάλλειν,
Iaculandi peritus ſum,
Sagittam vel iaculum collimare.

a Shoe.

Calceus. Hypodema,
Calceamen. Calceamentum,
Calcearium & Calcearius, apud Pli. pro calceo poſitum.
Buxea, apud Plaut.
Carbatina & Sulponeæ, ruſtica ſunt calceamenta.

a Shoemaker.

Calcearius. Calceolarius.
ὑποδηματοπώλος. Sutor.
Solearius. Veteramentius.

a Shoo-makers Last, vide a Forme.
a Wodden Shoe, vide a Patten.
a Shoze, vide Pillar.

Shozt, Briefe.

Succinctus, Breuis.
Compendiarius, Pressus.
Circumcisus, Laconicus.
Compendiosus, βράχυτομος.

Shoztly, Briefely, with few wordes.

Breuibus, Paucis, Breuiter.
λακωνικῶς, Laconicè.
Contractè, apud Eraſ
Carptim, Succinctim.
συντόμως ἐπικεφαλαίως.
Succinctè, Collectim.
Summatim. in summo.
βραχυλογίω & βραχυλογίω.

Shoztly, within these few daies.

In breui temporis spacio.
Breui, Caue hic dicas breuiter.
Breui tempore.
Breui temporis curriculo.
Exiguo temporis cursu
Breui temporis intercapidine.
Breui admodum.
Primo quoque tempore dixit Cic. & Bud. Quàm primum.
ἐπὶ τὸ δὴ μάλα.
Propediem, Protenus.

Shozt winded.

Suspirioſi, Anheli.
Anhelatores, Asthmatici.
ἀσθμαντικοί.
Dyspneici, Orthopneici.

a Shozt communication oz talke.

Sermo breuis, succinctus.
Compendium, Micrologus.
Micrologia, sermonis breuitas.
Laconismus, λακωνισμὸς.
Breuiloquentia.

to Shozten, to make shozt.

Breuiare, Breue facere.
Abbreuiare, Coarctare.
Contrahere in compendium.
Rerum gestarum summam texere.
Conferre in pauca, Perstringere.
Latè supra in arctum colligere.

Showze vide Raine. Shzoue tuesday.

Bacchanalia, Liberalia.
Bacchi orgia, festa, Dionysia.
διονύσια, Periæ Dionysiacæ.
Saturnalia, Dies Saturnalitij.
Dionysiaca festiuitas.
Geniales dies, voluptuarij.
Dies epularum, conuiuij, lætitiæ.
Carnisicium, Carnialia.
Festum pensardi, vt Louanij vulgo dicunt.

to Shut vp, vide to stop vp. to fall Sicke, to get a sickenesse oz disease, to become weake, faint, oz diseased.

Morbum contrahere.
Contrahere valetudinem aduersam.
Alere morbum.
Dilabi, cadere in morbum.
Insolentia mutari, aëris, morbum trahere.
Crebris pharmacis vires nimium exhaurire.
Nimio obscœnitatis vsu vires corporis attennare.

Vires deficiunt aliquem vel alicui.
Debilitari, ἐξασθενεῖν.
Langueſcere, Elangueſcere.
Viribus deficere.
Ægreſcere, Frangi.
Ad languorem vſque debilitari.
Imbecillis fio.
Morbo corripi, affici.
In morbum incidere.
Corripi valetudine aduerſa.

to be Sicke or ill at eaſe, to lie ſicke in his bed.

Male habere, Male valere.
Cubare, apud Horat.
Ægrotare & infirmare in ſacris literis frequentius.
Ἀρίστως ἔχειν, Laborare.
Languere, Elanguere.
Lecto defigi, Lecto decumbere.
Grauiter habere, Affligi.
Cum medicis rem habere.
Incommodè habere. κακῶς ἔχειν, πονηρῶς ἔχειν, κακῶς ἔχειν.
Affectis eſſe corporis viribus.
Aduerſa haud proſpera, infœlix, mala, infauſta, parum fœcunda, parum operæ, pèrquàm incommoda, haud ſane commoda, eſſe valetudine.
Differri doloribus, Terent. pro vexari, cruciati.
Ægritudine corporis laborare.

Extreamely Sicke.

Morbus, lues in omnia diciur in membra graſſari, illabi per oſſa in medullas, toto vagari, peruagari corpore, omnes carpere artus.
Conflictari morbis variis & tenacius. Sueto. Grauiter, multum, valdè, malè habere.
Grauiter, acerbè diſcruciari.
δεινῶς βασανίζεσθαι. Math. 8.
Ab animo bene habere, à corpore autem peſſimè.
Conflictari valetudine iniqua, nouiſſima, Plin & Budæ.
Morbi acerbitate, graui corporis morbo teneri.
Affici graniter.
Ad deſperationem Medicorum ægrotare, laborare, eſt Medicorum ſententia damnari, vel vitæ non diuturnæ adiudicari.

to fall Sicke againe.

Incidere in morbum de integro quod vulgo dicitur. Recidiuari, Cic.
Grauius ægrotant hi, qui cum leuari morbo videntur, de integro inciderunt.
¶ Morbus aggraueſcere, ingraueſcere dicitur, to waxe moze ſicke.
¶ Dare ad languorem, to cauſe ſickeneſſe.
Intenſa ſtudia caput dant ad languorem.

Sickelineſſe, vide Weakeneſſe.

a Sickle, a Sithe.

Falx meſſoria, fœnaria.
Falcicula, Secula, δρεπάνη.
Hama apud Plin. ἅμη.

to go to ſit Side by Side

Claudere latus, ſiue dextrum ſiue ſiniſtrum frequens, Eraſ.
Tegere latus, pro eodem, apud Hor.
Stipare alicui latus.
Ire ex latere, Eſſe à latere.
Adhærere lateri, ſtit dextro, aut læuo.

of Sharpe and quicke Sight.

Perſpicax, Occulatus.
Lynceus, Perſpicacior Lynce.
Acutum videns cernens, Horat.
Argus, prouerb.
Lynceos habeat oculos.
Lynceum acumine vincens.
Oculatio, Aquilino oculo cernens
Serpentis oculus, prouerb.

Lumina

Lumina habens aquilinis, magis clara, quibus vel lyncas vincere possit

to Sigh.

Suspirare, Ducere suspiria.
Petere altè suspirium.
Imo de pectore, grauiter gemitus agere, Dare gemitus, reddere.
Magnum sub imo corde premit gemitum.

In the Sight of the eies.

Toto mihi illi regio in cubiculo meo sedenti erat in conspectu, ante oculos erat, in oculis erat, sese oculis versabatur, egregiè patebat, vide openly.

a Signe or Token.

Signum, Indicium.
Argumentum, Portentum,
Præsagium, Prognosticatio.
Ostentum, Monstrum.
Augurium, Auspicium.

to Signifie before any thing happeneth, to shew what will follow, before it come.

Præsagire, Portendere.
σημαίνειν, Significare.
Nunciare, Prædicere.
Demonstrare.
Significare aliquo prodigio
Præponere, Speciem futuri præmi nistrare.
Minari, Minitari.
Spondere, Polliceri.
Promittere ad planetas vel sydera relata, Vide betoken.

to commande Silence or Peace, to stop ones Mouth.

Silentium imponere, imperare, facere, incidere, ἐπιστομίζειν.
Obdere imponere ore frænum.
Reddere, Harpocratem, apud Catul.
Suffrenare, Supprimere.
Obturare os, Ora premere.
Os loquentis opprimere, Ouid.

I will keepe Silence.

Non faciam vt dicam, tantum relinquam, tantus prætermittam, tantus transibo, tacebo, silebo, silentio inuoluam, percurram, prorsus hoc emittam, abstinebo, oratione mea non attingam, verbum non faciam, sermonem hac de re nullum habeo, Vide peace.

Simply, Plainely.

Planius, Apertius.
Simplicius, Apertè.
Crassè, Intelligibilius.
Pingui, crassè, Intelligibilius
Pingui, crassa, Minerua, quod grossa vel largo modo vulgus dicit.
πλάτει. Pingui formula.
Crassiore mula, παχυτέρᾳ μύσῃ.
Planius ac rudius.
σαφέστερον ἢ ἀμαθέστερον.

Sincere, vide Vpright.

to Sing.

Canere, ἄδειν
Struta cantare auæna.
Canere carmen, cantionem.
Cantare, Modulari.
Edere ore sonos, modos.
Psallere, ψάλλειν.
Ludere calamo.
Dicere carmina.
Inflare calamos.
Dulci sono complere æthera cantu.
Mulcere blandis modulatibus aures.
Auiculæ præterea vernant, cantillant.
Volucres cantu æthera mulcent.

to

to Sing alwaies one song, to be alwaies in one tale, to be euer harping vpon one string.

Eadem canere cantilenam.
Cuculi carmen cancre.
Sæpius dicta repetere.

Singular or Special.

Singularis, Præcipuus.
Maximus, Summus.
Eximius, Vnicus.
Primus, Potissimus.

to Sinne, to Offend.

Committere peccatum.
Offendere Deum.
Peccare, ἁμαρτάνειν.
Labi in peccatum.
Contrahere noxiam.
Grauius aliquid admittere.
Flagitium aliquod admittere to commit a wicked offence.
In tetra collabi facinora.
In grauia incidere crimina.
Contaminare se culpa, maleficio, humanis vitijs.
Innocentiam in baptismo receptam facinoribus contaminare.
Peccata peccatis accumulando iustam Dei iram sibi incitare.
Iram Dei offensionibus contrahere, in nos prouocare.
¶ Errare, Cadere.
Delinquere, to doe amisse.
Impingere, πίπτειν, de minutulis & leuibus.
Ex surreptione & imprudenter committere.
Mundi inquinamentis contaminari.

to Sinne againe, to returne to his former faults.

Relabi, recidere in præterita scelera.
Redire ad vomitum instar canum.
Retrahi, Reduci, reuolui in pristinina peccata.
Instaurare offensam.
Pati reciduam.
In eundem lapidem rursum impingere, pedem offendere.
πρὸς αὐτὸν εἰ προύσειν λίθον.
Culpam eandem iterum atque iterum committere.
Relabi in extirpata vitia.
Iterare culpam, scelus, flagitium.

Originall sinne.

Originalis macula.
Parentales labes.
Peccatum originale.
Primogenia noxa.
Reatus nascendo contractus, vt loquitur D. Augustin.
Contagio originalis noxæ.

Sinople, vide Red colour.
Sith that, vide Because that.
a Siue or a Serre.

Subcernicum, Subcerniculum.
Cribrum farrinarium, excussorium pollinarium.
Cribrum seraceum.

the Skie, vide Heauen.
vnder the Skie, vide vnder the firmament.
to Skirmish, vide to Fight.
Skilfull in warlike affaires

N. Bellicæ artis periitissimus, in re bellica in rei militaris scientia. in bellis gerendis callidissimus, calliditate vaferrimus, versutissimus, astutissimus fuit, vafritia, calliditate, versutia, astutia, astu, arte antecelluit, antecessit omnes.
Præstitit, antecelluit, superior fuit omnibus.

Parem.

Parem habuit neminem.
Nemo cum illo conferendus, comparandus, æquandus.
Quis perfectam belli gerendi artem, rationem, vt ille, tenuit, obtinuit, calluit, novit, potfidit, consequutus est. Vide Captaine.

Slacke or negligent in doing his office.

Frigere. Oscitare. Cessare.
Claudicare in officio. Desidere.
Dormitare. Dormire.
Præterire officium.
Oscitanter agere partes suas.
Remittere de diligentia.
Iudustriam ponere.
Indormire in re aliqua.
Mandragoram bibere, pro cessare in officio, doctis vsurpatur.
Ponere omnem de aliquo sollicitudinem.
Resuperari. Non solitum esse.
Ordinem deserere.
Deses, remissus, supinus sum, animo nec strenuo, nec vigilanti arrecto que, ἀκαπνίστη.
Negligere. Non curare.
Nulla vel parua cura tangi.
Indormire causæ, Cicero: An facies admovendæ sunt, qui te excitent tantæ causæ indormientem.
Restare, socordem esse in via salutis.
¶ Curare redarium vel reduuiam apud Cic. pro versari in leuioribus negotijs, neglectis grauioribus negotijs.
Est autem carunculam quæ vngui bus supernascitur circundare.

Slaine or killed. a Slaue, a Bondman.

Seruilis. Subiugus homo.
Ægyptius lateriser.
αἰχμάλωτος πλινθοφόρος.
Scoparius. Verna.
Vernacula. Spongia domus.
Lixa, a scullion.
Calo, onis, a slaue or a souldier.

to Slea, vide to Kill. a Sled, vide Dray. to Slæpe, to Repose.

Dormire, κοιμᾶσθαι.
Dormiscere. Requiescere.
Dare se somno.
Sopire. Soporare.
Capere vel carpere quietem placidam.
Fessa membra placido leuare somno.
Cubare, Incubare in lecto.
Incubare thoro, Virg.
Somnum carpere vel soporem.
Tacitæ concedere lumina nocti.
Alterna requie lassitudinem corporis instaurare.
Fatigata membra quiete reficere, leuare.
Fronde sub arborea quietem carpere.
Agere quietem, pro dormire, apud poetam, quemadmodum accipere noctum.
Corpore sub ramis deponunt arboris altæ.
Blanda quies furtim victis subrepsit ocelis.
Sopitum esse. Somno detineri.
Quiete corpusculorum vires reficere, Acquiescere.
Ducere somnos vel somnum, Virg.
Conquiescere. Cubitare.
Obdormire, Quiescere.
Somnum carpere.
In scamna & scrinia reclinare capita & cerulces.
¶ Meridiari. διαιάζειν.
Dormire in meridie.

to

to be fast a sleepe, or to be in a dead or sound sleep.

Dormire altum, altè, profundè.
Altum stertere, apud Erasmum.
Graui somno teneri.
Arcto, arctiori, arctissimo quiescere somno.
Alto nimis detineri sopore.
Altissimo somno premi.
Profundo somno consopiri.
Altam dormitationem dormire.
Dormire arctè & grauiter, Cic.
Ad lucem denique arctè & graviter dormire, cepisse.
Et sopor altus aliquem habere dicitur, Virg.
Alitum pecudumque genus sopor altus habebat.
Endymionis somnum dormire.
Lethæo rore soporatus.

Sleepe soundly without care or sorrow.

Suauiter dormire, sine cura.
In dextram aurem, in vtramvis oculum conquiescere.
Suadet placidos nox humida somnos.
In vtramuis aurem dormire.
Somno indulgere & stertere.
Securitate indormiscere.
Cura nulla tangi.
Cubare supine.
Carpere, Captare, Ducere, Petere, Inire, Trahere somnos.
Securos somnos capere.
Otiosè, suauiter dormire dicitur curis omnibus solutus, sollicitudine vacuus.
Porrectis vel sublatis dormire pedibus, secura & otiosa quiete.

To sleepe out his wine, or to sleepe himselfe sober againe.

Edormire, edormiscere crapulam, vinum dormiendo exequere.
Somno profusiore exhalare crapulam.
Digerere vinum quo quis mader.
Plautus: Obdormiui omnem crapulam dixit, id est, concoxi.
Despumare Falernum, apud Per.

to make or bring a sleepe.

Soporare, Sopire, & Consopire, significant soporem inducere, incitare, soluere oculos in somnum.
Spargere somnos, quod medicamentis quibusdam portionum sit, & qua undam virtute herbarum.
Caput leui tactu facundè somnulum elicere.
Somnus labitur in artus.
Quies surripit, Sopor subit.
Somnus redit, alit, tenet, habet.
Mulcet, mouet, capit, occupat.
Velat amictu, premit oculos.

to stay from Sleepe. Sleepy, sluggish, drowsie.

Somniculosus.
Somni plenus.
Grauibus oculis.
Somnolentus, vulgo dicitur.
¶ Et somnolentia, sopor, languor.

Sleepe, Drowsinesse. To let or keepe him from sleepe, to Disquiet or trouble one that is about to sleep.

Somnos arcere, abducere, recipere.
Expellere, Excutere, Fugare.
Discutere. Adimere.
Quietem turbare.
Soporem clamore solvere, removere.

Pace-

Patefacere oculos, somno.
Sopore succumbere, languore solui.
Vinci somnus fugit, discendit.
Destituit, fluit, declinat.
Impedire quietem.
Nullam quietis partem neque diurnæ neque nocturnæ impedire.
Infestare somnum alicujus & perturbare.
Nullam dare quietem, requiem.
Interpellare alicujus quietem.
Obstrepere dormit vrienti.
Æramentorum sonitu quieti alicujus remoram facere.

Slender, Thin, Small.

Gracilis. Tenuis.
Strigosus. Subtilis.
Exiguus. Exilis.
Peulis. λέπτος Vide Leane.

to make Slender or Thin.

Attenuare, stringere remos, Virg.
Tenuare. Extenuare.

to Slide or slip away, vide to Goe away.

to Slide downe, vide to fall downe.

a Sliper, vide Pantofle.

Slow, Slothfull, Dull, Idle, Sluggish, Drouse.

Ignauus. Supinus.
ἡσυχολαμβάνος.
Ignaviter, supinè se habens.
Fucus, Metaph.
Socors, Secors, Piger.
Reses, Lapis, homo.
Iners. νωθρός.
ἀξύηλος, Metaph.
Desidiosus. Segnis.
Deses, Cessator.
Serus. Tardiusculus.
Torpens. Frigidulus.
Suffrigidus. Languidus.
Oscitans, Oscitabundus.
Manus conferens, Torpidus.
Lentus negligens.
Discinctus, metaph. Grauis.
Cunctator, Tepidus.
Fracidus, Murcidus, apud Plaut.
Socorditer, indiligenter ageus, that hath no care.
Arcadicum germen, great & slow.
Pulmo prius venisset, apud Plautum, famulum lentum objurgantem
Mulieris pòdex dicitur ignauus, prouerb. γυναικὸς πυγή. Vide Negligence.

Slothfulnesse, Idlenesse. Sluggishnesse, Drousinesse.

Inertia. Ignauia Desidia.
Topor, Languor, Torpedo.
Socordia. Veternum seu veternus.
Pigritia. Oscitantia.
Otium, in malam partem, pro pigritia, ῥᾳθύμια.
Lentitudo. Tarditudo.
Somnolentia. Negligentia.
Segnities, & Segnitia, Pigritas.
Pigrities, Pigritudo, Tarditas.
Accidia. Remissio. Pigredo.
Remissitudo incuria. Vide Negligences.

Slothfully, Sluggishly, Slowly, Lingringly, or Softly.

Segniter. Cunctanter.
Ignaviter. Oscitanter.
Lentè, Languidè, Gradatim.
Tardè. βραδέως. Pigrr.
Ductim, Pedatim, Tractim,
¶ Pedetentim, Paulatim.
Composito gradu. σχέδιον.
Pedepressim Sensim, Cunctanter.
Languidè. Lento gradu.
Testudinis instar. Pigrè. Lentè.

to ſlumber, to ſleepe.

Dormire. Obdormiſcere.
In ſoporem concidere, Dormitare.
Nutabundo ſeu nutanti capite dormire. Oſcitare.
¶ Soluere oculos, lumina in ſomnum. Solui in ſomnum.

to Smacke, vide to Taſte.

a Smatterer in learning, or Noſewiſe.

Sciolus. Naſutulus.
Dicaculus. Litteratulus.

to Smell, to ſent, or to ſauour by noſe.

Olere. Redolere. ὄζειν.
Iacere odorem de corpore.
Spirare, emittere odorem.
Olfacere. Odorare & ri.
Diuinum ſpirare odorem.
Multo odore fumat aër.
Nare, haurire odorem.
Lactare odorem.
Olfacere. Fragrare. Obolere.

to Smell or ſent ſweetly.

Arabicè olere. ἀραβικῶς ὄζειν.
Bene, iucunde, amœne. Arabicis odoribus olere.
Vnguenta exotica olere.

a Smell-feaſt, vide Gueſt. a ſweet ſmelling ſalue.

Vnguentum, Aroma.
Odoramentum.

to Smite, vide to Beat. a Smocke, vide a ſhirt. to make Smooth, vide to Plaine.

a Snaile.

Limax. Limaca, cæ.
Cochlea. Teſtudo.
Domiporta φερίοικος, apud Heſiodum, limacis epitheton.

a Snare, vide a Trap.

Sneuell, or the ſnat or filth in the noſe.

Mucus. Myxa. μύξα.
Mula pituita naſa, Catul.
Pituita craſſior. Plegma.
Cholera, Bilis, Cic.
χολὴ ἐκ ῥινῶν, noctu eijci.
Humor è naribus fluens.
Excrementa vel recrementa narium.
Qui muculentis naribus mento ſalius vuido, Prud.

a Snipe, a ſnite, a Woodcock.

Turdulus, Turdus, κίχλη.
Ficedula. ἀτταλία.
Atticapilla, μύαγρος κίρυφος nonnullis Eccedula dicitur, alijs Gallinago.

to Snort, to Rout.

Stertere. ῥέγχειν.
Altum ſtertere, Ronchiſſare, apud Plaut. Ducere ronchos.

to Snuffe the candle, vide Weeke of the candle. ſo ſo.

Vtcunque, Quomodocunque, Sic ſatis.
Non nihil. Aliquantulum.

ſo be it: or, let it be ſo.

Eſto. ἔστω. Pone eſſe.
Pone eſſe victum eum, Terent.
Donemus, demus hoc.
Hoc mihi detur.
Fac ita hoc eſſe factum.
τοῦτο γοιοῦτω.

Fac

Fac ita esse, pro quo barbari.
Cape ſeu pone casum.

Sober.

Zenone intemperantior, moderatior Zeno, Zenocrates, Curius.
Minimis vtiminique contentus.
Abstemius, Nephalium lignum.
Parcus, Temperans.
Frugalis, Moderatus.
ſophron, σώφρων.
Sobrius, μονίας.
Rarum quoddam veteris parsimoniæ exemplum, Siccus.
Siccus apud Ciceronem: Vtrum hæc vobis videntur consilia succorum an vinolentorum somnia.
Siccaneus idem.

to liue Soberly.

In abstinentia nimis quam acerba viuere.
Morbum abstinentia frangere.
In abstinentia maximâ vitâ degere.
Injicere frena intemperantiæ.
Tenuiter victitare.
Salem lingere. ἅλα λείχειν.
Thymbra victitare.
ſalem & causam edere.
Viram ducere doliarem.
Frugi viuere.

Sobriety, Modesty.

Temperantia, σωφροσύνη.
Abstinentia, Frugalitas.
Continentia, Modestia.

Sodainely.

Subito, Subitane.
Repentè, Raptim, Improuiſo.
Inopinatè, Vide vnthought of.

a Solemne sight, or a Boasting; shew.

Pompa, πομπή.
Apparatus, Magnificentia.
Ostentio theatrica.
Fastus, Strepitus, Metaph.

Softly, Leasurely.

Sensim, Paulatim, Lentè.
Pedetentim, vide slothfully.

Solace, vide Comfort, to be sold.

Vendi, passiuè, Venire.
Venum ire, πωλεῖμαι.

Sommer, ſommer time.

Æstas, Æstiuum tempus, dies.
Medios cum sol accenderit æstus.
Puluerulenta coquit maturis solibus æstas.
Mox frondosa reciditur æstas.
Æstiui tempora sicca canis.

Sometime.

Interdum, Aliquando.
Aliquoties, Nonnunquam.
Quandoque, Olim, Alicui.
Tum pro aliquando apud Cic.
Tum hoc, tum illud agere.
Alias in eodem significatu, apud Gel.
Interim pro eodem.
Modo in ratione geminatum.

Soncy, vide Lucky.

Sonnes, Boies, Men children.

Filij, Liberi.
Nati, Gnati, υἱος.

Southsayings of good or ill lucke, vide Diuinations.

Southsayers.

Diuini, Diuinaculi, Arioli.
ἰγλαρίμυδες, ἰγλαρίται.
Aruſpices, Auſpices.
Pythonissæ, Pythonici. qui Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonius futura coniectant.
Geomantes, Pyromantes.

Scope

Sope.

Sapo, Borona.
Smegma, σμῆγμα.
Mattiaca pila, apud Mart.
Spuma gallica.

Sozcery, vide witchcraft. Sozrowfull, Carefulle.

Sollicitus, καδὸς
Anxius, Scrupulosus.
Sollicitudinis plenus,
Inquietus animo, Vide Sad.

Sozrowfulneſſe, Carefulneſſe, Anguiſh oz Griefe of minde.

Anxietas, Sollicitudo.
καδότης Cura, μεριμνα.
Scrupulus, Angor.
Mentis inquietudo, Æstus.
Cura animum discrucians.

of this oz that ſozt, vide ſuch manner.

a Soze enemy, vide Foe. Soueraigntz, vide Lozdſhip Souldier, Paſte

Plumbatura, μολυβδωσις.
Ferruminatio, Glutinatio.
Glutinamentum, Ferrumen.
Santerna, Gold ſolder, vide glew.

to Soulder.

¶ Ferruminare.
Conſolidare, Conglutinare.

Souldiers, Men of warre.

Milites, Stipendiarij.
Castra ſequentes.
Studentes rebus bellicis,
μαθοφόροι, Ærarij.
Armigeri, Doryphori.
Lonchopori, Lanciarij.
Haſtarij Fundibularij, & funditores
Sed operarij, Marmobarduli. Baliſtarij, Gunners.
Parmularij, Peltastæ.
Scutiferi, Scutari.
Scuti gerili, Sariſſophori.
Ferentarij, Rorarij.
Veliites, Light ſoꝛſemen.
¶ Pedites.
Pedibus militiam exercentes.
Copiæ pedeſtres, Peditatus.
Agmina pedeſtria.
Exercitus pedeſtris, footemen.

choſen Souldiers.

Milites delecti.
ἐπίλεκτοι, Egregij.
Eximij, ἐκλεκτοι.
¶ Contra milites gregarij, loſt, Souldiers.

diſcharged Souldiers, oz put out of wages.

In ordinem redacti, Ære diruti
ἐκστρατεύμενοι, Ex authoritate.
Extraordinarij

old woꝛne Souldiers.

Rudiarij, apud Suet, Rude donati.
Milites emeriti, Veterani.
Veteratores, Emeritæ militiæ.
Dimiſſi ob officio, qui iam ob ſenium impetrarunt miſſionem.
ἐκστρατεύμενοι.

ſea Souldiers.

Claſſiarij milites.
Milites in naui merentes eamque propugnantes, ἐπιβάται.
Epibatæ qua dictione, apud Latinos Iuriſconſulti vſi ſunt.

an Expert and valiant Souldier.

Miles ſtrenuus, bellandi peritus.
Expertus militari induſtria cõſpicuus
Armis conſilioque valens.

Belliſcoſus

Bellicosus, Animosus.
Summam habens artis militaris peritiam, Marte satus.
Ingeniosus in apparatu militari.
Præpollens viribus.
Industria militari præcellens.
Martis, vel Martius nullus, Proverb. ἄρεος πτόλις.
Consilio simul & facto valens.
Agamemnon, Eurvalus.
Vir in armis strenuus, & nostri seculi velut alter Achilles.

to be a Souldier.

Merere cum datiuo, ablatiuo, vel accusatiuo, apud Suet.
Militare, Castra sequi.
Equitis stipendia facere, merere.
Armatus sequi militiam.
Latrocinari, pro mercede militare, Plaut

the Soule or spirit of man.

Anima, Animula.
Spiritus, πνεῦμα.
Animus pro anima frequenter ponitur apud authores, sicut anima pro mente, habet namque anima secundum operis sui officium nomina varia.
Animia equidem dicitur dum vegetat, Spiritus dum contemplatur, Sensus dum sentit, Animus dum sapit, Mens dum intelligit, Ratio dum discernit, Memoria dum recordatur, Volumras dum vult, Differunt enim nominibus tantum, non substantia.
Animam proijcere, effundere, to kill himselfe.
Animam debet, he oweth more then he is worth.

Sound vide Whole & safe.
a Sound, vide Noise.
Southwinde.

Auster ventus pluuiarum vincerna vocatur D. Diso. Græcè Notus. νότος. procellosus turbidus, imbrifer, madidus, pluuius, humidus.
Euro auster, φοινικίας, Syrocus.
Southeast.
Libonotus, austroaphricus South west.

to Sound, to be Astonied, to fall in a sound.

Deficere, Intermori.
Euanescere in leues auras.
Animo deficere.
Exire in auras, cedere, dilabi.
Linqui animo.
Tenues recessit in auras.
Animi vel animæ defectum, deliquium sustinere.
Concidere in mentis defectum.
Extinctæ animæ speciem præterferre ἐκλύσθαι.
Pati, λειποψυχίαν, deliquia.
Est frequens apud Comicos.
Nullus sum totus occido.
Concido Perij.
Deficit animus.
Labesco, Deest sensus, spiritus.
Genua labant, succidunt, me desernunt, trepidare occidunt.
Cor metu palpitari in pectore salit my heart beateth or panteth for fear.
Tam pe ijmus, quam extrema (quoad dici solet) fabula, We are lost or vndone.

a Sowning, or Fainting.

Syncopi, deliquium latinè dicitur, vel defectio seu defectus animi.
Lypothimia, Lipopsychra.
Syntexis, quam alij syndex appellant.
Insuper talem animi defectionem sustinentes vocantur syntechici.
Defecti, Syncopizati.
Lypothymici.

In diliquio aſperſa in faciem aliqua ad ſui ſenſum reuocati ſyntectícos tradiant medici.

to Sowe Land.

Serere. σπείρειν.
Semen peragere.
Seminare, Facere ſementem.
Sementem iacere.
Spargere.
Serere terram frugibus,
Conſerere agros.
Fœcundis committere ſemina glebis.
Committere ſemina ſulcis aratri.
Semina terræ. Humo mandare.
Vnde vulgo, Quiſquis grauatur ſementem facere, non metet.
Venit ſub terras ſemen aratas.
Iactare Cererem in aruis.
Alere ſemine fruges.
Mandare hordea ſulcis.
Sulco ſerere.
Semina terræ dare, mittere in ſolum.
Humum, mandare arenæ.
Humo ponere, condere, credere, cõmittere ſulcis terræ.
Humus molit ſemina.
Tempus perducit ſemina in ariſtas.
Terra perſoluit ſemina.
Reddidit ſemina ager.

Sowre, vide Bitter.
a Sowre face, vide Cruell.
a Space.

Spacium, Interuallum.
Intercapedo, Diſtantia.

Within a little Space, vide Daies, to Spare coſtes.

Sumptum effugere.
Impendio parcere.
Sumptibus parcere.
Rationem habere ſumptuum.
Conſulere expendendis.
Exiguè ſumptum præbere, Vide ſparing.

to Speake, to Talke, to Say.

Fari, Loqui.
Edicere, Plin. Facere verba.
Sermone vti, Diſſerere, Ediſſerere:
Effari, Referre, Exprimere.
Emittere verbum.
Iactare voces, ſpargere, mittere, rumpere.
Verba habere, Reddere.
Dicere, Eloqui ornatè, copiosè, eleganter.
Rotundo ore loqui, to talke finely or ſweetely.
Dare dicta, Virg.
Hæc vbi dicta dedit.
Vocem reddere.
Verba proferre, fundere.
Effundere pectus, effundere verba.
Orationem habere.
Sermonem facere, habere.
Promere vocem. vel mittere.
Fundere loquelas, Poët. Virg.
Funditque has ore loquelas.
Sermone frui.
Ædere vocem.
In vocem, in verba erumpere.
Verbis agere, Volutare voces.
Adijcere abſolutè.
Atque hæc adijcit.
Ferre voces pectore, Virg. non aliter loqui atque cogitamus.

to Speake, to Commune or talke together.

Miſcere ſermones, verba.
Cum aliquo verba facere.
Colloqui, ὁμιλεῖν, Conferre, προσδιαλέγεσθαι.
Implere dictis diem.
Collequium miſcere.
Trahere ſermonibus noctem.
Cædere ſermones apud Terent.
Mutua conferre colloquia.
Fallere ſermone horas.
Familiariter ſermones conferere.

Congredi

Congredi. Convenire, to communicate.
Vario viam sermone leuabant.
A cœna gantire ad foculum.
Nugari apud amiculos.
A poculis congerronum more, ludicra effundere alter in alterius sinum. Vide to talke with one.
Nugo, Nugator, Congerro, Confabulo, Rabula, a Prater or Babler.

to Speake without reason.

Dare vel reddere sine mente sonum.
Nulla in loquendi ratione vti.
Abiecta omni moderatione & rationis temperamento loqui.
Verba carent pondere.
Quid memorem, onero varijs tua pectora dictis.
Contra fumum ora repandere.

to Speake faire, to flatter, to giue faire words.

Permulcere mitibus verbis.
Animum demollire, leniorem reddere. Blandiri.
Blanda loqui, Dare dicta dulcia.
Blande dicere, loqui.
Mulcere dictis. Subblandiri.
Blandis verbis invitare ad propensionem.
Fidem fari ad aurem.
Loqui ad gratiam.
Loqui ad voluptatem, apud Cic.
λέγειν πρὸς ἡδονήν.
πρὸς χάριν ὁμιλεῖν.
Auribus alicuius dare, vel seruire & assentari quodammodo.
Fingere sermonem ad voluptatem alterius, Cic.
Fingere se totum ad arbitrium, ad animũ, ad voluntatem, eorum qui audiunt.
Desiderijs alicujus insernire.
Aurea verba loqui, vel placentia.
Pulchrè dicere.
Dictis affari amicis.
Aliquid peraurato resoluere ore.
Hæc placido si credidit ore.
Blandis morari aliquem vocibus.
Ore amico effari.
Cum dare non possem munera, verba dedi. χαριτολόγειν.
Eblandiri, pro blandtijs exprimere, impetrare. Vide to flatter.

to Speake well of one, vide to Praise.

to Speake freely, plainly, or stoutly.

Libera vti lingua.
Affari voce superba.
Effundere voces ex pectore.
Tales effundi ad æthera voces.
Audacter, liberè, ingenuè, aperto pectore, ex æquo loqui.
Adest pondus verbis.
παῤῥησιάζεσθαι.
Dare audaciam verbis, Ouid.
Dicere apertè, animo præsenti, intrepidè.
Verba nullo pondere cadunt.
Nimia loquendi abuti licentia.
Liberè, tutò, incircumspectè loqui, effutire.
Nimium dicere, Mart.
Bizeni vti libertate.
Quicquid in linguam venerit, quicquid forte fortuna in animum inciderit, effundere.
Quicquid in pectore conditum, in apertum proferre.
Dicimus præterea, Diffluere labia, vbi quid liberius, incircumspectius & temerè effutimus.

to Speake obscurely, or darkely.

Ambagibus, verborum involucro vti, perplexè loqui.
(mo trahere à pectore vocem.
Ad rem non pertinentia commemorare.

Medio interfari dolore.
Agere ambages, apud Plaut.
Verba implicare, & causæ cardinem non attingere.
Mæstas expuere voces.
λόγους ἐπισύρειν.
Gemitu verba reddere.
Suffugere.
Lachrymis effari abortis.
Diuerticula quærere.
Iddidit ore trementè sonos.

to Speake or Vtter foolishly or vnaduisedly, to babble or prattle.

Blaterare. λαλεῖν.
Inepire, Deblaterare verba nullius ponderis.
Temere, inconsideratè, stultè, & sine judicio loqui.
Dare dicta in aliquem.
βαττολογεῖν λαρεῖν.
Futire, Effutire, Nugari.
Gannire, metaph.
Citra delectum verba profundere, fundere.
ἀκρισμολογεῖν. ἀκαιρολογεῖσθαι.
Ludificare nugas.
Garrire. Vana loqui.
Inaniter loqui.
κρυπτολαλρεῖν.
Stultè nugari.
¶ Quicquid in buccam, quicquid in linguam venerit, quicquid fortè fortuna in animum inciderit effundere.

to Speake ill of, vide to Detract.

Speake no more of this, or Enough of this.

De his satis superque.
De his satis ac supra.
Hæc de illis dixisse sufficiant.
De his hactenus.
Hęc sufficit paucis attigisse, grande ne nobis saxum volvendum restat.
Alias latius hisce de rebus.
Satis habeo dictum sic.
Facessam procul istiusmodi.

to Speake false Latine.

Barbarè loqui. βαρβαρίζειν.
Rusticè, imperitè, inquinatè, asperè, duriter, crassè, illotè loqui.
σολοικίζειν.
Loqui conquinario culinario, popinario modo.
Opicè loqui, ab Opicis Campaniæ populis, qui Græce nesciebant.
Oscè loqui.
Illatine loqui & ineptè.
Deprauatè loqui.
Latinitatem tanquam ollas frangere.
Culinaria elegantia vti.

to Speake out, vide to Pronounce.

I cannot Speake or talke.

Vox faucibus hæret.
Fari nequeo.
Lingua hæret metu.
Verba me deficiunt.
Loquela intercipitur strictis pauore faucibus.
Rauca dimouit talibus ora sonis.
Vox penitus elanguit.
Voce destituor.
Exanimor, Concido.
Perij, apud Comicos.
Exanimatus sum.
Κέκδαγον.
Vox dolore concluditur.

a Speech, a talke.

Sermo, Idioma.
Lingua, Loquela.
Fama. Vide talke.

a Speare, vide Pike.

a paire of Spectacles.

Ocularia. Conſpicilla.
Oculi vitrei, apud Eraſ.
Τὰ ὄμματ' ὑάλινα.
Specilla.
Vitrea perſpicilla.
Vitrum oculare.

to make Speed. with great Speed, vide Haſte.

Speedily, vide Haſtily. ſpeedy, vide ſwift. to ſpend, to beſtow coſts.

Facere ſumptus, impendia, impenſas ſumptus accipere, ſuſcipere, vel ponere.
Conferre impendia.
Sumere, pro impendere, apud Ter. ſimiliter ſuggerere ſumptus.
Impendere ſumptus.
Præſtare ſumptus, apud D. Hieron.
Suppeditare ſumptus vel ſumptibus.
Tolerare ſumptus.
Impenſas, impendia ſuſtinere.
¶ Amplos magnificoſque ſumptus facere, impendere.
Prolixum facere ſumptum, vt bos apud acerum, prouerb.
Res profundere ſuperbiæ ac oſtentationis cauſa.
Ærarium alicujus effundere, exhaurire, pro euacuare, Cic.
Boues immolare.
βυβοτεῖν, to ſpend riotouſly and waſtfully.
Ampliter ſumptum facere.
Pecuniam conijcere, profundere in porpylea.
In medicos magnam pecuniæ vim, totum profundere aurum.
In alicujus rei impenſas, opes ſuas abſumere, Vide to conſume.

to Spend according to his rents, to cut his coate according to his cloth, to ſpend after his ability.

Pro quæſtu ſumptum facere, apud Horatium, ſuo ſe pede metiri, vt eſt apud eundem.
Sumptus quotidianos reditibus metiri, pro modulo facultatem ſumptum facere.
Meſſe tenus propria viuere.
Suis ſe facultatibus metiri, apud Per.
Grauiter increpare cumulandæ pecuniæ, eamque largiter inſumere, ita tamen ne ſumptus qui dum ſuppetet.

a ſpend-all, or a prodigall, riotous and outragious Spender.

Prodigus. Profuſor.
Effuſor. Nepos.
Inſignis barathro & liguritor.
Dilapidator. Decoctor.
Nudus, qui omnem ſenſum deuorauit, omnia ſua commederit, proteruiam fecerit.
Nullius frugis.
Vorator. Effuſus.
Heluo. Pregræcator.
Conſumptor. Abliguritor.
Deuorator, Diſſipator.
Sumptuoſus, Perditor.
Ganeo, ἄσωτος. Luxui, gulæ deditus.
Gulæ mancipium.
Charybdis honorum, Cic.
Inexplebile dolium. Gurges.
Apicius nepotum omnium alieniſſimus, Gurges, Plin.

Spittle or Fleame.

Saliua, Pytima.
Sputum. πτύελος.
Oris humor.

Sputorum & saliuarum adsperginibus deiœdare faciem.
Saliuæ in barbam dicuntur defluere, to dziuell.

to Spet blond.

Sanguinem reddere, Plin.
Spuere sanguinem.
τὸ αἷμα αἰσχὰ πτύζειν.
Excernere, expuere, exereare sanguinem, cruorem, saniem.

a Spigot, vide Tappe.

to Spill, vide to Marre.

to Spinne.

Nere. νῆν.
Ducere, Excudere, Molini lanas, fila.
Filare. ἐπνεῖν.
Ducere filum, stamina, apud Ouidium, Meta. 4. Filum trahere.
Plenos exonerare colos, versato fusum poplite.
Stamine suspendere, percutere, perficere.
Capere, laborare pensa.
Operari Mineruam.
Ut arte Palladis.
κλωθεῖν. Conficere pensum, Plaut.
Torquere apud poetas, in eodem significatu est invenire.
Nendo spaciosam fallere noctem, to spin all the whole night.
Penelope legimus.
Carpere pensa, lanam, Virg.
Pensum vel stamina trahere, apud Ouidium.
Ex visu fusi colique vitare, to liue by the wheele.
Tolerare vitam colo, Virg.
¶ Pectere, trahere linum, to hatchel flaxe.

euill Spirits, vide Euill.

the Spirit of man, vide Soule.

Spite, vide Enuy.

in Spite of thy heart, vide if ye will not.

he hath done me a great Spite, although vnable.

Fractam illam & debilitatam vim suam in me contulit.
Nihil non egit, vt me incommodaret.
Pro suarum virium infirmitate, inferret, afferret, crearet.
Cunctis viribus, quæ illi supererant exiguæ, infirmæ, imbecillæ ad meam perniciem incubuit, visus est.
Vires illas, quæ illi reliquæ erant, restabant, imbecillæ, infirmæ, parum firmæ, haud satis firmæ, collegi & contulit omnes ad me opprimendum, euertendum, affligendũ, perdendum ad exitium, perniciem, ad summam meam calamitatem.

to Speake spitefull words, vide to Checke.

a Spittle, vide Hospitall.

to Spoile, to waste, to destroy, to vndoe.

Vastare. ἐκπολεῖν.
Euastare, Deuastare.
Concutere. Decutere.
Destruere. καθέλειν.
Inuertere. Euertere.
Confringere. Quassare.
Conquassare. Disturbare.
Solo æquare, adæquare.
ἐξαφίζειν. Peruastare.
Trahere, apud Virg. pro eodem.
In solitudinem redigere.
Elidere. Collidere.
Labefactare, παραπεῖν.
Perdere. Deperdere. Extirpare.

Extin-

Extingnere, Eradicare.
Populari, vel Populare.
Excidere strepitus.
In fauillas redigere.
Omnia in fumum & cinerem vertere.
Ferro igníque vastare.
Indignis modis proterere.
Totum subuertere, euertere.
Deprimere, apud Cic.
Dissiparo, Conculcare.
Deturbare statuam, parietes, ædificium, pro destituere.
Terræ illidere, Sternere.
Prosternere, διαπείρειν.
In planum redigere.
Pessundare, Pessum dare
Demoliri, Depopulari.
Subuertere, Diruere.
συντρίβειν, Delere.
Interficere messes, apud Virg. perdere seu eremare.
Disperdere, Exterminare.
Nimias ædere ruinas.
Arietare, κριόδειν.
Terere, Atterere.
Affligere, Afflictare.
Profligare, Accido.
Concido, Excindo.
Conterere, Perfringere.
Comminuere, Frangere.
Radicitus, funditus euertere.
Effundere.
Ad solum redigere Distinct. 44. Vide waste.

to Spoile one of his goods, to put him from or besides all.

Fortunis bonis, partis euertere, eijcere, deijcere.
Fortunas inuadere.
Bonis, facultatibus, prouentibus, destituere, exuere omnibus.
In fortunas impetum facere, Cicero.
Exuere possessionæ, Priuare.
Censibus, reditibus, emungere, violenter priuare, mudare, Vide to sob.

to Spozt, vide to Jest. Spozt, vide Pastime. Spot, vide Blemish. a Spout, vide Tappe. to Spread abroade, to Extend to stretch out to Enlarge.

Prolatare, Extendere.
Propagare, Diffundere ramos.
Prondes explicare omnes.
Brachia tendere.
Radicem in tartara tendit.
Pandere, Expandere, Explicare.
Extenuare, Dilatare, Plura vide supra to scatter.

to looke a Squint.

Strabum esse vel Strabonem.
Ελλάπειν. Ελλοπεῖν.
Oculis retortis videre.
Strabe intueri.
Oblique inspicere.
διαφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν.
Thunni more σύπα δίκλω videre prouerb. συπιάζειν.
Limis asp icere vel limulis, to looke amyse.
παραφέρειν τὸν ὀφθαλμὸν.
Detorquere oculos
Petum esse, similiter leuius est quam strabonem esse.
Collimare pro obliquis oculis aspicere, apud Plaut.
Lippire, non iimi, sed ossis, prouer. pro vehementer cæcutire.

Stable, or Constant.

Stabilis, Constans, Firma.
Fixus, Immotus, Immobilis.

Solidus, Immutabilis.

a Staffe, vide Sticke. a Stage, vide Scaffold. to Stagger, to stammer, to stutter, to lisp.

Balbutire, Impedite loqui.
Titubare, συγκλωθεῖν.
Vacillare lingua.
τραυλίζειν.
Isse lingua impeditiore.
Hæsit are.
Dimidiata & mutila verba loqui.
βατταρίζειν.

a Staggerer, a stammerer, a stutterer.

Balbus, ψελλὸς, Atypus.
ἄτυπος, plectro linguæ non satis expedito vtens.
Balbutiens.
Subbalbus.
Impeditioris linguæ homo.
Traulus, Blæsus.
Impeditè loquens.
Titubans, Subblæsus.
Cui hæsitans & impedita est lingua.

to Stay, vide to Refraine, to Let, to Linger. to Stay, to make sure, vide to Prop. a winding Staire.

Cochlea, Cochlis & Cochlidium.
κοχλιάδιον.
Scala rotunda.
Tubinea altitudo, à colchlearum similitudine.

to Stand.

Stare, ἱστάναι.
Sistere, Consistere
Pedibus niti.
Inpedes stare.

to Stand still.

Subsistere, Manere.
Resistere, apud Eras.
Sistere gradum.
Discedere verso gradu.
Figere pedem.
Retro ferre passus.
Sustinere gradum.
Hærere in vestigio.
Restitare apud Eras.
Premere vestigia, gradum gressum.

Stand still, Tarie a little.

Mane dum paulisper.
Expecta, resiste paulisper.
Siste gradum, pedem.
Subsiste.
Resiste. Restita.

Stand vp, Arise.

Surge, Consurge.
Dare in pedes.
Recipe te in gradum.
ἀνάστηθι ὄρθιος.

to stand to his word, vide to keepe promise. a Standerd.

Signum, σημεῖον, Vexillum.
Manipulus, Aquila.
Mouere signa, inferre, ferre.
Tueri, Sequi.
Relinquere, Reddere.
Stare pro signis.
Vocare sub signa.
Concurrere signis connersis.

a Standerd bearer.

Signifer, Vexillifer.
Vexillarius, Manipularius.
Aquilifer, apud Romanos.
σημειοφόρος.

my State is altered or changed.

Diuersa nunc mea est ratio.
Non eadem est, Mutata est.
Alius est rerum mearum status.
Aliter se habet, non solito loco est.

a Starre or Starres.

Stella in æthere, sydera lucent.
Astra micant.

of a great Stature, as a Giant.

Procerus, med. prod.
δυμεγέθης, μακρὸς.
Longus, Altus, Gigas, extraordinaria, inusitata, immensa magnitudine vel immensæ magnitudinis, vastum corpus.
Longæ staturæ seu proceræ.
Giganteæ staturæ.
Bene longus.
Giganteus, Prælongus.
Corporis magnitudine alios omnes antecedens.
Gigantum stirpe oriundus.
Giganteo corpore.
Prægrandi corporis mole.
Immani & plusquã Gigantea magnitudine.
Valdè procerus.
Supra communem hominum rationem staturæ.
Et prouerb. Polyphemus.
Tanagreus cetus.
Colosse à magnitudine.
κολοσσαῖος τὸ μέγεθος.
Immodicæ proceritatis.
Clematis, Ægyptia, a tall blacke man.
Maximus, Caliga Maximini.
¶ Vir Heroica statura conspicuus.
Corporis statura insigni, heroica, eleganti, angusta præditus.
In immensam molem coalescere, to waxe very great.

from a lower State to a greater, vide from the Kitchin to the Hall.

Statute, vide Commandement.

Steale.

Furari, Suffurari.
Furtum facere, designare.
Compilare, Adimere,
Expilare, ἁρπάζειν.
Clepere, κλεπτεύειν.
Auferre, Subducere.
Subtrahere, ὑπαρπάζειν.
Plicata manu capere, quod non possuit.
Subripere, Diripere.
Furto auferre, Sustollere.
Abigere proprie ad pecudes applicatum.
Afferre manus rebus alterius.
Legere, Sublegere.
Viscatos ad aliquid mittere digitos.
Clandestinè amouere.
Furto, surripere.
Arripere.
Rapere.
Manticulari, apud Plaut.
Suppilare, Eraſ.
Furtim vsurpare.
Bonis alienis manus inferre.
Innuncare nummos, apud Lucil.
Scrinium alicuius compilare vulgo.

to picke a chest or coffer.

Conuasare apud Terent.
Aliquem conuasassem.
Inuolare, nomine vola, æ.
Manuari deponens apud Aſ.
Furtim vola manus.
Peculari & depeculari ac peculatum facere proprie significat reipublicæ aut principi quispiam furtim subtrahere, Vnde crimen peculatus, to rob the prince or common wealth.

Stedfast

Stedfast, Sure, Firme.

Vastum, Firmum.
Ratum, Solidum.
ἱδρεῖον, Stabile.
Munitum.
Aheneum per metaph.
Bene fundatum, Vide stable.

a common Stewe, vide a Bauderie house. a Steward.

Condus, Oeconomus.
Moderator domus.
Dispensator rei familiaris.
Dispensatoris officium gerens, Ambros.
Procurator aliquot in locis dicitur, seu curator.
Procurator peni, Vide a Butler.

a Stitch in the side, called the Pleurese.

Pleuritis, idos,
Pleresis, med. prod.
Laterum dolor, tortura, torsio.
πλευρίτις, Grœcis dicitur latus, Cic.
Crassus lateris dolore consumptus.

a Sticke, a Staffe a Cudgell.

Baculus cui innitimur, à quo diminutiuum. Bacillum in neutro genere, Fustis, Scipio.
σκῆπτον, βακτηρία.
Sustentamentum, Virga.
¶ Fulcro, baculo niti.
Bacillo plantas fulcire trementes.
Scipione, fuste gradum fulcire, to goe with a staffe.
Inniti scipioni, baculo arundineo quod etiam significat.
In caducam inclinare parietem.
Muli mariani, furcinulæ quibus viatores suas farcinas ferre consuerunt à Mario inuentore & quas Ærumnas, seu ærumnulas Latini vocant, a walking staffe.

Stiffe-necked, Untractable, that cannot be entreated, vnruly.

Rigidus, Durus, Asper.
Cerucis rigidæ.
Præfectus, Immitis.
ἀσυγχώρητον, Immisericors.
Sæuus, Ferox, Seuerus.
Ferus, Atrox, Terribilis.
Dirus. ἄγριος, Immanis.
Dura silex & Marpesia cautes.
Duræ gerens præcordia mentis.
Silices circa præcordia vel pectus habens, gestans, ἀτέραμνος.
Perreum habens animum.
Nero, Phalaris, Areus,
Agamemnonis hostia.
Ferreus, Aheneus.
Scithicus, Plagosus.
Cui cornea fibra, apud Persi.
Ferrum, adamantum, corma in pectore gestans.
Omni diritate atque immanitate terrimus, ἀγελώδιμος.
Fœnum in cornu habens.
Illiberalis, apud Cic.
Exoratu difficilis.
Durus, immobilis alloquio.
Lapidem decoquens.
Nullis precibus mollescens.
Crudelis, Truculentus,
Implacabilis, Truci aspectu.
Acer, Efferatus, Indomitus.
Austerus, Grauis,
Inhumanus, Omnis humanitatis expers, Barbarus,
Aspectu horribilis.
Torus oculis, βλοσυρῶπις.
Vide cruell.

Still.

Tacitus, Quietus, Placidus.
Silens, Vide Quiet.

Still

Still or continually.

Assiduè. Continuè. Ingiter.
Perpetuò. Perennè.

a Stinke, an ill sauour.

Fœtor, Pudor.
Graujolenria. Virus.
Putiditas, putor. Ὀσμὴ κακή.
Fœtor hircinus, pestilens.
Odor teterrimus oris & corporis, quem ne bestiæ quidem ferre possent, Cic.
Terri ac plane pestilentis cœli odor.
Illuuies. Sordes.
Situs. Squalor.
Mephitis, pro terræ putore, apud Vir.
Odor malus, grauis, inamœnus, dirus, Latrinalis.

to Stinke, to giue an ill sauour.

Fœtare. Putere.
Graueolentiam, odorem tetrum reddere. Βορβορώδεσθαι.
Olere grauiter, odorem grauem.
Obolere. Male olere.
Fœtare quàm pessimè.
Obolere cepas aut allium.
Malo, graui odore esse.
Grauem exhalare fœtorem.
Deteriorem spiritum trahere.
Tetro odore inficere, to infect.
Et dicitur, Anima alicui fœtore, graui fœtidoque anhelitu, to haue a stinking breath.

Stinking, or that stinketh.

Olidus, tam bonum quam malum odorem habet.
Fœtidus. Grauis odoris.
Mephiticus, apud Sidonium.
Hircosus.
Olens nircum. Ὄζομος.
Tetrum spirans odorem.
Obsoletus. Sordidus.
Capro olidior. Putidus.
Puridiusculus. Virosus.
Fætulentus. Graue olens.
Flaccidus. Putridus.

to Sting, vide to Foyne. to stir vp, to set on, to pricke forth or forward

Instigare. Inflammare.
Incitare. Concitare.
Excitare. Commouere.
Classicum canere vel bellicum.
Stimulum addere.
Excire.
Frigidam suffundere, clanculum.
Instigare. Pungere.
Stimulare. Extimulare.
Animare. Accendere.
Sollicitare alicujus animum.
Provocare exemplo.
Impellere. Ἐλαύνειν.
Urgere. Initare.
Adducere. Inducere.
Aculeis excitare.
Ἐγκεντρίζειν.
Calcibus currentem vrgere.
Incitare currentem
Ὄπτευειν τὸν πρόσοπα.
Igniculos ciere in animis hominum.
Instinctu perpellere.
Faces apponere, admouere, subijcere.
Δᾳδὸς πευκαΐδιον, apud Homerum.
Faces incendio ministrare.
Hortari. Adhortari.
Cohortari. Provocare.
Παρακαλεῖν.
Exhortari.
Ad Mauortis studium excire, Reficere in prælia pulsos.
In prælia sæua susciтat, & stimulis haud mollibus incitatiras.
Subdere, adhibere calcaria, stimulos, to pricke forth.
Calcaribus equum concitare, citare, to spur the horse, or set spurs to his side.

Moran-

Morantem virga impellere.
Bene plaustrum perculit, prou.
Incendere, pro vehementer excitare, commouere.
Impotenti quadam cupiditate implere, rapere, vrgere.

to stirre the wolfe that is asleep, to prouoke a thing that is able to hurt vs, to procure our harme.

Sopitum excitare somno.
Sopitum suscitare ignem.
Temulentum, dormientem excitare, vellicare, pungere, stimulare.
Συυκίζειν ὁ Συυκίζειν.
Otiipedem excitare.
Contumam petere bestiam.
Potentum in se perniciem prouocare.
Ignem gladio fodere.
Leonem stimulare, pungere.
Quiescentem belluam crabrones, suem irritare.
Fumantem vrsi nasum tentare, apud Mart.

a stocke, a Linage, a Kindred.

Progenies. Γένος.
Propago & Propages.
Prosapia. Origo.
Genus. Γένεα Gens.
Generatus. N tales.
Stirps, fœminini generis.
Proles, apud Colum Generatio.
Tribus. P. rentela, Familia.
Domus, Sanguis.
Semen. Satus aliquo.
Locus pro genere etiam ponitur.
Ut obscuro humili loco natus, of a base linage.
Ex honesto, claro, non infimo loco natus, of a good house or stocke.
Prodere, i. propagare genus, Vi g. 4. Æneid. Ille nostra deducit origine nomen, de gente.
Familiam, progeniem ad paucos redactam ab interitu vindicare.
Demittere ad posteros genus.

the chiefe of his Stocke, or Kindred.

Auctor generis, nominis.
Sanguinis, Originis, Propaginis.
Seminis. Stemmatis.

to come of a good Stocke, vide Kindred. to put in Stocks, vide Prison, and to Tie. to get him a good Stomacke.

Stomachum acuere, exacuere, irritare, stimulare languidulum.
Vellicare atque excitare stomachum & appetentia non sinere delassari.
Facere vt rabida surgat orexis.
Magis ac magis vrgeri edendi auiditate.
Palatum iunare, excitare sicut Plin. acida. Appetentiam cibi facere, de lactucis.
A stomacho fastidium auferunt, discutiunt.
Provocare seu excitare comedendi, edendi appetentiam.
Valere ad ciborum appetentiam provocandam.
Orexin prolicere.
Extimulari appetentia.
Auidè vorare
Non appetitione sed impetu inferri ad primas dapes.
¶ Contrà. Tollere appetentiam, auiditatem potionis & cibi.

a weake Stomacke.

Stomachus languet, infirmus est, malè se habet.
Stomachi virtus iacet, languet, debilitata

bilitata eſt, infirma eſt, imbecilla, imminuta, nulla prorſus, minimè ad concoquendum apta.
Non eſt qualem digerendi ratio requirit, qualem optima valeudo poſtulat.
Languente ſtomacho ſum, infirmo, imbecillo, malè conſtituto.
Stomacho non vtor optimè, ſtomachus laborat.
Cruditas ſtomachi multos conficit adoleſcentes.

a Stone.

Lapis. λίθος. Saxum.
Petra, Silex.

a hard or ſtony heart.

Inexorabilis. Saxeus.
Implicabilis. Immitis.
Adamantinus. Ferreus.
Lapideus. Duræ ceruicis.
Seuerus. Inflexibilis.
Lapideum cor habens.
Silices circum præcordia geſtans.
Dura ſilex. Marpeſia cautes, prouerb. Vide ſtiffenecked.

to Strike or kill with ſtone.

Lapidare. λιθοβολεῖν.
Saxis, lapidibus obruere.
Frequentes ictus lapidibus inferre.
Imbre lapidum affligere, percutere.
Grandinario lapidum iactu opprimere, apud Fulgentium.
Lapides iacere.
Lapidibus cædere, appetere.
Coopertus lapidibus, imbre ſaxeo, id eſt, orbrutus Soli. de gruibus, Imbre ſaxatili nautæ complui.

a ſtoole, a chaire, or a ſeat.

Sella. ἕδος. Sedes.
Sedecula. Sedile. Subſellium.
Thronus, θρόνος Solium maieſtatis ſunt. Cathedra.
Hemicyclus. Exedra.
Tribunal iudicis.

a foote Stoole.

Suppedaneum. Scabellum.
Subſellium. Hypopodium.
ὑποπόδιον. ὑποπόδιον.

to Stop or to ſhut vp, to incloſe with hedge or wall.

Obturare. πωμάζειν.
Occludere. Obſtruere.
Oppilare. Obſtipare.
Obſepire. διαφράττειν.
Implere. Infarcire.
Obuallare. Obmunire.
Rimas delutare. Oblinere luto.
Obdere. Conſtipare.
Effercire interualla grandibus in fronte ſaxis. apud Cæſ.
Stabulis ſupponere pecus.
Auribus aurem addere.
Aures obturare, to ſtop the eares.
Stipare. Stringere. Oppilare.
Contrahere, claudere, medicis vſurpatur, Aluum ſiſtere.

to ſtop an other mans proſpect or light.

Obſtruere luminibus, apud Cic. in 5. Tuſcul. pro ſtructura propiore lumen alicui tollere.
Officere luminibus vicini pro eodem à Iuſtiniano ponitur, quod poſtremum ſcilic. Budæus poſuit pro Gloriam alterius obſcurare, minuere, pro quo Liuius vſurpat, Nomini officere. Etſi in tanta ſcriptorum turba mea fama in obſcuro ſit, nobilitate ac magnitudine eorum qui nomini officient meo, me conſolet.
Officere luminibus, etiam apud Ciceronem.

Nec

Nec mentis quasi luminibus officij altitudo fortunæ,gloriæ.
Adferre obscuritatem, apud eundem.
Attulerunt tuæ res gestæ cæterorum laudibus obscuritatem.
Iicujus præterea virtute, aliorum nonnunquam obsoleſcere dicitur exiſtimatio.

to Stop omes mouth, vide Silence.

Stoze, vide Abundance.

Stout, bold, without Feare.

Hoſtibus haud tergo ſed forti pectore notus. Catul.
Intrepidus. ἀδεὴς.
Audax Animoſus.
Audens. Audaculus.
Infractus animo.
Qui magno animo & erecto eſt.
Invicti animi Conſtantes.
Ad quoduis facinus promptus, & venturer, mortem non timens præſentem.
Acer. Atrox.
Ferox. Impavidus.
Screnus. Magnanimus.
Temerarius. Nihil timens.
¶ Credere ſe ſuæ arti, audaciæ.
Præſenti infracto animo,conſtanti. ἀνδρεία.

a Stout fact, vide Deed.

to Stay abzoad, vide to go out of the way.

to Straine through a colander.

Deliquare apud Colu, Eliquare.
Exprimere ſamas, piſa.
Colare, Excolare.
Percolare, Pauxillatim ſtillatimque liquorem emittere.
Per colum aut ſecerniculum purgare. διυγχάνειν.

to Strangle, vide to Choke.

a Stranger or an outlandiſhman.

Externus. Exter.
Peregrinus. Externus. Extraneus, & Exteraneus. Aduena.
Alienigena. ἀλλοδάπος.
Proſelytus. Exoticus.
Aduentitius. Alienus.

to Stretch out, vide to Spread abzoad.

Streite.

Anguſtus. στενὸς. Arctus.
Strictus. Exiguus. Breuis.

to make Streight.

Anguſtare. Anguſtum facere.
Coangustare. Contrahere.
In anguſtum adducere vel deducere.
Conſtringere.
Arctare. Coarctare.

Strength.

Robur. ἰσχὺς.
Fortitudo. Vires. Latus.
Vires timor abſtulit.
Nervus. Vis. Lacertus.
Vim ſuſcitat ira.
Gladiatoria totius corporis firmitas.
Virtus, quæ δύναμις Græcis.
Venit in corpore virtus.
Brachium, pro fortitudine in ſacra Scriptura. Potentia.
Poteſtas. Vide Might.

to Strengthen, to make Strong.

Mu-

Munire, Communire.
Obfirmare, Firmare.
Roborare, Vallo claudere.
Vallare mœnia Aima.
Confirmare, Stabilire, καθίστημι.
Cancellis firmare, Χαρακοῦν.
Vide enuirone.

to Strike with a Club, vide Beate, to ſtrike off, vide to cut off. to Striue, to Chide, to Wraule.

Rixari, Obſtrepere.
Contendere verbis.
Altercari.
ἐρίζειν, Obſtrepere.
Obgannire.
Iurgare, Litigare.
Litibus intendere.
Iurgia exercere.
Agitare contentiones.
Litem lite ſerere.
Conferre lites, Horat.
Verbis inuicem altercari.
Dictis dimicare mutuis.
Diſſidere, Concertare.
Verbis certare, Pugnare.
Funiculum contentionum ducere, apud D. Hieron.
Conſerere lites.
Contentionem exercere.
Diſſidijs in amœnis conflictari, concuti.
Puſilla de cauſa de re quamtumuis friuola, litem, rixam mouere.
Obſtrigilare.
Omnia contentione agere, to doe nothing but wraule.
Non ſolum lingua, ſed & ligno, rem agere, to wraule and fight.
Controuerſiam habere, alere.
Controuerſari apud Cicero.
Altercationem habere & facere, verum, apud Cic.
Cõmutare verba, pro litigare apud Terent.
Velitare. λογομαχεῖν. pro verbis altercari.
Lingua concertare, apud Cic.
Serenitati nubem inducere, to make diſcord or noiſe.
Certare pro brachia.
Contendere pro ſubligaculo.
In iurgium deſcendere.
Diſidijs contendere.
Cum iurgio adoriri, to chide one.

Strifes, vide Contentions. Strong, Biggs, and Wightie.

Validus, ἰσχυρός.
Fortis, Robuſtus.
Magnarum virium.
Herculea gens, robore nata.
Corpus durum, patienſque laborum.
Præditus viribus.
Valido eſſe labore, corpore firmo iunctis viribus, virtute præſtans, firmus
κεῖρα ἔχων.
Robuſti corporis.
Samſonius, Atlanticus.
Potens, Herculeus.
Præualidus, κρατερός.
Pectoroſus, Lacertoſus.
Inuictus viribus, præſtans virtute ac robore.
Vertius, apud Pomponium.
Cui ſolidæ ſtant robore vires.
Nerueſus.
Præſtrenuus.
Viribus pollens, præpollens.
Samſonem robore vincens
Alter Hercules, Vigoroſus.
Acer, apud Virgilium de Turno.
Mutius ipſe, Milo.
Toroſa iuuentus apud Perſium.
Homo neruoſi robuſtiq; corporis.
Inſigni cum corporis, tum animi robore præditus.

Cui

Cui vigor mentis, ſolidumq. robur.
Cui maxima vis eſt, Homerus.
ἀπηνὴς ἔστι μάχεσθαι.
Prætialidæ ſunt in corpore.

to make Strong.

Robuſtum facere, Dare vires, animum addere.
Reddere, reuocare animos.

Stubborne.

Rigidus, Proteruus, Indomitus.
Infrenis, Effrenatus Vide obſtinate and diſobedient.

to Study, vide to Learne & to Muſe.

to Studie, to Endeauour or giue himſelfe to vertue, to proſper in all goodneſſe.

Colere virtutem.
Dare operam virtuti.
Adoleſcere & grandeſcere quotidianis virtutum auctibus.
Proficere de virtute in virtutem.
Magna indicis bonæ frugis carpere incrementa.
Incrementum & vires accipere.
Eximiam ad recta vitæ inſtituta progreſſionem facere.
Exercitamentis virtutum multum fructus referre.
Vitam virtute excolere.
Omnem operam ac ſtudium ponere in virtute colenda.
Se prompere virtutis ad faſtigium.
proficere in mentem bonam in ſalutemque.
Pectus virtutum ornare nitelis.
Ingenuis mentem virtutibus ornare.
In ea vitam impendere ſtudia, quæ vera certiſſimaq; ad virtutem ducunt via.

very Studious or giuen to Learning.

Studioſus.
Literarum amantiſſimus.
Perdius & pernox in literis.
Libris affixus, Pertinaciſſime inhærens.
Cui omne tempus inter bonas literas effluit.
Palladij ſtudij cultor, venator amator.
Candidatus bonarum literarum.
Aſſiduus in ſtudijs literarum.
Cui eſt eordi ſacræ culturæ Minerue, &c.

Study vide Diligence. to Stumble, to Faulter in going.

Ceſpitare, Nutare greſſu.
Titubare, παραπλάζειν, Labi.
Vacillare greſſu, pedibus.
Ire pede incerto.
Labaſcere, Errare.
Telepidare, παραφρίσσειν.
Super talos inſiſtere.
Incedere, iter facere paſſibus non æquis, apud Senecam in morte Claud.

to Subdue, to make tame, to ouercome.

Subigere, Subijcere.
Pandere armis.
Subiugare, Poteſtatis ſui facere.
Redigere ſub imperium, Vincere.
Liberare, mulctare, ſubdere.
Cogere vt imperata faciant, ferant.
Conficere in leges ſuas, apud Terent.
Rebellare, Expugnare.
Superare, Proſternere.

Victo-

Victricem imponere pedem.
Confundere, Conculcare
Contundere, Conterere.
Euertere, Subuertere, Calcare.
Mittere sub leges, Virg.
Vi oppresso, imperio coercere. Cic.
Vi & vafris circumuentionibus subiugare.
Supponere caput pedibus.
In ius, in potestatem suam redigere, vindicare, obtinere, potiri.
In seruitutem, in seruitium, in prouinciam redigere, Frenare.
Frenos, iugum inijcere, δουλοῦν.
Domare, δαμάζειν.
Frenum imponere, seu iugum seruile,
Seruitio premere, Coercere.
Sub pede colla tenere.
In deditionem redire.
Domitum, impositum pede calcare premere.
Imponere imperium, iugum,
Sub iugum mittere.
Trahere sub iuga.
Facere aliquem vectigalem, tributarium, vide Tame.

to Subdue a Country, vide to Winne.

to become Subiect, vide Obedient, Subiect to &c.

to Subozne, to put in the place of another.

Subornare, Adornare, Supponere.
παρασκευάζειν, Allegare.
Submittere. Subdere.

Subsidie or Tribute, a Tole.

Vectigal, Tributum & tributus, apud Plaut.
Telonium, Portorium quod in itinere præstare solent.

to leaue a Subsidie, vide to Sesse.

Substance or Wealth, vide Money.

Subtill, witty.

Sagax, Industrius.
ὀπτήριος, ἀγχίνους.
λογοδαίδαλος.
Ingeniosus, Chrysippus.
πολυδαίδαλος.
Acutus, Alacer.
Callidus.
Sensibus vigens vniuersis,
Acer in argumentationibus, argutus orator.
εὐθυμηματικός.
Perspicax, Gnarus.
Disertus, ἀγχίνους.
Magnus ingenio.
Expertus, Solers.
Præditus ingenio.
Animo ingeniosus, artificiosus.
Ingenij dexteritate plurimū pollens Rhinoceros, meraph.
Prudens. Dædalus.
Fœlici acutoque ingenio.
Præstans ingenio, εὐφυὴς.
Vir & ingenij vigore, & memoriæ dono præstans.
In quo summa est facultas ingenij.
Homo venusto, cœlesti ingenio, mirificæ industriæ.
Diuinæ cuiusdam indolis.
πολυτεχνότατος.
Cleanthes, Sagaci ingenio.
Egregijs ingenij dotibus cumulatus.
In agendis rebus consilio vtens.
Argutus disputator.
Acerrimum agens disputatorem.

Subtilty', Craftinesse, Guilefulnesse.

Argutia, Fuci.
Strophæ tergiuersationum.

Ambages, Anfractus, δίκλυσις.
Acumen Chrysippeium.
Acies ingenij.
Chrysippeæ subtilitates. τὸ δὲ χρησφύλαγον, est suffragium.
Artus, Attutia, Vaframentum, τέχνη, κερδοσύνη. Ars.
Calliditas, Vafricies.
Versutia, Dolositas, Fraudulentia.
Sisyphi artes, Prouerb.
Dolosa consultamina.
Versuta consilia.
¶ Veteratoriè, subdolè, vafrè, versutè, callidè, Artfully.

to Sucke, or to giue Sucke.

Lactare, fugere, lactere, lambere matrem, premere mammam, mamillam, papillam, vbera fugere.
Alimentum maternum trahere.
Lambere matrem.
Immulgere vbera matris labris.
Vbera trahere, ducere, bibere, ebibere lac maternum.

Successors, Posterity.

Posteri, Posteriores,
ὕστεροι, ἐπίγονοι ὑπίσχατοι.
Minores, Epigoni.
Nepotes, Successores,
Sequaces, ἐπόμενοι.
Posteritas,
Soboles,
Genus,
Successio, } Posterity.
Semen pro posteritate in sacris.
Futuræ retrò generationes, pro posteris in sacra Scriptura.
παῖδες παίδων. Nati, natorum.
Filij filiorum, frequenter in sacris.
Posteri atras.

a good Successe.

Rei eventum secundũ fore spero, fœliciter, prospere, ex animi sententia rem gerere, ad optatum finẽ perducere, fœlici exitu concludere.
Efficiam ne quid aduersi in re contingat, ne sit infaustus, alienus, à nostris voluptatibus.
Vt exitus, finis & terminus rei sit prosper ac felix.

Such maner or Such a one of this or that Sort.

Talis, Huiusmodi.
Huiuscemodi, Ilhiusmodi.
Illiusmodi, Similis.
Istusmodi, Is, ea, id.

to Sue the Law, to Commence an Action.

In ius vocare, In ius ducere.
Iure conuenire, Citare.
Citare ad iudicem, in ius aliquem.
Diem dicere, vel condicere alicui, κλητεύειν.
Dicam scribere & dicam impingere, quod Paulus Iurisc. consul. dictare actionem dicit.

to Suffer, to Abide, to Endure.

Tolerare, κρατεῖν.
Exhaurire periculum.
Sustinere, Supportare,
Pati, Perpeti.
Ferre, Durare.
πάσχειν, Perferre.
Dare pœnas, Pendere.
Dependere pœnas natibus vel tergo.
Plectere, Luere.
Soluere, Piare pœnas.
Casus inuicto corde finistros pati.
Sufferre, Perferre, ἀνατλῆναι
Multos subire, Addere labores.
Multum terris iactatus & alto.
Pœnæ hæc mihi causa fuit

to Suffer too much vide to Permit.

Sufficient vide Apt.

a Suf-

a Suffragan, vide Bishops Vicar.

to Swimme.

Natare, fluitare, Innare.
Tacitis remigrare sub vndis.
Flumina tranare.
Fluuios innare rapaces.
Remis corporis vti.
Carpere iter maris.
Dimouere aquas brachijs.
Findere, secare aquas pectore.
Pulsare aquas nudis lacertis.
Ferri per aquas.
Mari brachia tendere.
Rendere aquis.
Ferire aquas.
Pellere vndam manu.
Ducere manus in aquis, Placitis vndis natare, to swim in calm water.

to Summe seuerall parcels in a reckoning or accompt.

Reducere in Summas.
Putare, deputare rationes.
Subducere Summam, quod summare vulgus dicit.
In summam conferre.
In summam redigere, cogere.

Sumptuously, vide Deliciously.

Sumptuous banket, vide Banket.

the Sunne.

Sol. Titan. Hyperion.
Oculus mundi.
Hyperione natus, Phœbus, Apollo.
Pater heliadum. Masculum sydus.
Genitor Phaetontis.

Sunne setting.

Occidens. Hesperiæ partes, occiduus dies. A sole occiduo.
Sol præceps occiduas subit aquas oceasus solis.

a Super.

Cœna, Cœnula, quæ Vesperna antiquis dicebatur.
Cœna vespertina.
Conuiuium serotinum.
δεῖπνος. ὄψον.
Epulum vespertinum.
Vespertinę festiunculę, Collation.
Cœna Hecates, prou. dicitur cœna perparca & impendio frugalis. Vide a cold feast.

a Supplication or request.

Libellus apud Sueton. & pluraliter Libelli, quos Martialis vocat supplices libellos, in quibus scilicet continentur, petitiones, supplicationes subditorum, ἐντεύξεις.
Galli, Requestam vocant, minus Latinè.
Libellos signare, siue subnotare dicitur, qui supplicibus libellis siue Requestis respondet.

Supplication or request put backe.

Spernere, repellere, deferere preces orantis.
Surdas aures præbere oranti.
Nulli exauditæ deorum preces tuæ fuerunt.

to Supply the steed of another, to take the turne of another.

Alternare vices, apud Ouid.
Variare vices, apud Virg.
Præstare, tradere mutuas operas, Terent. Seruare vices, Solin.
Promiscuam operam dare, Plaut.
Ludum facere labori, Horat.
Per vices quippiam agere.
Variare laborem otio, otium labore.

Alijs viciſſim ſuppetias ferre.
¶ Reſpirare. Vires tarditato nutrire

to Suppoſe, to thinke or eſteeme.

Arbitrari. Autumare.
Judicare. Cenſere.
Videri, deponent aliter.
Putare. νομίζειν.
Exiſtimare. Credere.
Exploratum habere.
Diligenter cogitare.
Attentius examinare.
Intento animo intueri, perpendere, ponderare.
Sentire, frequentibus iſtis particulis, Quod vel quoniam.
Opinione planè concipere fore.
Perſuaſionem induere.
Reri. Opinari, meditari.

Sure, vide Faithfull and ſtedfaſt.

I am Sure or certain of it, I doubt it not, or I am out of doubt.

Scio, certus ſum.
Firmiter teneo. Perſuaſum eſt mihi.
ἔκπλους εἰδέναι.
Certò mihi perſuaſum eſt.
ἀναμφιδόλως ἔχω, firmiter teneo, nihil ambigo.
Certis argumentis habeo compertum.
Certum proſpicio.
Certis adducor argumentis.
Plurimis experimentis obſeruaui.
Certo certius habeo.
Pro certo habeo, Liquet.
Conſtat mihi.
Appatet mihi.
Certum, exploratum habeo.
Pro explorato habeo.
Exploratiſſimum eſt mihi.
Non ambigo.
Compertum, perſpectum, notum, cognitum habeo.
Capio. Intelligo. εἴδω.
Non ignoro, Non ſum ignarus.
Non ſum neſcius, inſcius.
Certo ſcio, Certum ſcio, Certè ſcio, omnia, apud Cic.
Non eſt mihi dubium, obſcurum.
Spe non dubia ductus.
Uſu comperi.
Exploratum, compertum eſt mihi.
Certiſſima fide compertum, & argumentis indubitatis perſuaſum eſt mihi.
Diuinis eloquijs teſtatum habemus & perſuaſum, Bud.
Calleo, teneo hanc rem quàm optimè.
Non me fugit. οἶδα.
Fugit, fallit, latet, præterit neminem.
Omnes ſciunt.
Indubitatum, perſpectiſſimum habeo.
Non me præterit, fallit.
Haud me falſum habuit.
Haud me latet. οὐ λανθάνει.
Non me clam eſt.
Neque id eſt obſcurum cuiquam.
Knowne to all men.

a Surety, or a pledge.

Fideiuſſor. ἐγγυητής.
Sponſor. Satisdator.
Præs & Vas, vadis, ſed in re diverſa, vnde Auſo. Quid cum lis fuerit nummaria, tum dabitur? Præs.
Quis ſubit in pœnam capitali ſupplicio? Vas. Obſes.

to be or become Surety for one.

Vadimonium promittere, in re propriè capitali.
Pro altero fide iubere, ſpondere, ſe obligare.
Fidem, promiſſum præſtare alienum.
Vadari verbum commune.
βαδιοῦσθαι.
Vadimonio ſe obſtringere.

Siſtere

Siſtere vadimonium, to put in ſurety
Alienæ culpæ diſpendium luere, velle,
In ſe recipere, ad ſe, Terent.
ἐγγύην ἐγγυᾶσθαι. ἐγγυᾶσθαι.
Præſtare, apud Cic. frequens, pro ſatisfacere.
Alienam culpam, alienum promiſſum in ſe recipere.
Fide iubere, pro alio ſpondere.
Fidem pignori dare.
Dare promiſſa, apud Virg.
Promittere per vadem.
Suo periculo, ſua fide promittere alium facturum aliquid.
Fidem interponere ſuam, apud Cæſ.

a Surgeon.

Chirurgus. χειρουργός.
Chirurgicus, pro eodem.
Aliptes ab vngendo.
Empericus, experimentator, ἐμπειρικός qui per experientiam medetur.
Vulnerarius ſubſtanti vel vulnerarius medicus.

to Surround, vide to Ouerflow. to win his Sute.

Tenere, obtinere cauſam.
Euincere, vincere litem.
Tenere ſententiam, to get the vpper hand.

to leeſe his Sute, or to be debarred of his action.

Perdere cauſam, ius.
Et cadunt à cauſa, qui litem perdunt, qui cauſam aduerſario tradunt, concedunt.
Similiter cadere cauſa, cauſam amittere, Succumbere.
Cadere formula, apud Quintilianum, pro eodem.
¶ Vinci, Superari, Cedere.
Inferior, minor ſum, ἐλαττοῦμαι.
Poſteriores ferre, ἐλαττοῦσθαι φέρεσθαι.

a Swallow, vide Gulfe.

to Swarue altogether from his old faſhions.

to Sweare, to take an Oth.

Jurare.
Jurameatum, juſiurandum præſtare, πίστιν ἐκπλοῦν.
Fidem juramento obſtringere.
In alicujus verba jurare.
Sancte iurata dejurare.
Sacramentum dicere & ſacramento.
Coram Deo & angelis proteſtari.
Dare juſiurandum.
Jurejurando confirmare.
Conceptis verbis jurare, hoc eſt, ad præſcriptum & voluntatem alterius.
Jurare ſtygias vndas.
Superos teſtari.
Nubila promiſſi Styx mihi teſtis erat.
Per mare, per terras, per tria nomina juro.
Adjuro ſtygij caput implacabile fontis.
Per ſuperos, & ſi qua tellure ſub ima eſt.
Per freta juro terramque potentem.
Stygij per flumina fratris annuit.
Meque adſtringam verbis in ſacra diua meis.
¶ Sacramento adigere vel jurejurando.
Cogere ad jurandum, Obtrigare, obligare jurejurando, vel in juſiurandum cogere, obſtringere.
Ἔορκιον, to take an oth of one, or to cauſe him to ſweare.
¶ Juriſiurandi alicui gratiam facere, Juſiurandum vel ſacramentum remittere, to diſpence with one for his oth, to releaſe or diſcharge him of it.
Sacramenti religione exoluere.
Iurumentum nullum expetere.

Sacramento non tenere.
Perfidum dicere, to periure or forsweare.
Sanctissimum sacramentum violare.
εἰς τὸν ὅρκον ἁμαρτεῖν.

to Sweate

Sudare, consudare.
Sudorem emittere, desudare.
Circumsudare. Exsudare.
Sudat, manat sudore.
Sudator, Sudatrix.
Sudoris plenus, one that sweated much.
Ossaque & artus perfundit toto pectore sudor.
Tum toto corpore sudor liquescit.

to Sweep the flore.

Scopare. σκάλλειν. κορεῖν.
Verrere, expurgare pauimentum.
Operam omnem aranearum perdere, texturam improbam, telas, apud Plautum.

Sweet.

Suaue. Dulce.
Lene. Mustum.
Mellitum. Sacratum.
Mellis medulla.
Mellcum. Mell. fluum.

a Sweetheart, vide a Paramour.

Swift, Quicke, Speedy, Actiue, Nimble.

Agilis. Alacer.
Velox. Pernix.
Citus. ῥεμφός.
Celer. Volucer.
Impiger. Ales, adiectiuum.
Alite vectus equo.
Festinus. ταχύς.
Præpes. Celeripes.
Strenuus. Citatus. ὀξύς.
Acripes, & per synerefin Acripes, Alipes.
Velocior Pegaso.
Rapidus, Ocior accipitre.
Θαῖζων ἱππεύς.
Ceruum cursu vincens.
Fugax, pro maxime celeri & veloci.
Cicero posuit in epistolis, & Virg. in Ro.
Volucri meare cursu, Sol. de Frigide Primum pigere fluente.

Swiftnesse, Quicknesse, Spædinesse.

Agilitas. Velocitas.
Pernicitas, Celeritas.
Alacritas, Leuitas.

a Swil-bowle, vide Drunkard.

a Swine, vide Hogge.

a wilde Swine, vide Boze.

a Swozd.

Gladius. Ensis. ξίφος.
Framea vel phramea.
Telum, apud Virg. & alios.
Ferrum pro gladio frequens, vtpote materia rei confectæ.
Machera. Romphæa, a two hand swozd.
Mucro, per Synecdochen, vt ex parte totum intelligamus.
Spatha. Spathula.
Parazonium, a rydyng swozd.
Acinacis, penultima correpta, apud Horat. & D. Hieron. pro gladio vsurpatum est Persico, seu potius Medico, Turcæ Cimitertam vocant enim.
Harpe, apud Lucre. pro ense falcato.

to

to draw the Sword.

Distringere ensem, Mucronem.
Vagina eripere ferrum.
Vagina diripit ensem.
Stringere gladium.
Ensem exigere, Gladium nudare.
Petere ferro, ense, gladio.
Exercere Euaginare vel rectius distringere, educere.
Ἕλκειν τὸ ξίφος

a Sword. to gird his Sword.

Balteo se cingere.
Ense latus cingere.
Præcingitur ense viator.
Lateri ensem accommodare, aptare.
Subligare.
Subijcere latus, gladio latus ense cingere, Vincire.
Reuincire, Acuto cingi ense.

to put the Sword in the sheath or scabert.

Gladium condere, recondere in vaginam.
Ensem recludere.
Aptare ensem vagina.
Vagina caua fulgentem recondit ensem.

T

a Table.

Tabula, Tabella, Mensa.
Mensula, Quadra, vt, aliena viuere quadra.
Mensis struere, instruere, extruere.
Ponere, Apponere.
Remouere, Negare.
Retinere, Euertere.
Repellere, Compellere.
Auferre.
Mensis ponere, imponere, remouere, discumbere, adesse, surgere, consurgere.
Reddere mensæ tempora.

a Table-guest, a Mele-feast, vide Guest. a paire of Tables for to play at dice.

Abacus, Alueus.
Alueolus, Fritillus.
Pyrgus, apud Horat.
Turricola, Occa.
Tabula lusoria.

to Take away or from, to Leaue nothing.

Auferre, Demere.
Adimere, Eripere.
Eximere, Dirimere.
Diripere, Surripere.
Præripere, Subducere.
Sublegare, Priuare.
Spoliare, Fraudare.
Expoliare, Orbare.
Viduare, Sustollere.
Detrahere, Subtrahere.
Extorquere, Detorquere.
Furari, Prædari.
Nihil reliquum facere, eleganter. pro relinquere nihil.
μηδὲν καταλείπειν.
Omnia auferre vel cum puluisculo, vt habet prouerbium.
Tollere funditus, to leaue nothing.

to Take his breath, vide Breath. to Take grieuously.

Ægrè, Ægerrimè, Indignè, Grauiter, Grauatim, Molestè. Iniquè Acerbè, Iracundè ferre.
δυσχερῶς.
Durius impatienter, male ferre.

Indignari cum accusatiue, pro Indigne ferre vel irasci, Cic.
Cicero præter modum doluit mortua filia.

I take it to be so, or I thinke so.

Mihi videre videor.
φαίνομί μοι.
Sic equidem ducebam animo, Virg.
Facile adducor vt credam.
οὐκ ἔμοιγε δοκεῖ, mihi videtur.
Suspicor, Mihi fit verisimile.
Induco animum.
Tangit animum meum suspitio.
In anxia purgatione leuem concipio suspiciunculam.

to Take in hand, vide to beginne. to Take on him the office or charge, vide to Undertake weighty matters charge, &c. to Take patiently, vide to be Patient. Take hæde.

Caue, vide, studium adhibe, Consilio vtere, diligenter animaduertere, aduerte, attende quàm diligenter potes.

Taken with beauty.

Specie capitur adolescentia, oblectatur, gaudet, lætatur.
Speciem amant adolescentes.

to Talke, vide to Speake. to Talke or commune with one, to debate of matters together.

Loqui primarium, cum dativo.
Alloqui, cum accusativo.
Communicare, Consentire,
Commemorare, Sermocinari.
Colloqui, Confabulari,
Commentari, Agere.
Verba facere, Sermonem habere.
Affari, Compellare.
συσσκέπτ, συσφωνεῖ.
Conuenire, cum accusatiuo, to goe for, to speake with.
Ioannem de hac re conueniam.
Volo te paucis, vel tribus verbis, (subaudi) alloqui.

a Talke, a Speach, a Language, a Word.

Sermo, λόγος.
Loquutio, Eloquutio, Verbum.
Homilia, Eloquium.
Idioma, loquutionis proprietas.
Lingua pro eodem frequens quemadmodum Græcis, φωνὴ.

a common Talke, vide Rumor. Tallow of beasts.

Seuum, Sepum, στέαρ.
Sebum scribunt aliqui.
Hinc cannela sepacea seu sebacea. a tallow candle.
Et candelas, seuare, sebare, vel separare, apud Colu. to make tallow candles.
Et apud Plaut, Vulcanum in cornu gerere, id est, candelam, to beare light in a lanterne.

to make Tame. to Subdue or bring vnder.

Domare, Domitare,
Debellare superbos.
δαμάζειν.
Frenare, Subijcere.
Subigere, Subiugare.
Sub imperium mittere.

Coërcere

Coërcere, Reprimere.
Vide subdue.

a Tanner, a Currrour.

Cerdo, σκυτεὺς.
Coriarius, Byrseus, βυρσεύς.
Alutarius.

Tapestrie or Hangings.

Tapeta seu potius Tapetes.
Tapes, Plaga, Plagula.
Legimus etiam Tapetia.
Textilis pictura.
Peristromata, Stromata.
Panni auro intertexti.
Peripetasma.
Amphimala. Amphitapa.
Aulea, αὐλαία
Vestes continæ, Stragulatæ, variegatæ, versicolores, belluatæ, apud Varro. hoc est diversis belluarum figuris depictæ.
Textile stragulum magnificis operibus pictum & plenum artis argentum.

a Tap, a Cocke, a Spigot, a Spoute.

Epistomium, Spina, Ducillus, Fistula, Collabus, σύριγξ.
Tubus, Cuius diminutiuum est.
Tubullus.
Vinum, ceruiciam educere, promere, to tappe.
Depromere, vinum mouere, Hor.

to Tarry, to Pause, to stay.

Manere, μένειν.
Expectare, ὑπομένειν.
Opperire, περιμένειν.
Percunctari, Terent.
Percunctatum ibo ad portam quo ad se recipiat.
Præstolari, omnia cum accusatiuo construuntur. Cicero postremum Præstolor etiam datiuo iunxit.
Reflare, Restitare.
Tardare. Resistere.
Cunctari, Demorari.
Intermittere, Intercipere.
Interrumpere, Cessare.
Tardescere, Desinere.
Desistere. Morari.
Moram interponere, facere, inferre.
Hærere, Sistere.
Omittere.

I will not Tarry, I will come by and by, quickly or shortly.

Non cunctabor, non morabor diutius
Aduentum non differam, non prerogabo.
Subitò, inopinatò, propediem nos visurus est.
Nouo ineunte anno.
Ineunte vere, prima Hirundine advolabo. Dabitur tibi copia nostri, Virgilius.
Hyeme proxima, hyeme, extrema videbit nos Roma.
Londinum, Oxonia.
Cum se remiserit hyemis rigor, cum ciconijs & hyrundinibus euolabo
Aduentum maturabimus.
Oeyus præsentiã nostram visurus es,
Propediem te inuisam.
Maturabo reditum.
Iam iam adero.
Mox rediturus.
Continuò hic ero.

Tarry a little, vide Stand still.

to doe or end his Taske, to dispatch his businesse.

Pensum persoluere, absoluere.
Pensum conficere, Plaut.
Pensum meũ quod datũ est confici.
Peragere laboris pensum.
Opus iustum vel operas reddere.

Implere

Implere, peragere partes suas.
Iusta præbere, reddere,
Iusta operum peragere.
¶ Plena opera.
Iusta pluraliter.
Opera constituta, debita consuecta, apud Columel.

to Taste, to Smacke, to Proue.

Libare, Delibare.
Gustare, Degustare.
Pitissare, apud Terent.
Carptim, leuiter, ac velut obiter degustare.
Admouere labra poculis.
Primoribus labijs degustare tangere
A limine salutare.
Summo digito & quasi per Indicem tangere. Iustinianus.
Vt canis è Nilo degustare.
Per transennam inspicere.
Extremis digitis attingere.
Ex transcu sui dicere, velut degustandi causa.
ἐν παρόδῳ γεύεσθαι, ὥσπερ γεύονται τοῦ ὕδατος

to Taxe, vide to Cesse. a Tailer, a Botcher, a Cobler.

Sarcinator, Sartor:
Cerdo. ῥάπτης.
Vestiarius, qui vestes vendit & reficit, Parnicularius.
Veteramentarius sutor, a cobler or botcher, and suppactor. a souter or cobler.

to Teach, to Informe, to Instruct.

Docere, παιδεύειν.
Instituere, Erudire.
Edocere, Condocere.
Educare, Dogmatizare,
Instruere, Imbuere.
Fingere ingenium rude, animos pueriles iuuentutem, filium, pro informare.
Literis ornare.
Condocefacere, apud Cic. Tusc. 3.
Tradere pro docere.
Præceptiones & institutiones tradere.
Profiteri aliquem, artes ingenuas, pro docere, scire.
Pueri pectus præceptis formare, Hor. Formare mores,
Ætatem puerilem ad artes, ad humanitatem informare, Cic.
Artium vias iuuentuti tradere.
Tradere vias disciplinarum, discendarum, scientiam.
Puerorum rudē & ad omnia sequacem animum ad optima quæque perducere.
Puerorum ingenia literis excolere.
Iuuentutem & fideliter & accuratè, tam literis bonis, quam rectis moribus expolire.
Pectus rectis moribus instruere,
Catechizare, in Epistolis Paulinis propriè.
Instruere mysteria religionis, tradere.

to Teare in peeces, vide to Rent.

to weepe with Teares, vide to Weepe.

to Tell, to shew, to Declare, vide Rehearse.

a Tel-tale, a Blab.

Homo futilis, Leuis.
Rimarum plenus.
Omnia ferens sub auras.
Hac illacque pertluens.
πανεμμιὸς πίθος, Hoc est. Dolium pertusum.
Incontinentis linguæ.

Parmeno,

Parmeno Terentianus.
E perforato qui biberit poculo.
Meliacum naugium.
τὸ μύγαλον πλοῖον.
Laterna punica.
Cribro infidelior.
Laterna magis pellucidus.
Dolio pertuso incontinentior, vt habent proverbia.

to Tell all things abroad.

Dicta eliminare, apud Horatium, in epist. pro extra limen efferre, renunciare.
Facta tegenda loqui. Tibul.
Foris effutire, Teren. Vide to publish.

Tell vs.

Dic Dice, apud Comicos.
Cedo, imperatiuum, pro dic, apud Comicos.
εἰπέ. λέγε. Refer.
Dare, pro dicere, apud Virg.
Iste Deus quis sit da Tityre nobis, id est, dic. Memora.

Tempestuous & troublous weather.

Venti. Procellæ.
Importunissimi venti perpetuo spiritu ex aduerso flantes.
Fulmina. Fulgura ardentia.
Tempestates. Turbines.
Intemperies. Nimbus.
Grandines.
ζάλη. κλύδων.
Cœlum admodum ingratum.
Cœlum turbidum.
Hyems pro tempestate ponitur.

Tempestuous stormes on the sea.

Æstus, commotio maris.
Mare turbidum, feruens, æstuans, æquum, fluctuans validè, vehementer.
Procellosum mare, turgidum, invalescente Æolo, exurgentibus subinde vndarum molibus.
Ærumnosum salum Cic. vocat.
Undas, fretum, quum ventus & vndæ intumescunt, ratis medijs vrgetur in fluctibus æquoreis turbans quassatur procellis.
Rapidis æquit seruoribus æquor.
Mare tumultuosum, ventosum, vndosum, vndabundum, tempestuosum, horrisonum, naufragium minitans ventis commotum, iratum, feruidum, agitatum.

to appease a Tempest.

Componere, tranquillum reddere tempestuosum æquor maris impetum.
Lenire tempestatem.
Turnida placare æquora.
Æolijs ventis, tumidisque imperare procellis.
Liberare à turbine irati æquoris.

a Temple or a Church.

Templum. Delubrum.
Basilica. Phanum.
Ædes. Sacra.
Tabernaculum. Sacellum.

a Tent, a Pauilion.

Tentorium, σκῆνος.
Papilio. Statiua.
Tabernaculum. σκηνή.
Nomine quoque pallium in sacris tentoria castrensia designantur, in prophetia Abacuc, Turbabuntur pelles terræ Madian.
Castra plus aliter.
Domus portatilis.

a Tent to put in a wound.

Penicillus vulnerarius, quo vulnere stipantur.
Peniculus.
Turunda à Catone ponitur pro linteamento ex filis, quod in vlcera immittitur.

Lemnis

Lemniſcum, apud Celſum, pro linamento oleo vel vnguento illito.
Epithema.
Linamentum.
Linteolum, linteus panniculus.
Baſilicon, apud Celſum pro eodem. μετόσις, linteolum illud conceptũ quod vulneribus inditur ad extrahendam putulentiam ac ſaniam, ſupputatione quum jam maturuerit ferro reſciſſa.

Thankfulneſſe.

Gratitudo.
Gratiarum actio.
Gratia. Animus memor.
Gratia animi, benevolentia.
Memoria, voluntas grata in aliquem.

to giue Thankes.

Habere gratiam vel gratias, eſt animo, mentem ſcilicet animumq; habere memorem accepti beneficij, quod Græcis eſt χάριτας ἴσχειν.
Referre gratiam & gratias, eſt facto reſpondere, ſcilicet officijs, & ſatisfacere re ipſa beneficijs, & licet ſæpius capiatur in bonam, in malã tamen partem ponitur, vt maleficium reddere ſignificet.
Agere gratias dicimus, & rariſſimè gratiam verbis videlicet, διὰ λόγων ὁμολογεῖσθαι χάριν.
Charites perſoluo tonanti.
Iungimus illi fere ſemper incredibiles, magnas, maximas, ſingulares, immenſas, ingentes, immarceſſibiles gratias.
Agere grates, poeticum magis quàm oratorium.
¶ Cæterum acceptum ferre vel referre, tam in bono quàm in malo, eſt habere pro accepto, fateri ſe accepiſſe.
ὀφειλομένην ἀποδιδόναι.
Gratias vel gratiam ſummam, ſolidam gratiam inire.

to be Thankefull.

Reponere merita.
Gratias agere, habere alicui.
Compenſare. Repenſare.
Remunerare beneficium bene merenti.
Clauo trabali beneficia ſua affigere.
Meritas agere grates.
ἀπαγε δωρεάν.
Gratias dignas pendere.
Penſare, reddere beneficium.
Gratiam remetiri.
Parem eſſe beneficijs acceptis.
Reſpondere meritis beneficijs.
Perſoluere, ſoluere beneficium.
Operam benignè compenſare.
Alicujus erga ſe benevolentiam ſingularibus accipere officijs.
Officium officio penſare.
Fricantem refricare.
τὸν ξύοντα αἰτξύειν.
Beneficium acceptum ampliter repenſare., Mutuam officij vicem rependere, αἰτιπλαγχνεῖν.
Terentius Phor. Fœneratum iſthuc beneficium tibi pulchrè dices, id eſt, cum lucro redditum conduplicatum.
Benefactis penſare oblatum obſequium.

That, or As.

Ut. ἵνα.
Quatenus. Quod.

a Theefe.

Fur. φὼρ
Suppilator. Cleptes.
Trium literarum homo.
Homo mauibus aduncis & picaciſſimis. ἀγκυλοχείλης.
Fele rapicior. Rapax.
λωποδύτης. Dietarius.
Larus. Harpya, prouerb.
Vulturius, apud Plaut.
Inhians prædæ.
Qui vncis eſt vnguibus.
Lauernio. Furax, theeuiſh.

Felis

Felis tarreſſia. Verte.
Manticulator, apud Feſt.
Trifur, è gabalo lapſus, a wag halter.
Latro, Prædo, Raptor.
Prædator. Pirata.

Therefore, for that cauſe.

Proin. Proinde. Ergo.
Ideo. Igitur. Idcirco.
Itaque. Eadem cauſa.
Illius negotij gratia.
τοῦτ᾽ ἕνεκ᾽.
Ea propter, & propterea.
Eam ob rem, & res.
Ea gratia. Ea de re.
Ea ex re.
Eò & in hoc, in ſtructura orationis.
Hæc de cauſa, his cauſis adacti.
Therefore.

to Thicken or make Thicke.

Denſare. Condenſare.
Cogere. Virg. Frigore mella cogit hyems.
Conſtipare. Spiſſare.
Inſpiſſare. Conſpiſſare.

Thicke, hard, cloſed together.

Denſus. Frequens. πυκνός.
Confertus, Confertiſſima turba.
Condenſus. Spiſſus.
Craſſus, παχύς.
Opacus & obſcurus ad vmbram verius referuntur.

to Thinke, to Eſteeme, to Suppoſe.

Inclinare. Cenſere.
Putare.
Exiſtimare. Conijcere.
Conjecturare, Conjecturam facere.
Cogitare. Autumare.
Ducere. Credere.
Arbitrari. Suſpicari.
Reri. Vide to Suppoſe.

as I Thinke.

Ut reor, exiſtimo.
Ut mihi videtur.
Ut arbitror. ὡς νομίζομαι.
Ut ego quidem ſentio, autumo.
Meo judicio.
Mea ſententia. Opinione mea.
ἐμοὶ δοκεῖ.
Niſi me animus fallit, vnleſſe, or except I be deceiued.
Quantum mihi videre videor.
Quantum indicijs colligere poſſum.
Quantum meæ exiſtimationi ac judicio videtur.
Quantum ego ratione & ingenio conſequi poſſum.

to Thinke of or vpon, vide to Muſe.

Thinne, vide Slender, Leane.

to quench, to ſtanch Thirſt.

Sitim compeſcere, deponere, pellere, Tollere, explere.
Relevare, Siſtere, Sedare, extinguere, expellere.
Sitis ſorbet ora.
Arentem leuare vnda ſitim.

to be Thirſty or Dry.

Sitire, Sitim pati, ferre, tolerare. Deferre.
Siti conſumi, obrui, auida ſiti.

to Threaſh.

Frumenta pertici, excutere.
Triturare. ἀλοᾶν.
Greſſibus exterere.
Spicas fuſtibus tundere. Colum.
Flagellare meſſem perticis. Plin.

to

to Threaten.

Minari. ἀπειλεῖν.
Ædere, iactare minas.
Minitari. Comminari.
Fulminare minis.
Promittere, apud Virg.
Intentare mortem, Virg.
Interminari.
Maximas intentare minas.
Intonare minis & verberibus.

a Thrifty child. to Thrust, vide to Foine.

to Thrust, or to cast downe.

Devoluere Detrudere.
Deijcere. ῥιπτεῖν.
Deturbare è sublimi.
De sublimi ad ima rotare.
Præcipitare.

to Thrust, or Put out.

Elimare. Proturbare.
Liu, Pellere foras, Extrudere,
Protrudere, Obtrudere.
Explodere, Expellere. Vide to put out, &c.

to Thunder.

Tonitruare. Tonare, intonare, superintonare.
Movere tonitrua. Tonitrua matutina ventum significant imbrem meridiana.
Tonitrus, Tonitruum, Tonitru indeclinabile, thunder.
Magnus ab æthereo personat axe fragor.
Iupiter strepitu exterruit orbem.
Magno miscetur murmure cœlum.
Tonitru cietur aër, cœlum
Tonitru tremiscunt ardua terrarum
Intonant poli.
Pater omnipotens ab alto cœlo intonuit.

to Tie, to Binde.

Vincire. Ligare.
Revincire post tergum brachia.
Iniicere vinculis.
Fortibus, nexibus, vel loris constringere.
Grauibus coërcere vinculis.
Περιπλέκειν. Iniectere pedicas.
Compedes iniicere, to fetter, or giue fetters.
Adhibere vincula.
ἐμπεδᾶν. Indere compedes, cathenas captiuis
Compedibus vincire.
Innectere manicas.
Astringere arctius, fortius, fortiter. Vide to hang vp.

to Till the ground, vide to Eare. Time or season.

Tempus. καιρὸς.
Hora, apud D. Paulum.
Tempestas, apud historiographos.
Curriculum, apud Virg.
Otium, pro tempore.
Non fuit mihi otium, I had no leasure.
Æuum, αἰὼν, pro tempore longo, sicut sæculum, & ætas, Vt nostri sæculi mores, nostra ætate.
Dies, pro temporis cursu, apud Ciceronem.

in good Time, vide season. the Time will try.

Tempus docebit.
Exitus rei probabit.
Tempus omnia retegens patefaciet.
Exitus acta probabit.

in good Time or season.

Maturè. Tempestiuè.
Opportunè. Per tempus.
In tempore.

to

to obserue the Time, to take heed how he spendeth or bestoweth his time.

Habere rationem temporis.
Summa cum vtilitate nostra diem condere. Plin.
Non sinere tempus sine fruge, fructuque dilabi, effluere.
Rectè otia ponere.
Rectè ætatem ducere.
Temporis enim sumptus (vt inquit Philosophus) parcissimus est.
Tempus redimere, est melius collocare, quod malis studijs hactenus tritum est.

to waste or to spend Time vainely.

Bonas horas malè collocare.
Otio & literis abuti.
Frustra tempus conterere.
Sympolijs bonas horas malè perdere.
Tempus alea terere.
Conterre tempus in aleam. Plin. vide to spend the day in vaine.

to passe the Time.

Tempus, diem deducere, transigere, traducere, trahere, extrahere.
Tempus terere, consumere, conterere.
Otium terere, agere.
Dies vitæ, ætatem decurrere, consumere.
Diem conficere sermone longo, Plaut.
Ducere horas, Virg.
Eximere diem dicendo, Cic.
Condere soles, apud Virg.
Consumere longos soles, apud Per.
Ducere, proterere tempus.
Nocles fabulis iucundissimis citra tædium transmittere.
Extendere, noctem colloquijs, sermonibus.
Iucundissimis sermonibus nox ducebatur, Plin.
Placidæ traducere otia vitæ.
Consumere, traducere ætium, vitam.
Ferias agere amœnissimas.
Ineptijs, nænijs bonas horas malè conterere.
Temoris tædium lectione fugare, pellere, leuare, releuare.
Fabellis tempus, diem fallere.
Suffurari tempus quis dicitur quod rebus necessarijs succidit.

the Time weareth or passeth away.

Fluxum tempus elabitur.
Ætas auolat, diffluet, effluet ætas.
Fallunt anni.
Labuntur anni tempora.
Tempus præterit, fugit.
Et dies, apud Plaut. præterit.
Eximitur dies me gaudente, Plin.
Tempus assiduo rapitur cursu.
Cedit dies, apud Cic.
Abeunt, euanescunt præcipiti lapsu intermoriuntur tempora.
Truditur dies die, apud Horat.
Cito pede labitur ætas.
Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis.
Fallit tempus, id est, citò præterit nunquam reuocabile.
Dies abit instar cuntis, currentis vel fluentis aquæ.
Humanæ labuntur tempora vitæ atque anni properant.
Labitur occulte, fallitque volubilis ætas.

at this time, in this world, or as the world goeth now.

Hoc æuo, nũ.

Impræ-

Impræsentiarum, Nunc.
Hac tempestate, ætate.
In præsens.
Hoc temporis curriculo.
Hoc sæculo, Hoc tempore.
Hac hominum ætate, Hodie.

at the very same Time.

Eadem tempestate.
Sub idem tempus.
Per idem tempus.

the Time wearieth away all things.

Diffluere, intercedentibus diebus vel mensibus res dicitur clanguescere, intermori.
Euanescere.
Venire in oblivionem res dicitur, cui tempus irrepserit oblivionem.
Tempore ipso vanescere apud Tacitum. Et prouerbium, Dies adimit ægritudinẽ, tempus enim omnia lenit & emollit: hinc doloris medicus tempus vulgo dicitur.
Non est dolor tantus quem temporis longinquitas non mitiget, tandemq; adimat, imo reuulsum pectore.
Multis præterea rebus medetur tempus, quas nulla vi possis emandare.
Et Euripides, χρόνος μαλάξει.
Tempus dolorem leniet.
Videmus opiniones vanas, fictasque diuturnitate extabuisse.

in the meane Time or season

Interim, Interea.
Interea temporis, loci.
Interdum, Obiter, In transitu.
Interim dum, μεταξύ.

in Times past, or of Late.

Diebus proximè exactis.
Longo ab æuo.
In diebus seu mensibus prioribus, ἔτη, Hoc longis intercedit annis
Diebus iamdudum, nupperrime, elapsis præteritis.

in old Time.

Maiorum nostrorum ætate, tẽpestate, temporibus quo sæculo maiores nostri vixerunt, annis præcedentibus, præteritis, præterlapsis.

out of Time.

Inoportunè, intempestiuè, importunè, insollitè, inopinatò, inopinanter, inopinatè.

as Time will serue.

Tempori cædere, necessitati parere, rationem temporis habere, consulere temporibus cõformare se ad temporis rationem, consilia & actiones tempore moderari, pro temporum statu & suscipere & deponere, ita se gerere, vt præcipere æmpus videatur, vt temporis ratio ferat ac postulet.
Quasi ducem in rebus agendis, & consiliarium habere tempus.

in Time to come.

Apud posteros, in posterum in posteritatem, æuo sequuti, Vide hereafter.

Timerous, vide Fearefull.

Tyranny, Cruelty.

Tyrannis. Iugum durissimum.
Seruitus plusquam miseria.
Phalaridis imperium.

to Exercise Tyranny.

Tyrannidem exercere.
Pharaonica sæuitia opprimere.
Subditos tyrannide fatigare, deprimere.
Omnium hominum sæuitiam improbitatemque supergredi.

Tyred. vide Weary.

To and fro, vide Hither and thither.

Teade-

Toadestooles, Mushrumps.

Asparagus, ἀσπάραγος.
Corruda, Fungus.
Boletus, βωλίτης.
Tubera & tuberes.

Together.

Simul, ἅμα, Vna Pariter.
Insimul, med. correp.
Coniunctè seu coniunctim.

Toies, Trifles, vide Fo-lishnesse.

Tokens, Markes, or Signes.

Signa, σήματα.
Indicia, Argumenta.
Monumenta, Intersignia.
Documenta, Specimina.
Notæ, Vestigia.
Symbola, σύμβολα

a Tole garherer, vide Custome.

a paire of Tongues, or Pincers.

Pruniceps, Forsex igniaria.
Furcilla coquinaria, πυρολάβιον.
Tenella, barbara dictio est, seu potius Gallica.

an ill Tongue, or a railing Tongue.

Lingua virulenta, bisulca.
Mordax, Maledicta.
Contumeliosa, Virg.
Aspidis morsus.
Venenum detractionis spirans, & apud Iuuen. Lingua mali pars pessima serui.

a childrens playing Toppe.

Trochus, Trochulus, Turbo.
Trocho lude, aleas fuge.
Turbinem voluere, Trochum agitare, circumuerti, ambire.

the Toppe or highest part.

Æditior locus, Fastigium.
Culmen, Cacumen.
Vertex, metaph.
Supercilium, Summitas.
Veruca, metaph.
Alititudo, Extremitas.
ὕψος, ἄκρα.
Apex, Iugum.
Præcipitium, Ardua terrarum.
Sublimitas, Celsitudo.
Specula, Iuga montis.

from the Toppe to the Toe, vide from the Beginning to the End.

a Torch.

Teda, Fax, Liminare.
πυρσός, Funale.
Facula, a fire-brand.
Lampedion, vide a lampe.

Torch-bearers.

¶ Daduci, δαδοῦχοι. Tediferi, facularij, Ceroferarij.

to Torment, vide to Punish a Touch-stone.

Lapis Heraclitus, penult. prod.
Lapis Lidius, Index, Latinè.
βάσανος. Cuius attritu fabri aurati vel argentum explorant, veruminè sit an adulterinum.

a Torrent, a swift running streame falling from the hilles.

Torrens, tis, m. g. Torrēs, entior, entissimus.

Torrentia flumina.
Rapidus montano fluminе torrens
sternit agros.
Sternit fata læta bouúmque labores
Ruunt de montibus amnes.

it Toucheth you very neere vide it is your Part. a Towne or City.

Oppidum, Oppidulum.
Ciuitas, πόλις.
Vrbs, qua Roma propriè dicta est
voce, ad alias ciuitates modo de-
torta est.
Castellum, κώμη.

to vndoe, or spoile a Towne vide to Destroy. Trace, vide Footsteps. a Trade or manner of life.

Vitæ institutum.
Viuendi ratio, modus, forma.
Formula, Mores.
Exercitium, Studium.
Ἐπιτήδευσις, Ἐπιτήδευμα.
Recta, optima morum compositio.
Vide supra occupation.

to Traffique, to exercise the Trade of Merchandize.

Negotiari, πραγματεύεσθαι.
Exercere, tractare cómercia mutua
negotiationem, ἐμπορεύεσθαι.
Inire commercia, Mercari,
Mercaturam, exercere, vel mercari.
Facere mercaturam, apud, Cic. & Pla.
pro exercere, ἐμπολεῖν.
Agere mercaturam, negotiationem,
ἀγορὰν ποιεῖν.
Merci nonnihil faciundis rem augere.
vide to vse.

Transitory, or not long during, of no long continuance

Momentaneum, ἐπιχείρημα.
Transitorium, Caducum.
Fluxum, fragile, Sal. Diuitiarum
& formæ gloria, fluxa & fragilis
habetur.
Temporarium, Temporaneum.
Instabile, Ruiturum.
Fugax, Labile.
Iamiam periturum.
Mobile, Interiturum,
Interiturum, Occasurum,
Intermoriturum.
In obliuionem venturum.
Paruo tempore duraturum.
Omnium enim rerum vicissitudo est,
& omnia orta occidunt.
Ætati, annis cedere.
Ætatem ferre non posse.
Diu seruari non posse, qualia sunt
vina nonnulla, quæ dicuntur fugi-
entia.
Et mala Persica, Plin, vocat fugacia
quod durabilia non sint decepta,
quæ facillime corrumpantur.

to Translate, vide to Change. Trappes, Ginnes, Snares, or wiles.

Laquei dolosi, Tendiculæ.
Insidiæ, Ἐπιβουλαί.
Pedicæ, Retia.
Fallaciæ, Offuciæ.
Tricæ, Irritamenta.
Cassis arcti, i. Technæ.
Clandestinæ insidiæ, Transenes,
Obsidiæ, apud Colum. Plaut.
Durateus equus, prouerb.
Δούρειος ἵππος.
Decioula æ. & Decipulum neut. gen.
Furta, apud Ouid.

to Trauell or Labour in vaine, to lose his Labour.

Perdere

Perdere operam & impensam.
Inanem operam sumere, suscipere.
Studio exercere inani.
Frustra laborare, conari.
Capere, pati, subire laborem inanem.
In cassum sudare.
Arenam numerare, metiri.
Arenæ semina mandare.
Arare littus.
Aërem verberare.
Operæ iacturam facere.
In pertusum ingerere dolium, apud Plaut.
Studium male collocatum iri dum video.
Ludere operam.
Austrum percellere.
Penelopes telum retexere.
πηνελοπης ἱστὸν ὑφαίνειν.
In qua scribere, apud Catul.
Delphinum cauda ligare.
ἀλφὶτα φεύγει τὸν ἔχοντ' ἀεί.
Scopas dissoluere.
Rem prorsus inutilem efficere.
Nebulas adverberare.
Piscari in aëre.
Aquam in mortario tundere.
Calvum vellere.
Lauare coruum, laterem.
Ignem dissecare.
Æthiopem dealbare, lauare.
Isthmum perfodere.
Reti ventos venari.
Aquam cribro haurire, & id genus permulta alia. to labour, & supra to labour in vaine.

to Trauell, or be in labour of childe.

Parturire, Parere, Dare, Edere partus.
Soluere molliter parzus, liberos suos
Producere, in lucem dare.
Educere fœtus, Reddere ventris onus
Ponere ventris onus.
Ferre partus. Reddere semina concepta, vteri pignus.

to Trauell before the time, or to bring forth young before it be perfect, in beasts we say to cast their young.

Immaturum fœtum edere,
Abortire. Abortum parere.
Abortare pro eodem, apud Iul. Fir.
Arborior, eris, vel iris.
Abortiuum, abortum facere, ἐκπιφώσκειν.
¶ Abigere partum medicamentis.
ἐκτίλλειν, ejicere infantem in vtero enecatum.
Coactè conceptum à se subire, Suet.
¶ Fœtum corrumpere.
Et apud Phocylidem φθείρει βρέφος, ἰητρὸν ἐνδὺς χερός.
In vtero fœtum corrumpere.
¶ Vitia contrahere abortiua, apud Solin.

an expert or great Trauelier.

Qui plura loca calcauit, quam vllus nullo perpetuarius, apud Sen.
Multum terris iactatus & alto, apud Virg.
Qui orbẽ peragrauit omnia emensus.
Quiq; mali multum, multumq; laborum fluctibus & bellis iulerit, Virg.
Rebus euariantibus jactatus & agitatus.

a Treasure.

Gaza, Persica dictio.
Thesaurus, θησαυρός. Græcè, quod repositus sit εἰς ἄφετον, i. in craftinum.
Diutiæ recondita, repositæ.
Fiscus, Ærarium sanctius.
Peculium authore Celso pro ea patrimonij parte ponitur, quam quis in numerato & ad casus repentinos repositum habet, vt refert Asciatus.
Gazophylacium, vel Entheca gazæ, id est, thesauri repositorium, Thesaurarium August. vocat

the Lord Treasurer.

Ærarijs præfectus, Ærarius.
Arcarius, qua dictione Hieron. vtitur in lib. Ester.
Quæstor. ταμίας.
Præpositus pecuniæ publicæ.
Ærarij curam habens.
Tribunus æra ius, Budæo dicitur.
Receptor generalis.
Coactores vocantur præterea, Quæstores seu collectarij.
Διοικητής.
Coactionem argentariam factitare, apud Suet. pro exercere Quæstoris officium.

a Trencher.

Quadra, a broad trencher.
Quadrula
Mensa, & mensula diminitiuum, apud Virg. in 7.
Orbis seu orbiculus mensarius, a round trencher.
Discus, idem.

a Trembling, vide Quaking.

a Trespasse, vide Offence.

Tribute, vide subsidie and custome.

to Try, vide to Attempt.

Trifles, vide Foolishnesse. Babies.

to Trimme, vide to Beautifie.

Trimly, Finely, Cunningly wrokmanly.

Adfabrè, Fabrè timè.
Artificiosè. Elegantèr.
Quàm optimè.
Scitè. Scitissimè.

a Triuer.

Tripes, τρίπους, Cytrapus.

to Triumph, to Bragge.

Agere triumphos. Triumphare.
Ouationem agere.
Dicere pæan, Dicere Io Pæan.
Cantare triumphum, Pæana.
¶ Et præposterè gloriantes dicuntur. Proverbio, Ante victoriam, encomion.
Ante congressum encomion vel epinicia sibiipsis canere, & ante lentem augere ollam.

Trouble, vide Beautnesse, and free from trouble. Trouble of minde, vide Madnesse.

to Trouble himselfe, to put himselfe in great trouble.

Negotium sibi exhibere, facessere. πολυπραγμονεῖν.
Multis se negotijs implicare.
Circa multa agere.
Capere molestiam.
Rebus nihil ad se pertinentibus implicari.
Omni se prægrauare molestia.
Molestijs se involuere negotijs.
Sibi ipsi litium ac negotiorum materiam accersere, parare.
Sibi malum conciliare.
In cœlum expuere.
Facere quod in proprium recidat caput.
Adversus stimulum calcitrare.

Troublous, vide Grieuous and, a pæce of Trouble.

Throughly, vide Wholly.

a Truce.

Induciæ. Pax sequestra.
Vacatio militiæ.
A bello, vel belli feriæ, ἀνοχὴ πολέμου. ἀπραγία
Pactitia pugni cessatio.

to make Truce with enemies.

Inducias pacisci, agere, facere, pangere, dicere, inducias bello dare.
Condicere inducias, id est, statuere, apud Iustin.
Æquis conditionibus inducias inire, Plin.
Ab armis fœdere intercedente quiescere.
Pernoctis inducijs.
Tempus induciarum cum Gallis exierat, Cæs. Vide league.

True, one that saith the Truth.

Verax. Veriloquus.
Homo minimè varius.
Veridicus Oracula loquens.
Verus pro veridico, apud Terent.

like to be True, or according to the Truth.

Verisimile, & e converso.
Verum ambage remota dedit.
Simile vero. ἐοικὸς.
Non veri dissimile Reuera.
Verò verius apparet.
Vero consonum.
Non abhorrens à veritate.
Veritati conjunctum.
Haud absurdum, ineptum, absonum.
A vero. Simillimum vero.
Durant vestigia non languidæ fidei. Sol.
Fama nec à veri dissidet illa fide.
Veri speciem habens.
Idoneum, appositum, aptum ad persuadendum, πιθανὸν.

Truely, indeed.

Sanè. Certo certius.
Certè. Certissime.
Habet omnes in se numeros veritatis.
Certum vel certò scire.
Plane. Atqui.
Vere, ἀληθῶς. Verum.
Profecto. Vero verius.
Nil certius, apud Comicos.
Quouis oraculo Delphico certius.
Nimirum. Haud dubio.
Pro certo creditur.
Quinimo. Reuera.
Imo. Amen. Prorsum. Vere.
Porro, Videlicet, Reipsa.
Et jam. Etiamnum.
Rectè, sanè, ita vero.
Sane vero, per ironiam.
Utique. χάριεν.
Dubio procul. Næ, ἦ.
¶ Confirmantis & obtestantis formulæ, apud Comic. præcipuæ.
Ita me dij bene ament, juncta; apud Terent.
Peream, Dispeream.
Ita Deum mihi propitium habeam.
Moriar, Emoriar, Male mihi fit.
Ita viuam, apud Cic

a Trumpet.

Tuba. σάλπιγξ. Salpinx.
Cornu recurnum, Classicum.
Bucca, vt scribit D. Hier. apud Hebræos tuba dicitur, à quo Buccina diminitiuum, & buccinum in neutro genere, apud Plin. κέρατινον.
Concha pro buccina vel tuba, apud Virg. Iuuh & Horatium.
Æs pro tuba, ex ære, apud Virg.
Signum, Signa canant apud Mart.

to sound the Trumpet.

Clangere. κλάγγειν.
σαλπίζειν Signum dare.
Dicitur signum buccinæ, Cic.
Buccinare. Aere cieri vrbs. Virg.
Clangore buccinæ militum animos confirmare.

to Trust.

Fidere. Confidere. Niti Theſea fide.
Credere. Fidem habere.
Spemque fidemq; locare.
Fretus ſum, pro Fidem habeo.

Trust no body.

Nemini fides habenda eſt, nuſquam tuta fides, humanis mala eſt fiducia rebus, ſapientiæ & conſilij eſt, nemini res noſtras credere, committere, nemini plane confidere.
Nullius in fide omnia ſtatuere, ponere, collocare.
Quis eſt quem tibi fidum præſtare poſſis, cujus incerta, dubia, infirma, fluxa fides non ſit?

Trusty, vide Faithfull.
I Trust, vide I hope.
to speake the Truth.

Veritatem exprimere, edicere, libera voce depromere, denunciare, citra adulationem prodere, ἀληθεύειν.
Veritatem proloqui.
Verum dicere, alloqui, nec celare.
Auriculas teneras mendaci reddere vero, apud Perſium.
Ad normam veritatis loqui, Bud.
Verum proferre.
Tanquam è plauſtro loqui.
ὡς ἀληθῶς λαλεῖν.
Dicere id quod res eſt.
Dicere rem ipſam, vt res eſt.
Veritati rerum geſtarum teſtimonium perhibere.
Veritatis rubare tanquam vaporem & nubeculam deprimere.
Folium recitare Sybillæ, apud Iuuen, id eſt, rem indubitatam, certam.
Oracula loqui.
ἔπεα ἀρίστη κάλυπτε δὲ μιν ὀμίχλη apud Homer.
Vt ve um dicam impera mens ipſa,

to defend the Truth.

Agere pro veritate.
Veritati ſubſcribere, ſuffragari.
Veritatem propugnare.
Totis viribus verum tueri.
Veritati patrocinium totis viribus præſtare.
Iugulum ſupponere, pro veritate tuenda, vero tutando, fidei honore.
In fidem veri memorias accerſere exantiquitate ſcriptorum.
Opperere mortem, pro veritate.

to couer, to cloake the Truth.

Verborum coloribus veritatem obfuſcare.
Oratoris fucis veritatem obduuere.

a Tumbr, vide Grane.
to Tumble, to wallow, to turne.

Voluere. Volutare.
Pervoluere. Rotare.
Revoluere. Euoluere.
Advoluere. Devoluere.
Supervoluere. Involuere.
Advoluunt ingentes montibus ornos.
Volvere rotam.
Saxa voluebant, inferebant.

a Tumbler, vide Dauncer.
a Tume, a great veſſell.

Dolium. βυτὸς Vas vinaria.
Cuppa, alij per ſimplex p. ſcribitur.
Bacchar ſeu Baccharium.
Cadus. κάδος. Tina. Vietor.
Vaſcularius, a couper.

by Turne by courſe one after another, or one to an other.

Mutuo. Inter ſe. Alternatim.

Alius

Alius alium, Alterné.
Vltro citroque & vltro citro.
Secum, πρὸς ἑαυτὸν.
Vicissitudine, Vicissim.
Inter nos agamus communiter,
Alternis vicibus.
Ad inuicem, pro quo eruditiores ponuntur.
Ad alterutrum, Græcè πρὸς ἀλλήλους
Inuicem quin. Ad hæc tertio pugnare inuicem ostendit.

to take the Turn of another vide to Supply the steed of another.

a good Turne, vide Good.

to do one a good Turne, vide Pleasure and Benefit.

one good Turne requireth another.

Manus manum fricare prouerbialiter dicitur.
Manus manum lauare.
Gratia gratiam parare.
Mutuum muli scabere.
Fricantem refricare, & id genus alia permulta.

Twelue.

Duodecim, Ter, quater, Bis, sex. addiderat annos, ad duo lustra, duos

Twilight, vide Euening. in the twinkling of an eie vide Moment.

V

a Vacabond, a Runnagate, a Wanderer, a Rogue.

Erro, onis, Errans.
πλανήτης, ἀκρίτος.
Aberrans, Errabundus.
Vagans, Vagus,
Vagabundus, Multiuagus.
Palans, Circulator.
Panagæa Diana prouerb.
Instabilis, nulla certa sede consistens.
Pedem stabilem & domicilium certum non habens.
Toto vagari orbe.
Per medias vrbes agitur, saltusque pergat Erro.

Vaine or transitorie.

Vanus, Fragilis.
Verna incertior aura.
Fluxus, Caducus.
Perfusa gloria fuco.
Vmbratilis, Momentaneus.

in Vaine.

In vanum, In cassum.
Frustra, Nequicquam.
Inaniter, Nequaquam.

Vaine hope.

Spe frustrata, Vana, inanis, falsa minime secunda, omnino aduersa, auersa.

Valiant, vide courageous. to vanquish.

Cæsar Pompeium vicit, pugna fregit prælio superauit, acie vicit, superauit fugauitque.
Copias eius profligauit, in fugam coniecit, conuertit.
Victoria est potitus, victoriam tulit. obtinuit consequutus est, adeptus est.

to vanquish with reasons. vide to Ouercome.

Vantage, vide Gaine.

to Varie or differ in words.

Pugnantia dicere, Non constare sibi. διαφέρειν ἑαυτῷ.
Non consentanea dicere.
Secum discrepare.

Variable, vide Inconstant.

Variance, vide Discord.

a Vault or an arch Roofe.

Cameratum, Concameratum.
Caminatum, Testudinatum.
Arcuatum, Fornicatum.
Fornicibus recuruum.
Testudineum, Arcuatum opus.
¶ Camera, Testudo, Fornix
Testium incuruatum, deuexum.

Vehemently, vide Much.

to open a Veine, vide to Let blood.

Venome, vide Poison.

Very much, vide Much.

Vermilion, vide Red colour.

a Verse or Meeter.

Carmen, Versus.
Oratio numerosa quod numeris conflet, metro ligata, carminis legibus adstricta.
Metrum, μέτρον.
Numerus, Modus.
Modulus, Carmina, Musa.
Sermo in carminis leges ligatus numeris adstrictus.
Carmen siccum, exile, exangue, exuecum, nullum omnino Apollinis vestigium habens.
¶ Contra, Elegans venustum, versum quod artificioso & compositio pede feretur, politum, lepidum, grandiloquum, suauiloquum, exculti Maronem.

to make Verses or Meeter.

Pede ligato scribere.
Pangere, conficere, conscribere carmen.
Facere, Dictare.
Carmen scribere, condere, ludere, docere.
Versus fundere, canere, resonare.

Vertue.

Virtuti omnia sunt subiecta, omnia sunt sub potestate ac ditione virtutis, rerum omnium regina virtus est, dominatur, vna regnat, summum ius habet, omnia regit, virtuti, cuncta parent, cadunt, subiecta sunt humana omnia.
Virtus valet ad omnia: imperium habet in omnes res, omnia tenet, possidet iure, ac potestate sua, complectitur, quid est, quod assequi virtus non possit?
Virtus floret, valet, pollet, excellit, antecellit, præstat.

to Vexe to Molest, to Persecute.

Infectari, Infestare.
Affligere, Afflictare,
Cruciare, Molestare.
Macerare, Mactare.
Enecare, metaph. Defatigare.
Vrere, apud Terent.
Vexare, κακοπαθεῖν.
Lacessere, ἐλαύνειν.
Insequi, Quatere, Insultare,
Turbare, Fatigare.
Molestum esse, ἐνοχλεῖν.
Exagitare, Premere.
Persequi. ἐπιδιώκειν.
Vrgere, πιέζειν.
Petulanter incessare.
Premere persecutionibus.
Cogit me illud, that vexeth me, vide to greene or to punish.

a Vicar, vide a Curate. Victorie.

Victoria, νίκη. Palma.
Trophæum, τρόπαιον.
Triumphus, Superiour manus.

to haue or obtaine the Victorie, vide to Ouercome, and Vanquish. to View, to Consider diligently.

Contemplari, ad oculos & ad animum refertur.
Interius ac propius contemplari.
Altius perspicere, vel penitulatè.
Penitissimè spectare.
Propius intueri.
Ob cordis oculos ponere.
Animo intueri.
Penitus introspicere.
Silentium aperire, Proverb.
Omnes animi sensus velut quodam specillo pertentare.
Iudicij acrimonia.
Tanquam ad manum inspicere, introspicere, perspicere, attendere, rationem habere, considerare, expendere.
Æstimare à digitis primoribus, veluti leonem ab unguibus.
Totum perlustrare, excutere.
Attentissimè inspicere.
Ad hominum formam & figuram animum ferre, Cic.
Attentius, accuratiusq; considerare.
Penitus explorare.
Cominus oculis quamlibet curiosis collustrare.
A fronte atque à tergo.
ἄμα πρόσθεν καὶ ὄπιθεν.
Fixis oculis intueri.
Atonis ὁρᾶν.
Habitare in vultu apud Cic. i. oculos nunquam dimouere vel deficere, alicuius vultum contemplando

a Village.

Vicus, κώμη.
Pagus, Castellum.
Aliud significat villa nempe domum extra vrbem, pro prædio tamen subinde ponitur.
Municipium, a freedome, a free city or towne.
Maior vicus est, qui vel vicus vel oppidum videri possit.
κωμοπόλις.

a Vine or Vineyard.

Vinea, Vinetum, Vitis.
Bacchi nemus, Aruafælicia.
Nouelletum, Malleolus, a young vineyard.
Bacchi Pampineis oneratæ vitibus vuæ.

to Violate, or to Deflowre a Virgin or maiden.

Vitiare. Violare.
Corrumpere, διαφθεῖραι.
ἐξαφθεῖραι. διαπορθμεῦσαι.
Stupro contaminare.
Deuirginare, apud D. Hieron.
Pudicitiam imminuere, virgini, apud Plaut.
Comprimere corrumpere virginem.
Imminuere virginitatem.
Vitium, stuprum offerre virgini, apud Cic.
Vitium addere pudicitiæ, Plaut.
Delibare virginitatem.
Soluere zonam virgineam, apud Catull.
Deflorare apud Classicos non legi, sed perflorare, to take away the flower.
Conficere virginem, apud Terent. pro fallere dictis.
Depudicare, Vide maide.
¶ Compressio, Coitus.
Concubitus, Plaut.
Dulces amantium compressiunculæ.
The act or deed of lecherie.

violet

Violet colour, vide Purple. visions, vide Dreames. to visite, to come to See.

Visere, Inuisere.
Casulas non dedignari.
Lares reuisere, subingredi.
Deflectere, subuertere ad aliquem.
Subire tectum vel domum.
Succedere tectis.

a visour, vide Masking. an vmpire, vide Arbitrour.

Unable to studie.

Infirmior, imbecillior est, infirmiore, tenui ore, imbecilliore valetudine & corpore est, infirmioribus viribus est, imbecillioris, infirmioris, tenuioris valetudinis est, quam vt studiorum laborem, graue studiorum onus ferre, perferre, sustinere possit.
Minus habet virium, roboris, quam vt studiorum labori par esse possit, quam vt ferendo studiorum laboris possit esse.
Valetudine vtitur imbecilla, infirma, sic vt labor studiorum eum facile possit opprimere.
Eam illi valetudinem, eas natura vires negauit, quas laboriosa studiorum tractatio, assidua literarum exercitatio, grauissima literarum studia postulant, requirunt, desiderant, exigunt.
Corporis, valetudinis, virium infirmitas, imbecillitas tenuitas facit, vt incumbere, quantum res possit in studia non queat.

Unadusted, Rash.

Inconsideratus, Inops, expers consilij, rationis.
Improuidus. Præceps, Inconsultus.
Temerarius, Imprudens, Lenis.

Unaduisedly, Unwisely, Rashly.

Præcipitanter, Inconsideratè.
Properè, Temerè.
Properanter, Inconsulto.
Ex improuiso, De improuiso.
Improuiso, Repentino.
Repentè, Derepentè.
Impræmeditato, Extemporato.
Subito, Subitariè.
Imprudenter, Citra causam.
Sine ratione, Sine causa.
Tumultuariè, Citra delectum.
Tumultuanter, αὐτοσχεδίως.
Neglectum & plusquam ex tempore.
In rugas contracta fronte.
Imparatè, Illotis manibus.
ἀνίπτοις χερσίν.

to do a thing Unaduisedly

Consilium in re præsenti capere.
Impræmeditate aliquid tractare.
In arenam consilium capere, instar gladiatoris, vt habet prouerb.
Et apud Senecam, Consilium sub manu dicitur nasci.
Illotis pedibus quippiam aggredi.
Anabatarum more facere, i. clausis oculis, vt refert Alciatus, & non Andabatarum.
Facere ruditer, crasso modo.
Ex tempore, impræmeditato tumultuanter, raptim agere.
Deliberare, cum præsenti.
Agere præcipitem.
αὐτοσχεδιάζειν, Mittere, Dilabi præcipitem, corpus è saxo.
Ferri volui in præceps.

to Unbinde, to Loose.

In mare, in æquor se perrumpere effundere.
Præceps sese saltu in flumen dedit.
Præcipitare se in vndas, aquas.
Soluere, Expedire.
ἐκλύειν, Enodare, Exoluere,
Leuare

Leuare catenas, vincula. Virg.
Ligamenta, vincula dissoluere.

I am Uncertaine, or in doubt.

Non satis mihi liquet.
Haud certus sum.
Habeo dubium, ambiguum, anceps, incertum, ignotum, incognitum, suspensum.
Equidem ignoro.
Minus comperetum habeo.
Parum mihi liquet.
Non equidem scio.
Cogitatu nequeo colligere vllo, I cannot know it in any wise.
Parum constat, Clam me est.
Mihi dubium est.
Fugit, prætèrit, latet me.
Ne cogitatio quidem vlla hac de re in pectus meum ascendit, subijt animum, I know nothing of it.

Uncertaine what to doe.

Ancipiti cura distrahor, jactor, versor, animi pendeo, incertus animo sum, pendet animus, inclinat huc, illuc fluctuat, jactatur, incertus est quid consilij capiat, vtram me dem in partem ignoro.
Explicare consilium, expedire me ex hac deliberatione, exitum meæ cogitationis invenire non possum, distrahunt me diuersa consilia.
In vtramque partem ita multa succurrunt, vt difficilis admodum sit, minimè expedita, minimè explicata, minimè explorata, minime certa, perobscura, haud facilis, aperta deliberatio.

Unchast, vide Lecherous. vncleane, vide Filthy. it is vncomely, vide Becommeth.

to Uncouer the head.

Aperire caput. Detegere.
Nudare verticem.
Pileum ponere, deponere, detrahere.

vncunningly, vnhandsomly.

Inartificiosè. ἀτεχνῶς.
Infabre. Incomposite.
Inornate. Fœde. Bungerly done.

Undefiled, vide Chaste. vnder the firmament, heauen or skie, abroad in the open aire.

Sub aperto cœlo.
Sub Ioue, apud Horatium.
Sub dio, caue sub dino dixeris, dio enim Græci Iouem vocant, & Iupiter Latinis pro aëre ponitur.
ὑπαίθριον. Unica dictio, & aduerbium Græcis.
In aperto mundo. Axe sub æthereo.
¶ Agere sub dio, apud Horatium, ἀπαυθριάζειν.
Dormire sub dio, ἀθυροκοιτεῖν.

to Underset, vide to Prop vp. to vnderstand, to perceiue.

Intelligere. Videre.
Discere, apud Cæs. Capere.
Sentire. Mente capere.
Colligere. Cognitum habere.
Tenere sensum alicuius rei conditum.
Impulit aures maternas luctus.
Persipere. Ad aures peruenire.
Animaduersione & intelligentia dicentem vel legentem assequi.
Audire. Inaudire. Subaudire.
Excipere, Virg. Assequi ratione.
Consequi ingenio, mente, ratione, cogitatione.
Nosse, sentire, conijcere, conjectura consequi.

Intellectu

Intellectu percipere, assequi.
Comprehendere, apud Cic.
Animo complecti, percipere.
Intelligentiam habere.
Intelligentia & ratione comprehendere.
Rei alicujus sententiam & rationem tenere.
Accipere. Percipere.
Callere. Tenere.
Habere. Sapere.
Cognoscere.

you vnderstand mymeaning

Mea consilia planè tibi nota sunt, tenes consilia mea, animum meam, meos sensus.
Non te latent mea consilia, cognitum habes, ac perspectum animum meum.
Qui sit meus sensus probè nosti, præclarè intelligis.

not to Understand.

Non assequi. Non capere.
Ænigmata obscurè dicta, inditas mei captas non potest assequi.
Nescia mens hominum fati sortisque futuræ.
Ventura inscius aui.

to Understand ouerthwartly or backwardly.

Præposterè accipere.
Aliter accipere atque quis dixerit.
Παραλαμβάνειν.

to Undertake weighty matters, or to Take on him a great office or charge.

Suscipere curam.
Arripere negotij curam.
Rei curandæ onus in se recipere.
Capere provinciam.
Obire res arduas, tollere onus.
Subire officium, provinciam, munus.
Negotium suscipere, capessere, inire, adire, aggredi.
Subire vel obire partes.
Capessere, sumere, suscipere provinciam.
Tollere in humeros negotij curam.
Perferendi onus in se libenter recipere.
Non gravatim ad se recipere farcinã.
Onus suscipere, subire.

to Undoe, vide to Abolish and spoile. vtterly Undone.

Naufragium feci rei familiaris, perijt mea res domestica, actum est de meis fortunis.
Profusis euersæ sunt opes meæ, perdidi omnia.
Euertit me bonis omnibus fortuna, mearum opum nihil mihi reliquum fecit.
Afflictæ sunt, profligatæ, ac perditæ, extinctæ, euersæ meæ res ac fortunæ omnes.

Unfruitfull, vide Barren. Ungracious, vide naughty, vnhonest, vncomely.

Indecens. A decoro alienum.
Haud quaquam decorum.
Indecorum, Inhonestum.
παράσημον.
Pugnans cum honesto.

the Unhappiest man of the world.

Nemo me infœlicior, infortunatior est.
Meas miserias nulla æquat infœlicitas, conditio mea est miserrima, in summa versor infœlicitate.
Omnibus vexor, perturbor, exagitor infortunijs, miserijs, calamitatibus.

Omnes

Omnes me premunt miseriæ.
Infesta, infensa, adversa, iniqua mihi sunt omnia.
Nulla est tam misera fortuna quàm mea.
Meum est singulare fatum, singulari vtor fato, singulare fato natus sum
Infausto nimium adversoque sydere sum natus.
Semper perpetuis miserijs vexor, angor, crucior, torqueor, affligor.
Non adversa tantum, sed everſa penitus est mea fortuna.
Quis est omnium mortalium iniquiore conditione, deteriore loco, quam ego sum?

an Vniuersitie, a famous Schoole.

Academia. Gymnasium.
Conciliabulum, concessus Philosophorum, τῶν φιλοσόφων συνέδριον.
Ingeniosissimorum hominum conuentus.
Frequens doctissimorum & clarissimorum virorum concessus, non titulis modò maximis, verum etiam maxima eruditione insignium.
Academia, quæ cum summis academijs literarijs contendere ausit.
Gymnasium literarium.
Arena palladia.
Mater seu fons artium liberalium, studiorum, Bononia.
Academia Patauina totius Italiæ nobilissima.
Gymnasium Doleianum celeberrimum in Burgundionibus.
Palestra litetaria.
Studium Patauinum, Perusinum.
Lyceum, med. prod. λύκειον.
Academia à Platone nomen habet, Lyceum verò ab Arist.
Athenis & à Cic. in Tusc.
Asylum artium omnium bonarum.
Aditum Musarum.
Mineruæ locus sacer.

¶ Collegium, Bursa, Pædagogium, barbara à doctis censentur vocabula, tametsi in vulgi vsum traducta à magistreulis.
Vniuersitas, secundum Iurisconsultorum definitionem, est, aliqua communitas vel ciuitatis vel aliarum quarumcunque rerum.
Potest tamen dici Vniuersitas studiorum quod vniuersæ omnes artes ibi doceantur, sed non est vsitatum

Vniust, vide False. Vniustly.

Præter jus, Contra quam æquum est.
Inique, Iniuria. παρανόμως.
Non legitimè, Sine iure.
Absque iusta causa.
Contra honestatem omnem.
Summa cum perfidia.
Præter ius fasque.
Præter æquum & bonum, apud Ter. against all right and reason.

to doe Vniustly.

A semita iustitiæ deuiare, Hiero.
Transire, transilire fines iustitiæ.
Describere jus pretio, non æquitate.
Juris perfringere amussim.
Jus torquere, pervertere.
Corrumpere, depravare judicium.
Emere, constu rare, contaminare judicium, κατασχεῖν.
Iustitiæ verbum tollere iter.
Pauperis causam repellere.
Pauperis preces clausa spernere aure.
Egenum iustitiæ titulo vexare.
¶ Iniuriam alicui imponere
Lædere, onerare iniuria.
Iniuria lacerare, afficere, verberare, affligere, to do wrong.
Videmus proh dolor etiamnum auaritiam corrumpere æquitatem & plærosque argentinam pati.

Vnkind, Vnthankfull.

Pro

Pro benefactis maleficium reponere.
Ingratum esse.
Pro summo beneficio summum remeriri maleficium.
Ingratitudinis crimen subire, apud Cic. Vide Unthankfull.

it is not Unknowne vnto you, you know welle enough.

Compertum tibi est.
Nosti. οἶδας.
Non est obscurum tibi.
Haud te latet, fugit, præterit.
Probe nosti. Non ignoras.
Compertum, exploratum habes.
Haud nescius es, haud ignarus.
Liquido tibi constat.

Unlearned, ignorant, without knowledge.

Ineptus. ἀδαήμων.
Indoctus. Inscius, Ignarus.
Expers scientiæ. Sciolus.
Ne ista quidem elementa callens.
Ne Æsopum quidem triuit.
Rudis bonarum literarum.
μᾶτι τὸν μήτε γράμματα.
Neque natare, neque literas nouit.
Alienus à musis. Illiteratus.
ἀλφαβήτου, ἄμουσος.
Idiota. Nescius.
Amusus. Sus Bœotica.
Indoctior libethrijs.
Asinus Cumanus. Ineruditus.
ὄνος παρὰ κιθάρᾳ.
Per ætatem rerum imperitus, ἀπ Vnmatterer.
Aberuditione, morumque probitate alienissimus.
Omnium disciplinarum rudis.
Imperitus, non dicitur tantum pro eo qui sit illiteratus, sed latius patet vox, vt sit contraria Græcæ dictioni πολύτροπος, vnde Christophorus Hagendorphinus, indoctè scripsit. Monacho imperitior, i. à summo vertice ad imos vsque pedes, totus ex ignorantia literarum consutus.

Vnlike or Diuerse.

Dissimilis. Discors.
Dispar. Dissentaneus.
Varius. Discrepans.
Contrarius, Repugnans.
Differens. Distinctus.
Discretus. Dissonus.
Absonus, Alienus, Alius.

farre Vnlike, farre from the matter, nothing to the Purpose, neither rime nor reason.

Absurdum. Dispar. Dissimile.
Discors, Varium, Alienum.
Differens. Discrepans. Dissonum.
ἀλλοφανὲς. Nihil ad rem faciens.
Absonum. Diuersum.
Dissentaneum. Non conueniens.
Dissentiens. Distans plurimum.
Quid ad rhombum?
Vide proverb. Absurda. Aliena.
Vide differeth much.

to Vnlocke, vide to Open. to vnlode, to vnburthen.

Exonerare. Onus deponere, exuere, abijcere.
Onus omne meum rescissum est.

vnlucky, vnfortunate.

Infortunatus. Infœlix.
Parum fœlix, Sinister.
Quarta Luna natus.
ὁ τετράδι γεγονώς.
Sinistro genio natus.
Parum auspicatus. Inauspicatus.
Fortunæ improbitatem multiplicister expertus. Fortunis euersus.
Fatis & dijs iratis (vt aiunt) omnia agens. Qui plura aduersa pertulit quàm secunda.

Mustelam

Mustelã domini habens, vel alens, prouerbialis sententia. Et perio. cũ fortunatior Scrobolis Carcini.
Varijs exercitatus fortunæ incõmoditatibus. Nothing prospereth or thriueth vnder his hand.
Cui cuncta cedunt infœliciter, & intemperijs agitur, prouerbio in patruos minxisse cineres dicitur. Vide vnhappy.

to be vnlucky, vnfortunate.

Aduersi eventus fortunam tolerare.
Fortunæ aduersæ ictibus circumuenitri.
Metsari fortunæ fluctibus.
Fortunæ tragulis feriri, Bud.
Ludibrio esse fortunæ ibidem,
Infortunia pati, Patis exerceri.
Infesta fortunæ tædia crebraq; perferre.
Calamitatem accipere.
Minus prospere viuere,
Infestis telis aduersorum casuũ fortuna aliquem labefactare, & acuto crebroque mucrone iniquitatis fauciare dicitur. Budæ. quapropter dubiæ & nouercanti fortunæ non diu fidendum.

Unlucky.

Infœliciter, inauspicato, Cic,
Sinistris augurijs, vel auspicijs, malis auibus.
¶ Inauspicatum, Malum omen.
Occursu infaustum, an vnluckey chance or that bringeth ill luck

Unmodest.

Immodestus, inconsultus, temerarius, imprudens, inconsideratus, immoderatus, immodicus.
Expers modestiæ, iudicij, prudentiæ & rationis. Vide Shamelesse.

Unmoueable goods, an Heritage.

Bona soli, Bona fundi.
Immobilia bona.
βοσκήματα, Possessiones.
Prædia, κλήματα.
Hæredium & Hæredíolum.

Unnoble, not noble, of a base or poore stocke.

Ignobilis, Obscurus.
Ignotus, Plebeius.
Homo plebei ordinis, quintæ classis.
Minimè classicus.
ἀνώνυμος, ἀγνώς.
Obscuris ortus vel natus parentibus seu natalibus, ἄσημος
Infimorum hominum seu plebeiorum stirpe oriundus.
Infimo genere, obscuro natus.
Cuius fama in obscuro est.
In obscuro vitam agens.
Imaginibus carens.
Sub obscura natus in familia.
Obscuro loco & parentibus agrarijs natus, Parabolanus.
Horatius Damam pro ignobili & obscuro posuit. vt ne tegat spurco Damæ latus.
Homo à se ortus, apud Cic.
A nobilitate alienus.
ἀκλυτος, παρακλυτος.
Homo notus, apud Sal.
Et prouerbio, Generosus ex crumena dicitur, qui propter opulentiam generosus vult haberi, alias humilis & obscurus.

Unpossible.

Impossibile est, pro quo fieri non potest, docti dicunt.
ὑπὲρ φύσιν, Supra naturæ vires.
Nullo pacto fieri potest, & prouerbiali schemate.
Prius testudo leporem præuerterit.
Mare vitem tulerit.
Locusta bouem peperit.
Quem lupus duxerit vxorem.
Citius elephantem sub ala celes, & id genus permulta alia.

Unprofitable, vnthrifty.

Qui nullieſt vſui, Inutilis,
Otioſus, ἄεργος.

Unreaſonable.

Præter rationem.
Irrationabiliter, Inhumaniter.
Temerè, ἀλόγως.

Unruly, vide Stiffe necked, Untamed, Wilde.

Effrenus & effrenis, ἀχάλινος.
Infrenus, Effrenatus, Indomitus.

Until, vnto.

Donec, Donicum, apud poetas & Comicos, Quoad.
Dum, apud Virgilium & Terent. pro Donec, Vſque dum, ἕως.
Tantiſper, Quouſque.
Quoadúſque, ἕως
Vſque dum, Dum, Tamdiu.
ἕως ὅ, Aduſque pro, Vſque ad.

vntil now, euen vntil this time, hitherto,

In præſentem diem.
In hodiernum diem.
Hactenus, Huc vſque.
Adhuc pro hactenus, Terent.
Ceſſatum eſt vſque adhuc.
In præſentiarum.
In hunc, in hanc diem.
Ad hoc vſque tempus.
Ad hanc poteſtatem.
In hanc vſque horam.
In præſens vſque tempus, hodieque

Unthought, vnlooked for, Sodenly, vnawares.

Inopinatè, & tò, Improuiſè, & ſò
Subito, Ex tempore.
Ex improuiſo, In auſpicato.
Præcipitanter, ἐξαίφνης, ἐξαπίνης.
Præter, ſpem, opinionem, atque in incredibile hoc mihi obtigit πρὸ ἐλπίδος, Repente ex inopinato
Ex inſperato, Inſperatò,
Vide vnaduiſedly.

Untractable, vide Stiffe-necked.

Unwillingly againſt ones will.

Inuitus, Coactus.
Præter voluntatem, ingenium.
Ingratis & ingratus, vtrumque apud Terent. pro inuitus vel coactus.
ἀκούσιος, ἄκων.
Grauatè & grauatim, aduerb.

Unwiſely, vide vnaduiſedly vnwiſe, vide fœliſh, vnworthy of praiſe.

Laude indignus es.
Indignum te laudè præbuiſti, præſtitiſti, oſtendiſti, probaſti.
Non ita te geſſiſti, non ea quæ vitæ ratio fuit, non eiuſmodi ſunt tua merita, non te talè videmus, cognouimus, ſenſimus, experti ſumus, non is nobis cognitus es, vt afficiendus, orandus, decorandus, honeſtandus, efferendus, extollendus laude ſis.
Vt laus in te conueniat, tibi debeatur.
Vt laudis præmium, quaſi tibi debitum poſſis exigere.
Vt laus quaſi tuis meritis debita merces, perſoluenda tibi eſſe tribuenda, deferenda videatur.

Voide, emptie, without, deſtitute or lacking.

Vacuus, Inanis, Expers.
Immunis, Orbis, Viduus.
Viduatus, Vacuatus,

to vomit, to Spew, to Caſt vp.

Vomere

Vomere, Vomitare, Degere.
Electare dapes, ora vacuare cibis.
Nauseare, Nauseam facere, Reuomere.

a vomiting or spewing.

Vomitus vomito. Stomachi dissolutio reiectio vel reiectus.

to vowe, or to make a vowe.

Vouere, εὔχεσθαι ὁμολογεῖν.
Votum vouere, reddere.
Cauere vota, Virg.
Voto se obstringere, obligare.
Votum facere.
Suscipere votum Deo.
Concipere, Suscipere, Capessere.
Fe re, multiplicare.
Soluere, implere voti debita.
Votis optare, petere, exposcere, operari.
Dicere sacramento, & Dare sacramentum.
Dicare pra, vota deo.
Vota nuncupare, pro fœlici rerum euentu, vota polliceri & destinare, apud Plinium.
Munuscula diuis promittere, Cat.

to Upbraid, vide to cast in ones teeth.

Upright, Pure, Sincere, a plaine dealing man.

Candidus, Integer.
Sincerus, & hic & hæc sinceris & hoc sincere.
Minimè fucatus, Apertus homo.
Sine dolo, fraude, fuco, ἄδολος.
Qui est extra omnem doli suspicionem.
In quem nulla fuci cadit suspicio.
In fronte gerens animum.
Integer vitæ scelerisque purus.
Qui moribus ab omni labe purissimis.

to make an Vproare, or Sedition, a Rebellion, great sturre, to keepe a foule coile or turmoile.

Ciere turbas, dissidium.
Ad dissidium vulgus impellere.
Concitare tumultum, turbam.
διϊστάναι.
Concitare plebem, nationis seruitia.
Funestos tumultus concitare, excitare.
Turbam, tumultum facere.
Omnia armis perturbare.
Suscitare & exeitare tragediam.
ἐκταραχθίζειν.
Res nouas moliri.
Studere rebus nouis.
Bellum, prælium, seditionem, tumultum, concitare, mouere.
Turbas facere apud Terent.
Aeria indicere bella pace pulsa.
Seditionem mouere, facere, agere.
Seditiosè rem gerere.
Pertubationis stre pitum mouere.
Maximas vndique turbas ciere.
πάσας ἄλλας ὀχλήσεις παντοίας ἀνήμων. vt est apud Poet
Turbas dare, Terent. prò facere.
Ad seditionem & dissidium perpellere.
διαστασιάζειν.
Omnia conturbare.
Maximis rerum procellis personare perturbare, miscere vniuersa.
Peruertere omnia iura diuina, humanaque.
Peruertere rem publicam.
Confundere fasque, nefasque, fas & iura, Sursum deorsumq; ordinem inuertere.
Iuris ordinem euassare omnem.
Cœlum miscere terræ, sacra prophanis.
Diuina æque humana habere promiscua, Salustius.

Omnia prophanare, prophana facere.
Ima summis permittere.
Omnia sursum ac deorsum miscere.
Delere leges omnes, tas, omne ius.
Rebus nouandis orbem commouere.
Ciere bel'a, pugnas, Martem, Virg.
Motus tragœdia sque ciere.
Excitare arma, tempestates, malum furorem, bellum, incendium.
Omnia turbare, impacataque reddere, perturbare.
Diuina pariter & humana tumultuosa tempestate confundere.
Adferre perturbationem, apud Ciceronem.
Conclamare & armis concrepare.
Inter Christianos discordiarum semina iacere.
Conijcere in perturbationes rempublicam.
Acheronta mouere.
Orbem Christianum in arma vel ad arma concitare, conclamare.
Animum plebis contra principem suum exacerbare, irritareq; ad seditionem, ad cædes commouere, & ad bella solicitare.
Sollicitare quietæ ciuitatis statum, Liuius.
Communem molirisedition em, vulgusque in discordia excitare.
Pacem Ecclesiæ nuinis dgladiationibus, exoticis opinionibus perturbare, conturbare.
Subditos ad inobedientiem & illicitas iureq; damnatas conspirationes & conse derationes pellicere.
Funesto cornu classico occinere.
Ad seditionem excitandã cornu, allectus personare, Etas.
Allecto in tenetos Stigijs concitat alis. Virg.
Tytia concitre maria, hoc est ingentes turbas, vt refert Afraneus.
Populum persuasione adulterare pessima.
Populum exasperatum seditiosis cõcionibus in rabiem agere, apud Cic. Ad pileum vocare.
Promissis ingentibus seditionẽ commouere.
¶ Facere Tragœdiam ex comedia
Ex humuli tumulo grandem producere Olympum, Mantuanus B.
Iocum in rabiem vertere.
Leuiculis de causis maximos tumultus excitare.
In re leui nimium tumultuari.
Minimis de rebus atroces excitare tragœdias, quod prouerbio Tragœdias in nugis agere dicitur, in re scilicet leuicula mouere tumultũ.

out of Use, Abolished.

Exoletum est, aboletum est.
Est inusitatum, abolitum.
Moris esse desinit desijt.
Antiquatum est seu abrogatum.
In dissuetudinem venit, abijt.
Obliteratum est.
ἐξωλες μένον, ἀπαλαμώδη.

Used, in vse, or Custome.

Moribus receptum est,
Consuetum, Usitatum.
Commune, Assuetum.
Solitum, Vulgare.
Vulgatum, Frequens.
Solitum est fieri, Vsu perceptum,
Cice. κατέχει, Inoleuit.
Moris est, Consuetudinis est.
ἔθος ἐξὶ ἔθι ζωὴ θεία.
In obseruatione est.
Consuetudo tenet, obtinet.
In consuetudinem venit.
Remanet in hodiernum diem.
Permansit ille mos,
In more positum est.
Consuetudine receptum est,
Vsus inualuit, Mos incessit, Salust.
Cunctorum calculo iam receptum est.
Præclarum istum à maioribus accepimus morem Cic.
In vsum abijt.

De more antiquo, after old fashions.
Ex in more majorum.
Abijt in morem, in consuetudinem.
Usu irrepsit, at paulatim temporis progressu robur collegit.

to Use, to occupie, to Enioy.

Uti gladio, ense, cultro, vel aliquo familiarirer.
Expectaris fruí commodis, vita salutari, &c. Carpere regni commoda.

to Use the trade of marchandise.

Mercari, mercaturam agere, ducere, exercere, gerere, administrare.
Negotiari, negotia tractare, administrare, ad negotiandum se conferre, ad negotiationem proficisci.
Nundinari, to sell and buy openly in fairs.
Nundinator, a market man, or one that goeth to fairs. Vide trafficque.

to grow out of Use or custome, to waxe old or decay.

Exolescere. Euanescere.
Obliterari. Antiquari.
Desinere. Cessare. Abire, simplex, Abire in dissuetudinem.
Exolere. Venire in dissuetudinem.

to lend out to Usury.

Fœnerari. Fœnerare, quamuis Valla distinguat.
Usuram facere, exercere.
δανείζειν, τοκοφορεῖν.
Locare argentum fœnori.
Fœnus agitare, exercere.
τόκῳ λαμβάνειν.
Pecuniam dare ad vsuram, collocare in fœnus.
Artem domesticam exercere.
Fœnerando debita compilare.
Fœnore circumvenire, opprimere plebem vulgus. Liuius.

an Usurer.

Fœnerator. Usurarius.
Danista. Dardanarius, δανιστής.

to Utter, vide to pronounce and speake, and to vtter, to declare simply or plainly.

Crassius dicere.
Intelligibilius loqui.
Pinguiori (vt aiunt) Minerua rem agere. Apertius dicere.
ἐμφανέστερον, agere. Inculcare.
Manibus pedibusque inculcare.
Expressius declarare.
Præmansum in os inferere. Adag.
Clarius, clarissimè dicere, proponere.
Apertius rem designare.

Utterly, thoroughly or altogether.

Prorsus. Funditus.
Stirpitus. Radicitus.
Medullitus. Omnino.

Uttermost, last.

Ultimus. Extimus.
Extremus. Penitissimus.

Utilitie, vide Profit Vulgar, vide Common.

W

a Wafer, vide a Cake.

to Wage, or lay a wager.

Certare cum quopiam, precio, pignore depositio.
Deponere. Concertare.
Decertare. Decernere.

Facere sponsionem.
¶ Deponere quadruplum ad duplum.
Ponere, to lay.

Wages or Hyre, reward.

Stipendium. Præmium.
Merces, Meritum, Debitum.
Salarium. Vide Reward.

to giue wages.

Stipendium de publico statuere, apud Liuium.
Salarium annum constituere, attribuere ex fisco regio.
E fisco centena annua designare.
Salarium ex ærario principis statuere, apud Eras.
Annuum sensum è publico decernere.
E republica statum aliquod præmium persoluere.
Stipendium annuum mereri ob nouitatem reiinuentæ.
Præmium pro fortuna satis amplum consequi.
Præmia ferre, capere.

a Wagon, a cart, a chariot.

Currus. Carpentum.
Quadriga. Veha vel vehia.
Curriculum, Effedum, Vehiculum.
Rheda, Plaustrum, ἅμαξα.
Virtatus, arcuatus currus, vehiculum cameratum, quorum vsus in Brabantia & Flandria.
Virtata quoque nauis, Solino dicitur.
Saracum.

to driue the Wagon.

Impellere currum, regere, molliri.
Agere currum aut carpentum.
Aurigari, ἡνιοχεῖν.
Iungere currum, to make ready the wagon.
Iungere equos, to set the horses in the wagon.
Dextera e.
¶ Ire veha, curru, to ride in the wagon or Coach.

to ouerthrow the Wagon.

Euertere, subuertere currum.
Impetu solo sternere.
Effundere vecturam, aurigam.
E curru deturbare, ἐκδιφρεῦσαι.
Effundere in humum.

a Waine-maker.

Carpenta coaptans.
Carpentarius.
Faber plaustrorum.

a Waine-man, vide Carter.

a Way, a Path.

Via, Iter, Callis.
Semita, Vestigium.
Trames, Limes, Orbita.
Via præceps, an vneuen way.
Actus, a way that passeth through ones ground.

the high Way, or the common way.

Via publica. Consularis.
Basilica via. Via regia.
Tritum. Spatium.
Via trita. Prætoria.
Via militaris, Plaustraria.
μεγαλόδος. λεωφόρος.

to make the Way plaine, to open or to repaire the way.

Aperire viam, Viam facere.
Viam docere, Cic.
Munire, substernere, sternere viam.
Scindere glaciem, prouerbialiter.
Aliquid peruium facere.
Aditum præbere, facere.
ὁδοῖσιν ποιεῖν.
Aditus facere illustres, Cic.
Fores aperire, metaphoricè.
ἀνοίγειν τὰς θύρας.
Viam complanare, æquare, euadere.

Gradus

Gradus tollere.
Pulchram ac tutam ſternere viam.
E ſalebroſa & aſpera commodam, leuemque reddere viam.
Obſtacula viæ diſcurrere.
Tranquillam viam concinna, id eſt, expedi, Plaut.

to ſtop the Way or paſſage.

Iter, viam intercludere, claudere.
Præcludere viam.
Iter intercipere.
Obſtruere perfuga improborum.
Progreſſum impedire.
Iter intercipere, impedire.
Inhibere greſſum, iter, εἰαχάζειν.
Aditum claudere, præcludere, obſtruere, intercludere.
Crebris arboribus ſuccisis omnes introitus præcludere, Cæſ.
Intercludere inimicis commeatum.
Prohibere exercitum commeatu, re frumentaria, frumentatione.
Re frumentaria, Commeatibus noſtris intercludere inſiſtunt.

to Waile, to Lament, to Weepe.

Flere. Lachrimari.
Illachrymari.
Dare lachrymas, Virg.
Lachrymas profundere.
Ululare. Ædere planctus.
Biulare ſublata voce.
Imo de pectore, quæſtus dare vultu manibuſque ad ſydera verſis.
Plora e voce flebili.
Plangere percuſſu membrorum.
Gemere, ſonitus e pectore erumpere.
In fletum ducere voces, Virg.
Lamentari voce querula.
Fundere fletus.
Perfundere genas lachrymis, Ouid.
Querimonias, gemitus, ejulatus facere. Lachrymas fundere.
Lachrymis genas erigare.
Genas, ora rigare lachrymis.
Cædere mœſtis pectora palmis.
Querulari. Queritare vel queritari.
Capillos trahere.
Seris ora ligare fletibus.
Et apud Virg. Suſtulit exutas vinculis ad ſydera palmas.
Cœlo ſupinas ſi tuleris manus, Hor. lib. 3. carmin.
Cepas edere aut olfacere, joco prouerbiali.
Lugere, deflere, & elugere, to lament or wayle for.
Cic. Patriam eluxi diutius.
Deplorare.
Mœrore mortem filij.
Recentem natum fletu excipere, Sol.
Fletu omnia complere, to make one weep.
¶ Excire lachrymas.
Fletum excutere alicui. Vide to mourne.

to lay waite, to deceiue, to practiſe wiles for to intrap or deceiue.

Inſidiari. Malum moliri.
Inſidias tendere, moliri, ſtruere, facere, ponere, locare, collocare, parare, Alere monſtrum.
Moliri, machinari fraudes, dolos.
Mali aliquid moliri.
Θεσπιχόσιον, λοχᾶν.
κατὰ πλάτον. Petere abſol.
Nectere ſtrophas.
Artem exercere pelaſgam.
Dolos ſuere. δόλους ῥάπτειν.
Fraudes meditari, nihil non machinari, cudere.
Tendere retia, laqueos.
Struere dolos.
Alto pectore moliri malum.
Obſidiari, apud Columel.
Dolos conſarcinare, texere.
δόλους ὑφαίνειν, apud Homer.
Artes nouas, noua pectore verſare conſilia, Virg.

Retia distendere capiendis vndique prædis.
βυσσοδομεύειν.
Tragulam injcere.
Fabricam facere, fingere, Terent.
Pilum injcere, apud Plaut. pro eodē.
Cuniculis oppugnare, Cic.
Machinari astutiam corde.
¶ Hamum vorare, to be deceiued.
In laqueum inducere, inescari homines.
In casses inducere.
Attrahere in nassam.
Arte illectare, θελγειν.
Ex insidijs irruere, vrbem impetere.

Wayward.

Nimium acerbus es, nimium in consuetudine durus, asper es.
Tua consuetudo minime iucunda est, aréua potius, atque odiosa est, ita mores aliorum fastidis, vt nemo te, tu nemine vti possis, vt neque tu quenquam, neq; te quisquam ferre possit.
Vt neque tu consuetudine cujusquam neque tua quisquam vti possit.
Vide Froward.

to awaken, or to awake one out of his sleep.

Excitare à vel è somno.
Suscitare aliquem somno.
Excire somno, Liu.
Rumpere, abrumpere alicui somnum, Lucr.
Expergefacere, Exuscitare,
Persoluere membra somno.
¶ Expergiscor, excutior somno, to awake.
Ex somno corripere corpus.
Euigilo, Soluo somno.
Vox viros somnusque reliquit.

to walke, to goe abroad.

Gressus, Pedes ferre aliquò.
Petere patriam.
Contendere. Nitl.
Dirigere gressum, abitum parare.
Ferre iter, Efferre pedem,
Proripere, Tendere, Agere se aliquo.
Vrgere cursus, celebrare.
Radere, metiri iter.
Viam secare, agere, viam capere, tentare.
Vestigia firmare, torquere.
Signare, Figere, Premere.
Gressus glomerare superbos.
Larem patroque penates redire.
Suspensos ponere gradus.
Inambulare, ἱμαδιστατεῖν.
Ambulare. Spatiari.
Aura mitiore se remittere.
Cœlo sereno quoquam deambulare animi causa.
Deambulare dum jucunda & blanda est aura.
Obambulatione oppidi fastidium leuare.
Ad auram inambulare.

a walking place.

Subdiale. Xystum.
Hypæthrium. ὑπαίθριον.
Paradromis.

walking in darkneſſe, vide Blinded.

to Wander, to ſtray.

Errare. Palare.
Discurrere. Vagari.
Spatiari, Lustrare. Vide to goe out of the way.

wanton, ſaucy.

Lasciuus. Proteruus.
ἀκόλαστος. Blax. βλαξ.
Petulans, Procax, Petulus.
Improbus pro proteruo lasciuoque, ponitur.

wantonneſſe,

Proter.

Proteruia, Petulantia.
Improbitas, ἀσέλγεια.
Proteruitas, Insolentia.
Procacitas, Lasciuia.
Panis saturitas, vt habetur Ezechie. 16.
Vulgo panaria saturitas, & prouerb. schemate.
Citra vinum temulentia.
ἄοινος μέθη.

to be wanton or Saucie, to play the wanton.

Insolescere, Lasciuire.
Insolentiam pro se ferre.
Petulantem & insolentem se exhibere.
Proterere, ἀκολασταίνειν
Procaciter, petulanter, improbè & insolenter agere.
ἀσελγαίνειν.

wary, vide Circumspect, warmth, vide Heate, to waxe warme, vide Hotte. to warne, to Aduertise secretly, to signifie.

Innuere, Significare.
Insinuare, Indicare.
παρεγκίνδυειν.
Dare signum oculis, oculis innuere. to winke.
δανλίζειν, In autem dicere.
εἰς τὸ λέγειν.
Indicium facere, apud Terent.
Anus indicium fecit.
Indicium dare.
Aperire se totum alicui.
Admoto propius capite, dicere.
Familiariter arcanum suum exponere.
ἀναπτύσσειν.

In sinum amici effundere, deponere, sententiam penitus aperire effari.
Secreto dicere, committere.
Nunciare, denunciare, enunciare, perferre dicere, edocere, & simplex docere, apud Cic. significare certum vel certiorem facere, deferre, to signifie or let vnderstand.
Cognitum facere, i. certiorem, apud Plin. Notificare, facere notum.
Redidere certiorem vel certum.
Intimare vulgus dicit non admodum latinè pro significare, apud Ticum Liu. inuenies tamen.

Warre. warring with good successe to declare warre, vide to denounce, &c. to enterprise warre.

Bellum suscipere.
Inimicitias susc pere.
αἴρεσθαι τὸν πόλεμον
ἐχθρὸν αἴρεσθαι.

to prepare for warre, or to make great preparations for it.

Belli apparatum instruere.
Parare bellum, arma, copias.
Componere militarem apparatum.
Ex hybernis milites in expeditionem euocare.
Contendere bello.
In arma parare, excingere se, suos.
Exercitum, copias bellicas conscribere.
Militiam cogere.
Expeditionem agere.
Bella gerere.
εἰσβάλλειν, ἐλαύνειν.
Bell ciere.
Parare machinas magnas.
Ruere in Bellum.

Expeditionem parare, apparare.
Moliri expeditionem, bellum, classem.
Martem instruere.
Expedire copias, auxilia contra aliquem.
Arma mouere.
Machinas tormentaque parare.

to end or make an end of the Warre.

Bello finem imponere.
Bellum absoluere.
Claudere, Profligare.
Dirimere, ab armis conquiescere & cessare, Classicum canere.
Receptui canere, to sound the retrait.

to make Warre, vide to Fight.

Warlike, belonging to warre.

Militaris, Mauortius.
Martialis. πολεμικὸς.
Bellicus, πολεμικὸς.
Castrensis.

to wash, to Rinse.

Lauare, Fontana perluere vnda.
Vulnera siccare lymphis, abluere.
Dare manibus lymphas.
Tergum dimittere in vndas.
Flumine, vino, se abluere, lauare, tingere, liquido rore perfundere.
Sumere aquam.

to wash out writings, vide to crosse out.

to waste, to spoile, to destroy with the sword and fire.

Omnia flamma ac ferro delere.
Prouincias rapinis, ferro & igni populari. Ferro flammaque grassari.
Ferro ignique rem gerere.
Omnia vastare ferro & igne, cuncta euertere.
Hostili more populari ac vexare.
ἐρημάζειν καὶ πορθεῖν.
ἄγειν καὶ φέρειν.
Vrbes, muros mœnia destruere, equare solo, ab imo vertere.
Ingentem domus traxit ruinam.
Vrbem mœnia diruere, euertere.
Subuertere, diffidere, deijcere, concutere, subruere
Sternere, perdere, euertere.
Ferro incendijs ac rapinis miserè vastare, Agros depopulari, longè lateque vastare.
In fumum & cinerem omnia redigere, vertere, Quid. καταπολέμησις vide to spoile.

to waste riotously, vide to consume.

to waste his patrimony.

to Watch.

Vigilare, Excubare, φρουρεῖν
De excelsori specula obseruare.
Excubias agere, vel vigilias.
Custo dire vigilias, in Euang.
Agitare noctem, apud Sal

Watchmen, or the Watch.

Vigiles & vigiliæ pro vigilibus.
Excubitores.
ἐγκοιτοι, Custodes.
¶ Primarius magister excubiarum & symbolorum seu tesserarum quæ secreto excubitoribus dantur.
Excubias de stationibus deducere, to take up the watch.
Vigiliæ, Excubiæ, Custodia nocturna

water.

Aqua, Vnda, Lympha, Fluctus.
Latex, Humor, Amnis.
Fons figuratè pro aqua, vt Adser fontem, i. aquam.

Vena

Vena aqua manabat saxo.
Dare aquam, lympham manibus. Virg.

to water the ground or garden.

Rigare, Irrigare, Humectare.
Spargere semen aqua.
Madefacere humorem aspergere, adaquare.
Perluere ore manus.
Madida fluere in veste.

to waxe old, vide Old. to waxe strong, to recouer health.

Conualescere, καταρχέιν.
Sanitatis beneficium sentire.
Refrigerio potiri salutis, in sacris literis, Reuiuere.
Reuiuiscere, firmum validumq; fieri.
Reualescere ex capitali morbo.
Reualescere, Sanari.
Morbo leuari.
ἀνακαμβάνειν ἐκ τῆς νόσου.
Reficiincipere, Plin. pro conualescere ἀναζᾶσθαι. ἀπὸ τῆς ἀῤῥωστίας.
Recolligere, reparare vires ab ægritudine, Recreari.
Meliusculè valere.
A morbo valere, Plaut.
Pristinæ restitui sanitati.
Confirmare se, Cic.
Quum te bene confirmaris, ad nos venias.
Recipere vires, ἀναπαύεσθαι.
Recuperare valetudinem, sospitatem, vires.
In pristinum sanitatis gradum restitui.

Weake, Feeble, Rotten, ready to fall downe.

Fragile, Vermiculosum.
Futile, φαῦλον.
Ruinæ proximum.
Ruinosum, Marcidum.
Ruinam, casum minitans.
Casui proximum.
Vetustum, ἀρχαῖον.
Debile, Lubricum.
Fluxum, Cariosum.
σαπρὸν. Caries vitiatum.
Lapsum minitans
Inueteratum, Concussum.
Collisum, Debilitatum.
Fractum, Imbecille.

a weake body.

Languidus, Debilis,
Malè sanus.
Exucus, Inualidus.
Enervis, sine nervis.
Imbecillis, Solutus.
Affectus absolute, pro languente, apud Propert.
Exhaustus viribus.
Imbecillis, Effœminatus.
Molli-, Tener, Lentus.
Morbidus & Morbosus.
Æger, Infirmus.
Corpore malè habens
Valetudinarius, Afflictus.
Exilis. Exiguus.
Vietus, Confectus morbo.
Delumbis, Morbosus.

Weakeneſſe, Feebleneſſe, Sickeneſſe

Ægritudo, Ægrotatio.
Languor, Debilitas.
Imbecillitas, Fragilitas.
Infirma atque ægra valetudo.
Infirmitas, Valetudinis vitium, incommodum, gravitas.
Incommoda, aduersa, infirma & infensa valetudo.
Profligata valetudo, i. desperata.
ἀδύνια, Impotentia.

Wealth, vide Money, and Riches.

Wealthy

Wealthy, vide Rich.

to weare, to Tire.

Fatigare, Defatigare.
Magnis laboribus ſeſe in aliquo exercere, Se frangere, ambulando rumpere, Laſſare, Delaſſare.

Weary, Tyred.

Feſſus, Laſſus, Fractus viribus.
Animi laſſus, Cura confectus ſtupet.
Laboribus confectus.
Languens è via vel languidus.
ναυτικὸς, Deſeſſus.
Fatigatus, Laſſatus, Victus.
Defatigatus ex itinere, Terent.
Ruptus.

to become or waxe weary.

Deficere, Corruere.
In extremo actu corruere, Liui,
Laceſſere.
Supra modum defatigari.
Perlaceſſere, Fatiſcere.
Cedere labori, ἐκμοχθεῖν.
Malis ſuccumbere, ἐκμοχθεῖν.

to be weary of his life.

Agi in tædium vitæ apud Ouid.
Vitæ tædere.
Vitæ capere tædium, & vitæ tædium me cœpit, quãuis Valla refragetur.
Triſtitiæ pertæſus munere vitæ.

faire weather, a fweete Aire.

Iucunda & blandiens aura.
Cœlum ſerenum, Clarum, Mitius.
Gratum, temperatum, Minime turbidum, Maturum.
Aër temperatus, Bonum cœlum.
Mira cæli ſereni tas, nullis inſpirantibus ventis, Ἰδύια.
Cœlum mite, ſi vernans.
Cælum quo nihil amœnius, blandius.
Ἐυηγεία. Sudum.
Et apud Virgilium, vnde hæc tam clare repentè tempeſtas.
Egregia tempeſtas, apud Cic.
Cœlum niteſcat clarius, Prud.
Auræ blandæ temperies, αὔρη.
Aura in hac ſignificatione raro apud doctos inuenitur, denotat enim ventum flatũ leniẽ propriè ac refrigerantem quales flante zephiro eſt circa veris initium. Quando redit pulſis aura ſerena nocis.
Aura ſecunda, mollis, tenuis, facilis.
Cœlum ſudũ quaſi ſine vdo, i. ſiccum & non humidum, ἄδρον.
Ventus cœlũ pelagoq; fauens, Ouid.
Cœli amœnitas, clementia apud Eraſ. & Solt.
Multa cœli temperies.
Aëris mira quædam ſalubritas, clementia.
Salubrrima aëris temperies.
Varro temperaturam cœli dixit.

ill weather.

Cœlum incommodum, apud Eraſ.
Teter & peſtilens cœli odor.
Obſcœnum ſolum, durty.
Triſte, nubilum cœlum.
Imbrium cœlum, humidum.
Cœli inſalubritas, Eraſ.
Cœli grauitas, apud Cic. & apud eundem.
Loci grauitas hic miſerrimè perferenda eſt.
Sæuum Cælum, hard weather.
Rigens, aſperum tempus.
Frigidiuſque aura.
Peſtilens locus, an vnwholſome place.

a web of cloth.

Tela ordiri, exordiri,
Texere telam.
Linum moliri & plonas exonerare, colos.
Radio percurrere telas & rarum pectine denſare opus.
Arguto tenues percurrit pectine telas.

to wedde, vide to Marry.

a wed-

a Wedding.

Nuptiæ. γάμος.
Apparatus hymenæus, Tæda.
Connubium, nuptiale.
Festiuitas & luxus nuptialis.

to keep wedding feasts

Agere facta nuptialia, genialia.
Exercere nuptias, pactoque hymenæos, Virg.
Canere nuptialia festa, Ouid.
Celebrare connubia, hymenæos, Virg. Parare hymenæa.
Facere nuptias.
Ad nuptiatũ solenne conuiuium conuocare. to call or to bid to a feast.

a Wedding song or verse.

Fescennini. Thalassio. Hymen.
Hymenæus, Epithalamium.
ὑπόθαλαμιον.

a Wedge, vide Chesil. to weed, to pluck out weeds.

Noxias herbas euellere, extupare, eruere, Runcare, Columel. & Varroni vsitatum.
πολίζειν. Runcare.
A noxis herbis segetem purgare.
Tollere zizanias.
Purgare fruges à zizanijs.
Noxia sito horto demetere zizania.
Sublatis zizanijs purum triticum in horreum colligere.
Aream ecclesiæ purgare, repurgare.
Euellere omnes radicum fibras.
Lolium stirpitus euellere.
Eruderare, rudis eijcere.

a weeke or seuen daies.

Hebdomas, ἑβδομάς.
Hebdomada, æ.
Septimana, de quibusdam Latinorum dicitur, scilicet spatium dierum septem.

the weeke of a candle or lampe.

Myxus μύξις. Elychnium, Xylincum gossipium, of cotten.
ἐλοχνιον.
Funiculus stupens, canabinus, seu sprateus oleo circumfusus.
Verbascum, φλόμος.
Scirpeus, of rushes.
¶ Emungere luc rnam, effungare, to snuffe the candle.
ἀφαιμύξαι τὴν λύχνον.

to Weepe, to waile, to Lament with teares.

Eiulare, Ululare, ὀλολύζειν.
Gemere (posito è pectore erumpente, Lamentari, Plorare, Lugere.
Magno clamore in sydera planctu
Aroma sublatas tendere ad sydera palmas, Ingemere, Plangere.
Flere, κλαίειν.
Fletibus moueri.
Lachrymare vel lachrymari.
δακρύειν.
Ducere voces, choros in fletu.
Indulgere lachrymis.
Fletu se emacerare.
Lumina fument fletu.
Lachrymis dolorem egerere.
Lachrymis manare.
Animus concussus fletu.
Deflere, Illachrymare.
Delachrymare. Fletus effundere, Ciere. Vide waile.
Lachrymas ciere, profundere, dare, voluere, non retinere, Ire in lachrymas inanes.
Lachrymas perferre, spargere, concipere, libare, notare, mouere, ciere, renouare, miscere.
Lachrymas animi dare signa sui.
Lachrymis oculos perfundere, suffundere.
Perculsi mente deferunt lachrymas.
Cum alicujus lachrymis, lachrymis suas

suas confundere.
Lachrymas pectore volutare.
Fluunt lachrymæ more fluentis vel perennis aquæ.
Labitur ex oculis tum quoque gutta meis.
Decidit in tepidos lucida gutta sinus.
Miscuit hæc lachrymis tristia dicta meis. Lachrymis fari.
Sinum lachrymis impleuit obortis.
Vultum lachrymis atque ora rigare.
Spargitur tellus lachrymis, flumine, increscunt lachrymis.
Effusus lachrymis, longosque ciebant iucassum fletus.
Lachrymæ per amantia lumina manant.
Nec lachrymas oculi tenuêre cadentes.
Lauare lachrymis vultum.
Explere, indulgere lachrymis.
Per sinus lachrymæ fluminis instar eunt, cadunt.
Veniunt lachrymæ & sine carent.
Gemitum dat pectore ab imo.
Gutta it per genas. Labitur.

a Weeping, a Waylng, Lamenting.

Vlulatus. Planctus, & plangor.
Fletus. Lachrymæ.
Singultus. Suspiria.
Eiulatus. Gemitus.
Ploratus. Lamentatio.
Lamentum. Vide Lamentation.

to ceale or leaue Weeping.

Sistere, Temperare lachrymas.
Abstergere lachrymis.
Temperare à lachrymis.
Lachrymas imbibere, comprimere, tenere, retinere, cõgelare, detergere.
Siccare lumina. Celare fletus.
Suspendere, corripere lachrymas, cohibere, demorare, eripere, lachrymas. Lachrymis lædere.

of great Weight or Importance, there is a great difference, it maketh much to the matter or purpose.

Plurimum referre.
Magni, permagni refert.
μέγα φέρει & πολὺ διαφέρει.
Permagni interest.
Maximè refert.
Haud parum refert.
Pro non paruo negotium habetur.
Res magni momenti, maximi ponderis. Vide sup. a matter of importance, and heauy.

to Weigh, to Esteeme, to set much by.

Pluris facere, ducere.
Pluris æstimare. Præponderare.

to Weigh the matter exactly, vide to Examine. Well, right Well.

Congruè. Aptè. Benè. Commodè.
Accommodatè, Rectè, Appositè, quod vulgus dicit. Conuenienter, congruenter, Belle, Probè.
Percommodè. Bellissime.
Perbelle. Optime.
Recte. Quam optime.
Rite. Lepide.
Commodè. Composite.
Decenter, Continue. εὐτάκτως.

Well then, or, goe to then, we haue passed the worst, goe forward, or proceed in Gods name.

Age. Age rem.
Agesis. Agedum.
φέρε. φερδὴ.
¶ Callum duximus.

Occal-

Occalluimus.
Neque enim ignari sumus, ante malorum passi grauiora, dabit Deus his quoque finem, vt est apud Virg.
Ite ô fortes peioraque passi, Hor.
Macte animo, virtute.
Malis assueuimus.
Tulimus permulta, sed hoc accesserat illis.

you be Welcome.

Desideratus ades, & apud Virg.
Expectatus venis.
Exoptatus ades, aduenis, pro quo ineptientes dicunt, Bene veneritis.
Saluus sis, Optato ades.
Prospere aduenerís, Gratus ades.
Optato aduenis, Tetente.
Salua sit tua præsentia.
Aduentu tuo nihil nobis gratius esse potuit.
Plurimum nos tua præsentia exhilarat. Sis bene ventus, barbarissima est locutio.

Well fauoured, beautifull.

Nitidus, Nitidulus, Comptus.
Comptulus, Bellus, Perbellus.
Elegans. Cultus, Decorus.
Speciosus, specie valens, Venustus.
Bene vestitus, Excultus.
Honestus, Tersus, Scitus.
Concinnus, Formosus.
Formosulus, Formæ præstantis.
Iuuenis insignis, Egregius forma & facie, corporeque præstanti.
Eleganter cultus, Pulcher.
Εὐειμὼν. εὐσῶμος.
Qui ex ouo prodijt.
Ore floridulo nitens.
Princeps formæ elegantia conspicuus, Saperda, μαγὶς. Vide faire.

your welfare reioyceth me as much as my owne.

Lætiam ex rebus tuis eandem, quam ex meis capio, accipio, percipio, suscipio, haurio.
Lætitia me afficiunt res tuæ, æque ac meæ, pariter ac meæ non minus quàm meæ, non secus quàm meæ, haud aliter ac meæ.
Tuæ me res efferunt lætitia, gaudium mihi afferunt, pariunt, præbent, voluptate me perfundunt itidem vt meæ.
Tuis rebus vti meis afficior.
Quæ meis rebus, eadem mihi è tuis oritur jucunditas, voluptas, delectatio, lætitia, gaudium.
Tuis è rebus ita lætor, vt meis.

Well spoken, Eloquent.

Facundus, Facetus, Eloquens.
Lepidus, Festiuus. Vide eloquent.

West.

Occidens, δύσις.
Occasus, apud Plinium.
Sedes Zephyri.
Occidentalis vel vesperalis plaga.
¶ Ab Occidente, Ab occidui solis plaga, apud Soli.
Axe sub occiduo.

West winde.

Caurus, qui Plinio dicitur Corus, flat aduersus Aquilonem, Græcis dictus Argestes. ἀργέστης.
Fauonius Latine, qui Græcis Zephyrus dicitur.
Aphricus & Lips, λίψ. à Libya sic dictas (est eadem Libya quæ Aphrica) flat aduersus Vulturnum. Et magistralis, hunc alij vocant ventum Libycum, Vitruuius autem Carbinum.

Wet, vide Moist.
a Wheale, vide Blister.
Wherefore.

Quare

Quare? Cur?
Quamobrem? πωρ ὁ?
Quam ob causam?
Quapropter. Quocirca.
Quorsum. Qua de re.
Qua ratione?
Propter quid? πωρ τί?
Quidnam? Quid?
Quid cedo? Qui?
Quid cautæ est?
Qua de causa?
Quid negotij?

a Wherle or wherne that women put vpon their spindles.

Verticulus, seu verticulum.
Spondylus, ατρύλος
Spondylus etiam significat illud rotundum albicans, quod est in ostris, à spondylis similitudine.

to Whet, to make sharpe.

Acuere. ακονειν.
Exacuere. Trahere aciem.
Exterere cultri aciem.
Θήγω. πιφαδ'γω.
Atterere cautibus.
In mucronem excitare.
Exacuere ensem, ferrum saxo apud Liu. ξαχειζειν.
To binare, δπιτροχάζειν. acutum facere, to sharpen vpward.
Turbinatior pyris figura quam malis, Plin.
Propilare. σφιλαρῶσαι. Acuminare.
Subigere securim, Virg.
Subigantque in cute secures.

a little While or space.

Aliquandiu. Diutule. Aliquantisper.
Paulisper. Parumper.
Ad tempus. ἐπιχρόνιον.

While I liue, or while life doth last or endure.

Quoad vixero, Dum viuam, Virg.
Dum superstes vita erit.
Quatenus vitam producam, donec viuere licebit.
In omni vita propositum erit.
In omni vitæ cursu, nihil mihi prius, nihil mihi antiquius erit.
Donec vitæ inter agam genibus dum fulciat hisce.
Donec hoc calcaneo solum, & in me halitus atque vitæ spiraculum manserit.
Dum spiritio exuperabo meo.
Dum sumus inclusi in his compagibus corporis, Cic.
Quamdiu manseris pars vltima vitæ, spiritus.
Quoad Deus dederit huius lucis vsuram.
Dum memor ipse mei.
Dum spiritus hos reget artus.
Quamdiu mihi vita contigerit.

to Whip, vide to scourge. Whipped or scourged.

Sulcatus flagris.
Confectus plagis, cruciatu.
Multa vbice rogens.
Plagis, tubere virgoso tumens,
Et visceratus, pro excoriatus.
Virgis lectoriis fœde laniatus.
Noua cute vestitus
Toto corpore lanistus.

to Whisper in ones eares.

Submittere, deprimere vocem.
καθάπαξ πλὴ φωνῶ.
Auribus indere.
Ad aurem dicere.
ὑποβάλλειν. Suggerere.
In aurem loqui. Immurmurare.
Communicare, ad aurem priuatim.
Insusurrare in aurem.
Subdere. ὑποθέσθαι. Vide to warre.

to

to dare not whisper, vide Mutter.

white.

Candens, Candidulus.
Candidatus, Argenteus, Gypsatus.
Albus color ac nativus.
Candidus. Niueus.
Nine candidior.
Leue opus præsertim, si non adsit ars aut fucus quasi accesserit, dicitur. ἀλαφρότερος.
Galbinus, Lacteus, Eburneus.
Olorinus, Memnonius.
Gygneus. Gasidaneus.
Sandicinus, Sandaracinus.
Neogeum pro candido Liui. ponit.
Leucophæus, white gray.
Gilius color medius inter album & nigrum.

to white-lime, to make white or blanch.

Albare, Dealbare.
Albarium parieti illinere.
Gypso incrustare parietes ædificiorum.
Luto gypsato crustare.

Whole Sound, in good health.

Sanus, Valens.
Bene habens, Bene valens.
Incolumis, Columis.
σῶς, vel σῶος, Saluus.
Sospes, Optime habens.
Integer, Fortis.
Alacer, Vegetus.
ὑγιαίνων, Pisce sanior.

to make whole, vide to Cure and Heale.

Wholly, throughly.

In totum, πᾶν πᾶσι, Planè.
Vsquequaque, Funditus.
Omnino, πάντως, παντελῶς.
Vniuersum, Vniuersaliter.
In plenum, Penitus, Prorsus.
Prorsum, Protinus, apud Virg.

wicked, vide Naughty.

to offer wrong to his father is most wicked, vide Offer.

a wife, a housewife, or the goodwife of the house,

Coniux, aut vt Phocas tradit, coniux semen.
Socia generisque tori que.
Conthoralis, Συνήορος.
Consors thori, vxor, Compar.
Marita, apud Ouid.
Materfamilias.
Thalami particeps.
¶ Matrona.

wilde, vide vntamed.

wiles, vide Traps.

a will, a minde, or affection

Arbitrium, αὐτεξούσιον.
Arbitratus, Voluntas.
Nutus, βούλησις.
Ratio, Animus.
Consilium, Iudicium.
Animi sententia, voluntas.
Cæterum, Placitum, Assensus, Consensus, Nutus, Consilium, ad alia quoque referuntur, by your leaue or licence.
¶ Liberum arbitrium.
Animi voluntas, sententia libera, a freewill.

good will, vide Fauour.

according to your owne will

Pro tuo ipsius arbitratu.
Tuo ipsius iudicio ac voluntate.
Iudicio proprio.
Ex dictamine proprio.
Illos ex tuo ingenio iudicas, Terent.
after your opinion.

Willingly of himselfe, with his owne minde will and accord.

Vltrò, Sua sponte, αὐτομάτως.
Spontè, αὐτομάτη.
Lubens, Lubenter.
Libens, Libenter.
Perlibenter, Perquam libenter.
Lubens ac volens.
Non excitatus ad hoc.
Non gravatim.
Non extimulatus.
Ex animo, ex animi sententia, apud Cic. pro vltro & sponte.
Spontaneus, Vltroneus.
Non requisitus, proprio dictu.
Voluntarius, ἑκών, Volens.
Propria voluntate, αὐτομάτως.
Coactus tua voluntate, apud Terent.
Non coactus, ἑκών.
Tuopte ingenio, Te non inuito.
Tua voluntate.

Wilfull, vide Obstinate Wilfully, done with a free, or a set purpose.

Cogitatò actum, factum.
Studio, Cum studio.
ἑξεπίτηδες. σπουδῇ.
Studiosè, Consultò.
βουλήσει, ἐκ προαιρέσεως.
Consilio, Volenter.
Sciens & prudens feci.
Destinata malitia.
Matura habita deliberatione.
Re omni satis perpensa.
Destinata voluntate.
Sapienter, Non temerè.
Ex animo, non dissimulanter.
Data opera, ἐκ προνοίας.
Dedita opera, De industria.
Ex industria, ἐξεπίτηδες.
Compositò, Ex composito.
Ex destinato, Ex proposito,
ἐκ παραγγέλματος.

whether you will, or not, in spite of your heart.

Volens, nolens, Velis, nolis.
πανὸς, Lubens, inuitus.
Vltroneus, coactus.
Volens inuito animo, ἑκὼν, ἄκων θυμῷ. apud Eurip.

a Wildernesse.

Desertum, Secessus.
Eremus, ἔρημος. med. prod. & sine aspiratione in prima.
Solitudo, locus solitarius.
Inhabitante plaga.
Anachoresis.
Abata, ἄβατα, inuia loca.
Avia, longissimè remota.
Recessus, Latebra.
Locus remotus.
Tesa deserta & inuia, in lib. Psal.
Hinc dicti solitarij, Eremitæ,
ἐρημῖται, Eremicolæ, Anachoretæ. eremum ac solitudinem incolentes.
Vitam abditam ilustris syluestribus agentes.
Monozonij, apud Iustl.

a Wimble, vide Auger. Windes.

Ventorum flamina, Flatus.
Spiritus procventis, ut sacris literis.
Venti procellæ.
Turbines, Vis ventorum.
Turbo propriè, a τορμὸς, or a γυρ.
Impetuosa ventorum ratio,
λαῖλαψ. Græcè & Typhon.

Et vertex ventus contortus, roratus & turbulentus.
Aura flatus mollior ac suauior.
Insusurrans, dulce frigerans aura.
Austri prouentis figuratè ponuntur. à Virg. Æneæ. furentibus austris.

Windes contrary.

Venti aduersi. Iniqui non æqui discordes, fluctuantes, prohibentes. Turbo, a whirle tempestuous windes. Reflatus huius rei flatus.

Windes names.

Subsolanus, Eurus, the East winde
Fauonius, Zephyrus, the west winde,
Septentrio, Boreas, Aquilo, North winde
Auster, Notus, South winde.
Vulturnus, Euronotus, Southeast winde.
Iapix, Northeast winde.
Sciron, Northwest winde
Africus, South west winde.
Caurus qui & argestes dicitur, Westerne winde towardes the north, this wind maketh the clines to freese.

Wine.

Vinum, Bacchus lætitiæ dator.
Vinum lene, pleasant wine.
Vinum acidum, sowre wine
Vinum austerum, Austerum, rude or rough wine.
Vinum album, white wine.
Rubellum, claret wine.
Bacchus, Liber.
Temetum, Viuens succus.
Lucæus, & Lyæus.
οἶνος, Bromius, βρόμιος.
Falernus vel Falernum pro vino.
Merum, vinum non dilutum, pure wine.
Mustum, new wine.
Vina præstantissima, optima, vt Massicum, Gaurinum, Cecubum,
Amineum, Beluense.
Alsaticum.
Altisiodorense, nectare suauis.
Musseatum Lesbium.
Vinum creticum.
Vinum aruisinum, vel aruisium, vulgo, Maluasinum, malmesey.

a small Wine.

Vinum tenue, leue.
Lenissimum vinum, Plin.
Villum diminutiuum à vino.
οἰνάριον.
κατηφαίστης.

Wine that hath lost his vertue, a dead Wine.

Vappa.
Vinum euanidum, abiectum, nil re dolens, fugiens, inclinans quod defe. buit. detritū, præteritum est & vigorem suum perdidit, vel degenerauit.
ἐξίτηλος, ἐξεστηκὼς οἶνος, ἢ διαθυμαίνος.
Mucidum vinum.
Druteria. Vinum secundarium, acinaceum, lora seu forea, Varroni dicitur, quasi lota acina, nam fit ex maceratis aqua vinacijs, post mustum acinum expressum.
Et posca vinum aquarum in torcularij, apud Plin.

much giuen to wine, vide Drunkard.

to winke at the matter, vide to see and not see.

to winke, to leuell vpon the marke.

Collimare, velut alij scribunt, collineare, à lineis visualibus in vnum locum contentis quod etiam significat quandoque signum destinatum oculis collimatis ferire.

Vide plura de huius vocis significatione sub to shoote.
Visum, oculum, in scopum intendere dirigere.
Intentione summa incumbere in scopulum, πρόσχυσις.

to winne, vide to gaine. to Win, to conquer, to subdue a Country or City.

Vrbem, arcem capere, occupare, suo imperio subijcere expugnare.
Multis regionibus auctum est imperium Romanum.
Multarum regionum accessio facta est.
Multæ regiones additionem venerunt, in potestatem redactæ sunt, subactæ ad imperium accesserunt, additæ sunt, adiunctæ sunt.
Iura potestatemq; subierunt populi Romani, Vide to ouercome.

to winne by faire meanes, vide to allure.

a Winnow, vide a Fanne.

to wipe vide Cleanse

Wise, witty, Expert.

Sapiens, Sensatus.
Sciens, Sagax.
Vigilans, Doctus.
Solers, Acutus.
Prouidus, Disertus.
Subtilis, Perspicax.
Expertus, Prudens, ἔμπειρος.
Cautus, Consultus nomen.
Consideratus, Circumspectus.
Vir exacti iudicij, sapiens, pleno pectore, prudentia, virtute, rerum vsu longo maximus.
Circumspectè, considerate, prudenter agens.
εὐρινοκαμμένος, Emunctæ naris.
Cordatus, Exercitatus.
Nasurus, Callidus.
Acrioris & acerrimi iudicij.
Ingenio, multaque solertia pollens.
Senex grauis, & expertus multarum rerum, Ingeniosus.
πολυΐδεις, Multiscius.
Thales alter, Vlysses alter.
Cato, wise and graue.
Lapis Lydius.
Multi consilij.
Iudicio excusso, acri, exactoque.
Iudicij minimè vulgaris, seu maturi integri, sani.
Emunctissimæ naris.
Acetum habens in pectore.
Aures habens acri lotas aceto.
Non rudis aut expers.
Diues quoddam prudentiæ promptuarium penu.
Vir ingentis prudentiæ, atque vsus rerum.
Longo plurimarum rerum vsu doctus.
πολύτροπος.
Multarum rerum vsu exercitatus.
Qui diutino rerum vsu colligit sibi Prudentiam.
Vsu rerum expertus.
Rerum varietate atque vsu ipso iam prædoctus, Cic.
Admirabili variarum rerum cognitione, magno rerum vsu callidus.
Diuturno complurium rerum vsu sapiens.
Vir magna prudentia, vsu atque exercitatione præditus.
Quem fors varia in diuitias, in inopiam, in authoritatem & exilium alterius vicibus sæpè traiecit
Longa rerum experientia excellens Vide trauellour.

wisely.

Prudenter, Prudenter.
Sapienter, σοφῶς.
Prouidè, Grauiter.
Solerter, Cordatè.
Solerter, εἰνετῶς.

Cautim

Cautim. Industrie.
Cum animaduersione.
Prouidè agere & auspicari. Vide discreetly.

to Wish, vide to Desire. to Wish ill, vide to Curse. as heart would Wish, euen as I most desired.

Fœliciter ea cecidit alea.
Ex animi sententia omnia cedunt.
Procrius res ibat, Cic. pro rectè, prospere. Noctua valet.
Ἐκ λῷστε ἴσταται.
Euenit ex sententia.
Res ad voluntatem fluunt.

Witchcraft or witchery, sorcery, enchantment.

Præstigium, Præstigia.
Fascinus, & Fascinum.
Maleficium. Incantamentum.
Carmina apud Virg. & Horat. in Epod. 7.
Cyrenia, Thessala, Thessalica.
Cholcica, Cyrcea carmina.
Cantio, Cicero. Intoxicatio.
Murmura Chaldaica.
Incantatio, & Fascinatio, ἐπῳδή.
Mureoticæ, id est, Ægyptiacæ præstigiæ.
¶ Ars malefica, Necromantia.
¶ Susurrus & susurramen.
Artes Dardaniæ, i. magicæ, malæ.

a Witcher, or he that vseth witchcraft.

Maleficus, Magusæus.
Magus, Magicus.
Necromanticus, Præstigiator.
Malis, magicis artibus doctus, eruditus.
Illusor dæmonum.
Sortilegus.
Incantator. ἐπῳδός.
διαβολικὸς ὑπουργός.
Mira, miracula perpetrans.

a Witch, or she that vseth Witchcraft.

Venefica. Saga. Maga.
Tiuenifica. Incantatrix.
Præstigiatrix. Carminatrix.
Malis artibus imbuta, infecta.
Maleficiorum multorum conjuncta.
Thessala mulier.
Στοιχειακὴ γυνή.
Pharmaceutria, Cic.
Medeæ artibus instructa.
Erichtho pro qualibet maga ponitur

to Wither away, vide to waxe dry. Without.

Citra cum accusatiuo.
Absque. Sine, cum ablatiuo.
ἄνευ, cum genitiuo, apud Græcos.
Extra. Præter.

Without fraud or deceit.

Bona fide. Apertè.
Syncerè. Simpliciter.
Sine fuco. Pure. Candide.
ἀληθεμόνως. ἁπλοικῶς.

Without help, by, or of himselfe, of his owne head, or wit.

Suo marte. Ingenio proprio.
Suis viribus. Sine alicujus auxilio.
Adminiculis aliunde non accitis.
αὐτοσχεδίως.
Sine Theseo, i. alterius opera.
ἄνευ Θησέως. Citra auxilium.

without all order, or out of order.

Inordinatè. Confusè.
Citra ordinem. Abruptè.

Non seruato ordine.
Quasi per Satyram, apud Sallustium in Iugurt.
Sine ordine, Sparsim.
Dispersim. Confusissimè.

Without any discretion, reason.

Citra delectum, discrimen.
Citra judicium. Incertè.
Sublato rerum omnium delectu ac discrimine.
Commeniter.
Non habita ratione. Confusè.
Nullo delectu.
ἀμιγῶς.
Promiscuè.
Commistum.
Mistum vel mixtim, & Mistè.
Indiscriminatim.
Alba amussi.

no body without a fault.

Nemo sine crimine vivit, omnes in omnem culpam prolabuntur.
Incurrunt homines in omnem iniquitatem.
Nulla culpa est, quæ non hodie sumbeatur.
Omnes in omni scelerum flagitiumque genere volutantur.
Omnem improbitatē omnes amant.
Nullum hodie flagitium ignoratur, prætermittitur.

to withstand, vide to Let, to put backe. of a good Wit or spirit.

Summo ingenio esse, excellere, florere omnibus, antecellere.
Ingenij acrimonia, perspicacitate, acie, vi præstare.
Ingeniosum esse.
Pollere ingenio, vigere.
Subtili, acri, perspicaci, viuido, prompto, sagaci optimo, præclaro, acuto præditum esse ingenio.
Ingenium sortitus acerrimum planè diuinum.
Summum, eximium, ac egregium non vulgare, sed exquisitum, rarum, singulare, præstans, acutissimum.
Callere & florere ingenio.
Esse ingenio ardenti, solido, facili, prompto, præsentissimo ad aliquid.
Rarus & corporis & animi dotibus largè à natura præditum esse.
Specimen indolis egregiæ præ se ferens.
Cui patent, seu apertæ sunt Musarum ianuæ.
¶ Vim, vigoremq; animi suscitare.
Acuere ingenium.
Memoriæ dono præstans.
Valens memoria.
Egregia memoria præditus.
Ampla memoria.
Præsentem paratamque habens rerum omnium memoriam.
Lucullus, cui insignis memoria tribuitur.
Memoriter, nullo codicis auxilio dicere, commemorare.
ἀνανδριζει, a manly woman.
Memoriter narrare semellectum.
Memoriam habere fidelissimam.

quickneſſe or sharpneſſe of Wit.

Acies plusquam aquilina.
Perspicacitas, subtilitas ingenij.
Acrimonia, acumen, dexteritas, vivacitas, fœlicitas ingenij.
Chrysippeum acumen.
Perspicax, acre, sagax, subtile ingenium. Vide sharpneſſe of wit.

of a dull Wit, vide dull Witted.

out

out of his Wit, Mad.

Furere cœpit, ad insaniam, furorem' dementiam, amentiam redactus est, mentem amisit, mens eum reliquit, defecit, destituit.
Incidit in insaniæ morbum, prolapsus est in furorem, à seipso discessit à mente discessit, sapere desijt.
Stultus, demens, insanus, omni ratione carens.
Delirat, desipit, insanit.
Mentis lumine obcæcatus.
Mentis inops, inops à mente est. Vide Mad.

to come to his Wit againe.

Resipiscere. ἀναφρονεῖν.
Ad mentem redire. Redire ad se.
Saniorem recipere mentem.
Mentem ab insania recipere, apud Lactantium.
Reponi in pristinos sensus.

Witty, vide Subtle.
to Witnesse, to beare Witnesse.

Testificari. Testari. Attestari.
Dicere testimonium.
συμμαρτυρεῖν
Testes facere, adhibere, constituere, suppeditare, producere, sumere.
Nubila promissi stix mihi testis erit.
Fateri de alicujus fide.
Numen deorum testari & ignes.
Per sydera testor, per superos atque hoc cœli lumen.
Dare, perhibere testimonium veritati rerum gestarum.

a true Witnesse.

Testis oculatus, grauis, consciens, locuples, acerrimus, optimus, firmus, interritus, constans, præsentis animi, & apud se semper existens grauis, religiosus & compertæ fidei.
Testimonia reuocata, iterata, repetita, recognita.

reproued or false Witnesses.

Testes coniurati, subornati, facti, reprehensi, deprehensi.
Vacillantes, refrigerati, destituti, æstuantes, titubantes, de gradu deiecti, eleuati, frigidi, labefactatæ, fidei.
Testes sine re, sine spe, sine fide, sine lare, sine sensu.
Testes triobolare egentes, mediastini ante commonefacti, Stigmate iusti, refutati.

to refute or reproue Witnesses.

Testibus exprobrare crimen vel infamiam, arguere ignominiæ aut alicujus criminis, infamare testes, coarguere.
Testium fidem labefactare, refellere, carpere, incessere, eleuare, insectari, infirmare.
Testes & Testimonia refutare, refellere, reprehendere.

a Woman.

Mulier, à mollitie dicta.
Fœmina, γυνή. Fortis.
Virago, vi. issa. Isscha Hæbraismulier, quæ opera facit virilia. Et Andrago, ἀνδρεία, a manly woman.

a Woman big with childe.

Grauida mulier. Grauidus pondere venter. Prægnans, gestans vterum. Vterum ferens, gerens.
ἔνκυος ἔντικος Ferre ventrem, factum, ponera tenere vtero.
Auferre onus vtero. Soluere partus.

a faire, a handsome, or a trim woman.

Bella mulier, Venus.
Mulier compta, formosa, pulchra, ore flo idulo, nitens forma omnes Heroidas vincens, speciosa, elegãs, decora, supra modum pulchra, scitasc itula, φελκαλλὶς, venusta pulchraque facie, nitida comptula, albicans, nitidis genis purpureis malis roseis labiis, formosula. λιπάρεια. καλλιγύναι,
Rosei decus oris, Mant.

Womans brauery, or Jewels.

Mundus vel mundum,
Muliebris ornatus.
γυναικεῖος. κόσμος idque in genere.
Species ejus variæ, quæ à Polluce Iulio enumerantur
Nos multis paucas subijcimus.
Armillæ. Brachialæ.
Dextera Annuli. Inaures.
Dexterocheria, vel dextrochiria.
Monilia. Morenulæ colli.
Periscelides crurum, &c.

Womanish, delicate, nice.

Mulierosus. Sardanapalus.
σαρδαναπάλος.
Megabysus. Quintiliano dicitur μεγάβυσος.
Mollis. Effœminatus,
Lasciuus. Eneruatus.
Uno digito caput scalpens.
In cupidinis hortis doratus, Statius.
Muliebris homo atque delumbis.
Corruptus, Emasculatus.
Perditus luxuria, libidinibus.
Delicijs solutus.
Voluptatis illecebris delinitus.
Sardanapalum mollitie vincens.
Galbinus. Euiratus.
Fractus. Bacelo similis.
ἠκαλος βακέλῳ. Cleocritus.
Vmulus, Semuir, Batalus.

¶ Cinædus, κίναιδος.
Meritorius puer, aliorum amori flagitiosissimè seruiens, abused against nature.
Scortum masculum.
κατωπύγων, παιδοφθόρος.
Pathicus. Exoletus latinis vocatur, qui turpiter patitur.
Catamitus, quum posteriora majoris turpitudinis sunt.
¶ Pedico, Pæderastes, insano puerorum amore exardescens.
¶ Effœminatè. Eneruatè.
Mollem facere, ἐκθηλύνειν.

the Wombe, vide Belly. to Wonder at, vide to Maruell. Wont, vsed, or accustomed.

Consuetum. Solitum.
Aduersum. In more positum.
Quod in consuetudinem venit.
Ex instituto majorum.
Tritum, Vetus. Solenne.
Familiare. Crebrum.
Frequens. Quotidianum.
Morbus hominum, erroreque publico receptum & confirmatum.
Visitatum. Assiduum.

to be Wood or mad.

Sæuire, Furere, Insanire.
Exãndescere, Bacchari. Vide to be mad, out of his wit.

Woodnesse.

Insania, Sæuitia, Furor.
Dementia. Amentia.
Rabies. Phrenesis. Vide Madnesse.

a Wood or yarke.

Sylua. Lucus.
Nemus. Saltus.

a Woo

a Woodcocke, vide a Snipe.

a Word, vide Talke.

to giue his word, vide to promise.

to worke, vide to Labour.

to trauell, or to make a worke day.

Dies operosus, Dies operarius.
Dies prophanus, Profestius dies.
Dies ater vel irreligiosus.

Workemanly, vide Exactly.

the world is naught, or full of wickednesse.

Fulcro mundus innititur.
In maligno est positus totus: vt refert D. Iohannes. 1. cap. 3
ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται.
Totus orbis humanis scatet flagitijs.
Totus mundus in errorum voluitur caligine.
Plena est malorum terra.
In peccatis mundum cernimus defluere, & in pejus semper dilabi.
Exiuerunt pristini mores, religionisque verè vix extat vllum vestigium
Status ad vsum omnes pessimè exorbitant.
Homines videmus ruere in tenebras & in deprssissima oberrare peccatorum caligine siue lumine ferri in præcipitium.

the whole world is troubled or is in trouble,

Sæuit toto Mars impius orbe.
Terrarum orbis bello (proh dolor) ardet.
Vbique Martij tumultus sæuiunt.
Cuncta bello ardent, fremunt.
Mars totum concutit orbem.
Fremunt vbique bella.
Omnes gentes in armis.
Christianus orbis plusquam ciuilibus ardet bellis,
Mundus fluit & insanit, vt fluctibus mare.
Talibus malis, nunc æstuat mundus qualibus ferbuit nunquam.
In mundum emisit Pluto suos satellites, suum Cerberum.
Ab imo Tartaro euocata Orci numina.
Dæmones infernum egressi mundum perturbant.

Wormeaten, vide Rotten.

Worship vide Honour to make worse, to be cause of more euill or trouble.

Oleum camino addere.
Oleo incendium restringere.
ἐλαίῳ πῦρ σβεννύειν.
Malum conduplicare, renouare.
Malum magis ac magis exacerbare.
Ignem igni addere.
Materiam igni accenso subministrare
Malo fomentum suppeditare.
Morbum morbo addere,
Oleum flammæ adijcere.
Refrica. e cicatricem, dolorem.

to waxe or become euery day worser and worser.

Indies habere deterius, ac periculosius prolabi.
Degenerare in pejus.
Indies magis ac magis degenerare.
Vno sedato malo, septem alia vt olim hydræ renascuntur multo crudeliora.
Hydræ in morem pro vno capite centum repullulant.
Maiora incendia flagrant.

Et scintilla maximum incendium erumpit, Vide to Decay.

Worthily with good cause

Meritò, Iustè, Non immerito.
Non iniuria, Non absque.
Non indignè, Non inique.

to Wound, to Hurt.

Sauciare, Lædere, ἀνεῖν,
Vulnerare, τιτρώσκειν.
Dare vulnera, Ouid.
Stringere, Virg.
Vulnus infligere, incutere.
Cruentare apud nonnullos tametsi propriè significat cruore inficere, ἐξαιμάσσειν.
¶ Accipere, capere plagam, vulnus.
Vulnerari, to be wounded.
Grauis vulneribus.
Vulnus infligere.
Infixum sub pectore vulnus.
Plagis obruere apud Eraſ.
Consauciare Vulnus inferre, τιτρώσκειν.
Securim inijcere, prouerbio dicuntur, qui vehementer lædunt ac vulnerant.
Lethali vulnere ictus.

to Cure a wounde, vide to Heale.

Wrath, vide Anger.

to Wrest or writhe the holy Scripture.

Torquere sacram scripturam miserè lacerare, iugulare, perperam intelligere.
Sinistro intellectu deprauare.
Sacræ scripturæ vim facere.
Interpretamento detorquere
Pro arbitrio exponere.
In vota tua detrahere, obtorto collo ad suum sensum trahere.
Deprauare.
Nimis violenter contorquere.
Quoquouersò detorquere.
Inuertere, Peruertere.
Viciare, seu pellem extendere.
Coacta interpretatione deprauare.
Verbum Dei glossematis & commentis eludere.
Non accedere sensui communi.
Sacræ scripturæ puritatem sordida fœdare interpretatione.
Syncerum vas incrustare.
Sacras scripturas, verbum Dei peruersis interpretationibus adulterare, in peruersum sensum ea detorquere quæ suis erroribus videntur facere.
Suo intellectui, suis affectibus cogere scripturam etiam repugnantem seruire.
Fermento Phariſaico Euangelicam amaricare conspersionem.
Prostituere literas sacras, & in abusum rapere.
Sacræ scripturæ nasum conficere cereum.

to Write.

Scribere, γράφειν.
Exarare, Metaphoricè.
Chartis Illinere.
Scriptitare, Ducere literas
Signare apud Columellam.
Stilum exercere, Pingere.
Inscribere, conscribere etiam pro simplici ponuntur.
Credere ceræ.
Notare chartam, literam facere, ducere.
Mandare libello, Exarare notas.
Committere literis vel ceræ.
Dare tabellas, signare tabellis arcã
Portare, ferre, perferre tabellas.
Distortè, inæqualiter, perturbatè scribere literas. to write awry out of line, rule, or order, vt litera super literam scandat.

to Write letters.

Scribe-

Scribere literas.
Efficere Epistolam, pro scribere. Cicer.
Exarare epistolam.
Mittere literas, scripta, Cic.
Dare ad aliquem literas.
Dare absolute, apud Cic.
Literis compellare, prouocare, &c.
¶ Obtundere, prouocare literis, Cicero. Si somnum capere possem, tam longis re epistolis non obderem.
¶ Persoluere epistolæ & respondere idem Ciceroni. to answere letters.

to Write one against another.

Concertare epistolaribus, velitationibus. Libris conflictari.
Stylo debacchari. Scripto inuehi.
Amarulentius in aliquem scribere.
Nominatim, taxare, capere.
Scriptis alicuius notare famam.
Nominatim perstringere scripto.
Petere calamo aliquem.
Styli cuspidem in aliquem vibrare.
Stylum teli vice habere.
Dentata agere charta, apud Cic.
Exercere velationem.
Stylo ferire, referire.
In aliquem inuehere vel inuehi.
Stringere stylum, calamum in aliquem Eras.
Sese mutuo stylis veneno tinctis configere. Satyricè contra aliquem exacuere aciem.
Fœdis calumnijs omnia conspurcare.
Carbone aliquem notare, Eras.
Suis depingere coloribus.
In scribendo non temperare sibi, quin incandescat animus, insultet immoderatus, amarulentius inuehatur.

to Write, or Copy out.

Exscribere, Transcribere.
ἀπογράφειν, Describere.
Prodere literis, monumentis.
Distrahere & transfundere in plura exemplaria.
Copiam capere, vel Excopiare latinum non est.

Written or Chronicled.

Literis traditum.
Commentarijs annalibus traditum, insertum.
Literis proditum est.
Ad nos transmissum est maiorum monumentis.
In monumenta relatum est.
Veterum literis proditum est.
γέγραπται, Relatum est in acta.
Est in exemplis, Est in annalibus.
Extat in annalibus.
Scriptum est in commentarijs.
Scriptum inuenitur.
Memoriæ prodium est.
παραδέδοται εἰς μνήμην.
Est in monumentis Græcorum, Hebræorum.

Diuers Writings or Histories.

Scripta rerum gestarum memorabilium.
Historiæ, id est, narrationes.
Monumenta, Commentarij.
Actus pluraliter, apud Hieron.
Memoria publica omnium secretorum.
Commemoratio antiquitatis. Vide Histories.

a paire of Writing tables.

Tabula, πυξίον.
Album substant. λεύκωμα.
Pictarium, apud Lampridium.
Tabula gypsata.
Pugillaris & Pugillare.
Pinacion, Pinacidion.

Abacus

Abacus, Et plural, Ceræ.
Tabulæ ceratæ.
Tabulæ, apud Hor.

a Writer, a Scrivener.

Scriba, Scriptor.
Librarius qua voce vsus est D. Hier.
Grapheus.
A literis seu à conscribendis epistolis qui vulgo etsi parum aptè dicitur notarius, Græcè γραμματικός.
Amanuensis dictio frequens, apud Erasmum, reliquosque huius ætatis viros doctissimos, cuius opera in scribendo vtimur, Græcè ὑπογραφεύς.
A manibus, vel à manu pro eodem.
Tabello, Tabularius.

a Writing or a Bill of my hand, an obligation.

Syngrapha,
συγγραφή.
Nomina pro syngraphis debitarum pecuniarum Cic.
Syngraphum etiam dicitur.
Chyrographum vel chyrographus.
Facere syngraphas.
Vide quittance.

to offer Wrong, vide to Hinder.

Y

a Yard-measure.

Verber, eris, n. g. Virga.
Vlna, an elle.

to Yawne, vide to Gape.

in the Yeare of our Lord.

Anno a Christi natiuitate.
Anno ab orbe redempto.
Anno ab humanis generis instauratione.
Anno partæ salutis.
A Christo nato.
Anno Christi.
Anno gratiæ.
Anno allatæ salutis.
Anno salutiferi partus.
Anno redemptionis nostræ.
Anno post partum virgineum.
Anno post Christum natum.
Anno Christianæ nostræ salutis.
Anno ab orbis instauratione.
Anno à partu virginis matris.
Anno post natum seruatorem.
Anno à salutis humanæ exhibito author Christo.
Anno redditæ salutis.
Anno à partu virgineo.
A partu virginis salutifero.
Anno à nata salute sempiterna.
Anno gratiæ per Christum restitutæ.
Anno à nato humani generis saluatore.
Anno redempti à filio Dei orbis.
Anno partus virginei.
Anno incarnationis dominicæ.
Anno incarnationis verbi, Christianæ redemptionis.
Anno post Deum humanitate donatum.
Anno à reconciliata diuinitate.
Anno incarnati verbi, incarnati filij Dei.
Anno natiuitatis Christi.
Anno à restituta salute.
Anno ab instaurata salute.
Anno ab enixu & puerperio virgineo.
Anno à Christi saluatoris ortu.
Anno reparatæ æternæ salutis, seu salutis humanæ.
Anno post humanæ salutis vindicem carne donatum.
Anno incarnationis Dei supra sesquimillesimum, octauo & tricesi-

mo

mo iſta in Baſeldonck ex tempore ſcripſi, Carolo Imperatore.
Ετει δητ τῆς Διογενίας χλιοστῆ πεντηκοστῶ ἐνδεκάτῳ καὶ τριακοστῶ ἐν τῆς βασιλείας τυδὶ αὐτοκράτορι τῶν Ἰγραμμάνων δὲ ἐνίκμενος Καρόλῳ.

the Yeare of ones age. Yearely office ended, vide Aged. to Yeeld to the contrary, vide Forſake. to Yeeld himſelfe, to giue ouer, to render vp.

Se victum agnoſcere, fateri.
Manus, herbam dare, porrigere.
τὰ χεῖρε προϊέναι.
Haſtam abijcere.
Arenæ cedere.
Campis cedere, apud Hor.
Victoriam concedere.
Cedere jure.
Tollere digitum, manum.
ἀρεῖν δάκτυλον.
Dedere ſe in ditionem & arbitratum hoſtium.

Yellow colour.

Giluus color & Gelinus, apud Plaut.
Silaceus color, Plin.
Luteus. Citrinus, yelky yellow.
Flauus. ξανθός.
Fuluus, gold yellow.
Flammeus & Flammeus Croceus. ſaffron yellow.
Cerinus, à colore cereæ.
Facies ſubgilua.

to the Yoke, or vnder the Yoke

Sub juga vocare, venire, trahere, ducere, ire, agere.
Colla jugo ſupponere, præbere, dare jugo premenda.
Imponere jugum.

to withdraw or pull from the Yoke or Plough.

Detrectare jugum, aratrum.
Colla jugo ſubtrahere.
Soluere jugis vincula.
Rumpere jugo vincula.

Young, or a Young man.

Iuuenis. Adoleſcens.
Iuuentus, pro eodem aliquando ponitur.
Cui adeſt flos ætui.
ἡβην ἔχων ἄνθος, vt eſt apud Hom.
Primæuo flore virens.
Cui primi vernat temporis ætas, & floret valido læta juuenta.
Cui genua virent.
Qui exceſſit ex ephæbis, apud Terent.
Prima iuuentæ ſpatia ingrediens.
Florens ætate.
ἥβης. νεότητος.

Young ſchollers.

Tyrones, ludi literarij.
Tyrunculi.
ἀλλαξιδωτοι
Nouelli. Rudes.
Neophyti, hoc eſt, nouellæ plantæ.
Tenelli auditores.
Abecedarij, apud Ful. in mytho.
Elementarij.
Dupondij iuuenes, apud Alciat quod duobus aſſibus æſtimantur.
Militiæ literariæ tyrones.
Tyrocinium exercentes, in progymnaſmatis.

Youth.

Adoleſcentia. ἥβη.
Primo æuo.

Iuue nius

Iuuentus. Iuuenta.
Primis ab annis.
Ætas vernans, viridis.
Puer leuioribus annis.
Ætas florida, floreus.
Æuum virens.
Æui virentis flore.
Iuuenilibus annis.
Crescentibus annis, id est, in ipso adolescentiæ principio.
Dum prima nouis adolescit frondibus ætas. Vide Bovnt.

from his Youth.

Ab adolescentia. A iuuentute.
Ab ætatis teneræ incremento.
A prima adolescentia.
Ab ineunte adolescentia.
Ab initio iuuentutis.
ἐκπάλαι. ἐκ παιρικῶν.
A prima lanugine.
ἐκ πρώτης ἡλικίας.
Ab impubibus annis. Vide CHILDHOOD.

FINIS.

William ffreeman his booke

William ffreeman

SYNONIMA QVÆDAM POETICA VERSANTIBVS IN POESI PERQVAM NECESSARIA.

A

Achaia.

Chaia dictio tetrasyllabica regio Græciæ ab Achæo Iouis filio sic dicta, prius vocata Danaa, à Danao Argiuorum rege, & deinde Ægialea, αἰγιάλεια, quod littoralis sit.

Achilles.

Achilles, siue Achilleus. ἀχιλλεύς, Græcorum fortissimus heros, Pelei & Thetidis filius, hinc Pelides dicitur Ouidio.
Chirònis alumnus, Æacides,
Thetidis proles seu filius.
Irisseus, Nereius, Æmoneus.
Pithius. Pellæus, à Pella vrbe Thessaliæ. Thessalicus heros.
Impiger, magnanimus, dux belliger.

Actæon.

Actæon filius fuit Aristæi, ex Antonoë Cadmi filia, hinc dictus Cadmæus iuuenis.
Cadmi nepos, Ouid.
Autonoëius heros ab eodem.

Adam.

Adam, id est, homo, siue terrenus, ab Adama hoc est, à terra sic dictus.
Protoplastus, & Protoplastes.
πρωτόπλαστος, & non Protoplaustos addita u, vt imperiti scribunt.
Primò fictus, creatus.
Primus parens, homo.
Primæuus, Luteus Adam.
Antiquus pater.
Incola, colonus Paradisi.

Aegina.

Ægina vrbs adiacens Peloponneso, aliter vocatur Oenopia, Ouid. lib. 7. Metamor.
Oenopiani veteres appellauêre.

Aegoceros.

Ægoceros, αἰγόκερως, signum cœleste, Latinè Capricornus. Luca.
Humidus Ægoceros nec plus Ieo tollitur vrna.
Portitor Helles, apud Virg.
Vdus, Niuosus, Gelidus, Corniger.

Agrigentum.

Agrigentum, Agragas seu Acragas, Siciliæ mons & oppidum, Virg.
Arduus vnde Agragas despectat maxima longè mœnia.

Aegyptij.

Ægyptij alter vocantur Paretonij à Paretonio Ægypti vrbe.

Mareotici à Mariotide lacu ejusdem, Ioci. Ouid. lib. 9. Isi. Paretonium Mareoticaque aura Pharonque.

Quæ colis: Sido. Nec sit Leucadiò classis Mareotica portu, Actiacas abscondit aquas.

Classis Mareotica. id est, Ægyptia, quæ vehebatur Cleopatra.

Isiaci ab Isi filia Inachi, quam pro Dea coluerunt, Ouid. lib. 1. de Ponto.

Vidi ego Niligenæ numen violasse fatentem Isidis Isiachos ante sedere focos.

Memphij, Memphæi, & Memphitici à Memphi Ægypti vrbe, Ouid. lib. 1. de Arte.

Ne fuge Niligenæ Memphitica sacra juuencæ.

Lagæi & Lagidæ à Lago primi Ptolomæi patre, à quo Nilus vocatur Lageus, Luca. lib. 1. Qua mare Lagæi muratur gurgite Nili. Idem lib. 8. Vtimio Lageæ stirpis, perituraque proles, Pharaonidæ, à rege.

Miliaci, Nilotici. Nilicolæ, & Niligenæ à Nilo fluuio: Luca lib. 5. Te nisi Niliaca prioribus non vidit arena, Idem lib 9 Rege sub impuro Nilotica regna tenente.

Pelusij & Pelusiaci, Pelusio Nili ostio Lucan. lib. 8. Qua diuidui pars maxima Nili. Invada decurrit Pelusia septimus annus.

Ptolomæi à Ptolomæo rege Lagi filio, à quo princeps Ægiptij reges omnes idem traxerunt nomen. Vnde & Pharon Ptolomeum potæ appellant.

Pharij à Pharo Ægypti insula.

Cleopatrici à Cleopatra regina, vnde & Sidonius dapes Cleopatricas appellat.

Aegyptus.

Ægyptus, *αἰγυπτος*. Aphricæ proxima ab Ægypto Danai frater sic appellata teste Plinio prius Aëria dicta, vocatur quoque Tetra Mēphiti, Tellus Nilotica, Mesraim hebræis, id est, angustiæ, siue tribulationes.

Canopus media prod. pro Ægypto ponitur, & frequenter in sacris Ægyptus appellatur Terra Cham. Vt refert D. Hier. à Cham filio Noē, Psalm. 105. Mant. Ægyptus cœli studiosa Deorum prodigiosa parens.

Ægyptus Crinito Parens terrarum appellata, à Macrob. Mater artium Delta quoque seu Trigonalis dicta, à figura triquetra.

Ægyptij pars, quæ secundam Nilum non terminat Æthiopia Thebais appellatur seu Thebaida, cujus frequens mentio in vitis sanctorum patrum à D. Hieron. translatis.

Aemylia.

Æmylia quæ & Flaminia, Italiæ regio ac Romandiola, in qua Rauenna Bononia.

Aeneas.

Æneas, *αἰνείας*, id est, laudatus, Veneris & Anchisæ filius, hinc dictus Anchisiades Anchisa genitus.

Dardanides, Virg. Dardanides contra furit.

Et Dardanius, Laomedonius, Cithereius heros.

Phrygius tyrannus.

Acer, magnanimus, Troius, Troianus Illiacus, Phryx, Phrygius, sluctinagus.

Aeolus.

Æolus Iouis filius ex Aeesta, siue Segesta

gesta filia Hippotæ Troiani, à quo Hippotades dicitur. Hippolyti nepos. Nimborum rector. Nimbosus & Nimbipotens.

Aeolia.

Æolia siue Æolis, regio septem insularum inter Scilliciam & Italiã, quæ Græcis dicuntur Hephæstiades, Ἡφαιστιάδες. Latinis Vulcaniæ ex quibus Hieran aiunt Vulcani esse officinam. Bab. Pius.

Vt Lvparæus, ager, vtq; Æolis insula flagrat. Insulæ Æoliæ, Æoliæ.

AEsculapius.

Æsculapius, seu Asclepius in carmine, Apollinis filius, hinc.

Phœbigena dicitur, & Iuuenis Phœbeius.

Ouid. Quam colat, explorat iuuenis Phœbeius vrbem.

Archiatros, ἀρχιάτρους, i. medicorum præses.

Salutifer puer, Pergameus deus,

Epidaurius anguis, quoniam in Epidaurio colchatur in forma colubri

AEtna.

Ætna prius dicta Inertia, Mons est Siciliæ cauernosus perpetuis æstuans ignibus, globosque emittens igneos propter subterranei sulphuris naturam. Vocatur à poëtis Trinacria, Trinactis Typhonis à Typhœo gigante.

Monstrifera, Vulcania, sulphuflammifera, ardens.

AEtoli.

Æoli populi Græciæ Epiro & Acarnaniæ finitimi, vocantur Calidij à Calydone vrbe. Hinc Calydonides eius loci mulieres. Stat. li. 2. Theb. Centum ibi virgineis votæ Calydonides aris. Oenei ab Oeneo rege Ætoliæ & Deianyræ patre. Ouid lib. 8. Oeneios vltorum spreta per agros, misit aprum.

Pleuronij ab eiusdem loci vrbe, quæ dicitur Pleuron. Ouid. lib. 14. Talibus iratam Venerem Pleuronius agmen instimulat verbis.

Eadem ratione vocantur pleuronis alumni. Stat. lib. 8. Nunc nectit sundens Pleuronis alumnos. Naupactæ, à Naupacto eiusdem loci oppido. Hinc Achelous dicitur, Naubacteus. Ouid. lib. 2. Fast. Amphiaraides Naupactæo Achelœo.

Agamemnon.

Agamemnon Mycenarum rex, filius Atrei, fraterque Menelai.

Atrides minor dictus, Ouid. Hæc vbi cognouit Troiæ populator Atrides.

Tantalides ab auo Tantalo.

Mycenius dux, & Agamemnon, vltima breui, apud Stat.

Aiax Telamonius.

Aiax Telamonis ex Hesione filius Telamoniades hinc dicitur & Telamone satus, Mant.

Talis erat Telamone satus temerarius Aiax, dicitur quoque Telamonius Heros, Virg.

Aiax Oilei.

Aiax Oilei filius fuit Olei & Locrensium rex, Hinc dictus Oilides & Heros Noricus id est, Locrensis.

Alcinous.

Alcinous, ἀλκίνοος. penul. cor. rex Phæacum in Corcyra insula Virg. Pomaque & Alcinoi syluæ.

Corcireus

Corcyræus rex, quod eam insulam insigni iustitia rexerit Marr.
Qui Corcyræ vidit pomaria regis Corcycinis senex, Phæax, munificus.

Alemena.

Alemena vxor Amphitrionis Thebani, ex qua Iupiter Herculem genuit. Alcidæ genetrix. Amphitryonea coniunx.
Herculea seu Herculis mater.

Allemanni.

Alemani, seu Allemanni, à Lemano lacu etiam vocantur Teutones Teutoni & Teutonici à Teutone deo quem venerabantur. Virg. lib. 7. Teutonico ritu soliti torquere Cateias. Lucan lib. 6.
Cantaber exiguis aut longis Teutonibus aruis
Germani verò dicuntur quod vicini sint Belgis. Miserunt enim Germani colonias trans Rhenum propter hominum multitudinem agrique inopiam, Cisthenani hinc dicti.
Item & Germanici vocantur ac Rhenicolæ, quod habitent ad Rhenum fluuium, Rhenani, Transchenani, Rhenenses.
Rheni, ἔθνος populi sunt Rheni accolæ, authore Stephano

Alexander.

Alexander Macedo, & Alexandrus Philippi regis filius, qui ob res præclarè gestas, Magnus dictus est & à poëtis vocatur, Iuuenis Pellæus, à Pella Vrbe Macedoniæ. Iuuenalis Satv. 19. Vnus Pellæo iuueni non sufficit orbis.
Et Æmatheus dux ab Ouid. quod Macedonia aliter vocetur Æmathia.
Fortis Macedo, totius mundi tremor ait quidem.

Alexandria.

Alexandria, ἀλεξάνδρεια. Vrbs Ægypti non longè à Nili ostio, ab Alexandro Macedone condita, quam Lucanus vocat vrbem Paretoniam. Et Pharos quoque dicitur à φάρος olim insula & Alexandriæ portui nunc continenti coniuncta.

Allobroges.

Allobroges populi, aliter vocantur Pedemontani. Strozza pater.
Et pede montanum signa secuta duce, qui nunc Subaudienses, & Rodantij, quod prope Rhodanum morentur. Porro ducatu Subaudiæ vocatur Pedimontium, & regio Pedemontana.

Amalthea

Amalthea nutrix Iouis olenia.
Capra, Sydus capricorni olenium pecus. Hesi.

Ambracia.

Ambracia ciuitas. Epiri prius dicta Epeiria ac paralia authore Stephano quam postea Augustus victo cum Cleopatra Antonino Nicopolin vocauit: à quibus gentilia, Ambracienses & Ambraciotæ ac Nicopolitæ.

Amphion.

Amphion media prod. Iouis & Antiopes filius Ioue natus.
Phœbeius dictus quod vates omnes sint Phœbo consecrati.
Et Dircæus, à Dirce fonte Thebis prope inquo artis Musices adeò peritus fertur fuisse, quod lyræ cantu scopulos & cautes animarit seu mouerit.

Andro-

Andromede.

Andromade è Cephei & Cassiopes filia, quam à Nymphis scopulo alligatam, & ceto deuorandam expositam, Perseus interempto cete liberauit, & in vxorem duxit. Ceopheis, idos & Cepheia virgo dicta.

Andegauia, vide *Iuliomagus.*

Angli.

Angli, seu Anglici vocantur quoque Britanni Virg. Et penitus toto diuersos orbe Britannos. ac Caledonij Mart. lib. 1. Nuda Caledonio sic pectora præbuit vrso. Idem li. 10. Quinto Calidonios Ouidi visure Britannos. Dicuntur & Brutiginæ quoniam descenderunt à Bruto Consule Romano, ac Brutiadæ Neptunicolæque.

Anglia.

Anglia aliter vocatur Britannia, Caledonia, Albion ab Albis montibus & Angli terra.
Orbis alter à Poetis dicitur

Anien.

Anien fluuius Italiæ. Tybur oppidum alluens. Anio. Anienus.

Annibal.

Annibal filius Amilcaris, princeps Carthaginensium, alias dictus Agenorius, seu Sidonius ductor. Tyrius, Barbaricus, Lybicus, Tyrannus.
Elisæus tyrannus ab Elisa Didone.
Rector Libyæ.
Nasamoniacus rex è Nasamonibus Africæ populis, apud Syl & Sid.

Antilogus.

Antilogus Nestoris filius maior natu. Nestorides. Nestore natus.

Antiohia.

Antiochia ἐπὶ δάφνῃ. Maxima Syriæ ciuitas, Theophilis à Iustiniano post terræ motum nomina & à Seleuco Nicanore Seleucia vocatur.

Antuerpia.

Antuerpia, non solum Brabantiæ, verum totius orbis Christiani emporium celeberrimum. Adiecta secundum etymon nominis vulgaris vocata prius Latinè, quod acri vetustæ adiecta siue adstructa fuerit. Quæ de refectione nauium præter nauigantium feruntur fabulosa prorsus.
Andouerpiam nonnulli vocant,
Aduersam alij, nonnulli dempta litera Auersam. Lusit super huius celeberrimæ ciuitatis nomine Corneli. Graphæus carmine eleganti sic scribens. Adiectæ nomen Dij posuere mihi. Sed quinam quæris? genitor Neptunus & ille. Quem peperit summo Maia adamata Ioui. Namq; olim solo dum stabam in littore castrum. Atque paludosa terra tremebat humo. Conspexere locum blandis dum sortè vagantur. Scaldis aquis placuit diis situs iple loci. Nulla mora ædificant adiectis mœnibus vrbem.
Et paulò post rectè Ideò Adiectam dij me dixere vocantes. Conueniunt etenim nomina resque mihi.
Gulielmus Zenocatus Brugensis in libro de gestis imperatoris Caroli, V. Max. vocat Forum Caroli Antuerpiam.

Aphri.

Aphri, seu Aphricani etiam vocantur Tunesij à Tuneto siue Tunisio Libiæ ciuitate. Sidon. Torrida Tenesios

Teneſios infert mihi Byrſa furores
Libyci ac Barbarici.

Aphrica.

Aphrica vel potius Aphrica per aſpriationem, eadem quæ Lybia λιβύη à Græcis Heſperia appellata, nunc vulgo Barbaria.

Apollo.

Apollo, Ἀπόλλων, quaſi mala pellens, dictus Pæan, quod morbis medelam adferat.
Phœbus, φοῖβος, hoc eſt, Sol, Græcis vocatur, Deus oraculi.
Idem dicitur Liber, quod liberè vagetur per aërem, Chryſocomus.
Dictus inſuper Apollo Nomius, i. paſtor, quod Admeti regis armenta pauit.
Proles Latonia, Ouid. ac Latoides nuncupatur, A diuerſis locis multa habens nomina: Delius.
Cynthius, Clarius, Didimæus.
Thymbræus, & carminis autor à Tibul. Leucadius deus Ouid.
Delphicus, Patreius heros. Pithius, Sminſteus, Hecatebellites, Lycius, Lauriger, Lauricoma, Fatidicus, Faticanus, Intonſus, Grynæus, Arcitenens.

Aprilis.

Aprilis menſis dictus eſt quaſi Aperilis, ἀφρίλιος Græc. & Σπαρτιάτων. Xanthicus ξανθικὸς 2. Machabæorum lib.

Apuli.

Apuli, vel Appuli in Carmine, Italiæ populi qui aliter vocantur Meſapij à Meſapo rege. Ouid. lib. 14. Peuſetioſque ſinus. Meſapiaque arua reliquit.
Ætolidæ ab Ætolio Diomede, qui ibidem imperauit Syl. lib. 13.
Æolidas interfuit, haud ignobile nomen.
Daunij à Dauno patre Turni qui ibidem regnauit.

Apulia.

Apulia ipſa vocatur Iapygia ab Iapyge Dedali filio, teſte Solono & Hiero, Meſapia à Meſapo, Daunia à Dauno.

Aquarius.

Aquarius ſignum cæleſte, ὑδροχόος. Vrna & Puer vrniger poetis vocatur, quoad imbres fundat.
Iuuenis geſtator aquæ apud Virg.
Humidus, triſtis, humens, vdus, nimbifer, horridus, frigidus.

Aquila.

Aquila, ἀετὸς.
Iouis armiger.
Iouis ales, nuncius, flammiger, altiuolans, fuluus. Claudia. fulmuſque tonantis Armiger.
Auis regalis, regia apud Ouid.
Regina volucrum pedibus prædatrix aduncis.

Aquilo.

Aquilo, Boreas, βορέας, ἢ βοριᾶς.
Aparctias quod ab Arctis ſpiret, & à ſeptem ſtellis quibus conſtat Septentrio dicitur.
Thracius, Threicius, Scythicus.
Rhiphæus, Hyberboreus ventus ſeu Aquilonarius, quem D. Hieron. vocat Scopatium ſeu ſcopam viarum, quod flando conſternat & complanat vias.

Aquiſgranum.

Aquiſgranum, Thermæ, Traiani, vegera, Aquæ, inde Aquenſes.

Arar.

Arar fluuius per Burgundiã in Rhodanum influens, qui ætate noſtra vocatur Gallicè, *La Saone*, Sagona Latinè.

Arabes

Arabes.

Arabes, ἀραβες, etiam vocantur Nyſæi, Nyſæi, Nyſij ac Nyſiadæ à Nyſa oppido Arabiæ. Hinc nymphæ Nyſiades, Ouid. lib. 3. Faſto. Nyſiades nymphas puerum quærente Noueca. Thuriferi, opulenti, palmiferi, Eoi, nigri, picti.

Arabia.

Arabia odorifera, palmifera.

Arachne.

Arachne nomen puellæ Lydiæ, quæ à Pallade in araneam fuit commutata, Minois, Minoia proles.

Arcadia.

Arcadia, aliter vocatur Mænalis regio à Menalo promontorio, Ouid. lib. 3. Faſt. Pinigerum fauni Mænalis ora caput.

Pelaſgia quoq; dicitur & Parrhaſia.

Arcades.

Arcades, Arcadij, Arcadici: aliter vocantur Tegei, Tegeæi & Tegeatici à Tegeo Arcadiæ oppido, Virg. libro 5. Æneid. Alter ab Arcadia Tegeæ de ſanguine gentis Idem lib. 8. Tum lateri atque humeris Tegæum ſubligat enſem, id eſt, Arcadicum. Sidonias, Tegeaticus Arcas. Nunc plantis nunc fronde volat.

Parrhaſij à Parrhaſia Arcadiæ regione, Virg. lib. 11. Qui Parrhaſio Enandro armiger ante fuit: Ouid. lib. 1. Faſt. Deſcrit Arcadiam, Parrhaſiumque Iarem.

Lyceæi à Licæo monte Arcadiæ, Ouid. lib. 2. Fannus in Arcadia templa Lycæus habet.

Arcades etiam vocantur Nonacrini & Nonacrij, à loco qui eſt in Arcadia nomine Nonacris: Ouid. lib. 5. Faſt. Et matri & vati paret Nonacrius heros, i. Euander. Arcas idem lib. 2. Metaph. Dum redit itque frequens, in virgine Nonacrina Arſit.

Parthenij à Parthenio monte Arcadiæ, Ouid. lib. 9. Veſtrum opus Elis habet, veſtrum Stimphalides, vndæ Partheniumque nemus.

Piſæi à Piſa oppido Arcadiæ, propè Alphæum fluuium, Ouid. lib. 2. Triſt. Quid non Tantalides agitante cupidine currus Piſæâ Phrygijs vexit eburnus equis? Piſæam, id eſt, Hippodamiam Arcadicam.

Molorchæi à Molorcho Arcadiæ paſtore, cujus precibus Hercules leonem interfecit.

Elæi ab Elæa oppido Arcadiæ, propè Tegeum, vbi Minerua fanum habuit: Stat. lib. 4. Syl. Aut Elææ lucis vidit Tegæa ſacerdos.

Erymanthij, & Erymanthæi ab Erymantho monte Arcadiæ, Stat. lib. 3. Theb. Affuit Hippomedon regorque Erimanthius, id eſt, Arcadicus.

Cylleni à Cyllene Arcadiæ monte, à quo Mercurius vocatus Cyllenius.

Cleonæi à Cleone oppidulo.

Caliſtonij à Caliſto filia Lycaonis regis Arcadiæ, ex qua ortus eſt Arcas.

Arctos.

Arctos ſeu Urſa major, Elice.

Luca. Sed nocte ſopora Parthaſis obliquos, Elice cum verteret arces.

Arctos, ſeu Urſa minor, Græcorum lingua Cynoſura, i. canis cauda nominatur, & Polus arcticus dicitur. Arcti duæ ſeptentrionali polo nixę vehuntur. Ouidius, eſſe quos arctos, quarum Cynoſura vocatur Sidonijs, Elicem Graia carina nocet.

Arctophylax.

Arctophylax, ſtellula juxta majorem vrſam, alio nomine Bootes & Arcturus, Cic. Arctophylax vulgo qui dicitur eſſe Bootes.

Argo.

¶ Argo, ἀργω, nauis ſeu potius prima nauium ab Argo ædificata quam Jaſon in Colchos duxit. Eadem vocatur Pinus ſeu ratis Theſſala Pegaſæa, Pagaſa ciuitate Theſſaliæ. Eſt etiam ſignum cœleſte.

Argos.

Argos vetus & nobilis vibs Achaiæ, quæ quoque dicitur teſte Pli. Hippium ab equorum præſtantia ac Hippobotum. Jaſon & Dipſium Euſtachio authore.

Argus.

Argus Arriſtoris filius.
Ariſtorides patroni.
Paſtor ceatoculus, Ouid. Centum luminibus cinctum caput Argus habebat.
Cuſtos Iunonius Ouid. dicitur.
Virg. & cuſtos virginis Argus.

Ariadne.

Ariadne filia Minois regis Cretæ.
Gnoſia ſtella.
Stella coronæ. Bacchi coniux dicta.

Ariſtoteles.

Ariſtoteles. Ἀριστοτέλης Philoſophorum Peripateticorum princeps. Sophos Stagiræus.
Stagirites à Stagira patria.
Anagnoſtes, ἀναγνώστης, propter inſatigabilem lectionem, à Platone vocatus Diuinus, doctus.

Aſcanius.

Aſcanius Æneæ fuit ex Creuſa filius. Hinc dictus Ænides. Virg. Sit ſatis Ænidæ.
Dardanius puer, apud eoſdem.
Ilus à Trojanorum rege, Hor. Poſtea Julus à prima barbæ lanuginе. Vnde Virg. lib. Æneid. At puer Aſcanius, cui nunc cognomen Iulo, Addiur Ilus erat dum res ſtetit Ilia regno.
Formoſus, pulcher, regius.

Aſſyria, vide *Babylonia.*

Aſtrologi.

Aſtrologi, quibus aſtra ſunt à conſilijs, Chaldæi, Genethliaci χρησθλογικοί. Mathematici.
Horoſcopij. Metopoſcopi Planetarij, Gnomonici, Prognoſtæ.
ἀστρολογικοί. Aſtronomi. Conſultis aſtris prædicentes futura.
Horoſcopi obſeruatores.
Syderum obſeruantiſſimi.
Mathematis Chaldæorum periti.
Matheſeos experientes.
Sydereæ ſuperſtitionis profeſſores.
Emenſores cœli.
Naturæ certiſſimi exploratores.
Secretorum naturæ conſilij, curioſi obſeruatores.
Naturæ veſtigia indagantes.
Aſtrorum ſcientiam profitentes.
Ignotas ſtellarum vias, orbeſque tuentes ignotos.
Aſtrorum ſyderumque meatus, cœli itinera, occaſus & ortus ſignorum deliquia ſolis & lunæ callentes.

Athenæ.

Athenæ, arum. Ciuitas Græciæ inter Achaiam & Macedoniã. Cecrops primus Athenas condidit omnium bonarum artium inventricem. Philoſophorum & Oratorum matrem, Poetarumque alumnamque à dicta Cecropia, & poſtea Mopſopia ac Ionia.

Porro

Porro Athenæ à Minerua quæ Græcis Σάϊν.
Vrbs attica, Poſſidonia.
Agri munichij.

Athenienſes.

Athenienſes etiam dicuntur Athenæi, Attici, actæi, Theſæi, Theſeæ, Cecropij, Cecropidæ, Munichij, Mopſopij, Æacidæ, Erichthæi, Erichthonij.
Ægidæ. Marathonij.
Cranai.
Erichthidæ.
Pandionij.
Athenienſes & Athenæi à Minerua quæ Athena Græce dicitur
Attici & Actæi Acteo rege.
Ouid. lib. 1. Meta. Separat Anios.
Acteis Phocis ab aruis.
Thæſei & Thæſide à Theſeo filio Ægei Athenarum regis. Virg. lib. 2. Georg. Præmiaque ingentes pagos & compita circum.
Theſidæ poſuere Martialis eadem ratione ſuos Theſeos vocat, i. Atticos, vbi ait, Maſſica Thæſeis tam bene vina ſuis.
Cecropidæ à Cecrope rege. Virg lib. 6. Æneï. Tum pendere pœnas Cecropide juſſi.
Munichya erat Athenienſium nauale, vnde munichij dicti ſunt. Ouid. lib. 2. Metaph. Munichioſque volans agros, gratamque Mineruæ, Deſpiciebat humum.
Moſopij à Moſopo Athenarum rege, Ouid. lib. Metamorph. Moplopeum juuenem ſacros agitare juga. les.
Æacidæ ab Æaco. Ouid. lib. 8. Dant placidi curſum redeuntibus auſtris Æacidis.
Erichthæi & Erichthonij, ab Erichthæo & Erichtonio regibus. Ouid. lib. 8. Erichthæas Tritonidos ibat ad arces, eadem ratione vocantur Erichcidæ.
Ægidæ ab Ægeo Athenarum rege, Ouid, in epiſt. Inter & Ægidas media ſtatueris in vrbe.
Marathonij à Marathone Atticæ campo, vnde Stat li. 3 Syl. Erigonē vocat, Marathoniam Syllius li. 14.
Armaque fixa deis aut quæ Marathonius hoſtis perdidit. Sydonius. Et dum Moſopia ſtipantur per Marathonem.
Carnaia à Carnao rege Athenarum.
Codridæ à Codro rege quod ſe pro patria deuouit.
Pandonij à pandone rege Erichthonij filio.

Atlantides.

Atlantides, Atlantis Mauritaniæ regis filiæ, ex Pleione Oceani filia, numero quindecim, quarum quinque Hyades ſunt nominatæ, reliquæ vero Pleiades. Virgiliades, Virgiliæ, Heſperides,

Attica.

Attica, regio Græciæ inter Achaiam & Macedoniam ſita, in qua fuit vrbs Athenienſis, ſic dicta ab Arthide Crani regis Athenarum filia. Acte quoque dicitur ab ἀκτὴ, quod littus ſignificat. Nam magna ex parte littoralis eſt regio.
Cecropia & Cecropis eadem vocatur, & poſſidonia à Neptuno dicta, qui Græce ποσειδῶν.
Mopſopia, ac Ionia ab Ione Xuthi filio.
Pandionia quoque Sido. Qui Pandionum mouebat Orator caueam tumultuoſus.

Auguſtus.

Augustus, mensis ob honore in Octauii Cæsaris sic dictus, quum prius Sextilis vocaretur & adhuc sit, vtpote sextus mensis ab introitu solis in Arietem, Græcè βουδρομιων.

Aurora.

Aurora, Matura, Eos. ἠως.
Iubar pro aurora ponitur.
Leucothea mater, parens Memnonis, Ouid.
Tithonia coniunx, Pallantias.
Memnon, filius aurorae. Eous, coloratus.
Aurora crocea, punicea, rosida, rosea luthea, nitida, fulgida, ambrosia, rubea.

Auster.

Auster. Notus idem Plinius lib. 18. Hæc astrum ventus dabat quem a Græcis Notum diximus vocari

B

Babylon.

Babylon, hebraicè Babel, quod confusionem Hebræis sonat, prius dicta ciuitas regni Nembroth, gigantis, quod in ea regnauit. Chaldæorum metropolis est Mesopotamiæ Assyriæq; caput, à Babylone quodam sapientissimo Medi filio fundata authore Cælio, purpuratam meretricem eandem vocat D Hiero, Et D. Petrus apost. Romam Babilonē vocat ob scelerum sentinam Neronisque crudelitatem.

Babylonia.

Babylonia à Babylone ciuitate, alter Chaldea vocatur & Assyria Babylonis regio.

Babylonij.

Babyl, Chaldæi, χαλδαιοι. Cephenes prius dicti, à Cepheo patre Andromedę, & Arphaxa rei ab Arphaxat rege, vt scribit Iosephus.

Bacchus.

¶ Bacchus Iouis & Semeles filius.
Liber Lenæus pater, qui mentem lenit, Semeles puer, Horat.
Semelia proles, Ouid. Lyæus Iacchus, Euan, Bromius, Igmigena, Bimater, Dyonisius, Iterum natus, Bis natus. Nyseus, Tryoneus, Nicæus, Genialis, Consitor vuæ, Indetonsus: Eleleus parens Bassareus. Racimifer, Proles, Semelea, Thirsiger.

Bacchæ.

Bacchæ, Bacchides, mulieres Bacchi sacerdotes. Sacrificulæ furentes, fanaticæ. Euantes, Euantis sorores. Vide Mænade.

Baleares.

Baleares, Gymnesiæ, Insulæ dnę in mari Hispanico, Majorica & Minorica.
Barchimone, nunc. deprauata voce, Barsilona. vulgo dicitur.

Batauia.

Batauia, quę & Bethasiæ, Hinc Batani, Bethasij, qui Hollandi vulgo creduntur.

Belgæ.

Belgæ, Belgici, Gallię Belgicæ populi Germanis vicini.

Bellona.

Bellona Martis soror. Dea belli alio nomine Enyo, & Pallas dis, quod Pallantem gigantem interfecerit.
Bellica virgo.
Tritonia à Tritone palude.
Minerua quod vim minetur.
Metuenda virago, Bellatrix, Bellipotens, & Belligera dea, Bellicosa Tritonia, Armisona, Armipotens.

Bithynia.

Bithynia.

Bithinia regio Asiæ minoris à Bithyno rege sic dicta, primum Bebrycia, postea Mygdonia à Migdonio rege, Ouid. Nunc quoque Mygdonia flebilis astat humo Claud. Thyni Traces erant quæ nunc Bithynia fertur, Salust. Maiorem Phrygiam dicit vocatam & à Turcis ex Tartaria venientibus occupatam.

Bithyni.

Bithyni Bithynici, Migdonij, Bebryaci & Bebryace penultima in differenti.

Biturici & Bituriges.

Biturici & Bituriges populi Galliæ Aquitanicæ, qui teste Plinio etiam Cubi dicuntur. Luc. Et Biturix longisque leues Axones in aruis.

Bizantium.

Bizantium, Ligos olim Plin. lib. 4. In quo oppidum Bizantium liberę conditionis, antea Ligos dictū nunc Constantinopolis, olim noua Roma Ethusa, Autonia, Vrbs Bizantia à Mantu.

¶ Bizantij, Bizantini, Cóstantinopolitani.

Bœotia.

¶ Bœotia. *Βοιωτία* Græcię regio. Oygyia, dicta ab antiquissimo rege Ogyge, Cadmeis, vt scribit Thucydides, ac Hiantis Aonia prius & Mesapia dicta authore Stephano.

Bœotij.

Bœotij, aliter Bœoti Luc. lib. 3. Bœoti coiere duces.

Phocæ phocaci à Phocide propinqua regione.

Hyanthæi à vetustis Bœotiæ populis Stat. lib. 1. Theb. Exul. Hyantheos ;inuenit regna per agros. Oui.li.5.Meta Ponte Meduleo, & Hyanthæa Aganippe Teumesij à Teumeso Bœotiæ monte Statius lib. 2. The. Non alias tacita inuenis Teumesius iras Mente acuit Thespiaci à Thespijs oppido Bœotiæ ad radicem Parnassi. Stat. li. 2. Syl. Centum Thespiacis odora lucis Steat altaria.

Helyconij ab Helycone monte Bœotiæ Musis sacro Statius lib. septimo.

Horrent Tyrrenos Heliconi plectra tumultus.

Cyrrhæi à Cyrrha oppido Phocidis Idem Statius lib. 7. Mœnia Cyrręa monstrauit Apollo iuuenca.

Hippocrini fati ab Hippocrene fonte vocabulum est Sydonij Appollinaris.

Aganipæi, ab Aganippe fonte eiusdem loci Musis sacro.

Aonij & Aonidæ quoniam Aonia pars est Bœotiæ in montuosa.

Castalij à fonte Castalio.

Bononia.

Bononia Hetruriæ. Colonia, mater studiorum Felcina prius dicta vrbs felcina Mantuanus. Felsinea tamen vrbe senex donatus adibas

Boreas.

Boreas, vide Aquilo.

Brabantia.

Brabantia teste Blondo Austrasia inferior olim vocabatur. Hinc Brabanti, Brabantini, Brabantici, Brabantigenę quos Aduaticos Cæsar vocat in commentarijs.

Briarius.

Briareus seu Ægeon gigas fuit centenis manibus.

Buſcumducis.

Silua ducis.
Ducaria ſilua, nunc Buſcumducis.
Hinc denominata Buſciducenſis.
Buſchius Boſchius, Nemius à nemore, & à ſilua Siluius, quod Latinorum regum fuit cognomentum
Sylua ducenſis, apud Eraſ.

C

Cadmus.

¶ Cadmus rex Phœnicum & filius Agenoris. Characteres ſedecim litterarum inuenit teſte Plinio. Agenorides Ouid. Sydonius hoſpes. Agenore natus. Antonius heros.
¶ Caletum, Calefieum, Geſſoriarum. Cales.

Calabria.

Calabria olim Iapygia. Meſpia. Salentina.

Calliſto.

Calliſto Licaonis regis filia, quæ à Ioue compreſſa grauidaque effecta Arcadem filium in ſyluis peperit à quo poſtea Arcada dicta eſt. Eliee Perrhaſis. Vrſa maior. Nonacrina virgo, Lycaonias.

Camena vide *Muſæ.*

Canopus.

Canopus vrbs. Ægypti nunc Dammiata.

Capitolium.

Capitolium, κεφαλιον, Mons, Tarpeius, Ars vel rupes tarpeia. Templum Iulium Saxum Tarpeium.

Cappadocia.

¶ Cappadocia Pontica regio, prius dicta Leucoſyria, hinc Cappodoces, Cappodoci & Leucoſirij.

Carteia.

Carteia cuius frequens mentio apud Cæſarem & Oppium de bello Hiſpanienſi, oppidum eſt Hiſpaniæ alio Nomine Tarteſius ſeu Carteſius. Græ. Carteſius dicitur.

Carthaginenſes.

Carthaginenſes vocantur Tyrij à Tyrijs colonis, quos illuc adduxit Dido poſt Sithei mortem. Vir. Vrbs antiqua fuit, Tyrij tenuere coloni, Carthago.
Carchedonij Cadmæi, quoniam Tyrij & Phœnices deſcenderunt à Cadmo Syl. lib. 1. Sacri quum perfida pacti Gens Cadmæa ſuperregno certamina mouit.
Aſdrubahani ab Aſdrubale duce verbum eſt Sidonij.
Eliſæi ab Eliſa Didone.
Byrſici quoniam Carthago prius dicebatur Byrſa à Corio: Sido. Spernis Eliſcæ Byrſica tecta domus. Pœni, Punici, Aphri, Aphrici.

Carthago.

Carthago ipſa vocatur Byrſa & Carchedon. Syl. lib. 2. Quis procul à Tyria dominos depellere Berſa. virg. lib. 1. Æneid. Mercatique ſolum facti de nomine Byrſam Claudia, in Eutro Baccatus per opera tremor Carecedona monit. καρχηδων, Cadmea.

Caſſandra.

Caſſandra Priami ex Hecuba filia, vates ab Apolline facta. ſed quoniam promiſſis non ſtetit, iratus deus fecit vt illius vaticinijs nulla fides adhiberetur. Briſeis & Lyrneſia virgo nuncupata.

Ceſtor

Castor.

¶ Castor & pollux Iouis & Lædæ filij Lædei dij.
Tindarei, Amyclæ fratres.
Dioscori διόσκοροι, i. Iouis pueri vocantur. Helenæ fratres.
Oebalidæ; gemini. Stat. Ambiguo visus errore lacessunt, Oebalidæ gemini.
Tyndaridæ Tyndari. Cygnigenæ
Therapnæi. Oebalij fratres, Statius Oebali fratres pontusque polusq; ferenus, Sydus amiclæum.

Centauri.

Centauri, Lapithæ, semiuiri, semihomines, semimares, nubiginæ. Ixionides, Ixione nati, Bimembres.

Cerberus.

¶ Cerberus ianitor inferni, monstrũ triforme, Triceps, Trifaux, tergeminus, infernus canis, echidneus, stygius, rabidus.
Lachrymosæ ianitor aulæ.
Tartareus custos.
Ianitor Orci, apud Virg.
Triforme monstrum.
Ditis auernalis canis insomnis, impauidus, Peruigil.
Multiceps Bellua,
Corripit obiectam custos Plutonius offam.

Ceres.

¶ Ceres, dea frugum, Saturni & Opis, habebatur filia Alumna terrarum, Demeter δημήτηρ dicta qua si gemeter. i. terræ mater ac Eleusina mater, specifica, munifica, fœcunda, flana, Telsmophora. Ops Cybelle Saturni coniux. Berecynthia Bona dea, Cypria, Cyprigena, Cithera. Acidalia, Paphia, Dionea.
Ceres Alma apud Virg, ab alendo, quod nos alat.
Ouid. Et frugum genetrix immensos fiste labores.

Chalcis.

Chalcis. Nigropontus Eubæa, nunc Nigraponte vocatur mercatoribus Hinc Chalcidici Euboici.

Chalicut.

Chalicut ab alijs Calocutium & Calocuta, Indiæ Emporium celeberrimum.

Charon.

Charon fingitur Erebi & noctis filius.
Acherontis nauta, trientis animas transuehens ad inferos. Virg. in 6. Portitor ille Charon hi quos vehit vnda sepulti.
Stigius senex, squallidus, tristis.
Aterque paludis nauita tartareæ.
Omnes expectat auarus portitor.
Cares aliter Baubasij, & mulieres.
Bubasides. Ouid. lib. 9. Bubasides videre nurus. Et Mausoli, à Mausolo rege Cariæ prius dicti Leliges.

Chiron.

Chiron Saturni & Philliræ filius dimidia sui parte equus, reliqua homo, vndè Centaurus dictus. Philyrides. Philyrius heros. Semifer. Monstrum bisorme. Sagitarius. Æmonius arcus.

Christus.

Christus, id est, vnctus.
Messias, Messiah Hæbræis.
Verbigena, Vnigena.
Soter, σωτὴρ, i. saluator seu Seruator Salutifer, Archiarer. ἀρχιάτρος.
Medicorum princeps à D. Hieron. dictus.
Ἀλεξίκακος mala quæque pellens Hinc nos nomina dedimus Christiani Christicolæ, Christidaes, Christigenæ.

Cicero

Cicero.

¶. Cicero parens eloquentiæ, & vt Catullus ſcribit Diſertiſſimus Romuli nepotum Pater eloquij Pater patriæ. Iuue. Roma patrem patriæ Ciceronem libera dixit. Et eloquium Arpinatis, id eſt Ciceronianum. Eloquium damus Arpinatibus aurem.

Circe.

Circe Solis & Perſæ nimphę filia, veneficiorum peritiſſima. Phaſis Idos Titanes idos dicta.

Cliuia.

Cliuia. Clenania.

Colonienſes.

Colonienſes. Agripinates vbiuij.

Conſtantinople, vide *Bizantium.*

Corcyra.

Corcyra, med. prod. Græce Cercyra κέρκυρα, Inſula mari Adriatico vicina, prius Melena dicta & Drepane à Cercre.

Item Macris, à Macride, & Scheria nec non Phæacia nunc Cerphu vel corſumum vocatur, ſub Venetorum ditione.

Corinthij.

Corinthij vocantur Corinthæi & Corinthiaci. Ouid. lib. 15. Iamque Corinthiaci carpebã littora ponti

Cypſelidæ à Cypſelo Ixionis filio, Virg. in Cypr. Cypſelidæ magni florentia regna Corinthi.

Ephyriæi, & Ephyreij, quoniam Corinthus prius vocabatur Ephyre. Luc. lib. 9. Incedit caſtris. Ephyreaque mœnia ſeruat.

Iſthumiaci & Iſtumij ab Iſtmo terra angusta prope Corinthum quæ ſeparat Ægeum mare ab Ionio. Stat. lib. 2. Syl. Talis in Iſthmiaeos ploratus ab equore portus.

Cenchrei a Cenchri portu Stat. lib. 4. Theo. It comes, Inoas Ephyte ſolata querelas Cenchreaque manus.

Cretenſes.

Cretes, Cretenſes aliter dicuntur.

Crætei Virg. lib. 3. Æneid. Tertia lux claſſem Cretei ſiſtet in oris.

Creſſij, Idem lib. 4. Quam procul incauta memora inter Creſſia fixit Paſtor, agens telis.

Creſſi: Idem lib. 5. Creſſa genus Pholoe.

Gnoſij à Gnoſo vrbe Cretæ. Virg. lib. 6 Æn. Gnoſius hæc Rhadamanthus habet duriſſima regna. Gnoſiaci. Ouid. 8. Gnoſiacæque hæret comes inuidioſa carinæ.

Dictæi à dicte vrbe Cretæ Virg. lib. 3. Æneid. Dictęa negat tibi Iuppiter arua.

Lictij à Licto vrbe Cretę. Virg. lib. 3. Æneid. & Salentinos obſedit milite campos Lictius Idomeneus, Cydonęi Cydonij. Cydones Cydoniaci, à Cydone vrbe; Cretæ Ouid. lib. 8. Armaque equoſque habituſque, Cydoneæſque pharetras Stat. lib. 4. Theb. Tetga Cydoniaca Corythos arundine pulſat.

Ariadnei ab Ariadne Minois filia.

Minoij à Minoe rege Ouid. in Epiſt.

Phedre! En ego nunc ne ſorte parum Minoia credar.

Androgeonei ab Androgeo filio Minois.

Gortynij, & Gortyniaci à Gortina vrbe Stat. lib. 4. Theb. Arbitra hos dura verſat Gortynius vrna.

Dories, Δωριεῖς, Dorij & Dorienſes, quoniam tempore belli Troiani Dorici venerunt in Cretam duce Althmene, ibique decem vrbes condiderunt.

Creta

Creta.

¶ Creta vel Crete, es, insula quæ hodie Candia appellatur, est sub Venetorum ditione centum vrbibus olim clara fuit, vnde Græcis vocabatur ἑκατόμπολις, Mant. vrbibus inclyta centum Greta ideo dicta à Graijs Hecatompolis olim. Vocatur quoque Terra Curetis, à Curetibus qui in ea habitarunt: Ouid. lib. 8. Vt egressus ratibus Curetida terram contigit. Gnosia, gnosiaca, retea, dictea, minoia, actea, cydoneia, gortyniaca tellus.

Terra Gortynis, vocatur etiam Aëratia & Macaros. Plin. lib 4 Maleotes Crates primum Aëriam dictam, deinde posteriori Curetim appellauere. Et Macaron nonnulli à temperie cœli appellatam existimauere.

Cupido.

Cupido deus amoris, Puer pharetratus Cæcus amor. Ignis indomitus. Cypria proles Veneris natus. Alatus deus, Cæcus, Alipes.

Cumani.

Cumani aliter Cumæi, κυμαῖοι, à Cuma oppido Italiæ juxta Neapolim.

Cybele.

Cybele, Cœli & terræ filia, Saturni vxor, aliter vocatur Opes, Dyndimene, Bericynthia, Pales, Corsica, Cymos, Plin. in mari Lygustico, est Corsica quam Græci Cyron appellauere.

Carmenta & Carmentis, Nicostratę proprię.

Cyprus.

Cyprus, insula à Cypro filia Cynirę sic dicta, Tellus Veneris quoque appellata, Mant. Et Veneris tellus pulcherrima Cypros.

Ceraslios & Ceraslias, à multis promontorijs vocabatur prius, ac Amarusia.

Specea quoque & Armantis authore Strabone, ab Armante monte Cypri.

D

Dacia.

¶ Dacia, Δακία, Valachia nunc Blachia vocatur, Hinc populi, Daci & Dacę.

Dalmatæ.

Dalmatę, Dalmatici, Liburni, Illyrij. Vide Illyrici.

Danubius.

¶ Danubius, Ister, Adubanus prius dictus & Mento.

Daphne.

Daphne Penei fluuij filia, quę cum vim Apollinis non posset effugere, implorato paterno nomine conuersa est in Laurum. Dicitur Peneis, Peneia virgo.

Dauid.

Dauid, Psaltes sacer, regius, ac egregius, Vates, propheta regius, sanctissimus Psalmographus, ψαλμῳδός.

Vaticinus rex, Psalmicen sanctus, Cui prima inter vatid cos est gloria. Vates, Psalmicus cantor, Filius Isai quem græci Iessæ vocant, hinc Iessæa soboles.

Delos.

Delos Cycladum omnium clarissima, in qua Latona Apollinem & Dianã dicitur esse enixa, appellata est Ortygia,

Ortygia, à multitudine Coturnicum à Virg. lib. 2. Æneid. Linquimus Ortygiæ portus, Astria, Cynthia, Lagia, Chamycha, Cynethus, & Pyrpile ab igne ibi reperto, Delphica tellus, Phœbi patria.

Demophoon.

Demophoon Thesides & Thesei filius dictus, fuit rex Athenarum.

Deus.

Deus. Θεός.
Numen diuinum.
Spiritus diuinus. Supremus Deus.
Mundi rector, creator, fabricator, κοσμοκράτωρ, summi domini numen, Θεῖον τό.
Diuinitas mundi, moderatrix, τὸ Θεῖον, Θεότης.
Omnipotens. παντοκράτωρ.
Victor lethi, id est, mortis.
Verè optimus maximusque. κράτιστος, ἄριστος καὶ μέγιστος, quæ Gentilitas Ioui falso tribuit.
Diuum atque hominum rex.
Maximus cœlicolum.
Cœli terræque rex.
Princeps generis humani.
Verè Panomphæus, παυομφαῖος
Omnium voce colendus, celebrandus, μέγιστος ἀγγαυδὸς, summus, diuinus diuus, cœlestis, immortalis, infinitus, æternus, salutifer, sempiternus, inaccessus.
Empyræus, omnisator, altitonans.
Astripotens, apud Mant.
καρδιογνώστης. Scrutator cordium, inspector pectorum.
Δώτωρ ἐάων. Largitor bonorum munificentissimus.
Vindex quoque scelerum & contumaciæ.

Dialectica, vide *Logica*, *Diana*.

¶ Diana, Venationis & Syluarum dea. Phœbi soror.
Custos, cultrix nemorum. Delia. Latois, Latonia Trivia, Virg. Astrorum decus, nemorum Latonia coniux. Phœbe.
Latonigena. Cynthia.
Thoantea dea, apud Ouid.
Virgo potens nemorum. Casta, innupta Pharetrata, noctiuaga, saltícola. Vide Proserpina.
Studiosa pharetræ, Iaculatrix, venatrix, arcitenens.

Dido.

¶ Dido lingua Phœnicum viraginem sonat, quod se in ignem præcipitando virile quid fecerit.
Elisa dicta, & Phœnissa.
Agenoris, Agenore nata. Sidonis Tyria. Sichæi coniux.

Diomedes.

¶ Diomedes Tydei filius, Græcorum fortissimus, Ætoliæque rex.
Oenides, Ouidio dicitur.
Tydides Virgilio.
Ætolius, Chalidonius heros, apud Stat. Vide Tydeus.

Diuini.

¶ Diuini. Diuinaculi, Atioli.
Afflati. ἐνθοι.
Vates. μάντις.
Vaticinantes, Fatidici, Magi.
Extispices. Aruspices.
Auspices. Augures.
Geomantes, Pyromantes.
Axiomantes. Diuinatores.
Futurorum præscij.
ἐγκαρδιμυθοι ἐγκαρδίτυμ.
Pythonissæ, Pythonici, quasi Apolline pleni, id est, qui instructu dæmonis futura coniectant, Lesbius prylis, Curetumos, proverb.

Dryades.

Dryades

Dryades Nymphæ ſyluarum præſides, Hamadryades.

Dyrrachium.

¶ Dyrrachium, Epidamnum, Plin.
Epidamnum colonia, propter inauſpicatum nomen à Romanis, Dyrrachium appellata.

E

Eccho.

Eccho. Vox reſona. Nympha vocalis.

Ediſſa.

¶ Ediſſæ, quæ nunc Reges Medorum in hiſtoria Thobiæ vocatur.

Eduenſes.

¶ Eduenſes, Edui, Auguſtudinenſes Galliæ populi.

Emaus.

¶ Emaus triſyllabum, Iudeæ vrbs alio nomine Nicopolis Caſtellum vbi Chriſtus cognitus eſt in fractione panis.

Epirus.

Epirus, ἤπειρος, ſonat terram firmam, ſeu continentem, regio quæ prius Moloſſa dicta, hodie cum maxima Macedoniæ parte vocatur Albania à Chaone Heleni fratre Chaonia, Chaonis terra prius dicta
Hinc Epirotæ, Epirotici, Leucadij, à Leucade promontorio.
Actij & Actiaci, ab Actio oppido.
Phocæi, Phocaici. Chaonij, Podonigæ, à Dodona vrbe Caoniæ.
Moloſſi, Pyrrhidæ, quod in ea Pyrrhus olim regnauit.

Epicurus.

Epicurus Athenienſis Philoſophus, Neoclides à Necole patre. Senex Cecropius, Carterius apud Mart. & Stat.

Equus.

¶ Equus trojanus, Equus fatalis Duratheus, Dardanius, Epæi machina.

Eridanus.

Eridanus fluuius Italiæ fœcundus, & nobilis, Padus aliter dictus.
Parens, princeps fluminum, Virgilius fluuiorum rex Eridanus.

Erigone.

Erigone. Icara filia.
Icaris Marithonia virgo.

Eero.

Eero puella formoſiſſima fuit ex feſto Thraciæ vrbe, Veneris ſacerdos Seſta puella dicta ab ortu loci.

Eſau.

¶ Eſau dyſſyl. vel in carmine triſyl. alias Edom & Seir.

Euander.

¶ Euander, Mercurij filius, Nonacrius, ſeu Palantius heros, Ouid.

Euboia.

Euboia, εὔβοια, ſiue Eubœia; inſula in mari Ægeo oblonga, ideoque Macris dicta.
Terra aut ore Euboïs: Statius in Achilli. Quatitur naualibus ora Euboïs. Vide Chalcis, quæ Eubœa vrbs olim etiam Eubœa vocabatur. Hinc Euboici, Capharæi, Abantij, Tanagæi à Tanagryo Euboiæ ciuitate Stat. lib. 9 Prima Tanagræum turbauit arundo Coroebum.

Eumenides.

Eumenides furiæ infernales. Acherontis natæ. Nocte genitæ, Vipereæ ſorores,

sorores. Anguicomæ sorores Penarum deæ triplices, Quarum nomina sunt, Alectó. Tisiphone Megara.

Eupatoria.

¶ Eupatoria Paphlagoniæ ciuitas, Pompeiopolis iam dicitur.

Europa.

Europa tertia pars orbis, ita dicta ab Europa Agenori, Phœnicum regis filia Agenore nata.

F

Februarius.

Februarius mensis extremus anni, vt Cicero scribit, quod extremo anni mense populus februaretur, id est, purgaretur.

φεβρουαριος, & ιλαρουαλιον. Græce.

Flandri.

Flandri, Flandricolæ, quos vulgo Flamingos vocant.

Neruij vnde impræsentiarum nomen cin tatis Aldenardiæ manet.

Morini quoq; dicuntur, licet propriè Terwanenses sint in finibus.

Galliæ Belgicæ ve sus occidentem. Virg. Extremique hominum Morini.

Florum dea.

Flora. Chloris, Zephyritis Dea florum. Vxor Zephyri.

Fontes.

Fontes & fluuij Musis sacri. Caballinus fons. Pegaseus fons Medusæus fons Aganippe. Hippocrene. Libethreus fons. Pimpleius fons. Phocikos lacus. Permessus fluuius Chephisi vada. Eurotas.

Furiæ infernales.

Furiæ infernales.

Furiæ flammiferæ.

Eumenides Stigiæ.

Eryннes siue Erynies anguibus implicitæ.

Numina malefica.

Orci satellitum. Alastores.

Sorores anguicomæ, furentes.

G

Galli.

Galli, Gallicani, Galligenæ.

Galatæ, Sequanici, Sequanidæ, Franci, Francigenæ, Liligeni.

Ganymedes.

Ganymides, Trois filius formosissimus puer fuit, quem quam Iupiter deperiret, in cœlum ab Aquila portari iussit, & sibi à caliculis esse, puer Phrigius, Ideus, & Pinceria Iouis.

Garamantes.

Garamantes, γαραμαντες, Garamantici Libyæ populi, matrimoniorum expertes.

Areniuagi à Mant. vocantur.

Sati Animone, id est, Ioue. Nigri perusti inculti.

Geldri.

¶ Geldri. Gelrij. Menapij. Geldrenses.

Genuenses.

¶ Genuenses ac Genuani, γενουανοι, Ligures, Ligustici, & Ligustij. Sidonius, Qui Ligustijs Euganeisque montibus oriebantur. Assueti magno laborique Ligures.

Gigantes.

Gigantes, fratres Phlegræi, à Phlegra loco Thessaliæ, in qua Gigantes à Ioue fulmine percussi.

Titanes, Titanij, id est, Titani & Terræ

ræ filij gigantes omnes impij Anguipedes. Serpentigeri, Æthei fratres. Centimani, Mant. Dij veteres qui Centimanos vicere gigantes.

Centimani. Theomachi, apud eundem. Ioseph. & D. Augusſ. scribunt gigantes ex dæmonibus incubis progenitos, quos Terræ filios vocat Moses.

Glaucus.

Glaucus, Deus marinus, maris numen, Minois filius, hinc dictus Minous, Biformis, Dictæus, Perniades & Pornianus.

Gorgon.

¶ Gorgon, Medusa, Phorcynis, terrifica, anguicoma.

Serpentiferum monstrum.

Græci.

Græci, Graij.

Mendaciorum parentes. Crinito vocantur Graiugenæ.

Argæi. Virg. in opusculis: Septima iam Argæis ſtabullo impensa laboris.

Argiui, Argolici, Dorij.

Dorei, Dorienses, Pelasgi.

Pelopæi & Pelopidæ à Pelope filio Tantali. Virgilius lib. 2. Æneid. Vltra Asiam magnam Pelopæa ad mœnia bello Venturam. Stat. lib. 10. Ad patrias fusæ Pelopides aras.

Hellines, Hellenes.

Achillæ & Achillidæ ab Achille.

Argolæ, apud Euripidem.

Achæi, Achiui, Achaici, Inachi, Inachij, Inachidæ, ab Inacho Argiuorum rege, patre Isidis. Ouid. lib. 5. Fast. Littus ad Inachium puluis inanis eam. Stat. lib. 1. Theb. Qua noſtræ cecidere animæ ſtuper Inacha pubes. Idem lib. 5. Lectique potentes Inachidæ.

Agamemnonij, Agamemnonidæ ab Agamemnone. Virg. lib. 6. Æneï. At Danaum proceres Agamemnoniæque phalanges.

Acrisioneï ab acriſio rege Argiuorum Abantis filio, Ouid. lib. 5. Me. Achriſionæas Prætus poſſederat artes.

Abanteï, & Abantiadæ ab Abante Argiuorum rege patre Acrisij. Ouid. lib. 15. Nuper Abantæis templo Iunonis in Agris.

Thyesteï à Thyeſte filio Pelopis.

Mecenei à Mycenis vrbe. Ouid. in Epist. Brutidis. Nulla Mycenum sociaſſe cubilia mecum iuro.

Menelaei à Menelao filio Atrei. Phoronidæ & Phoronei à Phoroneo Inachi filio & Argiuorum rege

Parthæi à Perseo Acrisij nepote. Stat. lib. 1. Theb. Persæus alter in agros

Scinditur Danai Danaei. Idem Tunc sedet Inachias vrbes, Dananeæaque regna.

Dolopeij à Dolepibus Græciæ populis. Valer. Flac. Vidiſſe putant Dolopiaque buſt.

Iasidæ ab Iasio filio Abantis Argiuorum regis.

Tantalidæ a Tantalo.

Græcia.

Græcia appellata à Græco qui in ea regnauit primus, à cuius filia vocata est Artis: dein ab Hellene Deucalionis filia dicta fuit Hellas Ἑλλας.

Achaia, Pelasgia Dulichia pro Græcia ponuntur & vsurpantur, Decta solers, fallax, vana, mendax, Iuuenal. Et quicquid Græcia mendax. Audet in historia.

Grammatica.

Grammatica, Ars Palemonis siue Palemonia. Iuuen in Satyr. Odi hanc ego quæ reperit voluitque Palemonis artem.

Græcia.

Gratiæ, Charitates. χάριτες, tres Iouis filiæ suaues blandæ, blandientes, elegantes. Acidaliæ sorores.

Orchameni deæ triplices, vocantur autem Agalia. Thalia, Palychæa vel Euphrosine.

Grues.

Grues, γέρανοι. Palamedis aues apud Mart. Aues Bistoniæ. Strimoniæ, Threiciæ.

Naupliadæ volucres apud Polit. altiuolantes, acreæ, querulæ. Vipiones sunt grues minores.

H

Harpiæ.

Harpiæ rapaces dæmones, dicuntur autem fuisse Neptuni & Terræ filiæ, ac in Insulis habitare. Virgilius tres esse dicit, Aello, Ocypete & Celæno.

Hector.

Hector. Troianorum fortissimus, Priami filius, Priamides inclitus, impiger, belliger, atrox animosus.

Hecuba.

Hecuba Priami regis vxor.

Priamcia coniux, apud Ouid.

Cisseis vocatur Virgilio lib. 7. Cisseis prægnans ignes enixa iugales.

Helena.

Helena, Tindari regis Laconiæ & Ledæ filia, tantæ venustatis, vt fuerit admirationi cunctis, teste Demetrio Mosco.

Tindaris Virgilio dicitur.

Oebalis, Oebalia pellex Ouidio vocatur ac Menelais vtpote Menelai vxor. Lacedemonia, Ledæa formosa, candida, bis rapta.

Helle.

Helle, es filia Athamantis regis Thebarion, Nepheleis Athamantias.

Heraclea.

Heraclea Bosphorana ciuitas olim vocabatur Perinthus. Mant. quæ magna Perinthus. Ante fuit priscum mutauit Heraclea nomen, Nunc carpe.

Hercules.

Hercules. Ἡρακλὴς dicitur quoq; Alcides, à bellica virtute & Amphitryoniades, quoniam credebatur filius Amphytrionis & Amphytrionius puer, apud Mant.

Alemena matre creatus, Ouid.

Monstrorum, ferarum domitor.

Clauiger gygas. Heros Thebanus.

Dictus Tyrinthius ab vrbe vetusta Achaiæ.

Cleoneus à loco vbi leonem interfecit. Lucanus. Ille Cleonæi proiecit terga leonis. Proles Iouis.

Oetæus, οἰταῖος, ab Oeta monte inter Thessaliam & Macedon. Signum quoq; cœleste Hercules quod Engonasin vocatur, Latinè Ingeniculus. Indonatus. Inuictus.

Hesiodus.

Hesiodus ex Asia Bœotiæ vico oriundus. Hinc dictus Ascræus senex Virg.

Ascræus, Bœotius, Heliconius vates, Politia. At ibi Dædalides monitus Heliconie vates. Præceptor arandi. Ouid.

Hetruriæ

Hetruria.

Herruna, alio nomine Thuscia & Hetruscia ac Tyrthenia. Vmbra quoque Thusciæ pars Hinc Vmbri & Vmbrij, Thusci Etrusci, ac Tyrreni.

Hippodamia.

Hippodamia, Brisæ filia ex oppido Lyrnesio. Briseis & Lyrnesia virgo dicta.

Hippolytus.

Hippolytus cœlibem ducens vitam, matrem constanti animo spernebat. Thesei & Hippolitæ Amazonis fuit filius Theseides & Theseius heros dictus.

Hispalis.

Hispalis Beticæ Hispaniæ vrbs clarissima, cognominata Romulea ob amicitiæ fœdera cum Romanis Sibilla nunc vulgo dicitur.

Hispania.

Hispania, ἰσπανία & ἐσπερία cuius meminit D. Paulus cap. 15 ad Rom. primum dicta Iberia, ἰβηρία ab Iberio fluuio dein Hesperia vltima ab Hespero Atlantis fratre, postremo ab Hispali Hispania, quæ quoque Tarteſſia tellus dicitur.

Hispani.

Hispani Iberij, Ibenaci. Virg. Tyrrheneque boues in flumine lauit Iberos.

Beticolæ & Betigenæ. Syllius lib. 8.

Beticulasque viros spatijs agitabat iniquis.

Hisperij Tarteſſij & Tarteſſiaci à Tarteſſo vrbe Gadibus vicina.

Homerus.

Homerus Græcorum Poetarum maximus prius dictus Maleſigenes, deinde a cæcitate Homerus ὁμήρος quod cæcum sonat lingua Ionica. Aliter dicitur Mœonides Mœonius vates.

Homerus quoque dictus Colophoniatus & Colophonius ab vrbe Mœoniæ Colophone vnde originem traxit. Bap. prius & Colophoniaco iunctus Maro. fulget Homero.

Horatius.

Horatius ab orando ſe dictus, aliter flaccus à pendulis auribus Venuſinus poëta.

Hungari.

Hungari qui modo Huni seu Hunni Scythiæ populi olim vocabantur Claud. Nam parat insidias qui nos aut turpibus Hunnis.

Pannonij, quoque dicuntur, Stat.

Pannoniusque ferox.

Pannonios, idos, apud Lucanidem quod Hungarus Græci πάιο ας Hungaros vocant.

Hyades.

Hyades, ὑάδες, quæ & Suculæ ac Atlantides dicuntur ſeptem ſtellæ in cornibus & ore Tauri quæ quoties naſcuntur vel occidunt, pluuias, creant. Triſtes, Imbriferi.

Hypermneſtra.

Hypermneſtra, Vna fuit ex quinquaginta Danai filiabus, quæ (quum ſorores omnes maritos ſuos nocte interfecissent iuſſu patris) ſola maritum ſuum Lynceum nomine ab inſidijs liberauit Danais, & Danai filia appellata.

Hyrcani.

Hyrcani, Caſpij, Aſiatici populi iuxta Mare Caſpium.

I

Ianus.

Ianus bifrons, in ſomnis peruigil.

Iaſon.

Iaſon, filius fuit Æſonis, hinc dictus Æſonides Ouid. Æſonidem mutaſſe velim quo coniuge fœlix.
Æſone natus Pegaſeus heros.
Æmonius ſeu Æſonius iuuenis vtiſque apud Ouid. Iolciacus heros.
Superbus, periurus, prædo, efferus.

Iaziges.

Iaziges. Septem caſtrenſes.

Icarus.

Icarus Ἰκάρος. Dædali filius.
Dedalides, Dædaleus puer.
Glarea. Implumiſque vocer, Dædaleuſque puer, audax, temerarius,
Stephano authore, Inſula vocatur.
Icarus, quæ prius vocabatur Macris.

Icaria.

Icaria inſula in mari Icario, Doliche, Ichthyoeſſa, nunc Nicaria, vna cycladij.

Ieruſalem.

Ieruſalem, Hieroſolymæ
Solymæ, & à Melchiſedech conſtructa Salem. Iebus prius dicta.
Elia quoque vocata ab Elio Adriano reparatore, & Zion à monte in quo arx Dauid annexa Hieruſalem.
Hinc Hieroſolymæ, Ieroſolymitani, Solymi, Gens Solymæ.

Ieſus.

Ieſus. Saluator Seruator, Soter. σωτὴρ à σώζειν ſaluare, hinc dictus eſt Chriſtus quod cunctis ſalutifer venit. Qui per aſpirationem ſcribunt: Ihеſus bene ſcribunt eſt enim dictio Hebraica non Græca ex Iod, He Vau, He, tetragrammaton, & ineffabile, pro quo ſemper adonai pronunciant Hebræi. Porro Græcis ἰησοῦς triſyllabon eſt.
Nazareus dictus ab oppido Nazareth in quo habitauit, & ſonat, conſecratum. Vide Chriſtus, & Deus.

Illyrici.

Illyrici, Illyrij Taulantij: Silius, lib. 15. Quaque per Illyricum Taulantiue incola littus.
Dalmati Slaui, Slauones,
Dalmatici, Liburni.

Illyria.

Illyria, Ἰλλυρίς, Illyris & Illyrium, Liburnia, Dalmatia, nunc Sclauonia.

Inarime.

Inatime, Ænaria, Pythecuſa, authore Plin. Ænaria à ſtatione nauium Æneæ. Hodie vocatur Iſchia.

Indi.

Indi, Indici, Gangetici, quod prope Gangem habitent: Lucan libro 4. Et quas ſentit Arabs, & quas Gangetica tellus. Dicuntur etiam Nyſæi à Nyſa vrbe Indiæ, & Hydaſpæi ab Hydaſpe, Sydoni, Frangat Hydaſpæas aries impactus. Erithræi.
Ardentes, Sidentes, colorati, fuſci, nigri, Eoi dites.

India.

India, ab Indo fluuio nomen habet, maxima

maxima orientalis regio Asiæ terminus.
Terra Gangetis, Gangetica.
Terra Euphratis.

Infernus.

Infernus. Auernus.
Erebus, Tartarus.
Plutonius. Cocytus, Acherusius, Phlegetontius, Stygius, Acherontæus, Lethæus, Ocnius lacus, fluuius, amnis.
Gehenna, Græci scribunt sine aspiratione mediam.
Orcus, Orcæa Charybdis.
Stygia palus.
Inferus, profundus, imus, mœstus, tristis, ater, piceus, opacus, horridus, auarus.
Auernalis amnis.
Infernalis, Tartareus, Herebus. Reliqua pete ex priore parte Synonimorum, *Hell.*
Inferni judices.
Æacus, Radamanthus. Minos.

Ino.

Ino, filia Cadmi.
Cadmeia proles.
Natrix & matertera Bacchi.

Insubria.

Insubria, regio Cisalpina, quæ Togata quoque dicitur, nunc verò à Longobardis, qui ducentis eam annis occuparunt Lombardia vocatur, cujus Metropolis est Mediolanum. Hinc Insubres ἰσυβρες, populi Cisalpinæ Galliæ.

Io.

Io, Inachi fluuij filia: Inachis Inachia proles. Phoronis, ides.
Bos Pellex.

Joppe.

Ioppe, ἰοππη, vibs Palestinæ maritimæ, D. Petri miraculo clara, omnium ciuitatum antiquissima; vtpote ante diluuium condita, teste Plinio. Nunc vocatur Iaphe portus peregrinorum, à Iaphet filio Nohe.

Joseph.

Joseph, Vir Mariæ virginis, vt est apud Mattheum in genealogia saluatoris.
Nutricius Domini.
Fatidicus Iuuenis, Mant.
Multiplices casus & longa pericula cernat, Fatidici iuuenis: Cananæus casus, formosus.

Iphigenia.

Iphigenia. Ipphianassa, Lucretius. Iphianassæo turparunt sanguine Fœdæ.
Myceñis. Ouid. vocatur lib. 12. Metamorph.
Agamemnonia puella, Propert.
Pelopeia virgo.

Iris.

Iris, ἶρις. A cus cœlestis.
Junonis nuncia.
Pluuius describitur arcus, apud Horat. Multicolor, purpureus, nubilus, nymbosus, imbrifer, arcus discolor, picturatus, aquosus.
Thaumantias, Thaumantis proles.
Thaumantica virgo.

Ismaelitæ.

Ismaelitæ, ab Ismaele filio Agar, ancillæ Abrahæ, quos Moyses Madianitas vocat. Euseb. Agarenos seu Saracenos.

Ister Scythiæ fluuius, vide *Danubius.*

Italia.

Italia, Hesperia major, ab Hespe-

10 Atlantis ſratre.
Oenotria, ab Oenotro rege Sabinorum, Virgil. Eſt locus Heſperiam Graij cognomine dicunt, Oenotrij coluêre viri, nunc fama minores Italiam dixiſſe ducis de nomine gentem. Idem. Hinc Italæ gentes omniſque Oenotria tellus In dubijs reſponſa ferunt.
Latium, quod ibidem Saturnius latuerit: Virg. lib. 8. Latiumque vocari maluit, his quoniam latuiſſe futus in oris.
Saturnia à Saturno: Ouid. lib 1. Faſt. Inde diu genti manſit Saturnia nomen.
Terra Auſonis & Auſonia ab Auſone Ulyſſes filio: Ouid. lib. 2. Faſt. Captaque erat lyricis Auſonis ora ſonis.
Italia terra ſeu ora Italis, Ouid. lib. 2. de Ponto Mœſtiſque cadentes.
Excepit lachrymas Italus ora genis.
Auſonium ſolum.
Romana, Romula. Itala tellus.
Magna Græcia Italiæ pars, à Tarento vſque ad Cumas olim vocabatur, Ouid in Faſt. Itala nam tellus Græcia major erat.
Terrarum alumna, vrbibus frequens, populoſa, antiqua, potens, fertilis, grauida bellis.

Itali.

Itali, Italidæ, Italici. Ouid. lib. 14. Litore in Italico Meſſenis mœnia contra, Latini.
Laurentes, Lauinij, Laurenti Tyrrheni, Laurentij, Latiales.
Auſones, Auſonij, Auſonidæ: Lucanus lib. 9. Grata vice mœnia reddent Auſonidæ Phrygibus.

Judei.

Iudæi, Iudaici, Hebræi, Apellæ Gens antiqua. Paleſtini, circumciſi. Vide Synonima priora *Iew.*

Judæa.

Iudæa, olim Paleſtina & Chananea vocabatur.

Iuliomagus.

Iuliomagus, Andium ciuitas in Gallia, nunc Andegauia. Angiers.

Julius, vide *Aſcanius.*
Julius menſis, vide *Quintilis.*
Juno.

Iuno Saturni fingitur filia, ſoror & coniux Iouis, quæ nubentibus & parientibus dicitur præeſſe, vnde vocatur Pronuba, Lucina, & Coniuga. ac Socigena quod mares connubio fœminis ſociet.
Saturnia, Iuno, Virg. Regia, Sceptifera Regina deûm. Iouis coniux.

Juppiter.

Iuppiter, quaſi iuuans pater, Saturni filius, Deorum ſummus cœlo præeſſe, ibidemque pulſo fulminare fingitur.
Dictus Pater omnipotens.
Dieſpeter, i. diei pater, ab Horat.
Lucetius, i. lucis pater, à Gellio.
Saturnigena, a Mant.
Ægiochus, nutritus à capra.
Diuûm atque hominum rex, à poëtis fingitur Aſtripotens, altiſonus.
Hammon corniger Panomphæus.
Altitonans. Magnitonans. Omnipotens. Saturnius Dodonæus.
Cenæus. Summus deorum. Rector Olympi, Rex ſuperum.
Ætherius princeps. Pater æthereus ſeptifer coruſcus, fulminator.
A diuerſis locis vbi colebatur diuerſa habet nomina, Dicteus, Olympius, Olympicus, Idæus, Caſius.

Choani-

Chaonius, Latialis, Ausonius, Capitolinus, Pharius, Ammonius, id eſt, Arenatius à templo illi in arena conſtructo.

Iuuenalis.

Iuuenalis Satyrographus.

Poëta, Vates Aquinas, quæ illi patria fuit. Ponta. Hinc rigat Aquinas triſte ſupercilium.

L

Lacedæmon & Lacedæmones.

Lacedæmon vrbs Peloponneſi, alio nomine Sparta. Dicitur etiam per Syncopen, Lacon pro Lacedæmon.

Lacedæmones. Lacedæmonij.

Tyndarei à Tyndaro rege Oebaliæ, & Helenæ patre : vnde & Syllius „ Terentum vocat Tyndarium.

Spartani. Spartæ.

Spartiatæ : Sidonius, Spartiatæ rupium variatarum poſuêre cruſtas.

Laconia.

Laconia, prouincia in Peloponneſo, aliter vocatur Oebalia & Tænaris, à Tenaro promontorio : Ouid. Tænaris eſt claſſi terra petita meæ. Idem excipit portu Tenaris ora ſuo.

Lacones.

Lacones, Λάκωνες, penultima producta, ſeu Laconici vocantur Oebalij & Oebalidæ, Ouidius lib. primo Faſtorum. Protinus Oebalij retulit arma Tati, Statius libro quinto Theb. Ambiguo viſus errore laceſſunt Oebalide gemini.

Therapnæi à Therapnis vrbe Laconiæ, patria Helenæ. Ouidius lib. 5. Faſt. Prima Therapnæo feci de ſanguine florem.

Tænarij & Tenaridæ, à Tænaro promontorio.

Laodamia.

Laodamia Bellerophontis ex Thæmone conjuge fuit filia, quæ à Diana telis fuit confixa. Iuſt. & alia Laodamia, Acaſti & Laodothea filia, quæ maritum ſuum Proteſilaũ tenerrimè amauit : hæc Achaſtis & Achaſti filia dicta eſt.

Lapithæ.

Lapithæ, Theſſaliæ populi, Λαπίθαι, Centaurei vocantur. Vir. Neo Centaureos Lapithas compellit in enſes. Peletronij quoque dicti, Sylueſtres, ferociſſimi, ſæui, truces.

Latinus.

Latinus, Laurentium rex, pater fuit Lauiniæ.

Faunigena, filius Fauni dictus, Ouid.

Faunigenaque domo poſitus, natæque Latini.

Auſonius ſenex alijs dicitur. Hinc Latini, Faunigenæ vocantur, Syl. lib 8. Faunigenæ ſocio bella inuaſere Sicano.

Latona.

Latona filia Cei. Titanis à quo Titanis dicta, Ouid. Quique modo audetis genitam Titanida Ceo Latonam præferre, mihi ? filia terræ.

Gemelipara & Calauria dicta, Ouid.

Lauinium.

Lauinium vrbs in Latio, quæ poſt Laurentium dicta, & Laurolauinium.

Leander.

Leander Abydenus dictus ab oppido Abydo Aſiæ, in littore Helleſponti, in quo natus erat.

Leucothoe.

Leucothoe Orchami Babylonæ regis filia, in arborem thuriferam conuersa, Ochamis, & arbor Thurifera appellata est.

Lybia.

Libya, Λίβυη, & Libye, es. Africæ pars in pentapoli, & pro tota Africa ponitur poëtis. Luca. lib. 1 Per calidas Libyæ sitientis arenas.

Terra Libyssa, Terræque in fine Libyssæ.

Libyci.

Libyci, Libissini, Marmarici à Marmarica regione Africæ. Syllus lib 1. Marmaricis ales populis responsa canebat.

Nasamonij & Nasamoniaci, à Nasamonibus populis Libyæ.

Licij Pataræi.

Licij Pataræi, quoniam parata est vrbs. Liciæ. Statij. libro. 1. Theb. Seu te Liciæ. Patarea niuosis, exerceant dumeta jugis.

Liguria.

Liguria, à Ligusto Phaëtontis filio nomen habeas: Italiæ est regio, quæ quoque vocatur.

Ligustica ora seu regio, cujus caput Genua, ostium maris Ligustici.

Ligures, vide *Genuenses.*

Lipara.

Lipara insula, prius Melegunis vocabatur authore, Plin. lib. 3. cap. 8.

Livius.

Livius hist oriographus, Patauinus lacteo eloquentiæ fonte manans, vt scribit D. Hier.

Antenorides dictus est à patria sua, quam Antenor condidit.

Locrenses.

Locrenses, Hesperij. Ozolę. ὀζολαι. Locri. Locrij.

Locridis populi.

Logica.

Logica seu Logice differendi, vt ait Boethius magistra, à Zenone Philosopho qui Eleates erat, Eleatica doctrina dicitur, Philosophia Eleatica, διαλεκτικὴ, disputandi, differendi ars.

Lotharingia.

Lotharingia, Austrasia superior eadem Lorcynnem, & Lotharingi olim Leuci vocabantur.

Londinium.

Londinium. Londinum Ptolomæo, Londra vulgo vocatur, Britanniæ Insulæ metropolis, per quam fluit Thamysis fluuius.

Lucifer.

Lucifer, Veneris stella, Phosphorus, φωσφόρος.

Stella matutinalis, lucifera.

Cytherejus ignis, Syl. lib. 12.

Haud secus Oceano rediens Cytherejus ignis.

Præuius socius auroræ.

Lucanus.

Lucanus, Poeta, Hispanus, patrem habuit Annæum, à quo dictus vates Annæus. Vnde quidam. Cęsaris Annæus caneret nisi prælia vates.

Lucani.

Lucani. Tanagræi, Tanagro fluuio Lucaniæ. Statius. Tanagreumque. Phalantum.

Luna.

Luna, vide *Moone in prioris parte, & Proserpina & Diana.*

Lutetia.

Lutetia, Galliæ vrbs Maxima & nobilissima, ab alijs Leucotia scribitur, quam Græci λευκατίαν nominant ab albedine parietum vulgo Paris. Vnde quidam. Quæ Gallas inter populosa Lutetia gentes. Nonnulli à luti frequentia sic appellatam volunt. Oppidum Parrhisiense.

Parrisius pro ciuitate apud doctos non inuenitur, sed à Parrhisij populis Lutetiam inhabitantibus apud Cæsarem in comment.

Parrhisienses, Sequanæ accolæ.

Lydda.

Lydda Palestinæ Luceæ vrbs, alio nomine Diospolis, hodie Rama vocatur.

Lidi & Lydia.

Lydi seu Lydij populi maioris Asiæ, aliter vocantur Mæonij, Mæones, & Mæonidæ Virg. lib. 8 & Mæoniæ delecta iuuentus.

Item Mæonici.

Gygæi à Gige rege, vt Crœsij à Crœso ditissimo Lydorum rege: Stat. lib. 12. Si Marathona metu, si tecta leuasti, Crœsia.

Lydia, vocabatur prius Mæonia, est enim prouincia Asiæ à Lydo filio Atys sic dicta.

M

Macedones.

Macedones, Macera.

Pallenæi, à Pallene vrbe, quo olim Phlegra dicta fuit, vbi gesta est Gigantomachia. Statius lib. 4. Syl. Et Pallenæos Phœbum laudare triumphos.

Pæones quoque dicuntur à Pæonia regione. Statius lib. Achil. Præterit didici quo Pœones arma rotatu.

Macedonia.

Macedonia, Pæonia, Æmathia idem, teste Plinio.

Mænades.

Mœnades, Mimallones, Mimallonides, nec non & Bacchæ, Bacchides Thyades, feminæ Bacchantes, Bacchi sacra, peragentes, Insanæ, Ebriosæ, Bastarides, Eleides, Edoniæ, Edonides, Euthriades, Vide Bacchæ.

Mahometistæ.

Mahometistæ, Mahometani. Mahometici. Mahometigenæ Mahometis falsi prophetæ legem sequentes,

Turci seu Turcæ teste Pomponio.

Mantua.

Mantua. μαντύα·

Vrbs nobilissima & Ducatus Galliæ Cisalpinæ. Otiniaca.

Vrbs Tyresiæ dicitur, Mant.

Vrbs Bianoris, Virg. Præponens, aquatica, turrigera, vetus.

Mantuani.

Mantuani seu Montoi dicti sunt à Manto Tyresiæ filia.

Bianorei & Bianoridæ à Bianore Mantus filio, qui aliter vocatur Ocnus. Virg. in Buc. Namque sepulchrum incipit apparare Bianoris. Pontanus in Manto. Quippe Bianoream manet hæc victoria gentem, Ocnei nepotes.

Ocnei ab Ocno Mantus filio. Stioza filius. Orbita ab Ocnæis euexit ad astra Iaconis.
Minciadæ & Minciginæ à Mincio fluuio propinquo. Pontanus Vos ô Minciadæ, ô mihi manes. Este boni,

Mare rubrum.

Mare rubrum. Erithræum mare. Sinus Arabicus.
¶ Mare Galileæ, Mare vel lacus Tiberiadis, qui Hebraicè vocatur Cinæreth, a Chaldæis Genezareth dicitur.
¶ Mare Adriaticum & Adrianum, Adria masculini generis.
Superum mare.
Sinus Adriacus, rancus, minax, tumidus, ventosus, Iracundus, Vide *Sea.*

Maria.

Maria, sacratissima virgo, Dei mater.
Μαριὰμ Græcè. Mariam Hebraicè dissyllabum est, domina vel magistra maris interpretatur.
Deipara, Θεοτόκος.
Dei genetrix, Christifera.
Verbigena. Ictissa soboles. Gloriosa domina.
Deifera.
Nympha Palestina, Mant.
Cælica, Ætherea virgo.
Inculpata, integra, sancta, casta.
Diua, augusta, pia, aurea, innupta, inmibia virgo.
Sydereis mater formosa tonantis.
Pet rarch Virgo decens, quam sol vestit, stellæque coronant.
Virgo illibata, intacta, intiolata. immaculata, intemerata, purissima, pudicissima, castissima, speciosissima, ter sancta. spi itus sancti sacrarium, templum domini.
Mater domini Christi.
Mars deus belli, qui per Epenthesin dicitur Poëtis Mauors, quod magna vertat. Furor impius.
Præterea gradiuus, quum secuit hastamque vibrat. Bellipotens.
Sithonius dux, cruentus, funestus, armisonus, Belliger. Bellicus. Ferus. Ferox Sanguinolentus. Cruentus. Sæuus. Durus, Dubius, Indomitus.
Marspiter, id est, Martis pater, pro eodem ponitur.

Medea.

Medea, μήδεια, Æetæ regis Colchorum filia veneficijs clara.
Poëtis vocatur Æetias, Æetis dis, apud Ouid
Item Colchis pro Medes ponitur. sicut Phasias & Phasis Ouid. Barbara per natos Phasias Alta lnos.

Mediolanenses.

Mediolani, μεδιολάνιοι, Mediolanenses. Insubres.
Huius ciuitatis (vt legitur in quadam Ambrosij epist.) fundamentis iaciendis dum exacuantur fossæ, ferunt in terræ visceribus inuentam fuisse (mirum dictu) sacm dimidiatim laniatam, à quo portento inditum sit Mediolanæ vrbi nomen Ad quod alluit Claudianus de nuptijs Honorij & Mariæ scribens: Continuo sublime volans ad Mœnia Gallis condita, Lanigeræ suis ostentatia pellem peruenit. Item Silonius. Rura paludicolæ temnis populosa Ragennæ. Et quæ lanigero de sue nomen habet.

Medusa.

Medusa, filia fuit Phorci, Hinc dicta Phorcinis & Phorcys id est, Phorcy filia. Luca lib 9.
Squallebant latè Phorcinidos arua Medusæ monstrum viperæum.

Saxifieus

Saxificus vultus Anguiferum, colubiferum gorgoneum caput. Anguicoma Squamigera. Crinita, Medusæa ora.
Gorgonea, anguitenens, vide Gorgon.

Meleager.

Meleager, & Meleagrus, Oenæi Calidoniæ regis filius, ex Althea coniuge.
Oenides Calydonius heros. Oenius heros appellatus.

Memphis.

Memphis quæ olim vocabatur Ægypti metropolis clarissima. Sultani quoque regia nunc Cairum dicitur Latinè, Alkara vulgo Nilotica Babylonia, fatidica, torrida.

Menelaus.

¶ Menelaus, filius fuit Atrei, frater Agamemnonis, maritus Helenæ. Spartæ.
Atrides maior dictus. Ouid. Qua prius infesto Paris est ereptus Atridæ.
Dorieus hospes vocatur Sidonio.
Tantalides, ab auo Tantalo, vt Agamemnon. Vide Agamemnon.

Mercurius.

Mercurius, filius fuit Iouis & Maiæ, fingitur deorum nuncius ac interpres, ob hoc Hermes dictus.
Maia genitus, creatus, natus.
Maiugena, Cyllenides, Cyllenius.
Cyllenia proles, Virg. Materno veniens ab auo, Cyllenio proles.
Volucer Deus, aliger, perniger.
Caduciser, pacifer, Alipes Deus. Ioue natus Deus ales Pleiones natus. Pacifer deus, nepos Atlantis.
Ales Mænalius. Est quoque Planetarum infimus & minimus, alio nomine Stylbon στίλβων, i. radians vel splendens.
Et quia nimis vicinus Soli fingitur perurens.

Messana.

¶ Messana Zancle quod falcis formam referat, sic dicta, Nunc Messina vulgo dicitur. Siciliæ ciuitas vetustissima.

Metis.

Metis in Lotharingia alio nomine Diuo durum. Mediomatrices incolæ, qui & Merenses.

Midas.

Midas Phrygum rex ditissimus, cui Apollo asininas addidit aures.
Berecynthius heros.

Miletus.

Miletus vrbs Ioniæ Legeis. Pytyusa. Anactoria authore. Plin.

Minerua.

Minerua, sic dicta quod vim minetur ex Iouis seu patris cerebro natus vt scribit Lucanus.
Lanificij & texturæ nec artium & sapientiæ repetrix.
Dea quoque bellorum fingitur.
Martis soror & auriga, truculenta. Belligera, ferox.

Minos.

Minos filius Iouis & Europæ, rex Cretensium, fingitur iudex inferorum post mortem. Propert. Non tamen immerito Minos sedet arbiter Orci.
Agenoreus iudex, apud Stat.
Gortynius heros, apud Virg.
Dictæus, Gnosiacus rex.
Cydoniacus arbiter, index tonans, funereus, rigidus, inmitis, seuerus, iustus.

Molossi

Molossi.

¶ Molossi. Epirotici, Chaonij, Leucadij vide Epirus Epiroţ.

Morpheus.

Morpheus somniorum deus.
Icelos, Panthasos, Phoberor. Somnifer. Fallax, Simulans.

Montes Musis sacri.

Montes Musis sacri.
Helicon biceps, Parnassus bifidus.
Pierus nubifer. Cytheron virgineus. Pindus aëreus.

Moschi.

Moschi. Moscouiţ, olim dicti Hamaxobiţ, Sarmatis vicini populi vnde Luca. Sæuisque affinis Sarmata Moschis.

Moses.

Moses dissyllabum, apud Hebræos Mosch, interpositio y nonnunquam in carmine trisyllab. Moyses, apud Sedul.
Hebraicus legislator, qui Genesin, mundi genituram conscripsit.
Inclytus Iudæorum dux.
Propheta sacer, eximius, deiloquus, fatidicus, radiatus.

Musa.

Musæ, μοῦσαι, quę & Camenæ quasi canentes amœnè, Iouis & Memonię filię finguntur Poetis quę quidem deæ & poetis & muliercę præsunt. Et à diuersis locis, montibus & fontibus quibus gaudere dicantur vel habitasse, diuersa sortitę sunt nomina. Ab Heliconę monte, Bœotię, Heliconides à Parnasso Parnasides.
Mnemosynides. Mnemosinea propago, Meonides. Phœbeiades. Aganippedes. Permessides. Cephisides. Camenę.
Pierię & Pierides. Thespiades. Pegasides, Hippocrenides, Cytheriades, Aonides, Castalides. Libethrydes, Pymphades seu Pympleæ.

Nomina & earum munera sunt hæc.

Clio.	Historias.
Euterpe,	Tibias.
Thalia,	Comœdias.
Melpomene,	Tragœdias.
Therpsicore.	*Iuuenis* Psalterium.
Eratho.	Geometriam.
Polyhymnia.	Rethoricam.
Vrania,	Astrologiam.
Caliope.	Literas.

Mysis.

Mysij, Theutrateţ, Theutranij.

N

Napeæ.

Napeæ Deæ siue nymphę virgultorũ Oreades montium deæ seu nimphę Naides fontium & fluuiorum nymphæ siue deæ.

Nasamones.

¶ Nasamones penult. prod. Nasamonij. Nasamoniaci. Libiæ populi.

Naxus.

Naxus insula in mari Ægeo, antea Strongyle dicta & postea Dia fuit appellata. Catul. Namque fluentisono prospectus littera dię, Pli. Naxon à fertilitate vincarum Dionysiam dici scripsit, alij Siciliam minorem, alij Callipolin appellarunt. Virg. Bacchatamqs ingis naxon viridemque Donysan.

Neapolis.

Neapolis, ad mare sita, p eclam Campaniæ vrbs, à Cumanis condita.

Si

Siciliæ continentis iam ciuitas regia, dicta quoque Parthenope, quæ olim vocabatur Phaleron. Hinc dicti Neopolitani, & Parthenopæi.

Neptunus.

Neptunus filius Opis & Saturni, dictus Eunosigeus, quasi concutiens terram. Iuuen. Ipsum compedibus qui vinxerat Eunosigæum.
Æquoreus, tridentifer deus.
Maris deus, rex, rector Glaucus, pater profundi. Parens aquarum, Hesio. Salsiporens, Cæruleus.
Arbiter pelagi. Pater ventorum. Horat. Pelagi rector.
Rex vadarum pro mari ponitur Neptunus vt Cærulei campi & Cærula via à Plauto ponitur, Cic. in Arato Neptunia prata secantes.

Nestor.

Nestor Nelei filius facundissimus, trecentos fertur vixisse annos.
Hinc dictus Neleius tetrasyl. & Nelides, Ter æuo fructus, Horat.
Trissecclis apud Gellium: Pilius senex Grandæuus.

Nicia.

Nicæa & Niceæa. Asiæ ac Bithyniæ metropolis celebris synodo. 318. Episcoporum jubente Constantino coacta, prius dicta Antigonia & Ancore, ἄγκυρα, teste Ste.

Nilus.

¶ Nilus, Meloprius, & à quibusdam Gæon seu Gion dicitur, septem habens ostia.

Niniue.

Niniue, med. correp. Urbs assyriorum quæ & Ninos dicitur, à Nino rege, vt scribit Aug. ab Assur ædificata.

Noe.

Noe, Hebraice, Nohe. Visitatio Nocus.

Normania.

¶ Normania, Neustria, Galliæ regio hinc Normani, Neustrici.

Nymphæ.

Nymphæ Aquarum, Marinæ deæ Æquoreæ, fluctigenæ, Oceanitides.
Cæruleæ Cæruleæ.
Glaucæ, Nereïæ quatuor, Sil.
Nereia turba, Sil. Nerinæ Derides.

O

Oceanitides.

Oceanitides, Mant. Nereides.
Vide montium, sylvarum, fontium deæ.

Occidentales.

Occidentales, Occidui, Ouid.
Vesper & Occiduum quæ littora Sole tepescunt. Tartessij à Tartesso vrbe Gadibus propinqua.
Ouid. lib. 14. pretterat Occiduus.
Tartessa littora Phœbus.
Tartessiaci, lib. 6. Jam Tartessiaco quos soluerat æquore, Titan.
Hesperij.

Oenone.

Oenoe, Nympha Phrygiæ. quæ Paridem adamauit. Pegasis etiam dicta.

Opiuchus.

Opiuchus, cœleste sydus est. Anguitenens. Serpentarius. Hedorum sydus.

Orestes.

Orestes, filius fuit Agamemnonis, ex Clytemnestra quam occidit.
Dictus Agamemnonides, Agamemnonius, & Agamemnone natus.
Sceleratus, matricida demens, furiosus, Virg. Et scelerum furijs agitatus Orestes.

Orientales.

Ori-

Orientales. Eoi Auroræ populi.
Memnonij à Memnone Auroræ filio.
Nabathæi à Nabathea regione orientali, Ouid. lib. 11. Met. Eurus ad auroram, Nabathæaque regna receſſit.

Orion.

Orion ὠάριον, quaſi Vrion ſydus cœleſte. Iugula ſeu Iugla.
Tempeſtuoſum ſignum, terras turbans & maria tempeſtatibus, ſi obſcurum ſit, ſerenitatem denotans ſi fulgeat.
Euriſer ſingitur poëtis, nymboſus, aquoſus. Neptunus, & nautis infeſtus Orion, Horat.
¶ Oriens, Occidens, quære inter Synonyma priora *Eaſt and Weſt.*

Ouidius.

Ouidius. Naſo.
Poëta Sulmonenſis.
Iuuenis Pelignus. De ſeipſo ſcribit Ouid. Pelignæ gentis gloria dicar ego.

P

Padua.

Padua. Patauium.

Padus.

¶ Padus. Eridanus, Phaetontius amnis à Phaeronte ibidem ſubmerſo: Syllius lib 7. Nunquam Phaetontius amnis, Sanguinea Pontum cum aſſet decolor vnda. Vide *Eridanus.*

Paduſa.

Paduſa, med. prod. Meſtanicus.
Bodineus. Vide cauſam horum nominum, apud Plin. lib. 3. cap. 15.

Palamedes.

Palamedes. Nauplij regis Euboeæ filius, vnde Nauplíades & Naupleia proles dictus. Is Vlyſſis fraude à Græcis interfectus eſt.

Palemon.

Palemon, Melicerta Portunus.

Pallas.

Pallas, belli dea dicta, quod Pallantem gygantem interfecerit, cum prius Tritonia vocaretur, Iouis ſine matre filia, nam Iupiter videns Iunonem ſterilem eſſe, percuſſo capite emiſit Palladem.
Ejus Epitheta ſunt, Armipotens, Bellipotens, Armifera, Bellico'a, Armiſona, Belliea, Belligera, Bellatrix.

Pan.

Pan, paſtorum deus vocatus eſt, & Demo Gorgonis filius creditur fuiſſe, qui fiſtulam compoſuit ſeptem imparibus calamis ſimul conjunctis propter harmoniam cœli.
Semicaper deus. Arcadius deus.

Pannonia.

Pannonia ſuperior, Auſtriam archidecatum & Stiriam complectitur.
Pannonia inferior, Pannonis nunc Hungaria, Græcis παιονία.

Panope.

Panope ſiue Panopeia nympha marina, Nerei & doritis filia, ſic dicta à perſpicuitate viſus. Ino, eos. Bacchi nutrix. Titanis coniux.

Papia.

Papia, Ticinum.

Paradiſus.

Paradiſus. παράδεισος.
Horrus voluptatis.
Eliſium, & campi Eliſij, ſecundum poëtam.
Locus diuini amœnitatis.

Beato-

Beatorum, piorũ ſedes ac locus, Cic.
Eden & Pardis Hebraicè, vnde quidam paradiſum deduci putant. Nam Eden deliciæ vel voluptas interpretatur, pro quo Symmachus tranſtulit Paradiſum florentem. Aquila, hortum.

Parcæ.

Parcæ, μοῖραι, à parcendo per Antiphraſin dictæ, quod nemini parcant.
Deæ fatales, fatidicæ. Faticinæ ſorores, Deæ faticanæ, Deæ triplices fati. Fata eſſe eaſdem exiſtimant. Finguntur autem vitæ hominum præeſſe, & nendo eam dnceꝛe, quapropter Lanificæ ſorores vocantur Mar. Si mihi Lanificæ ducunt non puſſa ſorores Stamina, nec ſurdos vox habet iſta deos.
Nigræ, Stygiæ, immites ſeueræ, inuidæ, triſtes ſorores, rapaces, ferę, impię, parcæ.
Parcarum nomina, Clotho, Lacheſis, Atropos.

Paris.

Paris alio nomine Alexander, Priami ex Hecuba filius, in Ida monte à paſtoribus educatus, & poſtea in Græciam miſſus à Menelao, Helenam rapuit, vnde Helenæ raptor Paſtor & Adulter Idęus eſt dictus.

Parthi.

Parthi, Parthij, Parthæi.
πάρθοι. πάρθοι. παρθαῖοι, populi cujuſdam regionis Aſiæ.

Patroclus.

Patroclus, Menœti & Sthenele, filius, cum Achille educatur, & cum eo ad expeditionem Trojanam profectus, & Achillis armis indutus cum Hectore pugnans, ab eodem confoſſus occubuit Actorides Menetiades & Menetia proles dictus.

Paulus.

Paulus, teſte D. Hier. mirabilem ſortitur, ab Hebræis etymologiam mutatus. Si Græca vox, quietem ſonat à verbo παύω, ſin Romana, puſillum ſignificat.
Doctor Tharienſis, quod ex Tharſo Ciliciæ oriundus.
Apoſtolus, ſeu doctor gentium.
Summus vitæ mortalium magiſter.
Organum electum. Vas electionis ſacræ, Veritatis præco.
Sapiens fidei architectus.
Saulus dictus ante conuerſionem.
Religionis verę ac pietatis architectus

Peloponneſus.

Peloponneſus, quaſi Pelopis Inſula eſt. Achaiæ regio, Apia prius appellata, Arx Helladis, ac Argos, vero Morea.

Penelope.

Penelope, πηνελόπη. Vlyſſis vxor & Icarii filia, hinc dicta Icaris, idos. Ouid. Et velut Icaridos famulæ periêre, procique & Icariotis, apud Propert. incorruptæ caſtitatis ac pudicitiæ.
Ainea prius vocabatur.

Pentheus.

Pentheus, triſyl. fuit filius Echionis regis Thebarum, ob contemptum ſacrorũ Bacchi à matre interfectus.
Echionides à patre denominatus, Ouid. Spernit Echiondes, & alibi. Contemptor ſuperum Pentheus, Echione natus. Agenorea proles.

Perſeus.

Perſeus, diſſyl. in nominatiuo, fingitur conuerſo in auri guttam Ioue, Natus ex Danae filia Acriſii regis Argiuorum. Hinc dictus Danaes natus, Abantiades,

Danaei

Daneia propago, Mant.
Danaeius heros, Ouid.
Stenobius, Abantius heros, Sid.
Inachides, & Inachius, Claud.
Inachius rubro perhibetur æquoræ Perseus Neptuni.
Acrisioniades dictus ab auo Acrisio Agriuorum rege, Ouid. & Medusæ victor.

Persia.

Persia, Persis, idos, ωτος, & Persida, æ.
Persidis ora, regio orientalis Medis contermina, cujus primus rex Cyrus. Man. Persidis ora diuitibus gemmis suluoque superbiat auro.

Persæ.

Persæ. Persici, dicuntur Gazetici: nam Gaza Persarum est opulentia Sid. Vina mihi non sunt Gazetica, Chia Falernâ.
Persæ etiam dicuntur Achemænei & Achæmenidæ, ab Achamene rege Persarum ditissimo.
Arsacidæ quoq; dicti, ab Arsace primo Persarum rege, Lucan. lib. 1. Illa plus vobis acie quam creditis actum est Arsacidæ.
Mantuanus: Pellea iuuentus. Arsacidas expugnat adhuc.

Pestum.

Pestum Lucaniæ oppidum aliter dictum Posidonis, authore Plin.

Petrus.

Petrus, primus seu princeps Apostolorum, Chori duodeni primas. Cephas Chaldaicè siue Syriacè vt D. vult Hie. à Cepha, id est, Petra, vel saxum qui prius vocabatur Bariona, id est, filius lonę siue columbæ ac Simon.

Clauiger ætherius, cœlestis, senex.
Sabel Clauigerum senem.
Hamiger, id est, piscator. Porrigit, hamigeri defore pensa senis.

Phasiana.

Phasianæ, Phasidis aues, à Phasi fluuio Colchorum.
Phasiaci aliles.
Phasiæ, Scythiæ volucres, apud Iuuc. & Stat. A Scythico missas Phaside aptat aues.

Phaeton.

Phaeton Solis & Clymenes fingitur filius Ouid. Solesatus Phaeton.
Puer seu filius Clymenes, Bap. Non secus ac Clymenes, erret in axe puer. Clymenia proles, Ouid.
Deuius, infœlix, audax, temerarius.

Phaetontiades.

Phaetontiades sorores Phaetontis, quas versas in populos seu alnos ferunt, Plebant populeæ iuuenem Phaetonta sorores.
Clymenides dictæ & Heliades. Ouid. Sic fleuit Clymene, sic & Clymenides altæ.

Phædra.

Phædra, regis Minois filia, ex Pasiphae conjuge, vnde pasipheia & Pasipheia filia dicta est.

Philocretes.

Philocretes Peantis filius & comes Herculis, quamobrem Pæantiades. Pæantesatus & Alcidæ comes est dictus.

Philosophi.

Philosophi, prius dicebantur Sophistæ. Cæterum deinde pro locorum do-

doctrinarumque qualiter diuersa sortiti sunt nomina.

Græcis Philosophi, id est, sapientiæ amatores dicti, & σοφοὶ, id est sapientes inter quos rursum sectæ fuerunt diuersæ, diuersorumq; nomenclaturis hominum distinctæ, vtpote Stoici à porticu, cuius sectæ author Zeno Philosophus, Cratis auditor, vnde prius dicti Zenonij.

Cynici ab Antisthene seu Diogine

Peripatetici, ab Aristotele deambulatore.

Academici, qui etiam sunt Platonici, vtpote Platonem sequentes.

Socratici, à Socrate denominati.

Pythagoristæ qui Pythagorei & Pythagorici, à Pythagora dicti.

Cyrenaici, ab Aristippo Cyrenæo, qui & Epicurei ab Epicuro iqui voluptatem statuit summum bonum.

Pyrrhonij quos Græci σκεπτικοὺς id est, consideratores, ἀποφατικοὺς i. ambigentes vocantur à Pyrrhone nomen habent.

Nudipedes, ἀνυπόδητοι.

Eretriaci à Menedemo inter Socraticos Phedri discipulo.

Apud Persas olim Magi nomen erat honestum, idem quod sapiens, vel Philosophus.

Apud Gallos Druijdæ, vel Drijadæ, Syluam inhabitantes in æstimatione erant.

βεκχυῶνες.

Brachmanes & Samanei, apud Indos ac Gymnosophistæ.

Apud Ægyptios, Prophetæ, Sacerdotes, Latmis sapientes.

Assyrijs Chaldæi dicti sunt à regione.

Hebraicè autem metasephim appellantur sapientes omnes orientales quorum mentio Danielis primo & secundo. Cic. testatur Pythagoram primum inodestiæ gratiæ non sophum, sed Philosophum voluisse appellari.

Phocæi.

Phocæi, Phocenses, Phocaici, Cirthæi, Castalij.

Phœnix.

Phœnix vnica auis in Arabia. Solis sacer, vnde dictus Titaneus & Soligena Bapt. Malo ego Soligenæ Phœnicis fata subire.

Alumnus Phœbi.

Auis solis.

Gangeticus, Assyriua volucris.

Titaneus ales. Claud. Hæc fortunatus nimium Titaneus ales. Regna colit. Vnicus, longæuus, viuax, nobilis.

Pictones.

¶ Pictones, Pictauienses, Pictaui Galliæ populi.

Pirythous.

Pirythous, vel Perithous, πειρίθοος filius Ixionis, Borboneus, Perithoum est Theseus, Pyladesque sequutus Orestes. Inter eos tantus feruor amoris erat

Dictus patronymico nomine Ixionides. Ouid. Hæc Ixionides ille.

Threzenius heros.

Ixione natus.

Pittacus.

Pittacus med. corr. Philosophus Lesbius. Sophistes Lesbius. Lesbosatus. Sido Nocere quod tempus Lesbo fate Pittace suades. Alij Mitylenæum fuisse scribunt.

Planetæ.

Planetæ. πλάνητα.

Errones, Errantia sydera.

Erroneæ, Erraticæ stellæ.

Plato.

Plato Aristonis filius, πλάτων Philosophus

Philosophus à latitudine humerorum sic dictus. Horat. Pythagoran Antiquæ rerum doctumq; Platona. Aucta ex aui paterni nomine Aristocles vocabatur Athenis natus, vnde dictus Cecropius, Mant.

Cecropij interdum dulces fouisse chartas. Adeò in omni disciplinarum genere & præsertim in philosophia excelluit, vt diuinus Plato, Philosophorum Homerus vocatus sit.

Plautus.

Plautus, Farcinas natione, poëta Comicus, ab initio appellatus Plotus teste Festo, à pedum planicie quos Plotos Vmbri vocant. Dissertus, Iocosus, antiquus. Antiquum verbis Plautum reuocare facetis.

Pleiades.

Pleiades πλειάδες, signum stellarum septem ante genua Tauri ἀπὸ τοῦ πλεῖν, i. pluere Latine Virgiliæ dicuntur, quod vere exoriantur. Aliquando est terrasyl-Propertius, Non sic Pleiades faciunt nec aquosus Orion, aliquando abijcitur e, vt primum cotripiat. Stat. Pliadumque niuosam.

Athalantææ dictæ Ouid. & Athlantides filiæ Athlantis. Imbriferæ. Pluuiæ tristes, nubulæ.

Pluto.

Pluto πλούτων, Saturni fertur filius: Iouis ac Neptuni frater. Hinc dictus Saturnius, Ouid. Haud vltra tenuit Saturnius iram. Vmbrarum rex, Dux Erebri. Tenebrarum præses. Dijs ditis, Tartareus, Orcus, Stygius. Lethæus.

Auernalis rex, tyrannus. Vocatus quoque Vxionis, Mart. Generęq; Cereris, Iuuen. Ad generum Cereris sine cæde & vulnere cuncti Descendunt reges, & sicca morte tyranni. Tortor vmbrarum immanis, Adamantinus, feuerus. Ater, Funestus, Tenebrosus.

Poeta.

Poëta, ποιητὴς, Vates.

Diuinus, Fatidicus.

Elegantia fingens, scribens, componens carmina.

Liquore Pegasæo saturatus.

Diuinorum oraculorum interpres.

Interpres Apollinis, Deorum.

Qui in bicipiti Parnasso somniauit, Pers.

Aonios colens recessus.

Castalio fonte potatus.

Castalia natus dea.

Sacra redimitus tempora lauro.

Cuius Ambrosio frons nectare fusa est, atque Helicone sacro lauerit amne comam.

Arida cuius Clytorio sitis amne leuatur. Natura ipsa instructus ad poëticam facultatem.

Aoniæ glorię summa chelys.

Diuino correptus furore.

Diuino numinis afflatu concitatus.

Interpres diuinę mentis.

Cui frontes pandæ Cirtha suos, & ampliori vena Pieri fluunt liquores.

In cuius pectus Maronis anima demigrasse creditur.

Qui frontem, habet hædera virentem sequaci.

Daphnei de fronde vel myrto cinctum habens caput.

Cuius Pernasia lambit tempora Daphne.

Eloquio vincens Ciceronem, carmine Homerum, Musarum alumnus.

Musarum aues, Theocrito dicuntur Poetæ quod assidue sua modulentur carmina.

Pollux

Pollux.

¶ Pollux, vide Castor.

Polymnestor.

Polymnestor, & in littera ciria in carmine Polynestor, rex fuit Thracum Propert. Et scelus accepto Thracis Polynestoris auro.

Ismarius rex vocatur Ouid. & Odrysius, id est, Thracius.

Polynices.

Polynices, filius Oedipi Thebanorum regis hinc Oedipodionides vocatur Statio lib. 1. Theb. Oedipodionides, furtim deserta peterrat.

Ismenius & Cadmenos heros.

Echinnius iuuenis.

Polyphemus.

Polyphemus ingenti corpore Neptuni filius, vnus ex Cyclopibus vnoculus ab Vlysse exæcatus, vt fertur. Enneus dictus ab Enna Siciliæ vrbe.

Æneus quoque ab Ætna monte, in quo Cyclopes recluſi.

Neptunius incola rupis, Terribilis, trux, ferus, cæcus, Siculus.

Polyxena.

Polyxena pen. cor. Priami & Hecubæ filia fuit formosissima. Catul. Alta Polixenia madefiens cæde sepulchra.

Virgo Priameia Virg. vocatur lib. 3. Æneid O fœlix vna ante alias Priameia virgo

Portugallia.

Portugallia, Lusitania.

Portunus.

Portunus deus portuum. Palemon. Athamantiades, Melicerta.

Priamus.

Priamus filius Laomedontis, pulcherrimus. Homero teste.

Laomedontiades dictus, Virg. Laomedontiadem, Primum Salamina petentem.

Senex Dardanius vocatur, Ouid.

Dardanij lacrymas non tulit ille.

Priapus.

Priapus med. prod. filius liberi patris ac Veneris fingitur hortorum deus.

Lampsacides, & Lampsacenus dictus quod in Lampsaco Helleſponti vrbe coleretur. Virg. in Geor.

Helleſpontiaci ſeruet tutela Priapi

Verpus quoque dictus ab inuerſa pelle. Salax, rigidus, procerus, tuber. Helleſpontiacus deus.

Promethens.

Prometheus μεγαπρόνους. pen. prod. à prouidentia ſic dictus, Iaperi filius vnus ex Titanibus igne è cœlo fingitur furripuiſſe callide.

Iapetonides dictus, Cod. Iapetionides hoc vulnere tu pidus.

Iapeto ſanus, Ouid.

Propertius.

Propertius ex Meuania Vmbræ oppido oriundus. Elegiographus quod Callimachum in ſuis operibus ſecutus. Callimachus Romanus vocatus eſt, Quinti, Romanique aderit pagina Callimachi, Blandus Laſciuus, facundus.

Proſerpina.

Proſerpina dicta à Proſerpendo. Perſephone, Græcis Iouis ex Cerere filia, quam Pluto in vxorem rapuit in Sicilia, Perſei filia.

Erebi regina Plutonia conjux.

Tartarea, Phlegetõtea, Perſephones Dea triformis, Triceps
Stygia dea. Nigri Iouis inuida coniux, apud Põ. Regina Erebi.
Proſerpina teſte Aæg. eademque Luna. Libera, Diana, Lucina, Trivia, Hecate & Noctiluca.

Proteus.

Proteus Oceani & Thetidos filius Deus & vates marinus.
Vertumnus Latinis dicitur.
Carpatheus vates (quod aliquando in Carpatho inſula regnauit) dictus Virg. Eſt in Carpathco Neptuni gurgite vates, Ceruleus Proteus.
Mutans vultus: Hor. Quo teneam vultus mutantem Protea nodo.
Æquoreus, ſceleratus, ambiguus, miſerabilis.

Proteſilaus.

Proteſilaus vnus ex Græciæ Principibus, Latinis ſonat primus mortuus. Auſo. Proteſilae tibi nomen ſic fata dederunt. Victima quod Troiæ prima futurus eras Philaceus heros. Iphiciades. Iphicenatus. Philacides dictus à Philace, Theſſaliæ oppido. Ouid. Triſtia Phylacide Theſſites funera vidit.
Hemonius vir apud eundem.

Pruſcia.

Pruſcia, Prutenia, Boruſſia olim.
¶ Bruteni Bructeri, Boruſſij, qui olim Cothones dicebantur.

Ptolomeus.

Ptolomeus Lagus Ægypti & Aphricæ, nec non Arabiæ pro magna parte rex poſt Alexandrum Macedonem.
Tyrannus Niliacus, & Pharius à Pharo inſula Ægypti, Luc. Pharioſatis eſſe tyranno. Quod potarat. Ab hoc deinceps Ægypij reges Ptolomæi ſunt appellati, vt Romanorum Auguſti, Perſarum Arſacidæ, Athenienſium Cecropidæ.

Puteolani.

¶ Puteolani Dicarchi à iuſticiæ adminiſtratione: Sil. lib. 8. Prole Dearchæa multo cum milite Graia.

Pylades.

Pylades, filius Strophæi Phocenſis Phoceus iuuenis dicitur Ouid,
Adfuit inſano iuuenis Phoceus Oreſti.
Strophio natus, fidus, Hæmonius.

Pyracmon.

Pyracmon vnus Cyclopum Vulcani miniſter, ab igne & incude quæ ἄκμων Græcis dicitur nomen habẽs Virg. Ferrum exercebant vaſto Cyclopes in antro Brontes ac Steropes & nudus membra Pyracmon.
Æmonides Ouid. dicitur. Durus, ſerrugineus, flammeus, ſemper olens, oculis & nare igneus nudusque membra Pyraemon.

Pyrrha.

Pyrrha vxor Deucalionis & Epimethei filia, hinc dicta Epimethis, Ouid. Inde Prometides placidis Epimethida dictis, mulcet, Tytania quoque dicta, Ouid.

Pyrrhus.

Pyrrhus Latinè flauus ſiue ruſus, fuit Achillis filius.
Achillides hinc dictus, Ouid. Pirrhus Achillides animoſus imagine patris, & Achilleius heros.
Æacides Pyrrhus Mant.
Scyrius iuuenis, apud Senec.

Pelaſ-

Pelasgus. Graius ferox.
Neoptolemus antea dictus, authore Seruio.

Pythagoras.

Pythagoras, Philosophus Samius, filius Demarathi locupleti ssimi negotiatoris.
Panthoides ab Ouid. dictus. Celeber Samiæ telluris alumnus, Diuinus, doctissimus.

Q

Quintilis.

Quintilis mẽsis, ideo dictus est, quod ordine sit quintus à Martio, qui apud Romanos sicuti apud Hebræos, Ægyptios & alias nationes, primus anni mensis erat, sed postea in honorem Iulij Cæsaris dictatus Iulius, Ἰούλιος appellatus est, fertilis, æstifer, μεσοσπορεὺς Græcis quoque dictus.

R

Remus.

Remus frater Romuli, à quo interfectus, fratres autem Marugenæ dicti. Ouid, in quo Marugenæ non sunt sine crimine nati. & Iliadæ Ouid. Iliadæ fratres jura petita dabant.

Radamanthus.

Radamanthus Iouis ex Europa filius, & rex Lyciæ & vnus iudicum inferorum cum Minoe & Æaco.
Agenorides dictus Mant. Qualis Agenorides Lycia Radamanthus in ora. Iuridicus, Incxorabilis. Vide Minos.

Rhagusium.

Rhagusum Dalmatiæ ciuitas, prius dicta Epidaurus.

Rhamnusia.

Ramnusia dea fortunæ, Nemesis dea cæca Rhamnusis, idos, Cic. Sors.
Noreia dea, Dea instabilis, bifrons, inconstans, lubrica, fallax.

Rhenus.

Rhenus & Rhenum, nobilis fluuius ex alpibus oriens, hinc dictus Appæninigena, Mantu. Appæninigenæ prope saxea flumina Rheni. Belgas à Germanis dinidit duobus ostijs in Oceanum septentrionalem influens. Vir. Extremiq; hominum Morini, Rhenusque Bicornis. Hor. Aut flumen Rhenum aut plumbo describitur arcus. Teutonis amnis, gelidus glacialis, tumidus, saxosus, bifidus.

Rhesus.

Rhesus filius Strymonis Thraciæ rex bellicosus.
Odrysius dux. Ouid. Exigit Odrysij facta cruenta ducis. Thrax, Thracicius, Sythonius.

Rhodus.

Rhodus ciuitas & Insula inter Asiaticas tertia, quod Lesbus & Cyprus sint majores.
Ophiusa, ὀφιοῦσα, per duplex sanè vocabatur, & Æthræa, deinde Staclia, postea Telchin. Insula Solis: Carthe, Aurificis quondam dicata est Insula solis, hinc dicta Phœbeia & Phœbæa, Ouid. Phœbæamq; Rhodõ, & Ialysios Thelchinas. Nunquam enim cœlum tam nubilum est, teste Solin. vt in Sole Rhodos non sit.

Rhutheni.

¶ Rhuthẽi. Russi, Ruthani olim & Rhuthones.

¶ Russia, Rhutenia.

Roma.

Roma, Vrbs proprie per Antonomasiam, Regina vrbium.
Romulea vrbs. Valentia prius vocata à robore, quod Græcis Ῥώμη.
Vrbs Quirinalis, Martigena, bellicosa, superba, Latialis, potens, Martia Ausonia, Martia, Roma triplex equitatu, plebe, senatu.
Cœli vicaria, Mant. Quo Italia exultat, cœlique vicaria Roma
Roma septicollis quoque dicta à septem collibus. Vrbs æterna dicitur, Suet. Vrbis, ab æternæ. Vrbs togata à Prudentio.

Romani.

Romani, Romulei.
Romuli. Romulidæ.
Æneadæ ab Æneæ.
Iulæi ab Iulo, Lucan. lib. 1. Phrigiique penates Gentis Iuleæ.
Latiales. Romulares. Turba Quirini.
Quirites. Romuli gens antiqua, Catul.
Gens Romulea, togata.
Trojugenæ, apud Liuium, quod ex reliquijs Troiæ.
Dardanij. Rerum domini, Virg.
Romanos rerum dominos gentemque togatam.
Celeres. Trossuli. Flexamines.

Romulus.

Romulus, Ῥωμύλος. Martis & Iliæ filius. Romanæ conditor vrbis, fuit Rhemi, primusque Romanorum rex. Dictus autem est Quirinus, à Quiri hasta, qua assidue vtebatur, vel quod Cures vicerit, Sil. Armiseri sacra Quirini.
Martigena, id est, Marte natus, Mauortius, Ausonius, Romanus potens.

S

Saba.

Saba ciuitas regia Æthiopiæ, quam Cambyses Meroen denominauit, hanc Nilus circundans inexpugnabilem reddebat, & quia thus mittit Thurifera appellata. Item Panthea, Panthaica & Sabea tellus, Incolæ, Sabæi, Thurifera gens dicuntur.

Sabini.

Sabini, qui Sabelli, Sabellici, Sanitesque, antiquissimi sunt Italiæ populi indigenæ atque Aborigenes.

Sagittarius.

Sagittarius, signum cœleste, Chiron.
Phillyrides Arcitenens. Saturnigena.
Doctor Achillis.
Phillyrius heros, sagittifer, semiuir. Virg. Semiuir arcipotens subit & Capricornus aquosus.

Salamin.

Salamin, siue Salamis, Σαλαμὶς & Salamina, insula in Euboico mari, contra Athenas sita, in qua vrbs ejusdem est nominis.
Hinc Salaminij & Salaminiaci.

Salamacis.

Salamacis fons in Caria juxta Halycarnasum. Dictus Venereus.

Salomon.

Salomon, hebraica dictio, per a in prima scribitur, & interpretatur pacificus, Davidis & Bersabæ filius.
Rex Solymus seu Hierosolymæ, Mant. Qualis erat festis gradiens ad templa diebus, Splendidus & Salomon spectabilis auro, Polit. Mentis opumque potens Salomon, Sapientissimus habitus.

Sal-

Salmonæus.

Salmoneus, σαλμωνεύς, filius cujusdam Æoli regis ventorum, atque Elidis rex, in qua scilicet regnauit, Virg. Vidi & crudeles dantem Salmonea pœnas. Dum flammas Iouis & tonitrui imitatur olympi.

Æolides, filius Æoli, Mant. Curruque volanti. Æolidem aggressum tonitru.

Samos.

Samos, Insula in mari Icario, dicta Junonia, i. sacra Junoni, Ouid.

Et jam Junonia læua parte Samos fuerat, ac Threicia, Virg.

Threiciamque Samon, quæ nunc Samothracia fertur.

Parthenia prius nominata, vt scribit Varro, fœcunda, illustris, pulchra, vetus.

Samothracia.

Samothracia, vt aliqui scribunt prope Thraciam, cum vrbe ejusdem nominis, insula est.

Dardania prius dicta & Leucosia.

Gentile Samothrax & Samothracius.

Sara.

Sara Abrahami patriarchæ vxor, à domino Sarai vocata, Isaac mater.

Isacipara, Mant. Gentilis Isaciparæ quæ vlurpat nomine Sarræ.

Sardinia.

Sardinia, Insula in mari Ligustico, à Sardo Herculis filio, sic dicta cum prius Sandaliotes ab effigie soleæ appellaretur, & Ichnusa, à similitudine vestigij. Syl. lib 17. Inde Ichnusa prius Graijs memorata colonis. Mox Libyci Sardus generoso sanguine fidens Herculis, ex sese mutauit nomina terræ.

¶ Hinc Sardi, Sardoi, Sardonij, Sardonienses. Et à præcipua ciuitate quod Jola à piscis vocabatur Jolenses.

Sarmatæ.

Sarmatæ vel Sauromatæ Scythiæ populi, vagi plerumque domicilia mutantes, plaustris pro domibus vtentes, pascunturq; lacte equino, vnde eos, ἱπποπόλους equorum mulsores. & γαλακτοφάγους lacte vescentes vocant.

Hamaxobitæ Pomponio, Hamaxobij Ptolomæo dicantur, nunc vulgo Poloni, Tartari, Lituani, & Prussi. Vide *Moschi*,

Saturnus.

Saturnus, χρόνος. filius fuit Cœli & Vestæ.

Leucadius falcifer & falcitenens deus Ponti. Miratus & ipse Falcitenens deus.

Falciger falcatus, Pomp. falce potens feriet Saturnus, Tristis, profugus, senex, Sterculeus à Romanis dictus propter inventum stercorandorum agrorum.

Scorpio.

¶ Scorpio & Scorpius, σκορπίος. Nepa, Nepes.

Octopes, Oui ὀκτώπους, Venenifer ardens, dirus, mortifer.

Mant, vel acuto mortifer vngue Scorpius.

Est quoque signum cœleste.

Scylla.

Scylla Phorci fingitur filia, saxum est reddens mare Siculum importuosum, plerumque periculis.

Nereia virgo dicitur, Ouid. Illam non auidis canibus Nereia virgo.

Phoreis vocatur Fausto, ipsáque Circæa versa est medicamine Phorcis. Irenaris, vorax, rapax, impia, latrans, Mant. Nunc vada latrantis Scillæ, nunc ora Charybdis.

Scythia.

¶ Scythia Europæa, ἐνδόξα, Septentrionalis regio, à Scytho Herculis filio (vt inquit Hieronymus) ita dicta.

Mæotis ora vocatur à Meotide palude.

Scythæ.

Scythæ, Scythici, Septentrionales populi.

Nomadi prius dicti & Magogæ, teste Iosepho, à Magog filio Iaphet. Arimaspi, Agathirsi, Geloni.

Riphæi, à Riphæis Scythiæ montibus. Virg. lib 2. Geor. Gens effrena virum, Riphæo tunditur Euro.

Mæotij & Mæotici, à Meotide palude, Hyperborei.

Tanaitici à Tanai fluuio, Sidon.

Telluris Tanaicum rebellem.

Bosphorani à Bosphora Thracio Sidoni, Plaudentes stupuere Bosphorani.

Boryſthenidæ, ab ejusdem regionis fluuio Borysthene longe vberrimo.

Semele.

Semele, Cadmi filia, materque fingitur Bacchi.

Cadmæis dicta, Ouid. Talibus ignaram Iuno Cadmæida dictis formarat.

Formosa, Euchia, Thebana miserabilis.

Semiramis.

Semiramis, Assyriorum regina formosa, Ouid. Qualiter in thalamos formosa Semiramis esse dicitur: Regina Babylonica vocatur.

Sicilia.

Sicilia, Sicania, Sicula tellus, Trinacria, Tinacris, triquetra, triquetris vocatur. Ouid. libro 1. Metam. Vella Gigantæis injecta est insula membris Trinacris, Stat. lib. 2. ſer. Quid militibus promissa triquetra. Lucretius lib. 1. Insula quam triquetris terrarum gessit in oris. Sicelis ora quoque dicitur.

Siculi.

Siculi, Sicani, Sicanij, Lilybæi à Lilybæo promontorio: Virgil. lib. 3. Æneid. Et vada dura ego saxi, Lilybæi cæcis.

Ennæi, ab Enna vrbe.

Liparæi & Liparenſes à Lypara insula. Sidon. Strauit sub Liparenſibus caminis.

Tauromenitani à Tauromenio monte Siciliæ, Nesciades.

Arethuſij, & Arethuſæi, ab Arethuſa fonte Siciliæ. Silius lib. 14. Erigitur subitas in spes Arethuſia proles. Claud. lib. 2. de raptu, Quas Arethuſæi latices, quas aduena nutrit Alpheus.

Agathoclæi, ab Agathocle rege Siciliæ, Sil. lib. 14. Hic Agathoclæis ſedes ornata trophæis.

Dicuntur etiam ob insulis vicinis Siciliæ, Æoli. Depranitani à Depravo promontorio Siciliæ, Sido. Agonem Depranitanum.

Sina.

¶ Sina Arabiæ mons, qui Oreb quoq; dicitur, in quo Moſes legem accepit.

Syrtes.

Sirenes.

Sirenes à Poetis finguntur filiæ Achelοi & Calliopes Muſæ in Siculo mari habitantes; Ouid. Monſtra maris Sirenes erant quæ voce canora, Quaſſibet admiſſas detinuere rates.

Acheloides & Achelοides dictæ Ouid, Achelοidumque reliquit Sirenum ſcopulos. Tyrrhenæ, Acheloïæ volucres.

Siculæ, ſubdolę, dulces, blandæ, vagulæ, virgines, volucres.

Siſyphus.

Siſyphus pen. cor. σίσυφος, filius fuit Æoli, Latro in Iſthmo, qui hoſpites magno ſaxo opprimebat, & tandem à Theſeo occiſus grande ſaxum ſupra montẽ portare & devoluere cogebatur apud inferos. Ouid. Aut petis aut vrges rediturum Siſyphe ſaxum.

Æolides dictus & Æolius ſenex deſeſſus inquietus, Inſœlix, Hortator ſcelerum Virg.

Sol.

Sol ἥλιος, Hebrais Schemech dicitur. Aſſyrijs Adad, Perſis Mitra μίθρα.

Phœbus, φαῖθος.

Phœbeius orbis, ignicomus, calidus, radiatus.

Tiran, anus ſolis, vnde ſol quoque dicitur.

Apollo, quaſi mala pellens. Pean. Κατὰ τὸ παίειν.

Liber prima Prod.

Ianus, Dieſpiter, quaſi dici pater. Horat. Matutine pater, ſeu Iane libentius audis.

Aorus, Planes, Pont. Hunc nitidum Phaneta vocant, quod ſurgat Eoo. Oculus mundi. Cabel. Mundanuſque oculis fulgor ſplendentis olympi.

Strophades.

¶ Strophades, inſulæ duæ in Ionio mari, ab alijs Plotæ dictæ.

Symplegades.

Symplegades συμπληγάδες, antepenult. prod. inſulæ duæ in Boſphoro, Cyaneæ ab alijs dictæ, Sabaudia, vide ſupra Allobroges.

Siracuſani.

Syracuſani & Syracuſij, & Arethuſidæ ab Arethuſa fonte Bachino, Syracuſiſque præclariſſimæ Sciciliæ vrbi vicino ſic dicti. Ouid. vrq; Syracuſas Arethuſidas abſtulit armis Claudius.

Syria.

Syria Aſiæ regio nobiliſſima continens in ſe Phœniciam, Meſopotamiam, Paleſtinam in qua Iudæa, & Babylonia, quæ & Aſſyria dicitur.

¶ Hinc Syri σύριοι Serij Siriaci. Indai, Phœnices.

Paleſtina, à Philiſtiim ſic dicti, Orontei ab Oronte fluuio Phœniciæ.

Syrtes.

Syrtes duo ſunt loca ſiue ſinus periculoſiſſimi in extrema Aphricæ, quas efficit inacceſſus mare reciprocum ac vadoſum.

Paretoniæ à Paretonio vrbe Ægypti dicti, Lepticanæ quoque à Lepti vrbe Africæ. Luca. Vſque Paretonias Boa ad littora ſyrtes. Afræ, Lybicen, vadoſæ. arenoſæ, barbaræ, naufragæ, æſtuoſæ, procelloſæ.

T

Tantalus.

Tantalus Iouis filius, Phrigiæque rex.
Pelopis infidus pater, Horat.
Garrulus Phrigius senex. Senec.
Vocatur. Simbundus ficus proditor.

Tartari.

Tartari, Nomades prius dicti.

Tarteſſus, Carteia, vide *Carteias Tamſa.*

Tempſa, Temeſe, τεμέσα.
Brutiorum oppidum.

Tereus.

Tereus τερεὺς diſſyllaba, rex Thracum Martis ex Biſtonide nympha filius.
Biſtonius rex. Virg. dictus.
Odriſius rex, Ouid.
Thracius, Threicius, Ismarius tyrannus. Ouid. Quid ſcelus Ismarij quereris Philomela, tyranni. Impius, Ineeſtus, infidus, immitis, iniquus Stat. Vt iniquum Tereа clamat.

Teucer.

Teucer filius Telamonis regis Salaminis ex Heſione Laomedontis filia.
Laomedontiades hinc dictus. Mant. Laomedontiadem Teucrum genitoris ob iram è patria pulſum Salaminius quoque dictus.

Thales.

Thales vnus ex ſeptem Græciæ ſapientibus.
Mileſius, Mileto genitus, Sido.
Thales Mileto genitus vadimonia damnant.

Thebe.

Thebe, bes, Theba, bæ, & Thebarum ciuitas in Ægypto, à Buſiride rege Ægypti condita, Græcis Heliopolis. Solis ciuitas vocatur, centum & quadraginta ſtadiorum quæ cētum habuit portas. Iuuc. Atque vetus Thebe centum iacet obruta portis venuſtæ, nobilis inclitæ, claræ, centifores hecatompolis.
¶ Hinc Thebais, idos Θηβαΐς & Thebaida dæ, ab accuſatiuo Græco ac regio Thebaica à Thebe ſic denominata, Ægypti pars ſecundum Nilum, huius frequens mentio in vitis patrum.
Eſt alia Thebe in Bœotia à Cadmo Agenoris filio, aut vt alij volunt, ab Ogyge ædificata, & poſt ab Alexandro magno euerſa, quæ & Draconigera dicebatur, quam hyptapylon vocat Apuleius quod Septem portas habuerit.
Dircæa à Dirce fonte dicta.

Thebani.

Thebani, Thebæi, Θηβαῖοι.

Themiſtocles.

Themiſtocles, Athenienſis Neocus filius, hinc vocatus.
Neoclides. Ouid. Arma Neoclidem qui Perſica contudit armis.

Thermodontiæ.

Thermodontiæ & Thermodontiaci, Sacræ, Aramei, Scithia Aſiaticę ſunt populi. Plin. lib. 6. Vltra ſunt Scytharum populi. Perſæ illos Sacas vniuerſos appellauere à proxima gente; antiqui Arameos.

Theſeus.

Theſeus filius fuit Ægei regis Athenarum.

Ægides

Ægides hinc dictus Sido. Atticus Aegides rupit Marathonide quercu Heros Troezenius, Ouid, Hæc Ixionides illic Troezenius heros, Ceccropides.

Neptunus, à Neptuno patre secundum Plutarchum perfidus, periurus, crudelis, ingratus armiger.

Theſſalia.

Theſſalia, Aemonia, Pharſalia, Aemathia, Amathetis aut Theſſalis ora, Macedonia, prius dicta.

Pyrrhea à Pyrrha Deucalionis vxore

Campi Philippici. Lariſſa.

Mynia Pagaſea Pellua arua.

Iolciacum ſolum.

Theſſalici.

Theſſalici, Theſſalidæ, Iolciaci ab Iolcho Theſſaliæ ciuitate: Virg. in Cyri Regis Iolciacis animum defigere voris Melibœi, & Melibœſes à Melibæa vrbe Theſſaliæ Pegaſæi à Pagaſa vrbe Ou. li. 7 Iamque fretum Minyæ Pegaſæa puppe ſecabant.

Atracij Atracidæ, ab Atracio, qui Magicas artes ibidem edocuit.

Peneij à Penco fluuio Theſſaliæ: Ouid. Libro. 12. Exigit Atracides. Peneiaque arua pererrat.

Lapitheij à Lapithis populis Theſſaliæ Idem Ouid. Et cum Lapitheia tecta intrarant.

Pelethronij à populis eiuſdem nominis, Peliaci à Pelio monte Ouid. 1. Faſt. Summâque Peliacus ſydera tangat apex.

pheræi. Seneca Paſtor Pheræos Delius pauit greges Ouid. in epiſt.

Ipſe repertor opis vaccas pauiſſe Pheræas Fertur.

Amphryſiaci ab Amphryſo fluuio. Stat. lib. 1. Syl. Ant. Amphryſiaco paſtor de gramine campi.

Pharſalij. Pharſalici. Luca lib. 6.

Qua iuga deuexus Pharſalica porrigit Hemus.

Hemonij, Hæmonidæ Poli in Manto Hæmonidis refer & Brontem, Vulcaniaque antra. Val. Flac. lib. 6. Sunt littore ſixi Hæmonidæ.

Magneſes & Magneſij à ciuitate Magneſia, fœminina magneſis Magneſſa Horat. lib. 1. Car.

Magneſſam Hyppolitem dum fugit abſtinens.

Lariſſæi à Lariſſa Theſſaliæ oppido.

Centauræi à Centauris. Statius.

Sperchiuſque minax, centaureuſque Lycormas.

Lapithonij à Lapithis. Idem Stati.

Confudêre modos, puerum Lapithonia nympha.

Oſſæi ab Oſſa monte. Stat. lib. 12.

Nec Oſſæi bello cecidere bimembres Phlegetica à Phloe. Sido. Non ſic Phlegetica monſtra. Atq; Peletronios. Lapithas Someleius Euan. Miſcuit.

Æmathij, Philippæi à Philippis campis Theſſaliæ. Luca. Romanas acies iterum videre Philippi.

Thetis.

Thetis idos, vxor Pelei Regis Theſſaliæ filia Nerei. Amphitritæ.

Achillis mater, primam corripiens inter maris referur numina, à poetis paſſim vocatur Nereis, Nerei filia. Ouid. Nereis ingreditur conſueta cubilia Doris.

Mater Cerulea, aquoſa, æquorea, vndiſſua, vndoſa, circumflua vndiuaga.

Thracia.

Thracia, Thraces, es, & Thraca, æ. Θρᾷκη, Ouid. Armigeram Thracé qui regat aketerit.

Lycurgi regna. Iſmaria. Rhodopeia tellus. Scytonia. Strymonia. Biſſo.

Bistonia, Bistonis, Schyronis ora.
Terra Ædonis ab Ædone monte Thraciæ. Mauortia, gelida, horrida, ignea, bellicosa.

Thraces.

Thraces, Thraci, Thratij, & Thracenses.
Mantisi, à Mantinis Thraciæ populis. Virg. in Cyri. Votô Mantina fi qui de gente ventris.
Ismarij ab Ismaro monte Thraciæ.
Pangæi à Pangeo Thraciæ promontorio. Ouid. lib. 3. Fast. Iamque erat ad Rhodopem Pangæaq; flumina ventum
Odryfij à populis eiusdem nominis. Scyonij Eidonides.
Rhodopeij à Rhodope monte.
Abderitani, ab Abdera vrbe Thraciæ. Mart. lib. 10. Abderitanæ pectora plebis habes.
Bistones, Bistonij, Bistonidæ à Bistone fluuio.
Oeagrij ab Oeagro fluuio Thraciæ. Hinc Orpheus Oeagrius.
Ædonij ab Ædone Thracis monte.
Bosphorani, Bosphorei, Sidon.
Bosphoreis Elephas inglorius ora tributis.
Boristhenidæ à Boristhene fluuio Thraciæ Bap. Pius, Mitior ad ſeuos aura Boristhenides.

Thule.

Thule insula vltra Britanniam & Orchadas vltima ex cognitis à Romanis: Vnde Virg. in Geor, Tibi seruiat vltima Thule. Nunc Islandia vocatur. Terra glacialis Vlterior terra inuentaque Groniandia Finlandia seu Pinnonia, vt Plin. scribit, & Laponia.

Thusci.

Thusci, Etrusci. Tyrrhenni.

Thyestes.

Thyestes Pelopis fingitur filius Atrei frater, Tantalique nepos.
Tantalides hinc dictus Ouid. Tantalidæ fratres absint & Iasonis vxor.
Dirus, crudus, rigidus, ferus.

Tigris.

Tigris τίγρις è paradiso terrestri creditur habere originem propter velocitatem sic dictus, nam instar belluæ nimia velocitate decurrit pergitque contra Assyrios.
Achæmenius dictus, i. Persicus ab Achæmone Persarum rege. Claud. Misit Achæmenio quicquid de Tigride Mædus Violentus, rapidus rapax, celer.

Tityus.

Tityus, trisyllab. Terræ creditur filius, tantæ magnitudinis gigas vt iacens nouem occuparet iugera. Ouid. Viscera præbebat. Titius laniandæ, nouemque iugeribus distinctus erat.
Alumnus terræ hinc dictus. Virg.
Nec non & Tityum terræ omniparentis alumnum.
Et Terrigena, Statius, Terrigenam Titium. Fœdus, inconcussa.

Tongrinum.

Tongrinum, Octauia dicebatur quum regni caput esset condita à Torgoto, 597. annis ante Christi aduentum.
¶ Tongri Galliæ Belgicæ populi vulgo Brabantini vocantur.

Traiectum.

Traiectum Mosæ à trajiciendo sic dictum, & superius vocatum, Brabantiæ

bantiæ collimitaneum, à nonnullis Aduaticum vocatur.

¶ Trajectum inferius, quod & Vltra trajectum & prius Wiltaburgum vocabatur, nunc Archiepiſcopi ſedes.

Troia & Troiani.

Troia. Teucria.

Dardanea. Pergamus,

Troas, ciuitas ipſa, teſte Hier. & regio in qua Troia.

Ilion & Ilios, celeberrima olim Phrygiæ ciuitas.

Arx erichthonia, Priameia regna.

Sanctis in Rheni ripa olim parua Troja dicebatur, eſt ſub ducatu Cliuenſi, condita à Trojade. Vetera nunc appellatur à Cæſare.

¶ Troiæ epitheta. Vetus, antiqua peruſta, perfida, Dardana, Phrygia, Idæa, Heſperea, Laomedontæa à rege Laomedonte.

Trojani. Troes. Troici, Trojugenæ, Erichthonij ab Erichthonio filio Dardani. Virgil. In Culice vrit Erichonias oriens cum ignibus arces. Idem Erichthonias proſtrauit funditus arces.

Idæi ab Idâ monte. Ilij, Iliaci, Iliadæ, Æneadæ, Hectorei, Hectoridæ, Dardani, Dardanij, Dardanidæ, Teucri, Teucrigenæ, Phryges, Phrygij, Rhœtæi à promontorio Troiæ, vt Sigæi Pergamei.

Laomedontæi, Laomedontiadæ, Anchiſæi, Anchiſiadæ, Priamæi, Priamidæ.

¶ Trojanæ mulieres, Troades, Iliades, Teucrides, Dardanides.

Treueris.

Treueris, oppidum vetuſtum in Gallia Belgica

Auguſta Treuirorum, quod Romani olim inſignem eorum cauſarum cognoſcendarum ibidem habuerint ſic dicta.

Hinc Treuir.

Treuirorum, & Treuirenſes populi.

Tunetum.

Tunetum, aliter Tunium. tunis, ciuitas Aphricæ ſeu Lybiæ, regis Libyci Metropolis, cujus incolæ Tunetæi & Tunicæ, tunetes, qui & Aphri ſeu Aphricani.

Tyber.

Tiber, eris, Tiybris, bris, & Tyberis hujus Tyberis, & in ſacris Tiberinus. Italiæ fluuius, qui prius vocabatur Albula ab aquarum colore, Ouid. lib. 2. Faſt. Albula quem Tyberim merſus Tyberinus in vndis reddidit, hybernis forte tumebat aquis.

Tyberina palus, apud Prudent.

Appoeninigena. Ouid. Appoeninigenæ quam proxima Tybridis vndis. Romuleus, Tuſcus, Auſonius, arenoſus, altus, nubilus, Tyrrhenus.

Tydeus.

Tydeus, filius fuit Oenei regis Ætoliæ ſeu Calidoniæ

Oenides hinc dictus. Stat. Aduolat Oenides.

Oenius, Achelonius heros. Stat. Ecce furens rapto venienti Oencius heros.

Impiger, Egregius, fulmineus, turbidus, cruentus.

Typhæus.

Typhæus, tryſil. alio nomine Typhon & Typhos. Similiter Terræ filius fingitur, & Gigantum omnium ferè maximus. Centimanuſque & anguipes Ouidius, Nec quo Centimanum dejecerat igne Typhœa, arduus

arduus, vastus, tetricus, terribilis, ferus, immanis.

V

Venetiæ.

Venetiæ, olim Henetia dicebatur, authore Seruio, meliusque aspiratur, & frequentius plurali numero Venetiæ. *Cornu* in mari Adriatico, ciuitas insignis,
Urbs aquosa dicitur, Sab. pater vrbis aquæ. Dexter ades cœptis. Ab Henetis populis sic dicta, qui post Bellum Troianum cursum huc è Paphlagonia tenuere, authore Pli.
Veneti, Heneti, Paphlagones prius dicti.

Venus.

Venus amoris dea fingitur formosa, & è maris spuma orta. Vnde vocatur Aphrodite. Aphrogenia ἀφρογένεια & Aphrodisia diuersa habens nomina à locis vbi Venerem summis honoribus coluerunt.
Amathesia, Amathasius, & Amathuntis, ab Insula maris Ægei, quæ Amathus dicitur.
Cithereis, Citherees, Cithera, & Cicherea à Cithera vrbe.
Cypris, Cypria, Cyprigena, Etycina in Cypro genita, Mantuanus.
Cyprigenæ campos.
Idalis Idalij regina.
Idali, à monte Cyprio Idalio.
Papha, Diua, Paphi, Claud.
Alcidalia, ab Alcidalio fonte Bœotiæ.
Dionæa, à Dione matre. Ausonius
Sacra Dioneæ matri.
Spumigero orta salo.
Nata freto, Mant.
Genetrix Æneia, Æneadum,
Luxuriæ nutrix.
Scortorum præses & magistra.
Mater adulterij, libidinum, amorum.
Mant. Mater adulterij Venus est, stuprique repertrix.
Ebria insana, vino madens. Ignea incentiua, falax, nefanda, incesta, desultoria, fallax, blanda, voluptuaria, delicios, jucunda, lasciua, pernicios.

Vesperus.

Vesperus sub solis occasum refulgens.
Vesper,
Vesperugo, hesperus.
Ἑσπερύγη, cum aspiratione.
Nuncius, index noctis, apud Senec

Virgilius.

Virgilius. Maro Andinus heros.
Andius seu Andæus vates à viro quodam patria Virgilij, qui Andes vocabatur juxta Mantuam.
Latialis Homerus, apud Faust.
Homerus, Mantuanus, Maro.
Minciades, Iuuenal. Illos Minciadæ celebrat dulcedo Maronis.
Mincigena quoque dictus, à Mincio fluuio, Mant. Et lota Maronis æquora Mincigene doctus.
Facundus, Fatidicus, alniloquus, grandisonus, Castalius.

Vlysbona.

Vlysbona, aut vt alij scribunt, Vlyssybona & Olisyppo, ciuitas in Hispaniæ Portugalliæ metropolis, hodie Lysbona vocatur, ab Vlysse condita. Strabo Vlyssean appellari scribit.

Vlysses.

Vlysses, Græce Ὀδυσσεύς, filius Laertæ regis Ithaces.
Laertiades à Laertæ prole: hinc dictus, Laertius heros.
Dux Naritius ab insula Narito.
Dux Dulichius, Ithacus, Ithacensis, à locis in quibus regnauit.

Labo-

Laborioſus, callidus, prouidus, diſertus, fallax, ſubdolus cautus, varius tandus, Pellitropus.

Verſa maior & minor, vide *Arctos ſub litera A.*

Vulcanus.

Vulcanus, filius Iouis & Iunonis, prius dictus Muleiber, quod ferrum mulceat: Ouid. Mulciberis capti Marſque Venuſque dolis.

Lemnius, cognominatus ab Inſula Lemnoin quam cœlo dejectus decidit, vbi officinam dicitur habere, & deorum arma fabricare, Iouiſq; fulmina.

Iunonigena quoque dictus Iunonius, Iouialis, Iunonia proles.

Rex ignis flammeus, ardens, ferrugineus, puluerulentus niger claudicans, Faber Iouis.

Pater Lemnius. Virg. Hæc pater Æolijs properat dum Lemnius oris.

FINIS.